

מפתח
לירחון תורני
„שערי תורה“

שנתיסד בשנת ה'תרס"ג בווארשה על-ידי
הרב ר' יצחק פייגנבוים ז"ל

ערוך ומסודר לפי סדר תנ"ך, תרגומים, ש"ס
בבלי וירושלמי, מדרשי הלכה ואגדה, רמב"ם,
טור, שלחן ערוך וענינים שונים.

על-ידי

יעקב דוב מנדלבוים

עם מבוא

מאת

הרב ד"ר יצחק לוין

המכון לחקר בעיות היהדות החרדית

Index to Rabbinical Periodical
"SHAAREI TORAH"
(VOLUMES 1-19)

Arranged by
RABBI JACOB B. MANDELBAUM

Published by the
RESEARCH INSTITUTE OF RELIGIOUS JEWRY, INC.

Supported by the
MEMORIAL FOUNDATION FOR JEWISH CULTURE

Copyright 1976 by
RESEARCH INSTITUTE OF RELIGIOUS JEWRY, INC.

Printed in the U.S.A. by
SHULSINGER BROS., INC.
21 East 4th St., New York, N. Y.

התוכן

9 מבוא
19 תנ"ך
25 תרגומים
27 משנה
29 תלמוד בבלי
119 תלמוד ירושלמי
121 מכילתא, ספרא, ספרי
122 תוספתא
124 מדרשים
126 רמב"ם (יד החזקה)
140 טור
143 שלחן ערוך
165 ענייני שלחן ערוך
189 ענייני הלכה שונים
194 עניינים שונים
198 רשימת המשתתפים
222 רשימת המקומות

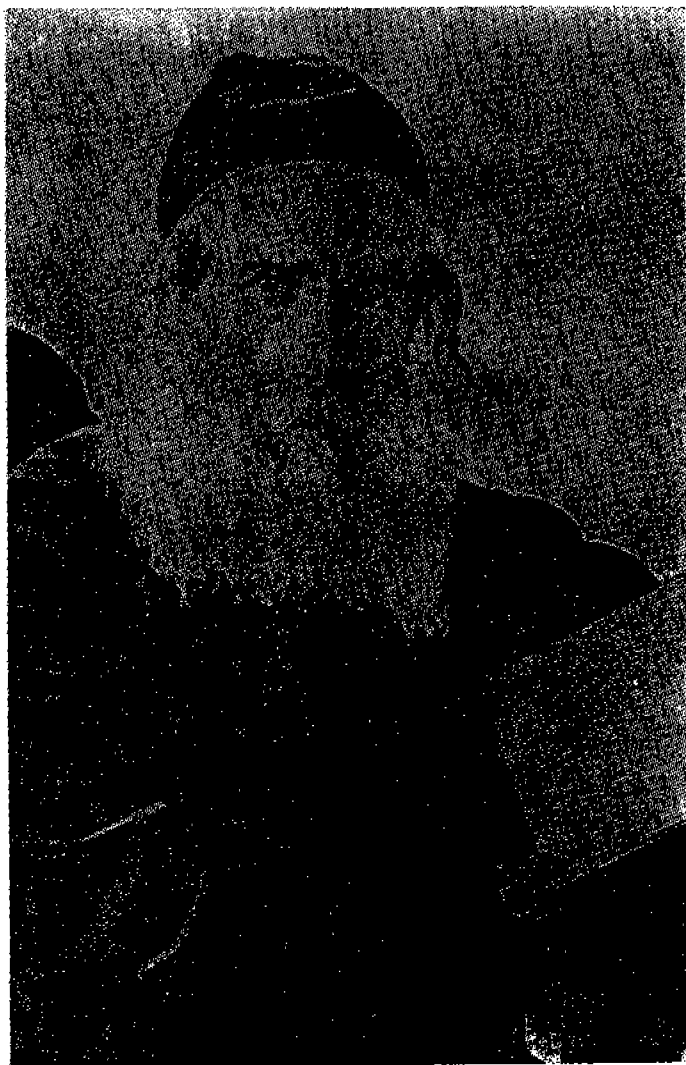
לזכר גשמות הורי, אחי ואחיותי
שנרצחו בשנות הזעם:

אבי מורי מהור"ר דוד ב"ר מרדכי
(מחסידי קוצק-פילוב)

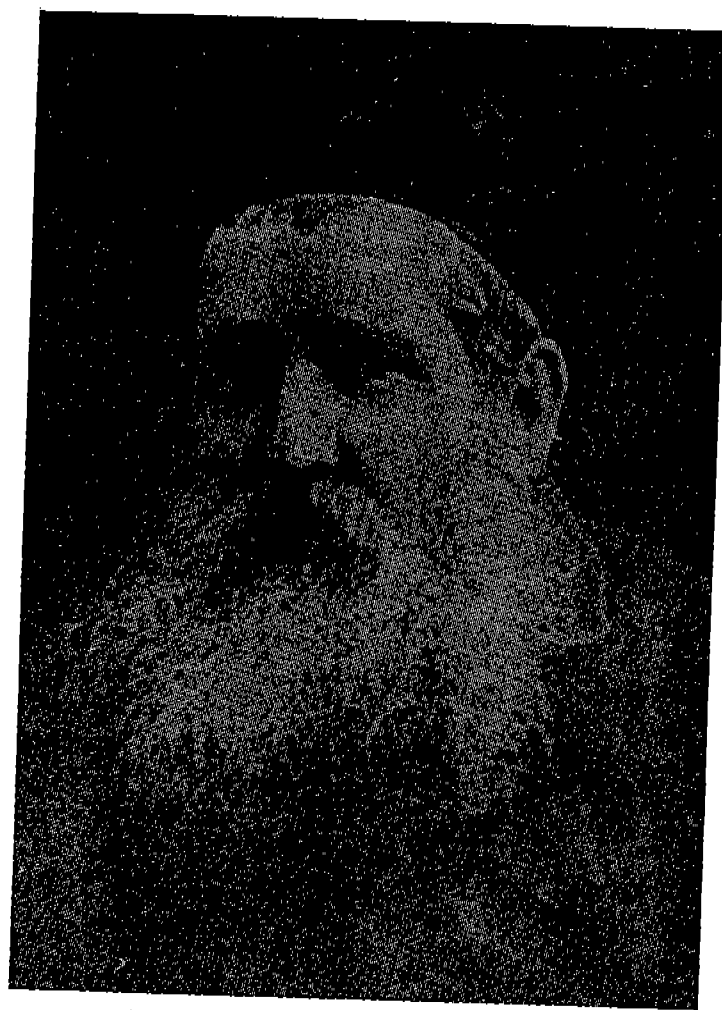
אמי מורתי טאבע מרים בת ר' משה מאיר
(למשפחת לגדא הכבודה)

אחי ר' מרדכי, ואחיותי ביילע רבקה ועמיל
ולא ידע איש את קבורתם.

ה' י"ד

הרב ר' יצחק הכהן פייגנבוים, מייסד „שערי תורה“.

הרב ר' ישראל איסר הכהן פייגנבוים, מו"ל „שערי תורה“.

לפתיחת „שערי תורה“

מאת

הרב ד"ר יצחק לוין

1.

כשהתחיל בשנת תרס"ג להופיע בווארשה הירחון התורני „שערי תורה“ נאמר עליו בעמוד הראשון שהוא „קובץ שאלות ותשובות להלכה ולמעשה וחידושים ופשטים אמיתים בדברי רבותינו ז"ל במקומות הצריכים ביאור אשר נתבררו ונתלבנו בעה"ת היטב בפלפול חברים של תלמידי חכמים הנוחים זה לזה בהלכה ה"ה גאוני וצדיקי דורנו שליט"א. כנראה, שמגמת „שערי תורה“ לא היתה מצומצמת. מה שעמד לנגד עיניו של העורך היה לבנות אכסניה של תורה ב„עין יפה“ ולהכניס לתוכה מסלחה ומשמנה של המנהיגות הרוחנית של עם ישראל.

מי היה האיש שיזם את המפעל הזה?

הרב ר' יצחק הכהן פייגנבוים (שבענותנותו לא תיאר את עצמו כ„עורך“ אלא כ„משגיח“ של הירחון) היה אז כבר בן שבעים וחמש שנה. במשך יותר משלשים שנה עמד על משמרתו כראש בית דין בבירת פולין. גדלותו בתורה היתה ידועה ומפורסמת⁽¹⁾. כשהחליט לגשת להוצאת ירחון רבני שלח אחד מחידושי-תורה שלו לרבו בחסידות הגאון ר' אברהם מסוכטשוב וצ"ל (בעל „אגלי טל“ ושו"ת „אבני נזר“) ובקש הסכמתו למפעלו. ביום ט"ו בטבת תרס"ג ענה לו האדמו"ר מסוכטשוב שהחידוש „הוטב בעיניו מאד“ והגם שלא שייך ליתן הסכמה על מה שידפיס (כלומר על דברים שטרם נכתבו או נערכו) אך „אינו צריך להסכמה ואתמחי גברא בחידושים טובים בשכל הישר ומסתמא ישגיח שלא להדפיס מאחרים דברים שאינם בשכל ישר“⁽²⁾.

אימון זה היה מוצדק. בחוברת ראשונה נדפסו חידושי תורה לא רק מרבני פולין הקונגרסית אלא מגדולי המשיכים מגליציה. כמו הגאון ר' שלום מרדכי הכהן מברזאן והרב ר' אברהם בנימין קלוגר מברוד. נתפרסמו גם חידושים

(1) ביוגרפיה של הרב ר' יצחק פייגנבוים נכתבה ע"י הרב א. י. ברומברג (הוצאת המכון לחסידות, ירושלים) בשנת תשכ"ח (ספר כ"ג בסדרה „גדולי התורה והחסידות“, עמ' ק"ח — קנ"ב).

(2) המכתב נתפרסם ב„אור פני יצחק“ מאת הרב ר' ישראל איסר פייגנבוים, ווארשא תרצ"ט (צילום בירושלים תשכ"ו) בקונטרס „שיחות תלמידי חכמים“, עמ' 2.

לפתיחת „שערי תורה“

מכת"י של הגאון ר' עקיבא אלגר ור' אברהם לנדא מטשיכנוב. בחוברת השניה נדפס מאמרו של הרב ר' שלמה הכהן מווילנא. הרב ר' יוסף זכריה שטרן משאוול, הרב ר' משה מייזלש מפרמישלא. בחוברת הרביעית השתתף הרב ר' חיים ברלין מליסוויטגראד. בחוברות שהופיעו אחרי כן נדפסו חידושים ותשובות של גאוני מובהקים מדור ההוא ומדורות הקודמים. כמובן, שהשתתפו ב„שערי תורה“ בקביעות הלומדים המופלגים בפולין הקונגרסית כר' פתחי' הורנבלאס מווארשה, ר' ירחמיאל ישעי' מינצברג מליקובה, ר' יואב יהושע וויינגרטן מקינצק, ר' חיים משולם קויפמן אוטרמאן מגוסטינין (אח"כ בפולטוסק), ר' מאיר הכהן ווארשאוויאק מלוטומירסק (אח"כ במונקוטוב), ר' שלום יוסף פיינג-בויס מלקאטש, ר' יעקב אורנר מנאשלוסק, ר' צבי יחזקאל מיכלזון מפלונסק (אח"כ בווארשה), ר' אהרן נפתלי זבלודובר מווארשה, ר' יעקב שור מקוטב ועוד ועוד; כמעט שאי אפשר למנות אפילו אלה שהשתתפו ב„שערי תורה“ בשנה הראשונה להופעת הירחון.

תלמידו של הרב מיכלזון, הרב ר' אברהם דוב הכהן, היה למעשה העורך-המזכיר של „שערי תורה“ והכין במשך שנת תרס"ב החומר לחוברות הראשונות *).

2.

כשאך התחיל הירחון להופיע, מיהרו גדולי הרבנים להמציא להרב פייגנבוים את חידושיהם ותשובותיהם כדי להדפיסם ב„שערי תורה“. אחדים שלחו לו כתבי-יד של מחברים מדורות הקודמים (כמו: בשנה שני' תשובת הגאון ר' יצחק שמלקיש מלבוב שנדפסה בסימן ה', בשנה שלישית תשובת הגאון ר' ישראל יהושע מקוטנא בסימן ז', תשובת הגאון ר' שניאור זלמן מלזבלין בסימן י"ד, תשובת הגאון ר' יעקב שמחה רעהפיש מקעמפנא בסימן כ"ו וחידושים מתגאון ר' אברהם מפפד"מ בסימן ס'). רבנים שלחו את הערותיהם על המאמרים שנדפסו ב„שערי תורה“ מקודם. התחילה פעולה מאד חשובה. „פלפול חברים של תלמידי חכמים הנוחים זה לזה בהלכה“, שהובטח ע"י הרב פייגנבוים בעמוד הראשון של החוברת הראשונה, נעשה לדבר ממשי. נוצרה באמת אכסניה של תורה גדולה. הירחון הלך וגדל.

הרב פייגנבוים המשיך בעבודתו של „משגיח“ על „שערי תורה“ עד שנת תרע"א. אז, בהיותו כבר בן פ"ב שנה, מסר את ה„השגחה“ לבניו. בחוברת ניסן של שנת תרע"א נדפס על המעטפה מכתב מהרב פייגנבוים ערוך „לכבוד גאוני וגדולי דורנו שליט"א“ ובו הוא מודיע שנחלש מאד והכתיבה קשה לו מאד „וגם אין בכחו להבין לאחרים כפי שהוא מבין“. כפי דבריו, גם עד הזמן הזה בניו

(3) ראה „אור פני יצחק“ עמ' 3 במכתבו של הרב צבי יחזקאל מיכלזון לר' ישראל איסר פייגנבוים (תלמידי הרה"ג ר' אברהם דוב הכהן נ"י שה' עורך השע"ת בשנת תרס"ב).

לפתיחת „שערי תורה“

„קבלו עליהם לעסוק ולהשתדל בזה“, והם היו העורכים למעשה של הירחון; הוא רק מסר להם חידושי תורתו והם נדפסו בקונטרסים שהוציאו בניו. „לרוב צערי“, כותב הרב פייגנבוים, „לא אוכל לפי מצבי עתה להיות כותב בספר שערי תורה בקביעות. בכל קונטרס וקונטרס כדרכי“; אילו היה עושה זאת היתה הדפסת כל קונטרס נמשכת זמן רב. הוא פנה איפוא ל„גאוני דורנו להיות לעזר ולסעד לבני נ״י אשר נדבה רוחם להוציא לאור הספר שערי תורה גם מהיום והלאה“.

על המפעל עצמו כותב הרב פייגנבוים:

„הנה זה כמה שנים, אשר נתעוררתי וראיתי לדבר טוב ומועיל, להוציא לאור בעתים ובזמנים קבועים קונטרסים מחידושי תורה, מאת גאוני הזמן נ״י אשר יחננו ה' מדי פעם ופעם לבאר בתוה״ק המקומות הצריכים ביאור, ובאמת נתנו בזה ידם כל גאוני דורנו נ״י, ה' בזה תועלת רב להלומדים והמעיינים, וכל דבר ה' נתברר ונתלבן בפלפול של חברים מלבד שהי' דבר זה כבוד לתוה״ק לבאר ולהבין כל דבר הבלתי מובן“.

הוא הביע את שביעת רצונו ש„הרעיון החל לצאת לפעולה“, כל הזכות היתה של בניו.

בכ״ד באייר תרע״א נפטר הרב פייגנבוים. בניו, ר' יעקב שלמה ור' ישראל איסר, המשיכו בהוצאת „שערי תורה“, הראשון נקרא „משתדל“ והשני „מו״ל“ (כך נקראו במעטפות שמעל כל חוברת). כנראה שר' יעקב שלמה עסק בביסוסו הכספי של הירחון ור' ישראל איסר, שוחט בווארשה, דאג לתוכנו.

בדרך השמיני, שהופיע בשנת תרע״ד, נמצא גם חומר היסטורי מענין: וויכוח על הריב בין קהילת קישינוב בבסרביה ובין ראדום בפולין בדבר הזכות על הרב יהודה ליב צירלזון שהיה אז רב בקישינוב והבטיח לקבל את הרבנות בראדום, אך לבסוף היסס לעזוב את עירו; שני רבנים, אחד מקישינוב (ר' מאיר ישראל איידנשטיין) והשני מראדום (ר' מנחם מנדל וויינגרט) נלחמו ב„הוספה“ ל„שערי תורה“ (חוברת ז' וחוברת ח') לקיים או לבטל את הבטחת הרב צירלזון לקהילת ראדום.

מלחמת עולם בשנת תרע״ה הפסיקה את הופעת הירחון.

3.

בסוף שנת תרע״ז התחיל „שערי תורה“ להופיע מחדש.

הירחון יצא לאור, כפי שהוגד בראש החוברת בתאריך מנחם אב תרע״ז. תחת בקורת ועד ת״ת ע״י ר' ישראל איסר הכהן פייגנבוים.

לפתיחת "שערי תורה"

בפניה אל הקוראים נאמר:

"בדרישת רבים השגנו בעז"י, לחדש את הוצאת ה"שערי תורה" — הנפסק זה זמן כביר — לטובת כל אוהבי תורה ושוחריה.

וגם מצאנו לנכון ונחוק, להו"ל את ה"שערי תורה" מורם ומקדש להחזקת כמה גדולי תורה ות"ח מצוינים אשר לרגלי המלחמה, אבדו פרנסתם ונדרשים לעזרה ותמיכה.

כל הקוראים ידעו בטח את גודל האחריות אשר לקחנו עלינו בהוצאת ה"שערי תורה" במשך ימי המלחמה אשר רבים מבחירי סופרי ה"שערי תורה" ומחזיקיו הלכו ונתקו מאתנו.

לכן הננו קוראים בזה לכל גדולי התורה והוגי', ולכל נדיבי לב לבוא לנו לעזרה, בעבודתנו הקדושה והקשה, בעריכתם מחידושי תורתם לחוברות הבאות אי"ה, ובהחזקתם את ה"שערי תורה" להרים בזה קרן התורה ולומדיה.

ובעז"י ובל"ג על משמרתנו נעמודה להוציא את ה"שערי תורה" מדי חודש בחדשו להגדיל תורה ולהאדירה.

ר' ישראל איסר פייגנבוים דאג שהירחון המחודש יתנהל לרוחם של גדולי הדור. בראש החוברת הדפיס הסכמות. מלבד ההסכמה של הגאון מסוכטשוב משנת תרס"ג נתפרסמו גם אלה שנכתבו בזמן המשבר הראשון אחרי פטירת המייסד, הרב ר' יצחק פייגנבוים, בשנת תרע"א, וביניהן הסכמת הג"ר חיים סאלאווייציק, האדמו"ר מאוסטרובצ' ר' מאיר יחיאל הלוי, והרבנים המפורסמים ר' יואב יהושע וויינגרטן מקינצק, ר' פתחי' הורנבלאס מווארשה, ר' יעקב שור מקוטב ור' משה נחום ירושלימסקי מקיעליץ.

ר' חיים סאלאווייציק כתב ש"ראוי מאוד לתמוך בידם (של בני הרב ר' יצחק פייגנבוים) כי הוא טובת רבים ויתרבה המו"מ בהלכה". הרב מקינצק דרש ש"יש להשגיח בעינא פקיאא שכל הדברים הנדפסים ינתן עליהם עין בקורת טרם הדפסתם אם ראויים הדברים להעלותם על מכבש הדפוס ועי"ז מובן לכל כי יתרומם המפעל הנשגב הזה ויהי' לתועלת גדולה ולמצוה רבה תחשב". האדמו"ר מאוסטרובצ' כתב ש"עתה כאשר הרב הגאון הצדיק מוהר"י ז"ל שחל"ח לכן כדי שלא יתבטל הדבר הגדול הזה דעתי שגם עתה יתנהל ע"י בניו". צורת "שערי תורה" נשתנתה קצת אחרי שהירחון נתחדש בשנת תרע"ז.

בסוף החוברות באו לפעמים הוספות עם אופי קצת שונה. בחוברת א' מחודש תשרי תר"פ אנו מוצאים הוספה שנקראת "עולת החדש" והיא "מאסף ספרותי מקדש להרמת קרן התורה וכבוד לימדי". בהוספה זאת השתתפו הרב ר' ישעי' זלוטניק מראדום ("להבנת המקרא"), הסופר ר' מנדיל וואהלמן (בקורת על "דורות הראשונים" של רי"א הלוי) ועוד סופרים שלא היו רבנים.

לפתיחת „שערי תורה“

כשקמה פולין החדשה בשנת תרע"ט חוג הקוראים של „שערי תורה“ נתרחב, כי גליציה עם רבניה ולומדיה הרבים נמשכו להירחון. בשנת תרפ"א נזכר כחבר המערכת הרב ר' שלמה אלטמאן אבד"ק קיקל (שהי' אז בווארשה); פעם נזכר גם כחבר המערכת הרב ר' יצחק בצלאל מורגנשטרן (שנה י"ב, חוברת ג', כסלו תרפ"ב). בשנת תרפ"ב נתוסף ל„שערי תורה“ ירחון „בית מדרש“ שעליו נאמר שהוא „ירחון תלמודי מאסף לחידושי תורה בשיטות הש"ס והפוסקים וחקירות והערות חדשות מאת בחורי חמד תלמידי ישיבה ומתיבתא ושאר לומדי תורה“. עורכו של „בית מדרש“ היה הרב שלמה אלטמאן בווארשה.

ר' ישראל איסר פייגנבוים התחיל בשנת תרפ"ג להוציא גם עתון בשפה יהודית „די שוחטים-שטימע“. קל להבין שרביץ תחת עול ההוצאות ועל כן בחוברת ד' מחודש תמוז-אב ה'תרפ"ג פנה „אל הקוראים“ בבקשה כזאת:

„כשאנו מתבוננים ומשימים לב למצב התורה בימינו אלה, נראה היטב עד כמה נחוץ עתה הוצאת ה„שערי תורה“ ואת התועלת המרובה אשר יביאו לנו מוסדים נעלים כאלה לתורה ולכל לומדיה והוגיה. ומי מאתנו — שהתורה נר לרגלנו — לא ידע את חובתו הקדושה, ואיננו נכון לבוא לעזרה למוסד הנושא עליו דגל התורה, ומי לא ירגיש גודל המצוה הזאת בתור מצוה שהזמן גרמא.

ה„שערי תורה“ בתוכנו ומטרתו — עפ"י הדרך אשר סלל לנו מיסדו אאמו"ר הרב הגאון זצ"ל — הוא אכסניא של תורה ובית ועד לחכמים. בו יתאחדו ויתאגדו גדולי התורה — הרחוקים במקום וקרובים ברוח — וישאו ויתנו בחבורה בבירר השאלות העומדות על הפרק ובהבנת דברי חז"ל הצריכים פתרון וביאור.

אחרי תארו את מהות הירחון הוסיף ר' ישראל איסר ש„בהשערי תורה נוסד מדור מיוחד בעד מאמרי חכמה וידיעות שונות המרימים בתוכם ורוחם את כבוד התורה גם את קרן וכבוד חכמיה ולומדיה“. אבל חסר לו דבר אחד: כסף. „מצב השערי תורה“, כותב הוא מתוך דאבון לב, „רופף... וגם סכנה נשקפה ח"ו למוסד השערי תורה וקיומו אם לא יבואו לנו לעזרה המתנדבים אשר התורה יקרה להם“. לזאת נוסדה על ידו „קופה מיוחדת לתמיכת השערי תורה בשם 'קרן השערי תורה'“. הקוראים הנכבדים נתבקשו „לקחת חבל בהמצוה הגדולה הזאת ולנדב איש איש כערכו איזה סכום לקופת התמיכה הזאת. ובזה על משמרתנו נעמודה בעזה“י להוציא לאור את השערי תורה — מדי חודש בחדשו — להגדיל תורה ולהאדירה.

טרם נתברר לנו אם הקריאה הזאת עשתה פרי, אבל עובדה היא שהירחון „שערי תורה“ האריך ימים והופיע עד מלחמת עולם השניה. עורכו, ר' ישראל איסר

לפתיחת "שערי תורה"

פייגנבוים, חלק גורלם של יהודי ווארשה שנהרגו על קידוש השם ע"י הגרמנים הארורים ימ"ש. בים דמי קדושי פולין נמצא גם דמו של עורך "שערי תורה". ונקיתי דמם לא נקיתי".

4.

האוצר הנפלא של תורה שנמצא בכרכי "שערי תורה" כמעט שהלך לטמיון. הם נאבדו בשואה יחד עם ספרים רבים שנדפסו בין שתי מלחמות-עולם ושנעשו יקרי-המציאות יותר מספרים שנדפסו לפני מאות בשנים.

ברם זכור לטוב מו"ל בניו-יורק וא. גרוסמאן שמו שצילם בשנת תשכ"ד את "שערי תורה" משנות תרס"ג עד תרע"ח ושתי חוברות משנת תר"פ. חסרות בצילום זה החוברות א' וב' משנה ט', אשר כנראה נדפסו עוד בשנת תרע"ח. אחרי חוברת ד' משנה ט' בא ההמשך: חוברת ה' משנה ט' בתאריך אדר ה'תרע"ח. אחרי זה נדפסה בהוצאת גרוסמן חוברת א' משנה י' בתאריך תשרי ה'תר"פ. אחרי זה באה חוברת ב' משנה זו — וחסל.

מוזר הוא שהמו"ל בניו-יורק לא דאג להציל גם העמודים שכיסו את החוברות המצולמות. נמצא שם חומר היסטורי חשוב וכן לא ייעשה להשליך את החומר שאינו נראה בעיני המדפיס לחשוב ולצלם אך מה שחביב בעיניו. חבל גם שלא הדפיס את כרכי "שערי תורה" החל משנת תר"פ. בספרית ישיבה-אוניברסיטה בניו-יורק נמצאים הכרכים משנות תרפ"א — תרפ"ה (שנות י"א — ט"ו כפי סדר השנים של "שערי תורה") ואפשר היה לצלם גם אותם. עוד כרכים נמצאים אצל אנשים פרטיים.

מה שנדפס בהוצאת גרוסמאן ומה שנמצא בכרכים משנות תרפ"א והלאה הוא אוצר ענקי. אבל זה היה עד עכשיו אוצר חתום. מי יוכל לעבור — אפילו בנוגע לכרכים שנדפסו מחדש בניו-יורק — על חומר כזה כדי להוציא ממנו מה שנצרך לו לעבודתו?

כדי לאפשר לכל מי שמעוניין בשאלות שונות שמבוארות ב"שערי תורה" את השגת החומר הדרוש — נחוץ היה לעשות מפתח ולסדר את כל החומר באופן כזה שיוכל מי שעוסק באיזה ענין למצא מה שדרוש לו מבלי שיצטרך לעבור על כל כרכי "שערי תורה".

גם חשוב היה לעשות רשימת האנשים המשתתפים במשך כל שנות הופעת "שערי תורה". רשימה כזאת היא מיסמך היסטורי כשהוא לעצמו. נמנים בה גדולי ישראל מפורסמים וגם גדולי ישראל בלתי ידועים, כי לא זכו שדברי תורתם יתפרסמו בספרים, אבל גדלותם איננה תלויה בזה; לפעמים המאמר ב"שערי תורה" מספיק להוכיח שהמחבר היה גאון עצום.

גם חשוב היה לעשות רשימת המקומות המוזכרים ב"שערי תורה", כי

לפתיחת „שערי תורה“

קהילות ישראל באירופה כבר נחרבו ברובן. יישאר איפוא זכרון כפי שאפשר למען ידעו הדורות הבאים מה שהתרחש בקהילות אלה בתקופה האחרונה לקיומן. עבודה זו לקח על עצמו מומחה גדול, ביבליוגרף נודע לתהילה, הוא ידידי היקר הרב ר' יעקב דוב מנדלבוים נ"י, אשר במשך זמן רב עבר על כל כרכי „שערי תורה“ (לא רק על אלה שנדפסו מחדש בניו-יורק) ועשה „מפתח“ למופת שפותח לרווחה את הירחון הזה לקהל שוחרי תורה⁴). איתמחי גברא בספריו הקודמים, ואין ספק שגם הספר הנוכחי יביא לו הכרת טובה וברכה מכל אלה שיהנו מתחומר הנמצא ב„שערי תורה“ ושכלי עזרת המפתח היה נעדר מהם לגמרי. כמדומני, שעל עבודת ה„מפתח“ אפשר לומר מה שכתב הרב ר' יצחק פייגנבוים בראש החוברת הראשונה של „שערי תורה“. הוא ביאר את מאמרי הגמרא בשבועות מ"ה (שנמצא גם בשבועות מ' וששם הוא מבואר ע"י רש"י) שכשהיה ר' יוחנן אומר דבר בבית המדרש ריש לקיש „משהי הוי שהי“, כלומר היה שוהה מלהשיב עד שיגמור ר' יוחנן „כל צרכו וכל טעם דבריו“ (כפי רש"י), ואיכא דאמרי „מישתי הוה שתי“, כלומר ריש לקיש שתה מים בבית המדרש כאשר אמר ר' יוחנן את דבריו. ושאל הרב פייגנבוים: מהו המובן של שתית מים זו? זה משולל הבנה ממש. אלא הפירוש הוא, לפי דבריו, שריש לקיש שתה מקודם את דברי ר' יוחנן כאיש הצמא למים, כמו שנאמר במשנה באבות פרק א': „הוי שותה בצמא את דבריהם“. אחרי שתית „מים“ כזו — אפשר היה לריש לקיש להתווכח בדברי תורה.

ועל ה„מפתח“ אפשר גם כן לומר שמי שצמא לדברי תורה שבכרכים רבים אלה ישתה מהמפתח ואחר כך יוכל להמשיך בעבודתו. זה יהיה שכרו של מחבר המפתח ושל „המכון לחקר בעיות היהדות החרדית“ שנטה שכמו לבצע את המפעל.

ל"ג בעומר תשל"ו

4) המפתח כולל את התומר הנמצא ב„שערי תורה“ משנות: תרס"ג עד תרפ"ט (י"ט כרכים), כי החוברת החל משנת תר"צ עד הסוף אי אפשר היה להשיג.

ספר שערי תורה

חלק שני.

קובץ שאלות ותשובות להלכה ולמעשה וחידושים ופשטים אמתים בדברי
רבתינו ז"ל במקומות הצריכים ביאור אשר יתבררו ויתלבנו בעזהשית
היטב בפלפול חברים של תלמידי חכמים הנזכרים זה לזה בהלכה
היה גאוני וצדיקי דורנו שלימ"א.

יוצא לאור בהתעוררות אוהבי תורה ושוחרי' תחת השגחת כבוד הרב
הגאון המפורסם וכו'.

מוהר"ר יצחק הכהן פייגענבוים שלימ"א.

עין הערה בדת והוראה דק"ק ווארשא

הובא לביה"ד ע"י האחים מוהר"ר יעקב שלמה נ"י ומוהר"ר ישראל איסר נ"י
בני הרב הגאון הנ"ל שלימ"א.

ווארשא, תרס"ז.

בדפוס נ. סמאראבולסקי, גענשא 18.

Сеферъ Шаарей Тора

Ворота ученія.

РЕСПОНДЫ.

Соч. Раввина И. Фейгенбаума.

Часть 2-я.

ВАРШАВА, 1907.

Тип. Н. Старовольскаго, Гусья 18.

שער ה"שערי תורה" משנת תרס"ז.

המחיר לשנה:

- בארצנו 3 רובל
- בחוץ: באשכנז 7 מארק
- באוסטריא 8 קרונן
- באנגליא 8 שילינג
- ובאמריקא 1 1/2 דולר
- ולפי הערך לחצי ולרבע שנה
- מחיר קונטרם אחי 30 ק"י

מחיר מודעות:

מקומות המודעות וההודעות
בעד שורה קטנה באותות פשוט
15 קאפי

המחיר יקובל גם כמקומות
בידואר

מודעות למקומות עונות
מתקבלות חנם

קובץ רבני

כולל שירת וחדושים ובארצנו באגדה

מאת גאון וגדולי דורנו שליט"א

מסד ע"י הגאון מרן יצחק הכהן פינענבוים וצ"ל
ראב"דק ווארשא

וויל תחת בקורת ועד ת"ח

(המחיר: יקבל שלמה הכהן פינענבוים)
(ע"י בניו: חסיד: ישראל איסר הכהן פינענבוים)

הוצאת א"ב (הלק ז). ווארשא, תשרי-מרחשון (התקצ"ב). № 1-2 (Октябрь, 1912).

האדריסה להמערבת

И. ФАЙГЕНБАУМЪ, Варшава, Мурановская 4.
J. FEIGENBAUM, Warschau, Muranowska 4.

תבן הענינים:

(א) שירת בענין שמותיה. (הג"ס יואב יהושע נ"י אבירק קינצק) (ב) בענין החסידים. (הג"ס יצחק שלמה יואב נ"י אבירק ראזנאן) (ג) השו"י נידון אחרונים. (הג"ס מ' שלמה יוסף ועווין נ"י אבירק קאמיטראו) (ד) השו"י ברוך לולב. (הג"ס יעקב יצחק נ"י אבירק קוטב, וסוה"ס מ' אשר גרוניס נ"י אבירק ווילנשיין) (ה) ח"י בת"ו על מס' סוכה. (הג"ס מ' אברהם אבשל ווילע אבירק פסחים) (ו) תשובה כת"י ברין מקוה. (הג"ס ישראל יהושע וצ"ל אבירק קוטב: הערות להג"ס. (הג"ס מ' מנחם מענדל וויינגארט נ"י מו"ל דיק ראווע) (ז) ע"ד נבילות. (הג"ס יהודה ל"ב ציגלסאן נ"י אבירק קעשנב) (ח) שירת ברוך שבת. (הג"ס מ' אהרן אלטר נ"י אבירק סקאלביצער) (ט) ברין אבירק קעשנב) (י) שירת ברוך שבת. (הג"ס מ' אברהם אבשל ווילע אבירק פסחים) (יא) שירת ברוך שבת. (הג"ס מ' אברהם אבשל ווילע אבירק פסחים) (יב) ק"י ברוך ב"ק ל"ו. (הג"ס מ' אברהם אבשל ווילע אבירק פסחים) (יג) הערה בשעת. (הג"ס מ' אברהם אבשל ווילע אבירק פסחים) (יד) הערה בשעת. (הג"ס יוסף מייסער נ"י אבירק סוועק) (טו) ענינים שונים; (טז) שאלות ויחידות תלמודיות.

אל המחזיקים

הננו מוכרים בזה לכל החותמים כי יחד עם החוברת הזאת הננו שולחים להם השעה ולוח המפתחות מהשעת חלק ששי שנה תרע"ב הנשלם ת"ל. והננו מקבלים בזה לשלוח המגיע מהם בעד הע"ר ובעד העתיד. ולהקל להם המשלוח הננו שולחים להם בזה שער מהאד (פערעווארד). והננו מקיים כי כל אוהבי תורה ושוחריה יודרו בדבר המצוה הגדולה הזאת לחזק ידנו בזה להחיל כעוה"י וכלי החוברת תמיד כסדרן מדי חדש בחדשן להגדיל תורה ולהאדירה.

גם יוכלו לפנות להרב מ' מרדכי שמואל הל"ל נומלענער נ"י חתן הרב הגאון המיסר וצ"ל ברחוב גרויבאו 1 № או לחנות ה' ש. פינענבוים ברחוב גאלעוויק 32 № (תלפון 256,96). להתיישב שם על השעת ולקחת חלקים שלמים מהשנים החולפות, ולמסור מודעות.

מסד ב"ר אברהם יצחק האלמער, ווארשא, גאנאלניצער 20.
Петръ Тимъ, Г. Пивенъ и Я. Швабе, Варшава, С-й Аксовская 4.

שער ה"שערי תורה" משנת תרע"ג.

קובץ שאלות ותשובות, חידושים וביאורים בהלכה ואגדה

מאחורי רבני וחכמי זמננו נ"ל

הרב יעקב שור נ"ל (קוטב)	הרב אברהם הלוי עפשטיין נ"ל (סאקאלי)
הרב אברהם הלוי עפשטיין נ"ל (סאקאלי)	הרב מנחם מענדיל וויינארט נ"ל (ראדום)
הרב מנחם מענדיל וויינארט נ"ל (ראדום)	הרב דוד ווייצעל נ"ל . . . (באראנאוויטש)
הרב דוד ווייצעל נ"ל . . . (באראנאוויטש)	הרב שלמה אלטמאן נ"ל . . . (ווארשא)
הרב שלמה אלטמאן נ"ל . . . (ווארשא)	הרב אהרן יעקב קלפיש נ"ל (שניאדאווא)
הרב אהרן יעקב קלפיש נ"ל (שניאדאווא)	הרב מאיר רובין נ"ל . . . (ראדום)
הרב מאיר רובין נ"ל . . . (ראדום)	הרב צבי הירש ווייס נ"ל . . . (ווארשא)
הרב צבי הירש ווייס נ"ל . . . (ווארשא)	הרב מנשה גראסבערג נ"ל . . . (ראמסטייט)
הרב מנשה גראסבערג נ"ל . . . (ראמסטייט)	הר' יצחק בצלאל מארגענטערן נ"ל . . . (ווארשא)
הר' יצחק בצלאל מארגענטערן נ"ל . . . (ווארשא)	החוב' אברהם אבא פרענקיל נ"ל (לודז)
החוב' אברהם אבא פרענקיל נ"ל (לודז)	הוספה כבודה של תורה: הרב חנוך דוד גרינגלאס נ"ל (לענטשנא)
הוספה כבודה של תורה: הרב חנוך דוד גרינגלאס נ"ל (לענטשנא)	הוספה ילקוט ישעי' הרב ישעי' זלאטניק נ"ל (ראדום)

מחיר חוברת (לחודש): 100 מארק, בערך זה לשנה, לחצי ולרבע שנה.
 מתבקשים לנדב סכומים לקרן השערי תורה.
 האדריכלה להמכרת: I. FEIGENBAUM, Warszawa, ul. Muranowska № 4, in. 30.

חוברת ב' (שנה י"ב) ווארשא, מרחשוון, ה'תרס"ב (2. Grudzień 1921)

בדפוס ג. פינטו ורשה, שעראאוווסקא 4.

שער ה"שערי תורה" משנת תרפ"ב.

תנ"ך

בראשית

ו, ט, נח איש צדיק תמים הי' בדורו-
תיו.

ח"ו, סי' יב, ב.

ז, א, כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור
הזה.

ח"ו, סי' יב, ב.

יב, יב, והי' כי יראו אותך המצרים
וגו' והרגו אותי וגו'.

חי"א, חוב' ג, הוספה "עולת
החדש", סי' ד.

יד, יח, ומלכי צדק מלך שלם וגו'
והוא כהן לא-ל עליון.

ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי
אורה", סי' א, א.

יז, יז, ואם שרה הבת תשעים שנה
תלד (בדברי רש"י: שמנח ועד
אברהם שמהרו תולדותיהן בני ס'
ובני ע').

הט"ז, חוב' א, סי' יח, א.

כג, טז, ארבע מאות שקל כסף עובר
לסוחר (חשבון בנתינת סכום זה
עבור מערת המכפלה).

ח"ו, סי' סד, ג.

כה, כ, מפדן ארם (בדברי רש"י: על
שם ששני ארם היו כו' קורא אותו
פדן, לשון צמר בקר).

חט"ז, חוב' א, סי' יח, ב.

כט, ל, ויאהב גם את רחל מלאה.
חי"ג, חוב' ה, הוספה "שער אליהו".

ל, כא, ואחר ילדה בת (בדברי
מהרש"א בתפלת לאה שתלד בת).

ח"ז, סי' נא, א.

לז, לח, ויסמו כל בניו וכל בנותיו
לנחמו (דברי התנחומים שאמרו
לו).

ח"ז, סי' ט, ב.

מא, ח, ויקרא את כל חרטמי מצרים.
ח"י, קונט' א, הוספה "עולת החדש".

מו, לב, והאנשים רועי צאן (בדברי
רבינו בחיי ששמואל הנביא הי'
רועה צאן).

ח"ב, סי' מה, ה.

מט, כד, ותשב באיתן קשתו וגו'
משם רועה אבן ישראל.

ח"ז, סי' צו.

נ, כ, ואתם חשבתם עלי רעה אלקיר
חשבה לטובה (בדברי "אור החיים":
והרי זה דומה למתכוין להשקות

חברו כוס מות והשקהו כוס יין
שאינו מתחייב כלום, והרי הם
פטורים וזכאים גם בדיני שמים).

חי"ח, חוב' איב, סי' ח, ג.

שמות

ב, י, ותקרא שמו משה (בקושיית
"אור החיים" מדוע כאן כתוב שמו
ואח"כ הטעם של קריאת השם ולא
כן אצל ראובן ושמעון ויצחק).

ח"ו, סי' כ, ה. ח"ז, סי' כט, א.

ב, יד, ויירא משה ויאמר אכן נודע
הדבר.

חי"א, חוב' ג, הוספה "עולת
החדש", סי' ד.

י, יא, ויגרש אותם מאת פני פרעה
ח"ה, סי' ח, ב.

י, טז, ויאמר חטאתי לה' אלקירי
ולכם.

מפתח ל"שערי תורה"

- כ, כג, ולא תעלה במעלות על מזבחי
אשר לא תגלה ערותך עליו (למה
הקפידה תורה זה דוקא במזבח).
ח"ד, חוב' א, ס' ה, ג, חט"ו,
חוב' ג, ס' ט, ב.
כא, ו, והגישו אל הדלת או אל
המזוזה.
ח"י, קונט' א, הוספה, "עולת
החדש".
כא, יב, מכה איש ומת וגו' (בדברי
רש"י: ואם נאמר מכה איש כו'
הייתי אומר אינו חייב עד שיכה
איש, הכה את האשה מניין כו').
חט"ז, חוב' ב, ס' ו; חוב' ג, ס'
י, ב.
כב, ח, אשר יאמר כִּי־הוא זה (בדברי
רש"י: שאין מחייבין אותו שבועה
אלא אם כן הודה במקצת).
ח"ז, ס' קיו, ה. ח"ח, ס' נו, ד.
כב, כח, מֵאֵתְךָ וּרְמַעַךְ לא תאחר
(בדברי רש"י: "ואיני יודע מהו
לשון דמע").
ח"ד, ס' לא.
כג, י, ועשו ארון עצי שטים (בדברי
בעל הטורים, שכל הכלים עשה
שלמה כיוצא בהן חוץ מארון).
ח"ג, ס' סז, טו.
כח, ו, ועשו את האפד (ישוב, שאלות
הקשות של הראב"ע בדבר האפוד
והחשן).
ח"ג, ס' סז, יב (הערה יד).
כח, י, ששה משמותם על האבן האחת.
ח"ג, ס' סז, ט.
כח, טו, ועשית חשן משפט (בדברי
בעל הטורים ד, מה משפט ביום אף
שאלת אורים ביום").
ח"ג, ס' סז, יג (עמ' 190). ח"ד,
ס' י, א; לו, ג; פת, א [ועי'
"פירוש בעל הטורים" על התורה,
הוצ' יעקב ק. ריניץ, בני־ברק
- ח"ט, חוב' ב, ס' טו, ב.
י, כח, השמר לך אל תוסף ראות פני.
ח"ה, ס' ה, ב.
יב, מז, כל מלאכה לא יעשה בהם
(בדברי רש"י: אפילו ע"י אחרים).
ח"א, ס' לה [ועי' שם, "דעת זקנים"
מבעלי התוספות].
יג, יד, והי' כי ישאלך בנך מחר לאמר
(בדברי רש"י: יש מחר שהוא
עכשיו ויש מחר שהוא לאחר זמן).
ח"ה, ס' סב [ועי' ח"ו, ס' יא,
יד].
טו, טו, אז נבהלו אֶלּוּפֵי אֲדוּם.
ח"ח, קונט' ה, הוספה, "זכרון
אברהם, ג.
טו, כה, שם שם לו חק ומשפט וגו'
(בדברי בעלי התוספות דשבת וכי'
בוד אב ואם במרה נצטוו).
ח"א, חוב' ג, ס' יז, ד.
טז, כז, ויהי ביום השביעי יצאו מן
העם לַלְקוּט (בדברי הספורנו שאם
היו לוקטים אותו ממקום גדול היו
חייבים משום תולש').
ח"ז, ס' קטו, ג. ח"ג, חוב' ב,
ס' יח.
כ, יג, לא תענה ברעך עד שקר (בדברי
רבינו בחיי ד, כאן הוזהיר אפי' על
עכו"ם").
ח"ד, ס' עו, ד (עמ' 151); פת, יד.
כ, יד, לא תחמוד בית רעך וגו'.
ח"ד, חוב' א, ס' ה; חוב' ג,
ס' א, א. חט"ו, חוב' א, ס' ב,
א; חוב' ג, ס' ג; ס' ט, ב.
חט"ז, חוב' א, ס' טז; חוב' ב,
ס' ב, ג [ועי' ח"ג, חוב' א, ס'
א; שם, הוספה, "שער אליהו".
ח"ד, חוב' א, הוספה, "שער שלום",
ח; הוספה, "שער שלמה", יא;
הוספה, "שער אליהו"].

- תשל"א, עמ' תמט"ח, ובמילואים
והוספות, עמ' תקג].
- כח, כ, והטור הרביעי תרשיש ושהם
וישפה משבצים.
- ח"ג, סי' סו, י"א. ח"ז, סי' קח.
כח, ל, ונתת אל חשן המשפט את
האורים ואת התומים (מה הוא
אורים ותומים?).
- ח"ג, סי' סז, יב.
כח, לו, ועשית ציץ וגו' ופתחת עליו
פתוחי חתם קדש לה'.
- ח"ג, סי' לו, א"ב.
כח, לז, ושמת אותו על פתיל תכלת
(בדברי רש"י שהו' שלשה פתילים
בשלשה נקבים).
- ח"ג, סי' לז, ג.
לא, יג, אך את שבתותי תשמורו וגו'
(בדבר האזהרות הכפולות בשמירת
שבת).
- חי"ז, חוב' ה"ז, סי' כא. חי"ח,
חוב' א"ב, סי' ט.
- לא, יד, מחלליה מות יומת (בדברי
„אור החיים" בענין ריבוי בשיעורין
במלאכת שבת לחולה שיש בו סכנה).
- ח"ג, סי' מז, א. ח"ז, סי' קטו, ב.
לב, טו, לוחות כתובים משני עבריהם
וגו' (בענין הלוחות והכתב שעליו
הם).
- ח"ג, סי' סז, מזיז.
- ויקרא**
- ה, ו, והביא את אשמו וגו' כשבה
או שעירת עזים (בדברי רבינו בחיי
בענין קרבן עולה ויורד).
- ח"ב, סי' מה, ה.
- ה, טו, נפש כי תמעל מעל וחטאה
בשגגה מקדשי ה' (בדברי הר"א
מזרחי דתרומה אסורה בהנאה).
- ח"ד, סי' עו, ה (עמ' 151); פח,
טו.
- ו, כא, ואם בכלי נחשת בשלה ומרס
ושטף במים (בדברי רבינו בחיי
שכלים שנשתמשו בהם באיסור
פושרים, הכשרם בהדחת פושרים).
- ח"א, סי' מה, ג; סה, ו.
- ז, ב, במקום אשר ישחטו את העולה
ישחטו את האשם (בדברי רש"י
שיש אשם בציבור).
- ח"ג, סי' לו, א (הערה ב). ח"ו,
סי' כט, ג. ח"ז, סי' ל, ג [ועי'
שו"ת „אור המאיר" למהר"ם
שפירא, סי' סד].
- ז, ח, והכהן המקריב את עולת איש
(בדברי רבינו בחיי בבדיקת הקרי
בנות בדוקין שבעין ובשאר סימנים
קודם שחיטתו).
- ח"א, סי' מה, ד; סה, ז; פט, ג.
ז, כ, והנפש אשר תאכל בשר מזבח
השלמים אשר לד' וגו'.
- ח"ב, סי' לב.
- יא, ז, ואת החזיר וגו' טמא הוא לכם
(בדברי רבינו בחיי שכלב הוא בכלל
החזיר, „שהרי הוא כמותו שאינו
מעלה גרה, אבל פרסותיו סדוקות").
- ח"א, סי' מה, ה; סה, ח; קב, ב;
קכא, א.
- יא, לו, אך מעין ובור מקוהמים יהי'
טהור (בדברי רש"י בשם התורת
כהנים, שאפילו הוא בתוך מעין
ובור ונוגע בטומאתם יטמא).
- ח"ב, סי' עג, ג.
- יב, ד, בכל קדש לא תגע (בדברי
ה„שפתי חכמים" דטבול יום מותר
ליגע בתרומה).
- ח"ב, סי' צ, ב.
- יב, ז, והקריבו לפני ה' וכפר עלי'
(בדברי רש"י שאין מעכבה לאכול
בקדשים אלא אחד מהם, ואי זה
הוא, זה חטאת, שנאמר וכפר).
- ח"ב, סי' צ, א.

יב, ח, ואם לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי תורים וגו' אחד לעולה ואחד לחטאת (בדברי ה"שפתי חכמים" דאם העולה היא כבש והחטאת היא תור או בני יונה, העולה קודמת אפילו להקריבה).

ח"ב, סי' צ, ב.

יד, לו, וצוה הכהן ופנו את הבית וגו' ולא יטמא כל אשר בבית (בדברי מהרש"א דאסור להשהות כלי חרס טמא בביתו שמא ישתמש בהם בטהרה).

ח"ב, סי' צ, ב.

כא, יג, והוא אשה בבתוליה יקח (בחקירת ה"חתם סופר" שאם לקח בתולה כשהי' כהן הדיוט ונעשה כהן גדול, אי מחוייב אז ליקח שוב בתולה).

ח"ח, סי' טו ; כו, ב.

כב, ד, איש איש מזרע אהרן (בדברי "אור החיים" ש"קדשים שאובלים ישראל, שהם השלמים, אין צריכים הערב שמש").

ח"ב, סי' עה, ג.

כד, יד, ורגמו אותו כל העדה (בדברי רש"י : ומכאן ששליחו של אדם כמותו).

ח"ד, חוב' א, הוספה "שער מנשה", עמ' ק ; חוב' ד, סי' ה. חט"ו, חוב' א, סי' א, ד.

כו, כא, ואם תלכו עמי בקרי וגו' (במה שכתוב ב' פעמים קרי, ד' פעמים בקרי ופעם אחת כחמת קרי).

חט"ו, חוב' א, סי' ז, ד.

במדבר

ו, ט, וכי ימות מת עליו בפתע פתאום (בדברי רש"י : פתע — זה 'אונס' ; פתאום — זה שוגג).

ח"ב, חוב' ה, סי' כא, ה. ח"ג, חוב' א, סי' יג, ג.

טו, לח, דבר אל בני ישראל וגו' ועשו להם ציצית (בדברי רבינו בחיי : "וחכמי האמת ז"ל תקנו לנו נוסח הברכות למצות המקובלות ולא תקנו למצות המושכלות").

ח"ו, סי' יג, ו. ח"ח, סי' נה (עמ' 86, הערה ב, ועמ' 89).

כב, י, ויאמר בלעם אל הא' בלע בן צפור מלך מואב שלח אלי (בדברי "מי השלוח" ד"בכל מקום נמצא בפסוק התשיעי כוונה עמוקה מכפי שנראה לעין כל על פי פשוטו").

ח"א, חוב' ב, סי' יג, ט. ח"ב, חוב' א, סי' יז, ח.

כד, ג, או כי ימות האיש האחרון (בדברי בעל הטורים : ולא אמר השני, לומר שהוא אחרון, שאם נשאת לשני ומת לא תנשא עוד, דבתרי זימני הוי חזקה).

ח"ח, חוב' איב, סי' טז, ב.

לא, כג, כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וטהר (בקוש' הרמב"ן מדוע לא צותה תורה על הגעלת כלים מתחלה בכלי סיוח ועוג).

ח"ד, סי' עא, ה. ח"ו, סי' כ, א. ח"ז, סי' קל, ד.

לא, נב, ויהי כל זהב התרומה וגו' ששה עשר אלף שבע מאות וחמשים וגו' (למה הביאו דוקא מספר זה, לא פחות ולא יותר).

ח"א, חוב' א, סי' יט.

לב, טז, גדרת צאן נבנה למקננו וערים לטפנו (במה שכאן לא הזכירו את הנשים ובתשובתם למשה אמרו : טפנו נשינו).

ח"ח, חוב' דה, סי' ז, ב.

דברים

ג, יז, והערבה והירדן וגבול מכנרת
(בדברי רש"י שלבני נד' ה' חלק
גם בעבר הירדן המערבי עד ים
המנרת).

ח"ח, חוב' דיה, ס' ב.

ג, כו, רב לך אל תוסף וגו' (בענין
תקט"ו תפלות שהתפלל משה ליכנס
לארץ).

ח"ג, חוב' ה, ס' ז.

ד, ב, לא תוסיפו על הדבר אשר אנכי
מצוה אתכם (בדברי הרמב"ן ד"מ
שתקנו חכמים משום גדר וכו' זו
היא מצוה מן התורה).

ח"ב, ס' עו, ת. ח"ז, ס' קט, א.
ח, ג, ויענך וירעבך ויאכלך את המן
(בדברי המדרש "אבכור": מכאן
להדלפת נד' בשבת).

ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי
אורה", ס' א, ה.

יז, יח-יט, והי' כשבתו על כסא
ממלכתו וגו' למען ילמד ליראה
את ה' א'.

ח"ח, קונט' ה, הוספה "זכרון
אפרים", ה.

כא, טו, כי תהיינה לאיש שתי נשים
האחת אהובה והאחת שנואה.
ח"ג, חוב' ה, הוספה "שער
אליהו".

כא, טו, וילדו לו בנים האהובה
והשנואה והי' הבן הבכור לשנואה
(בדברי הגר"א שבכור ליצירה קודם
לבכור ללידה).

חט"ז, חוב' ג, ס' ה, א. ח"ז,
חוב' א, ס' ה, ג; חוב' גיד, ס' ג,
א; חוב' חרו, ס' י.

כד, ג, או כי ימות האיש האחרון אשר
לקחה לו לאשה (בדברי בעל הטורים
דלא אמר השני, לומר שהוא אחרון,

שאם נשאת לשני ומת לא תנשא
עוד, דבתרי זימני הוי חזקה).

ח"ח, חוב' א-ב, ס' מז, ב [ועי'
"פירוש בעל הטורים" על התורה,
הוצ' יעקב ק. ריניץ, בני-ברק
תשל"א, ובמילואים והוספות, עמ'
תנה-תסט].

לא, א, וילך משה וידבר את הדברים
האלה (בדברי "אור החיים" שם).

ח"ו, ס' פב, יא. ח"ז, ס' כט, ב.

נבוכדנאצר של תורה. מאמרים מיוסדים
ע"ת.

ח"י, קונט' א, ס' י; קונט' ב, ס'
ז. ח"א, חוב' א, ס' יח; חוב'
ב, ס' יא; חוב' ג, ס' מז; חוב'
ד-ה, ס' כא. ח"ב, חוב' א, ס'
ז; חוב' ב, ס' כג; חוב' ו (הוספה).
ח"ג, חוב' א-ה. ח"ד, חוב' א;
ב. חט"ו, חוב' ג. חט"ז, חוב' א;
ב. ח"ז, חוב' א. ח"ח, חוב' א-
ב; ג; ד-ה.

יהושע

טו, לב, כל ערים עשרים ותשע
והצריהן (בדבר מספר כ"ט הערים
שנפלו לנחלה לשבט יהודה בנגבה).
ח"ד, חוב' ג, ס' ז.

שופטים

ז, ג, מי ירא וחרד ישב ויצפור מהר
הגלעד.
ח"י, קונט' א, הוספה "עולת
החדש".

שמואל-ב

א, כה, מדם חללים מחלב נבזרים
קשת יהונתן לא נשוג אחר וגו'.
ח"ה, ס' מ.

ישעי'

ט, ו, לסרבה המשרה (בדברי רבינו

מפתח ל"שערי תורה"

<p>תהלים ט, יא, ויבטחו בך יודעי שמך. מהיכן? מן כי לא עזבת דורשיך ה' (מדרש).</p>	<p>כחיי בענין המ"ם סתומה ב"למרבח" והמ"ם פתוחה ב"הם פרוצים" — נחמ' ב, יג). ח"ב, סי' מה, ה.</p>
<p>חט"ז, חוב' א, סי' יט, ג. לב, ג, כי החרשתי בלו עצמי בשאנתי כל היום.</p>	<p>כז, י, יחן רשע בל למד צדק. ח"י, קונט' א, הוספה "עולת החדש".</p>
<p>ח"א, חוב' א, סי' טז, א. לד, יב, לכו בנים שמעו לי וגו'. ח"ג, חוב' ה, סי' ד.</p>	<p>נז, א, הצדיק אכר ואין איש שם על לב וגו'. ח"ה, סי' לד; לה.</p>
<p>סח, י, פקדת הארץ ותשוקה רבת תעשרנה. ח"א, חוב' א, סי' טז, ב.</p>	<p>סג, יח, למצער ירשו עם קדשך צרינו בוססו מקדשך. ח"י, קונט' א, הוספה "עולת החדש".</p>
<p>סח, יב-יג, ד' יתן אמר המבשרות צבא רב; מלכי צבאות ידרון ידרון וגו'.</p>	<p>ירמיה' מט, ד, מה תתהללי בעמקים זב עמקך וגו'.</p>
<p>ח"א, חוב' א, סי' טז, ג. עט, ו, שפוך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו (ביאור כפל הדברים).</p>	<p>ח"י, קונט' א, הוספה "עולת החדש".</p>
<p>ח"ח, קונט' ה, הוספה "זכרון אפרים", ד.</p>	<p>יחזקאל יא, יט, והסרתי לב האבן מבשרם. ח"י, קונט' א, הוספה "עולת החדש".</p>
<p>קא, ח, לבקרים אצמית כל רשעי ארץ (בדברי המדרש: אמר ר"י לשני בקרים הביאו ישראל נדבת המשכן כו').</p>	<p>כא, יא, ואתה בן אדם האנח בשכרון מתנים וגו'. ח"ה, סי' לו.</p>
<p>חט"ז, חוב' א, סי' יט, ב.</p>	<p>חבקוק ב, א, ואתיצבה על מצור וגו' (בדברי המדרש שוחר טוב: אמר הקב"ה: כל מי ששכר קרדומו יבא אצלי, התחיל צוח: עד אנה ה' שועתי כו').</p>
<p>קמה, טז, פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון (בדברי רש"י: כדי פרנסתו הוא משביע את טובו ואת רצונו ואת ברכתו). ח"ח, קונט' יא, הוספה "זכרון יעקב", סי' ב, ב.</p>	<p>כז, ג, סי' סז, יז.</p>
<p>אסתר א, יג, ויאמר ממוכן לפני המלך והשרים וגו' (ביאור בררך הלכה). ח"ג, סי' כו.</p>	<p>מיכה ז, א, אללי לי כי הייתי כאספירקין כעוללות בציר וגו'. ח"ה, סי' לב, ד.</p>

תנ"ך

ח. טו, ומרדכי יצא מלפני המלך
בלבוש מלכות וגו' ותכריר בו'
וארגמן.
חי"א, חוב' ג, סי' טז, מח.
דניאל
ו, יד, די יהוד לא שם עליך מלכא
טעם.
חי"ב, חוב' ג, סי' יא, ב.
י, יט, ואשמים איל-צאן על אשמתם
(בדברי רש"י: לא מצאנו עונש
אשם לבועל עכו"ם. ואולי עצת
הראשים הי' לעשות כן).
חי"ט, חוב' א, סי' טז, מח.

תרגומים

יונתן

אונקלוס

בראשית
ט, ו, שופך דם האדם באדם דמו
ישפך — דישוד דמא דאנשא
בסהדין על מימר דיניא דמה יתשר.
חי"א, חוב' א, סי' ו, א; חוב' ב,
סי' ט, ד; חוב' דה, סי' טז, א.
חי"ב, חוב' א, סי' יו, ד. חי"ג
חוב' א, הוספה, "בית מדרש", סי'
ער. חי"ט, חוב' א, סי' ז, ג.
כז, לה, בא אחיך במרמה — בחכמתא.
חי"ה, סי' ה, א. חי"ז, סי' ל, ב.
שמות
לכ, כז, והרגו איש את אחיו וגו'
ואיש את רעהו — וקטולו גבר ית
אחיהו וגו' ואיגש ית קריבה.
חי"א, חוב' ב, סי' יג, ח.
ילקוט ישעיהו, פירושים והערות על
התרגומים שבספר במדבר.
חי"א, חוב' א, סי' טז, ב; חוב'
ג, הוספה, "עולת החדש", סי' ב
[ועי' שם, סי' טז, ט].
ועל ס' דברים. חי"ב, חוב' ב, הוספה
ב [ועי' שם, חוב' ד, סי' ג, יגטו].
ועל ס' בראשית. חי"ד, חוב' א
(הוספה).
א, ז, ויעש אלקים את הרקיע — רקיעא
סומכיה תלת אצבעתא.
חי"י, קונט' א, סי' ג, ב [ועי' "אור
תורה" לר' מאיר יחיאל הלוי
האלשטוס מאוסטראווצא, ירושלים
תשי"ח, עמ' כט].
ויקרא
יח, ו, איש איש אל כל שאר בשרו
לא תקרבו וגו' — גבר טלי וגבר
סיב וגו'.
חי"י, קונט' א, סי' ט, טז.

במדבר
יט, ג, ונתתם אותה אל אלעזר הכהן
וגו' — ויבדיקנה בתמני סרי טריפן.
חי"ב, חוב' א, סי' כו; חוב' ה,
סי' כא, ג; חוב' ו, סי' כד [ועי'
שו"ת "בית דוד" לר' זאב וואלף
לייטער, חלק שני, סי' קפז; שו"ת
"חבלים בנעימים" לר' יהודה ליב
גרויבארט, חלק שלישי, סי' קט].
כח, ו, והמה בוכים פתח אהל מועד
— ואינון בכיין וקריין שמע.
חי"ב, חוב' ה, סי' כא, ד. חי"ג,
חוב' א, סי' יג, ב.
לכ, כז, והרגו איש את אחיו וגו'
ואיש את רעהו — וקטולו גבר ית
אחיהו וגו' ואיגש ית קריבה.
חי"א, חוב' ב, סי' יג, ח.
ילקוט ישעיהו, פירושים והערות על
התרגומים שבספר במדבר.
חי"א, חוב' א, סי' טז, ב; חוב'
ג, הוספה, "עולת החדש", סי' ב
[ועי' שם, סי' טז, ט].
ועל ס' דברים. חי"ב, חוב' ב, הוספה
ב [ועי' שם, חוב' ד, סי' ג, יגטו].
ועל ס' בראשית. חי"ד, חוב' א
(הוספה).

מפתח ל"שערי תורה"

דברים

כ, ז, ומי האיש אשר ארש ואשה וגו'
 ילך וישוב לביתו פן ימות במלחמה
 — יהך ויתוב לביתיה דלמא יגרום
 ליה חובא ויתקטיל בקרבא.
 ח"י, קונט' א, סי' ט, יח.

הערות על תרגום ויונתן על התורה

חי"א, חוב' ב, הוספה "עולת
 החדש", סי' ו; חוב' ג, הוספה
 הנ"ל, סי' ו. חי"ב, חוב' א, סי' ד;
 חוב' ב, סי' כב. חי"ג, חוב' א"ה,
 הוספה "שער מנשה". חי"ד, חוב'
 א"ב, הוספה הנ"ל. חט"ו, חוב' ג,
 הוספה הנ"ל. חט"ז, חוב' א"ד,

הוספה הנ"ל. חי"ז, חוב' ב, הוספה
 הנ"ל [ועי' חט"ו, חוב' ב סי' ה,
 הערות על "שער מנשה"].

ישעי'

סה, י, ועמד עכור לרביץ בקר — לבית
 רבועה בקרן דתורין.
 ח"ח, קונט' יא, הוספה "זכרון
 יעקב", סי' ה, ב.

ירמיי'

מ, ח, ויבאו אל גדליה המצפתה וגו'
 — ויחנן ויונתן בני קרת (בתרגום
 ליתא לתיבת "ויחנן").
 ח"ט, סי' ו, א.

משנה

דמאי
 א, ב, הערה בפירוש הנר"א בענין מאבדין מיעוטו בדרכים.
 ח"ב, סי' מה, ב.
 ז, ב, בענין ברירה בהפרשת מעשר בשבת.
 ח"ב, סי' מה, א.

ח"ד, חוב' ג, הוספה הנ"ל, סי' קמא, ב.
 ח"א, סי' כד, ג.
 ב, ח, הערה בפ' המשניות להרמב"ם בענין נטילת חלה מטמאה על המהורה.
 ח"א, סי' עא, י.

כלאים
 ח, ד, בכלאי בהמה כשאינו מתכוון שיסייע במלאכתו.
 ח"ב, חוב' ה, סי' יא, ג. ח"ג, חוב' א, סי' יב.
 ח, ד, בדברי ר' יהודה דכל הנולדים מן הסוס, אע"פ שאביהן חמור, מותרין זה עם זה.
 ח"ח, סי' עו (עמ' 164).

ערלה
 ג, א, בדין בגד שצבעו בקליפי ערלה ונתערב באחרים, כולם ירסקו.
 ח"א, סי' פב.

עדיות
 א, ג, הלל אומר מלא הין מים שאובין פוסלין המקוה, אלא שחייב אדם לומר בלשון רבו וכו'.
 ח"ח, סי' ט, ג.
 ה, ב, בדין טבילה בתרדלית.
 ח"ו, סי' לו, ה.

שביעית
 ה, ו, בענין ולפני עור.
 ח"א, סי' קטו, ו. ח"ב, סי' יב [ועי' שם, סי' ע, ח].
 ה, ט, בענין אשת חבר ואשת עם הארץ החשודה על השביעית בגלגול עיסה.
 ח"ב, סי' מה, ג.
 ט, ה, הכובש שלשה כבשים בחבית אחת.
 ח"ט, חוב' ב, הוספה "חסד לאברהם", סי' א.
 חלה
 א, ד, בדין חלה במדומע.
 ח"א, סי' כד, ג. ח"ג, חוב' ב, הוספה "בית מדרש", סי' פו.
 ח"ז, סי' עכח, ב.
 ד, ט, כל המקיים את התורה מעוני כו'.
 ח"ז, סי' עכח, לא.

אבות
 ב, ח, אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך.
 ח"ז, סי' עכח, כז.
 ג, יג, שחוק וקלות ראש מרגילין את האדם לערוה.
 ח"ז, סי' עכח, כח.
 ד, א, איזהו מכובד המכבד את חבריו.
 ח"ז, סי' עכח, כט.
 ד, ט, כל המקיים את התורה מעוני כו'.

מפתח ל"שערי תורה"

ד, י, הוי ממעט בעסק ועסק בתורה.
ח"ז, סי' סכת, ל.

פרה

א, א, הערה ב, "תוספות חדשים"
בענין "אמרו לו אמור משמנה עשרה
לסאה".
ח"ד, סי' פא, ב.

טהורין

ד, י, משקין טהורין וטמאין בתוך
הבית ואחר כך נמצאו משקין על
גבי ככר של תרומה וכו' (ישוב
דברי הר"ש).
ח"ז, חוב' א, סי' יב.

מקואות

ב, ה, ברין ספק מים שאובין (ביאור
בלשון המשנה "אם 'ידוע' שנפל
לתוכה מ' סאה מים כשרים").
ח"ח, קונט' ג, הוספה "יגדיל תורה",
סי' א, ב.

ד, ד, ישוב קושית הר"ש, גב גב
שיש בראשו מ' סאה ונפסקו ובאו
לתוך הבית כשרין ואין מטבילין
בהן, שאין מטבילין באויר — דלמה
ליה הטעם דאין מטבילין באויר,
הא אף בארץ אין מטבילין בחרדלית
של גשמים דאין מקוה מטהר בזוהר
לין אלא באשבורן.

ח"ו, סי' לו, ה (עמ' 76).

ה, ב, ישוב קושית "תוספות יום טוב"
בענין העבירו את המעין על גבי
כלים או על גבי ספסל.

ח"ו, סי' לו (עמ' 80).

ה, ד, כל הימים כמקוה וכו', ר' יוסי
אומר כל הימים מטהרים בזוחלין
וכו'.

ח"ו, סי' לו (עמ' 81).

ו, ג, בדבר החילוק בשלשה מקואות
בזה כ' סאה וזוה כ' סאה [מים
כשרים] וזוה כ' סאה מים שאובין
והשאוב מן הצד, וירדו שלשה וטבלו
בהן ונתערבו, המקואות טהורין
והטובלים טהורין; היה השאוב
באמצע כו', המקואות כמות שהיו
והטובלים כמות שהיו.
ח"ח, קונט' ג, הוספה "יגדיל
תורה", סי' א, ב.

ז, ז, מקוה שמימיו מרודדין כובש
אפילו חבילי עצים, אפילו חבילי
קנים כו'
ח"ז, סי' צח.

טבול יום

ד, ז, הערה ב, "תוספות יום טוב"
ד"ה רבי יוסי אומר, בענין דברים
שבלב.
ח"ח, סי' נו, ו.

ידיים

א, א, מי רביעית נותנין לידים לאחד,
אף לשנים.
חי"ד, חוב' א, סי' ז, א.

עוקצין

ד, יב, הערה ב, "תפארת ישראל" ציון
צד, בענין שבע מצות דרבנן.
ח"ז, סי' פט, ד.

תלמוד בבלי

ברכות

לשמואל על הפסוק מי כעמך ישראל וגו'.

ח"ב, חוב' ו, סי' יב, ב.

ז, ב, מותר להתגרות ברשעים בעוה"ז.

ח"ז, סי' סב, ה.

ח, א, אמר ליה רבא וכו' לימא לן מר מחני מיילי מעלייתא וכו' במילי דכי בנישתא.

ח"ז, סי' סב, ו.

ח, ב, אמר ר"ע בשלשה דברים כו' ח"ז, סי' סב, ז.

ט, א, בדברי הגמ' דלר' עקיבא דס"ל דפסח נאכל כל הלילה, איצטריך בלילה הזה למעוטי לילה אחר, דמלא תותירו ממנו עד בוקר הו"א בוקר שני.

ח"ד, סי' צד.

יב, א, בדברי תלמידי רבנו יונה דבמצוה התלו' באמירה בלבד הכל מודים דמצוות צריכות כוונה (ישוב קושיית הגר"ע איגר).

ח"א, סי' פ, ב. ח"ז, סי' עה, א.

יב, א, ביאור דברי תלמידי רבנו יונה, דאע"פ דמצוות אין צריכות כוונה, זהו כשעושה המצווה בסתם, אבל כשמתכוון שלא לצאת, הכל מודים שאינו יוצא.

ח"ז, סי' עה, א (עמ' 100).

יב, ב, כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו מוחלין לו על כל עונותיו.

ח"ז, סי' קכח, י.

יג, א, בטעמא דלא מובא בפוסקים הדין דהקורא לאברהם אברם עובר בלאו או בעשה.

ח"ח, סי' סד, א.

כ, א, כמה שלא נזכר במשנה זמן צאת הכוכבים לחיוב קריאת שמע.

ח"ב, חוב' ד, סי' יא.

ג, ב, כנור ה' תלוי למעלה ממטתו של דוד.

ח"ב, חוב' ו, סי' יב, א.

ג, ב, בדבר החשבון הפסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עינו של אדם וכו'.

ח"ד, סונט' יב, הוספה "שער אורה", סי' א, ג. ח"ה, סי' י, א.

ה, א, לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע.

ח"ז, סי' סב, א.

ה, א, במצות קריאת נביאים וכתובים. ח"ב, סי' עה, א. ח"ג, סי' סח, י.

ה, א, אם רואה אדם שיסורין באין עליו כו', פשפש ולא מצא יתלה בבטול תורה.

ח"ז, סי' סב, ג.

ה, א, כל שהקב"ה חפץ בו מדכאו ביסורין.

ח"ז, סי' סב, ב.

ה, א, שלש מתנות טובות נתן הקדוש ברוך הוא לישראל כו' ע"י יסורין. ח"ז, סי' סב, ד.

ה, ב, בדברי רש"י ד"ה סמוך למטתו, דאפילו ללמוד תורה אסור קודם ק"ש ותפלה.

ח"ה, סי' לג.

ו, א, בדבר הציון לדברי הימים ולא

מפתח ל"שערי תורה"

- יד, א, בהלל ובמנילה מהו שיפסיק
(ביאור דברי ה"פני יהושע").
ח"ד, סי' פז.
- יד, ב, רב משי ידיה וקרא ק"ש ואנח
תפילין וצלי.
ח"א, סי' כט, א.
- טז, ב, רב בתר צלותיה אמר הכי כו'
חיים של עושר וכבוד כו'.
ח"ז, סי' קכח, יא.
- יז, א, ר' אלכסנדרוני בתר צלותיה
אמר הכי: יהי רצון וכו' שתעמידנו
בקרן אורה ואל תעמידנו בקרן
חשכה.
ח"ט, חוב' ד, סי' טו.
- יז, א, ר' יוחנן כי הוה מסיים ספרא
דאיוב אמר הכי כו' ונפטר בשב
טוב מן העולם כו'.
ח"ז, סי' קכח, יב.
- יז, א, מרגלא בפומיה דר"מ נמור בכל
לבבך כו' לדעת את דרכו.
ח"ז, סי' סב, ט.
- יז, א, מרגלא בפומיה דאביי כו' אהוב
למעלה ונחמד למטה כו'.
ח"ז, סי' סב, ח.
- יז, א, אמרו עליו על רבן יוחנן בן
זכאי שלא הקדימו אדם שלום
מעולם.
ח"ז, סי' קכח, יג.
- יז, ב, ישוב להא דבירושלמי מקשה
דלמה נקט המשנה דמי שמתו מוטל
לפניו פטור מק"ש ומתפילין, הא
אפילו לאחר הקבורה נמי פטור מן
התפילין, ואמאי לא מקשה בן הגמ'
דין על המשנה?
ח"א, סי' כח, ה.
- כ, א, ביאור בדברי התוס' ד"ה שב
ואל תעשה שאני, דלאו דכהונה
- נדחה במת מצוה מפני כבוד הבריות
בקום ועשה, משום שהוא לאו שאינו
שוה בכל.
ח"ח, סי' ו, א.
- כ, א, מאי שנא ראשונים דאתרחיש
להו ניסא כו'.
ח"ז, סי' קכח, יד.
- כ, ב, בדברי הרמב"ן דהא דבן מברך
לאביו היינו בגדול.
ח"א, סי' לו, ה; עו, ב.
- כ, ב, נשים בברכת המזון.
ח"א, חוב' ג, סי' יב.
- כ, ב, בדבר הפטור של נשים ממצות
עשה שהזמן גרמא.
ח"ז, חוב' ב, סי' ד, ח; חוב' ג, ד,
סי' ה, ב. ח"ח, חוב' איב, סי' יב.
- כד, א, שער יוצא בבגדו לענין ערוה.
ח"ב, חוב' ג, סי' יב.
- כח, א, בדבר ההיתר של עמונים
ומואבים לביאת קהל בזמן הזה
משום דכל דפרוש — מרובא פרוש,
אע"ג דאיכא חזקה המסייעת למיר
עוט, דקורם גרות ודאי הי' אסור
לבוא בקהל.
ח"ב, סי' מו, א.
- כח, ב, כשחלה ר' אליעזר כו' וכשאתם
מתפללים דעו לפני מי אתם עומדים
כו'; וכשחלה רבן יוחנן בן זכאי
כו' התחיל לבכות כו' אלא שיש
לפני שני דרכים כו'.
ח"ז, סי' קכח, טו-טז.
- ל, ב, טעה ולא הזכיר של ר"ח ערבית.
ח"א, סי' קי.
- לא, א, אסור לאדם שימלא שחוק פיו
בעולם הזה.
ח"ח, סי' סד, ב.
- לב, ב, כל המאריך בתפלתו כו'.
ח"ז, סי' קכח, יז.

תלמוד בבלי

מח, א, בענין המחויב מדרבנן להוציא את המחויב מדאורייתא (ישוב לכוש' הגר"ע איגר על רש"י שכתב, דבאכל כזית מוציא בברכת המזון למי שאכל כדי שביעה).

ח"א, סי' א, א; כח, ו; צט, ד.
ח"ז, חוב' ה"ז, סי' יט [צ"ל: כ], ג.

מח, א, ישוב לקושית ה"מגן אברהם" (סי' קצט, ס"ק ז) על דברי רש"י ד"ה עד שיאכל, דקטן אם הי' חייב מדרבנן לברך ברכת המזון, הי' מוציא אחרים שחייבים מדאורייתא — הא הטעם דמוציאים את אחרים ידי חובתם הוא מטעם ערבות, ובקטן ליכא ערבות.

ח"א, סי' צט, ד.

מט, ב, בדברי ר' יוחנן, דמוחלפת השיטה בהמחלוקת דר' מאיר ור' יהודה דעד כמה מזמנין.

ח"ח, "משנת ר' יעקב", הוספה לחוב' ד, עמ' 7.

נא, א, מי שאכל ושתה ולא בירך, מהו שיחזור ויברך (ביאור דברי רש"י).

ח"ב, סי' עט.

נג, א, ישוב לקושית ה"מגן אברהם" (סי' רצח, ס"ק יג), גבי הי' מהלך במוצ"ש חוץ לכרך וראה אור, אם רוב נכרים אינו מברך, מחצה על מחצה מברך — דאמאי רוב נכרים אינו מברך, נימא כל קבוע כמחצה על מחצה דמי.

ח"ח, קונט' ג, הוספה, "יגדיל תורה", סי' ד, א.

נה, ב, לאדם טוב אין מראין לו חלום טוב.

ח"ז, סי' קכח, יט.

לג, א, שתי נקמות הללו למה כו'.
ח"ז, סי' קכח, יח.

לד, א, כל המבקש רחמים על חבירו אין צריך להזכיר שמו (ישוב קושית הנהגות יעב"ץ).

חי"ב, חוב' ה, סי' ד, א.

לה, א, ביאור בתוס' ד"ה אחליה והדר אכליה, דאי לאו קרא דקדש הלולים הוה אמינא דנילוף קדש קדש משבי" עית לחומרא ואין לו פדיון לנטע רבעי.

ח"ז, סי' קלח, ב.

לה, א, הערה בדברי הרשב"א בענין קדש הלולים לח', דלא שנחליף את האותיות ונעשה הלולים כמו חלור לים, אלא פירוש בעלמא הוא, וזה דלא כהירושלמי פאה פ"ז, ה"ה.

ח"ז, סי' קלח, א.

למ, ב, בענין לחם משנה בליל פסח (ראיה לדעת הר"ף והרמב"ם דבפסח אין צריך למצה שלישית משום לחם-משנה, דלחם עוני כתיב, ורק כשחל להיות בשבת צריך למצה שלישית ללחם-משנה משום שבת).

ח"ז, סי' ער, א. ח"ח, סי' עט.

מג, ב, בדבר ברכה על איננות של ערלה דמלבבני ביומי דניסן.

ח"ג, סי' ו; לה, ב; מו, גיד.

מז, ב, ישוב דברי הרא"ש, דהא דר' אליעזר שחרר את עבדו והשלימו לעשרה, משום דהי' פ' זכור דהקריאה בציבור היא מן התורה — ולמה הוצרך לשחררו, הא לדעת הרבה פוסקים אשה מחויבת כמצוות מחית עמלק ובפ' זכור, ואס"כ גם עבד מחויב בזה, כיון דגמרינן לה לה מאשה.

ח"ב, סי' ב, ב [ועי' שם, סי' ב, כ; כז, ד; לו; סט, ד].

מפתח ל"שערי תורה"

נט, ב, בדברי רש"י בברכת הטוב והמטיב על הגשמים, בדאית ליה ארעא ויש לו שותפות בה.
ח"ז, סי' פח, א.

ס, א, בהא דמברך הטוב והמטיב כשמצא מציאה ולא ברכת שהחיינו, אף שאין עמו שותף בטובתו.
ח"ז, סי' פח, א.

הערה ב, תפארת ישראל" (פ"ו מ"א, ציון ד) בענין סתם יינם.
ח"ז, סי' קכה, ה.

הערה בדברי ה, תפארת ישראל" (פ"ז מ"ב, ציון יד) דמצרפין קטן לזימון בשודע למי מברכין.

ח"ח, קונט' יא, הוספה "זכרון יעקב", סי' ה, ד.

שבת

ב, א, בדברי התוס' ד"ה פשט, דהוצאה מלאכה גרועה היא, מדאיצטריך תרי קראי בהוצאה (ישוב קושית המהרש"א דאמאי לא מביאין ראי' מדאיצטריך קרא כלל, הא הוי במשכן).

ח"י, קונט' א, סי' ב.

ב, ב, בדברי התוס' ד"ה התם, דהנמ' לא הו' צריך לומר דחיובי תני פטורי לא תני, משום דלאו עיקר שבת הוא, אלא משום דדומיא דמראות נגעים קתני.

ח"י, קונט' א, סי' ב.

ג, א, בענין הנחת גופו כהנחת חפץ באם לא הניחה על גבי קרקע.

ח"י, קונט' א, סי' ב.

ג, א, בענין עקירת גופו כעקירת חפץ (ישוב קושית הגר"ע איגר).

ח"א, סי' צד, א.

ג, א, שנים שעשאוה פטורים (אם חייבים מלקות?)

חי"ב, חוב' ד, סי' ז, א.

ג, ב, בהא דקנסוה רבנן להחזיר ידו שהיתה מלאה פירות כשהוציאה לחוץ משחשיכה (ישוב קו' מהר"ם לובלין ותוס').

ח"י, קונט' א, סי' ב.

ג, ב, בדברי התוס' גבי ידו של אדם מה שתעשה כרמלית, דלא הוי כרמלית אלא לענין רשות שהגוף שם, שדומה יותר לשתי רשויות.

ח"י, קונט' א, סי' ב.

ג, ב, בדברי התוס' ד"ה כאן למעלה מי', דאפילו הוציא למטה מי' מותר להחזירה למעלה מי'.

ח"י, קונט' א, סי' ב.

ג, ב, בדברי התוס' ד"ה בשונג לא קנסוה, דמיררו שהוציא ידו לחוץ מבעוד יום.

ח"י, קונט' א, סי' ב.

ד, א, בהא דאין אומרים לו לאדם חטא כרי שיוכה חבריך, אם זהו אפילו אם יזכה לרבים.

חי"ד, חוב' ב, סי' ב, ב. חי"ז, חוב' א, סי' ב.

ד, א, קלוטה כמי שהונחה דמיא. חי"ג, חוב' ג, סי' יב, ג. חי"ד, חוב' ב, סי' י, ב.

ה, א, בדברי התוס' ד"ה כאן למטה מי', דאין כרמלית בכלים.

ח"א, סי' לב, ג.

ה, ב, בדין יד וספינה ע"ג מים לקנין. חי"ד, חוב' ב, הוספה "שער שלמה", ב.

ו, א, בדין ב' מחיצות לשבת. חי"א, חוב' ב, סי' ה, ג.

ז, ב, בדין קרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה.

חי"ד, חוב' ב, הוספה "שער שלמה", ג.

תלמוד בבלי

יז, ב, כגזירת גידולי תרומה משום תרומה טמאה ביר כהן.
ח"א, סי' פו.

יח, ב, בדין בישול אחר בישול.
ח"ז, חוב' ב, סי' ב, ב.

יח, ב, בגזירה דשמא יחתה (ישוב קושית הגר"ע איגר).
ח"ז, חוב' ב, סי' ב, ב.

כ, א, ביאור בגמ' דקרא דלא תבערו אש בכל מושבותיכם למשרי איברים ופדרים הוא דאתא.
ח"ב, סי' מט, א.

כא, א, בקושית האחרונים מנא ליה לרבא דסבירא ליה לרב הונא דמותר להשתמש לאורה, דלמא משום דכבי תה זקוק לה וחיישנן שמא יטה שלא יכבה, או אם יכבה יחזור וידליקנה.

ח"א, סי' כא (עמ' 56). ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' יב, ז.

כא, א, בדין שמן שרפה לנר חנוכה.
ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ג, ד; יב, ט.

כא, א, בדברי התוס' ד"ה שמחת בית השואבה שאני, דמאי פריך מאבנט הלא הו' בו פשתן וכו', וטוב לפתילה וכו', אלא כיון שאין מן הפשתן אלא רביע בטל בשאר מינים והוי כאילו אין בו פשתן כלל.
ח"ד, סי' צג, ג.

כא, א, בדברי התוס' ד"ה ומותר להשתמש לאורה, מדקאמר בין בחול בין בשבת, שמע מינה שעור יש טעם אחר בשבת שלא להדליק לבד מטעם חול, והיינו שמא יטה.
ח"ו, סי' יז, א; לא, א.

י, א, רב חסדא ורבה ב"ר הונא הוו יתכי בדינא כולי יומא, הווה קא חליש לבייהו וכו'.
ח"ז, סי' מ, ד.

י, ב, לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים.
ח"ח, סי' סד, ג.

יא, א, מפסיקין לקריאת שמע ואין מפסיקין לתפלה.

ח"ז, חוב' הו, סי' יט [צ"ל: כ].

יב, ב, בדבר השמטת הרמב"ם דברי רבא, האדם חשוב מותר לקרות לאור הנר בשבת, משום שאין דרכו להטות.
ח"ט, סי' א.

יג, א, ביאור במעשה בתלמיד אחד אחד ששנה הרבה וכו' ומת בחצי ימיו, והיתה אשתו נוטלת תפיליו ומחזירתם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ואמרה להם וכו' מפני מה מת בחצי ימיו — ולמה נטלה רק תפיליו להחזירתם לבתי כנסיות ובתי מדרשות?
ח"ז, סי' פה.

יג, ב, בדבר הגירסא אלו תנן או ואלו תנן.

ח"ח, חוב' ד, הוספה "משנת ר' יעקב", עמ' 8.

יג, ב, כגזירת י"ח דבר דהבא ראשו ורובו במים שאובין פוסל את התרומה (ישוב קושית התוס').
ח"ז, חוב' ב, סי' ד, ו.

יז, א, בפלוגתת ר' עקיבא ור' טרפון אם הוא דכל המטלטלין מביאין את הטומאה בעובי המרדע היא מגזירת י"ח דבר.

ח"ח, קונט' ד, הוספה "משנת ר' יעקב", סי' ז (עמ' 2).

מפתח ל"שערי תורה"

- כא, א, בדברי התוס' הנ"ל, דאם הוה אמר רב מדליקין בהם בחנוכה סתם, הוה אמינא דוקא בחול ולא בשבת (ישוב קושית מהרש"א והשגה על ה"תפארת ישראל", בועז א).
- ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ט.
- כא, א, בשיטת הרי"ף דלאחר שדלס כשיעור מותר להשתמש לאורה לדברי הכל.
- ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ט, א. ח"ו, סי' יז, א.
- כא, א, הסבר האדמו"ר הר"א מסוחר צ"ב בהא דכבתה זקוק לה ולכן אסור להדליק בשמנים גרועים.
- ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ג, א.
- כא, א, כבתה זקוק לה ומותר להשתמש לאורה (ישוב קושית התוס').
- ח"א, סי' א, ו; ב, א. ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי אורה", סי' ב, כ; ג, ה, א. ח"ו, סי' כד [ועי' ח"א, סי' סב, א; קכה, ג. ח"ה, סי' י (עמ' 13-15); כ, ז].
- כא, א, בטעמא דרב הונא דכבתה אין זקוק לה.
- ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי אורה", סי' יב, ה.
- כא, ב, ישוב קושית האדמו"ר ר' יחיאל מאיר ליפשיץ מנוסחין על דברי רש"י דהא דאסור להשתמש לאורה כדי שיהא ניכר שהוא נר מצוה, ולמה לא כתב כדאמרינן לקמן כב, א, שלא יהי' מצות בזויות עליו.
- ח"ה, סי' כג, ז.
- כא, ב, ישוב לקושית המפרשים, דמנ"ל דר' ירמיה דרב ס"ל כבתה אין זקוק לה, והרי יש לומר דס"ל דזקוק לה,
- ורס דרב לא חייש לשמא יפשע ולא יתקן לה.
- ח"ב, סי' ט, א.
- כא, ב, בדברי הרי"ף דרב ס"ל כבתה אין זקוק לה מדאמר שמדליקין בהן בשבת, ואמאי לא דיוק מזה שאמר שמדליקין בהן בחול.
- ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ה, א (עמ' 6).
- כא, ב, וכבתה אין זקוק לה, ורמינהו וכו'.
- ח"ו, סי' לא, ב.
- כא, ב, ביאור בגמ' כי אמרוה רבנן קמיה דאבוי משמיה דר' ירמיה ולא קיבלה, וכשאמרוה משמיה דר' יוחנן וקיבלה.
- ח"א, סי' כא (עמ' 56). ח"ב, סי' ט, א. ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' יא, א; יב, ז; יג. ח"ו, סי' כד, ד.
- כא, ב, אמר [אבוי] אי זכאי נמירת' לשמעתא מעיקרא. והא גמרה? נפקא מינה לגירסא דינקותא.
- ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' יא, ג. ח"ה, סי' י, א (עמ' 13); מד.
- כא, ב, בדברי רש"י בטעמא דאסור להשתמש לאורה של נר חנוכה, שיהא ניכר שהוא נר מצוה.
- ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ח, א. ח"ו, סי' יז, א.
- כא, ב, ורמינהו, מצותה משתשקע החמה (ישוב לקושית מהר"ץ חיות, דלשון ורמינהו לא שייך היכי דפריך מבריתא לאמורא).
- ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' יא, ב.
- כא, ב, בדין נר חנוכה בשעת הסכנה שמניחה על שולחנו, וצריך נר אחרת

תלמוד בבלי

כא, ב, בדברי התוס' ד"ה שהי' מונח, שאם כבר גזרו על הנכרים להיות כובים, צ"ל שהי' מונח בחותם בקרקע כו' (ישוב קושית ה"ראש יוסף" הא ספק טומאה דרבנן טהור אף ברשות היחיד).
ח"ב, סי' מו, ב.

כא, ב, בדברי התוס' שהשמן הי' מונח בחותם בקרקע ולא הסיטו הכלי.

ח"ד, קונט' יב, הוספה, "שערי אורה", סי' יב, ג. ח"ה, סי' י, א (עמ' 14); כו (עמ' 44); כט, י.

כא, ב, צירוף ב' מאמרי דרב כהנא משמיה דרבי תנחום.

ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ד; יב, ו. ח"ה, סי' כז.

כב, א, בהא דאמר רב דאין מדליקין מנר לנר, והא רב סבר כבתה אין זקוק לה וממילא סבירא לי' דהדלקה עושה מצוה, וא"כ מפני מאי אין מדליקין מנר לנר.
ח"ז, סי' סז.

כב, ב, בדבר הדלקת המנורה מנר המערבי.

ח"ו, סי' נא, א.

כב, ב, בענין אי מדליקין מנר לנר (ישוב קושית התוס').

ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' יב, ז.

כג, א, נשים חייבות בנר חנוכה שאף הן היו באותו הנס.

ח"ט, חוב' א, סי' טו, ב.

כג, א, ביאור בקושית הגמ' ונימעות נס.

ח"ה, סי' כז (עמ' 44).

כג, א, ברין ברכה על הפרשת דמאי. ח"ז, חוב' ב, סי' ב, א.

להשתמש לאורה (ביאור דעת הגר"א שמוחק תיבות "להשתמש לאורה").
ח"ו, סי' טז (עמ' 38).

כא, ב, בקושית המפרשים דלמה הוצרכו לנס פך השמן, הא טומאה הותרה או דחוי' בצבור.

ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ז, ב; יב, ג. ח"ה, סי' כז [ועי' שם סי' י, א (עמ' 14); כט, י].

כא, ב, בקושיא הידועה דלמה לא הדליקו בכל השמנים, הא הי' ספק טומאה ברשות הרבים וטהור הוא.

ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' יא, ד. ח"ה, סי' י (עמ' 13).

כא, ב, בדבר קביעת שמונת ימי חנוכה (ישוב לקושית ה"בית יוסף").

ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ג, ב; ו, א; י. ח"ה, סי' כ, ח; כז (עמ' 44). ח"ז, סי' כב. ח"ה, סי' כג, יד-יח. ח"ט, חוב' ב, סי' יג.

כא, ב, בטעמא דקבעו חכמים זכר לנס פך השמן ולא עשו כן לשאר הנסים שנעשו בביהמ"ק.

ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ד.

כא, ב, בדברי הר"ן בהא דנר-חנוכה לא דמי לנר שבת לענין הנאה כמה שנשאר מן השמן ומן הפתילה.
ח"א, סי' ק.

כא, ב, בטעמא דב"ש דפוחת והולך בנרות חנוכה כנגד פרי החג.
ח"ט, חוב' ב, סי' יג.

כא, ב, בענין מהדרין ומהדרין מן המהדרין בנר חנוכה.

ח"ד, קונט' יב, הוספה, "שערי אורה", סי' ת, ב-ג.

מפתח ל"שערי תורה"

- כג, ב, במחלוקת רבה ורב חסדא בהא
האין מדליקין בשמן שריפה.
ח"א, סי' כא; פו.
- כד, א, ישוב קושית התוס' ד"ה גזירה
יו"ט אטו שבת, דאמאי אמרינן
בביצה כז, ב, דחלה שנממאת לא
יוזזה ממקומה, הא חזיא להסיקה
תחת תבשילו, דבחלה לא שייך
למינזר יו"ט אטו שבת.
ח"א, סי' כא.
- כד, א, מה להזכיר של חנוכה בברכת
המזון (ישוב קושית התוס').
ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי
אורח", סי' ה, ב.
- כד, א, ביאור בשיטת הרא"ש, דחנוכה
ופורים, אף ע"פ שאין בהם קרבן
מוסף, צריך להזכיר מעין המאורע
בברכת המזון.
ח"ב, סי' ט, ב.
- כד, ב, בדברי הרשב"א דעשה דוחה
לא תעשה אף באפשר לקיים שניהם
ביום אחד.
ח"ד, סי' פה, ב. ח"ה, סי' ב, ו.
- כד, ב, במחלוקת התנא קמא ונחום
המרי בדבר הדלקת נר שבת בחלב
מבושל (ביאור בלשון הגמ' איכא
ביניהו דרב ברונא אמר רב, ולא
מסימו).
ח"א, סי' א, ב.
- כה, ב, בדברי התוס' ד"ה סדין
בציצית וכו', דציצית חובת גברא
הוא.
ח"ז, סי' כו, א; צט, ג.
- כו, א, בדברי התוס' ד"ה שכן מטמא
בכערשה, דג' על ג' אין נעשה אהל
לטמא.
ח"ב, סי' מו, ג.
- לא, א, בדבר השאלות ביום הדין:
נשאת ונתת באמונה וכו', קבעת
עתים לתורה וכו'.
- ח"ה, סי' לג (ועיין ח"ז, סי' קכח,
ב).
לא, ב, ביאור בנמ' בענין אל תרשע
הרבה וגו', דמי שאכל שום וכו'
יחזור ויאכל שום אחר?
ח"ב, סי' עט.
- לג, א, שמואל הקטן חש ב', אמר
רבש"ע מי מפסיק איתסי.
ח"ט, חוב' א, סי' טו, גיד.
- לד, א, בדיון עירוב בבין השמשות
(ישוב קוש' הט"ז וה"ח, חתם סופר").
ח"ז, חוב' גיד, סי' ג, ו. ח"ח,
חוב' ארב, סי' ז, ג.
- לה, א, מעין המיטלטל טהור, וזהו
בארה של מרים.
ח"ו, סי' לו, ה (עמ' 76).
- לח, א, בשיטת הר"ף דהלכה כר'
יהודה דמקיל גבי המבשל בשבת.
ח"א, סי' ה, א.
- מד, א, בדיון מותר השמן בנר שכבה
בשבת.
ח"ג, סי' כב.
- מה, א, בדברי התוס' ד"ה אלא שמן
שבנר, דשמן המטמא מן חנר אסור
רק בשעה שתנר דולק, אבל לאחר
שכבה מותר אליבא דר"ש (ישוב
קושית ה"פני יהושע").
ח"ג, סי' כב.
- מו, ב, אדם יושב ומצפה אימתי תכבה
נרו בשבת.
ח"ג, סי' כב.
- מו, ב, ישוב לקושית ה"פני יהושע"
ד"ה רמי ליה אביי לרבה כו', דאמאי
מיתי אביי רבי שמעון לית
ליה מוקצה מהברייתא דמותר השמן
שבנר, ולמה לא מביא רביה ממתיני'
תין שר"ש מתיר לטלטל את הנר
בשבת לאחר שכבה.
ח"ג, סי' כב.

נג, ב, כגזירת שחיקת סממנין בכהמה
(ישוב קושית הגר"ע אינר).
חי"ז, חוב' ה"ז, סי' יג, ז.
סא, א, כתפילין כך מנעלים, מה תפיר
לין בשמאל, אף מנעלים בשמאל.
ח"ח, סי' מא.
סב, ב, בדברי רש"י בהא דמשא ולא
משא בנטילת ידים, לית לן בה
(ישוב קושית הגר"א).
חי"ד, חוב' א, סי' ז, א.
סג, ב, פשוטי כלי עץ טהורים.
חי"ז, חוב' ה"ז, סי' יג, ו.
סג, ב, בדבר כתיבת קדש לה' על
הציץ.
ח"ג, סי' לו, א.
סמ, א, ברין תחומין די"ב מיל.
ח"ז, סי' ב.
סמ, א, ישוב קושית התוס' ד"ה דידע
לה לתחומין, דאמאי לא משני דידע
לה בדאיסי.
ח"ז, סי' ב.
עא, א, בקושית הגאבד"ק בריסק בענין
זו חומר במינין הרבה ממין אחד,
אכל חלב וחלב בהעלם אחד אינו
חייב אלא אחת; אכל חלב ודם וכו'
חייב על כל אחת ואחת. ומוקי לה
התם כר' יהושע דאמר תמחויין
מחלקין, ופירש"י אחד צלי ואחד
שלוס, ולפי זה הא דחלב ודם בע"כ
מיידי בחלב מבושל, דחלב חי פטור,
אם כן הם ב' תמחויין וגם במין
אחד חייב ומהו החומר של ב' מינים
ממין אחד.
ח"ג, סי' ד. חי"ד, חוב' ג, הוספה
„שער יהונתן“, סי' א, ו; ג.
עג, ב, בדיון זומר וצריך לעצים.
חי"ט, חוב' א, סי' ה.
עד, ב, שדא סיכתא לאתונא חייב
משום מבשל.
חי"ט, חוב' א, סי' ה.
עה, א, הצד חלוון בשבת.
חי"ט, חוב' א, סי' ה.
עט, א, בדברי רש"י ד"ה רב אשי
אמר, דפלוגתיהו הוא כשהוציא
לוה.
ח"ז, סי' צג. ח"ח, סי' כז, א;
סא, ב.
פא, ב, הערה במהר"ם לובלין ד"ה
והאמר ר"י, בענין סתם במתניתין
ומחלוקת בברייתא.
ח"ז, סי' פא, א.
פו, א, ישוב לקושית התוס' ד"ה תני,
דלמאן דתני טהורה טפי הוי לוי'
למנעט במתניתין קרא דוקדשתם
היום ומחר דמשמע כראב"ע.
ח"ז, סי' קכד.
פת, א, הערה ברש"י בענין אוריין
תליתאי.
ח"ד, קונט' יב, הוספה „שערי
אורה“, השמטות, סי' ב, ב (עמ'
31).
צא, ב, המוציא קדשים מחוץ לעזרה
בשבת.
ח"ט, חוב' ג, סי' ט, ג.
צג, ב, בגדר מלאכה שאינה צריכה
לגופה.
ח"ח, קונט' ג' הוספה „יגדיל תורה“,
סי' ג, א"ב.
צד, א, בדברי התוס' ד"ה רבי שמעון
פותר, בטעמא דפטור בחופר גומא
ואין צריך אלא לעפרה, משום דלא
הוי במשכן.
ח"ה, סי' כט, יא.
צה, א, חולב ומחבץ ומגבן משום
מאי מחייב.
ח"ז, סי' סו.
צה, א, בדברי התוס' ד"ה והרודה,
דאיסור בניית ביתו שנפל ביום טוב
הוא מדרבנן, משום דהוה עובדא
דחול.
ח"ז, סי' קמב.

- קג, א, כתיבת שתי אלפין בשבת.
ח"ג, סי' יז.
- קד, ב, נביאים וכתובים לענין פסול דחק תוכות וחיוב כתיבה לשמה כל השמות שאינן נמחקין.
ח"ו, סי' סא.
- קד, ב, הגיה אות אחת חייב.
ח"ו, סי' סא.
- קה, ב, כל המתעצל בהספרו של חכם ראוי לקוברו בחייו וכו', וכל המוריד דמעות על אדם בשר מוחלין לו כל עוונותיו.
ח"ה, סי' לט.
- קה, ב, בדין סריעה על המת בשבת.
ח"ג, סי' מז, ט.
- קו, א, בדבר הלימוד ממילה לרבי שמעון דחובל בשבת חייב.
ח"ו, סי' כח. ח"ט, סי' ל.
- קו, א, ישוב לקושי הנרע"א ב"דרוש וחדוש", מערכה שלישית, בענין שחיטת שבת אי הוי מקלסל בחבורה בתחילת שחיטה.
ח"ב, סי' עד (עמ' 278).
- קו, ב, נועל ביתו לשומרו ונמצא צבי שמור בתוכו.
ח"ו, סי' נז. ח"ז, סי' ח.
- קז, א, בדין צידת נחש בשבת שלא ישכנו.
ח"ג, חוב' ה, סי' ג, א"ב.
- קה, א, ביאור בתוס' ד"ה איזה מהן חשוב, בענין כתיבת ספר תורה על גבי עור נבילות ומריפות מבהמה טהורה.
ח"ז, סי' צז.
- קט, א, כל הימים מטהרין בזוחלין ופסולים לזבין ולמצורעים ולקדש בהן מי חטאת.
ח"ו, סי' לו (עמ' 81).
- קיג, א, בדברי ר' יוסי: מימי לא עברתי על דעת חברי וכו', אם אומרים לי עלי לדוכן, אני עולה.
ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי אורה", סי' א, א. ח"ה, סי' י (עמ' 15). ח"א, חוב' ג, הוספה "עולת החדש", סי' ג, ב [ועי' "אור פני יצחק" לר' ישראל איסר פייגנער ביום, ווארשא תרצ"ט (דפוס-צילום, ירושלים תשכ"ו), עמ' לר"ל].
- קיד, ב, בענין תקיעות ביום הכפורים שחל להיות ערב שבת.
ח"א, סי' צב, א.
- קטו, א, בדבר החיתר לשקר כדי להציג את חבריו מן העבירה.
ח"ה, סי' כז, ב.
- קיח, ב, אלמלי משמרים ישראל שתי שבתות כהלכתן, מיד נגאלים.
ח"ז, חוב' ה"ז, סי' כא.
- קיח, ב, בענין נשיאת כפים לזר.
ח"ג, חוב' ד, סי' כ, א. ח"ד, חוב' א, הוספה "שער שלמה", יג.
- קכא, א, בדין נכרי שבא לכבות.
ח"ט, חוב' ב, הוספה "חסד לאברהם", סי' ב.
- קכא, א, בדברי התוס' ד"ה שמע מינה, דהא דסתם תינוק מסוכן הוא אצל חלב, זה רק בבן שתים או שלש שנים.
ח"ב, סי' נג (עמ' 184). ח"ב, חוב' ב, סי' ב, ב; חוב' ד, סי' ג, ט; חוב' ו, סי' יח, ב.
- קכא, א, בענין מחאה בקטן שבא לכבות בשבת.
ח"ד, סי' לב, ב; קונט' יב, הוספה "שערי אורה", השמטות, סי' ג, ב (עמ' 82).
- קכא, א, בדבר החיתר בדליקה לומר כל המכבה אינו מפסיד.

קיימא לן דכל מידי דאיהו לא מצי עבד לא מצי משוי שליח.

ח"א, סי' כג; לח, א; נח, י; סב, ה; קיב, ו. ח"ב, סי' נו. ח"ג, סי' נח. ח"ד, סי' עז, א.

קלג, א, בדברי הרשב"א דקציצת הצרעת במילה הוי דבר שאין מתכוין לגבי טהרה.

ח"ד, סי' יא, ב.

קלג, ב, בענין מציצה בשבת.

ח"ב, סי' יא, ג.

קלד, א, ישוב לקושיות ה"חידושי הרי"ם", דמה ראייה מייתי אביי מר' נתן הבבלי דתינוק הירוק אין מלין אותו, הלא שם, במעשה דר' נתן הבבלי כבר הוחזקה שמתו אחיו מחמת מילה, ולא כן בסתם תינוק הירוק, ומה ראייה מהוחזקה ללא הוחזקה.

ח"ה, סי' כג (עמ' 86).

קלה, ב, בדבר הזמן באדם ובבהמה שיוציאם מחשש נפל (ישוב דברי התוס' דאינן שוים, דיום שמונה כלאחר שמונה ויום שלשים כלפני שלשים).

ח"ט, קונט' א, הוספה, "שער יצחק", סי' ג, ג.

קלה, ב, בדבר מכירת שפחה וולדה עמה (צ"ע האיך נכרים יכולים למכור בנותיהן?).

ח"ט, קונט' א, הוספה, "שערי יצחק", סי' נ, איב. ח"ב, חוב' ב, סי' טו.

קלו, א, בהיתר מילה בשבת לרשב"ג דסבירא ליה דכל שלא שהה ל' יום יום באדם הוי ספק נפל (ישוב קושית ה"ישועות יעקב").

ח"ד, סי' פה, ג. ח"ה, סי' כ, ו. קלח, ב, עתידה תורה שתשתכח מישראל וכו'.

ח"ה, סי' לב, א; לד; לו (עמ' 68).

ח"ח, קונט' ג, הוספה, "יגדיל תורה", סי' ג, ג.

קכא, ב, כל המזיקין נהרגין בשבת. ח"ג, חוב' ה, סי' ג, ג.

קכב, א, מעמיד אדם בהמתו על עשבים בשבת.

ח"ז, חוב' ה, סי' יג, ג. ח"ה, חוב' איב, סי' יג; חוב' דה, סי' ה, ז.

קכח, ב, ישוב קושית ה"ארעא דרבנן", כהא דקאמר הגמ' דצער בעל חיים דאורייתא ואתי דאורייתא ודחי דרבנן — דאדרבא ה' לנו לומר שיעקר צער ב"ח בשב ואל תעשה. ח"ב, סי' מו, ד.

קכח, ב, בדברי הגמ' הנ"ל דאתי דאורייתא ודחי דרבנן, משמע דאי הוי דרבנן לא דחי, ובנוזיר כט, א, משמע דגם דרבנן דוחה דרבנן.

ח"ז, סי' טו, ד; מט, ב; קג.

קל, א, בהיתר מילה בשבת ולא גזרו שמא יעביר ד' אמות ברשות הרבים (ישוב קושית ה"בית יצחק" על הראב"ד).

ח"ב, חוב' ג, סי' כב.

קלא, א, בדברי ר' אליעזר דסוכה וכל מכשיריה דוחין את השבת. ח"ח, סי' יא; סח, טיב.

קלב, א, בדברי רש"י דר' אליעזר דאפקיה לקרא ביום אפילו בשבת — למכשירין, מילה עצמה הלכה היא.

ח"ז, סי' נד, א.

קלג, א, כדין מילה בצרעת. ח"ד, סי' יא.

קלג, א, כהא דקאמר הגמ' כשהאב בעצמו אינו יכול למול את בנו משום שאומר שמתכוין לקוץ את הבהרת, ימול אחר את בנו, והרי

מפתח ל"שערי תורה"

קלמ, ב, העברה במברא בשבת ע"י הערמה (ישוב שיטת הרמב"ם). חט"ו, חוב' ב, סי' ב, דיה.	דפעמים עוצבות ופעמים שוחקות. ח"ו, סי' כט, ב.
קמה, ב, עד מפי עד לעדות אשה (ישוב דברי רש"י: "ואפקועי רבנן למדושין מיג"י"). ח"ב, סי' פה (עמ' 301).	ה, ב, בדברי רש"י: נקטינן, מסורת — מאבותינו; קבלה — מרבתינו. ח"ו, סי' נו; פב, ג.
קנ, א, אמירה לנכרי שבות. ח"א, סי' לה.	ו, ב, ביאור ברש"י ד"ה צריך לנעול אותו דלת יחיד, בדיון עירוב למכור אות המפולשין לרשות הרכים. ח"ב, סי' ד.
קנ, ב, קציצת עצים יבשים בשבת. ח"ג, חוב' ד, סי' ז, ב.	ז, א, רבי עקיבא נהג ב' עישורין באתרוג שליקט באחד בשבט. ח"ב, חוב' ב, סי' ב, א; חוב' ד, סי' ג, ח; חוב' ו, סי' יח.
קנג, א, אחים בהספידא דהתם קאימנא. ח"ה, סי' לה (עמ' 65); לט.	טז, ב, בענין עומד מרובה על הפרוץ בערב. ח"א, סי' צב, ב.
קנג, ב, ישוב דברי חערוך, ערך מחס, דבו ביום שגרשו סאה, היינו ביום שנתמנה ר"א בן עזריה לנשיא. ח"ח, משנת ר' יעקב, הוספה לחוב' ד, עמ' 1.	יז, ב, בקושית התוס' ד"ה אל תפנו אל האובות, בענין מלקות על לאו שבאל. ח"ו, סי' קד, א.
קנד, ב, ביאור ברש"י ד"ה אמר אביי, בענין שימוש בצדדין וצדי צדדין באילן, בשבת. ח"ו, סי' עד, ו.	כט, א, בשיעור ליטרא. ח"ב, חוב' ג, סי' יט, א; חוב' ו, סי' ג, א.
קנה, א, בדיון צדדין וצדי צדדין (ישוב קושית התוס'). ח"ו, סי' עד, ח.	ל, ב, בראית הרי"ף (ביצה פ' ראשון) מדברי בית הלל לבית שמאי, לדיון עירוב והוצאה ביום הכפורים. ח"א, סי' ע, ח.
קנו, א, האי מאן דגולד ככוכב נוגה וכו'. ח"ו, סי' נא, ב.	ל, ב, בענין הפרשת תרומה מיניה וביה. ח"א, סי' ד, ב; סה, יא; סה, ביג; ע, ד; צח, ב; קכ, ו; קכא, ב. ח"ב, סי' יד, ב; ל, ב.
עירובין	
ב, ב, בקושית הגר"ע איגר ב"גליון הש"ס" וב"דרוש וחדוש" בדברי הגמ' דבין לרבנן ובין לר"י לילפו מפתח שער החצר. ח"ח, סי' סד, ד.	ל, ב, ישוב לקושית ה"שער המלך" (תרומות פ"ד), דלשיטת התוספות בניטין לא, א, ד"ה במחשבה, דאף טבל גמור מותר בשבת להיות נותן עיניו בצד זה ואוכל בצד זה, אם כן מה משני הגמ' סומכוס סבר לה כרבנן דנזרו על שבות בין השמשות,

תלמוד בבלי

- חא חזי ליה על-ידי נתינת עיניו בצד זה ולאכול בצד זה.
 ח"א, סי' ד, ב; סה, יא; צח, ב; ככא, ב. ח"ב, סי' ל, ב.
- ל, ב, בדברי סומכוס דאין מערבין בתרומה וכו' דלית ביה שיעורא, הא אפשר לבטל את התרומה ברוב חולין הנשארים.
- ח"א, סי' יט, ה. ח"ב, סי' ל, ה.
- ל, ב, ביאור בתוס' ד"ה תרומה, דהא דהקשה הגמ' על סומכוס דאמר אין מערבין בתרומה, הא אפשר למיתשל, דמשמע להו דאפילו התרומה ביד ישראל לא מצי לערב.
- ח"א, סי' א, י; צ, ב; צב (עמ' 268).
- ל, ב, סומכוס סבר לה כרבנן דגזרו על שבות בין השמשות (ישוב סו' התוס' דאם כן נזיר נמי לא יערב ביין כיון דשבות הוא לשאול על הנדרים בשבת).
- ח"א, סי' יט, ה.
- ל, ב, ישוב קושית האחרונים אהא דקאמר הגמ' דמשום הכי מודה סומכוס דמערבין לנזיר ביין, משום דחזי ליה ע"י שאלה — דאמאי לא קאמר הגמ' דיין לנזיר הוי איסור גברא, ובאיסור גברא מערבין.
- ח"א, סי' יט, ה.
- ל, ב, ישוב קושית המפרשים דאיך משאילין על התרומה הא על-ידי זה גורם לברכה לבטלה בשעת ההפרשה.
- ח"א, סי' ע, ד; קכד, ג. ח"ב, סי' יד, ב. ח"ד, סי' סג, ג (עמ' 128). ח"ט, סי' ג, ב (הערה).
- לא, ב, קטן אינו נעשה שליח לעירובי תחומין.
- חי"ד, חוב' א, סי' ו. חט"ו, חוב' א, סי' ב, ב; חוב' ג, סי' ד, א.
- חט"ז, חוב' א, סי' ד, ג; חוב' ג, סי' ג, ג.
- לח, ב, בענין עירוב בתרומה ונטמאת (ישוב דברי התוס').
- ח"ו, סי' ה, ג.
- לו, א, ישוב לפירש"י, בענין ככר זו היום קדש ולמחר חול, דלמחר תהא חול על מעות שיש לו בבית — הא קי"ל דקדושת דמים פקעו בכרי, וא"כ אפשר לפרש דלמחר יהי' נפקע ההקדש כמו בכל הקדש לזמן.
- ח"א, סי' צח, ב.
- לח, א, יום-טוב ושבת ונאכל עירובו ביום ראשון.
- ח"א, סי' א, יא; ד, א.
- מד, א, בענין עשיית אהל עראי ביום טוב.
- ח"ח, סי' יא; סח, ט"ב.
- נא, ב, בענין עירוב ברגליו (בדברי רש"י ד"ה עניי כפר שיחין וכו'), אפ"ה שרי כי לית ליה שליח לערב ברגליו).
- ח"ו, סי' עג.
- נה, ב, בהא דיושבי צריפין אין מודדין להן אלא מפתח בתיהן וכו'.
- ח"ז, סי' ב (עמ' 5).
- סב, א, בקנין ישראל מעכו"ם בפחות משה פרוטה (צ"ע בדברי הרש"ש לפשוט מכאן ספיקו של ה"מ, משנה למלך" בריש פ"ה מהל' אישות במקדש מסוכנת באיסורי הנאה).
- ח"ז, סי' קח.
- סג, א, בענין אש של מעלה על המזבח.
- ח"ב, סי' עה, ב.
- סג, ב, כל הישן בקילעא וכו', ואר"י אפילו באשתו נדה.
- ח"ח, סי' סד, ד.

מפתח ל"שערי תורה"

- סה, א, בנירסת, "הלכות גדולות" דאמר
מר בצר אל יורה (ישוב תמיחת
רש"י ותוס').
ח"מ, סי' ו, ג.
פ, ב, בדבר שיעור ביצה (ישוב קושית
התוס').
ח"א, סי' לד.
פ, ב, בדברי הנמ' "ל"א מצד שאני".
ח"ז, סי' פח, ג. ח"ח, סי' לב, ה;
מה, א.
פא, א, אתרוג שניטל פיטמתו וחיברו
במחט.
ח"ז, סי' נד, ג. ח"ח, סי' עג, ב.
פא, א, בדין שלימות בלחם משנה
לשבת בידוע תיפרה.
ח"ח, סי' עג, ב.
צג, ב, בדברי התוס' ד"ה לא תימא,
דאבוי לא חשב רק היכא שלא יבוא
מהקולא של שמואל חומרא.
ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי
אורה", סי' יב, א.
צו, א, בדברי הריטב"א בהא דבר'
מינין שבלולב מותר להוסיף עליהם
ובמניח שתי זוגי תפילין כאחת
עובר על כל תוסיה.
ח"ח, סי' ב, ב.
צו, ב, סתם מתניתין רבי מאיר.
ח"ח, משנת ר' יעקב, הוספה לחוב'
ד, עמ' 6.
ק, א, בדברי התוס' ד"ה מתן ד' במתן
אחת, דהדבר הבא ע"י פשיעה אין
עשה דוחה לא תעשה.
ח"מ, סי' מז; קונט' ה, הוספה
"שער יחזקאל", עמ' 7. ח"ג, חוב'
ד, הוספה "בית מדרש", סי' קטז.
קב, ב, באיסור קשירת גימת כנור
שנפסקה בשבת.
ח"ח, סי' סח, יגיד.
- פסחים**
ב, א, בדברי רש"י דבודקין שלא
יעבור עליו בכל יראה ובכל ימצא.
ח"א, סי' נג, ב. ח"ב, חוב' ד,
הוספה ב, "שער יוסף".
ב, א, בדברי התוס' ד"ה אור לארבעה
עשר, בטעמא שהחמירו בחמץ טפי
מבשאר איסורי הנאה שלא הצריכו
לבערם.
ח"ד, סי' יד, ב; לו, ד; מה, א
[ועי' סי' עא, ו].
ב, א, בדין ביטול חמץ ע"י שליח
(ישוב קושית הגר"ע איגר).
ח"מ, חוב' א, סי' ח, א; חוב'
ב, סי' מז.
ב, א, בדברי הר"ן דאזהרת כל ירא.
היא שלא יבוא לאוכלו.
ח"ב, חוב' ד, סי' א.
ד, א, בענין חוקת בדוק בחמץ בפסח.
ח"ב, חוב' ד, סי' ט; חוב' ה,
הוספה "בית מדרש", סי' כז; חוב'
ו, סי' ב, ג.
ד, א, המשכיר בית לחבירו.
ח"ב, חוב' ה, הוספה "בית
מדרש", סי' לב.
ד, ב, בדברי התוס' ד"ה לאו, בשוכר
בית מחברו, דאם בעל הבית הוא
בעיר, אע"ג דחזקתו בדוק, צריך
לשואלו, ולהכי מהני אמירה דנשים
ועבדים וקטנים דלא שאלין.
ח"א, סי' כ, א.
ד, ב, בשיטת רש"י ותוספות בענין
ביטול בחמץ.
ח"א, סי' מ, א; נב, ד; קיב, א;
קיט, ד. ח"ב, סי' לא, א; לג (עמ'
114).
ד, ב, ישוב קושית המהרש"א, בהא
דקאמר הגמ' כיון דבדיקת חמץ

תלמוד בבלי

- ז, א, ה' יושב בבית המדרש ונזכר שיש חמץ בתוך ביתו וכו'.
- ח"א, ס' נג, ב; קב, ג; קיב, ג.
- ז, א, בדברי רש"י, בהא דהמקדש משש שעות ולמעלה וכו' אין חושד שין לקידושין, אע"ג דאתי איסור הנאת חמץ דרבנן משש ומפקיע קידושי תורה, משום דכל מקדש אדעתא דרבנן מקדש וכו'.
- ח"א, ס' יד, ו; עח; סכה, ד.
- ח"ב, ס' כ, ט; כח, ד; עו, ו.
- ח"ג, ס' נ, א.
- ח, ב, ביאור דין עליה לרגל.
- ח"ח, ס' לא.
- ח, ב, ישוב קו' הרש"ש, בהא דהשיב רב על שאלת בני בי רב דדירי בבאגא, מהו למייתי קדמא וחשובה לבי רב? אמר להן: עלי ועל צוארי; ניוול מאי? אמר להן: לא ידענא — והרי ביזמא עז, ב, התיר אבוי כה"ג מטעמא כדי שלא תהא מכשילן לעתיד לבא.
- ח"ח, ס' לא.
- ח, ב, בהא דהשמיט הרמב"ם האי דינא דמי שאין לו קרקע אין עולה לרגל.
- ח"ח, ס' לא.
- ט, א, בראית הגמ' דספק מוציא מידו ודאי, מהא דחבר שמת והניח מגורה מלאה פירות וכו' הרי הן בחזקת מתוקנים.
- ח"ב, ס' לו, א.
- ט, א, בדברי רש"י ותוס', גבי מערים אדם על תבואתו ומכניסה במוץ שלה וכו', דאדם אסור לאכול אכילת קבע.
- ח"ב, ס' לו, ג.
- ט, א, ישוב קושית ה"פני יהושע" בסברת המקשן דאף דחזינא דשקיל אין צריך בדיקה.
- ח"ב, ס' לו, ב.
- מדרבנן הוא הימנוהו רבנן בדרבנן, דאם כן אמאי לא קאמר הגמ' לעיל, לעולם אין חזקתו בדוק, ומשום דקאמרי הני, ומה דקשה אטו אמירה דהני מידי מששא אית ביה, נימא דהימנוהו רבנן בדרבנן.
- ח"א, ס' כ, ב.
- ה, ב, בהא דקאמר רבא דר' עקיבא סבר דאין ביעור חמץ אלא שריפה.
- ח"א, ס' נג, א; קיב, ב. ח"ב, ס' ו, ב. ח"ד, ס' כז, א.
- ה, ב, שמע מינה הבערה לחלק יצאת (ישוב קושית ה"מנחת אהרן").
- ח"א, ס' קיא, א. ח"ב, ס' ע, ד.
- ה, ב, אין ביעור חמץ אלא שריפה (ישוב קושית הצ"ח).
- חי"ב, חוב' ד, הוספה ב, "שער יוסף", ו.
- ה, ב, בענין הבערה לחלק יצאת.
- ח"א, ס' א, יב; פה, א. חי"ח, חוב' איב, ס' יב.
- ה, ב, בדין חמץ של הפקר.
- ח"ב, ס' לה, ב.
- ו, א, בדין בהמת ארנונא לחיוב בבכורה.
- ח"ו, ס' ס, ב.
- ו, א, שואלין ודורשין בהלכות הפסח וכו'.
- חי"ב, חוב' ה, הוספה "בית מדרש", ס' ל.
- ו, ב, שני דברים אינן ברשותו של אדם ועשאו הכתוב כאילו הן ברשותו.
- ח"א, ס' נג, ג; צו, ב; צח, ו; צט, ח; קכ, ג; קכד, ב. ח"ב, ס' טו, ב.
- ו, ב, ישוב קושית התוס' ד"ה ודעתיה עילויה על פירש"י דהיישנין דיתום עליה לשורפה.
- ח"א, ס' מ, א.

- יב, ב, בדברי רש"י, בהא דערות מסורה לזריו, שידע הוא שסופו להדרש בדרישה וחקירה.
- ח"א, סי' ג, א; עז, א; פ, ג.
- ח"ג, סי' סח, א.
- יב, ב, השבתת חמץ בשעת ביעורו ושלא בשעת ביעורו לר' יהודה (ישוב קושית ה"אבני נזר").
- ח"ה, קונט' ג, הוספה "יגדיל תורה", סי' יו, א.
- יג, א, ארבעה עשר שחל להיות בשבת מבערין את הכל מלפני השבת ושורפין תרומות טמאות, תלויות וטהורות וכו'.
- ח"ד, סי' כא, גיד.
- יג, א, בדברי התוס' ד"ה ושורפין, גבי שריפת תרומת חמץ ב"ד שחל להיות בשבת, דכיון דסופה ליאסר ולילך לאיבוד שרי לשורפה.
- ח"ט, סי' ה, ח"ג, חוב' ד, סי' ו.
- יג, א, בתשובת ר' יהושע דאף תלויות לא ישרפו שמא יבא אליהו ויטהרנה.
- ח"ד, סי' כא, ד.
- יד, א, שורפין תרומה טהורה עם הטמאה בפסח.
- ח"ד, סי' כא, ג.
- יד, א, בפירוש הרע"ב על נר שנמא בטמא מת, דאם אב — אב; ואם ראשון — ראשון, הא לא אמרינן גבי ראשון חרב הרי הוא כחלל.
- ח"ב, סי' מב, ב, ח"ז, סי' פח, ב.
- טו, א, חבית של תרומה שגולד לה ספק טומאה.
- חמ"ז, חוב' ד, סי' ח.
- יז, ב, בדין רביעית מים שאובין לטבילת כלים.
- ח"ד, סי' לג; מב; סז; פד, א.
- יז, ב, בענין טומאה בדם קדשים (ישוב קושית הגר"ע איגר).
- ח"ב, חוב' ה, סי' ז; חוב' ו, סי' כא.
- כא, א, בדברי רש"י, גבי כלי שתוכו טהור וגבו טמא, דלא חיישין דילמא נגע גבו בתרומה ומטמא לה בידים.
- ח"ג, סי' נא, ב.
- כא, א, בקושיות האחרונים בהא דאין ביעור חמץ אלא שריפה, דאטו מי גרע פיזור וזורח לרוח ומטיל לים מביטול בעלמא.
- ח"ד, סי' צא.
- כא, ב, בדין הנאה בחמץ שחירכו קודם זמן איסורו.
- ח"א, סי' מ, ב; נב, ב.
- כא, ב, ישוב קושית ה"משנה למלך" (שנגות פי"ז ח"ה) על התוס' ד"ה כל מקום שנאמר לא יאכל, דלר' אבהו יהא הנאה מחמץ בפסח בכרת.
- ח"ג, סי' מ (עמ' 106).
- כב, א, בדברי התוס' ד"ה והרי דם, דדם לא הוי בכלל בהמה מדלא משני כשהותרה בהמה, דמה נמי הותרה.
- ח"ג, סי' יח (עמ' 47).
- כב, א, בקושית הצ"ח דדם התמצית שאין בו כרת יש למילף דמותר בהנאה מק"ו מחלב שענוש כרת ומותר בהנאה.
- ח"א, סי' יט, ו.
- כב, א, בדין הנאה בגיד הנשה.
- ח"א, סי' קכג, ח"ד, סי' כז, ב [ועי' שם, סי' נג, ג; צד, ב, ח"ג, סי' יח (עמ' 48)].
- כב, א, באיסור הנאה מגיד הנשה לרבי שמעון (ישוב קושית ה"זית רענן").
- ח"ג, חוב' ד, הוספה "בית מדרש", סי' קיח.
- כב, א, באיסור דם נבילה (ישוב קושית הצ"ח).
- ח"ד, חוב' ג, הוספה "שער יהונתן", סי' א, ב (ועי' סי' ב, ט).

תלמוד בבלי

- כב, ב, בדבר ראית הגמ' דאבר מן החי מותר בהנאה.
ח"א, סי' יב, טז.
- כב, ב, באיסור הושטת אבר מן החי לבנינה.
ח"ב, סי' נב.
- כג, ב, בדברי התוס' ד"ה ומה חלב שענש כרת וכו', דם אינו בכלל נבילה.
ח"א, סי' קיא, ב.
- כו, א, בדברי רש"י ד"ה אלא למ"ד מלמד — ר' יהודה במסכת סנהדרין.
ח"ד, סי' צב.
- כו, א, ישוב קושית התוס' ד"ה כתיב הכא, דאמאי איצטריך תרי מיעוטי דדבר שנעשית מצותו אין בו משום מעילה.
ח"ד, סי' צב.
- כז, ב, בקושית הגמ' על ר' יהודה, דסבירא ליה דאין ביעור חמץ אלא שרפה, הא כל דין שסופו להקל אינו דין, ואם לא מצא עצים יבטל העשה דתשביתו.
ח"ד, סי' צא (עמ' 180).
- כז, ב, בקושית המפרשים דאיך ילפינן דחמץ בשרפה מותר, הא קי"ל דחולין מקדשים לא גמרינן.
ח"ח, סי' פז, ב.
- כח, א, בלאו דיותר בקדשים.
חי"א, חוב' א, סי' ז; חוב' ב, סי' ט, ה.
- כח, ב, בדברי הרא"ש דאליבא דר' שמעון דלפני זמנו אינו עובר עליו, מקיים העשה דתשביתו במכירה לנכרי, ואין צריך לבערו מן העולם רק מן הבית.
ח"ד, סי' צא.
- כח, ב, בדרשת ר"י דפסח מצרים אין חימוצו נוהג אלא יום אחד, מדסמך ליה היום, הא ר' יהודה לא דרש סמוכין.
ח"ד, סי' צב.
- כח, ב, במצות אכילת מצה לממא ושהי' בדרך רחוקה.
ח"ד, סי' סג, א; פו, א.
- כט, א, בהא דלא מועלין באכילת חמץ של הקדש בפסח.
ח"ז, סי' קמו.
- כט, א, ישוב קושית התוס' ד"ה ברין הוא, על פירש"י דאליבא דר' יהודה חמצו של נכרי מותר תוך זמנו אף באכילה, הא אי אפשר שלא יהי' כבר שלו בשעת אכילה.
ח"ג, סי' כה; לח. ח"ד, סי' פט, א.
- כט, א, בדברי רש"י, דר' נחוניא בן הקנה לא פטר יוה"כ מתשלומין רק במזיד, דבר כריתות הוא, ולא בשוגג.
ח"י, קונט' א, סי' ט, לנ.
- כט, ב, בשיטת הר"י בתוס' ד"ה רב אשי אמר, דהלאו דבל יראה הוא לאו הניתק לעשה דתשביתו (ישוב קושית ה"ש, שאלת אריה").
ח"ד, סי' כז, א; מה, ד (ועיין סי' עא, ו). ח"ז, סי' פא, ה"ו.
- כט, ב, המשהה חמץ על מנת לבערו (ישוב קושית ה"ש, שאלת אריה").
ח"ז, חוב' ג, סי' טו.
- לא, א, בקושית הר"ן, גבי נכרי שהלוא את ישראל על חמצו, אחר הפסח מותר בהנאה, דאמאי לא חשוב כחמצו של ישראל כיון דבידו לפרותו.
ח"א, סי' נו, י. ח"ד, סי' כא, ה"ו.
- לג, א, בענין הפרשת חמץ תרומה

מפתח ל"שערי תורה"

- שאינה קדושה, אבל חל עלי' שם טבל.
ח"ב, סי' לז, ג"ט.
- לג, ב, ישוב לקושית הצ"ח והגרע"א, בענין תרומת תותין וערבים שנמ" מאה שאין לו בה לא היתר אכילה ולא היתר הסקה, דלכאביי דלא חייש לתקלה, א"כ הרי חזי לזילוף.
ח"א, סי' פו.
- לה, ב, בהא דאיסור חמץ לא חל על טבל, לר' שמעון.
ח"ב, חוב' ה, הוספה "בית מדרש", סי' לט. ח"ג, חוב' ב, הוספה הנ"ל, סי' פה.
- מא, א, פסח שבשלו בחמי טבריה.
ח"ט, חוב' ב, סי' ת. ח"ז, חוב' א, סי' א, ד. ח"ז, חוב' א, סי' ז, ב.
- מא, ב, בדין מלקות באכילת פסח בשר חי ומבושל בחמי טבריה (ישוב קושית התוס').
ח"ב, סי' פג, א.
- מב, א, בדברי רש"י ואלו עוברין, עליהן בכל יראה ובכל ימצא.
ח"ב, סי' פג, ב.
- מב, א, בדברי התוס' ד"ה ואלו עוברין בפסח, דגם ריב"א מדקדק מלשון עוברין דמשמע עוברין מן העולם (ישוב קושית הצ"ח).
ח"א, סי' נא, א.
- מג, א, באיסור הנאה בשאור.
ח"א, סי' נא, א"ב; סג, ג.
- מג, ב, הערה בהא דליכא לרבוי אוכלין בחלב.
ח"א, סי' קכה, ט.
- מד, א, בדברי רש"י ד"ה היכי אמרינן שאני אומר, ותלינן לקולא בעון מיתה.
ח"א, סי' קכה, ת.
- מד, ב, בהא דילפינן ממשרת דטעם כעיסר בכל איסורין שבתורה, הא אפשר לומר דדוקא בענבים אמרינן כן, משום דגמרינן פרי מפרי מבכר רים, אבל לא בשאר דברים.
ח"ד, סי' סג, ב; פו, ב.
- מד, ב, בקושית הר"ש (טבול יום פ"ב מ"ג) בדבר הלימוד לר' עקיבא ממשרת דהיתר מצטרף לאיסור.
ח"ט, סי' לנ.
- מד, ב, טעם כעיסר בנזיר (ישוב קושית התוס').
ח"ב, חוב' א, סי' י.
- מה, א, בענין צירוף באיסורי נזיר.
ח"ב, חוב' ה, סי' טו; שם, הוספה "בית מדרש", סי' לד.
- מה, ב, בקושית הר"ן דאמאי צריכה ביעור לפת שעפשה, הא אינו ראוי לאכילת אדם.
ח"א, סי' מ, א. ח"ב, סי' לנ.
- מו, א, בדין חמץ של חלה טמאה ביו"ט.
ח"ב, סי' לד.
- מו, א, הפרשת חלה בטומאה, בפסח (ישוב קושית ה"ש, שאתג אריה").
ח"ב, חוב' ד, הוספה ב "שער יוסף", סי' ו.
- מו, ב, ישוב קושית התוס' ד"ה הואיל וכו', דגם בחמץ של גבוה יעבור עליו מטעם הואיל אי בעי מיתשיל עלה.
ח"א, סי' צח, ב (ועיין סי' קכא, ב).
- מו, ב, בסוגיא דהואיל.
ח"ב, סי' עח.
- מו, ב, הערה במה דאביי שהי' תלמידו דרבה אמר ליה בלשון והא את הוא דאמרת, ולא אמר ליה והא מר הוא דאמר.
ח"א, סי' עו, ג. ח"ב, סי' מו, יח.
- ח"ג, סי' סח, ה.

תלמוד בבלי

- מח, ב, חומרא דאתי לידי קולא לא אמרינן.
 ח"ח, סי' סו.
 מט, א, ביעור חמץ בי"ד שחל להיות בשבת.
 חי"ג, חוב' ד, סי' ד.
 נ, ב, במספר כ"ד תעניות שישבו אנשי כנסת הגדולה על כותבי ספרים וכו' שלא יתעשרו.
 חי"א, חוב' ב, סי' יג, י.
 נד, ב, ספיקו אסור ביום הכפורים.
 ח"א, סי' ג, א [ועי' סי' נח, ז; נט, א; סב, ד; ע, ג].
 נה, א, בדברי ר' יוחנן דמוחלפת השיטה בהמחלוקת דרשב"ג ורבנן אי חיישינן ליוהרא.
 ח"ח, משנת ר' יעקב, הוספה לחוב' ד, עמ' 7.
 נט, א, ישוב קושית ה"משנה למלך" על דברי רש"י בענין לינה אינה פוסלת בראש המזבח ולד"ה לא ירדו.
 ח"ד, סי' כח, ג.
 סב, א, ישוב קושית התוס' ד"ה ערל משלח קרבנות וממא משלח וכו', הא ערל וממא פטורין מן קרבנות.
 ח"ב, סי' כ, יב.
 סג, ב, בדברי התוס' ד"ה או לאחד מבני חבורה, כשהפסח נשחט על החמץ אין החיוב על בעל החמץ, אלא על השוחט והזורק.
 ח"ה, סי' ו, א; כט, א, ז.
 סג, ב, שבועה שאוכל כבר זו היום.
 חי"ז, חוב' גיד, סי' ו, א.
 סה, ב, כל אחד ואחד נותן פסחו בעודו כו', אמר רב עיליש טיעות.
 ח"ב, סי' כד, ד.
 סה, ב, קרבן פסח שנוגד לו יבלת בערב פסח שחל להיות בשבת.
- חי"ב, חוב' ה, הוספה "בית מדרש", סי' כה; חוב' ו, הוספה הנ"ל, סי' מח.
 סו, ב, כל המתיהר אם חכם הוא — חכמתו מסתלקת ממנו וכו'.
 ח"ז, סי' סכת, כא.
 סח, ב, בהא דאמר רב יוסף ביומא דעצרתא: עבדי לי עגלא תלתא, דאי לאו האי יומא דקא גרים, כמה יוסף איכא בשוקא.
 ח"ז, סי' סכד.
 סח, ב, בדין מכשירי פסח בשבת.
 ח"ח, סי' יא, ז.
 סט, ב, בקושית הגמ', בהא דקסבר ר' אליעזר שוחטין וזורקין על טמא שרץ ולטמא מת בשביעי שלו, — הזאה למאי, לאכילה — אכילת פסחים לא מעכבא.
 ח"ד, סי' כא, ז.
 עג, א, השוחט חטאת בשבת בחוץ לע"ז.
 חי"ב, חוב' ג, סי' יא, א.
 עד, א, באיסור חזה ושוק לזרים קודם התנופה.
 ח"ז, סי' קל, א.
 עד, א, בקושיא על התוס' ד"ה כבולעו כך פולטו, דפשיטא להו דמותר למלוח את הפסח קודם צליתו, יקא קיי"ל כשמואל דמליח הרי הוא כרותח, אם כן הוי ליה נצלה על-ידי דבר אחר.
 ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", השמטות, סי' ב, ג (עמ' 31).
 עו, ב, בסוגיא דריחא מילתא (ביאור שיטת הרי"ף דהא דסבר רב ריחא מילתא, משום דרב לטעמיה דס"ל מין במינו במשהו, וריחא משהו מיהא הוי).
 ח"א, סי' נז.

מפתח ל"שערי תורה"

- עו, ב, בהא דפסח הכא בטומאה, נאכל
בטומאה.
ח"ב, סי' לא, ד.
עט, א, פסח הכא בטומאה.
ח"א, חוב' א, סי' יז; חוב' ב,
סי' טו, ח. ח"ג, חוב' ג, הוספה
„בית מדרש", סי' קו.
פ, א, בענין דמיעוט טהורין עושין
פסח.
ח"ח, סי' ד, ב.
פא, ב, בענין טומאת התחום.
ח"ד, חוב' א, הוספה „שער
שלמה", יד.
פג, א, בענין עצמות קדשים ששימשו
נותר.
ח"ו, סי' מט, א; עא, ד.
פג, ב, בקושית ה"אור חדש" דלדברי
התוס' מכות ד, ב, ד"ה הא לא
קשיא וכו', דר' עקיבא סבירא ליה
לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו,
אם כן נשארה קושית הגמ' בתמורה
ד, ב, לר' יעקב האי והנותר ממנו
עד בקר וגו' מאי עביד ליה וכו'.
ח"ד, סי' ה, ב.
פג, ב, בשריפת העצמות והגידין והנור
תר כשחל ט"ו להיות בשבת.
ח"ח, חוב' א"ב, סי' יב.
פת, א, בקושית התוס' ד"ה ולרבינו,
בענין טומאה באבר שיצא מקצתו.
ח"ד, סי' כד; מה, ג; פ, ז; צד, א
(ועיין סי' עא, ו).
צ, א, בענין מכירת עולתו ושלמיו.
ח"ח, סי' לח, א.
צ, א, שוחטין וזורקין על טבול יום
ואין שוחטין וזורקין על טמא שרץ.
ח"א, סי' מ, ג; נב, ג.
צד, א, בדבר החשבון דשיתא אלפי
פרסי הוי עלמא וכו'.
ח"י, קונט' א, סי' ג, א.
- צה, א, בפרט' מאי קא ממעט לי'
לא יראה ולא ימצא כו'.
ח"ה, סי' יח.
ק, ב, ישוב דברי התוס' ד"ה ידי
קידוש יצאו, דמורה שמואל שאם
קידש באיגרא כדי לאכול בארעא,
חשיב קידוש במקום סעודה.
ח"ח, סי' סח, ה.
קד, ב, בענין אמירת דבר שמועה
מפיו של תלמיד חכם.
ח"ו, סי' עא, ח; קא, ח.
קה, ב, בענין חביבה מצוה בשעתה.
ח"א, סי' א, א; נו, א; פ, ה.
ח"ב, סי' פח, א"ג.
קה, ב, אנא לא חכימא אנא ולא
חוזאה ואנא וכו'.
ח"ח, סי' סח, ו.
קה, ב, בדבר החילוק בין עיולי יומא
ואפוקי יומא לקידוש והבדלה.
ח"ח, סי' סח, ו.
קו, א, רב אשי איקלע למחזוא, אמרו
ליה ליסדיש לן מר קידושא רבה
כו' אמר בפח"ג ואגיד בה כו'.
ח"ב, סי' פח, א.
קט, ב, בשיעור מים של מקוה שכל
גופו עולה בהן.
ח"א, סי' לו, א; עז, י. ח"ב,
סי' פח, ד"ה.
קיד, ב, בענין כוונה במצוות (ישוב
קושית הב"ח ו"טורי אבן").
ח"א, סי' נד; קכ, ד. ח"ב, סי'
עח (עמ' 280). ח"ג, סי' סח, ד.
ח"ד, סי' ח, א.
קיד, ב, בדברי הרשב"ם ד"ה זאת
אומרת, דלרבא דס"ל מצוות צריכות
כוונה, אין מברכין על אכילת מרור
עד לאחר אכילת מצה.
ח"ד, סי' ח, א.
קיד, ב, בדברי התוספות ד"ה זאת
אומרת, דאין צריך לטרוח אחר שאר

תלמוד בבלי

- ירקות אלא עושה שני טיבולין ז, א, ביאור בתוס' ד"ה כיון, בענין כמרור.
- ח"א, סי' נד (עמ' 142).
- קטן, א, ישוב קושית המדרכי לבית הלל דס"ל דהמצוה היא לאכול פסח, מצה ומרור ביחד, הא אין בית הבליעה מחזיק יותר משני זתים.
- ח"א, סי' לז.
- קטן, א, בדברי הרשב"ם ד"ה פתח ואמר, דלאחר שאילת הכן התחיל לומר עבדים חיינו.
- ח"ג, סי' סד, ב.
- קטן, א, בדברי הר"ן דפסח מצרים לא הי' נהוג אלא לילה ויום ולמחר היו מותרין במלאכה ובחמץ.
- ח"ו, סי' מט, ג.
- קיו, ב, למה אין מזכירין יציאת מצרים בתפלת שבת?
- חי"ג, חוב' א, סי' יא, ב; חוב' ד, סי' כב, ג.
- הערה ב, תפארת ישראל" (פ"י הל' גבירתא) בענין אכילת חזרת ופירות כיום ראשון של פסח.
- ח"ח, קונט' יא, הוספה, זכרון יעקב, סי' ה, ו.
- שקלים**
- ג, ב, בדין מחצית השקל בכהנים.
- ח"ט, סי' לב. חי"ב, חוב' ה, סי' כא.
- ד, ב, בדין קלבון של מחצית השקל.
- ח"ו, סי' נב, ב.
- ה, א, בדין שקלים שננבכו או שאבדו.
- ח"ו, סי' נב, א.
- ח, ב, יין של שביעית לר' כוסות.
- חמ"ז, חוב' ד, סי' יז, ד.
- יומא**
- ב, א, ר' יהודה אומר אף אשה אחרת מתקנין לו.
- ח"ב, סי' סו, ב.
- ז, א, ביאור בתוס' ד"ה כיון, בענין דחויא בעבור ומדרינן אטהורין.
- ח"א, סי' עו, א.
- יא, ב, בדין מזוזה בבית השותפין.
- חי"א, חוב' ב, סי' ה, ב. חמ"ז, חוב' ב, סי' ד.
- יג, א, בהא דמזמינן לכה"ג ביוה"כ אשה אחרת ומגרש את הראשונה על תנאי, הרי אליבא דב"ש אין לגרש רק כשמצא בה ערות דבר.
- ח"ב, סי' סו, ב.
- יד, א, הוזהר ונגיעה כמי חטאת.
- חי"ד, חוב' ב, סי' ה, א.
- כב, א, כענין הרמת הדשן.
- חמ"ז, חוב' ג, סי' יט.
- כב, ב, בדברי המהרש"א בחי' אגדות ד"ה איפרעו מנייה, דהגונב צאן של חבירו וטבחיו משלם ה'.
- ח"ו, סי' קח, ו. ח"ח, סי' פד, ב.
- כב, ב, באיסור מניית ישראל לגלגלת.
- חי"ג, חוב' ד, הוספה, "בית מדרש", סי' קיב.
- כח, ב, בדבר קיום התורה על ידי האבות עד שלא ניתנה (איך קידשו נשותיהם, דהא קי"ל דהמקדש בלא עדים אין חוששין לסידושין, והלא כל העולם הי' עכו"ם ולא הי' להם עדים כלל).
- ח"ז, סי' ל, ה.
- כט, א, בטעמא דננס חנוכה לא ניתן לכתוב.
- ח"ד, קונט' יב, הוספה, "שערי אורה", סי' א, ב.
- לא, א, בדברי התוס' ד"ה עין עיטם, דכהן גדול הי' טובל דרך עמידה כי זה נקל לו יותר לעשות.
- ח"ז, סי' צח (עמ' 125).
- לא, ב, טבילת כהן גדול זקן או איסור טנים ביום הכפורים.
- ח"ו, סי' לו (עמ' 78) [ועי' ח"ז, סי' צח].

מפתח ל"שערי תורה"

לב, ב, בדברי ר"י מאורליינ"ש דשחי" טה לאו עבודה הוא לפי שנוהגת אף בחולין.
 חי"ד, חוב' א, הוספה, "בית מדרש", סי' קל.
 לח, ב, בהא שאין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו.
 ח"ה, סי' לה.
 מה, א, בענין פסול מחשבה בבתית הנחלים.
 ח"ג, סי' סא, א.
 מט, ב, שחט את הפר ומת.
 חי"ג, חוב' ד, הוספה, "בית מדרש", סי' צא.
 נא, ב, שלחנות צפון ודרום מונחין.
 חי"ד, חוב' ב, סי' ח, ב.
 נו, א, בדבר טיפי הדמים שהיו על הפרוכת.
 חי"ג, חוב' ה, סי' י.
 נח, ב, ועל כולן ה' גותן מלמטה למעלה חוץ מזו שהיתה לפניו שה' גותן מלמעלה למטה (צ"ע בדברי ה"תום' יו"ט"ט שם).
 ח"ג, סי' סא, ב.
 נח, ב, בפר הבא על כל המצות ה' הכהן עומד חוץ לעזרה ומזה (בהא דרמב"ם לא הביא הד' דינא).
 חי"ב, חוב' ד' סי' ד; חוב' ו, סי' ג, ב. חי"ג, חוב' ד, סי' יט, א.
 ס, א, בדבר העיכוב בסדר עבודות יום הכפורים (אי הפסול הוא על הראשון מה שאיחר אותו, או על השני מה שהקדים אותו?).
 ח"ב, סי' צט, הדו.
 סב, ב, בהא דכתיב שני שעירים וכו', שיהי' שניהם שווים.
 ח"ה, סי' ב, ב.
 סג, ב, בפסול דמחוסר זמן בשעיר המשתלח.
 ח"ט, סי' לא, ג.
 סד, א, ה' לו חולה בתוך ביתו ושחט

אמו ביום הכפורים (ישוב קושית ה"מעין החכמה").
 ח"ט, סי' לא, ד.
 סו, ב, עירוב והוצאה לשבת ואין עירוב והוצאה ליום הכפורים.
 חי"ד, חוב' א, הוספה, "אמרי ברוך".
 סו, ב, אם ה' חולה מרכיבו על כתיפו.
 ח"ט, חוב' א, סי' ו; חוב' ג, סי' א, ג; ד.
 סז, א, חולק לשון של זהרית, חציו קשור בסלע וחציו קשור בין סרניו.
 ח"ט, חוב' ג, סי' טז, א.
 סח, ב, בהא שהיו עושין דירכאות ומניפין הסודרין לסימן שהשעיר המשתלח הניע למדבר (בדברי ה"תומים" סי' יא, דבשליח בית דין אמרינן חזקה דעשה שליחותו, ואם כן אמאי היו עושין סימן לידע שהשעיר הניע למדבר ולא סמכו על החזקה שעשה שליחותו).
 ח"א, סי' קיא, ד.
 סט, א, בקושית התום' על פירש"י דבקשין שרי אפילו כלאים דאורייתא.
 ח"א, סי' קג, ה. ח"ב, סי' פו, ו.
 עג, ב, בענין חצי שיעור ביום הכפורים (מנא ליה להגמ' דגם גבי יום הכפורים סבירא ליה לריש לקיש דמותר בחצי שיעור, דילמא ביום הכפורים דשיעורו בככותבת, דהוא שני זיתים, ואם כן בחצי שיעור דהוא כזית דהוי שיעור אכילה בשאר איסורין, ריש לקיש נמי מודה דאסור; וכן מנא ליה דלר' יוחנן חצי שיעור אסור מן התורה ביום הכפורים, הא כאן לא כתיב אכילה כלל בקרא ורק דתליא ביתובי דעתא, ואם כן גם ר' יוחנן מודה דבחצי שיעור לא מיתבא דעתיה, ומותר).
 ח"א, סי' ג, ג; ג; כב; נח, ג; עז, ג; פה, ג; גיד [ועי' ח"ד, סי' נב, ג; פת, ה].

פא, א, בקושיט ה, שאנת אריה" על
דברי ריש לקיש, דאם נכתוב השמר
פן לא תעונה — נפישו להו לאוי,
הא מבואר במנחות צט, ב, דלר"ל
השמר פן לא הוי ב' לאוין.
ח"א, סי' ב, ג; כט, ד.

פא, א, בענין תוספות יוחכ"פ.
ח"א, סי' צג, א.

פא, ב, כל האוכל ושותה בתשיעי
מעלה עליו הכתוב כאילו התענה
תשיעי ועשירי.
ח"ב, סי' פו, ג.

פב, א, עוברת שהריחה בשר קודש
(ישוב קושית ה, כפות תמרים).
חי"ג, חוב' א, סי' יד, א. חי"ד,
הוספה, "בית מדרש", סי' קמ, א.
פג, א, כדיון אכילת טבל או תרומה
למי שאחזו בולמוס.
ח"ח, סי' נז, ה.

פג, ב, בענין מעשר באכילת חולה
שיש בו סכנה (ישוב קושית ה, גודע
ביהודה").

חי"א, חוב' ב, סי' ו, ג [ועי' חי"ב,
חוב' א, סי' יז, ב].

פד, ב, אין הולכין בפקודת נפש אחר
הרוב.

חי"ח, חוב' א-ב, סי' ז, א.

פת, ב, בהא דאמר רבא: לכולהו
אמוראי דמביאין ראיות דפקודת נפש
דוחה שבת, אית להו פירכא, לבר
מדרשמואל דיליף מוחי בהם — ולא
שימות בהם.
ח"ז, סי' עב.

פת, ב, אמר ר' עקיבא אשריכם ישראל
לפני מי אתם מטהרין וכו'.
ח"ז, סי' קכח, כב.

פו, ב, בקושית המפרשים, בהא דגדולה
תשובה שדוחה את ל"ת שבתורה,
הלא בכל התורה עשה דוחה ל"ת.
ח"ד, סי' עא, ב.

עג, ב, בדברי רש"י דחצי שיעור דאסור
ביוה"כ, למאן דאמר חצי שיעור
אסור מן התורה, היינו פחות מכזית
בת הגסה, ולא נקט פחות מכזית,
דומיא דחצי שיעור בשאר איסורין.
ח"ד, סי' נב (עמ' 105).

עג, ב, ישוב קושית המפרשים דלריש
לקיש דחצי שיעור אסור רק מדרבנן,
אם כן יהי' מחויבים ביום הכפורים
שחל להיות בשבת, לאכול כזית
לצאת בזה ידי סעודת שבת לדעת
הרשב"א דמן התורה מחויבין לאכול
כזית פת בשבת, ולנכי יום הכפורים
ששיעורו בככותבת לא יהי' זה רק
חצי שיעור ואינו אסור אלא מדרבנן.
ח"ד, סי' נב, ג; פח, ה.

עג, ב, בשאילת אורים ותומים
כשהוצרך הדבר לשנים.
ח"ג, סי' סז, יד.

עג, ב, בדברי הריטב"א שהי' בכל
אבן כ"ה אותיות והי' יהוסף מלא
וכו' (ישוב קושית המהרש"א).
ח"ג, סי' סז, יג.

עד, א, באיסור דחצי שיעור.
ח"ה, סי' סז, חי"ד, חוב' א, א,
הוספה, "בית מדרש", סי' קלח.
חי"ט, חוב' ב, סי' יא [ועי' ח"ד,
סי' סא; שם, קונט' יב, הוספה
"שערי אורה", סי' יג].

עז, א, ישוב קושית ה, כפות תמרים"
על התוס' ד"ה דתמן וכו', בדיון
סיכה ביוה"כ דהוי רק מדרבנן.
ח"ג, סי' סו.

פא, א, בהא שלא נאמרה אזהרה
בעינוי (צ"ע למה דקיי"ל בר' אבהו
דכל מקום שנאמר לא יאכל, אחד
איסור אכילה ואחד איסור הנאה
במשמע, אם כן אם נכתב לא יאכל
הי' אפשר לומר דאסור גם בהנאה).
ח"א, סי' ג, ה; עז, ה; פה, ה;
קכו, א.

סוכה

ב"ז, חידושים מספר, "ברכת אברהם"
להג"ר אברהם אביש מפפד"מ.
ח"ג, ס' ס. ח"ד, ס' כ; נז;
עמ' 128. ח"ז, ס' ה. ח"ט,
קונט' א, הוספה, "שער יצחק", ס'
א.

ג, א, בשיעור בית לכל הדברים
הנזכרים בתורה בלשון בית.
ח"א, ס' סיג.

ז, א, מנו דהוי דופן לסוכה, הוי דופן
לשבת.

ח"ז, חוב' א, הוספה, "מאמר
מרדכי", ס' ה.

ח, ב, בדין שתי סוכות של יוצרים.
ח"ג, ס' סא, ג.

ט, א, ישוב קושית התוס' ד"ה החוא,
דלמה ליה קרא למעט סוכה גזולה,
תיפוק ליה דהוי מצוה הבאה
בעבירה.

ח"א, ס' צט, א.

ט, א, ביאור בריטב"א [נרפס בתוך
ח' הרשב"א] דמצוה הבאה בעבירה
אינו פסול רק גבי קרבן, ולולב נמי
משום דבא לרצות, אבל לא גבי
סוכה.

ח"א, ס' צט, ג.

י, א, בדין פריסת סדין תחת הסכך
כדי לנאותה.

ח"ב, ס' עג, ז.

יב, א, בהא דקיימא לן דאין מסככין
באוכלין משום דהוי דבר המקבל
טומאה, אם כן מדוע גם בלא הוכי'
שרו פסולין לסיכוך.

ח"ח, ס' א.

יג, ב, בדבר הפסול של ידות אוכלין
לסיכוך.

ח"ח, ס' א.

יג, ב, בדברי התוס' ד"ה אם, דהא
דאין מסככין באוכלין, אע"ג דאין

מקבלין טומאה כשמסככין בהם,
משום תעשה ולא מן העשוי.
ח"ח, ס' א.

יד, א, בדברי רש"י דלא שייך לומר
"גופא" אלא במימרא דאמורא.
ח"א, חוב' ד"ה, ס' יז, ג. ח"ב,
חוב' ב, ס' יא.

כ, א, בדברי ריש לקיש: הריני כפרת
רבי חייא ובניו.

ח"א, חוב' ב, ס' יג, ו.

כב, ב, סוכה בראש האילן או על
גבי גמל.

ח"ז, ס' מא. חיתב, חוב' ד, ס'
ב, א.

כז, ב, בדברי ר' אליעזר דאין יוצאין
מסוכה לסוכה ואין עושין סוכה
בחולו של מועד, ואין יוצא בסוכתו
של חבירו.

ח"ח, ס' יא.

כז, ב, בדין סוכה שאולה מעכו"ם.
ח"א, ס' צט, א; קכא, ג. ח"ב,
ס' כ, ו.

כז, ב, בדברי רש"י ד"ה כל האזרח,
דאם אין בו שוה פרוטה לכל אחד
ואחד אין זה שותפות, אם כן האידך
משכחת קרבן ציבור, דהא מבואר
ביומא נא, ב, דבעינן שיחא לכל
אחד קנין בקרבן, ואי אפשר דמטי
שוה פרוטה לכל אחד ואחד וממילא
אין לו חלק בקרבנות.

ח"א, ס' ג, ו; יט, א; פט, ב;
קכו, ג. ח"ג, ס' א, ד. ח"ד,
ס' ד, א.

כז, ב, ישוב לקו' על רש"י הנ"ל הפחות
משוה פרוטה לא מקרי שלך, אם כן
בערבה ובאתרוג שלו שאין בו שוה
פרוטה לא יהי' יוצא ידי חובתו.

ח"א, ס' קכו, ג. ח"ג, ס' א, ד.

ח"ד, ס' ד, א. ח"ז, ס' לא, ב.
ח"ח, ס' לב, א.

תלמוד בבלי

- כז, ב, בענין תשלומין למצה בלילה הראשונה.
 ח"ב, סי' כד, ז.
 כח, א, אמרו עליו על יונתן בן עוזיאל, בשעה שיושב ועוסק בתורה, כל עוף שפורח עליו מיד נשרף.
 ח"ה, סי' לב, א.
 כח, א, בדבר השלשים הלכות ששאלו לר' אליעזר בהלכות סוכה.
 ח"א, חוב' א, סי' יב; חוב' ג, סי' טו, זח.
 ל, א, סוכה גזולה ושל איסורי הנאה.
 ח"א, חוב' ג, סי' יג, ג.
 ל, א, בדבר חלימוד מקרא לאסור מצות של טבל.
 ח"ב, חוב' ו, הוספה "בית מדרש", סי' מרמז. ח"ג, חוב' ד, הוספה הנ"ל, סי' קיד [ועי' שם, חוב' ב, הוספה הנ"ל, סי' פו].
 ל, א, בדברי רש"י בטעמא דלא אמרינן סתם גזילה יאוש בעלים, משום דסובר למחר תפסינא ליה בדינא (ישוב קושית ה"יהודי הקדוש" מפרשיסחא).
 ח"א, סי' ג, ז; נח, ה.
 ל, א, ביאור בקושית התוס' בענין מצוה הבאה בעבירה.
 ח"א, סי' צה, ד.
 ל, ב, בקושית האדמו"ר ר' שמחה בונם מפרשיסחא, בהא דקאמר הגמ' ולקסנויה בשינוי מעשה, על ידי שאגד שלשת המינים יחד, הא כיון דקונהו רק לאחר שאגדו, אם כן הוי תעשה ולא מן העשוי.
 ח"א, סי' ג, ח; נח, ו; סב, ב; סז, ה; ע, ב. ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", השמטות, סי' א (עמ' 28, 30) [ועי' בס' "חדות שמ"ה" לר' יהונתן הלוי אייבעשיטין, ווארשא [תר"ץ?] [דפוס-צילום, תל-אביב תשכ"ו], עמ' 92-117].
 לא, א, ההיא סבתא דרב נחמן קרא לה "פעותא".
 ח"ג, חוב' א, סי' יד, ב.
 לא, א, בענין סוכה גזולה והמסכך ברשות הרבים.
 ח"א, סי' צט, א.
 לא, א, בענין סרקע אינה נגזלת.
 ח"א, סי' צט, א.
 לא, א, בדיון גזל עצים וסיכך בהם אין לו אלא דמי עצים בלבד.
 ח"ו, סי' פה. ח"ז, סי' כד, א"ב.
 לא, ב, ישוב קושית התוספות ד"ה באשרה דמשה, בהא דיוצאין ביום ראשון בלולב של ע"ז דנכרי ולא הוי כתותי ומכחת שיעוריו.
 ח"ג, סי' טז, ט.
 לג, א, בהדס שענביו מרובים על עליו.
 ח"א, סי' קז, ב.
 לה, א, של תרומה טמאה פסול וכו'. אמאי, יהרי מסיקה תחת תבשילו?
 ח"ב, סי' לד, ד.
 לה, א, בדברי רש"י, בהא דאתרוג של ערלה פסול לפי שאין בה דין ממון, שאינו שוה פרוטה, דאיסורי הנאה היא, הלכך לא שלכם הוא.
 ח"ז, סי' לא, ב.
 לה, א, ישוב קושית התוס' ד"ה לפי, דאתרוג של ערלה יהא פסול מטעם דכתותי מיכתת שיעוריו.
 ח"א, סי' צה, ג.
 לה, א, בדיון אתרוג של טבל.
 ח"א, סי' כד, א"ג.
 לה, א, אתרוג של תרומה טמאה (בקושית התוס' דלמא לן טעמא לפי שאין בה היתר אכילה, תיפוס ליה דכתותי מיכתת שיעוריה).
 ח"ב, חוב' ו, סי' ז.
 לה, ב, אתרוג של תרומה טהורה לא יטול.
 ח"א, סי' צה, ה.

- לה, ב, בדברי רש"י דהאומר דתרומה יש לה פדיון, רשע הוא.
 חי"ב, חוב' ו, חוספה, בית מדרש", סי' מב, ב.
 לו, ב, בקושי, הגמ' על ר' יהודה דס"ל דסוכה אינה נוהגת אלא בר' מינים שבלולב, מקל וחומר — הרי כל דין שאתה דן תחילתו להחמיר וסופו להקל אינו דין.
 ח"ד, סי' צא (עמ' 180).
 לו, ב, לולב בימין ואתרוג בשמאל.
 חי"ח, חוב' דה, סי' ה, ג.
 לה, א, בדברי רש"י ד"ה באמת אמרו, דבהלכה למשה מסיני לא תמצא מחלוקת, והרי בתוספתא דנזיר פ"ג מבואר דפליגי בית שמאי ובית הלל אם האב מדיר בנו בנזיר, ור' יוחנן סבירא ליה בנזיר כמ, א, דהלכה היא בנזיר.
 ח"י, קונט' א, סי' ט, כמ.
 לח, ב, שמע ולא ענה כו', חכימא וספריא כו' אמרו שמע ולא ענה יצא.
 חי"א, חוב' ב, סי' יב.
 מא, ב, בענין שתחא לקיחה ביד כל אחד ואחד (במה שהשמיט הרמב"ם דין זה).
 חי"ב, חוב' ג, סי' ו.
 מא, ב, אתרוג השאול.
 חי"ג, חוב' ב, חוספה, בית מדרש", סי' צו. חי"ד, חוב' ב, סי' ה, ג.
 מב, א, הערה בדבר הלשכה שאינן מבוקרין שלא נזכרה בבנין בית המקדש.
 ח"ו, סי' קט, ב.
 מב, א, בדברי התוס' ד"ה שאינו, דאפילו בדיעבד פסול התמיד אם נשחט בלא ביקור ד' ימים קודם שחימתו.
 ח"ו, סי' נה.
 מב, א, טעה בדבר מצוה (ישוב קושיית הגר"ע איגר).
 חי"א, חוב' ב, סי' ה, א.
 מב, ב, בדברי רש"י, בנזירת שמא יטלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד — נענעו וברכתו.
 ח"ז, סי' מז, איג; צב. ח"ח, סי' ח, ב.
 מב, ב, הוצאה מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות הרבים.
 חט"ז, חוב' ד, סי' ה, ד.
 מג, א, בדבר נטילת לולב בשבת במקום דידעי בקביעא דירחי.
 ח"א, סי' כא.
 מג, ב, ישוב קושיית רש"י ותוס', דמאי פריך הגמ' האידנא נמי לידחי ערבה את השבת, והרי האידנא ליכא שלוחי בית-דין וערבה לכל מסור כמו לולב, ואיכא גזירה דרבה.
 ח"א, סי' כא.
 מד, ב, ביאור דברי הר"ח, אבל דרב ששת דאמר עלה אחת בכך אחר לא אפשר".
 ח"ח, סי' י, ב.
 מה, א, בשיטת רש"י דסנין קטן הוא מדרבנן (ישוב השנת ה"כפות תמר רי"ם על ה"תוספות יום טוב").
 ח"ו, סי' עח, ב.
 מה, ב, בימי החיוב של לולב וסוכה (ביאור בהא דאמר רב יוסף נקוט דרבה בר בר חנה בידך).
 ח"ג, סי' נו, א.
 מו, א, בקושיית התוס' ד"ה נכנס, תיפוס ליה דמברכין שהחיינו משום יו"ט, הא נפקא מינה אם לא ישב בסוכה בלילה הראשונה, דאז אם ברך בשעת עשייה אין צריך לברך עוד שהחיינו למחר, ואם לא ברך בשעת עשייה מברך למחר שתיים.
 ח"ח, סי' סח, טו.

מו, א, בדברי הר"ן במה דלא אמרין זמן בספירת העומר.
ח"ח, סי' סח, ד.

מו, א, בענין תפילין בחול המועד.
ח"ד, קונט' יב, הוספה, "שערי אורה", השמטות, סי' ב, א (עמ' 31).

מו, ב, בדברי הר"ן ריש ביצה, בהפריש ז' אתרוגים לו' ימים כל אחת יוצא בה ואוכלה לאתרוג, ולא אמרין מינו דאתקצאי לבין השמשות, אתקצאי לכולי יומא, כיון שהפריש אתרוג אחד לכל יום ויום הרי הוא כמתנה בפירוש שאינו מקצהו אלא למצותו בלבד.

ח"ג, סי' כב (עמ' 64).

מו, א, והלכתא מיתב יתבינן, ברוכי לא מברכינן (ישוב קושית ה"גודע ביהודה" קמא, או"ח סי' מ).

ח"ג, סי' נז, ב.

מו, א, גמירי דמאפר אתו.

ח"א, חוב' א, סי' יא; חוב' ב, סי' ט, ו.

נג, א, בדברי רש"י ש"כל חסיד הוה חסיד מעיקרו".

ח"א, סי' יא, ג. ח"ו, סי' צג, ג.

ביצה

ב, א, בדברי בעל "הלכות גדולות" דפוסק במוקצה כר' שמעון ובגולד כר' יהודה.

ח"א, סי' א, ג. ח"ג, סי' א, ב.

ב, א, בדין כיסוי הדם ביום-טוב.

ח"ג, חוב' א, הוספה, "בית מדרש", סי' סה.

ב, ב, בענין כחא דהתירא עדיף.

ח"ב, סי' מו, ה.

ג, ב, בגדרי דבר שיש לו מתירין דלא במיל.

ח"ב, סי' לא, ב-ג.

ד, א, בדברי רש"י בטעמא דדבר שיש לו מתירין לא בטל, דעד שתאכלנו באיסור ע"י ביטול, תאכלנו בהיתר שלא ע"י ביטול.

ח"ח, סי' סז (עמ' 140).

ד, ב, בדין ביטול איסור ברוב היתר (ביאור בקושית הגמ', גבי עצים שנשרו מן הדקל לתוך התנור ביו"ט וכו', והא קא מהפך באיסורא).

ח"ב, סי' קנ.

ו, א, רבינא הוה יתיב קמי' דרב אשי בשני ימים טובים של ראש השנה, חזייה דהוה עציב.

ח"מ, חוב' ב, הוספה, "חסד לאברהם", סי' ד.

ז, ב, ישוב לקושית המהר"ם ש"ף בהא דאמרין דבית הלל סברי ילפינן ביעור חמץ מאכילה, דמה צורך ללמוד ביעור מאכילה כיון דאית להו הצריכותא דלעיל.

ח"ז, סי' כז.

ז, ב, בשיעור דחמץ ושאר (ישוב קושית ה"פני יהושע").

ח"ב, חוב' ד, הוספה ב, "שער יוסף", ח; חוב' ה, הוספה, "בית מדרש", סי' לה.

יב, א, השוחט עולת נדרים ביו"ט.

ח"ד, חוב' א, הוספה, "בית מדרש", סי' קל; חוב' ג, הוספה הנ"ל, סי' קמד.

יב, ב, המבשל גיד הנשה בחלב ביו"ט לוקה חמש (ישוב קושית הגר"ע איגר).

ח"א, סי' קיז.

יג, א, בדין אכילת עראי על-ידי הכנסת השיכלין לבית (ישוב קושית הגר"ע איגר על פירש"י).

ח"ג, סי' סד, ג.

יד, ב, כ"איים בציצית בשבת ויו"ט (ישוב דברי ה"ראש יוסף").

ח"ד, חוב' ב, סי' יא.

מפתח ל"שערי תורה"

- יו, א, ריבוי בשיעורין במלאכת שבת.
ח"ג, סי' מו, א"ב. ח"ז, סי' קטו, ב.
- כא, א, ישוב לקושי הצל"ח, דלרב אויא סבא ולרב הונא דלא ידעו הך סברא דכהנים משלחן גבוה קא זכו, א"כ הו"ל להקשות גם על בהמה שכולה של ישראל היאך מותר לשוחטה ביו"ט, דמ"ש משתי הלחם דאסור לאפותו ביו"ט.
- ח"ב, סי' לב.
- כב, א, בדבר ההיתר למיכחל עינא ביו"ט משום דמסויע אין בו ממש, ובמס' מכות אמרינן דניקוף חייב משום דמסויע.
- ח"ט, סי' לה.
- כב, א, בקושיית הרא"ש על התוס' ד"ה והמסתפק, דבחיותך מן הנר למטה אינו חייב משום מכבה, מפני דעכשיו אינו מכהה אורו כלל, — והרי בשבת כט, ב, אמרינן: לא יקוב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן ויתננה על פי הנר וכו' דחיישינן שמא יסתפק ממנו וחייב משום מכבה, אף דעתה אינו מכחיש אורו.
- ח"ז, סי' קיב.
- כב, א, בדברי הגהות אשרי דלכתחילה אסור ליקח ביו"ט מן החתיכה הרחוקה מן הפתילה, וכן אסור לחתוך מן הנר של שעה בשעה שהוא דולק.
- ח"ז, סי' קיב.
- כג, ב, בשיטת הרא"ש דקצירה מותר מן התורה, רק דרבנן הוא דגזרו, כיון דדרך לקצור ולטחון הרבה ביחד ונראה כעובדא דחול.
- ח"א, פט, ד; קג, ו; קטו, א. ח"ב, סי' כה, ד.
- כה, א, בהמה בחי' בחזקת איסור עומדת.
- ח"ו, סי' עה.
- כו, א, בענין מתוך בהבערה ביו"ט.
- ח"ו, סי' סה, ב.
- ל, ב, בדברי ה"פני יהושע" בטעמא דמילתא לחלק בין סוכת החג שאפי' לאחר שנפלה אסורה, ובין שמן שבנר שלאחר שכבה מותר.
- ח"ג, סי' כב (עמ' 63).
- ל, ב, בגדר יושב ומצפה לענין שבת ובשאר דברים.
- ח"ג, סי' כב (עמ' 63).
- לו, ב, בגזירת רכיבה בשבת (צ"ע בדברי ה"קרבן נתנאל", עירובין פ"א סי' צו).
- ח"ב, סי' מו, ו.
- לו, ב, וא"ל הן משום שבות: לא דנין. והא מצוה קעביר וכו'.
- ח"ה, סי' ד.
- לו, ב, בדבר ההיתר במלאכת אוכל נפש ביום טוב מקרא. דאך אשר יאכל לכל נפש.
- ח"ט, סי' כו, יג.
- לו, ב, בשיטת ר"ת בתוס' ד"ה והא, דבמצוה לא גזרו משום שבות כשבת ויום טוב.
- ח"ד, סי' עא, ד; פח, יא. ח"ו, סי' ב.
- לח, א, ישוב קושיית המהרש"ל על התוס' ד"ה ולבטיל מים ומלח לגבי עיסה, דהוי מין באינו מינו ולכן בטל, אף דהוי דבר שיש לו מתירין — הא בגמ' אמרינן דהוי מין במינו דלא בטל לר"י.
- ח"ט, סי' לח.
- מ, ב, בדין מוקצה כגרוגרות וצמוקין.
- ח"מ, חוב' ב, הוספה, "חסד לאברהם", סי' ה.

ראש השנה

ב, א, בדברי רש"י ד"ה לשמיטין וליובלות, משנכנס תשרי אסור לחרוש ולזרוע מן התורה (ישוב קושית ה"טורי אבן" וה"פני יהושע" דלמאי מוסיף רש"י המלים "מן התורה").
ח"ג, סי' סד, ה.

ב, ב, בדברי התוס' ד"ה מקיש, ששלמה מלך בניסן.
ח"ג, סי' סד, ו.

יא, א, בפסח נולד יצחק.
חי"ט, חוב' ב, סי' יג, א.

טז, א, כעצרת נידון על פירות האילן.
חי"ג, חוב' ד, הוספה "בית מדרש", סי' קכד.

טז, א, בדברי התוס' ד"ה כמאן מצלינן, דמתי יחלו נגזר ומתי יתרפאו לא נגזר.

ח"ז, סי' פט, ב. ח"ח, סי' מח, ב.

טז, ב, בדברי התוס' ד"ה שאין, נבי כל שנה שאין תוקעין לה בתחילתה, מריעין לה בסופה, — לא דמיקלע בשבתא אלא דאתילד אונסא.
ח"ו, סי' יב, א.

טז, ב, בדבר הלימוד דמצוה להקביל פני רבו ברגל.

ח"א, סי' קיא, ג.

יז, א, ר' יוסי בר חנינא אומר נושא, שנאמר נושא עון ועובר על פשע.
ח"ט, סי' ו, ב.

יח, ב, בדבר השתוות מיתתן של צדיקים לשריפת בית אלקינז.
ח"ה, סי' לז.

כב, א, מעשה בטוביה הרופא שראה את החודש הוא ובנו ועבדו משוחרר וקבלו הכהנים אותו ואת בנו ופסלו את עבדו, וכשבאו לפני ב"ד קבלו אותו ואת עבדו ופסלו

את בנו (ישוב קושית ה"מנחת חנוך", מצוה ד).

ח"א, סי' עג, ז. ח"ח, סי' ה, א; 5.

כג, ב, בתקנת רבן גמליאל שיהיו עדות החודש מהלכין אלפים אמה לכל רוח.

ח"ט, חוב' ב, סי' י. ח"ז, חוב' ג, סי' יח. חי"ז, חוב' א, סי' ו.

כד, א, בדברי הריטב"א בענין מצטרפין לעדות אחרת.
ח"א, סי' צח, ח.

כד, ב, דמות צורות לבנה היו לו לרבן גמליאל (ישוב קושית הרשב"א והתוס').

ח"ט, חוב' א, סי' ג, ב; חוב' ב, סי' ט, ח.

כח, א, בקושית ה"שער המלך" (פ"א מהל' שופר) על דברי הר"ן בענין המורד הנאה משופר.
ח"ז, סי' יא.

כו, ב, הסבר הפלוגתא בשופר של ר"ה בכפוף או בפשוט.

ח"ט, קונט' ה, הוספה "שער יהוקאל", עמ' 5.

כו, א, בדברי הרמב"ן בטעמא דצפהו זהב פסול, משום דהוי חציצה.

ח"א, סי' ג, ב; עז, ב; פה, ב; צח, ג; קטו, ב. ח"ב, סי' עג, ז.

ח"ג, סי' סה, ב.

כח, א, שופר של עולה.

חי"ג, חוב' א, הוספה "בית מדרש", סי' טז. חי"ט, חוב' ב, סי' י.

כח, א, ביאור הלשון לא יתקע, כיון דבשוגג מיירי, דאין מעילה אלא בשוגג, ולא שייך לשון לכתחילה.
ח"ט, קונט' א, הוספה "שער יצחק", סי' ו, א.

כח, א, בדברי רש"י, גבי שופר של עולה, דמיירי שתלשו מחיים.

מפתח ל"שערי תורה"

- כט, א, הרש שומה וקמן אין מוציאין את אחרים בתקיעת שופר.
 ח"א, סי' א, ח"ד, חוב' ב, סי' ה, ג.
 כט, א, בהא דטומטום אינו מוציא את הרבים ידי חובתן.
 ח"א, סי' צט, מ.
 כט, א, חציו עבר וחציו בן-חורין לדין תקיעת שופר.
 ח"ט, חוב' א, סי' ה, א.
 כט, ב, יום טוב של ר"ה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין וכו' (ישוב קושית ה"טורי אבן").
 ח"א, סי' קז, א.
 כט, ב, פעם אחת חל ר"ה להיות בשבת וכו'.
 ח"ט, חוב' ב, סי' יג, ב.
 כט, ב, בדבר הגזירה בתקיעת שופר בר"ה שחל להיות בשבת (בדברי הר"ן דזה רק לדין דאין אנו בקיר אים בקביע דירחא והוי רק ספק דרבנן, אבל בודאי מצוה לא גזרינן).
 ח"א, חוב' ד-ה, סי' יג [ועי' ח"ב, חוב' ג, סי' כב].
 כט, ב, בקושית הראשונים דאמאי אמרו גזירה שמא יעבירונו ד' אמות ברשות הרבים, ולא חששו שמא יוציאו מרשות היחיד לרה"ר.
 ח"ה, סי' ד; כט, ו.
 כט, ב, בדברי התשב"ץ, דאם לא הוי' יוצא רק בתקיעת עצמו, לא שייך הגזירה שמא יעבירונו.
 ח"א, סי' צה, ב.
 ל, א, בנין הבית לעתיד (מקור לדברי רש"י שיהי' בידי שמים).
 ח"א, חוב' ג, הוספה "עולת החדש", ח.
 לג, א, בשיטת רש"י ד"ה הא נשים מעכבין, דאיבא בל תוסיף בתקיעת נשים (ישוב קושית ה"טורי אבן").
 ח"ב, סי' ת, דיו.
 ח"ד, סי' עז, ד. ח"ט, קונט' א, הוספה "שער יצחק", סי' ו, ב.
 כח, א, ישוב קושית ה"טעם המלך" (כפ"ח מהל' לולב) דאמאי לא אמר רינן בשופר של עולה ושל שלמים דאתי עשה דשופר ודחי את הלא תעשה דמעילה.
 ח"ח, סי' סד, א (עמ' 112) [ועי' ח"ט, קונט' א, הוספה "שער יצחק", סי' ו, ב].
 כח, א, ישוב קושית ה"טעם המלך" דהיאך הוי ס"ד דלא יצא בדיעבר הא לא מעל כלל, משום דהוי מועה בדבר מצוה.
 ח"א, סי' כא (עמ' 57).
 כח, א, מצות לאו ליהנות ניתנו.
 ח"ג, חוב' א, הוספה "בית מדרש", סי' סח.
 כח, א, בשיטת התוס', בהא דהמודר הנאה משופר מותר לתקוע בו, משום דאי לאו המצוה אין לו הנאה בתקיעה.
 ח"ט, קונט' א, הוספה "שער יצחק", סי' ו, ג.
 כח, א, ישוב קושית ה"שער המלך" (פ"א מהל' לולב) על הבעל המאור, דכאן משמע מדבריו דבמצוה דרבנן לא אמרינן מצות לא ליהנות ניתנו, ובפרק לולב הגזול כותב דאף ביום טוב שני דרבנן אמרינן מצות לא ליהנות ניתנו.
 ח"א, סי' קטז, ב.
 כח, א, בענין עשה דוחה לא תעשה בשני גופים.
 ח"ג, חוב' א, הוספה "בית מדרש", סי' סו.
 כט, א, בענין כוונת שומע ומשמיע בתקיעת שופר.
 ח"א, סי' קז, א. ח"ז, סי' קל, ג.

תלמוד בבלי

לד, א, שלש תקיעות נאמרו בר"ה.
 חי"ט, חוב' ב, סי' יג, ג.
 לד, ב, בדיון קדימה בשתי עיירות
 באחת תוסעין ובאחת מברכין (ישוב
 לקושית ה"מחצית השקל", סי' תקצח
 ס"ס א, דלפי שיטת הראשונים
 דספיקא דאורייתא רק מדרבנן
 לחומרא, אם כן אמאי עדיף ספק
 תקיעות מודאי ברכות §).
 ח"ח, קונט' ג, הוספה, "יגדיל תורה",
 סי' ד, ב.
 ובראש הנשיא, הו' מעצם אדם
 שנשרף.
 ח"ז, סי' צט, ב.
 כד, א, אלעזר איש בירתא כד הוו חזו
 ליה גבאי צדקה וכו'.
 ח"ז, סי' קכח, כג.
 כד, ב, מהא לא תיובנון דמעשה נסים
 הוא.
 ח"ט, סי' ו, ה.
 כו, ב, הערה ב, "תפארת ישראל", ציון
 סג, בענין שידוכין ביום הכפורים.
 ח"ז, סי' פט, ג.

תענית

ב, א, ישוב דברי ה"תוספות רעק"א,
 דביו"ט אסור לקבוע הסכך במסמ'
 רות.
 ח"ח, סי' יא, ז.
 ט, א, וישמע הכנעני וגו', שמע שמת
 אהרן וכו', וכסבור ניתנה לו רשות
 להלחם בישראל.
 ח"ח, קונט' ה, הוספה, "זכרון
 אפרים, עמ' 1.
 ט, א, ואכחיד את שלשת הרועים
 בירח אחד (זכרי' יא, ח). וכי בירח
 אחד מתו וכו' אלא מלמד שנתבטלו
 ג' מתנות טובות שנתנו על ידן.
 ח"ה, סי' לד (עמ' 62).
 י, ב, ביאור האדמו"ר מקוצק זצ"ל
 בדרשת הנמ' על הפסוק (בראשית
 מה, כד): אל תרגזו בדרך — אל
 תפסיעו פסיעה גסה והכניסו חמה
 לעיר.
 ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי
 אורה", סי' א, ג.
 יג, ב, בענין תנא ושיר (בדברי
 ה"נודע ביהודה" דלא אמרינן תנא
 ושיר רק היכא דשיר מקצת ולא
 במקום ששיר יותר ממה שחשיב).
 ח"ו, סי' צח, ב.
 טו, ב, בדברי התוס' ד"ה ונותנין,
 דהאפר שנותנין על גבי התיבה
 מגילה
 ב, א, בקושית ה"טורי אבן" דהוה
 ליה למימר "קורין את המגילה".
 ח"ז, סי' קכו, א.
 ב, א, בהיתר קריאת התורה בשבת
 ולא גזרינן שמא יעבירנה (ישוב
 קושית ה"תוספת יום טוב").
 ח"ב, סי' פ. ח"ו, סי' מז, ג; צב
 (עמ' 118). ח"ח, סי' ח, ב.
 ג, א, בקושית הנמ' על יהושע, שראה
 איש עומד כנגדו וישתחוה לו, והיכי
 עבד הכי, דהא אסור לאדם שיתן
 שלום לחבירו בלי"ה דחיישין שמא
 שד הוא — והלא אדם חשוב אינו
 רשאי לצאת לדרך בלא ב' אנשים
 עמו, ואמרינן בברכות מג, א,
 דלשלשה אנשים אינו נראה שד כל
 עיקר.
 ח"א, סי' עט, ב. ח"ב, סי' מ, ב.
 ג, ב, מת מצוה עדיף ממקרא מגילה
 משום כבוד הבריות (ישוב קושית
 ה"שאנת אריה").
 ח"ה, סי' ב, א.
 ג, ב, כרך שישב ולבסוף הוסף נדון
 ככפר (ישוב קושית ה"טורי אבן"
 על התוס').
 ח"ח, סי' פג.

ד, ב, בטעמא דרב יוסף. דלא קרינן
את המגילה בשבת מפני שענינה
של עניים נשואות במקרא מגילה
(ישוב קושית התוס').
ח"א, סי' כא; לח, ב. ח"ז, סי'
מו, ג; צב (עמ' 118).
ז, ב, ביאור בהא דקם רבה שחמיה
לרבי וירא.
ח"ד (מעבר לשער).
ח, ב, קרבנות של מצורע מוסגר.
חי"א, חוב' א, סי' ט; חוב' ד"ח,
סי' טו, ב"ג.
ט, ב, בדברי ר' אבוהו דהלכה כר'
שמעון בן גמליאל דמותר לכתוב
ספר תורה יונית, דלא כסתם משנה
(ידיים פ"ד) דאין נכתב אלא אשר-
רית.
ח"ז, סי' פא, ב.
י, ב, ישוב דברי ה"טורי אבן" בענין
כתי עיר חומה, דאעפ"י שאין לו
עכשיו והי' לו קודם לכן.
ח"ד, סי' יד, א.
יב, ב, כניסת רש"י ד"ה אמרי מאי
האי, שאף הגדרן שורר בביתו.
ח"ט, סי' ו, ח.
יב, ב, מרדכי מוכתר בנימוסין הי'.
חי"ג, חוב' ד, סי' ט, א.
טו, א, בדברי ר' אלעזר: צדיק אבר
— לדורו אבר.
ח"ה, סי' לב, ג.
טז, ב, הערה במהרש"א בענין כמה
צוארין הוו ליה לבנימין.
ח"ז, סי' קכה, ג [צ"ל: ד].
כ, ב, בתמיהת ה"טורי אבן" וה"מנחת
חנוך" במה שהרי"ף והרמב"ם קורין
אמירת פרשת הביכורים בשם וידוי.
ח"ז, סי' קכו, ב.
כד, ב, בדברי התוס' ד"ה סכנה ואין
בה מצוה, דמשמע דיכול להניח
תפילין בשעת הנזירה ולסמוך על
זכות המצוה שתגן עליו, והרי היכא

דשכיח היזיקא לא סמכינן על זה
דשלוחי מצוה אינן גיוזקין.
ח"ג, סי' נח (עמ' 155).
כד, ב, ציפן זהב וכו' ה"ו דרך
החיצונים.
חט"ז, חוב' א, סי' יד.
כו, א, הערה בענין גולפא ומשכא.
ח"ב, סי' פב, ג.
כח, א, שאל ר"ע את רבי נחמיה
הגדול וכו' אם נאמר כבש למה
נאמר אחד וכו'.
ח"ט, סי' ו, ט.
כט, ב, ראש חודש אדר שחל להיות
בשבת כו'.
חי"ז, חוב' ג"ד, סי' ד. חי"ט, חוב'
ב, הוספה "חסד לאברהם", סי' ו.
מועד קטן
ח, א, בדברי הר"י גיאות דבזמנינו
שארין עולין לרגל, אף לרב מותר
להספיד תוך שלשים לרגל.
ח"ט, קונט' א, הוספה "שער יצחק",
סי' ד.
ח, ב, בדברי התוס' ד"ה מפני, בענין
עשיית סעודה לברית מילה ולפדיון
הבן בחול המועד.
ח"ז, סי' מח.
יב, ב, באיסור אסיפת פירות תלושים
בחול המועד.
ח"א, סי' צט, ז.
טו, א, אבל חייב בקריעה וכו' (צ"ע
בדברי "פענח רזא" פ' שמיני).
ח"ט, סי' ו, ו.
כא, א, בספיקו של התוס' ד"ה ואסור,
אם אבל מותר לקרות בדברים
הרעים.
ח"א, סי' קט, ג. ח"ב, סי' כג, ב;
כה, ז; ע, ב.
כה, ב, אמר ליה רב אשי לבר קיפוק:
ההוא יומא מאי אמרת? א"ל, אמי-

תלמוד בבלי

וצריך שישלם שיעור ששים בבת אחת.

ח"ו, סי' קח, ד.

יא, א, בקושיית התוס' ד"ה במי מקוה על פירש"י ד"במים" אתי לאפוקי שאובין.

ח"ו, סי' לז, ה (עמ' 77).

יב, ב, ביאור בהא דעל עמוד אחד העולם עומד וצדיק שמו.

ח"ה, סי' לח.

יח, א, באיסור מלאכה בחולו של מועד (ישוב קושיית התוס').

ח"א, סי' קנ, ו.

כא, א, מכילת אונן ומחוסר כפורים לקודש ולא לתרומה.

חט"ז, חוב' א, סי' ב; חוב' ב,

סי' ב; חוב' ג, סי' כב. חט"ז, חוב'

ב, סי' ד; חוב' ה, סי' יג, יא.

כב, ב, בדין מקוה שחלקו בסל ונרגותני.

ח"ז, סי' צח (עמ' 126).

יבמות

ב, א, ישוב על הקושיא דאיך משכחת לה שיחייב על בתו מאנוסתו, נישחש דילמא לאו אביה הוא, ותירוצו של הגמ' חולין יא, ב, דאזלינן בתר רובא ורוב בעילות אחר הבעל, לא שייך הכא, דהא אינו בעל כלל.

ח"ו, סי' כה, ב. חט"ז, סי' יג; נח.

ב, א, בדברי רש"י ראשה ע"י קידושין משמע.

ח"ה, סי' ל, ג.

ב, א, ישוב קושיית התוס' ד"ה בתו על פירוש רש"י דבנשואין קמירי מתניתין ולא באונסין.

ח"ו, סי' לא, ג.

ב, א, ביאור בתוס' ד"ה אשת אחיו מאמו (ישוב קושיית מהר"ם לובלין

והשנה להגר"א לנדא בהגהותיו על הש"ס).

נא אם בארזים נפלה שלחבת, מה יעשו איזובי קיר וכו'.

ח"ה, סי' לד (עמ' 60).

כה, ב, כי נח נפשיה דרבי אבהו אחיתו עמודי דספרי מיא.

ח"ה, סי' לה (עמ' 64).

כח, א, בדבר שלשת הלמודים דמיתת צדיקים מכפרת.

ח"ה, סי' לט (עמ' 85).

חגיגה

ב, א, בקושיית התוס' ד"ה איזהו קטן,

בהא דחגיגה ביום ראשון ונתפשט

בשני פטור מן הראיה, דכיון דלא

חזי בראשון לא חזי בשני, אם כן

אי חל יום ראשון בשבת נמי לא חזי

בראשון ואמאי קרב בשני.

ח"ג, סי' טז, ט.

ב, ב, במצוות פרי' ורבי' בעבר.

ח"ב, סי' טא.

ב, ב, בדברי ה"טורי אבן" דבחיצי

עבר וחצי בן חורין דמשום שיש

לכופ את רבו לשחררו הוי כמשוחרר,

מ"מ צד עבדות במקומה עומדת

ואסור בבית חורין.

ח"ג, סי' כ, ד.

ד, א, בדבר הלימוד מלה לה שכל

מצוה שהאשה חייבת בה עבד חייב

בה.

ח"א, סי' קח, ג.

ד, ב, בשיטת ר"ת בתוס' ד"ה דמרבה

ערל, דישאל שמתו אחיו מחמת

מילה מותר לאכול תרומה וקדשים

ופסח, משום דאנוס הוא.

ח"א, סי' צב, ו; צט, ו.

ו, א, האי קרא היכא כתיב ויעלו

עולות כבשים וכו' (צ"ע בדברי

הרמב"ן, שמות כד, ה).

ח"ט, סי' ו, ד.

ו, ב, בדברי התוס' ד"ה שאין, שאם

פחת הפאה משיש, מה שנתן נתן,

מפתח ל"שערי תורה"

- ח"ו, סי' לא, דה. ח"ז, סי' ל, א (עמ' 46).
- ב, א, ביאור בתוס' ד"ה ואחות אשתו, דהא דנדה אינה אסורה ליבם כמו אחות אשה, משום דאחות אשה ושאר העריות האיסור עומד על חיבום טפי משאר בני אדם, אבל נדה לכל העולם אסירה.
- ח"ז, סי' ל, א.
- ב, א, הערה בפיה"מ להרמב"ם בדבר הלימוד לאסור צרת ערוה.
- ח"ח, סי' ז, ג.
- ב, א, בדברי הרשב"א דהנודרת הנאה מיבמה בחיי בעלה אינה עולה ליבום מן התורה.
- ח"ג, סי' מג, ד.
- ב, ב, בדברי רש"י בדבר הפטור של אשת אחיו שלא הי' בעולמו.
- ח"ה, סי' ל, ד. ח"ז, סי' ל, א (עמ' 46).
- ב, ב, ביאור ברש"י ד"ה וכו'ן שמתו, בהא דאילונית אינה כאשתו.
- ח"ה, סי' ל, ה.
- ב, ב, הערה בתוס' ד"ה או שנמצאו אילונית.
- ח"ז, סי' ל, א.
- ב, ב, ביאור דברי המהרש"א על התוס' ד"ה ואי אתה יכול לומר בחמותו שמיאנה.
- ח"ז, סי' ל, א.
- ב, ב, נמצאת אילונית לאחר מיתת האת.
- ח"ב, חוב' ו, סי' יט.
- ג, ב, בהא דסוטה אינה בצרת צרה.
- ח"ח, סי' מ.
- ג, ב, בדין דאין פקוח נפש דוחה איסור ערוה.
- ח"ז, סי' עב, ב; קיג, ב; קמ.
- ח"ח, סי' ה, ג.
- ג, ב, באיסור ערוה ליבום מהלימוד ד"עליה".
- ח"א, חוב' ג, סי' ט. ח"ב, חוב' א, סי' כב; חוב' ו, סי' טז.
- ד, א, ברבר הלימוד מכלאים בציצית דעשה דוחה לא תעשה.
- ח"ח, סי' סה. ח"מ, סי' ל (עמ' 57).
- ד, א, בענין איסור חל על איסור בשומרת יבם של אביו.
- ח"א, סי' פז, ביג. ח"ד, סי' ו, א; לו, א; צג, איב.
- ד, א, ישוב לקושית התוס' ד"ה אם כן, דר' יהודה דאוסר אנוסת אביו מלא יגלה כנה אביו, אמאי לא דריש את הקרא כדררשי רבנן לשומרת יבם.
- ח"א, סי' נח, ד.
- ד, א, ישוב דברי המהרש"א על התוס' ד"ה דכתיב, בהא דלא ילפינן משמעתינ דנשים חייבות בכלאים.
- ח"ו, סי' כ, ז.
- ד, א, ע"ד הפטור של נשים מציצית.
- ח"א, חוב' ג, סי' יז, ו. ח"ב, חוב' ד, סי' יז.
- ה, א, בענין עשה דוחה לא תעשה ועשה שאין שוה בכל (ביאור בתוס' ד"ה ואכתי איצטריך).
- ח"ג, סי' נד (עמ' 143).
- ה, א, בדברי התוס' ד"ה שכן ישנו בשאלה, בהא דלא ילפינן מכהן ונזיר ומילה דדחיא צרעת דהוי עשה ולא תעשה, משום דאי ילפינן מיר ניהו למה לי קרא דכלאים בציצית ללאו גרידא.
- ח"ה, סי' יא, ג.
- ה, א, בענין לאו שאינו שוה בכל.
- ח"ד, סי' צו. ח"ו, סי' עא, ו.
- ה, ב, בענין שאין למדין עשה דלאחר הדיבור מלפני הדיבור (ישוב קושית ה"שאנת אריה", סי' צז).
- ח"א, סי' מז, א; סג, א; עא, ח; פג, א. ח"ג, סי' נד.

- ה, ב, ישוב קושית ה, "חתם סופר" (יו"ד סי' רמט), בהא דקאמר הגמ' מה למילת שדוחה שבת שכן ישנה לפני הדיבור, הרי קודם מתן תורה לא הי' רק חיתוך ולא פריעה, ואם כן מצות פריעה שהיא מצוה שלאחר מתן תורה איננה חמורה כל כך, ואפילו הכי דוחה שבת, שמע מינה שעשה דוחה לא תעשה שיש בה כרת.
- ח"ג, סי' נד.
- ה, ב, בדברי התוס' ד"ה טעמא, דס"ד דלא דחי עשה דציצית לאו דכלאים שאין שוה בנשים למ"ד נשים פטור רות מציצית.
- ח"ד, סי' צב. ח"ה, סי' יא, ג.
- ה, ב, בהיתר כלאים בבגדי כהונה.
- חי"ט, חוב' א, סי' ט, א.
- ה, ב, במצות כבוד אב ואם שאינו דוחה שבת (ישוב קושית ה, "מסנה").
- ה"ח, סי' סח, ח.
- ה, ב, בענין אי הבערה בשבת ללאו יצאה או לחלק יצאה.
- הט"ז, חוב' ג, סי' י.
- ז, ב, בדברי התוס' ד"ה רבי יוחנן, דלענין ביאת מקדש אמרינן טבול יום דזב לאו כזב דמי, אבל לענין פסח הבא בטומאה, דלא יאכלו ממנו זבין וזבות, אמרינן כזב דמי.
- ה"ב, סי' עג, ב; פד, ו.
- י, א, ישוב קושית התוס' ד"ה לעולם, דמושכתה ערוה דאשת איש דפוטרת צרתה גם לרבנן.
- ה"א, סי' לו.
- י, א, בענין קידושין בלא ביאה בחיובי לאוין (ישוב קושית ה, "שער המלך").
- ח"א, סי' קכב. ה"ד, סי' עו, ב (ע' 150).
- יא, א, ישוב קושית התוס' ד"ה צרת סוטה אסורה, דמאי מקשה הגמ' סוטה ה, ב, נבי מת בעלה לאחר קינוי וסתירה, שתתייבם נמי יבומי, הא סוטה סומאה כתיב בה כערוה, ולכן אסורה להתייבם.
- ח"ב, סי' יא, א.
- יא, ב, מחזיר גרושתו מן האירוסין.
- חי"ח, חוב' איב, סי' ח, א.
- יג, ב, בדברי רבא דטעמיהו דבית שמאי דס"ל דצרת ערוה מותרת להתייבם, משום דאין איסור חל על איסור.
- ח"א, סי' קיז.
- יד, א, בענין דלא תתגודדו בשינוי נוסח התפלה בבתי כנסיות בעיר אחת.
- ח"ד, סי' עב.
- טו, ב, בענין ממזר מכותי ועבד ומעמוני ומואבי.
- חי"ג, חוב' א, הוספה, "בית מדרש", סי' עז, ב. חי"ד, חוב' ג, הוספה הנ"ל, סי' קמא, א.
- טז, ב, בהא דלא מקבלים גרים מן התרדומים דחיישינן משום עבדי שלמה, והלא כבר בלבלם סנהריב וכל דפריש מרובא פריש.
- ח"א, סי' קיא, ה.
- יז, ב, בדברי התוס' דצריך קרא לאשת אחיו שלא הי' בעולמו היבא דחמור תה של יבמה מעוברת, דהוי שפיר דרכי נועם, ותמתין שמא תלד זכר ותהא זקוקה לו.
- ח"ח, סי' כו, א.
- יז, ב, אשת אחיו שלא הי' בעולמו היבא כתיבא.
- חי"ז, חוב' ב, סי' י.
- כ, א, בקושית התוס' ד"ה יבא עשה, בענין יבום באלמנה מן האירוסין לכהן גדול.
- ח"ח, סי' נה, ה, ב (עמ' 88-89).
- כ, ב, ישוב לקושית האחרונים בדברי הגמ' דאי ס"ד דחייבי לאווין מדאור

- לג, ב, בענין זר ששימש בשבת בשחיר
טת פרו של כהן גדול (השנה לדברי
ה"ערוך לנר").
ח"ב, סי' עד.
- לג, ב, בדברי התוס' ד"ה אמר ר' יוסף,
דאיסור קל על איסור חמור לא חל
בכולל.
ח"ב, סי' עד (עמ' 271).
- לד, א, בענין שליחות לקבלת קידושין.
ח"ב, סי' טז, א.
- לד, ב, בדבר ביאה בכ"ד חודש
שהתינוק יונק.
ח"ד, סי' פ, איו.
- לו, ב, ביאור בתוס' ד"ה ורבי יוחנן
אמר, גבי מכר הבן בחיי האב ומת
הבן בחיי האב.
ח"ו, סי' צה, א. ח"ז, סי' קמו.
- מב, א, בשיטת רבינו שמשון (בתוס')
ד"ה סתם מעוברת), דגרשה מינקת
מותרת לינשא משום דלא משעבדא
להניק.
ח"ב, סי' נג.
- מו, א, בקושית התוס' ד"ה אמר ליה
ר' עקיבא, דאיך יליף אביו (מכות
ה, א) מגז"ש דרשע רשע האין
משלשין במכות כמו במיתה, הא
לר"ע אין דנין אפשר משאי אפשר,
ומיתה אי אפשר לשלש משא"כ
מלקות.
ח"ה, סי' ג.
- מז, א, כגר שנתגייר בינו לבין עצמו
שאינו נאמן לפסול כשיש לו בני
בנים.
ח"ב, חוב' ג, סי' טז, ב.
- מו, ב, בהא דאמרה לה נעמי לרות :
אסיר לן תחום שבת ; אסיר לן יחוד.
ח"ז, סי' ב (עמ' 7).
- מז, ב, בענין טבילה וקבלת מצות בגר
ועבד משוחרר.
ח"א, סי' קה, א.
- רייתא לחליצה רמיא ולא לייבום,
א"כ כי בא עליה אמאי נפטרה
צרתה — רמאי פריך הגמ', דהא
דבאפשר לקיים שניהם אינו דוחה
הוא רק לכתחילה ולא בדיעבד,
ולחכי אם בעלה קנאה ונפטרה צרתה.
ח"ה, סי' מב (עמ' 94).
- כה, ב, בענין שוי' אנפשי' חתיכא
דאיסורא לאסור בבית ישראל כשאמר
נתגיירתי ביני לבין עצמי.
ח"ב, חוב' ו, סי' יג, א. ח"ד,
חוב' ד, הוספה "בית מדרש", סי'
קנה. חמ"ו, חוב' א, סי' א, ג ;
חוב' ג, סי' ב, א.
- ל, ב, בדברי התוס' ד"ה אשה זו,
בענין העמדה בחזקת היתר כשנולדה
הרועותא מחיים.
ח"ז, סי' יט.
- לא, א, בענין חומרא דאיתא לירי
קולא לא אמרינן.
ח"ה, סי' מז (עמ' 140).
- לא, א, מפיהם ולא מפי כתבם.
חמ"ז, חוב' ב, סי' ט.
- לב, ב, בענין קבורה בין רשעים
גמורים אפילו כשאינו חייב אלא
אחת.
ח"ב, חוב' ו, סי' יא, ב.
- לג, א, בפלוגתת ר' חייא ובר קפרא
אליבא דר' שמעון דסבירא ליה דאין
איסור חל על איסור, דאיך הרין
באיסור בת אחת.
ח"א, סי' קיט, א.
- לג, א, בדברי המהרש"ל על התוס'
ד"ה לא מחייב אלא חדא.
ח"ב, סי' עד.
- לג, ב, בקושית הגמ' : זר ששימש
בשבת, במאי, אי בשחיטה — שחיר
טה בור כשרה, ולמה לא מוקי לה
במליקה דפסולה בור ?
ח"ט, סי' כו, ג.

תלמוד בבלי

- מח, ב, בענין מקיימין או אין מקיימין
עבדים שאינם מלין.
ח"א, סי' קח, א.
- מח, ב, ישוב קושית התוס' על רש"י
בענין גר תושב שקיבל עליו שלא
לעבוד ע"ז שמוזהר מלחלל את
השבת, משום דהוי כעובד ע"ז.
ח"א, סי' נב, א (ועי' סי' צו, א ;
צט, ז).
- מח, ב, בענין תפיסת קידושין בסוטה.
ח"א, סי' ב, ב ; לו ; נח, ב ; ע, א.
ח"ב, סי' יא, א ; ל, א ; פו, ב.
- נב, ב, בדברי התוס' ד"ה ליבמתו מחו,
כשאמר כתוב גט ליבמתי כשאכנסנה
אגרשנה, אי מהני הגט, או דלמא
כיון דלא עבד בה מאמר לא מהני,
משמע דאי עבד בה מאמר מהני
הגט, הא מאמר לא הוי אלא מדרבנן.
ח"א, סי' סט, ג.
- נב, א, בענין אשה — אחת ולא
שתים.
הי"ב, חוב' ג, סי' ד.
- סא, א, קברי עובדי כוכבים אינן
מטמאין באהל.
חי"ז, חוב' ב, סי' ח, א.
- סא, א, אתם קרויין אדם ואין העובדי
כוכבים קרויין אדם.
חי"א, חוב' א, סי' טו.
- סא, א, בדין טומאת עכו"ם באהל.
חי"ז, סי' יח.
- סד, ב, בקושית הגמ' לאביי דנסבה
לחומה שכבר מתו שני בעליה, אימר
דפליגי לענין מילה, בנשואין מי
פליגי דבתרתי זימני הוי חזקה.
ח"ה, סי' מב.
- סד, ב, בענין אי מעיין גורם או מזל
גורם.
חי"ח, חוב' איב, סי' טז, ג.
- סה, א, בדברי התוס' ד"ה ושור המועד,
כה, א, בדברי התוס' ד"ה ושור המועד,
- דבזה מודה רבי לרשב"ג דלא מת'
חזיק אלא בתלת זימני.
ח"ה, סי' מב (עמ' 95).
- סה, א, בדברי התוס' ד"ה נישאת,
דלענין ממון מודה רבי דלא הוי
חזקה עד דאיתחזיק בג' זימני.
ח"ה, סי' מב (עמ' 95).
- סט, א, בדין פנוי הכא על הפנוי'
לפוסלה מתרומה.
חי"ח, חוב' איב, סי' ז, ו.
- סט, ב, בדין טבילת בת כהן הנשואה
לישראל, ומת.
חמ"ז, חוב' א, סי' ב ; חוב' ג,
סי' כד. חי"ז, חוב' ב, סי' ד.
- עא, א, זכרים דאיתנהו בשעת אכילת
פסח וליתנהו בשעת עשי'.
ח"ג, סי' יד ; טז, ד.
- עא, ב, בדברי ה"ם של שלמה"
דבשני מוהלים בשבת, אם הראשון
חותך והשני פורע, הראשון חייב
כרת (צ"ע מירושלמי יבמות פ"ח
ח"א).
- ח"א, סי' צח, ז.
- עכ, ב, כהא דערל פטור מן הראיה
משום דמאיס.
ח"ב, סי' כ, יב.
- עו, א, בדין ניסב הניד פסול ונסתם
כשר.
חי"ד, חוב' א, הוספה, שער חיים".
- פ, א, בענין התראת ספק (ישוב
קושית ה"ם, משנה למלך").
חי"ט, חוב' א, סי' ח, ב.
- פב, א, ישוב קושית ה"ם של שלמה",
דאמאי תרומה שנתבטלה באחד
ומאה מותר לכהן טמא לאוכלה,
הא הוי דבר שיש לו מתירין,
דאפשר לטכול ולאכלה בערב.
ח"א, סי' ס, ד.
- פד, ב, בדברי התוס' ד"ה וקמשמע
לן, דמשום מותרות לבעליהן איצ'

מפתח ל"שערי תורה"

- טריד לאשמוענין בלאן השוה בכל וכו'.
- ח"ג, סי' נד (עמ' 145).
- פח, א, ישוב קושית התוס' ד"ה מירי, דהיכי ילפינן אשה מטבל והקדש וקונמות, והא אין דבר שבערוה פחות משנים.
- ח"ג, סי' לג, א"ב; מד, ג.
- פח, א, בדבר נאמנות של אשה על הספירה והטבילה (ישוב קושית ה"ש שמעתה" על התוס').
- ח"ב, סי' מא, א; צט, ב.
- פח, א, עד אחד נאמן באיסורין.
- חי"ב, חוב' ד, סי' טז; חוב' ה, סי' ח; חוב' ו, סי' ב, ה.
- צ, ב, מאן דמקדש אדעתא דרבנן מקדש.
- חי"ג, חוב' א, סי' יח, ב.
- צ, ב, ישוב לקושית ה"ש, שאנת אריה", סי' לב, על דברי התוס' ד"ה כולוהו נמי שב ואל תעשה הוא, דסדין בציצית משום דחייבא דציצית בא אחר העיסוף ואז הוא שב ואל תעשה, — הא כיון שבא ע"י מעשה בתחילתו מיקרי קום ועשה.
- ח"ט, סי' לה-לו.
- צו, א, כל ת"ח שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה, שפתותיו דובכות בקבר.
- ח"ו, סי' עא, ח; קא, ח.
- ק, ב, היו שניהם כהנים הוא אונן עליהם והם אוננין עליו כו'.
- ח"ו, סי' צב.
- קד, א, חלצה בשמאל חליצתה פסולה (ישוב קושית ה"ש, נודע ביהודה" במה דהשמיט הרמב"ם דין זה).
- ח"ח, סי' מא (עמ' 69).
- קד, א, בפלוגתא ר' יוחנן ורבא, גבי חליצת שמאל פסולה ור' אלעזר
- מכשיר, אי מוחלפת חשיטה או לא.
- ח"ב, סי' מא (עמ' 69).
- קז, א, בדין מיאון בבעל וביבם.
- ח"ב, סי' צב, ג.
- קי, א, בדברי רש"י ד"ה וקא אפקר עינהו לקידושין מיניה, דכל דמקדש תולה בדעת חכמים.
- ח"ב, סי' מד, א.
- קיא, ב, בדברי הרשב"א דהנודרת הנאה מיבמה אינה עולה ליבום משום דקאי עלי' בלאו ועשה.
- ח"ג, סי' מג, ד.
- קיד, א, בדין דלא תאכילום (במאכיל דבר איסור לגדול וחוא אינו יודע מזה).
- ח"ב, סי' כז, ג. ח"ג, סי' יט, ד.
- קיד, א, בדין קטן אוכל נבילות.
- חי"א, חוב' ג, סי' יז, ז. חי"ד, חוב' ג, חוספה "שער יהונתן", סי' ב, ח.
- קיד, ב, בשיעור אכילת דם.
- ח"א, סי' מה, ט. ח"ג, סי' מ.
- קטו, ב, בפלוגתא אביו ורבא, גבי יצחק ריש גלותא שכיב, אי חיישנן לתרי יצחק (ישוב קושית התוס' ד"ה והא חבי, דהיכי פשיט רבא איסורא מממונא).
- ח"א, סי' סכר.
- קיו, ב, בדברי התוס' ד"ה הא לא נשאת, בהא דעולא ור"י תנו לא היתה שותה.
- ח"ב, סי' סה, ג (עמ' 232).
- קכ, א, בענין סימנים דאורייתא או דרבנן, ואם חיישנן לשאלה.
- חי"א, חוב' ג, סי' ח; חוב' דה, סי' ח.
- קכב, ב, בטעמא דאין בודקין עדי נשים בדרישה וחקירה.
- ח"ז, סי' י.

תלמוד בבלי

ט, א, בהא דקיננו וסתירה ועד אחד
אוסרים האשה על בעלה.
ח"ח, סי' סט.

ט, א, בקושי הגמרא מפני מה
לא אסרה לבת שבע על דוד,
ובטעמא דאונם הוה.
ח"ב, סי' מט, ד.

ט, א, האומר פתח פתוח מצאתי נאמן
לאוסרה עליו.
ח"ב, סי' מט, ג.

יב, ב, בהא דקאמר הגמ' דשמואל נמי
סובר דברי ושמא, ברי עדיף.
ח"א, סי' כ, ד.

יב, ב, הערה בדברי ה"פני יהושע"
דמ"ד ברי ושמא ברי עדיף, סבירא
ליה דהולכין בממון אחר הרוב.
ח"ח, סי' סד, ג.

יב, ב, בענין ברי ורובא (בשיטת
הרשב"א וה"פני יהושע" דברי לי
עדיף מרובא).
ח"ה, סי' ו, ג; כט, ח.

טז, א, כל קבוע כמחצה על מחצה דמי.
ח"ב, סי' עב, ב.

טז, א, רוב נשים בתולות נישאות.
ח"ג, חוב' א, הוספה "בית מדרש",
סי' ע.

יז, ב, ביאור בהא דלמאן דמתני לית
ליה שיעורא בהלוות המת.
ח"ה, סי' לח (עמ' 80).

יח, ב, בענין עדים שאמרו אנוסים
היינו מחמת ממון (ישוב קושית
ה"הפלאה").

ח"א, סי' לב, א. ח"ב, חוב' א,
סי' יד.

יח, ב, ואם ה' כתב ידם יוצא ממקום
אחר אין נאמנין.
ח"ו, סי' פט.

יט, א, בדברי ר' נחמן דמודה בשטר
שכתבו צריך לקיימו.
ח"ב, סי' יא, ב.

כתובות

ב, א, בדבר תקנת נשואין של בתולה
ביום הרביעי.

ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי
אורה", סי' י (עמ' 18).

ב, א, בסוגיא דבתולה נשאת ליום
הרביעי ובקושית רב יוסף תלי תניא
דמפרש טעמא בדתניא דלא מפרש
טעמא.

ח"ג, סי' ט, ג.

ב, א, ישוב לקושית התוס' ד"ה שאם,
על פירוש רש"י, בהא דבתולה
נשאת ליום הרביעי שאם היה לו
טענת בתולים ישכים לבית דין
ומתוך כך יתברר הדבר ויבואו עדים
שזינתה.
ח"ד, סי' עט.

ב, א, בדברי התוס' ד"ה נשאת, דאי
תני נשואין ה"א אפילו בעל כרחה
(ישוב קושית ה"חידושי הרי"ם").
ח"ד, סי' עט.

ב, ב, בענין אין אונס בגיטין.
ח"ב, סי' נח, ב.

ג, ב, ישוב קושית התוס' ד"ה ולדרוש
להו, ברין יהרג ואל יעבור בעבודת
כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים.
ח"ו, סי' עב.

ה, ב, בדברי ה"שיטה מקובצת" ד"ה
דם מיפקד פקיד, דלא איצטריך קרא
להתיר מילה בשבת משום הוצאת
דם, אלא שלא להייבו משום תולש.
ח"ג, סי' נה (עמ' 153).

ו, ב, ביאור בתוס' ד"ה לא מהללו
בבליוס, בענין פטור מק"ש לחתן
במילה הראשונה.
ח"א, סי' קיא, ו.

ח, א, ביאור בתוס' ד"ה שהכל ברא
לכבודו, ולא גרסינן לכולהו, דאם
כן הוה משמע דשלוש ברכות הן.
ח"ה, סי' לב, ד.

מפתח ל"שערי תורה"

- יט, א, בדברי רש"י (מובא בתוס' ד"ה מורה), בהא דלא מהימן במורה בשטר שכתבו, במגו דאי בעי אמר מוזהר.
- ח"א, סי' יד, ד.
- כ, ב, ביאור דברי ה"ש"ט מקובצת" דאם אמרו הלזה או המלזה הי' עמנו, נמי הוה הזמה.
- ח"א, סי' א, ט; נ, ב. ח"ג, סי' א, ג.
- כב, א, בענין הפה שאסר הוא הפה שהתיר.
- ח"ד, חוב' ב, סי' ז.
- כב, ב, שנים אומרים מת ושנים אומרים לא מת, הבא עלי' באשם תלוי.
- ח"א, סי' יב, ט [ועי' ח"ב, סי' ו, א]. ח"א, חוב' ב, סי' ו.
- כב, ב, בדברי ה"ש"ט מקובצת" דאשם תלוי חייב אף ביודע שזה ספק איסור.
- ח"א, סי' ג, ט; סב, ג; צח, ד.
- ח"ג, סי' א, ה; יב [ועי' חמדת ישראל" לר' מאיר דן פלאצקי, חלק ראשון, פיעטקוב תרפ"ז (דפוס) צילום, ניו יארק תשכ"ה], סי' כג, ובמפתחות והוספות שם].
- כט, ב, קנס באשה שיש בה הוי' או הראוי' לקיימה (ישוב קו' התו"י).
- ח"ז, סי' נז.
- ל, א, באיסור בעולה לכהן גדול.
- ח"ב, חוב' א, סי' טז; חוב' ד, סי' ג, ה; חוב' ו, סי' יח, ג.
- ל, ב, בענין קים ליה בדרכה מיניה.
- ח"ט, סי' לט, א.
- ל, ב, בענין תשלומין כשחייב כרת או מיתה בידי שמים (וישוב קושית התוס' ד"ה ולאביי).
- ח"ג, סי' כה, ג; לח.
- לא, א, הזורק חץ מתחילת ארבע לסוף ארבע וסרע שיראין בהליכתו.
- ח"ג, סי' יג.
- לא, א, בענין מיתה ותשלומין כאחד (במעמא דכאן נקיט בסיפא איסור שבת וגניבה באין כאחד, ובסנהדרין עב, א, נקיט איסור סקילה).
- ח"ה, סי' יז.
- לא, א, לשיטת רש"י ד"ה דאי בעי נחין, דקנין הנבחה צריך ג' טפחים, איך יהי' הדין אם ימכור לו חפץ שמונח למעלה מג' טפחים, אם יכול לקנותו אפילו בהגבהת טפח אחד.
- ח"ז, סי' נט.
- לב, א, בחיוב ממון ומלקות.
- ח"ג, חוב' ד, הוספה, בית מדרש", סי' קיא. ח"ד, חוב' ג, הוספה ח"ל, סי' קמב.
- לד, א, בענין דבר הגורם לממון — כממון דמי (ישוב קוש' ה"הפלאה").
- ח"ז, סי' קכא.
- לז, א, בדבר המתנת ג' חדשים לגיורת.
- ח"ד, קונט' יב, הוספה, "שערי אורה", סי' יב, י.
- לז, א, בהא דלא מחייבין משום שתי רשעיות.
- ח"ד, קונט' יב, הוספה, "שערי אורה", סי' יב, יא.
- לט, א, בדברי רש"י, גבי נשואין דמוציאין מרשות אב, כדאשכחן גבי הפרת נדרים דמשניסות אין יכול להפר.
- ח"ד, סי' ד, ג.
- מא, ב, בהא דאין אדם מוריש זכות בתו לבנו.
- ח"ו, קונט' ב, השמטות לסו' יג (עמ' 33).
- מו, א, בדברי התוס' ד"ה אתיא שימה שימה, בענין שכירת עדים בהוצאת שם רע, דלא גזירה גמורה היא,

תלמוד בבלי

- ס, ב, מינסת חבירו בנשים חשובות.
ח"ט, סי' א.
- ס, ב, ישוב קושית ה"נודע ביהודה"
(מהד"ק, אבהע"ז סי' יד וסי' יח),
לשיטת הר"ש הזקן (מובא בתוס'
ד"ה והילכתא) דגרושה, כיון דלא
משתעבדא להניק, מותרת להינשא
תוך כ"ד חודש — והא ב"ש ס"ל
(שם נט, ב) דשום אשה אינה
מחויבת להניק, ואף על פי כן ס"ל
דמינסת חבירו אסורה להינשא תוך
כ"ד חודש.
ח"ב, סי' נג.
- סג, ב, בדין הכרזה במורדת על בעלה.
ח"ג, סי' לט, א.
- סד, א, בהא דמשהינן לה תריסר ירחי
שתא אניטא.
ח"ג, סי' לט, ב.
- עב, א, בשיטת הראב"ד שאף להתחייב
ממון אינו נאמן כשמשום עצמו
רשע.
ח"ו, סי' עא, א.
- עד, א, בענין תנאי בקידושי ביאה.
ח"ח, חוב' איב, סי' ז, ד.
- עז, א, נשא אשה ושהה עמה י' שנים
ולא ילדה.
ח"ח, חוב' ג, קונט' „אור פני
יצחק", סי' ז.
- פא, ב, בענין מטלטלי לא משתעבדי
לכתובה.
ח"א, סי' יד, ב.
- פב, ב, בתקנת הכתובה של שמעון בן
שטח.
ח"א, סי' יד, ב.
- פד, א, הניח פירות תלושין מן הקרקע
כל הקודם זכה.
ח"א, סי' סט, א.
- פד, ב, בדברי הרא"ש, גבי ההוא בקרא
דיהמי דתפסי תורה מיניה, דבקרא
לא הוי כעד אחד שקם לשבועה,
- מדבעי אי שכתן בקרקע מהו, אע"ג
דאין רבית בקרקע.
ח"ג, סי' ב, ב.
- מו, ב, בדברי התוס' ד"ה ממנא
מאיסורא וכו', דלא ילפינן קידושין
מהפרת נדרים, משום דאיסורא
דאית ביה ממנא מאיסורא דלית
ביה ממנא לא ילפינן.
ח"ד, סי' ד, ג.
- מו, א, נשואין במועד.
ח"ז, חוב' נד, סי' א.
- נ, א, בשיטת הגאונים שמה שתיסנו
באושא שהבעל מוציא מיד הלסר-
חות, היינו שמשלם להם הדמים
שנתנו ומוציא הקרקע מידם.
ח"ח, סי' מג.
- נז, ב, בדבר הלימוד שנותנין לבתולה
י"ב חודש להכנת הנשואין.
ח"ד, קונט' יב, הוספה א, „שערי
אורה", סי' י (עמ' 18).
- נז, ב, ישוב לקושית „אילת אהבים",
בהא דאין ארוסה אוכלת בתרומה
עד שתכנס לחופה משום סימפון,
אם כן למאן דאמר כנסה בחזקת
בתולה ונמצאת בעולה מקרי מסח
טעות, מה מועיל דמיבדק בדיק לה
משתכנס לחופה, ניהוש שמא תמצא
בעולה.
ח"א, סי' כד, ו.
- נט, א, בהא דבקונמות אדם מקדיש
דבר שלא בא לעולם.
ח"ב, סי' מט, ב.
- נט, ב, ישוב קושית התוס' ד"ה שדה
זו שמשכנתי לך לכשאפדנה ממך
תיקדש, דמשמע דבעודה ממושכנת
אינו יכול להקדיש, ובערכין כא, א
משמע דיכול להקדיש.
ח"א, סי' קיט, ב.
- ס, א, בענין מעוברת חבירו ומינסת
חבירו.
ח"ב, סי' נג.

מפתח ל"שערי תורה"

- לפי שבעל דבר הוא, שחייב לשלם ליתומים.
 ח"ט, סי' לט, ב.
 פו, א, המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו.
 ח"ח, סי' פ.
 פז, ב, ביאור בתוס' ד"ה ועוד אין נשבעין על כפירת שיעבוד קרקעות.
 ח"א, סי' יג.
 פט, ב, הוציאה כתובה ואין עמה גט.
 ח"ג, חוב' ב, "בית מדרש", סי' פט.
 צא, ב, בדברי ר"ת בתוס' ד"ה דזבנה לכתובתה, דאם אמר שדה זו שאירש מאבא מכור לך, קנה, ולא הוי כמקד נה דבר שלא בא לעולם.
 ח"ז, סי' מה.
 צו, ב, בדברי המרדכי דהא דאמרינן דאלמנה עד שלא נשאת על היתומים להביא ראיה, היינו למזונות, אבל לכתובתה אינה בחזקתה עד לאחר שתשבע.
 ח"א, סי' מו, א.
 צח, א, בדברי התוס' ד"ה דאמרי לה, דמה שמחזיקין אותה כ"ד הדיוטות לא חשיבא חזקה, דיושבי קרנות הן.
 ח"ו, סי' עא, ג (עמ' 144).
 קא, ב, אלמנה [לכהן גדול] אשה גמורה, בין הכיר בה בין לא הכיר בה יש לה כתובה.
 ח"ב, סי' מד, א.
 קג, א, בקושית המהרש"א, בהא דציווה רבינו הקדוש שאל תספדוני בעיירות וכו', משום יקרא הוא דאמר, והא אמרינן בסוטה, משמת רבי בטלה ענוה.
 ח"ה, סי' לט.
 קד, א, כופין על מדת סדום.
 ח"א, סי' קכה, ז.
 קה, ב, אותו יום שמת רבי בטלה
- קדושה (בדברי רבי חיים כהן ד"היינו קדושת כהונה").
 ח"ה, סי' לד (עמ' 61).
 קג, ב, בצוואת רבינו הקדוש שיספדוהו שלשים יום ואח"כ יושיבו ישיבה על קברו, ואיך עברו חכמים על דבריו והספדוהו י"ב חודש?
 ח"ה, סי' לו (עמ' 77).
 קה, א, טעם וחשבון דגוזרי גזירות שבירושלים היו נוטלין שכרן תשעים ותשע מנה מתרומת הלשכה.
 ח"ה, סי' ט.
- נדרים**
 ב, א, בדברי הר"ת דהא דבעי שם בשבועת סוטה משום שמושבעת מפני אחרים.
 ח"ב, חוב' ג, סי' יז.
 ה, ב, בדבר הלימוד ידידים שאין מוכיחות לא הויין ידיים.
 ח"ב, סי' מד, ב.
 ו, ב, בדברי הר"ן ד"ה בעי רב פפא, דהאיבעיא אי יש יד לקידושין, היינו אי ילפינן לה במה מצינו מנדרים, הא מבואר בקידושין ד, א, דקידושין מנדרים לא ילפינן, משום דממונא מאיסורא הוא.
 ח"ט, סי' כו, י.
 ו, ב, בענין יד לקידושין (ישוב קושית הגר"ע איגר על הר"ן).
 ח"ו, חוב' ב, סי' ז, א.
 ז, א, ישוב לקושית הגר"ש קלוגר, דאמאי לא קאמר הגמ' במחלוקת ר' עקיבא ורבנן גבי מנודה אני לך, דמורה ר' עקיבא דאם נולד עוד ספק בזה שהוא מותר משום ספק ספיקא.
 ח"ב, סי' מו, ז.
 ז, ב, בענין נידוי כהזכרת שם שמים לבטלה.
 ח"ו, חוב' א, סי' ד, א; חוב' ג,

תלמוד בבלי

- סי' א, א; א; כא; חוב' ד, סי' ב, א; ד; יא. חי"ז, חוב' ג'ד, סי' ג, ה. ח, א, ואמר רבי גידל א"ר מנין שנשבעין לקיים את המצוה וכו'.
- חי"ג, חוב' א, "בית מדרש", סי' פא.
- ט, א, בדברי הרמב"ן דאסור לישבע אפילו ליתן צדקה לעניים או לפדיון שבויים.
- ח"ט, סי' כו, ט.
- ט, ב, בדברי הר"ן, בהא דהלל הזקן הי' מביא כבשתו כשהי' חולין לעזרה ומקדשו, דלא בעזרה ממש, שאסור להביא חולין לעזרה, אלא בפתח עזרה, וזה סותר למה שמובא בשמו ב"שיטה מקובצת", ב"ב פא, ב, ד"ה וליחוש, דהכנסה גרידא שריא, דהרי הלל הי' מביא כבשתו לעזרה וכו'.
- ה"ב, סי' פו, יג.
- י, א, חסידים הראשונים היו מתאווין להביא קרבן חטאת.
- חי"ח, חוב' א"ב, סי' טז, א.
- יא, א, בדברי המפרש ע"ד הלימוד לר' מאיר דלא אמרינן מכלל הן אתה שומע לאו.
- ח"ו, סי' צה, ו; צה, ד.
- טז, ב, הנאת סוכה עלי.
- חי"ט, חוב' ב, סי' יז, א.
- כב, ב, בדברי הר"ן ד"ה הנודר, דלשון קרבן שייך בנדרים, משום דנודר מתפס בקרבן, והלא דעת הר"ן בריש המסכת דעיקר הנדר הוא בלא התפסה.
- ח"ח, סי' סו.
- כז, א, בדבר הלימוד דאונם רחמנא פטרי' מקרא דולנערה לא תעשה דבר.
- ח"ו, סי' סז (עמ' 132); צט, א.
- ח"ח, סי' עג, א.
- כט, א, בענין גט בקידושין לזמן.
- ח"ב, סי' נח, ב. ח"ג, סי' ט, א; טז, א; א; לז, ו.
- לא, ב, בהא דלא מל משה לבנו קודם שיצא למצרים.
- ח"ג, סי' נח (עמ' 156).
- לה, ב, בענין כהנים שלוחי דידן או שלוחי דרחמנא נינהו.
- ח"ג, סי' ג.
- לה, ב, ביאור בגמ' דאי כהני שלוחי דידן נינהו אסור במזבח הנאה.
- ח"ג, סי' י, ג [ועי' ח"ד, סי' ד, ה; ה; לט; פה, ה].
- לז, ב, באיסור ללמד תורה בשכר.
- חי"ט, חוב' ב, סי' יז, ב.
- לח, א, בקושית הגר"פ ב"קשות מיושב", בלשון הגמ': רב ושמואל דאמרו תרוייהו, חמשים שערי בינה נבראו בעולם וכו'.
- ח"י, קונט' א, הוספה, "עולת החדש", עמ' 6.
- מה, ב, בדין ביטול ברוב היכי דהא"י סור אינו מבורר.
- ח"ה, סי' מא (עמ' 89).
- נב, א, ביאור בדברי הר"ן דטעמא דלרבנן מין במינו נמי בטל, משום דזה איסור וזה היתר והוי כמין בשאינו מינו (וישוב לקושית הגר"ע איגר בתשובה סי' קפט).
- ח"ב, סי' א, ג.
- סח, ב, בשיטת הר"ן ד"ה ומדאמרי' הכא, דלמאן האמר מטלטלי לא משתעבדי לכתובה, אפילו מיניה דידה לא נביא ממטלטלין.
- ח"א, סי' יד, ב.
- סח, א, במעשה דצדקי' דאיתשיל על השבועה שנשבע לנכודנצר שלא יגלה שאכל ארנבא, הגם שהי' אונם בזה, משום שנכודנצר גזר עליו

מפתח ל"שערי תורה"

קמח, משום דמחוסר לישה וגילגול.
ח"ג, סי' נח.

יב, א, שליחות להפרשת חלה מקמח
(ישוב קושית הגר"ע איגר).

חי"א, חוב' ב, סי' ה, ו.
יב, א, בדברי הרא"ש דעופות המעופ'
פוס' באויר נקראים לעולם דניירי
ולא קבוע.

ח"ג, סי' סו, ג.
יב, א, כדון שליחות לגרש יבמתו
לכשתתייבם.

חי"ד, חוב' ב, הוספה, "שער
שלמה", ד.

כט, א, בטומאת נבלת עוף טחור.
ח"ט, קונט' א, הוספה, "שער
יצחק", סי' ה, ג.

ל, א, בדברי רש"י באב שהדיר את
בנו בנזיר ולא השלים את הנזירות
קודם שנעשה בן י"ג, כשיגדיל
ממשיך את הנזירות אע"ג שיצא
מרשות ולא יכול להזירו עכשיו.
ח"א, סי' נג, ד.

לז, ב, בענין חיתור מצטרף לאיסור
בנזיר.

ח"א, סי' נח, ד.
לח, א, בדברי התוס' דבתערובות לא
אמר ר' שמעון כל שהוא למלקות.
חט"ו, חוב' ב, סי' ז, ג. חט"ז,
חוב' א, סי' א, ב; חוב' ג, סי' ה,
ה. חי"ז, חוב' א, סי' ד, ב; ה, ד.

מב, ב, בענין הוספת טומאה על
טומאתו כשפירש ממתו ונגע במת
אחר.

ח"ב, סי' ב, א; כ, א; לא, יא;
מב, א.

מד, ב, בענין טבול יום של זוב.
ח"ב, סי' עג, איב; פר, ו.

נ, ב, כשיעורא דמלא פסת היר ומלא
קישרי אצבעותיו.

ח"ח, קונט' יא, הוספה, "זכרון
יעקב", סי' ד, ג.

שלא יגלה את הדבר, ונדרי אונסין
מותרין בלא שאלה לחכם.
ח"ה, סי' ס.

עב, א, גירושין כשתיקה דמיו או
כהקמה דמיו (ישוב קושית הגר"ע
איגר).

חט"ו, חוב' ב, סי' ז, ב.
עב, ב, בענין הפרה ע"י שליח.
ח"ד, סי' ד, ג.

פז, א, בענין תוך כרי דיבור לאו
כדיבור דמי בקירושין ובגירושין.
ח"ג, סי' כנ [ועי' ח"ב, סי' צב, ב.
ח"ד, סי' ו, ד].

צ, ב, בהא דאומרת טמאה אני לך,
אינה נאמנת.

ח"ב, סי' מא, ב [ועי' סי' מט, ד].

צ, ב, בהא דבנטולה אני מן היהודים
לא אמרינן נדר שהותר מקצתו
הותר כולו.
ח"ז, סי' עב, א.

נזיר

ד, א, ישוב לקושית מוהר"ץ חיות,
בהא דיליף מיון ושכר יזיר לאסור
יון מצוה כיון הרשות, — הרי
בכוס של קידוש סני בשתיית רוב
הכוס, ואילו משום נזירות אינו
חייב עד שישתה רביעית שלמה ולא
אמרינן רובו ככולו.
ח"ה, סי' מד.

יב, א, בקושית התוס' ד"ה מ"ט, בהא
דבעי ביבמות נב, ב, כשאמר כתוב
נט ליבמתי כשאכנסנה אנרשנה, אי
מהני הגט, ואמאי לא מהני, הרי
בירו לבוא עליה ולגרשה.
ח"א, סי' קיט, ג.

יב, א, ביאור בתוס' הנ"ל, דאף
שכל שבידו לעשות לא הוי כמחוסר
מעשה, מכל-מקום לא מהני לעשות
שליח להפריש חלה כשעדיין הוא

תלמוד בבלי

נד, ב, בטומאות שאין הנזיר מגלח עליהן ואינו מכיא קרבן.
חי"ז, חוב' היו, סי' יא.
נו, ב, כל שמעתתא דמתאמרה בבי תלתא, קדמאי ובתראי אמרינן, מציעאי לא אמרינן.
ח"ג, סי' טז, ה.
סא, א, בדברי התוס' ד"ה ואימא, דאין סכרא דליתי מיעוטא לדבר שאינו רק הלכה למשה מסיני.
ח"ט, סי' כו, ד.
יא, ב, בדברי התוס' ד"ה הניחא למ"ד, דאפילו אי מופלא סמוך לאיש דרבנן, היינו בישראל משום דאתי לכלל כל יחל לכשיגדיל, אבל עובר כוכבים שאינו ראוי לבוא לכלל כל יחל לא שייך למעוטי מופלא סמוך לאיש.
ח"ט, סי' כו, יב.
סא, ב, בקושית ה"משנה למלך" (מלכים פ"י ה"ז) על דברי התוס' הנ"ל, דעכו"ם אינו מוזהר בכל יחל דברו.
ח"ז, סי' לו, א.

סוטה
ב, א, בענין ההכרזה דבת פלוני לפלוני.
ח"ט"ו, חוב' ב, סי' ו, ד.
ב, ב, ישוב לקושית התוס' ד"ה כל מקום שנאמר עד הרי כאן שנים, הא בשבועות העדות כתיב והוא עד ומחייבין אפילו אחד.
ח"ב, סי' סה, ג.
ג, א, ישוב דברי התוס' ד"ה לה יטמא מצוה, דמשמע דלר"י דסבירא ליה רשות אינו פטור מן המצוה ביש מתעסקים אחרים ומטמא לה, והלא קודם הקבורה אונן הוא ופטור מכל המצות.
ח"ו, סי' ח, ב.

ג, ב, עד אחד בסוטה.
ח"ט"ו, חוב' ב, סי' ז, הו.
ה, א, לעולם ילמוד אדם מדעת קונו וכו'.
ח"ז, סי' סכה, כד.
ה, ב, בקושית הגמ' דסוטה אם מת הבעל לאחר קינוי וסתירה תתייבם נמי יבומי.
ח"ב, סי' יא, א.
ו, ב, אלו שמנחותיהן גשרפות.
ח"ט"ו, חוב' ב, סי' ז, ז. ח"ט"ו, חוב' א, סי' א, ג.
יב, א, בדברי התוס' ד"ה אחרים, דשמועות שקיבל ר' מאיר מאלישע בן אבויה קבעום בשם אחרים.
ח"ז, סי' סא.
יג, ב, ע"ד השבחים שנאמרו על משה ע"י מלאכי השרת והקב"ה.
ח"ה, סי' לב, א.
כה, א, בדבר התראה לעוברת על דת להפסידה כתובתה (צ"ע ב"ב בית שמואל, אבהע"ז סי' קטו, ס"ק יז).
ח"ב, סי' מה, ד.
כה, ב, בדברי התוס' ד"ה לאו כגבוי דמי, בענין כתותי מכתית שיעורי' גבי כלאי הכרם.
חי"ח, חוב' א"ב, סי' ו, ג.
כו, ב, בדין סוטה שאסורה לבעל ולבועל, ואם אסורה ג"כ לבועל שני כמו לבועל ראשון, או דילמא דוקא להבועל שאסרה על הבעל, משא"כ בועל שני דלא אסרה על הבעל כלל, משום דכבר אסורה ועומדת מהבועל הראשון.
ח"ה, סי' כח, ג"ד.
לא, א, בענין שמועה מעוף הפורה בקינוי וסתירה.
ח"ב, סי' סה, א.
לא, א, בהא דה' נשים נאמנות שלא תשתה ולא לפוסלה מכתובתה,

מפתח ל"שערי תורה"

ואמאי אינן נאמנות גם להפסידה כתובתה כמו עד אחד ועבד ושפחה. ח"ב, סי' סה, ג (עמ' 233).	גיטין
לא, א, ושוב לקושיות, "תוס' רעק"א", בהא דחמותה ובת חמותה אינן נאמנות לפוסלה מכתובתה. ח"ב, סי' סה, ב.	ב, א, בדברי הר"ן, על מש"ב רש"י ד"ה צריך, דשליח זה הבעל עשאו שליח להולכה — משום דאי הוה שליח לקבלה, כיון שהאשה נתגרשה בקבלתו, אין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם. ח"ה, סי' מג.
לא, ב, בדבר הלימוד דבה ולא בקינה וסתירה. ח"א, סי' א, ד.	ב, ב, בטעמא דאין דבר שבערוה פחות משנים.
לא, ב, בדבר נאמנותו של עד אחד בסוטה שנמאט (ישוב קושית רש"י, דהוי ליה למבעי מנא הני מיילי ארישא, דקתני בהדיא דעד אחד נאמן בסוטה, ולא להקשות מדיוקא דסיפא). ח"ב, סי' סה, ג.	ח"ג, סי' לג, א-ב.
לא, ב, עד אחד בסוטה לאחר קינוי וסתירה אוסרה על בעלה טומאת ודאי. ח"ב, סי' נה, א; צט, ג.	ב, ב, ושוב קושית ה"ש, שב שמעתתא" (שמעתתא ו, פרק ו) על דברי התוס' ד"ה עד אחד, דהיאך אשה נאמנת על הפסידה הא אתחזק איסורא — והרי בעלים נאמנים על שלהם אפילו באתחזק איסורא. ח"ב, סי' מא, א; צט, ב.
לב, ב, משמיעין אותה וכו' במה היא נטמאת (בדברי רש"י: ואם שונגת, כגון אמרו לה מת בעליך). ח"ו, סי' צט, ב (בסופו).	ב, ב, רוב בקיאים הן וכו'. ח"ד, חוב' ג, הוספה, "בית מדרש". סי' קמו.
לו, ב, בדברי יעקב ליוסף: עתידין אחיך שיכתבו על אבני אפור, ולא הזכיר לו החשן. ח"ג, סי' נג, ז.	ז, ב, בדברי התוס' ד"ה הא רבי יהודה, דעפר חוץ לארץ הבא בעלייה בארץ ישראל פטור ממעשר. ח"ה, סי' ד, ג.
לח, ב, כל כהן שאינו עולה בעבודה, שוב אינו עולה. ח"ה, סי' פו.	ח, ב, בדין שליחות לעבד להבאת גיטו (ישוב קושית ה"ש, שואל ומשיב" דהאיך נעשה העבד שליח להולכה). ח"ה, סי' מג.
מד, א, הירא מעברות שבידו החוזר מעורכי המלחמה, אם זה דוקא בעבר במזיר, או אפילו בעבר בשונג גם כן חוזר. ח"ב, סי' עו, ב (עמ' 150).	ט, א, בטעמא דמהני יותר ערער דבעל מערער דאחר. ח"ג, סי' כ, ד. ח"ד, סי' לב, א.
מד, ב, נשים במלחמת מצוה. ח"ה, חוב' ד"ה, סי' ז, א.	י, א, בענין שליחות בעל כורחה בגירושין. ח"ז, חוב' ד, סי' יז, ב.
	יא, ב, בענין חזרה באומר תן גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי. ח"ד, חוב' ג, סי' ד; חוב' ד, סי' א, ו. ח"ז, חוב' א, סי' ה, א.

שמביאה ניטה לא בתורת שליחות,
אינה נאמנת בלא סיום הנט.
ח"ה, סי' מג (עמ' 97).

כו, ב, בקושי הרשב"א והר"ן על
רש"י ד"ה ומענן ומותיב לה כשהיא
מגורשת, דלא מצינו בשום דוכתא
דקרי עיגון למגורשת.
ח"ז, סי' קכט, א.

כח, א, רוב חולים לחיים.
ח"ב, סי' כ, יא. ח"ג, סי' יט, ב.
כח, ב, בענין חטאת העוף הבאה על
הספק.

ח"ז, חוב' ה"ו, סי' יא.
לא, א, אכילת טבל בשבת כשנותן
עיניו בצד זה ואוכל בצד זה (ישוב
קושי ה"שער המלך").
ח"א, סי' ד, ב.

לב, א, בדברי רש"י בתקנת רבן
גמליאל הזקן שלא יבטל הנט בפני
ב"ד במקום אחר, מפני תיקון העור
לם, שהשליח שאינו יודע בדבר
מוליכו לה והוא ניסת בו.
ח"ו, סי' נא, ג.

לג, א, ביאור בענין אפקעינהו רבנן
לקידושין מיניה.
ח"ב, סי' נח, ב. ח"ג, סי' ט, א;
טז, א; לג, ו.

לב, א, בקושי התוס' ד"ה ואפקעינהו,
דלמה נזיר שאמרו לו אל תשתה,
אל תשתה, חייב על כל אחת ואחת,
הא הוה התראת ספק, שמא ישאל
על נדרו.

ח"א, סי' נג, ד"ה; קיב, ד.
לג, א, ישוב קושי המהרש"א ד"ה
ואפקעינהו, דלמה מקשה התוס' רק
דהאיך מחייבין לנזיר על כל אחת
ואחת כשאמרו לו אל תשתה, אל
תשתה — הא אפילו בפעם הראשונה
הוי התראת ספק.
ח"ב, סי' מב, א.

יא, ב, בענין שליחות לשחרר עבדו.
ח"ה, חוב' איב, סי' ו, ב.

יב, ב, בדין זכ' בנט שחרור.
ח"ג, סי' ט, ב; טז, ב; כז, ה;
לג, ג. ח"ד, סי' ד, ג; כג, ה"ו.

יג, א, בקושי הראשונים, נבי האומר
תנו שטר שחרור זה לעבדי ומת,
לא יתנו לאחר מיתה, הא אמרינן
כל האומר תנו כאומר זכ' דמי,
אם כן הוי העבד משוחרר עוד
מחיים בקבלת השליח.
ח"ג, סי' טז, ב.

טו, א, מצוה לקיים דברי המת.
ח"א, סי' סט, א.
יז, א, בתקנת הזמן בגיטין משום כת
אחותו.
ח"ב, סי' סח, א.

יז, א, בדברי התוס' ד"ה משום כת
אחותו, דלא אמרינן אוקמה אחזקת
אשת איש וכו', כיון שהיא גרושה
לפנינו וכו'.
ח"ז, סי' קכ, ב.

יז, א, ישוב קושי המפרשים על
התוס' ד"ה ריש לקיש אמר משום
פירות, דגם על ר' יוחנן יש להקשות
דנט מאוחר יפסל מחשש חיפוי.
ח"ב, סי' סח, ב.

כב, א, בדין עציץ של אחד וזרעים
של אחד.
ח"א, חוב' ד, סי' טו. ח"ב, חוב'
ג, סי' י; חוב' ו, סי' ד.

כד, א, בענין חזרת השליחות להמשלח
(ביאור בפירש"י ותוס').
ח"ב, סי' מ, א.

כד, א, בדברי רש"י ד"ה סוף סוף כי
מטיא להתם אינרשא לה, ע"י קבלה
ראשונה דתנאה בעלמא הוה וכו'.
ח"ה, סי' מג.
כד, א, בשיטת הראב"ד שאשה

מפתח ל"שערי תורה"

- לה, ב, ישוב קושית התוס' ד"ה ותני
עלה, בענין פירוש הנדר לחכם
כשבא להשאיל עליו.
ח"א, סי' ט; טו, ד.
לו, ב, בדבר נאמנות באכידת פרוזבול.
ח"ז, סי' טו, ב.
לח, א, בדין לעולם בהם תעבודו
בחצי עבד וחצי בן-חורין.
חי"ז, חוב' א, סי' ב, ב; חוב'
היו, סי' יג, י. חי"ח, חוב' א"ב,
סי' י.
מא, א, בקושית התוס' ד"ה לישא
שפחה אינו יכול, שימכור עצמו
בעבד עברי דשרי בשפחה.
ח"א, סי' קיא, ז.
מא, א, בגדר שיחרור בעבד.
חי"ג, חוב' ד, סי' כא.
מא, א, בנידון האיסור של חציו עבד
וחציו בן-חורין לישא שפחה.
ח"ד, סי' מא.
מא, ב, בהא דכופין לשחרר חציו עבד
וחציו בן-חורין.
חי"ז, חוב' א, סי' ב.
מא, ב, בדברי המהרש"א ד"ה לא
תוהו, דעבד עברי מותר רק בשפחה
כנענית של רבו, אבל בשפחה שאינה
של רבו אסור בה.
ח"ד, סי' יז, א; לו, ו; נג, ה.
ח"ו, סי' נא, ד.
מא, ב, בענין לעולם בהם תעבודו
בעבד כנעני.
חמ"ז, חוב' ב, סי' יד; חוב' ג,
סי' יז, ג; חוב' ד, סי' ב, ב; ו,
בד.
מב, ב, ביאור בהא דעבד יוצא לחרות
כשטר ע"י אחרים.
ח"ג, סי' טז, ב.
מג, א, המית מי שחציו עבד וחציו
בן-חורין.
ח"ו, סי' צד.
- מה, ב, חרש שוטה וקטן לכיתבת
סת"ם (ישוב קושית ה"תבואות
שור").
ח"א, סי' א, א.
מז, ב, בדברי רש"י ד"ה מדאורייתא
לא, דמצות הפרשת מעשר לא הוי
מצוה דרמיא עליה כמו בכורים,
ואינו מחויב כי אם ברוצה לאכול.
ח"י, קונט' א, סי' ט, לב.
נב, ב, ישוב לקושית ה"פני יהושע"
על התוס' ד"ה מנסך קם ליה בדרכה
מיניה.
ח"א, סי' מנ.
נב, ב, ישוב לקושית התוס' הנ"ל
שיהא חייב מטעם שלא יהא כל
אחד ואחד הולך ומטמא טהרות
של חבירו.
ח"א, סי' עד, ב.
נב, ב, בדברי התוס' הנ"ל, דלשמואל
דסבירא לי' דמנסך היינו מערב, מ"מ
פטור בשוגג, כיון דאשעת ניסוך
לא מחייב משום דקם ליה בדרכה
מיניה, אשעת הגבהה נמי מיפטור,
דאמר ליה הרי שלך לפניך, — א"כ
תיהדר קושית התוספות לדוכתה,
דניחויבו לשלם מטעם שלא ילך כל
אחד ואחד ויפסיד ממון חבירו.
ח"ד, סי' לה.
נב, ב, ישוב דברי פירוש המשניות
להרמב"ם בהא דהמטמא והמדמע
והמנסך בשוגג פטור כמזיד חייב,
דהך מנסך מיירי שלא ידע שחייב
סקילה, דאם לא כן אין אדם מת
ומשלם, — והלא גם חייבי מיתות
שוגגין פטורין מתשלומין; וגם
פירוש שלא כדברי הגמ'.
ח"ד, סי' לה. ח"ו, סי' נט, ה;
פב, ו.
נה, א, בסוגיא דחטאת הגזולה.
ח"א, סי' כח, א.

תלמוד בבלי

כל השומע את קולו יכתוב גט
לאשתו.

ח"א, חוב' ב, ס' א.

סז, א, בדבר החשש שמא תשכור
עדים.

ח"ו, ס' כו, ד.

עב, ב, בדברי רש"י, נבי גיטו כמתנתו,
דאפילו לא אמר אם מתי אלא יהב
לה גט סתמא, אם עמד חוזר, דמס-
תמא אדעתא דמיתה יהב לה, והא
לא מת.

ח"ב, ס' א, ב.

עה, א, רוב מצות ע"י שליח (ביאור
דברי התוס').

ח"ב, חוב' א, ס' יט.

פא, א, בענין הכנסת פירות דרך
טרקסמון.

ח"א, חוב' ד, ס' יד. חט"ז, חוב'

ג, ס' ה, ג. ח"ז, חוב' גיד, ס'

ג, ב; חוב' הד, ס' יג, ח.

פג, א, בת אחיו לא ישא שמא ימות
בלא בנים כו' (ישוב קושית הגר"ע
איגר).

ח"א, חוב' ב, ס' ה, ה.

פג, ב, בנתינת גט על מנת שלא
תשתי יין כל ימי חיי פלוני.

ח"ב, חוב' ב, ס' טז; חוב' ג,

ס' טו.

פה, ב, ישוב קושית התוס' יו"ט,
דלמה לא פליג רבי יהודה בגט
שחרור דצריך ודן כו'.

ח"ג, ס' יג.

פה, ב, בענין כוונה בגירושין (ביאור
פלוגת ר' יהודה ורבנן גבי גופו
של גט).

ח"ג, ס' יג.

פה, ב, בענין גט מעושה בעכו"ם מכח
בי"ד של ישראל.

ח"ג, ס' סג. ח"ד, ס' ט; לד;

נג, ד.

נו, א, נקוט נפשך בקצירי וכו' ולימרו
דנה נפשך, וליעיילו בך תלמידך
וכו' דלא לרגשן בך דקליל וכו'.

ח"ט, ס' ו, י.

נו, א, ביאור בלשון "ענותותו" של
ר"ז בן אבכולם.

ח"ב, חוב' ב, ס' יח; חוב' ה,

ס' יא, ב.

סג, ב, ישוב לקושית ה"פני יהושע"
על התוס' ד"ה אפילו, בענין האשה
שאמרה התקבל לי גיטי צריכה שתי
כיתי עדים, משום דבכת אחת דומה
לשקר וכו', וגבי גט הוה לן למיחש
שמא שכתם האשה, — הא לקמן
(סז, א) בענין אומר אמרו, אמרינן
דמעשה לא עבדי, והכא שמעיד
בב"ד הוה מעשה גמור ותרי לא
חשידי.

ח"ב, ס' צו (עמ' 352).

סג, ב, ישוב לקושית ה"פני יהושע"
על התוס' ד"ה ושליש אומר לגירור-
שין, דמיירי כשיש שנים שמעדין
בפנינו אמרה דשויתיה האשה שליח
לקבלה, — דאם כן, אמאי לא תהי'
נאמנת במגו דהיתה מקבלת ממנו
הגט.

ח"ב, ס' צו (עמ' 351).

סד, א, ישוב לקושית המפרשים, דמאי
קאמר הנמ' ומודה רב הונא, דאי
אמרה קמאי ידי לגירושין יהביה
ניהליה, מהימנא במגו, הא הוי מגו
במקום חזקה דאשת איש; ועוד הא
הוי מגו דהעזה.

ח"ב, ס' צו.

סד, א, גט שנתון ביד שליח, ובעל
אומר לפקדון ושליש אומר לגירושין
(ישוב קושית התוס').

ח"ב, ס' צו.

סו, ב, מי שהי' מושלך לבגד ואמר

מפתח ל"שערי תורה"

ת, ב, בדין קידושין במשכון דאחרים

בזמן הזה.

ח"ו, סי' מט, ב.

ט, ב, הערה בהא דאמה העבריה אינה

נקנית בביאה.

ח"ז, סי' סה.

י, א, כל הכועל דעתו על גמר בעילה

(ישוב קושית הר"ן).

ח"ה, סי' מב (עמ' 94).

יב, ב, בדין עדים לקנין יבמה.

ח"ב, חוב' ה, הוספה "בית

מדרש", סי' כא.

יג, א, בדברי רש"י: לא שמיע לן —

לא הוא אמר לנו ולא אחר בשמו.

ח"ב, חוב' ו, הוספה "בית מדרש",

סי' מב, א.

יג, ב, בענין חטאת קודמת לעולה

(ביאור בדברי הריטב"א).

ח"ב, סי' צ, א.

יג, ב, בענין דמיתת הבעל מתיר.

ח"ג, סי' לב (עמ' 86).

יג, ב, בהא דיבם לא איקרי אחר

(ישוב קושית התוס' ד"ה חדא).

ח"ה, סי' טו.

טז, א, בקנין אמה העבריה בשטר.

ח"ג, חוב' ד, הוספה "בית מדרש",

סי' קכב-קכג. ח"ד, חוב' א, חז

ספה הנ"ל, סי' קלז; חוב' ג, הוספה

הנ"ל, סי' קמג.

יז, ב, בענין ברירה בשני מינים.

ח"ד, סי' יז, ב [ועי' סי' לו, ז].

יח, א, יש בעברי שאין בעבריה.

ח"ג, חוב' א, "כבודה של תורה",

עמ' ט (סי' יח, א).

כב, ב, עבד כנעני נקנה במשיכה.

ח"א, חוב' דיה, סי' טו. ח"ב,

חוב' ג, סי' י [ועי' חוב' ו, סי' ד].

כד, א, בענין ירושת מעשר שני.

ח"א, חוב' ה, סי' ו, ב; חוב'

דיה, סי' כ, דיו.

קידושין

כ, ב, אי תנא קונה ח"א אפילו בע"כ.

ח"ב, חוב' ו, הוספה "בית מדרש",

סי' נה.

ד, א, בענין בוגר דאילונית.

ח"ג, חוב' א, הוספה "כבודה של

תורה", עמ' ח, סי' יח, א. ח"ד,

חוב' א, הוספה "שער שלום", סי'

ז; חוב' ג, סי' ב; ג; חוב' ד, סי'

א, ד.

ד, א, ישוב קושית ה"תוספות יו"ט"

(יבמות פ"ב מ"ה), בדבר הדרש

של זרע אין לה, דהוי מצי למיכתב

אן בלא יו"ד.

ח"ב, סי' סה, ג.

ה, ב, בדברי התוס' ד"ה אף אני

אביא חופה, דהחופה שאחר יעוד

צריך לעשות מדעתה.

ח"ג, סי' יא.

ה, ב, ישוב קושית הר"ן, גבי נתן

הוא ואמרה היא ספיקא היא וחזי

שינן מדרבנן, — והלא הוה ספיקא

דאורייתא ולמה חיישינן רק מדרבנן.

ח"ז, סי' טו, ג.

ח, א, בדין פדיות בכור בחפץ שאינו

שוה ה' סלעים.

ח"א, סי' טו, א.

ח, ב, בדברי התוס' ד"ה צדקה מניין,

בדבר הלימוד דבעל-חוב קונה משר

כזן ומרכיב ושכב בשלמתו וברכך,

ואי לא הוי קונה את המשכון א"כ

כשברכו העני הוי ליה רבית דברים,

— הא רבית דברים הוא רק איסור

דרבנן.

ח"ד, סי' נו.

ח, ב, התקדשי לי במנה, נטלתו

וזרקתו לים וכו' (בדבר חזרה תוך

כדי דיבור בקדושין).

ח"ב, סי' צב, ב. ח"ד, סי' ו, ד.

תלמוד בבלי

לא, א, בדברי הרמב"ן דספירת העומר
היא מצוה שאין הזמן גרמא.

ח"א, סי' נו, ט [ועי' שו"ת, אבני
נזר, או"ח ח"ב, סי' שפד].

לא, א, בדברי המהרש"א ד"ה כבד
את וכו', בדבר החילוק בין כיבוד
אב ואם לכבוד ה'.

ח"ז, סי' נא, ב; קד, ב.

לב, א, על דבר הלימוד שלא לשמוע
לאביו לחלל את השבת (ישוב קוש'
"המקנה" בהא דאיצטריך קרא לזה,
הרי אם אביו אומר לו לחלל את
השבת הרי הוא רשע ואין בנו
מחויב בכבודו כלל).

ח"ח, סי' סח, ח [עי' ח"ב, חוב'
ה, סי' טז. ח"ג, חוב' א, הוספה
"בית מדרש", סי' עו].

לד, א, בדברי הרמב"ן, דמצות מזוזה,
מעקה, אבדה ושלוח הקן חשיבו
מצות עשה, ולא אתי הל"ת אלא
לסיומיה לעשה.

ח"ח, סי' סו.

לד, א, ישוב לקושי' ה"ש, שגגת אריה"
סי' לה, דלדעת הרמב"ם והחנני-
דנשים פטורות ממצות כתיבת ספר
תורה, אמאי לא פריך הגמ' והרי
כתיבת ס"ת דהוי מצות עשה שלא
הזמן גרמא ואפילו הכי נשים
פטורות.

ח"ד, סי' צו (עמ' 190). ח"ו, סי'
עא, ו.

לד, א, במצות מעקה.

ח"י, קונט' א, סי' ט, כו.

לד, א, בעשה דשריפת קרשים.

ח"ח, חוב' א"ב, סי' יב.

לד, ב, מצות עשה שלא הזמן גרמא
נשים חייבות וכו', ונילף מתלמוד
תורה.

ח"ד, סי' צו. ח"ו, סי' עא, ו.

לה, א, בענין שלשה כתובים כאחד.
ח"ב, חוב' ו, סי' יג, ה.

כד, ב, שיחם בארון ויצא לחירות.
ח"ב, חוב' ה, סי' כא, ה.

כה, א, ישוב קושי' המהרי"ט על
התוס' ד"ה כל הראוי לביילה, בענין
טבילה לבית הסתרים.

ח"א, סי' לו, א; עז, י; פ, ד.

ח"ב, סי' פח, דה, ח.

כו, א, ישוב קושי' ה"תוספות יו"ט",
דאמאי לא קחשיב נמי במתניתין
קנין חליפין בקרקע.

ח"ו, סי' קח, יג.

כו, א, בדברי מהר"י בן לב, גבי אי
פריש פריש, דהיכי דנשבע פעם
אחת שיקנה בכסף לחור, חוי כפריש.
ח"א, סי' פז, ד.

כז, ב, בענין גלגול שבועה (ישוב
קושי' הגר"י סלנטר).

ח"ח, סי' פז.

כח, ב, אמירתו לגבוה כמסירתו
להדיוט.

ח"ג, חוב' ג, סי' יב, א.

כט, א, בדבר הלימוד דנשים פטורות
ממילת בניהן.

ח"ז, חוב' גיד, סי' ה, כ [ועי'
ח"ח, חוב' א"ב, סי' יב].

כט, א, בדברי "המקנה" בקושי' הגמ'
דלדורות מנלן דאב חייב למול את
בנו.

ח"ג, סי' יד (עמ' 35).

ל, א, בדברי הגמ': לפיכך נקראו
הראשונים סופרים, שהיו סופרים
כל האותיות שבתורה וכו'.

ח"ח, "משנת ר' יעקב", הוספה
לחוב' ד, עמ' 4; סי' פד, ד;
"זכרון יעקב", הוספה לחוב' יא,
סי' ג.

ל, ב, בדרשת הגמ' מתיראן, דנשים
ג"כ חייבות במצות כיבוד אב ואם.
ח"ד, סי' צב.

מפתח ל"שערי תורה"

מב, ב, אם אמרנו אין שלוח לדבר
עבירה באנסו לעשות שלחות.
ח"ז, סי' כ.

מו, ב, בענין קידושין בשמר חוב או
במלוה שהי' לו ביד אחרים והירשה
עליהם (ישוב קושית התוס').
ח"ו, סי' פט.

מח, א, בדין מכירת שמדות (ישוב
קושית ה"פני יהושע").
חי"ט, חוב' ב, סי' ה, ד.

מח, א, ישוב קושית התוס' ד"ה כי
קאמר רב בפקדון, דאמאי לא קאמר
דכ"ע כי קאמר רב אפילו במלוה
וקמפלגי במעמד שלשתן אי יכול
למחול או לא.
ח"ו, סי' פט.

ג, ב, כל שאינו בזה אחר זה אפי'
בבת אחת אינו.
חי"ב, חוב' ג, סי' יד; חוב' ו,
סי' יז.

ג, ב, בדין קטן שקידש ושלח סבלונות
(ישוב קושית "תוספות רע"א").
ח"א, סי' סכד, ד.

נג, ב, בדברי "המקנה" ד"ה בתוס'
דבאומר שמותר להוציא הקדש
לחולין, אין כאן מעילה כלל (ישוב
קושית ה"חלקת יואב" והמהרש"ם).
ח"ד, סי' כח, א. ח"ו, סי' יא, יג.

נו, ב, המקדש בדמי ערלה וכלאי
הכרם.
ח"ט"ו, חוב' ב, סי' ג, א.

נו, ב, בענין איסור הנאה בערלה (פ"ף)
קרא לזה, הא כיון דילפינן מכלאי
הכרם דצריך שריפה, ממילא ידעוין
דאיסור בהנאה).

ח"ו, סי' צה, ת. ח"ז, סי' כד, נד.
נז, א, בזמן האיסור של ציפור מצורע.
חי"ב, חוב' ו, הוספה, "בית מדרש",
סי' מד.

לז, ב, בדברי התוס' ד"ה הואיל, דלכך
לא עשו ישראל במדבר כי אם פסח
אחד לפי שהיו רובם ערלים.
ח"ח, סי' ד, ב.

לח, א, בקושית התוס' ד"ה אקרוב,
כהא שלא אכלו מצה מחדש כשעברו
את הירדן, דאמאי לא רחה העשה
דמצה את הלא תעשה דחדש.
ח"ו, סי' יג, א.

לח, א, בדברי התוס' הנ"ל, דאין
עשה דקדום הדיבור דוחה לא תעשה
דאחר הדיבור.

ח"א, סי' מז, א; סג, א; עא, ח;
פג, א. ח"ג, סי' נד.

לח, א, באיסור אכילת מצה מן חדש.
חי"ט, חוב' ב, סי' ת, ב.

לט, א, בענין ספק כלאים וערלה
בחוץ לארץ.
ח"ט, סי' לט, א.

מא, א, האיש מקדש בו ובשלוחו.
חי"ז, חוב' גיד, סי' ט.

מא, א, ישוב לקושית ה"אלף רבה",
דאמאי לא הוכיח הגמ' הא דמצוה
בו יותר מבשלוחו מסיפא דסיפא.
ח"ג, סי' מא, ג.

מא, ב, הערה בדבר הלימוד מקדשים
ששלוחו של אדם כמותו.

ח"ז, סי' צד, חי"ב, חוב' יא, סי'
כח.

מא, ב, בדבר הפטור של תבואת עכו"ם
מתרומה.

חי"ג, חוב' ב, הוספה, "בית
מדרש", סי' צט.

מב, א, בענין זכין לאדם שלא בפניו.
(אם יש חילוק בין ממונא לאיסורא).

ח"ג, סי' ט, ב; טז, ב; יב; כז, ה;
לג, ג. ח"ד, סי' ד, ג; כג, הו.

מב, ב, אין שלוח לדבר עבירה.
ח"ג, סי' ג

סח, ב, בענין שתיקה כהוראה הוא
(בשיטת ר"ת דאם משיב אינו יודע
אין עד אחד נאמן).

ח"ב, סי' נח, א [ועי' שם, סי' צט,
ג].

סח, א, קידושין תופסין בחייבי לאוין
(בדברי המרדכי דהא דלא אמרין
כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש
ואפקעינהו רבנן קידושין מיני,
משום דחזינן דלא עבר אדעתם
וקידש אשה האסורה לו).

ח"א, סי' צ, ג. ח"ב, סי' מר, א;
עו, ז. ח"ח, סי' פח, ב"ג.

עג, א, דרש ר' זיורא במחזא: גר
מותר בממזרת, רגמוהו כולי עלמא
באתרוניהו (למה רגמוהו דוקא
באתרוניהו?).

חי"ג, חוב' ד, הוספה, "בית מדרש",
סי' קיג. חט"ז, חוב' ב, סי' י;
חוב' ד, סי' ט. חי"ז, חוב' ב, סי'
ג.

עז, ב, בדבר הריטב"א, דנבילה ביום
הכפורים לא הוי איסור בתאחת,
משום דאיסור נבילה בא קודם
לאיסור ויהכ"פ, דנבילה שיעורה
בכזית ויהכ"פ בככותבת (ישוב
קושית ה"שער המלך").
ח"א, סי' נח, ד (עמ' 160).

עז, ב, בדברי הראב"ד דמשום הכי
לא חשוב איסור בתאחת בנתנבלה
ביום הכפורים, משום דקודם יום
הכפורים חל עליו איסור נבילה
דעלמא (ישוב קושית הריטב"א).
ח"א, סי' קט, א (עמ' 359).

עח, א, קידושי אסורי כהונה בלא
ביאה.

ח"א, סי' טו; מט; עג; א; עכב.

עח, ב, בדברי מהרי"ט, דאף דאין
איסור חל על איסור, מכל מקום אם

נז, א, ביאור שיטת רש"י דהמשולחת
של צפורי מצורע מותרת גם קודם
השילוח.

ח"ד, סי' מו.

נז, ב, בדברי הריטב"א ד"ה והרי
רובע, דשור הנסקל אינו נאסר לגבוה
קודם גמר דין.

ח"א, סי' כה, ג.

ס, א, בנידושין לאשה שנתקדשה
לכמה אנשים, ובשחרור עבד של
שותפים.

חי"ג, חוב' ג, סי' ה, א.

סג, א, בשיטת תתום ד"ה וידים,
דקדושת הגוף חל אדבר שלא בא
לעולם.

ח"י, קונט' א, סי' ט, יז.

סח, א, בדברי רש"י, גבי המקדש בעד
אחד אין חוששין לקידושין, אבל
כששניהם מודים יש לומר דמקור
דשת, דהא דאין חוששין בעד אחד
הוא משום דלא מהימן הוא, והא
הימנוה וכו'.

ח"ז, סי' קלג.

סח, א, ישוב לתמיהת הגהות חו"י
על הרי"ף, דאיך ביטלו חז"ל הקיד
דושין בעד אחד, מאחר שהיא הודה
בדבר ושוויתא נפשה חתיכא דאי
סורא אכולי עלמא וכו'.

ח"ז, סי' קלג.

סח, א, בדברי הר"ן דכופין על מדת
סדום אפילו בשצריך שיעשה מעשה,
היינו ליתן גט (צ"ע ב"תפארת
ישראל" רמזי אה"ע, הלכות אישות,
סקט"ו).

ח"א, סי' קכה, ז.

סח, ב, ישוב דברי רש"י ד"ה הכא
קא חייב לאחריני, במה שכתב
שקרוביו נאסרין בה, והרי אסר לה
אכולי עלמא.

ח"ז, סי' קלג.

מפתח ל"שערי תורה"

- לא התרו בו משום איסור הראשון, חייב משום איסור השני.
ח"ב, סי' לז, ה.
עח, ב, ולר' מאיר דאמר אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם, יכיר למה לי.
ח"ד, סי' פב (עמ' 160). ח"ו, סי' עא, ו.
עט, א, מקוה שנמדד ונמצא חסר.
ח"ו, סי' לו (עמ' 73).
פא, א, אי לאו דקא מכרזי ברקיעא: הוזהרו בר' מאיר ותורתו, שויתיה לרמך תרתי מעי.
ח"ו, סי' ל; עא, ז; קא, א. ח"ט, סי' ו, יא.
- בבא קמא**
ב, א, בסדר הארבעה אבות נזיקין במשנה.
ח"ד, חוב' א, הוספה, בית מדרש, סי' קכו.
ב, ב, בטמא מת שתולדותיהן לאו כיוצא בהן.
ח"ה, חוב' א"ב, סי' ח, ב.
ה, א, בדברי רש"י דמפגל היינו כהן ששחט קרבנו של ישראל חטאת לשם שלמים.
חט"ז, חוב' ד, סי' י. ח"ז, חוב' ג"ד, סי' ג, ד.
ו, א, ביאור בתוס' ד"ה לאתויי בור המתגלגל, דהא דאמרין שור ואדם שדחפו לבור כולן חייבין דמשמע אפילו בעל הבור וכו'.
ח"ה, סי' לב, ד.
ו, ב, נזקין להדיט ואין נזקין להקדש.
ח"ד, חוב' ב, סי' ו; חוב' ד, סי' א, ב.
ז, ב, במי שיימינן.
ח"ב, חוב' ו, הוספה, בית מדרש, סי' מט.
- מ, ב, הידור מצוה עד שליש.
ח"ג, חוב' ג, סי' ה.
יב, ב, בדין קידושין באוכלין.
ח"ט, סי' לט, א.
יב, ב, בענין קידושין וקרבן שבועה בקדשים קלים לר' יוסי הגלילי דסבירא ליה דממון בעלים הם (ישוב קושית ה"קצות החשן), סי' תו, דנהי דלית בהן מעילה, מכל מקום איסורא אית בהו, ואם כן הרי הוא ככל איסורי הנאה).
ח"ו, סי' פב, ז.
יג, ב, הקדיש והפקיר אחר הנגיחה.
חט"ו, חוב' ג, סי' ה. חט"ז, חוב' א, סי' ג; חוב' ב, סי' ז; יב.
טז, ב, הערה בקושית הנמ' למימרא דטרפה לאו אורחיה הוא וכו'.
ח"ב, סי' מ, ג; מז, ו.
יז, ב, שבר כלי שנזרק מראש הגג.
ח"ג, חוב' ג, סי' ה.
כ, א, ישוב קושית התוס' על פירש"י בענין מתגלגל מהו.
ח"ב, סי' טו, א.
כא, א, בענין זה לא נהנה וזה חסר.
ח"א, סי' מה, א; סה, ד.
כב, א, בדין כלב שנטל חררה.
ח"ט, חוב' ב, סי' יז, ג.
כח, ב, נזקי כלים בבזר.
ח"ג, חוב' ג, הוספה, בית מדרש, סי' קח, ב.
כט, ב, כסה בור של חבירו וכא אחר ונילהו.
ח"ח, קונט' ג, הוספה, יגדיל תורה, סי' ז.
כט, ב, ישוב קושית ה"שיטה מקור בצת", דאמאי לא קחשיב גם שור המועד בין הדברים שאינן ברשותו של אדם ועשאן הכתוב כאילו הן ברשותו.
ח"ב, סי' סט, א.

תלמוד בבלי

ס, ב, בענין הצלת עצמו בממון חבירו.
ח"ב, סי' נז, גיה.

סג, א, בדין כפל בדבר שאינו מסויים.
ח"ג, חוב' א, הוספה, "בית מדרש",
סי' עח.

סג, ב, בטוען טענת גנב בפקדון.
ח"ב, סי' יז, ב.

סד, א, ביאור בתוס' ד"ה אין לי
אלא בידו, דחצר קונה אף לחכותו,
ולא אמרינן כשליח דמיא ואין
שליח לך"ע.
ח"א, סי' קד, ב.

סד, א, בדברי התוס' ד"ה מה לי
קטלה כולה, דאפילו למ"ד אין
לשחיטה אלא לבסוף ולא מיחייב
ד' וה' אלא כמשהו האחרון, אפ"ה
לא אזלינן בתר חשיבותא דההוא
שעתא וכו', אלא כפי מה ששוה
קודם שחיטה.
ח"ד, סי' נה, ג; פח, ט.

סד, ב, בדין שינוי באתנן.
ח"א, סי' כה, ב. ח"ד, חוב' ג,
הוספה, "שער יהונתן", סי' א, טי
(ועי' סי' ד; ח).

סו, א, בדברי רש"י בטעמא דיאוש
קונה משום תקנת השבים, שלא
יהא צריך לחזור ולטרוח אחר
הגזילה עצמה.
ח"א, סי' כח, א.

סו, א, ישוב קושית ה"קצות החשן"
(סי' שנד, ג) על פירש"י, גבי שינוי
קונה, דהיינו דוקא דשני ליה בידים.
ח"א, סי' קטו, ג.

סו, ב, בהא דיאוש קונה רק כשוה
מתיאש וזה רוצה לקנות, ולא כשוה
מתיאש וזה אינו רוצה לקנות.
ח"ב, סי' סט, ב.

סו, א, ישוב קושית התוס' ד"ה אמר
עולא, דמאי פריך אביי לרבה

לה, א, שור שהי' רודף אחר שור אחר
והוזק.

ח"ג, חוב' ד, סי' יב, א.
לה, ב, בטענו חטין והודה לו בשעורין,
אם חייב הנתבע שבועת היסת על
השעורין.
ח"ג, סי' מד, ד.

לה, ב, בטענת כרי ושמא בניזקין.
ח"א, חוב' ג, סי' י; חוב' ד"ה,
סי' יב. ח"ב, חוב' א, סי' יז, ט.
לז, ב, ישוב דברי התוס' ד"ה יום ט"ו
בחדש זה כו', דבוסט הפלגות אין
ראשונים מן המנין, ואין נראה לחלק
משום דהתם למורה לראות.
ח"ז, סי' יב; לט; מט, א; פז.

מ, א, בענין אי ממשכנן חייבי כופר.
ח"ד, סי' יט, ב.
מא, א, בקושית הגמ' וכי מאחר
דתם שהרג את האדם קטלינן ליה,
מועד היכי משכחת לה.
ח"ד, סי' יט, ג.

מא, א, בדברי הגר"ע איגר ב"דרוש
וחדוש", שאם שחטו לשור הנסקל
לאחר שנגמר דינו אף שאסור
בהנאה, מכל-מקום השחיטה מטח
רתו מידי נבילה.

ח"א, סי' כה, ב. ח"ו, סי' צג, א.
מח, א, בשור המזיק שתפסו בי"ד
מיד שומר וגמרו את דינו.
ח"א, סי' פ, א.

נו, א, ישוב קושית הגרע"א ב"גליון
הש"ס" (סוטה ב, ב) על רש"י
ד"ה אם לא יגיד, שכתב שני טעמים
על הא דמשביע עד אחד דפטור,
א' משום דאין ע"א קם לממון, וב'
משום דסתם עד הוא שנים.
ח"ב, סי' סה, ג.

ס, א, נזקי אש לכל בעלי קומה.
ח"ג, חוב' א, סי' יז.

מפתח ל"שערי תורה"

דהראשונים שותקין ושתיקה כחז-
דאה דמי).

ח"ב, סי' סט, ג.

עב, ב, בחילוקו של התוס' ד"ה דאי,
בין תקרובת עכו"ם לחולין שנשחטו
בעזרה, לדין ממון דיריה.

ח"א, סי' יד, ו; סכה, ד. ח"ב,
סי' כ, ט.

עג, א, בדברי הנגמ' מאי בינייהו בין
הטעם דעד זומם חידוש הוא להטעם
דפסידא דלקוחות.

ח"א, סי' א, ח.

עד, ב, מעשה בר"ג שסימא את עין
טבי עברו.

חי"ג, חוב' ד' סי' י, ב [ועי' חי"ד,
חוב' א, הוספה, "שער שלום", טו].

עד, ב, מעשה בר"ג וכו' והי' שמח
שמחה גדולה, מצאו לר' יהושע
וכו', אמר לו אין בדבריך כלום
שכבר אין לו עדים. מנין הי' יודע
ר"י זאת, דימא יש לו עדים.
ח"א, סי' כז, ד.

עט, א, בענין שליח לדבר עבירה
בשוגג (ישוב קושית הש"ך).
חי"ג, חוב' ד, הוספה, "בית מדרש",
סי' קי.

עט, א, בדין ד' וה' כשנגב ונתן
במתנה (צ"ע ב, תפארת ישראל"
פ"ז מ"ו).

חי"ג, חוב' ה, סי' יא [צ"ל: טו].
פ, א, בהא שלא רצו חכמים לבקר
חסיד אחד חולה מפני שהי' לו עז
קשורה בכרעי מטתו.

ח"ב, סי' נז, ד.

פא, ב, בדין הצלתו והצלת אחרים
בממון חבירו.

ח"ב, סי' נז, ה.

פז, א, דין סומא בחיובי לאוין.

ח"א, סי' יד, ז; נה, ט; נט, ד;
פה, ט; קיב, ה; קכ, איב; קכה,

מקרבנו ולא הגזול שמע מינה יאוש
קונה, דלמא בקרבן מודה רבה
משום מצוה הבאה בעבירה.
ח"ב, סי' עח.

סז, א, בדברי ר"ת דיאוש אינו קונה
לקרבן, ובקרבן הבא ע"י כפי'.

ח"ט, סי' לט, א.

סח, ב, ביאור מחלוקת ר"י ור"ל בגזל
ולא נתיאשו חבילים.

ח"ז, סי' קמו.

ע, ב, אתנן אסרה תורה ואפילו בא
על אמו.

חי"ב, חוב' ה, הוספה, "בית
מדרש", סי' כג. חי"ג, חוב' א,
הוספה הנ"ל, סי' עה.

עא, א, בענין גנב וטבח בשבת ויום
הכפורים.

ח"א, סי' ח. ח"ב, סי' יז, א.

חי"א, חוב' ג, סי' ג, א.

עא, א, הערה בתוס' ד"ה או לרבות
את השליח, דמאן דמצריך או לחלק,
דריש מתחת לרבות את השליח.
ח"ז, סי' צט, ד.

עא, ב, ישוב קושית התוס' ד"ה
איסורי הנאה, בענין שחיטה בתקד
רובת ע"ו.

ח"ז, סי' קל, ה.

עב, א, בדברי רש"י גבי השוחט חולין
בעזרה, כגון ששחט מקצת סימנים
בחוץ וגמרן בפנים וכו', דבגמך
טביחה הוא דאיתסרא.

ח"ד, סי' נה, ג; פת, ח.

עב, ב, בענין עד זומם מכאן ולהבא
נפסל משום דחידוש הוא וכו' (צ"ע
לפירוש הגאונים דאין עדים נעשים
זוממים עד שזימו את עצמן, היינו
"שיחרישו ולא יכחישו המזמין את
המזימין", אם כן מה חידוש יש
בהזמה שמאמינים להאחרונים, הא
שורת הדין נותנת להאמינם מפני

תלמוד בבלי

ה; פכו, ג. ח"ב, סי' כ, ד, י; ל, ד. ח"ו, סי' עט.
 פח, א, בדבר פסול עדות בעבד.
 ח"ה, סי' יד. ח"ו, סי' צא, א.
 פח, א, עבד במצות מילת בנו.
 ח"ד, סי' מא.
 פח, א, בדברי התוס' ד"ה אלא, דיהא ממזר ופצוע דכא וכרות שפכה ופסולין לעדות כמו עבד, מקל וחומר מאשה וגולן דכשרים לבוא בקהל.
 ח"ה, סי' יד.
 פח, א, ישוב קושית הגר"י בכר דוד (מובא ב"נודע ביהודה" מהר"ם, אבהע"ז סי' עד), בענין הריגת זוממי עבד מטעם ובערת הרע מקרבך.
 ח"ד, סי' ה (עמ' 14).
 פח, ב, בפלוגתת ר"י ור"ל גבי מכר הבן בחיי האב ומת הבן בחיי האב.
 ח"ו, סי' צה. ח"ז, סי' קמו.
 צד, א, ישוב קושית ה"מגן אברהם" (סי' תרמט, ס"ס ב) בהא דקאמר הגמ' דאפילו אם שינוי קונה, אם גזל סאה חטין וטחנה וכו' והפריש ממנה חלה דאין רשאי לברך עלי', — אם כן מאי פריך הגמ' בסוכה ל, ב, גבי הושענא באונכרי, וליקנוי' בשינוי מעשה, הא לא רשאי לברך עליו.
 ח"א, סי' כח, ב (עמ' 72).
 צז, ב, מטבע של אברהם אבינו.
 ח"ו, חוב' ב, סי' ט, ח.
 צט, ב, בדברי רש"י ד"ה מגרומתא, בענין הגרמה בשחיטה למטה מן הטבעת העליונה.
 ח"ו, סי' קח, ט. ח"ז, סי' צא, ד.
 קג, ב, הערה בדברי הגמ' דמשתכע והדר הוי חסיד.
 ח"א, סי' יא, ג. ח"ו, סי' צג, ג.
 קד, ב, בדבר הלימוד דאינו משלם חומש על גזל אביו.
 ח"ד, סי' נט, ב.
 קו, א, טענת גנב בפקדון.
 ח"ב, סי' יו, ב; נד, ה; עו, ה; פו, י. ח"ג, סי' ג, ב.
 קז, א, ישוב קושית התוס' ד"ה עירוב פרשיות כאן, דלרמי בר חמא דבעי דוקא כפירה והודאה וכו', יהא נאמן בהך דלהד"ם במגו דנאנסה, ולא יתחייב שבועה.
 ח"א, סי' יד, א.
 קז, א, ישוב קושית ה"שיטה מקור בצת", דלרמי בר חמא למה לי' קרא לחייב שבועת שומרין דנאנסה, תיפוס ליה משום נלגול שבועה דמודה במקצת, ונלגול שבועה דאורייתא היא.
 ח"א, סי' יד, א.
 קי, א, אם ה' כהן טמא בקרבן צבור, נותנה לכל מי שירצה ועבודתה ועורה לאנשי משמר (ישוב קושית ה"ים התלמוד").
 ח"א, סי' עו, א.
 הערה בהגהות אשרי (פרק ג, סי' ט), בענין פושע באדם ובשור.
 ח"ח, קונט' יא, הוספה "זכרון יעקב", סי' ד, ד.
בבא מציעא
 ב, א, כזה אומר כולֵּה שלי וזה אומר כולֵּה שלי דישבעו שניהם ויחלוסו, ואם אחד אינו רוצה לישבע והוא חייב לאחרים, אם גובה הבעל־חוב ממחצית המציאה של הלוה.
 ח"ז, סי' נב; קמג.
 ב, א, ישוב קושית התוס' ד"ה וזה נוטל רביע, דיהא נאמן דחציה שלו במגו דאי בעי אמר כולֵּה שלי.
 ח"ב, סי' סג, דיה.

עשירי, היינו ודאי ולא ספק, ורוב לא יצא מכלל ספק, — והרי בבכור רות נז, א מבואר דמעשר בהמה איתקש לכנך, ובנך נמי אינו ברור כי אם מחמת רוב, ואפילו הכי מחויב בפדיון.
ח"י, קונט' א, סי' ט, כ.

ו, ב, בקושיט ה, מעיני החכמה על דברי ה, שיטה מקובצת הנ"ל, דמעשירי ודאי ולא עשירי ספק ממעט כל ספק ואפילו רובא — אם כן איך משכחת מעשר בהמה, שמא טריפה היא וטריפה אימעת ממעשר.

ח"ז, סי' פג, לו. ח"ח, סי' ח, ד.
ז, ב, בחשש פרעון במצא שמר שנפל ליד דיון.
ח"ד, סי' נט, ג.

י, א, בשיטת רש"י, גבי התופס לבעל-חוב במקום שחב לאחרים לא קנה, דזה רק בלא עשאו שליח, אבל בעשאו שליח, קונה.
ח"א, סי' ז, א.

י, א, בשיטת אחד הראשונים (מובא ב, שיטה מקובצת), דדוקא בקנין ד' אמות שהוא דרבנן לא קנה באינו רוצה לקנות, אבל בקנין דאורייתא קונה בע"כ.
ח"י, קונט' ב, סי' ה, לח. ח"י"ג, חוב' ב, הוספה, בית מדרש, סי' צח; חוב' ג, סי' ז.

י, ב, ביאור ברש"י ד"ה גנו, ברין מחשבה בלי מעשה בגניבה.
ח"א, סי' סד, ב.

י, ב, דין שלוחות באשה.
ח"ב, סי' פו, יא. ח"ב, חוב' ב, סי' ז [ועי' ח"ג, סי' ג, ב. ח"ד סי' לח, ב].

יא, א, ישוב קושית הגר"ע איגר ב, גליון הש"ס על רש"י ד"ה ומר

ג, א, בשבועת מורה במקצת.
ח"ד, חוב' ב, הוספה, "שער שלמה", ח.

ג, א, בקושיט הראשונים, דאמאי מורה במקצת הטענה ישבע, יהא נאמן במגו דאי בעי כופר הכל, הא לאביי לא חשדינן ליה כמשקר במזיד, אלא דאמרינן שמא מלוה ישנה יש לו עליו כפי הממון שכפר ח"ב, סי' סג, דיו.

ג, א, עד אחד בטענת איני יודע.
ח"ד, חוב' ג, הוספה, בית מדרש, סי' קמה.

ג, ב, פיו שאינו מחייבו ממון, מחייבו שבועה.

ח"ב, חוב' ג, סי' כ.

ד, א, בהא דאין נשבעין על כפירת שיעבוד קרקעות.
ח"ד, סי' סג, ג.

ו, א, היתה הטלית יוצאת מתחת ידו של אחד מהם, המוציא מחבירו עליו הראיה וכו' (ישוב קושית מהר"י אבוהב המובא ב, שיטה מקובצת).

ח"א, סי' פא [ועי' סי' ק, יא (בסופו)].

ו, א, ביאור ברמב"ן (מובא בריטב"א ד"ה בעי ר' זירא), ברין תקפה אחד בפנינו, דדוקא בפני ב"ד הוא דמספקינן דשתיקתו לאו כהודאה היא, אבל אם תקפה בפני עדים ואישתיק לא משגחינן ביה, והוי הודאה.

ח"א, סי' פא.

ו, ב, בקושיט התוס' דאם קפץ אחד מן המנויין לתוכן לבטל ברובא ולחייבו כולהו במעשר.
ח"ז, סי' מג (עמ' 65).

ו, ב, בדברי ה, שיטה מקובצת, דבמעשר בהמה לא מהני רוב לאית' חייב במעשר, משום דרחמנא אמר

תלמוד בבלי

ל, ב, לא חרבה ירושלים אלא שדנו
בה דין תורה והעמידו דבריהם על
דין תורה ולא עבדו לפנים משורת
הדין.

ח"ד, סי' נו (עמ' 112).

לא, א, בדברי ה"שטח מקובצת" ד"ה
וז"ל תוס' שאנ"ץ, דאין העשה
דבתולה יקח גבי כהן גדול חמור
טפי מהעשה להשחתת זקן במצורע.
ח"ג, סי' נד (עמ' 146).

לד, א, ביאור בקושית הראב"ד (מובא
ב"שטח מקובצת") דלר' שמעון
דאמר דבר הגורם לממון כממון
דמי, כיון דשומר חייב באחריותה
ליחשביה כבעלים.
ח"ז, סי' קכא.

לד, א, אמר הרניני משלם וחזר ואמר
איני משלם.

חי"ט, חוב' א, סי' יב, ב.

מג, ב, החושב לשלוח יד בפקדון.

חי"ג, חוב' ד, סי' כא.

מז, ב, ישוב קושית "מעניי החכמה",
דמאי הועילו חכמים בתקנתם שעק-
רו קנין המעות משום שמא יאמר
לו נשרפו חטיף בעלייה, הלא אם
לא ירצה המוכר לטרוח ולהציל אז
כשיראה שהדליקה מתקרבת ובאה
יזכה המקח להלוקח על-ידי אחר
דקני מטעם דזכין לאדם שלא בפניו.
ח"ז, סי' קז.

מח, א, בקושית התוס' ד"ה תשומת
יד, דלר"ל דבעי נטלו וחזרו והפ-
קידו, כיון שנטלו ממונא היא ומה
שייך לקנס.

ח"ו, סי' כב, ג.

נג, א, בקושית הרמב"ן (מובא ב"שי-
טח מקובצת") על דברי הירושלמי,
דהא דאיצטריך לאשמועינן דתרומה
ובכורים אסורים לזרים הוא משום
חצי שיעור, הא בכל איסורים

סבר, בענין אם חצר משום ידה
איתרבאי.

ח"א, סי' קד, ב.

יח, ב, בקושית התוס' ד"ה נפק,
דלאביי דחייש לתרי יצחק אפילו
לא הוחזקו, אמאי אמרינן במתניתין
דכל מעשה בית-דין יחזיר.

ח"א, סי' קכד.

כב, ב, בענין דיתמי לאו בני מחילה
נינהו.

ח"ו, סי' כו, א"ב.

כג, ב, בהא דעבידי רבנן דמשני
במילייהו במסכת.

ח"ו, סי' צח, א. ח"ח, חוב' ג,
הוספה "יגדיל תורה", סי' ו, ב.

כד, ב, ישוב קושית הר"ן אהא דדיוק
הש"ס ממצאית גדי שחוט, דמיירי
ברוב ישראל, ואמאי לא דייק כן
מהא דאשכח פרגיות שחוטות.

ח"ו, סי' עה.

כד, ב, הערה בדברי מהר"ם שיה
דצ"ל בגמ': אתא לקמיה דרב אבא.

ה"ב, סי' מו, ח.

כה, א, בהכרזה במטבעות שעשוין
כמגדלין (הרי כשם שאינו מכרין
בשנים משום שזה יתפוס המיעוט,
אם כן הכי נמי כשאין מכרין
אלא בשלשה יתפוס גם כן המיעוט
ויאמר שלשה).

ח"ד, סי' סג, ד; פו, ג.

כו, א, מציאה שהי' הכותל ממונא
ממנה.

ח"ד, סי' סג, ה.

כז, א, בענין סימנים דאורייתא או
דרבנן.

ח"א, סי' קכד, א.

ל, א, בענין עשה דכיבוד אב ואם
לדחיית לא תעשה.

חי"ב, חוב' ה, סי' טז. חי"ג, חוב'
א, הוספה "בית מדרש", סי' עו
[עי' ח"ח, סי' סח, ח].

מפתח ל"שערי תורה"

שבתורה אסור חצי שיעור לר' יוחנן מדאורייתא ולריש לקיש מדרבנן. ח"ו, סי' יג, ג; קח, ג. נח, א, בקושי' הגר"ע אינר בענין ו' פרוטות הן, דליחשוב נמי איסור הנאה בפרוטתה. ח"ז, סי' מד, ג. סא, א, למה כתב רחמנא לאו בגזל. ח"ד, סי' נט, א. סא, א, בענין רבית בקרקע. ח"ג, סי' כ, ב (עמ' 56). סא, א, בקושי' התוס' ד"ה אמרי, דאיך אפשר ללמוד איסור גזל מסל וחומר מאונאה ורבית, הא אין מזהירין מן הדין. ח"ז, סי' צה. סה, א, בדיון היתר טרשא. חט"ו, חוב' ג, סי' ט, ד. עא, ב, בהא דנכרי שקיבל עליו לרדון בדיני ישראל רבית נמי לא לשקול. ח"ב, סי' א, א. עה, ב, ביאור ברש"י בענין המלוה חברו שלא בעדים עובר משום ולפני עור לא תתן מכשול, מפני שעולה על רוחו של לזה לכפור. ח"ב, סי' כז, ג. עז, ב, המוכר יין לחבירו ולא נתן לו הלוקח כל הדמים, והמוכר עייל ונפיק אזוזי. ח"א, חוב' א, סי' ח. פד, א, בהא דאמר ליה אליהו לר' ישמעאל בר' יוסי: אביך ערק לאסיא, את ערוק ללודקיא (ישוב תמיהת ה"סדר הדורות" ומהר"ץ חיות, דהלא בשבת לג מפורש: יוסי ששתק, יגלה לצפורי). ח"י, קונט' א, הוספה, עולת החדש", עמ' 5. פו, א, ר' שמעון בן חלפתא בעל בשר הוה (ישוב תמיהת בעל "סדר הדו" רות").	ח"י, קונט' א, הוספה, עולת החדש", עמ' 6. ח"א חוב' א, סי' כב, ד. פז, א, בדבר הלימוד שאשה עיניה צרה באורחים. ח"ג (הקדמה). פח, א, מפני מה חרבו חניות של בית חינו ג' שנים קודם ירושלים, מפני שהעמידו דבריהם על דברי תורה. ח"ד, סי' נו (עמ' 112). צ, א, מהו שואמר אדם לנכרי חסום פרתי ודוש בה (בדברי רש"י: דישה שלך). ח"א, סי' לה. קב, א, בדברי הריטב"א [החדשים], דהא דאמרינן דכל היכא דאיהו לא מצי זכי, חצרו נמי לא זכיא ליה, אפילו אם גילה דעתו דליקני' ליה נמי לא קנה. ח"א, סי' קד, ב. קב, ב, בענין שוכר אומר נתתי ומשך כיר אומר לא נטלתי. ח"ז, סי' מת, ח. קח, א, לתקוני שדרתיך ולא לעוותי. ח"ב, סי' נח, ג. בבא בתרא ד, ב, הוצא לית ליה תקנתא אלא בשטרא. חט"ו, חוב' ג' סי' יט. ח"ח, חוב' א-ב, סי' יז, ג. ט, א, הערה בדברי "תו יהושע" דרס למזונות ולכסות אין בודקין, אבל בודקין ללינת לילה בתוך ביתו. ח"ב, סי' פב, ג. ט, ב, בדיון מצורע בימי ספורו לטומ' את אדם. ח"ב, סי' לא, ז, יא. י, ב, עכו"ם הנותן צדקה בשביל שיחיו בני (ישוב קושי' המהרש"א).
---	--

תלמוד בבלי

- חי"ד, חוב' א, הוספה, "בית מדרש",
סי' קכה, ב.
- יב, ב, בהא דאימנו רבנן לאותביה
לרב אחא מדפתי ברישא כו'.
עכביה [מר בר רב אשי] כו', עד
דמלו בי עשרה, פתח הוא ותנא
ודרש כו'.
- חי"ד, סי' ג.
- יב, ב, בת רב חסדא הוה יתבה
בכנפי' דאבוה וכו'.
- חי"ז, חוב' ה'ו, סי' ו.
- יג, א, בדין כתיבת גט שחרור לחציו
עבד וחציו בן-חורין.
- חי"ב, חוב' ו, הוספה, "בית מדרש",
סי' נא.
- טו, א, עזרא כתב ספרו ויחס של
דברי הימים עד לו.
- חט"ו, חוב' א, סי' א, ה.
- טו, א, מי כתב הפסוקים וימת שם
משה וגו' (צ"ע מדוע לא פירשו
חז"ל ג"כ מי כתב הפסוקים בסדר
בשלח: ובני ישראל אכלו את המן
וגו' עד בואם אל קצה ארץ כנען.
הלא משה רבינו מת ז' אדר, והמן
נשבת ממחרת הפסח).
- ח"ז סי' פט, א.
- כא, א, ישוב לקושית "תוספות רע"א"
על התוס' ד"ה וגרדי, בענין ביח
בחצר השותפין, דמי הכריחם לחדש
חילוק זה בין פטיש ורתים ובין
גרדי וכו'.
- ח"א, סי' צד, ב.
- כג, ב, בדין גזול הנמצא חוץ מחמשים
אמה מהשובך (ישוב קושית ה"תוס'
יום טוב" על דברי הסמ"ע, דטעם
הוא משום דעוברי דרכים רובר
עכו"ם הן, והא מיירי דאין סימני
בגזולות, ואם כן אפילו ברוב ישראל
שרי).
- ח"ז, סי' צב.
- כג, ב, בקושית התוס' ד"ה רוב
וקרוב, דמאי קא משמע לן, מתניתא
היא בתשע חנויות, הא ממתניתא
ליכא למיפוך מאי קא משמע לן,
דיש לומר דלא שמיע ליה הא
מתניתא.
- ח"ו, סי' צח, ז.
- כד, א, בדברי הרמב"ן בההוא חצבא
דחמרא דאישתכת בפרדיסא דערלח,
דגם לפי מה דקיי"ל דרוב וקרוב,
הלך אחר הרוב, אפילו הכי דוקא
חמרא שרי, אבל עינבי מצנעי ולא
אזלינן בתר רובא דעלמא, משום
דכאן נמצא וכאן היה, וסברא זו
עדיפא מרובא.
- ח"ו, סי' צח, ו.
- כו, א, היה חופר בור שיח ומערה
קוצץ ויורד (בדברי רש"י: קוצץ
בעומק ג' טפחים).
- חי"ג, חוב' ג, הוספה, "בית מדרש",
סי' קח, א.
- לא, ב, מינו במקום עדים (ישוב
קושית מהרש"א).
- חי"ג, חוב' ב, הוספה, "בית מדרש",
סי' צב.
- לא, ב, ביאור מחלוקתם דרב חסדא
ורב הונא בב' כיתי עדים המכחי-
שות זו את זו.
- ח"ו, סי' י (עמ' 25).
- לב, א, אנן אחתיני' ואנן מסקינן לוי'
וכו' (ישוב קושית מהרש"א על
התוס').
- ח"א, סי' יב, ט. ח"ב, סי' ו, א.
- לד, א, בענין נסבא דר' אבא (ישוב
קושית התוס').
- ח"א, סי' יד, ד.
- מב, ב, בענין שותפין מחזיקין זה על
זה ומעידין זה על זה (ישוב קושית
הש"ך (ח"מ סי' לז, ס"ק לב) על

מפתח ל"שערי תורה"

אתמר להו הקב"ה : להו כדן וכדן.
ח"ג, סי' נג, ח (הערה יא).

עט, ב, בהא דאין אדם מקנה ומקדיש
דבר שלא בא לעולם.
ח"מ, סי' כו, יא.

קיד, ב, ביאור ברשב"ם בהא דאין
הבן יורש את אמו בקבר להנחיל
לאחיו מן האב.
ח"מ, סי' כח (עמ' 52).

קכה, ב, בפירוש הרשב"ם בענין נכסי
לסבתא ובתרה לירתאי.
ח"ו, סי' קו, א. ח"ז, סי' עז, ג;
פ, ב; פו, א; צא, ב.

קכז, ב, ולר"מ דאמר אדם מקנה דבר
שלא בא לעולם, יכיר למה לו.
ח"ז, סי' מז, ד.

קלד, א, בהא דנפלו לו נכסים ממקום
אחר, יירשו אחיו עמו.
ח"ד, סי' סג, ו.

קלד, ב, ישוב תמיהת התוס' ד"ה
למפרע, דפשיטא דאין נאמן לומר
למפרע גרשתי את אשתי, שאם הי'
נאמן, מה הועילו חכמים בתקנתן
שתקנו זמן בניטין שלא יחפה על
בת אחותו, דלעולם יחפה שיאמר
גרשתי קודם הזנות ויהי' נאמן.
ח"א, סי' יב, ח.

קלו, א, בענין קנין פירות כקנין הגוף
דמי.
ח"א, סי' קיט, ב.

קמא, א, בקושית התוס' ד"ה בת היה
לו ובכל שמה, דלמה לא השיאה
ליצחק למ"ד דבין נת מותר באחותו.
ח"ח, סי' יג, א; מט, א.

קמה, א, בענין תשלומי השושבינות.
ח"ד, סי' סג, ז; פו, ד.

קמז, ב, המוכר שטר חוב לחבירו
וחזר ומחלו.
ח"ח, סי' פ.

התוס' ד"ה וליסלקי בי תרי מינייהו
ונידיינו).
ח"ז, סי' קכג.

מג, א, בני העיר שננגב ספר תורה
שלחן כו'.

ח"ג, סי' כו, ח"ד, סי' צו [ועי'
ח"ו, סי' עא, ו].

מז, א, בקושית האחרונים, גבי עיר
שנגב להם ספר תורה אין דנין
בדייני אותה העיר ואין מביאין
ראיה מאנשי אותה העיר. ופריך
הגמ', ליסלקו בי תרי מינייהו ולר'
דיינו — ואמאי לא הקשה הגמ'
אהא דקתני אין מביאין ראיה
מאנשי אותה העיר, וליסלקו בי תרי
מינייהו וליעדו.

ח"ד, סי' צו (עמ' 190). ח"ו, סי'
עא, ו (עמ' 145).

מה, א, בדבר קריאת רשע למי שלוח
ואין לו לשלם.
ח"א, סי' צב, ד.

נח, א, ההוא אמושא דהוה חטיט
שכבי וכו'.
חי"ב, חוב' ו, סי' יג, ב.

סו, א, בענין מקוה דכולו שאוב.
ח"ג, סי' ב, ח"ד, סי' לג [ועי'
שם, סי' מב; סז; פד, א].

סז, א, בטומאה לרף של נחתומים
שקבעו בכותל.

ח"ח, קונט' ג, הוספה, "יגדיל תורה",
סי' ב.

עד, א, בענין הפרה לשבועה של
הקב"ה (ישוב קושית התוס' ד"ה
ועכשיו שנשבועתי וכו').
ח"ז, סי' מ, א.

עד, א, ר' יוחנן משתעי וכו' ונפוז
מיא מתרי זימיה כתרי מברי דסורא.
חי"א, חוב' ב, סי' יג, ה.

עה, א, ושמתי כדכד שמשותיך וכו',
חד אמר שוהם וחד אמר ישפה.

תלמוד בבלי

טו, ב, בדברי רש"י ותוס' גבי שור סיני בכמה דינים נידון, ראיש פשיטא לן בכ"ג דכבר הוקבעו לישראל סנהדראות מיתרו ואילך. ח"ה, סי' ה, ג.

יח, ב, בענין אין מושיבין מלך בסנהדרין ובעיבור שנה. ח"ד, סי' ז.

כ, ב, ג' מצות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ.

ח"ה, קונט' ה, הוספה, "זכרון אפרים".

כ, ב, בדברי רש"י ד"ה נונדו — מליתו וכו'.

ח"ה, קונט' א, הוספה, "עולת החדש", עמ' 6 [ועי' ח"א, חוב' א, סי' כב, ה].

כו, ב, בדין הכרזה בבית דין בפסולי עדות דרבנן.

ח"ב, סי' לט, א.

כו, א, ביאור בגמ' בענין פסול עדות במומר אוכל נבילות להכעיס.

ח"ב, סי' צט, א (עמ' 358).

לא, א, האי איתתא דנפיק שטרא מתותי ידה ואמרה ידענא דפרוע היא וכו' לא הימנה רב נחמן וכו'.

ח"ד, סי' סג, ה; פו, ה.

לג, א בדברי התוס' ד"ה מה שעשה עשוי וישלם מכיתו, גבי טימא את הטהור וטיתר את הטמא, דמה שעשה עשוי, היינו שעירבן ברוב פירותיו טהורים; וישלם מכיתו, שעירבן בפירות מועטין.

ח"ב, סי' סז.

לו, א, בדברי מהרש"א דבעתניאל מפורש שהי' גדול בתורה ובאליעזר אין מפורש.

ח"ד, סי' סב. [ועי' ח"ו, סי' יא, יד].

לח, א, בדברי מהרש"א דקורם שאכל

קנח, א, נכסים הנכנסין והיוצאין עמה, בחזקת יורשי האב.

זז"ז, חוב' ב, סי' ב, ג.

קעב, א, שני יוסף בן שמעון בעיר אחת אין יכולין להוציא שטר-חוב זה על זה.

חי"ד, חוב' ב, סי' ד.

קעב, א, בדין שיעבוד בשטר בלי הזכרת שם המלוה.

ח"א, סי' סט, ג.

קעה, ב, ביאור דברי הרשב"ם דראית עולא דשיעבודא דאורייתא היא מקרא דיוצא אליך את העבד; וישוב לקושית התוס' ד"ה דבר תורה ב"ח דינו בזיבורית.

ח"א, סי' יד, ב; פט, א; סג, ה.

קעו, א, ביאור דברי הרי"ף, דהא דאמר רב פפא הכא דמלוה על פה גובה מן היורשין שלא תנעול דלת מפני לוין, ובקידושין יג, ב אמר משום שיעבודא דאורייתא, לא דפליג דידיה אדידיה, אלא הא קא משמע לן, דהיינו טעמא דאוקמה רבנן אדאורייתא וגובה מן היורשין, שלא תנעול דלת מפני לוין.

ח"ב, סי' לו, א.

סנהדרין

ט, א, בדברי התוס' ד"ה בזמן שהתרה בהן, דהא דאמר ר' יהודה אמר שמואל הלכה כר' יוסי, לא פסק כוותיה אלא במאי דקאמר דבדיני ממונות אם נמצא אחד מן העדים קרוב או פסול יתקיים העדות בשאר, אבל בכוונת העדות סבר כרבי.

ח"ט, סי' כה, ג.

יד, א, ישוב לקושית התוס' ד"ה יכול זקני השוק, דבסוטה מד, ב משמע דסתם זקנים הם זקני ב"ד.

ח"ה, סי' ה, א.

מפתח ל"שערי תורה"

לבני נח ונשנית בסיני, לזה ולזה
נאמרה; וכל מצוה שנאמרה לבני
נח ולא נשנית בסיני, לישראל נאמ-
רה ולא לבני נח.
ח"א, סי' ב, א.

נמ, א, בדברי הגמ' בגזל פחות משהו
פרומה לישראל שרי ולעכו"ם אסור,
הא קיי"ל דחצי שיעור אסור מן
התורה, אם כן גם בישראל אסור
משום חצי שיעור.

ח"א, סי' קא, א; סכד, ד; קבו,
ד. ח"ב, סי' כח, ת, ט; פו, ד"ה.

נמ, ב, הערה בענין מילה שנשנית
בסיני למישרי בשבת.

ח"א, סי' ג, י; יט, ב. ח"ו, סי'
צג, ב.

נמ, ב, בדין מילה לבני קטורה.

ח"א, סי' קח, ב.

סב, א, בדברי רש"י ד"ה תיפוס ליה
מאחת מהנה, דהשוחט לעכו"ם אינו
חייב אלא בשחיטת סימן אחד,
ובחולין מא כתב דסימן אחד לאו
דוקא ואפילו בחצי סימן.

ח"ו, סי' כז.

סה, א, כל שזרנו חייב מיתה על
שגגתו מביא קרבן.

ח"ב, חוב' ו, הוספה, "בית מדרש",
סי' נ.

סה, א, בדין חובר חבר משום פסות
נפש.

ח"ג, חוב' ה, סי' ג, נ.

סז, ב, רב חנינא ורב אושעיא כל
מעלי שבתא הוו עסקי בהלכות יצירה
ומיברי להו עינלא תילתא ואכלי
ליה.

ח"ג, סי' סז, יג (הערה טז). ח"ד,

סי' י, ב; פח, ב.

סט, א, בקושית הגר"י מליסא (שו"ת
"חמדת שלמה", אבהע"ז סי' יא)

בדברי הגמ' בדריני נפשות אזלינן

אדם הראשון מעץ הדעת הי' מותר
לאכול בשר.

ח"ז, סי' קמט.

מא, א, באשה חבירה דקיימא לן
דמיטלא כו' היכי משכחת לה.

ח"א, סי' עא, ג.

מא, א, בקושית בנו של ה"נודע
ביהודה" (מהד"ת, אבהע"ז סי' יא),

בהא דערי נערה המאורסה שהוזמו
אין נהרגין, שיכולים לומר לאוסרה
על בעלה באנו.

ח"א, סי' עא, ב.

מב, א, בענין הוספה על בית-דין.

ח"ב, חוב' ה, סי' ה; חוב' ו, סי'
טו.

מג, ב, ביאור בדברי הגמ' "כי תהוא
מעשה דבעיא מיכסא".

ח"י, קונט' א, הוספה, "עולת
החדש", עמ' 5.

מז, א, יאיר בן מנשה הי' שקול
כנגד רובה של סנהדרין.

ח"ז, סי' מ, ג.

מו, ב, בהא דהספדא הוא יקרא
דשכבי.

ח"ה, סי' לט.

מח, א, החוצב קבר לאביו והלך וקברו
בקבר אחר.

ח"ג, חוב' ב, סי' יג, ד.

נו, ב, בהא דר' יוחנן למד איסור אבר
מן החי ממה שנאמר באדם הראשון

מכל עץ הגן אכל תאכל, והלא ר'
יוחנן בעצמו אומר בכראשית רבה

פל"ד, שאדם הראשון שלא הותר
בבשר תאוה, לא הוזהר על אבר מן
החי.

ח"ו, סי' קמט.

נח, ב, בהא דלא חשבינן בין המצות
דבדנינא גם המצות דקום עשה.

ח"ג, סי' נד (עמ' 142).

נמ, א, ביאור בהא דכל מצוה שנאמרה

עג, א, אין מצילין בנפשו את המחלל שבת.

חט"ז, חוב' ד, סי' טז, חט"ט, חוב' ב, סי' ה, א"ב.

עח, א, בענין חיות לטרפה ולגוסס. ח"ט, סי' ג, א.

עח, א, הורג גוסס בידי אדם. ח"ב, חוב' ה, הוספה, כית מדרש, סי' לג.

פ, ב, בפלוגתא הגמ' אי מותרת לדבר חמור הוי מותרת לדבר קל.

ח"ב, סי' עג, ד"ה. פא, א, בענין מי שנתחייב שתי מיתות נידון בחמורה.

ח"א, סי' עא, ד. פב, א, בנזירת ביתדין של חשמונאי בביאת כותית משום נשנ"ז (כפי' רש"י ותוס' דזונה קאי רק על כהן).

ח"ג, סי' טז, ו. פח, ב, משם מעלין אותו להיות דיין בחר הבית.

ח"ב, חוב' ה, סי' ה, ה. צח, א, משיח יושב אפיתחא דרומי. ח"ח, חוב' ד"ה, סי' ו.

צט, א, הלומד תורה ואינו מלמדה וכו'.

ח"ו, סי' קכח, כה. קו, א, שלשה היו באותה עצה וכו'.

ח"ו, קונט' א, הוספה, "עולת החדש", עמ' 6.

קיא, א, לא ניחא למרייהו דאמרת להו הכי, אלא אפילו לא למר אלא חס אחד.

ח"ו, סי' קכח, כו. קיא, ב, בענין חלוט עיר אחת לשני שבטים.

ח"ד, חוב' א, סי' י. קיב, א, כהא דהשמיט הרמב"ם האיבעיא דבהמת עיר הנדחת אם שחיטתה מטהרתה מידי נבילה.

ח"ו, סי' קלא, ה.

בתר רובא, מהא דבת שלש שנים ויום אחד מתקדשת בביאה ומומר תין עליה, ולא חיישין דילמא איילוגית היא וכו'. ודחה שם הגמ' דמיירי בבא עליה אביה — והלא אף כבא עליה אביה ג"כ מוכח דאזלינן בתר רובא, דדילמא לאו אביה הוא. ח"ו, סי' כה, ג.

עא, א, ישוב לקושית ה"תורת חיים", כהא דעיר שיש בה אפילו מזוזה אחת אינה נעשה עיר הנדחת — וליתי עשה ולירחי לא תעשה. ח"ב, סי' מו, ט.

עב, א, בטעמא דהבא במחתרת ונטל כלים פטור מלהחזירם אף שהכלים קיימין. ח"ו, סי' מח.

עג, א, בדין רודף שניתן להצילו בנפשו (אם רודף אחר ערוה מחייבי כריתות והיא פחותה מבת כ', לדעת הר"א מורחי בפ' חיי דפחות מבן כ' אין נענש בכרת, אם כן כיון שאינה בת עונשין לא הוי לגבי דידה חייבי כריתות, או דלמא לא שנא; וכן קטן הרודף אחר ערוה אי ניתן להצילה בנפשו).

ח"א, סי' לב, ב. ח"ב, סי' כה, ב.

עג, א, בדברי התוס' ד"ה אף רוצח ניתן להצילו בנפשו, דאי מקרא והוכח הוי אמינא דרשות להורגו ואין לו דמים, אבל מההקישא לנערה המאורסה ידעין דחובה להציל, — אם כן שוב הקישא למה לי, נילוף בקל וחומר מנערה המאורסה, ואי דאין עונשין מן הדין, הא עכ"פ מוכח מקרא דמותר להורגו, וכזה לא שייך לומר אין עונשין מן הדין. ח"א, סי' סז, א.

מכות

ב, א, בדבר הלימוד דוומי בת כהן ובוועלה אין מקדימין לאותה מיתה. ח"ד, סי' ה, א.

ב, א, ביאור בתוס' ד"ה כל הזוממין, דהא דאמרינן דדוקא גבי רוצח אם אי אתה יכול להמיתו במיתה הכתובה בו, ממיתין אותו במיתה אחרת, אבל אין למדים ממנו שאר מומתין, — היינו להמיתם אף במיתה שאינה מד' מיתות ב"ד, אבל בא' מד' מיתות ב"ד פשיטא דממיתים.

ח"ב, סי' עג, ה.

ב, א, בדברי הרמב"ן דעדי טריפה אין חייבים מלקות משום לא תענה דהא לא בעי למעבד ולא מיד. ח"ד, סי' ה, א.

ב, א, בדברי התוס' דבעדות בן-גרושה ובן-חלוצה לא בעינן עדות שאתה יכול להזימה. ח"ב, סי' סה, ה.

ב, ב, בדברי ר"ת בתוס' ד"ה ומה הסוקל אינו נסקל, דהיינו אדם שסוקל חבירו באבנים ומת, דנדרן בסיוף ולא בסקילה וכו' (ישוב קושית ה"ג, גורע ביהודה"). ח"ד, סי' ה (עמ' 15).

ח"א, סי' ע"א.

ב, ב, בדבר חיוב גלות לעדים זוממין שהיו מזידין בדיבור ולא במעשה. ח"ז, סי' סד.

ב, ב, בענין תשלומי עדים זוממין למי שהעידו עליו (צ"ע בדברי ה"יראים").

ח"א, סי' עט, א [ועי' "יראים השלם", סי' קעח].

ג, א, עד זומם משלם לפי חלקו.

ח"ו, חוב' ג, סי' יא, ג.

ג, ב, ראייה לדעת הרא"ש, דשביעית משמטת בתחילת השנה, מרבירי הנמ' דהמלוה את חבירו סתם אינו רשאי לתבעו פחות מל' יום, דהוא קרי נמי שמיטה כו'. ח"ג, סי' סו, א.

ג, ב, בדבר החילוק בין חמרא מזיגא ומיא דצבעא לפסול מקוה. ח"י, סי' א (עמ' 3).

ד, א, בדברי התוס' ד"ה לוקין, דמה דקאמר ר' מאיר לוקין ומשלמין, שלא השם המביאן לידי מלקות, מביאן לידי תשלומין, היינו משום דתשלומין לא בעו אוהרה, דאי בעו אוהרה ודאי לא לקי.

ח"ט, סי' כו, ח. ח"י קונט' א, סי' ט, כג.

ד, א, בענין חזקת טמא.

ח"ז, חוב' ד, סי' ה. ח"ז, חוב' א, הוספה, "מאמר מרדכי", א.

ד, ב, ישוב קושית התוס' ד"ה הא לא קשיא, דלר"ע דאית ליה דעדים זוממין קנסא הוא, מנא ליה דלאו שאין בו מעשה לוקין עליו. ח"ד, סי' ה, ב.

ד, ב, בקושית ה"ג, גבורת ארי", דמאי פריך הנמ' מנא ליה לר' יהודה לאו שאין בו מעשה לוקין, הא איכא למימר דטעמא דר"י מהאי קרא גופי' דלא תותירו ממנו עד בוקר וגו'.

ח"ד, סי' ה, ב.

ה, א, משלשין בממון ואין משלשין במכות (בטעמא דאביי דפליג ארבא והוצרך לגזירה שוה דרשע רשע). ח"ה, סי' ג.

ה, א, בפלוגתת רב אדא ודבי ר' ישמעאל בהא דאין העדים נעשין זוממין עד שיוזמו את עצמן. ח"ו, סי' ז.

תלמוד בבלי

- ה, א, בדברי התוס' ד"ה וכן לענין קנס, דלענין ממון כשמעידין דבחד בשבת גנב ובאו שנים ואמרו דבערב שבת גנב ובחד בשבת עצמו הייתם, אין משלמין ממון, משום דבההוא שעתא דאסחדי גנבא בר חיובא הוא, אבל בעדות נפשות דבעינן דרישה וחקירה, אז אמרינן דקודם שנגמר דינו לא הוי בר חיובא — הא בעדות גניבה ג"כ בעינן דרישה וחקירה, ואם כן גם בעדות ממון לא הוי בר חיובא בההוא שעתא דאסחדי.
- ח"ז, סי' י (עמ' 25).
- ה, ב, בדבר הלימוד מכאשר זמם לעשות לאחיו, דאם הרגו אין נהרגין (צ"ע בפירש"י בחומש).
- ח"ט, קונט' ה, הוספה, "שער יחזקאל", עמ' 8.
- ה, ב, בטעמא דבעדים זוממין אמרינן דאם הרגו אין נהרגין.
- ח"ח, סי' ו, גיד; כב, א.
- ה, ב, בדבר הריגת עד זומם ע"י ר' יהודה בן טבאי להוציא מלבן של צדוקים.
- ח"א, סי' כה, ד; פה, יג.
- ה, ב, בענין כאשר זמם ולא כאשר עשה בדיני נפשות (ישוב קושית הגר"א לנדא מצ' חנוב).
- ח"ח, סי' ו, ה; כב, ב. חט"ו, חוב' א, סי' ד; חוב' ג, סי' ב, ג.
- ה, ב, איך הדין בעדים זוממין כשמת הנידון מאליו, אי דוקא כשנעשה פעולת המיתה על ידי הודאת העדים אמרינן הרגו אין נהרגין, או דאין חילוק בזה, ואם הנידון אינו חי עכשיו אין נהרגין.
- ח"ח, סי' ו, ב; כב, א.
- ה, ב, ביאור בשאלת המשנה: על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת
- המת, אם מתקיימת העדות בשנים למה פרט הכתוב בשלשה.
- ח"ט, סי' כה, א.
- ה, ב, בפלוגתא ר' שמעון ור' עקיבא כהא דפרט הכתוב בשלשה.
- ח"ו, סי' ז (עמ' 20). ח"ט, סי' כה, ב.
- ו, א, שלשה עדים בדיני ממונות ואחד מהם נמצא קרוב או פסול.
- ח"ב, חוב' ו, סי' ט.
- ו, א, בדבר החילוק בין דיני נפשות לדיני ממונות כשנמצא אחד מן העדים קרוב או פסול.
- ח"ט, סי' כה, גיד.
- ז, א, בטעמא דת"ק ור' אליעזר בן עזרי' דסנהדרין ההורגת אחת בשבוע או לשבעים שנה נקראת חובלנית; ואיך שייך לומר בזה מספר שנים קבועות, כיון דעירות שיושבים שם סנהדרין אינן שוות.
- ח"ט, סי' מא, ג. ח"א, חוב' א, סי' יג; חוב' ב, סי' ט, ז. ח"ב, חוב' א, סי' יז, ה.
- ז, א, בפלוגתא ר' יוחנן ור' אלעזר ורב אשי בדברי ר' טרפון ור' עקיבא שאילו היינו בסנהדרין לא נהרג אדם מעולם.
- ח"ט, סי' מא, ב.
- ז, א, בדברי התוס' ד"ה דלמא, דהא דקאמר לא נהרג אדם מעולם, לאו דוקא, אלא רוב פעמים לא הי' נהרג שעל ידי שהוא מרכה בבדיקות אי אפשר שלא יכתוש אחד מהם את חברו.
- ח"ט, סי' מא, ב.
- ז, א, בבדיקת עדים להרוג את הנפש.
- ח"א, סי' עא; קכ, ח.
- ז, ב, בקושית ה"בית יצחק" (יו"ד ח"ב, סי' סח) על דברי התוס' ד"ה פשיטא בר קטלא הוא, דאימא במזיד

מפתח ל"שערי תורה"

טו, א, בדברי הר"י מנאש, דהא דאמרינן דאין עזרה מתקדשת אלא בשירי מנחה, היינו עד שיאכלו שם הכהנים את שירי המנחה כדינה. ח"מ, סי' כו, א.

טו, ב, בדברי הריטב"א, דאי אפשר לקדש את התנור באפיית שתי הלחם בערב יום טוב, משום דאיפסל בלינה, ותנור אינו מקדש אלא בראוי להם. ח"מ, סי' כו, ב.

יז, ב, בדיון הוספת טומאה על טומאתו כל זמן שלא פירש מן המת (ישוב קושית התוס'). ח"ב, סי' מב, א.

יט, ב, בענין שבועה שלא אוכל ואכל כל שהוא (צ"ע לדעת הרמב"ם דאוכל כל שהוא מתקרבת עכו"ם לוקה, א"כ מה השיבו חכמים לר"ע היכי מצינו באוכל כל שהוא שיהא חייב, הא מצינו כן בתקרובת עכו"ם).

ח"א, סי' ת, ב; נו, ה; סו, ה; עז, ו. כ, ב, גדר כיום שנהרג בו גדלי' בן אחיסם.

ח"ט, חוב' א, [סי' יד, א]. כא, א, ישוב קושית המפרשים בהא דאמרינן דנשבוע ומימר ומקלל חבירו בשם, אע"פ שאין בו מעשה, לוקין עליהן — דאמאי קרוי אין בהן מעשה, הא יש בהן מעשה דעקימת שפתים.

ח"א, סי' פ, ב. כג, א, בדברי התוס' ד"ה גמר שכר שכר מנזיר, דשתיה בכלל אכילה ילפונן מהקרא וכל דם לא תאכלו. ח"ג, סי' מ.

כג, ב, בטעמא דר"ל דלא אמרינן איסור כולל באיסור הבא ע"י עצמו. ח"ג, סי' טז, י. ח"ד, סי' טו.

ולא התרו בו — והרי במזיד בלא התראה כונסין אותו לכיפה ופשיטא דלאו בר גלות הוא, דבתרי דיני לא דיינין. ח"י, קונט' א, סי' ד.

יא, א, הערה בהא דקללת הכם אפילו על תנאי היא באה. ח"ב, סי' מה, ד.

יג, א, בהא דלרבנן אין לוקין על חצי שיעור בכל איסורים. ח"א, חוב' ג, סי' יז, ב.

יד, א, בדברי הריטב"א דבקרבת עוני שין מן הדין. ח"ח, סי' כד.

יד, ב, בענין לא תעשה שקדמו עשה. ח"ח, סי' סו.

טז, א, ישוב קושית הגר"ע איגר (תשובות סי' יט) וה"נודע ביהודה" (או"ח, מהד"ת, סי' צא) לר' יוחנן דאמר דאנו אין לנו דילקה על ביטול העשה, אלא זאת ועוד אחרת, דהא לדידן דקו"ל כר"י דאין ביעור חמץ אלא שריפה, משכחת בחמץ ביטול בידים בהשליכו לנהר. ח"ד, סי' צא (עמ' 180).

טז, א, בקושית ה"גליון הש"ס" על התוס' ד"ה אי דקטלה קים ליה בדרכה מיניה, הא אכתי משכחת לה במזיד ולא אתרו ביה. ח"י, קונט' א, סי' ד.

טז, א, בענין לא תעשה שיש בה קום עשה. ח"ד, סי' צא (בסופו).

כ, ב, בדיון מלקות בהכפת הראש. ח"א, סי' סח, ו.

שבועות

יג, א, כרת דיומא אליבא דרבי. ח"ב, חוב' ו, סי' יא.

תלמוד בבלי

- כג, ב, שבועה על חצי שיעור.
 ח"ו, סי' נט, ג.
 כד, א, ישוב קושית התוס' ד"ה האוכל
 נבילה ביום הכפורים, על פירש"י
 דמיירי אף בנתנבלה ביוהכ"פ, הא
 הוי איסור בתאחת ובוזה אפילו
 ר"ש מודה דחל.
 ח"א, סי' נח, ד.
 כד, א, איסור כולל הבא על ידי עצמו.
 חי"ב, חוב' ה, הוספה, "בית מדרש",
 סי' לו.
 כד, א, בדין מלקות כנשבע שלא יאכל
 מצה, ואכל.
 חי"ג, חוב' א, הוספה, "בית מדרש",
 סי' סד.
 כד, ב, יש אוכל אכילה אחת וחייב
 עליה ארבע חטאות ואשם אחד.
 ח"א, סי' ע, ג, ח"ב, סי' יד, א;
 פו, ג, חי"ג, חוב' ב, הוספה, "בית
 מדרש", סי' פב.
 כד, ב, ביאור בתוס' ד"ה שלא אוכל
 תמרים וחלב, דרבא קמ"ל רבותא
 טפי מר' יוחנן, דאעפ"י ששניהן
 באין מחמת עצמן אמרינן ביה דין
 כולל.
 ח"ד, סי' טו (עמ' 36).
 כט, א, בדין שבועת שוא.
 חי"ד, חוב' ב, סי' ט.
 ל, א, ביאור פלוגתת ר' יהודה וחכמים
 אם מצוה לבעלי דינים שיעמדו.
 ח"ו, סי' ז.
 לא, ב, בענין מזהירין מן הדין היבא
 דהקל וחומר אתי רק לנלווי דקרא
 איירי בכל ענין.
 ח"ח, סי' כד.
 לא, ב, בענין שבועת העדות כשהיו
 שתי כיתי עדים וכפרה הראשונה
 ואח"כ כפרה השניה (ישוב קושית
 ה"תורת חיים" על פירש"י בהא
 שהיו קרובין בנשותיהן).
 ח"ד, סי' נא, א.
 לב, א, בפלוגתת אביו ורבא גבי קרבן
 שבועה בעד אחד.
 ח"ח, סי' עב.
 לב, א, ישוב קושית ה"משנה למלך"
 (סוטה פ"ג הל' כג) על התוס' ד"ה
 הכל מודים בעד מומאה, ואין העד
 יכול לומר שבלא עדותו ע"י עדי
 קינוי וסתירה תשתה ותמות ויפטר
 בעלה מן הכתובה — הא בסוטה
 ז, א כתבו התוס', על הא דאמר
 רב ששת סוטה שיש לה עדים
 במדינת הים אין המים בודקין
 אותה, דה"ה לעד אחד.
 ח"ב, סי' צט, ג.
 לב, ב, בענין נסכא דר' אבא.
 חי"א, חוב' ב, סי' ה, ד.
 לג, ב, בדרשות המחולקות בין ר'
 אליעזר ור' עקיבא בחיוב דשמיעת
 קול בתביעת ממון.
 ח"ד, סי' נא, ב.
 לד, ב, ביאור בנמ' ותהדר עדות
 ותגמור לה מפקדון דמזיד לאו
 כשונג.
 ח"ד, סי' נא, ב (עמ' 101).
 לד, ב, ישוב קושית המהרש"א ד"ה
 ועוד מקשים, דלר"ש דבפקדון חייב
 שונג ולא מזיד, א"כ נילוף ביטוי
 כמה מצינו מפקדון לחייב בו מושבע
 מפני אחרים.
 ח"ד, סי' נא, ב (עמ' 101).
 לח, ב, שבועת הדיינים אף היא בלשו-
 נה נאמרה.
 חי"ג, חוב' ד, סי' טו. חי"ד, חוב'
 א, הוספה, "שער שלום", יו.
 מ, א, בדין טענו חטיטין והודה לו
 בשעורין (אם חייב הנתבע שבועת
 היסט על השעורין להסוברים דטע'
 מא הוא משום דמשטה, אם כן
 הוי כופר הכל אם תובעו אחר כן
 גם השעורין).
 ח"ג, סי' מר, ד.

מפתח ל"שערי תורה"

מאן דאמר טריפה חי' דחי פירושו בריא וזרין, וטריפה אע"ג שהיא חי' מכל-מקום אינה בריאה אלא חולה כל ימי'.
ח"ט, סי' כו, ו.

ז, ב, תמיה בדברי ה"תפארת ישראל", ציון ו, ראידיהן גופיהו שרי לת"ס, הא בנמ' משמע דאסור.
ח"ז, סי' נד, ב.

כא, ב, בדין שכירת מרחץ ושדה לעכו"ם.
ח"ו, סי' כג.

כו, א, אין מילדין את העכו"ם בשבת ואפילו בשכר.

חי"א, חוב' א, סי' י, ב.

כז, א, ביאור בקושיא דר' יוסי על ר' יהודה, דאמר דכותי לא ימול מפני שמל' לשם הר גריזים, — דהיכן מצינו מילה מן התורה לשמה.

ח"ג, סי' נז, ג.

כט, ב, הערה בדברי ה"תפארת ישראל", גבי בית אוניקי, דלא מיירי שיודע וודאי שהגבינות הם מכפר ההוא.
ח"ב, סי' מו, י.

כט, ב, שאל ר' ישמעאל את רבי יהושע וכו', אמר לו: ישמעאל, היאך אתה קורא: כי טובים דודיק מיין וכו'.
חי"ד, חוב' א, הוספה, "בית מדרש", סי' סכה, א.

ל, א, הערה בדין גילוי בין מבושל (למה לא הביא הגמ' מתוספתא מפורשת (תרומות פ"ד), דיין מכור של אין בו משום גילוי).
ח"ב, סי' מה, ד.

לב, א, באיסור דעורות לבובין כשיש עליו קורט דם (הא מבואר בחולין

מ, א, ביאור בתוס' ד"ה והודה לו בשעורים פטור, דאע"ג דמיפטר מדמי שעורין אף לר"ג אפ"ה חשיב ליה הודאה.
ח"ג, סי' נב, ב.

מה, א, בדין שבועת שכיר.
ח"ב, סי' סג, א"ג.

מה, ב, בקושית רבא על רמי בר חמא גבי שבועת שכיר, דאם שכרו שלא בעדים מתוך שיכול לומר לו לא שכרתיך מעולם, יכול לומר לו שכרתיך ונתתי לך שכרך — דא"כ שבועת שומרין דחייב רחמנא היכי משכחת לה וכו'.
ח"א, סי' יד, א.

מה, ב, ישוב קושית התוס' ד"ה מתוך, בענין שבועת שומרין, דמאי מקשה הגמ' דמתוך שיכול לומר להר"ם, יכול לומר נאנסו, הא הוי מגו דהעזה.
ח"ב, סי' סג, ג.

מה, ב, בהא דריש לקיש משתא הוי שתי ליה ושתיק ליה לר' יוחנן.
ח"א (מעבר לשער).

מה, ב, קציצה ודאי מידבר דכיר ליה (בדברי התוס') בהא דלא מהימן בנחלקו על הקציצה, במיגו דלא שכרתיך מעולם).

חי"ב, חוב' ב, סי' יב, חי"ג, חוב' א, הוספה, "בית מדרש", סי' עג.

מה, ב, בענין פריעת יתומים מן ערב.
ח"ב, סי' א, א.

עבודה זרה

ה, א, בדברי התוס' ד"ה אלא שיררו מנכסיהם, דפשטיה דקרא מיירי בפרעה.
ח"ה, סי' לב, ד.

ו, א, בדברי התוס' ד"ה אלא, דמקרא דמכל החי יש למעט טריפה גם

חטים מה למנחות, דמהיכא יליף
לאיסור במחבור, מאתנן, דיו לכא
מן הדין להיות כנדון, דבאתנן
פשיטא דיש שינוי.

ח"א, סי' כח, ב.
גב, ב, בדבר קידוש הכלים שהזנית
המלך אחז.

ח"ג, סי' לו, א (הערה).

נג, ב, נכרי בע"ז של ישראל היכי
דגלו אדעתייהו של ישראל דניחא
לחו בע"ז.

ח"ה, סי' יט.

סג, א, בדבר החילוק בין אתנן למחיר
לענין ברירה.

ח"ד, סי' יז, ב; לו, ז [ועי' ח"ו,
סי' ס, ה; קא, ו. ועי' עוד ח"ה,
סי' מא].

סד, ב, בהא דגר תושב צריך לקבל
עליו שבע מצות בני נח בפני ג'
חברים (ביאור בלשון קבלה, דמשמע
שמקבל עליו דבר חדש, והרי הוא
כבר מוזהר על זה קודם שנעשה
גר תושב).

ח"א, סי' נב, א; צו, א; צט, ז.

סו, א, ישוב קושית הרמב"ן (מובא
בר"ן), גבי חמירא דחסי וחמירא
דשערי, דאמאי שעור ועיסה של
חטים נקרא מין במינו לגבי תרומה,
אף דלא הוי ליה חד שמא ולא חד
טעמא.

ח"ט, סי' לח.

סו, א, בדבר הלימוד לר' מאיר לכל
איסורין שבתורה שמצטרפין זה עם
זה אף דלא שוו בשמא ובטעם, מלא
תאכל כל תועבה.

ח"א, סי' א, ה.

סח, א, בענין כל שהוא למלקות לרבי
שמעון (בשיטת רבינו יקר דזה רק
כשהאיסור הוא בעין, אבל ע"י
תערובות מורה הוא דבעי כזית).
ח"ו, סי' יג, ב. חי"ב, חוב' א,

נא, א דהיכא דליכא מידו למיסרך
אסור אפילו בליכא דם).

ח"ב, סי' עב, א. ח"ח, סי' נב, ד.
לח, א, ישוב קושית הראשונים, בהא
דאסרו גבינות עכו"ם מפני שמעמיר
דים אותה בעור קיבת נבילה, דמה
אירי' קיבת נבילה, אפילו כשרה
נמי ליתסר מטעם בשר בחלב;
ועוד דליתסר רק בנותן טעם.

ח"ו, סי' כה, א; צה, ב.

לח, א, ישוב קושית ר"ח אור זרוע
דאם כן הוא, שמעמדין אותה בעור
קיבת נבילה, הרי היא אסור מדינא
ומה צורך גזירה לזה; וגם מדוע
לא רצה ר' יהושע לגלות טעם זה
לר' ישמעאל.

ח"ז, סי' צו.

לח, ב, מישחא שליכא דארמאי.

ח"ו, סי' צה, ב.

למ, א, באשה שנשאת לחבר והיתה
קושרת לו תפילין על ידו (בדבר
הפירוש "על ידו").

ח"ט, סי' לד.

מ, א, בדברי התוס' ד"ה מחלוקת
בצירן, דציר דגים טמאים אסורין
מדאורייתא, ואעפ"י כן בטל ברוב.
ח"ח, סי' ע, ב.

מ, א, הערה בהא דקירבי דגים ועוברין
אין נקחין אלא מן המומחין.

ח"ב, סי' מה, ד.

מ, א, ישוב דברי רש"י, גבי חלבון
והלמון מעורבין זה בזה היא ביצת
השרץ, דהיינו צב והלטאה מטילי
ביצים הם וכו', דאם ריקמה וניקבה
מטמא במגע — הא בחולין סד, א
איפריך זה ומוקימין לה לענין שאם
ריקמה ואכלה לוקה על"י משום שרץ
השורץ על הארץ.

ח"א, סי' צג, ג.

מו, ב, ישוב קושית התוס' ד"ה יש
שינוי בנעבד, גבי המשתחוה לקמח

מפתח ל"שערי תורה"

אינו מטמא לאשתו אלמנה — הרי
בלאו הכי כה"ג אינו מטמא לקרו-
בים.
ח"ד, סי' יא, ג.

זבחים

יב, ב, ביאור בתוס' ד"ה בן עזאי
בק"ו מייתי לה, דאע"ג דפסול שלא
לשמן מוציאו מידי פגול וכו' לא
דמיא להא דאמרינן כל דין שתחיר
לתו להחמיר וסופו להקל, אינו דין.
ח"ו, סי' צא, א.

טז, ב, בעל מום ושתויי יין ופרועי
ראש בשחיטת קדשים (ישוב קושית
התוס').

ח"ב, סי' נח, ה. ח"ג, סי' סח, ח.
טז, ב, בדברי ה"ש"ט מקובצת
דפרכת הגמ' שכן הותר מכללו הוי
פירכא כל דהו, ולא פרכינן על חדא
מחדא.

ח"י, קונט' א, סי' ט, לא.

יז, א, ביאור בפירש"י ד"ה קלישא
ליה טומאתו, בענין עבודת כהן
מחוסר כפורים.

ח"ב, סי' עג, ב.

יז, א, פסול עבודה בטבול יום (ישוב
קו' התוס').

חי"ז, חוב' ב, סי' ד, ו.

כח, א, בדברי רש"י גבי קמיצה בא
לעובדה ביד, עובדה בימין כחמאת
וכו', דכתיב בה אצבע וכחונה.

ח"א, סי' נו, ז.

כז, ב, בדין שחיטת הזבח לזרוק מקצת
דמו בחוץ.

ח"ט"ז, חוב' ג, סי' כ, ב.

כט, ב, בזבחים הכשרים כשנזבחו
שלא לשמן, אי עובר הזוהב אלאו
דלא יחשב.

חי"ב, חוב' ו, סי' כב.

לד, ב, ביאור בתוס' ד"ה כל שבירג

סי' י. חי"ד, חוב' א, הוספה, בית
מדרש, סי' קלה. חי"ז, חוב' א,
סי' ד, ב.

עג, א, בשיטת הר"ן דאם נפל היתר
לתוך איסור מעט מעט דקמא קמא
בטל ונאסר הכל.

ח"ז, סי' קמא.

הוריות

ג, ב, בענין רובו ככולו בהוראת
סנהדרין.

ח"א, סי' ס, א; קיב, ז.

ז, ב, הורה הוא בחלב המכסה את
הקרב.

ח"ג, סי' מ.

י, ב, בשאלת רבא לרב פפא ורב הונא
בריה דרב יהושע: אם אוסימתון
מסכת פלן? והשיבו ליה: אין,
ואמאי לא אמרו ליה: לאו, דהא
עבידי רבנן דמשני במסכת.

ח"ו, סי' צח, א. ח"ז, סי' יד, א;

קד, א. ח"ה, קונט' ג, הוספה

"יגדיל תורה", סי' ו, ב.

יא, ב, בעא מיניה רבי מר' חייא,
כגון אני מהו בשעיר.

חי"א, חוב' ג, הוספה, "עולת

החדש", סי' ג, א.

יג, ב, בדבר חמשה דברים המשכחים
את הלימוד.

ח"ו, סי' צח, ה.

סופרים

כא, ט, בשיעור אכילתו ושתיתו של
אברהם אבינו כנגד ע"ד אנשים.

חי"א, חוב' ב, הוספה, "עולת

החדש", סי' ד.

שמחות

ד, ד, בקושית ה"ח"מ סופר" (יו"ד

סי' שמו), בהא דקאמר דכהן גדול

איסור מוסיף — דמאי מוסיף יש
בנבילה על חלב, הא הוי רס כולל,
ואי משום דנאסר לנבזה, הא איצט
ריך קרא לבהמת בעל מום דלא
חזו לנבזה והוי רס כולל.
ח"א, סי' ככג (עמ' 378). ח"ט,
סי' ל (עמ' 57).

ע, א, ישוב לקושית התוס' ד"ה וחד
למעוטי עוף טמא, דלמה ליה לרבי
מאיר קרא מיוחד למעט עוף טמא
מטומאת נבילה, תיפוס ליה משום
דאין איסור חל על איסור.
ח"א, סי' ככג.

עד, א, טבעת של עכו"ם שנתערכה
במאה טבעות.

ח"א, חוב' ג, סי' ג, ב.
עה, ב, בענין "למשחה" באכילת
תרומה.

ח"ד, חוב' א, הוספה "שער
אפרים".

עז, ב, בדברי התוס' ד"ה הא עבר
מום ירצו, דאכרי בעלי מומין
בטלין בתמימין ברוב.
ח"ז, סי' ג.

עה, א, ביאור שיטת התוס' ד"ה
הפגול והנותר, דמיעוט היתר הבטל
ברוב איסור אינו מצטרף עם הרוב
להשלימו לכשיעור.
ח"ז, סי' ג; מג; קמא (ועי' ח"ד,
סי' כו, טי).

עה, א, נותן טעם ברוב לאו דאורייתא
(ישוב קושית הגר"ע איגר).
ח"א, חוב' ג, סי' ו. ח"ב, חוב'
א, סי' ייא; חוב' ד, סי' ה, א;
חוב' ו, סי' יד, א.

עה, ב, ישוב לקושית הר"ש, כהא
דקאמר רבא בחטביל דלי מלא מי
חטאת, דמיירי בדלי שתוכו טהור
וגבו טמא — הא קי"ל דמי חטאת
שנטמא אחוריו, ניטמא תוכו.
ח"ב, סי' סא, ב.

לא הוי דחוי, דמומר לא קרוי בידו,
כיון דאין דעתו לחזור.
ח"ב, סי' א, ב.

לה, א, הערה בדבר אזלי אאיצטבי
שלא נזכרו בבנין בית המקדש.

ח"ז, סי' קט, ב.
מד, ב, פיגול בדבר הנעשה בפנים.

ח"ז, חוב' ג, סי' כ, א.

מה, א, בדין פיגול, נותר וטמא ושחי-
טת חוץ בקדשי עכו"ם.

ח"א, חוב' דה, סי' י. ח"ב,
חוב' א, סי' יב. ח"ד, חוב' א,
הוספה "בית מדרש", סי' קכח;
חוב' ג, הוספה הנ"ל, סי' קמז.

מה, ב, ישוב לקושית התוס' ד"ה
אבל, דלמ"ד אין איסור חל על
איסור למה ליה קרא למעוטי דם
קדשים מנותר וטומאה, הא אין
איסור נותר וטומאה חל על איסור
דם.

ח"ג, סי' יח (עמ' 49). ח"ב,
חוב' ו, הוספה "בית מדרש", סי'
מג [ועי' ח"ד, חוב' ג הוספה "שער
יהונתן", סי' ב, טו].

סב, ב, בני אחתי דרבי טרפון הוו
יתבי קמי' דרבי טרפון, פתח ואמר:
ויוסף אברהם ויסה אשה ושמה
יוחני. אמרי לי, קטורה כתיב. קרי
עליהם בני קטורה.

ח"א, סי' קח, ב [ועי' "עבודת יש-
ראל" לאדמו"ר ר"י המגיד מקוזניץ
זצ"ל, גיווארק תשל"ה, דף צה, א].

סט, ב, ישוב לקושית התוס' ד"ה רבי
יהודה אומר, דהאיך חל איסור
נבילה על קדשים דסדים.
ח"א, סי' קכג.

ע, א, ישוב לקושית הגר"ע איגר
"בגליון הש"ס" על דברי התוס'
ד"ה יבא איסור נבילה ויחול על
איסור חלב, דנבילה על חלב הוי

צא, א, בענין תדיר ושאינו תדיר.	לאורחא, וקדשים הלא אינן צריכים
חי"ד, חוב' א, הוספה "בית מדרש",	למלוח כל כך כמו לאורחא.
סי' קלט; חוב' ג, הוספה הנ"ל, סי'	ח"א, סי' כז, ב; נא, ה; סה, ט.
קמח.	כא, א, בדין דם שבישלו או מלחו.
צז, ב, בקושיט ה"צאן קדשים", דמנלן	חי"ב, חוב' ו, סי' ח.
דעצם לא תשברו היינו דאסור	כג, א, בענין דנבלה בטלה בשחוטת
לשבור, דלמא הפירוש הוא דאין	ושחוטת אינה בטלה בנבלה (ישונ
צריך לשבור ולכבדוק אי טריפה הוא,	לקושיט ה"שב שמעתתא").
משום דאזלינן בתר רוב.	חי"ו, סי' י.
חי"ו, סי' ממ, א.	כג, ב, ביאור ברש"י ד"ה לימא דלא
קח, א, בדברי רבא דר' יוסי הגלילי	כרבי חייא, דאם השיריים מתבטלים
לית לי' איסור כולל (ישוב קושיט	לא הוה ריבה סלתה, דבטל כמאן
הגר"א ברודא).	דליתיה דמי.
חי"א, סי' קיז.	חי"ז, סי' קמא.
קיב, ב, אם פסח ושלמי נזיר וביכורים	כד, ב, בענין טומאה חמורה על קלה
היו נאכלין בכל מקום בימי נוב	לא אמרינן שבע לה טומאה.
וגבעון.	חי"א, סי' נו, ח.
חט"ו, חוב' ב, סי' ח. חט"ז, חוב'	כה, א, בענין ריצוי ציץ.
א, סי' א, ד.	חי"ב, חוב' ב, סי' ט; חוב' ו,
קיג, א, בטומאת מתי המבול.	הוספה "בית מדרש", סי' נו.
חי"ז, חוב' ב, סי' ח, א.	ל, א, ולא ימעט בדפין וכו' אלא כגון
	למשפחתיכם ג' פעמים.
מנחות	חי"ח, קונט' יא, הוספה "וזכרון
יד, ב, נטמא אחד מן הסדרים.	יעקב", סי' ד, א.
חי"ג, חוב' ג, סי' ה, ח.	לב, ב, מזוזה שתלאה במקל.
יח, ב, ביאור בתוספות ד"ה מנין,	חי"ב, סי' מח; פט [ועי' חי"ד, סי'
דשחיטה והפשט וניתוח הן עבודות	לז, ג; עה, א].
שאינן מסורין לבני אהרן.	לג, ב, בדין תעשה ולא מן העשוי
חי"ב, סי' נח, ד.	בציצית ובשאר מצות.
כ, א, בענין ברית האמורה במלח.	חי"ח, סי' ב.
חי"ב, חוב' ג, סי' כג.	לח, א, בדברי התוס' ד"ה התכלת,
כא, א, בדבר הלימוד להקריב מלח	דבהוסיף חוטין בציצית בכרך אחד
אפילו בשבת.	ליכא כל תוסית.
חי"ג, סי' מו, ב.	חי"ח, סי' ב, ב.
כא, א, ישוב לקושיט ה"מהרת הקודש"	מ, א, סדין בציצית.
דל"ל קרא תקריב מלח ואפילו	חי"ג, חוב' ב, הוספה "בית מדרש",
בשבת, הא אמרינן בשבת עה, ב	סי' פד.
דגם למ"ד דהמולח בשר חייב משום	מ, א, בדברי התוס' ד"ה כיון, דכלאים
מעבד, היינו דוקא במליחה דבעי	בציצית לא הוי דחויא אלא הותרה,
	אם כן איך ילפינן מזה דעשה דוחה

תלמוד בבלי

היה ר"ע, דאיך ה' מקריב מנחת
העומר מדבר שאינו מעושר, הא
בעינן ממשקה ישראל.

ח"ב, סי' לו, ג.

סח, א, הערה ברש"י בזמן האיר
המזרח.

ח"ז, סי' לג (בסופו).

סח, ב, בקושית ה"כרתי ופלת" (סי'
קה ס"ס א) על המרדכי, שכתב,
דחדש לא הוי דבר שיש לו מתירין,
כיון שחזור לאיסורו לשנה הבאה,
ולכן ספיקא מותר — והרי זהו
עצמו אינו חוזר לאיסורו לשנה
הבאה, רק חדש אחר יהי' אסור,
ולמה לא הוה דבר שיש לו מתירין.
ח"א, סי' יח, ב; כח, ח; פה, יא.
ח"ב, סי' ז, א; ז, ז; מז, ז.

ע, א, הזורע כלאים בעצין שאינו
נקוב, בכרם.

ח"ז, חוב' ג, סי' מז, ב.

עב, א, בדבר הלימוד שחביבה מצוה
בשעתה מהקטר חלכים ואברים
שדוחה שבת.

ח"ז, סי' קיא, א. ח"ח, סי' נז, א.

עב, א, ביאור בתוס' ד"ה אמאי דחי
שבת, דקצירת העומר לא הוה
דומיא דתמיד דדוחה שבת, כיון
דבדיעבד כשר אם נקצרה בערב
שבת.

ח"ו, סי' צ, ב.

עט, ב, הפריש תודתו ואברה, והפריש
אחרת תחתיה.

ח"ב, חוב' ו, סי' ג, ב.

פג, ב, ישוב קושית התוס' ד"ה מתני',
בהא דעומר שלא מן החדש פסול
אף כדיעבד.

ח"ו, סי' צ, א.

פו, א, בדברי המשנה דכל המנחות
היו בדין שיטענו שמן זית מק"ו
ממנורה — והא קיי"ל דכל דין

לא תעשה, הא מהותרה אין יכולים
למילף לענין דיתוי.

ח"ט, סי' ס (עמ' 57).

מב, א, ברעת המ"ד דמילת עכו"ם
כשירה, היינו דוקא שלא יהא נפרא
ערל לענין פסח ותרומה וקדשים.
ח"ג, סי' נז, ג.

מב, ב, בדברי רש"י ד"ה טעימה
פסל, שאם עירה צבע נסיון ביורה
פוסל את כל היורה.

ח"ז, סי' ג.

מג, ב, בדבר ראית ה"מגן אברהם"
(סי' כא, ס"ס ב) שיש לשכב בליילה
בטלית קטן משירת דוד כשנזכר
במילה בשעה שנכנס לבית המרחץ
וראה עצמו עומד ערום.
ח"ז, סי' קיא, ב.

מה, א, בדבר הס"ד דנבילה מותרת
לכהנים.

ח"ב, חוב' ה, הוספה, "בית מדרש",
סי' כח; חוב' ו, הוספה הנ"ל, סי'
נב. ח"ט, חוב' א, סי' ד, ב; חוב'
ג, סי' ב, ד. ח"ט, חוב' א, סי' יז.
ח"ט, חוב' א, סי' טו, ו.

מה, א, ישוב קושית התוס' ד"ה הואיל
ואישתרי, בהא דס"ד להתיר נבילה
וטרפה לכהנים משום דמותרים
במליקה — הא שאני מליקה דמצותו
בכר.

ח"א, סי' לר.

מה, ב, בטעמא שלא קרבו שתי הלחם
במדבר מן המן.

ח"ט, חוב' א, סי' ט, ב; חוב' ב,
סי' ח, א.

סד, א, בתר מחשבתו אזלינן או בתר
מעשיו.

ח"ז, סי' קטו, ב.

סו, א, בענין תמימות בספירת העומר.
ח"ח, סי' סח, איב.

סו, ב, ביאור קושית התוס' ד"ה אומר

מפתח ל"שערי תורה"

צח, ב, בפלוגתא רבי ור' אלעזר בר' שמעון בשלחן ומנורה היכן מונחין. ח"ו, סי' עא, ב.

ק, א, בדברי רש"י ד"ה קסבר, דלילה אינו מחוסר זמן, משום דהלילה הולך אחר היום, הלכך מקדש ליה כלי שרת לקומץ דומנו הוא, אלא שאין עבודת לילה כשרה. ח"י, קונט' א, סי' ט, כח.

ק, ב, בענין שתי הלחם ולחם הפנים. חמ"ז, חוב' ג, סי' טז, ג.

ק, ב, שתי הלחם אין אפיתן דוחה יו"ט.

חי"ג, חוב' ד, סי' ד, ב, חי"ד, חוב' א, הוספה "שער שלום", יב.

קט, ב, בענין מינוי של הסגן לכהן גדול (ישוב קושית התוס'). ח"ד, סי' ג.

חולין

ב, א, בדברי המהרש"א על קושית התוס' ד"ה וסופג את הארבעים, דהוה ליה למימר וסופג שמונים דהא תרי לאוי כתיב — דנימא דמשום הכי לא לקי שמונים משום דעשה מנתק חד לאו ולא נשאר רק לאו אחד.

ח"ו, סי' נט, ד, ח"ז, סי' פא, גדר.

ב, ב, באיסור אכילת חולין טמאין לישראל בימי מהרתו, וישוב לקושית הרש"ש על התוס' ד"ה טמא בחולין וכו', דלפי מה שכתב ה"ט"ז ביו"ד סי' קיז, דאין כח ביד חכמים לאסור דבר המפורש להתיר בתורה, ואם כן איך כתבו התוס' דאסור לישראל לאכול חולין טמאין, והלא בפירוש אמרה תורה בפסולי המוקדשין הטמא והטהור יחדיו יאכלנו ואפילו בקערה אחת.

שסופו להקל אינו דין, ואם לא ימצא שמן זית יהא יושב ובטל. ח"ד, סי' צא (עמ' 180). ח"ה, סי' יד (עמ' 21).

פח, ב, בענין הדלקת המנורה במקדש כשכבתה בשבת.

ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ב, ב. ח"ה, סי' י (עמ' 14-13); כ, ז. ח"ו, סי' כד, רז.

צה, ב, בקושית רב ששת תנור מקדש איפסלה בלינה, וישוב לקושית התוס' ד"ה דרך חולין אפיתו להו וכו', דהא כלי שרת אין מקדשין אלא בזמנם וכאן שנאפה בערב שבת הוה שלא בזמנו ולא נתקדש הלחם. ח"ו, סי' ו.

צה, ב, ישוב קושית ה"ישועות יעקב" (או"ח סי' רנד), דמאי מקשה הגמ' דאם אין אפיתן שתי הלחם ולחם הפנים דוחות את השבת ותנור מקדש, איפסלה בלינה — הא אפשר לאפות בערב שבת עד שיקרום העליון או התחתון, ולא יתקדשו באפי' זו משום דבשניהם בעינן אפי' מעליא, וכשבת יחזור ויתן לתנור לאפות לגמרי, ואין אפי' אחר אפי'.

ח"ה, סי' יא, א.

צה, ב, ישוב קושית ה"אור חדש" (מובא ב"נודע ביהודה" מהד"ק, או"ח סי' טו), בהא דקאמר הגמ' באפיתן שתי הלחם ולחם הפנים, דמאי בפנים — במקום זריזין, ופי' רש"י בחוץ יאפוהו כהנים זריזין שלא יחמץ — והרי שתי הלחם באות מן החמץ ואין צריך זריזין שלא תחמץ.

ח"ה, סי' כח, ב. ח"ו, סי' ט.

תלמוד בבלי

- ז, א, בתשובתו של הנהר לבקשת רבי פנחס בן יאיר לחלוק לו מימיו.
ח"ה, סי' מח, ג.
- ח, א, בראית הרשב"א דלא קיי"ל כר' זירא דאמר דאם שחט בסכין מלר-בנת כשר, משום דבית השחיטה מירווח רווח, מהא דאמר רב השוחט בסכין של עכו"ם קולף, ואם אמרינן מירווח רווח אמאי קולף.
- ח"א, סי' לט, ב; עכו, ב.
- ט, א, בחזקת היתר של בהמה אחר שנשחטה.
- חי"ח, חוב' א"ב, סי' ו, א.
- ט, א, בהא דבהמה שנשחטה בחזקת היתר עומדת, אע"ג שגולד בה ספק טריפות, היינו דוקא בספק השקול, אבל היכא דנוטה יותר לאיסור מלהיתר, טריפה.
- ח"ח, סי' סב.
- ט, א, בדברי רש"י, בהא דאמרינן בהמה בחייה בחזקת איסור עומדת עד שיודע לך במה נשחטה, דאם נולד ספק בשחיטה אל תתירנה מספק עד שיודע לך שנשחטה כראוי — הא אפילו ספק ספיקא גם כן לא מהני במקום חזקת איסור.
- ח"ח, סי' ז, א; לר.
- ט, א, בשיטת רבינו אליהו שצריכים לקשור את התפילין בכל יום כשמניחן.
- ח"ט, קונט' ב, הוספה, "עולת החדש", סי' ב; קונט' ד, סי' לר.
- ט, ב, בענין ספק טומאה ברשות הרבים (בדברי ה"שואל ומשיב" דבזה אינו מועיל אף רוב לטמא).
- חי"ג, חוב' ב, סי' ת, ג.
- ט, ב, בדברי רש"י ד"ה הלכתא גמירי לה מסומה, בענין ספיקא דאורייתא.
- ח"ו, סי' פכ, ת. ח"ז, סי' עז, א; פ, א.
- ח"ג, סי' ט, ד. ח"ד, סי' ד, ד.
- ב, ב, בעל מום בשחיטת קדשים.
- ח"ב, סי' נח, ה. ח"ג, סי' סח, ח.
- ג, א, בענין שחיטת קדשים ע"י טמא (במה שכתב רש"י דחרב הרי הוא כחלל הכא לא איצטריך, דכלאו הכי נמי מצי מטמא בשר, דנברא הוי אב הטומאה וסכין ראשון ובשר שני וכו').
- ח"ב, סי' סב, ב.
- ג, א, בהא דהשמיט הרי"ף המימרא דרבא דישאל מומר אוכל נבילות לתיאבון, בודק סכין ונותן לו.
- ח"ו, סי' כז. ח"ז, סי' כח.
- ג, א, אין השומר צריך להיות יושב ומשמר.
- חי"ב, חוב' ו, הוספה, "בית מדרש", סי' מא.
- ג, ב, רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן.
- ח"ב, סי' כ, יא. ח"ג, סי' יט, ב.
- ג, ב, בדברי הריטב"א דלא אמרינן סמוך מיעוטא לחזקה רק אם ניהוש למיעוט יהי' בודאי איסור, אבל גבי שחיטה אף אי ניוזל בתר מיעוט ליכא ודאי איסור דדילמא שחיט שפיר, ולכן לא אמרינן כאן סמוך מיעוטא לחזקה.
- ח"ג, סי' יט, א.
- ד, א, בדברי נאמנותו של כותי בשחיר טה אם הוא בעצמו אוכל מבשר זה.
- ח"א, סי' כ, ה; כט, ה; פה, יב; פז, ה.
- ה, א, בשיטת בעל העיטור דהא דמומר לחלל שבת בפרהסיא הוי מומר לכל התורה כולה, היינו דוקא במומר לחלל שבת בעבודת קדש, אבל לא בשארי מלאכות.
- ח"א, סי' נב, א; צו, א; צט, ז [ועי' ח"ב, סי' עב, ד].

מפתח ל"שערי תורה"

ולא נודעת אפילו שעה אחת, לא
אזלינן בתרה.

ח"ג, סי' מא, ב.

יא, ב, ישוב לקושית ה"כרתי ופלת'
סי' קו, בהא דפריך הגמ' לר' מאיר
דחייש למיעוטא, היאך אוכלין פסח
וקדשים — ואמאי לא פריך כן לר'
עקיבא דגם כן חייש למיעוטא.

ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי
אורה", השמטות, סי' ד (עמ' 33).

יא, ב, בשיטת ר"ת בתוס' ד"ה ליחוש,
דממיתה קלה לחמורה לא אזלינן
בתר רובא (ישוב לקושית הנר"צ
מהלכרשמאט, דאם כן היאך אפשר
שריפת בת כהן, דדלמא לאו אביה
הוא ותתחייב בחנק, ואי דאזלינן
בתר רובא ורוב בעילות אחר הבעל,
הא ממיתה למיתה לא אזלינן בתר
רובא).

ח"א, סי' עא, חו' ; פז, א. ח"ב,
סי' יד, ד. ח"ז, סי' ג. ח"ח,
סי' פח, גיד. ח"י, ד, חוב' א, הוספה
בית מדרש", סי' קלו. ח"י, חוב'
גיד, סי' ו, ב.

יא, ב, בדבר הלימוד דאזלינן בתר
רובא, מעדים זוממין.
ח"ג, חוב' ד, הוספה "בית מדרש",
סי' קיז.

יא, ב, לר"מ דחייש למיעוטא הכי
נמי דלא אכיל בישרא?

ח"ב, חוב' ו, הוספה "בית מדרש",
סי' נח. ח"ג, חוב' א, סי' ח; חוב'
ב, הוספה הנ"ל, סי' צג. ח"ט, ו,
חוב' ג, סי' יא, ב.

יב, א, בדין שליחות לתרום.
ח"ד, חוב' א, סי' ו.

יב, ב, בדברי רש"י דאין מוסרין
לחרש שומה וקמן חולין לכתחלה
לשחוט, ואפילו אחרים עומדים על

מ, ב, בדבר הראי' ממים מגולין
דחמירא סכנתא מאיסורא.
ח"א, סי' קט, א.

י, א, בדברי הר"ן, דלרב הונא שסובר
שהשוחט בסכין ונמצאת פגומה,
אפילו שיבר בה עצמות כל היום,
פסולה, הוא הדין גם בנאכל הסכין
קודם הבדיקה.

ח"א, סי' נח, יא; פח, א; קג, ב;
כז, י.

י, א, ישוב לקושית ה"בכור שור"
על דברי הרשב"א, דהא דספק
בטריפות אסור ילפינן מספק בשחי'
טה — הא שאני ספק בשחיטה
דבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת.
ח"ו, סי' עה.

יא, א, בדברי המהרש"א ד"ה אלא
ילפינן, דהחשש דלמא טריפה היא
הוה מיעוטא דלא שכיח.
ח"ד, סי' ב.

יא, א, בדבר הלימודים דאזלינן בתר
רוב (למה לא דייק הגמ' מהא
דשותין את החלב בחייה ולא חזיר
שינן שמא טרפה היא; וכן יש
להוכיח מהא דהתירה התורה לאכול
ביצים של עופות).

ח"ד, סי' ב. ח"ו, סי' י [צ"ל:
יא], יא.

יא, א, ישוב לקושית התוס' ד"ה
אבל, דאמאי לא ילפינן דאזלינן
בתר רובא מכל קרבנות דדחי שבת
ולא חיישינן שמא ימצא טרפה
ונמצא שחלל את השבת.

ח"ג, סי' מא, א. ח"ד, סי' ב.

יא, א, בדבר הלימוד דאזלינן בתר
רובא מפרה אדומה ומשעיר המש'
תלח.

ח"ב, חוב' א, סי' כו.

יא, א, בדברי התוס' ד"ה אתיא מפרה
אדומה, דכל חזקה שלא נתבררה

תלמוד בבלי

- גבן (ישוב קושית התוס' ב, א, ד"ה שמא יקלקלו כו').
- ח"ב, סי' סב, א.
- יג, ב, בענין שחיטת מין ומומר (סתירה בדברי התוס', דכאן משמע דבישראל אין חילוק בין מין למומר דבשניהם שחיטתן אסורה, ולקמן מ, א, ד"ה לפני עכו"ם וכו', מוכח להיפך).
- ח"ב, סי' מו, יא.
- יג, ב, בשחיטת סומא דלא חשבינן ליה כאינו בר זביחה אף דפטור מן המצות.
- ח"ג, סי' ע.
- יד, א, השוחט בשבת וביום הכפורים כו' שחיטתו כשרה.
- ח"ג, סי' מו, ב.
- יד, א, בדברי הרמב"ם בפירוש המשניות, דהא דאמרין השוחט בשבת וביום הכפורים שחיטתו כשרה, זהו רק בשוחט בשונג, אבל במזיד שחית טתו פסולה, משום שחיטת מומר, דנעשה מומר בתחילת השחיטה כשעושה חבורה.
- ח"ב, סי' יז, א; עד (עמ' 272).
- ח"ה, סי' טז (עמ' 28).
- יד, א, ישוב לקושית המפרשים על התוס' ד"ה ונסבין חבריא, דאמאי לא הקשה על הא דאמר רב הונא וכו' אסורה באכילה ליומא, והרי בלא טעמא דמוקצה או מעשה שבת ג"כ אסור ליומא משום דאין יכול למלחה בשבת.
- ח"א, סי' כז, א; נא, ד; עג, ב.
- ח"ב, סי' ל, ו.
- יד, א, כדן שחיטת מומר.
- ח"א, חוב' ג, סי' יז, ה. ח"ב, חוב' ו, סי' י. ח"ג, חוב' א, סי' י, א; חוב' ד, סי' כב, א; חוב' ה, סי' יא, א. ח"ד, חוב' א, הוספה, "שער שלמה", ו.
- טו, א, באיסור הנאה ממלאכת שבת. חט"ז, חוב' ד, סי' יד.
- טו, ב, בדברי רש"י ד"ה דלמא, דסכני שיש בו פגימה אסור לשחוט גם מן הפגימה ולהלן נלמד מהא דבמנל יד אסור לשחוט בו לכתחילה משום דלמא אתי למעבד באידך גיסא.
- ח"ו, סי' פב, ט; קח, ח. ח"ז, סי' עז, ב; צא, א.
- טו, ב, השוחט לחולה בשבת מותר לבריא.
- ח"ג, סי' מו, ב.
- טז, א, ביאור בדברי רבי חייא, "וי"ו דכתיב אאופתא קאמר".
- ח"ב, חוב' ב, סי' ו.
- יז, א, בענין איברי בשר נחירה שהכיניסו ישראל לארץ (ישוב קושית ה"ראש יוסף" דאמאי לא בעו בנמ' על של עכו"ם, דבשעת כיבוש הותר אפילו עדלי דחזירי, מה הדין אם נשאר מאותו המין אחר הכיבוש).
- ח"א, סי' ז, ב; יט, ד; פה, ו.
- ח"ב, סי' כה, א; ל, ג.
- יח, א, העברת שו"ב שלא הראה סכיניו לחכם.
- ח"ח, קונט' י, הוספה, "תורת הזבח", עמ' 4.
- יח, א, טבח שלא נמצאת סכיניו יפה. ח"ב, חוב' ה, הוספה, "בית מדרש", סי' לו.
- כד, א, כמה דס"ד דכהנים יהי' פסור לים בשנים.
- חט"ז, חוב' א, סי' י; חוב' ג, סי' א, ז; יז, א; חוב' ד, סי' ה, ב.
- ח"ז, חוב' א, הוספה, "מאמר מרדכי", סי' ד, ב. ח"ט, חוב' א, סי' יב [צ"ל: יד], ב.
- כד, א, בדברי רש"י, בתלמוד שלא ראה סימן יפה במשנתו ה' שנים — לומד ושוכח.

מפתח ל"שערי תורה"

ח"א, סי' ס, ד; פ, זח; קא, ג;
קח, ד. ח"ב, סי' א, ג; ע, א.
ח"ג, סי' א, ו. ח"ד, סי' כג, ג.
ח"ו, סי' יא, א. ח"ז, סי' עו, א;
קיג, ד. ח"ח, סי' לב, ג.

לה, ב, בדברי התוס' ד"ה למישרי
דם דפסולי המוקדשין, דלר' אבהו
דם"ל דלא תאכלו משמע ג"כ איסור
הנאה, איצטריך למישרי כל דם
בהנאה.

ח"ג, סי' יח (עמ' 47).
לו, א, בדין הנאה מדם פסולי המוק-
דשין (ישוב קושית הגר"ע איגר).
ח"א, סי' צד, ג. ח"ד, חוב' ג,
הוספה "שער יהונתן", סי' ב, יד.
מ, א, היתה בהמת חבריו רבוצה
לפני עכו"ם כיון ששחט בה סימן
אחד אסרה (ישוב קושית התוס').
ח"א, סי' פ, א. ח"ב, חוב' ו,
הוספה "בית מדרש", סי' סא.

מ, א, דין טומאה לבעלי חיים ע"י
מעשה לע"ז.

ח"ג, חוב' ד, סי' יט, ג.
מ, א, השוחט חטאת בשבת בחוץ
לעבודת כוכבים.

ח"ו, סי' קג, טו.
מא, א, המטמא והמדמע והמנסך כו'
(ישוב קושית התוס').

ח"ד, חוב' ג, הוספה "דברי
ישעי".

מב, א, טרפה אינה חי'.

ח"ג, חוב' ה, סי' יב, ב.

מב, ב, הערה ברש"י ד"ה בשלמא
וכו' דלא אמרינן תנא ושירי היבא
דתנא מנינא.

ח"ז, סי' מד, ב.

מג, ב, ביאור ברש"י בענין מותיבנא
תיובתא כלפי סנאיה דרבא.

ח"א, סי' כז, ג.
מה, ב, בנפסק חוט השדרה (למה צריך
ר' נתן לומר אם רוב עור קיים

חמ"ז, חוב' ג, סי' ח [ועי' ח"ו,
חוב' ב, סי' ג, ג].

כז, א, בקושית הגמ' על לשון המשנה:
השוחט אחד בעוף ושנים בבהמה,
שחיטתו כשרה — עד כמה לשחוט
ולזיל.

ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי
אורה", השמטות, סי' א (עמ' 81).
ח"ה, סי' כ, ח; מה. ח"ו, סי'
יא, י; כט, ה.

כז, ב, בדבר השוואת עוף לבהמה
לשחיטה (ישוב קושית התוס').

ח"א, סי' לא, א. ח"ב, סי' ל, ח.
ח"ג, סי' סח, ו.

כט, ב, בדברי הרשב"א דרבא סוכר
דאפילו למאן דאמר ישנה לשחיטה
מתחילה ועד סוף, זה רק בשחט
סימן אחד, אבל בשחט מקצת סימן
לכ"ע לא שחיטה היא כלל.

ח"ב, סי' עד (עמ' 278). ח"ד,
סי' ו, ב; הוספה א, "שערי אורה",
השמטות, סי' ג, א (עמ' 32).
ח"א, חוב' דה, סי' ב.

לא, א, בענין כוונה בשחיטה ובכיוון
בפירוש שלא לצאת במכשירי מצוה.

ח"ב, סי' צח.

לא, ב, ישוב שיטת הרדב"ז (ח"א, סי'
לד), דבטבילת אשה אפילו אם הנטר'
כלת כיוונה בפירוש שלא להטהר
בטבילה זו, מהני כוונת חברתה
העומדת על גבה.

ח"ב, סי' צח.

לב, א, בענין שחיטת הושט ופסיקת
הגרגרת דהוי גבלה (ישוב קושית
התוס').

ח"ו, סי' עה (עמ' 155).

לג, א, אכילת בחמה חיה ועוף בידים
מסואבות כשלא יצא מהם דם
בשחיטתם (ישוב לקושית המהרש"א
והמהר"ם על התוס' בעמ' ב ד"ה
והא נגיעה היא).

תלמוד בבלי

סד, א, בהא דאין מוכרין ביצת טריפה
לעכו"ם.

ח"ד, סי' ב; עז, ב.

סד, א, עיסה שנלושה בביצים ע"י
עכו"ם.

ח"ד, חוב' א, סי' ח. ה.

סמ, ב, ביאור פלוגת רבי הונא
ורבה בבכור שיצא שליש ומכרו
לנכרי וחזר ויצא שליש אחר, אם
קדוש בבכורה.

ה"ו, סי' ס, ג. ה"ב, חוב' ה, סי'
יז.

ע, א, נפתחו כותלי בית הרחם בבכור.
ח"ב, סי' מח (עמ' 168).

עא, ב, ביאור בתוס' ד"ה כי קאמר
רבה, בענין טומאה בלועה.
ח"ג, סי' טו [ועי' ח"א, סי' עז,
ח; עכ, ט].

עד, ב, בפלוגת ר"י ור"ל בנטמאת
בהמה שחוטתה, אם מונין להוולד
בן ט' חי שבבטנה, שני (ישוב
לקושית המפרשים דמה אותביה
ר"י לר"ל מהא דעבר בנהר הוכשר,
הלך לבית העברות נטמא וכו',
לדידך דאמרת חד גופא הוא הא
איתכשר בדמא דאמיה — דילמא
איירי בכהמת קדשים, ודם קדשים
אינו מכשיר).
ח"ב, סי' סא, א.

עט, א, בשיטת רש"י ותוס' בטעמא
דמתיר ר' יהודה להרביע פרד על
מינו, וחצי עבר וחצי בן חורין
אסור לבוא על חצי שפחה וחצי
בת חורין.
ח"ח, סי' עז.

פד, א, בטעמא דצריך קרא לפסול שאר
משקין למקוה ולא ילפינן מהקישא
למעין דאינו נובע בשאר משקין
רק במים.
ח"ד, סי' מב, א; סז, ז.

כשר, הא אפילו אם נשאר חצי עור
גם כן כשר ורק אם נפסק רוב העור
הוא טרפה).
ח"ו, סי' כ, ד.

מז, ב, במעשה דרבי נתן, באשה
שמלח שני בניה ומתו, ובשלישי
אמר לה המתיני לו, ופירש"י דאין
לך דבר העומד בפני פיקוח נפש
חוץ מע"ו ונ"ע ושפ"ד (וצ"ע,
דאפילו בהנך ג' עבירות הוא מחויב
רק לסכן ולהרוג את עצמו, אבל לא
להרוג את חברו).
ח"א, סי' סו, ב.

מז, ב, בריאה דדמיא לאופתא.
ח"ט"ו, חוב' א, סי' ט.

נג, א, בדין ספק דרוסה.
ח"ב, סי' מו, יב.

נד, א, בנימל הכבד דבעינן שישתייר
הימנו כזית.
ח"ז, סי' פא, ב.

נה, א, בדין ניקב הטחול טרפה ונחתך
כשר.
ח"א, חוב' ד"ה, סי' ט.

נה, ב, בדיני טריפות בכוליא.
ח"א, חוב' א, סי' יד.

נו, ב, סימן לטרפה י"ב חודש.
ח"ב, חוב' א, סי' כו.

נו, ב, סימן לטרפה י"ב חודש.
ח"ב, חוב' א, סי' כו.

נח, א, ביאור בתוס' ד"ה במאי קא
מיפלגי, בענין ולד טרפה למזבח.
ח"א, סי' טז; עז, ט.

סג, ב, הערה בענין עוף טמא נאכל
במסורת.
ח"ב, סי' מה, ד.

סג, ב, לוקחין ביצים מן העובדי
כוכבים (ביאור דברי הר"ן בקושית
הגמ' ודילמא דעוף טמא נינהו).
ח"א, סי' צז, ג.

מפתח ל"שערי תורה"

דדוקא במינו הוא בק"א, אבל שלא במינו במיל בס'.

ח"א, סי' יב, טו. ח"ד, סי' ח, ב. צו, ב, ירך שנתכשל בה או שנצלה בה גיד הנשה.

ח"ג, חוב' א, הוספה, "בית מדרש", סי' עב; חוב' ג, הוספה הנ"ל, סי' קז; קט; חוב' ד, הוספה הנ"ל, סי' קכא.

צו, ב, ישוב קושית המפרשים, דלמה מקשה הגמ' אחא דאמר שמואל דירך שנצלה עם הגיד קולף ואוכל וכו', מדברי רב הונא, דסבירא ליה דגדי שצלאו בחלבו אסור לאוכלו, והלא גם בלא דברי שמואל הי' יכול להקשות לר' יוחנן דמתיר גדי שצלאו בחלבו.

ח"א, סי' יג. ח"ד, סי' גה, א.

צו, ב, ישוב קושית התוס' ד"ה אבל, בענין ירך שנצלה בה גיד הנשה שקולף ואוכל עד שמגיע לגיד, דמה קא משמע לן, פשיטא וכו'.

ח"א, סי' לא, ב; סא, ב.

צו, א, בדברי התוס' ד"ה שאני חלב דמפעפע, אבל רוטב אינו מפעפע כל כך דציר בעלמא הוא ולא שומן (ישוב קושית הגר"ע איגר).

ח"ג, סי' ע.

צו, א, בטעימת ספילא ארמאה בבשר וחלב.

ח"ו, חוב' ב, סי' ג, ב.

צו, ב, מין בשאינו מינו בששים.

ח"ב, חוב' ד, סי' י.

צח, ב, בענין בישול הזרוע בשלה (ישוב קושית "חידושי הרי"ם").

ח"ד, חוב' ג, הוספה, "שער יהונתן", סי' ב, ג.

צח, ב, ביאור ברש"י בהא דלא גמרינן מזרוע בשלה דמין במינו בטל לר' יהודה, משום דחידוש

פד, ב, הערה בתוס' ד"ה כסוי שאין ודאי דוחה שבת, אם למדין דברי סופרים מדברי סופרים.

ח"א, סי' קיא, ה.

פט, ב, איסור גיד בולדות קרשים (בדברי רש"י: בהמת שלמים שילדה).

ח"ז, חוב' הו, סי' ה.

פט, ב, ישוב קושית מהר"ם מינץ, דמה מקשה הגמ' על המשנה דא"ר סור גיד הנשה נוהג במוקדשין, פשיטא, משום דאקדשיה פקע ליה איסור גיד מיניה? — הא אפשר לומר דס"ד דעשת דוחה לא תעשה. ח"א, סי' לד.

צ, ב, בשריפת גיד הנשה של פסח שהוכרו ולבסוף נתערבו.

ח"ב, חוב' א, סי' כג; חוב' ד, סי' יב; חוב' ו, סי' ב, ד.

צא, ב, הערה בקושית הגמ' דמאי רבותיה בהבטחת הקב"ה ליעקב אבינו: הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננתה.

ח"ז, סי' קל, ב.

צה, א, בענין ביטול איסור ברוב היתר (ישוב קושית התוס').

ח"ב, סי' עב, ב.

צה, א, בדברי התוס' ד"ה ובנמצא, דתקנתא בעלמא הוא שעשו חכמים במקום שאין מכריזין, שלא לקנות מן העכו"ם לכתחילה אף שרוב טבחי ישראל כו', כמו בבגד שאבד בו כלאים כו'.

ח"ג, סי' מד, א.

צו, ב, בדברי הרע"ב במשנה ד"ה והרוטב, דאם האיסור הוא תרומה וכו', ואם הוא מין בשאינו מינו ואין שם כהן שיטעום, משערינן במאה של חולין — והא קי"ל

תלמוד בבלי

ח"ב, חוב' ג, ס' ח. ח"ג, חוב' א, הוספה, "בית מדרש", ס' עט.

קג, א, בדברי התוס' ד"ה דאיסור חלב, דהיכא שתלש אבר ונטרפה בו, דמיגו דאיסור טריפה חל על איסור חלב, חל נמי איסור אבר עליו.

ח"ד, ס' ו' א; צג, א.

קג, ב, כהא דקאמר ריש לקיש דהנאת מעיים בעינן באכילת דבר האסור, אם כן איך משכחת לה דזר מחייב על אכילת תרומה, הא נתחלל קודם שבא למעיו.

ח"א, ס' עז, ח; קכ, ט [ועי' ח"ג, ס' טו].

קג, ב, הערה בדברי רבנו גרשום בענין חלקו לכזית חלב בחוץ. ח"ה, ס' כא, ד.

קג, ב, בדבר איסור בשר בחלב בחוץ לארץ אף שאיתקש לביכורים. ח"ה, ס' סא, א.

קג, ב, ישוב לקושית התוס' ד"ה כל הבשר, דלמה לא תני דבשר בחלב נוהג במוקדשין, כמו דתני בניד הנשה. ח"א, ס' לר.

קג, ב, הערה במהר"ם לובלין בענין איסור חל על איסור בשר בחלב אמוקדשין. ח"ב, ס' מו, יג.

קה, א, בענין ברכת המצות (לדעת התוס' שאין מברכין על מצוה שהיא רק הכשר ותיקון, אם כן למה מברך כין על הפרשת חלה ותרומה?).

ח"ב, חוב' ד, ס' א; חוב' ו, ס' כ.

קו, א, ישוב קושית הרשב"א, כהא דאמר אביו דנמילת ידים הוא מצוה משום מצוה לשמוע דברי חכמים, ואמאי לא אמר שלמדין זה מזהת-

הוא, דיותר לבטל לכתחילה זרוע בשלה.

ח"א, ס' כד, ד.

צט, א, זרוע בשלה חדוש הוא.

ח"א, חוב' ב, ס' יג, ב; חוב' ג, ס' יו, ט.

צט, א, בדבר ההיתר בזרוע בשלה במקום חתך ובמעמא דבחולין אסור. ח"ח, ס' יב, ג.

צט, ב, בדין ציר שרצים.

ח"א, ס' סא, ב [ועי' ח"ב, ס' פו, א].

ק, א, חתיכה של חמאת טמאה שנתי- ערכה במאה חתיכות של חמאות טהורות.

ח"ג, ס' נו, ב. ח"ו, ס' עא, ו (עמ' 146); קח, ב [ועי' ח"א, ס' פב, א].

קא, א, איסור הנאה לא חשיב איסור מוסיף אלא איסור חמור.

ח"ג, חוב' ג, הוספה, "בית מדרש", ס' קד.

קא, ב, בדברי רש"י ד"ה שבת היא לה', דאליבא דרבי יוסי הגלילי יוהכ"פ לגבי שבת הוי איסור כולל. ח"א, ס' קיט, א. ח"ח, ס' סד, ב (עמ' 112).

קא, ב, בדברי רש"י, גבי שגג בשבת והזיד ביוהכ"פ חייב, שגג ביוהכ"פ והזיד בשבת פטור, דקושית רבא קאי דאמאי שגג ביוהכ"פ והזיד בשבת פטור, סוף סוף תרווייהו בהדי הדדי קאתי. ח"א, ס' קיט, א.

קא, ב, שבת ויוהכ"פ שגג ועשה מלאכה (ישוב קושית התוס' ד"ה רבי עקיבא אומר).

ח"א, ס' קיז.

קב, ב, אכל צפור שאין בו כזית (ישוב קושית ה', שואל ומשיב").

קדשתם — אלו מים ראשונים,
 כמבואר בברכות נג, א.
 ח"ח, סי' נח, א (הערה ב).
 קז, ב, שני אכסנאין אוכלין על שלחן
 אחד בשר וגבינה.
 חי"ב, חוב' ב, הוספה, "בית מדרש",
 סי' לא.
 קח, ב, ישוב קושית התוס' ד"ה דחדוש
 הוא, במה שכתב רש"י דהחדוש
 הוא דשניהם מין היתר וכשנתערבו
 נאסרו.
 ח"ח, סי' נח, א (עמ' 100).
 קי, ב, אי הוית באתריה דרב יהודה
 אחוינא לך חורפאי.
 חט"ז, חוב' א, סי' ט, ב.
 קיא, ב, בדבר פינכא דמלח ביה בשרא
 ותכריה רב אמי (בהוכחות הר"ן
 וה"פרי מגדים" מכאן דנותן טעם
 לפגם אסור לכתחילה, ואף באיסור
 דרבנן גזרו על אינו בן יומא).
 ח"ב, סי' מו, יד.
 קיג, א, בענין בישול חלב בחלב.
 ח"ד, סי' טז; לו, ה; נד, א; פח, ו.
 קיג, א, בדברי "מעדני יום טוב"
 דרעת רש"י הוא דדם שבשלו הוא
 מדרבנן.
 חי"א, חוב' ב, סי' יג, יא. חי"ב,
 חוב' א, סי' ג.
 קיד, ב, על דבר הלימוד מלא תאכל
 כל תועבה לאסור בשר בחלב.
 חי"ד, חוב' א, הוספה, "שעו
 אלימלך", א.
 קטו, ב, בדבר הלימוד קדוש קדש
 לאיסור הנאה בבשר בחלב, וישוב
 לקושית התוס' ד"ה ונאמר וכו',
 בהא דצריך קרא דלא תאכלנו לאי-
 סור בשר בחלב.
 ח"א, סי' יד, ד.
 קטז, א, בקושית התוס' ד"ה מה
 להלן, דאמאי לא יליף ר' שמעון

דבשר בחלב אסור בהנאה מקל
 וחומר מערלה וכלאי הכרם.
 ח"ח, סי' לט, ו. ח"י, קונט' א,
 סי' ט, יט.
 קטז, ב, חומר בחלב מדרם (ישוב
 קושית הר"ן והרדב"ן).
 ח"ג, סי' ד. חי"ד, חוב' ג, הוספה
 "שער יהונתן", סי' א, ז.
 קל, ב, בזכותו של כהן במתנת כהונה.
 חי"ג, חוב' א, סי' ט, א.
 קלא, א, בשיטת הר"ן דכמו שמויק
 מתנות כהונה פטור, הוא הדין נמי
 אם מכרן פטור.
 ח"ב, סי' לד.
 קלד, א, על מנת תנאי הוא או שיורא.
 חי"ז, חוב' א, הוספה, "מאמר
 מרכי", ב.
 קמ, א, בדבר הלימוד מקרא לפסול
 עוף שהרג את הנפש, לשחיטה
 בצפורי מצורע.
 ח"ח, סי' נח, גיד (עמ' 90).
 קמ, א, ביאור בתוס' ד"ה למעוטי,
 בענין שעיר המשתלח מעיר הנדחת.
 ח"ז, סי' קל, היז. ח"ט, סי' לא, א.
 קמ, א, בדברי התוס' הנ"ל, דלא
 מיפסל מטעם משקה ישראל אלא
 במידי דלא הי' לו שעת הכושר.
 ח"ט, סי' כו, ה.
 קמ, א, בהא דלא אמרה תורה שלח
 לתקלה.
 ח"ג, סי' לה, ד.
 קמ, א, בהא דצפור המשתלחת ג"כ
 צריכה להיות כשרה.
 חי"ד, חוב' א, הוספה, "בית מדרש",
 סי' קכט.
 קמ, א, בהמת עיר הנדחת שהקדישה
 והקריבה.
 חט"ז, חוב' א, סי' ד, ב; חוב' ג,
 סי' א, ב; ה, ו. חי"ז, חוב' גיד,
 סי' ג, ז [ועי' ח"ח, סי' נח, ד (עמ' 90)].

ד, ב, ביאור מחלוקת ר' יוחנן וריש לקיש דאי לא קדשו בכורות במדבר, אם הנך דמעיקרא נמי פקע קדושתיהו.

ח"ב, סי' יא, א.

ו, א, בדין פטר חמור.

ח"ב, סי' מא, ו.

ו, ב, ישוב לקושית המפרשים דהיכי הוי חס"ד דחלב שרי מדאסר רחמנא בשר בחלב מכלל דחלב לחודא שרי, הא כל עיקר איסור בב"ח הוא רק ע"י בישול, וא"כ חלב שבשלו שפיר מותר דלא גרע מדם שבשלו, ואכתי מנ"ל דחלב חי מותר?

ח"א, סי' כח, ג. ח"ג, סי' יח. ח"ב, חוב' א, סי' ט, ד [ועי' ח"ד, חוב' ג, הוספה, "שער יחונ" תנ", סי' א, גיה; ב, יז].

ו, ב, ודילמא לסחורה.

ח"ד, חוב' א, הוספה, "בית מדרש", סי' קכו.

ח, ב, בשאלת סבי דבי אתונה: מילתא כי סריא במאי מלחי לה? ח"ג, חוב' ג, סי' ו.

ט, ב, בהא דסבירא ליה לר' שמעון דעגלה ערופה אין מטמאה טומאת אוכלין, ולמה יגרע מפרה דמטמאה טומאת אוכלין.

ח"י, קונט' א, סי' ט, כה.

יב, ב, באכילת עיסת שביעית שלא הורמה תרומתה.

ח"ב, סי' לר, ג.

יב, ב, מודה ר' אליעזר בספק פטר חמור, דמפריש עליו טלה והוא שלו. ח"ב, סי' יג.

יב, ב, פדיון ספק פטר חמור בבהמת שביעית.

ח"א, סי' נה [ועי' שם סי' קב, ד; קט, ב; קכ, ה. ח"ב, סי' יג; נה, א].

קמ, ב, בדברי רש"י בהושיט ידו לקן ושחט מיעוט סימנים.

ח"ח, סי' סו, כא.

קמא, א, בפלוגתא חכמים ור' יהודה בנוטל האם על הכנים.

ח"ח, סי' סו.

קמא, א, בשיטת הריב"א, דהא דאמר רינן אין עשה נדחה לא תעשה ועשה, היינו משום העשה, אבל הלאו נדחה ע"י העשה, ולכן אם עבר על אותו הלאו אינו לוקה (ישוב קו' התוס' ד"ה לא צריכה).

ח"ב, סי' עח.

קמא, א, ישוב לקושית חתנו של ה"נודע ביהודה" (מובא בסוף מהר"ק), דלשיטת הריב"א, כיון דהעשה אינה נדחית מפני העשה, ממילא אם עבר הו"ל מצוה הבאה בעבירה ושוב אף הל"ת לא נדחה, כיון דלא קיים העשה כדינה.

ח"ב, סי' עח.

קמא, א, שילוח הקן לדבר מצוה.

ח"ח, סי' סו, כה. ח"א, חוב' א, סי' ז; חוב' ב, סי' ט, ה. ח"ג, חוב' א, סי' ט, ב.

קמא, ב, בדברי רש"י, בהא דביצה עם יציאת רובה הוא דמחייב בשלוח וכו', דאם בא אדם ומצא את האם כשהיא מטילה ביצתה וכבר יצא רובה, חייב לשלח מקמי דתפול לחצירו וכו'.

ח"ח, סי' סו, כד.

בכורות

ב, א, מכירת עובר חמורו לעכו"ם.

ח"ט, חוב' ב, סי' יד.

ב, ב, בדברי התוס' ד"ה שמא יתחייב לו עובר כוכבים שבועה, דבן-נח לא מוזהר על שיתוף שם שמים ודבר אחר.

ח"א, סי' צו, א.

כב, א, לא אתמר טעם כעיקר לענין
טומאה.
חי"ב, חוב' ה, סי' ט. חמ"ו, חוב'
ג, סי' יא, א.
כב, א, בדברי התוס' ד"ה וגיעור,
דציר לאו בר קבולי טומאה הוא.
ח"ז, סי' פא, ז.
כב, ב, ביאור ברש"י ד"ה אבל, גבי
מצא מין את מינו וגיעור בציר
של עם הארץ ומים טמאים.
ח"ז, סי' קמא (עמ' 186).
כג, ב, ביאור בתוס' ד"ה ואידך
למעוטי סרוחה מעיקרא, לענין הפ'
קעת טומאה מאוכלין שנפגמו.
ח"ז, סי' ז, א (עמ' 18-19).
כה, א, שתי שערות עיקרן משחיר
וראשן מאדים.
ח"ו, סי' נז.
לה, א, בדברי רשב"ג דחשוד על
הדבר דנו ומעידו.
ח"ב, סי' צט, א. ח"ג, סי' א, ח.
ח"ד, סי' ד, ב.
לה, ב, ביאור בגמ' אלא ספק בכור
לר"מ מי מעיד עליו.
ח"ד, סי' ד, ב (עמ' 9).
לו, א, בדברי התוס' ד"ה אימר דא"ר
מאיר לחששא כו', דאפילו לדין
דמומר לדבר אחד לא הוי מומר לכל
התורה כולה, מ"מ לענין עדות
גזה"כ היא דפסול.
ח"ב, סי' פא; צד, ב; קא, ג;
קב, ד.
מד, ב, לא ישתין אדם מים על כלי
חרס.
ח"ד, סי' סה.
מו, ב, בדברי הגמ' גבי אין הראש
פוסט בנפלים, דמאי דאיתא במתני'
תין דהבא אחר נפלים שיצא ראשו
חי וכו', אינו בכור לכהן, היינו
שיצא רובו.
ח"א, סי' ס, ג.

מט, א, מת האב לאחר שלשים ללידת
בנו, הרי הוא בחזקת שנפדה, עד
שיאמרו לבן שצוה אביו בשעת
מיתתו שלא נפדה (ישוב דברי רש"י
דבאמירה בעלמא סני בלא עדות
גמורה וכו' דרובא דאינשי לא עבדי
למפרע חובו מיד).
ח"ז, סי' מח, גדר.
מט, א, בדין יום ל' כיום שלפניו
לענין אבילות.
ח"ג, סי' נב, א. ח"ו, סי' צב.
נא, א, בענין התחייבות לכהן בכתב
ליתן לו ה' סלעים לפדיון בנו.
ח"ו, סי' קח, ד.
נג, ב, בהא דבעי למילף מק"ו מחדש
וישן דכבשים ועוזים אינם מתעשרים
מזה על זה, והרי כל דין שסופו
להקל אינו דין, ואם לא ימצא עשרה
מכל מין יבטל העשה בידים.
ח"ד, סי' צא (עמ' 180). ח"ה,
סי' יד (עמ' 22).
נה, א, הירדן מפסיק למעשר בהמה.
חי"ח, חוב' דיה, סי' ב, ד.
נה, ב, אין המים מטהרים בזוחלין
אלא פרת ביומי תשרי.
ח"ו, סי' סט. חי"ז, חוב' א, סי'
ג, ב; חוב' גיד, סי' ז.

ערכין
ב, א, בדין ערכין למרפה וגוסס.
ח"ט, סי' ג, א.
ב, ב, בדברי "פסקי תוספות" שקטן
יוצא בלולב של אביו אם הקנה לו,
מלבד ביו"ט ראשון.
חי"ד, חוב' א, סי' ט; חוב' ג,
סי' א, ב.
ז, ב, בדין הנאה משער אשה מתה.
חי"א, חוב' א, סי' א, ב; חוב' ב,
סי' ט, ב.
יח, ב, ישוב קושית ה"מנחת חנוך"
(קומץ המנחה, מצוה תא) על התוס'

תלמוד בבלי

או לא, כנשבע שלא לגרש את אשתו ועבר וגירשה, דלאביי מגורשת ולרבא בטלו הגירושין.

ח"ו, סי' עא, א.

ז, א, ישוב לגירסת הספרים ברש"י ד"ה סד"א בשלמא מעיקרא, בענין שעיר המשתלח שהומם בו ביום וחיללו על חבירו, כגון שהיה לו חולה בתוך ביתו וכו'.

ח"ט, סי' לא, ב.

י, א, הקדש ע"י שליח (ישוב קושית הגר"ע אינר).

חי"ט, חוב' א, סי' ח, א ; חוב' ב, סי' טו.

יא, ב, בענין בהמת שלמים וולדה חולין ושחטה בפנים.

ח"ב, סי' סא, א.

יא, ב, בדין גיזה כשהקדיש חצי אבר. חי"ד, חוב' א, הוספה, "בית מדרש", סי' קלג.

כח, א, בענין הקרבה למזבח שור שהמית, קודם נמר דינו (הערה בשו"ת, "חתם סופר", או"ח סי' קפ). ח"ח, סי' נה, ד (עמ' 90) [והשווה במפתח, חולין קמ, א : בהמת עיר הגדחת וכו' ובמקומות הרשומים שם].

ל, א, ביאור בתוס' ד"ה ואידך לישתרו, גבי שותפין שחלקו אחד נטל עשרה ואחד עשרה וכלב, דמאי פריך וליברור חדא להרי כלבי ואינך לישתרו, הא בדאורייתא אין ברירה. ח"ד, סי' יז, ב [ועי' סי' לו, ז].

לא, ב, ביאור הגמ' דאפילו למאן דאמר דמועלין בגידולי מזבח, הני מילי בחזי למזבח, אבל בלא חזי אין מועלין בהם.

ח"ב, סי' נא.

לב, ב, בדין אפר הנשרפין והנקברין. חי"ד, חוב' ג, הוספה, "שער יהוד נתן", סי' א, יאיב ; ב, יג.

ד"ה שנתו, בענין תמידין בראש השנה.

ח"ו, סי' נה.

כב, א, ביאור בגמ' בענין עכו"ם דקיבל עליו לרדן בדיני ישראל.

ח"ב, סי' א, א.

כח, א, הערה ב, תפארת ישראל, ציון כה, בענין חרם בשדה מסנה.

ח"ו, סי' קו, ב. ח"ז, סי' פ, ג ; פו, ב ; צא, ג.

לב, א, בדברי התוס' ד"ה מדאיצטריך הלל לתקוני, דאם נתינה בע"כ הוי נתינה יכול לזכות גם שלא בפניו על ידי אחר.

ח"א, סי' פד.

תמורה

ב, א, בדין מלכות על תמורה (בדברי רש"י : משום לאו דלא ימיר).

חי"א, חוב' ג, סי' יא. חי"ב, חוב' א, סי' יז, ייא ; חוב' ב, סי' כ ; חוב' ד, סי' ה, ב ; ז, ד ; חוב' ה, סי' יב ; חוב' ו, סי' יד.

ב, א, בענין עונש ומלכות על תמורה. ח"י, קונט' א, סי' ט, כב.

ה, א, בענין מלכות בתורם ממין על שאינו מינו.

ח"ז, סי' פד, א.

ו, א, בקושית הגמ' על רבא, דאמר : כל מלתא דאמר רחמנא לא תעביד, אי עביד לא מהני — והרי משכון דרחמנא אמר לא תבוא אל ביתו לעבוט עבוטו, ותנן מחזיר את הכר בלילה ואת המחרישה ביום (ביאור בדברי התוס' דאי לא מהני ה' לו להחזירם לבעלים מכל וכל).

ח"ב, סי' מט, זח.

י, א, ישוב קושית התוס' ד"ה והשתא דשנינו, דאמאי לא אמרינן דפליגי אביי ורבא, גבי כל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד, אם עביד מהני

כריתות

ודאות, שאפילו התנא קמא דרשב"ג
סבר בתחילה דמדינא דמי לטבילות
ופטורה בקרבן אחד ואין השאר
עלי' חובה, אלא שלא רצו לנלות
זה, שלא תפשע ותשהה קרבנותיה
כדי להפטר בקרבן אחד.
ח"ב, סי' פד, ד.
י, א, ביאור בנמ' בטומאה מה לי
אמר ר' יהודה כו'.
ח"ב, סי' פד, ה.
י, א, בענין מחוסר כפורים דזב.
ח"ב, סי' עג, ב ; פד, ו.
י, ב, לאו אורח ארעא לאיתויי פחות
מפרוטא למקום.
ח"ד, סי' ד, א.
יא, א, בהא דקטן וקטנה פטורים
מאיסורי עריות.
ח"י, קונט' א, סי' ט, טז.
יא, א, בדברי רש"י, גבי שפחה חרופה
דכזמן שהאשה לוקה האיש מביא
קרבן, שגדולה היא ובת עונשין
היא.
ח"ז, סי' כג.
יא, א, בדבר האשם שהקריבו ישראל
בימי עזרא.
ח"ב, חוב' ג, סי' יא, ב.
יא, ב, בשיטת התוס', גבי עד אומר
אכל חלב ועד אומר לא אכל, מביא
אשם תלוי, דהיינו דוקא דהאיש
שמעידין בו שותק, אבל אומר איני
יודע, פטור.
ח"ב, סי' נח, א.
יב, א, אמרו לו שנים אכלת חלב והוא
אומר לא אכלתי (ישוב קושיית
התוס').
ח"ב, סי' מט, ט.
יב, א, בדברי רש"י, בהא דנאמן אדם
על עצמו יותר ממאה איש, דהיינו
דוקא בדברים שיש בהם כפרה.
ח"ב, סי' מט, ט.

ב, א, בדברי רש"י על מגדף, דאיכא
מאן דאמר מברך את השם, ואיכא
למ"ד מזמר ומשורר לעבודת כוכבים.
ח"א, סי' פ, ב.
ג, א, בענין אין עונשין מן הדין.
ח"ב, חוב' ו, הוספה, בית מדרש",
סי' מ.
ג, א, בדברי התוס' ד"ה לומר שאין
עונשין מן הדין, דחמירי טפי ב'
צדיק מצד א' וכו'.
ח"א, סי' יא, ד.
ג, ב, בדין חובר חבר לנחשים ועקר-
בים דקאתו בתרי'.
ח"ג, חוב' ה, סי' ג, ג.
ה, ב, בענין ירושת מלכות ומשיחת
מלך בן מלך כשיש מחלוקת עליו.
ח"ט, סי' כח. ח"א, חוב' א, סי'
א, א [ועי' שו"ת "אבני נזר", יו"ד
ח"ב, סי' שיב].
ז, א, בענין סיכה בשמן של סודש
ותרומה.
ח"ג, סי' טו.
ז, ב, הערה בדברי הנמ' מודה ר' יוסי
בתנאי במחוסר כפרה.
ח"ב, סי' מה, ד.
ז, ב, ביאור ברש"י, גבי המפלת לאור
שמונים ואחד ב"ש פוטריין מן
הקרבן, היינו מלידה שניה.
ח"ב, סי' פד, א.
ח, א, זכ שראה ג' ראיות וכו'.
ח"ב, סי' פד, ג.
ח, א, בנירסת רש"י ור"ת גבי נכנס
לב"ד ולמד דאשה שיש עליה ה'
לירות ודאות וח' זיבות ודאות מביר
אה קרבן אחד וכו'.
ח"ב, סי' פד, ד.
ח, א, ביאור שיטת הראב"ד בפירושו
לתורת כהנים (פ' תזריע), בענין
קרבנות לאשה שיש עלי' ה' לירות

תלמוד בבלי

בים, — ואמאי לא פירש"י דאין
בהן מעילה משום דלא יכולין לפדור
תו, דבעינן העמדה והערכה.
ח"ח, סי' עח.
יב, ב, בדברי התוס' ד"ה חלב, בטעמא
דאין מעילה בחלב המוקדשין.
ח"ב, סי' נא.
טו, א, ביאור בתוס' ד"ה ואפי' כי
מתו, דר"י ס"ל דקדשי בדק הבית
לא הוי בכלל העמדה והערכה.
ח"ח, סי' עח.

תמיד

כו, א, בזמן קריאת הגבר (בדברי
הרמב"ם בפירוש המשניות : וקרי-
את הגבר נאמר קריאת שכויו כו',
ר"ל קרוב לעלות השחר).
ח"ו, סי' פז, א (הערה ב).
כט, ב, בדברי המפרש דליכא משום
ישוב ארץ ישראל רק בשבעת המי-
נים.
ח"ח, סי' ד.
ל, ב, בדברי הרמב"ם בפ' המשניות
דלמאן דאמר מנורה בין מזרח
למערב היתה מונחת, היו פיות כל
הגרות לנכח קדשי הקדשים.
ח"ו, סי' עא, ב.
לג, ב, השיר שהלויים היו אומרים
במקדש וכו', בשבת היו אומרים :
מוזמר שיר ליום השבת, מוזמר שיר
לעתיד לבוא.
ח"ה, חוב' ה'ז, סי' יג, יב [ועי'
ח"ה, חוב' איב, סי' ט].

נדה

ב, א, ישוב לקושית התוס' ד"ה מעת
לעת, דמאי שנא מכל ספק טומאה
דברשות היחיד טמא ודאי אף לאחר
לין משום דילפינן מסוטה.
ח"ה, סי' ג, ב.

יב, א, בהא דמודים חכמים לר"י
בחלבין ובביאת מקדש, אבל בטומ'—
אה לא מודו ליה.
ח"ב, סי' מט, ט.
יג, ב, בדברי התוס' ד"ה ואשם,
דבקדושת הגוף מועלין אף באיסורי
הנאה, ולא כן בקדושת דמים.
ח"ז, סי' קמז.
יד, א, בענין נותר ופגול בחדא בהמה.
ח"ד, סי' נה, ב.
יד, א, בענין עירוב והוצאה ליום
הכפורים.

ח"א, סי' לח, ג; ע, ת. ח"ב, סי'
יז, ג, ח"ד, חוב' א, הוספה „אמרי
ברוך" (עמ' ב).
יד, א, בענין אין בית הבליעה מחזיק
יותר משני זיתים.
ח"א, סי' לד.
יד, א, יש בא ביאה אחת וחייב עליו
ו' חטאות.
ח"ב, חוב' ג, סי' יד; חוב' ו,
סי' יז.
יח, ב, כי מכפר יוה"כ על כולו'
שיעורא, על פלגא דשיעורא לא
מכפר.
ח"ד, קונט' יב, הוספה „שערי
אורה", סי' יג (עמ' 27).
יט, א, בדברי רש"י ד"ה מבעי ליה,
דר' אליעזר לית ליה מלאכת מחש'
בת אסרה תורה.
ח"ד, סי' פה, ו.
כד, א, שור הנסקל שהוזמו עריו
(ישוב קושית ה„שער המלך").
ח"ג, חוב' ד, סי' י. ח"ד, חוב'
א, הוספה „שער שלום", טו.

מעילה

יב, א, בדברי רש"י ד"ה יצאו מידי
מעילה דבר תורה, בקדשים שמתו,
וקדושת דמים נמי ליח בהו, דאין
פודין את הקדשים להאכילם לכל-

מפתח ל"שערי תורה"

מא, א, עובר בהמת קדשים באתנן ומחיר.

ח"ד, חוב' א, ס' יא; חוב' ג, ס' א, ג; שם, הוספה, "בית מדרש", ס' קן.

מו, ב, בענין מופלא הסמוך לאיש להקדיש ולתרום במחשבה.
ח"ט, ס' ג, ג.

מו, ב, ביאור בתוס' ד"ה אי אמרת וכו', רר' יהודה גם כן אית ליה דמופלא סמוך לאיש דאורייתא, רק דלהקל ולתקן טבל לא אתרבי להיות כגדול.
ח"ט, ס' ג, ג.

מח, א, בדברי הרמב"ם בפירוש המשניות דלר' מאיר קטנה אינה מתויבמת משום שמקיש אשה לאיש, ובגמ' מבואר דטעמו הוא בקטן שמא ימצא סריס, ובקטנה שמא תמצא איילונית.
ח"א, ס' יא, ב; כט, ב; נו, ו; קג, א.

נח, א, ביאור בתוס' ד"ה שמא יעשה שטיחין, בענין הנאה מעור אדם מת.
ח"ג, ס' לא, א. ח"ד, ס' נד, ב; פח, ז.

נט, ב, הערה ב, תפארת ישראל, ציון ט, בדם שנמצא על חלוק אחד של ג' נשים, דנימא כאן נמצא, כאן הי'.
ח"ח, ס' יח, ח.

ב, א, ביאור בתוס' ד"ה והלל, דשני נזירים ברשות הרבים, וכן בשני שבילין מוקמינן לכל אחד ואחד אחזקת טהרה, אע"פ שאחד מהם בודאי טמא.
ח"ו, ס' י.

ב, ב, כדן טומאה למפרע במקוה שנמצא חסר ובחביות של תרומה שנמצא חומץ.

ח"א, ס' צו. ח"ו, ס' ה, ב.
ב, ב, בדברי התוס' ד"ה דאיכא ריעור תא, דממכה אביו ומפרה אדומה ילפינן דאזלינן בתר רובא, משום דהחזקה לא נתבררה (ישוב לדברי הב"ח שם).

ח"א, ס' קיא, ט. ח"ו, ס' כ, ו.
ב, ב, חבלה באביו מריפה.
ח"ו, ס' קח, י.

ו, ב, בהא דאשה מטמא מע"ל בחולין שנעשו על טהרת הקודש ולא בחולין שנעשו על טהרת תרומה.
ח"א, ס' מ, ג; נב, ג.

ו, ב, ישוב קושית התוס' בהא דפי' רש"י באשה ילדה שעברו עליה שלש עונות דיה שעתה בשעת הדחק, היינו בשני בצורת, ולא רצו להפסיד טהרות.
ח"ו, ס' עח, א.

יו, א, בדבר השמטת השלחן ערוך דברי הגמ' דהאוכל ביצה קלופה מתחייב בנפשו ודמו בראשו.
ח"ג, ס' נט, י.

תלמוד ירושלמי

ברכות

ב, ח, כד דמך ר' סימון בר זביד עאל
ר' ליא ואפטר עילוי, ארבעה דברים
תשמישן של עולם, וכולן אם אבדו
יש להן חליפין כו', אבל ת"ח שמת
מי מביא לנו חליפתו כו'. א"ר לוי,
אחי יוסף על שמצאו מציאה יצא
לבם כו', אנו שאבדנו בר זביד על
אחת כמה וכמה.
ח"ה, סי' לב, ב; לך [ועי' סי' לט,
עמ' 84].

ד, א, הערה ב, פני משה" בענין נדיים
לתמידין.

ח"ו, סי' נה (עמ' 109).

ו, א, ר' חגי ור' מרמיה סלקין לבי
חנוותא, ספץ ר"ח וכירך עליהן
וכו'.

ח"ג, סי' מב, ד; מה.

דמאי

ז, ב, בדין הפרשת מעשר מדמאי
בשבת.

ח"ב, סי' מה, א.

כלאים

א, ד, בדין נטילת ייחור וזרע שנתגדלו
מכלאי אילנות וכלאי ירק ולנטוע
ולזרוע אותם במקום אחר.
ח"ח, סי' עו (עמ' 164).

ח, ב, בדין רכיבה על גבי פרדה.

ח"ח, סי' עו (עמ' 166).

תרומות

ו, א, השב מידעתה חייב על שגגתה.
ח"ג, סי' ט, ו.

ח, ג, ברצות ה' דרכי איש נם אויביו
ישלים אתו, ר"מ אומר זה הכלב.
ח"ז, סי' קכח, לב.

ח, ד, בענין מסירת נפש אחת מישראל
מסיעת בני אדם, כשיחדוהו העכו"ם.
ח"ט, חוב' ב, סי' ד.

יא, ה, הדלקת נר חנוכה בשמן שריפה
כשאין לו שמן של חולין.

ח"א, סי' ב, א; סח, א. ח"ו, סי'
יז, א [ועי' ח"ד, קונט' יב, הוספה
„שערי אורה“, סי' ח, א].

חלה

א, ד, בדין חלה במדומע.

ח"ג, חוב' ב, הוספה „בית מדרש“,
סי' פז. ח"ד, הוספה הנ"ל, סי'
קמא, ב [ועי' ח"א, סי' כד, ג].

ערלה

ב, ה, כל נותני טעמים אין לוקין
עליהן חוץ מנותני טעם של נזיר.
ח"ב, חוב' א, סי' י.

בכורים

ב, א, התרומה והבכורים חייבין עליהן
מיתה וחומש ואסורין לזרים (ישוב
קושית הרמב"ן).
ח"ו, סי' יג, ג; קח, ג.

פסחים

א, ח, הטלת מום בסדשים שחייב
באחריותו.

ח"ו, סי' יג, ד.

ב, ב, בענין הנאה מחדש.
ח"ט, חוב' ב, סי' ט.

מפתח ל"שערי תורה"

ב, ג, בהא דחמשתהוה לכרי ומירחו
ואחר כך אכלו, אם התרו בו משום
טבל אינו לוקה, דלא אתי איסור קל
דטבל וחל על איסור חמור דע"ז.
ח"ב, סי' לר, ה"ו.

מגילה

ד, יב, מזוזה קודמת לתפילין, משום
שנוהגת גם בימים טובים ובשבתות.
ח"ג, סי' מט, א.

יבמות

ד, יא, אמר ר' יוחנן כל מקום ששנה
סתם משניות דרבנן עד שיפרש לו
רובו וכו'.
ח"ח, קונט' ד, הוספה, "משנת ר'
יעקב", יא.

ג, ג, בענין הפרשת חלה בטומאה
בפסח.

ח"א, סי' ד, ב (עמ' 18); סח, ג;
צח, ב; סב, ו.

ה, ד, פסח שנשחט על החמץ.

ח"ה, סי' כט, א.

ט, א, יש מותרות לבעליהן ואסורות
ליבמיהן.
ח"ה, סי' מב (עמ' 94).

ו, ד, בענין קרבנות המועדים שבאים
בטומאה ואין נאכלין בטומאה.
ח"ב, סי' לב.

י, ג, שנים אומרים נתקדשה ושנים
אומרים לא נתקדשה.
ח"ב, סי' נח, א (עמ' 206).

ז, יב, בקדושת המחילות שתחת ההיכל.
ח"ד, סי' סה.

יא, א, בשומרת יבם של אביו שחייב
עלי' משום אשת אב.
ח"ד, סי' ו, א (עמ' 18); צג, ב.

י, ז, בדין ברכת הפסח וברכת הזבח.
ח"ט, חוב' ב, הוספה, "חסד
לאברהם", סי' ג.

יומא

יג, א, בית שמאי אומרים בבעל ולא
ביבם, ובית הלל אומרים ביבם ולא
בבעל.
ח"ב, סי' צב, ג.

ב, א, בזמן שהן מרובין רצין ועולין
בכבש כו' ואם היו שניים שוים כו'.
ח"ז, חוב' ג, סי' יט.

ג, ה, בטבילת כהן גדול זקן או
איסטניס ביום הכפורים.

ח"ז, סי' צח [ועי' ח"ו, סי' לו (עמ'
78)].

כתובות

ד, ג, במת והניח פירות תלושין מן
הקרע.
ח"א, סי' סט, א.

סוכה

נדריים
ו, ד, בענין נדר דהוי כדבר שיש לו
מתירין.
ח"ג, חוב' ג, סי' ה, ו.

א, ב, בדין סוכת הרועים וסוכת
היוצרים.
ח"ג, סי' סא, ג.

ב, א, ישיבת עבדים בסוכה (ישוב
קושית הר"ן והריטב"א).

ח"ב, סי' ח, י"א.

גזיר

ז, א, גדול כבוד הבריות שדוחה לא
תעשה "שעה אחת".
ח"ה, סי' ב, א.

ב, ז, בדין עשיית סוכה כחולו של
מועד.
ח"ה, סי' יא, ד"ה.

תלמוד ירושלמי

ז, א, הקדים לו שכרו, בדא נשבע
ונוטל.
ח"ו, סי' יט.

עבודה זרה

ב, ט, אין דבר של רבים נאסר.
ח"ז, סי' פב, ז.

מכילתא

בא

פ' ה, ושחטו אותו, וכי כולן שוחטין
אותו? אלא מכאן ששלוהו של
אדם כמותו; ושחטו אותו, בין בחול
ובין בשבת.

ח"א, סי' גג, א.

פ' ו, בשריפת נותר של פסח.
ח"ט, סי' ל. ח"ז, חוב' ה"ו, סי'
יג, ט.

יתרו

פ' ז, זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו
וכו', נדילים תעשה לך ולא תלבש
שעטנז שניהם בדיבור אחד נאמרו.
ח"א, חוב' ג, סי' יז, ו. ח"ב,
חוב' ד, סי' יז.

פ' ח, באיסור דלא תחמוד.

ח"ג, חוב' א, הוספה "שער אליהו".
ח"ד, חוב' א, הוספה "שער שלום",
ח; "שער שלמה", יא; "שער
אליהו" [ועי' ח"ג, חוב' א, סי' א.
ח"ד, חוב' א, סי' ה; חוב' ג, סי'
א, א. ח"ו, חוב' א, סי' ב, א;
חוב' ג, סי' ג; ט, ב. ח"ז, חוב'
א', סי' טז; חוב' ב, סי' ב, ג].

משפטים

פ' יד, ושלת את בעירו ובער בשדה
אחר.
ח"א, חוב' ב, הוספה "עולת
החדש", סי' ה.

מוטה

ח, ד, הנודר מן הבית מותר לישב
בבית שאין בו ארבע אמות על
ארבע אמות.
ח"א, סי' קיג (עמ' 344).

קידושין

א, ב, בדין תנאי בעונה.
ח"ד, סי' מא.

ג, א, קידש אשה לאחר שלשים יום
ונשאת לאחר ומת או גירשה בתוך
אותו זמן, חלו עלי' קידושי ראשון
לאחר שלשים יום.
ח"א, סי' ע, ה; קכ, ז.

בבא קמא

א, א, בשיעור טומאת משכב.
ח"י, קונט' א, סי' ח. ח"א, חוב'
א, סי' כ.
א, א, בענין נזקי בור בקרקעות.
ח"י, קונט' ב, סי' כ.

בבא בתרא

י, ז, שטר בין שטרותי פרוע וגמצא
לאחד שנים, הגדול פרוע ולא הקטן.
ח"א, חוב' ד"ה, סי' ה.

פנהדרין

ד, ב, אילו נתנה התורה חתוכה, לא
הי' לרגל עמידה וכו'.
ח"ב (מעבר לשער).
ד, ה, אם טעו ודנו בלילה דינם דין.
ח"ב (מעבר לשער).
ח, ה, בדין בן סורר ומורה שאינו
נכסף עד שיהיו שם נ' הראשונים
שנלקה בפניהם.
ח"ט, סי' כז.

שבועות

ד, ג, בדין עשרה עדים בכת א' וכפרו
כולם בזה אחר זה.
ח"ו, סי' כב, ד.

ס פ ר א

ברייתא דרבי ישמעאל

א, ה, מבנין אב ומכתוב אחד, כיצד, לא הרי המשכב כהרי המושב ולא הרי המושב כהרי המשכב וכו'.
ח"י, קונט' א, סי' ת. חי"א, חוב' א, סי' כ.
א, ו, מבנין אב משני כתובים וכו'.
חי"ד, חוב' ב, הוספה, "שער שלמה", ט.

נשא

פ' כג, בדין ריפוי נזיר ביין.
ח"א, סי' לו, ב.

שלח

פ' קיד, מות יומת האיש, לדורות;
רגום אותו באבנים, לשעת.
ח"ב, סי' עג, ד.

ממות

פ' קנז, בענין אין עונשין מן הדין לבן-נח.
חי"ג, חוב' ב, הוספה, "בית מדרש", סי' פג, ב.

שופטים

פ' קפח, באיסור חליפת דברי ר' אליעזר בדברי ר' יהושע.
ח"ט, סי' ת.

ברכה

פ' שנה, יהי רצוי אחיו, אין בכל הארצות שמשמטת שביעית כארצו של אשר.
חי"א, חוב' ג, סי' יז, י.

תוספתא

פאה

ב, טו, איזהו לקט, זה הנושר בשעת הקציר ובשעת התלישה וכו'.
חי"א, חוב' ב, סי' ז.

דמאי

ג, יב, ה' הוא נאמן ואשתו אינה נאמנת, לוקחין ממנו וכו', אע"פ שאמרו הרי הוא כדר עם נחש בכפיפה.
חי"א, חוב' ג, סי' יד, א.

ויקרא

פ' ב, ב, בדברי הראב"ד דרין רשות במצוות לנשים הוא כמו חובה לאנשים.
ח"י, קונט' א, סי' ט, כז.

אמור

פ' י, ה, והניף את העומר וכו', לרצונכם, אין כופים את הצבור על כורחו.
ח"ו, סי' כט, א.

בהר

פ' א, א, בדבר הלימוד משמיטה שכל המצוות נאמרו כללותיהם ודקדור קיהם מסיני.
ח"ג, סי' כז, ד. חט"ו, חוב' ג, סי' יב, א.

בחקותי

פ' ב, א, בענין השבתת חי' רעה מן הארץ.
חי"ג, חוב' ד, סי' כא [ועי', "צפנת פענח" לר"י ראזין, ויקרא, ירושלים תשכ"ב, עמ' רנא].
פ' יב, י, בענין ירושת מעשר שני.
חי"א, חוב' ב, סי' ו, איב; חוב' דה, סי' כ, דיז.

תוספת א

ה, ח, בנכרי שהי' צווח ואומר: קחו
לכם פירות וכו', פירות ערלה הן
וכו'.
ח"ג, סי' מז.

שבועות
ג, ג, אין אדם מתחייב [לשמוע] אא"כ
חטא כו'.
חי"א, חוב' ג, הוספה „עולת
החדש", סי' ד.

כלאים
ב, טז, ישראל שקיים כלאים בתוך
שדהו אין אחיו הכהנים נכנסין
לתוכה, אלא רואין אותו כציון בית
הקברות.
חי"א, חוב' ג, סי' יד, ג.

ג, ד, בחיוב שבועת האלה להשומע
מפי עצמו כשומע מפי ואחרים.
ח"ח, סי' כד.
ג, ו, בדיני שבועת העדות לחרש,
שוטה, סומא ואלם.
חי"ב, חוב' ד, סי' ו.

מכות
ד, ד, בתגלחת שערה אחת בנזיר.
ח"א, סי' עג, א.

תרומו
ז, יב, האוכל את התולעים שבעיקרי
אילנות ואת הקפה שבירק, חייב
וכו'.
חי"א, חוב' ג, סי' יד, ב.

חולין
י, ב, בדבר הפטור מלשלח את האם
כשמתו הבנים או שנעשו טרפה
קודם נטילתם.
ח"ח, סי' סו, כ.

עירובין
ח, טז, הלכות שבת, חגיגות ומעילה
כהררין תלוין בשערה וכו', מכאן
אמר רבי יהושע צבתא בצבתא
מתעבדא.
חי"א, חוב' ג, סי' יד, ד.

כריתות
ב, ז, המביא חטאתו ושחטה, ספק
נזרק הדם ספק לא נזרק הדם, יצא.
חי"ז, חוב' ה, סי' יא.

מעילה
א, יב, הקדוש חורש לקורות מועלין
בקורות ומועלין בשפור ובנמוייה.
חי"ט, חוב' א, סי' ד.

מגילה
ב, ד, מכאן ואילך הנהיגו שיהו קטן
קורא אותה לרבים.
חי"א, חוב' ג, סי' יד, ה. חי"ב,
חוב' ד, סי' ח.

זהר

אחרי מות
סז, א, וקטרא דדהבא זקפה ברנליה.
ח"ז, סי' פט, ה.

בבא קמא
ז, ג, המתנגב מאחר חבר והולך ושונה
פרקו אע"פ שנקרא נגב זוכה לעצמו
וכו'.
ח"ב, סי' ז, ד.

עג, א, ג' דרגין אינן מתקשרין דא
בדא: קב"ה, אוריתא וישראל.
ח"ה, סי' לח.

נשא

קכה, א, ושחט אחרא ולאן כהנא,
דכהנא אסור ליה כרינא.
ח"ב, סי' נח, ד.

מקץ

פט, ב, בענין במיחותו של יוסף על שר
המשקים.
ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי
אורה", סי' א, ד.

פרקי דרבי אליעזר

שמות

ג, א, פתי יאמין לכל דבר, מה פתי —
נער כו'.
ח"ה, סי' ת, ג.

לז, כאשר ינוס איש מפני הארי ופגעו
הדוב (עמוס ה, יט). הארי — זה
לבן וכו', הארי יש לו בושט פנים.
ח"ב, סי' פב, ב.

תהלים

כו, ויגע האיש בעצמות אלישע ויחי
ויקם על רגליו וכו', ומי הי' ? זה
בנה של שונמית.
ח"ד, סי' נג, ז.

מו, בענין בריאת הלוחות.
ח"ג, סי' סז, יז.

מדרש רבה

בראשית

עה, א, חדשים לבקרים רבה אמונתך
כו', ממה שאתה מחדשנו בבוקרן
של מלכיות אנו יודעים שאמונתך
רבה לגאלנו.
ח"ח, חוב' דיה, סי' ו.

רות
ג, א, רב הונא ריש גלותא שאל לרב
חסדאי וכו'.
ח"א, חוב' ב, סי' יג, ז. ח"ב,
חוב' ה, סי' כ [ועי' ח"ז, סי' מ, ה].
ג, א, הסר המצנפת והרם העטרה וכו',
הסר המצנפת מרכותינו והרם העט-
רה מאומות העכו"ם וכו'.
ח"ז, סי' מ, ה [ועי' ח"א, חוב' ב,
סי' יג, ז. ח"ב, חוב' ה, סי' כ].

צא, א, ת"ח שמת אין אנו מוצאין
תמורתו.
ח"ה, סי' לה; לט [ועי' סי' לד,
עמ' 160].

וירא

מח, י, אמר הקב"ה לאברהם כו' אתה
אמרת ואקחה פת לחם, חייך שאני
פורע לבניך כו' הנני ממטיר לכם
לחם מן השמים.
ח"א, חוב' ג, הוספה "עולת
החדש", א.

איכה

א, סה, חטאו בכפליים ולקו בכפליים
ומתנחמו בכפליים.
ח"ה, חוב' א-ב, סי' ט.
ב, כב, מה אשוה לך ואנחמך —
לכשאשוה לך אנחמך וכו'.
ח"ה, סי' לז (עמ' 78).

תולדות

א, לט, סילוקן של צדיקים קשה לפני
הקב"ה יותר ממאה תוכחות חסר
שתים שבמשנה תורה ומחורבן בית
המקדש.
ח"ה, סי' לו (עמ' 68).

סז, ד, זעקה אחת הזעיק יעקב לעשו
כו'.
ח"ח, קונט' ה, הוספה "זכרון
אפרים", עמ' 2.

ילקוט שמעוני

שופטים

ר' סד, ויעש אותו גדעון לאפור וכו'.
ולמה עשה אפור? לפי שמנשה לא
הי' באבני אפור כי אם אפרים וכו'.
ח"ג, סי' נג, ח.

חבקוק

ר' תקסב, על משמרתי אעמודה ואת-
יצבה על מצור וכו', אמר הקב"ה
כל מי ששכר קרדומו יבא אצלי
וכו'.
ח"ג, סי' סו, יז.

קהלת

ז, לה, טוב אשר תאחז בזה — זה
מקרא, וגם מזה אל תנח ירך — זה
משנה, כי ירא א' יצא את כולם,
כגון ר' אבהו דקסרין.
ח"ה, סי' לב, ד.
יא, ה, תן חלק לשבעה — זה דורו
של משה שמל אותם לשבעה כו'.
ח"ב, סי' לא, ה.

מדרש תנחומא

יתרו

ח, ספק נפשות דוחה שבת.
ח"ד, סי' פה, ד.

רמב"ם (יד החזקה)

ימודי התורה

ה, ד, עבר ולא נהרג על שלש העבירות.
— ח"ז, חוב' ב, סי' ט; חוב' היו,
סי' א, ב [ועי' ח"ז, חוב' דה,
סי' ה, א].
ה, ה, בדין מסירת נפש אחת מישראל
שיחזקהו העכו"ם להורגו. — ח"ט,
חוב' ב, סי' ד.

דעות

ב, ג, בדבר המסור דכל הכועס כאילו
עובר ע"ז. — ח"ו, השמטות לסי'
יג, י (עמ' 84); סי' פב, ב; קד, ג.

עבודת כוכבים

ב, ט, בדברי ה"כספ' משנה" דלאו
שאין בו מעשה אין צריך התראה.
— ח"ט, סי' כו, יד.
ז, ג, על דבר סימן בעור בהמה שהקד'
ריבה לעכו"ם. — ח"ב, סי' עב, א.
ז, י, טבעת של עכו"ם שנתערבה במאה
טבעות ונפלה אחת מהם לים הגדול.
— ח"א, חוב' ג, סי' ג, ב; חוב'
דיה, סי' ד.

תשובה

ג, יד, בדבר המסור דהמתכבד בקלון
חבירו אין לו חלק לעולם הבא. —
ח"ט, חוב' א, סי' טו, ה.

ספר תורה

ז, א, נשים במצוות כתיבת ספר תורה.
— ח"ד, סי' צו. ח"ו, סי' עא, ו.
ז, ב, ספר תורה של מלך שיוצא ונכנס
עמו. — ח"א, חוב' א, סי' י, ג.

ציצית

א, יא, בדין ציצית מצמר נוזל. —
ח"ו, סי' כו, ג.

ברכות

ב, ו, בדין אמירת על הנסים בחנוכה
ופורים. — ח"ב, סי' ט, ב.
י, יג, בדין ברכה על אילנות פורחות
ביומי הנסין (במה ששינה מלשון
הנמ' וכותב היוצא לשדות או לגנות
וכו'). — ח"ג, סי' ו; לה, ב;
מו, ג.

יא, ח, בדין ברכה על עשיית מעקה.
— ח"ח, סי' נה (עמ' 86, 89)
[ועי' ח"ו, סי' יג, ו].

מילה

א, א, במצות מילה על בית-דין ועל
כל-ישראל לבד מהאב. — ח"ג, סי'
א, י.

א, יח, בדבר דחיית המילה לתינוק
חולה משום שאפשר למולו לאחר
זמן, ואי אפשר לתחזיר נפש אחת
מישראל לעולם. — ח"ה, סי' מב
(עמ' 93).

ב, ז, באיסור שחיקת סממנין למילה
בשבת, מפני שאפשר לעשותו בערב
שבת (ישוב קושית הש"ך). —
ח"ו, סי' צ, ב.

סדר תפלות כל השנה

בנוסח ברכת י"א של תפלת י"ח:
מלך אוהב צדקה ומשפט. — ח"ג,
חוב' א, הוספה "בית מדרש", סי'
עז, א.

בדבר נוסח הוידוי אבל אנחנו ואביר
תינו אשמנו בגדנו וכו'. — ח"ג,
חוב' א, סי' יא, א; חוב' ד, סי'
כב, ב.

שבת

ז, טז, בדין נשואין במועד. — ח"ז,
חוב' גיד, סי' א.

חמץ ומצה

א, ב, החמץ בפסח אסור בהנחה
שנאמר לא יאכל חמץ. — ח"ב,
חוב' ג, סי' יג. ח"ט, חוב' ב,
סי' ט.

א, ב, בדין חמץ ושאר שנפסלו
מאכילת כלב. — ח"ב, סי' לג.

א, ג, בדין מלקות בקניית חמץ בפסח.
— ח"ה, סי' יח. ח"ו, סי' צה, ג.
ח"ז, סי' פא, הו; קמו.

א, ו, בדין מלקות באוכל מתערובת
חמץ כזית בכדי אכילת פרס. —
ח"ח, סי' לט, א.

א, ז, בדבר הלימוד מ"לא יאכל"
לאסור חמץ בפסח בכל שהוא. —
ח"א, סי' נח, ד. ח"ה, סי' לט,
בג.

א, ז, בדין חצי שיעור חמץ בערב
פסח. — ח"ח, סי' לט, ג.

ב, ב, בדין ביטול לחמץ ידוע. —
ח"ב, חוב' ד, הוספה, "שער יוסף",
ג.

ב, ג, בענין בדיקה בלא ביטול (ישוב
קושיה ה"מקור חיים"). — ח"ד,
סי' פט, ב.

ג, יא, באופני ביעור חמץ. — ח"ו,
סי' קח, א.

ד, יא, מלונגה שנשרתה. — ח"ב,
סי' לג.

ו, ז, בדין מצה של טבל. — ח"א,
סי' לר (עמ' 89). ח"ח, סי' לט, ד.
ח"ב, חוב' ו, הוספה, "בית מדרש",
סי' מרימו. ח"ג, חוב' ב, הוספה
הנ"ל, סי' פו [ועי' חוב' ד, הוספה
הנ"ל, סי' קיד].

ו, ז, בענין איסור כולל ומוסיף. —
ח"ו, סי' קח, ה. ח"ח, סי' פד, א.
ו, ט, היסח הדעת במצת מצוה. —
ח"ד, סי' מז, יגיד.

ב, א, בענין שבת דחוייה אצל סכנת
נפשות. — ח"ב, סי' מט, א.

ב, יא, בדברי ה"מגיד משנה" דדוקא
בולדת מחללין על יד שינוי, אבל
בשאר חולים שיש בהם סכנה אין
צריכים לעשות שינוי. — ח"ב, סי'
יא, ד.

ב, כד, הצלת נדרף מפני עכו"ם, ע"י
חילול שבת. — ח"ב, סי' מה, ד.

ו, יב, פוסק אדם עם הנכרי על
המלאכה וקוצץ דמים והנכרי עושה
לעצמו כו'. — ח"ו, סי' כג.

ו, כג, בדין קניית לחם במוצ"ש
מאופים שאופים ומוכרים בשבת
בפרהסיא. — ח"ז, חוב' ד, סי'
יד.

ח, ו, באיסור קיבוץ דבילה לנוף אחד
משום תולדת מעמר. — ח"ז, סי'
עד, ב.

יב, ב, בדין מחמם מתכות כדי לצרפו.
— ח"ט, חוב' א, סי' ה.

יז, ב, בדין מחיצות לרשות היחיד. —
ח"ז, חוב' הו, סי' יג, ב.

יז, יג, בדין עשיית קורה מאשרה. —
ח"א, סי' צה, ג.

כא, ג, כיבוד קרקע בשבת. — ח"ח,
חוב' אב, סי' יז, אב.

עירובין

א, יב, בשיעור ליטרא. — ח"ב, חוב'
ג, סי' יט, ב; חוב' ו, סי' ג, א.

ד, ח, כמה שהשמיט את הדין רבית
שאין בו ד' אמות על ד' אמות,
אינו אוסר על בני החצר. — ח"א,
סי' קיג.

יום טוב

ב, ג, בהמת קדשים שנולד בה מום
בערב יוסטוב. — ח"ח, חוב' ד-
ה, סי' ח, א.

מפתח ל"שערי תורה"

ח, ח, בענין טבילת המצה בחרוסת
(ישוב קושית "המנהיג"). — ח"א,
סי' נד.

שקלים

א, א, בדין מחצית השקל בעני. —
ח"ב, חוב' ב, סי' ד, א; חוב' ד,
סי' ג, י.
א, א, נתינת מחצית השקל בפעם
אחת ולא בפעמים רבות. — ח"ו,
סי' פב, ד.
ב, ו, בדין תרומת שקלים משירי
הלשכה. — ח"ח, חוב' איב, סי'
ז, ה.
ג, יא, נתינת מחצית השקל ממונות
הקדש. — ח"ח, חוב' איב, סי'
ז, ה.

קדוש החדש

א, ד, בענין ליל עבור ויום העבור.
— ח"א, חוב' ב, סי' ח.
ג, ו, עדים שבאו ביום שלשים סמוך
לשקיעת החמה (ישוב קושית ה"שער
המלך"). — ח"א, סי' קטז, א.
ד, י, בעיבור השנה מתחילין מן הצד,
ולקידוש החדש מתחילין מן הגדול.
— ח"ד, סי' ז.

ה, יב, בדין עשיית שני ימים טובים
במקום שלא הגיעו שלוחי ב"ד. —
ח"ג, חוב' ג, סי' ה, ג.

תעניות

ג, י, בזמן ג' רביעיות (ישוב קושית
ה"לחם משנה" והש"ד). — ח"ח,
חוב' דיה, סי' ה, ד.

חנוכה

ג, ה, בהא שאין מברכין על הפרשת
דמאי ועל יו"ט שני מברכין. —
ח"ז, חוב' ב, סי' ב, א.
ד, ט, הדליקו מבפנים והוציאו דלוק
והניחו על פתח ביתו. — ח"ו, סי'
טז.

שופר

א, ג, שופר של עולה (במה שמביא
ב' מעמים דיוצאין בדיעבד, משום
שאין בקול דין מעילה ומצוות לאו
ליהנות ניתנו). — ח"א, סי' קא, ב.
א, ג, בענין גרם הנאה במעילת הקדש.
— ח"ח, חוב' איב, סי' ז, ה.
ב, ד, בענין כוונה בתקיעת שופר. —
ח"א, סי' צה, ב; קו, א. ח"ג,
חוב' ד, הוספה "בית מדרש", סי'
קטו.

ב, ו, באיסור תקיעת שופר בר"ה שחל
להיות בשבת (במה שמביא ב' טע'
מים: שמא יעבירונו ארבע אמות
ברשות הרבים, או יוציאו מרשות
לרשות). — ח"א, סי' לח, ב.
ב, ו, נזירה שמא יטלנו בידו ויוליכנו
למי שיתקע לו (במה ששינה מליש
נא דרבה דגזרינן שמא ילך אצל
הבקי לגמור, ולא שהוא יתקע לו).
— ח"א, סי' צה, ב.

סוכה

ה, ט, בדין סוכה שנעשית כהלכתה
ולא לשם מצוה, ובדין שתי סוכות
של יוצרים. — ח"ג, סי' סא, ב.

לולב

ח, ב, אתרוג של תרומה טהורה. —
ח"א, סי' צה, ה.

ח, ה, בדין לקיטת ענבי הדס ביום
טוב. — ח"ד, קונט' יב, הוספה
"שערי אורה", סי' ג, ג (עמ' 82).
ח"ח, חוב' דיה, סי' ה, ב. ח"ט,
חוב' ב, סי' ב.

ח, יב, בדבר התיקון לנשים שהיו
עושין במקדש בערב יו"ט הראשון.

אישות

ו, יח, בענין ביטול עדי גט זה שלא בפני זה. — ח"ט"ז, חוב' ג, סי' ה, ב.
יב, ז, שנים אומרים נתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה, והיא אמרה אינה יודעת. — ח"י"ב, חוב' ו, הוספה „בית מדרש", סי' נז.
יג, כח, אין בודקין עדי אשה בדרישה וחקירה (ישוב קושית ה"לחם מש"נח"). — ח"ז, סי' י.

יבום וחליצה

כ, יח, באיסור יבמה לשוק. — ח"ד, סי' ו, א.
ד, יז, בדין יבם שרגלו הימנית חתוכה ובדין חליצה בשמאל. — ח"ח, סי' מא.

נערה בתולה

ב, יז, באיסור קדשה. — ח"א, סי' לט, א.

מוטה

ב, ד, קטנה שהשיאה אביה וזינתה ברצונה. — ח"ו, סי' יח, ב.
ב, ח, בענין אין המים בודקין את אשתו כשהבעל לא הי' מנוסה מעון (ישוב להשגת הראב"ד). — ח"ד, סי' עו, ב (עמ' 150).
ג, כג, בדין עד אחר לטומאה לאחר השקאה. — ח"ב, סי' צט, ג.

איסורי ביאה

ו, א, במה דפסק כרב דמעין אחד הוא באשה. — ח"ב, סי' נה, ב.
י, יא, נכרא ושט שלו אטום, או שהי' חסר מטיבורו ולמטה, אין אמו טמאה לידה. — ח"ג, חוב' ה, סי' יב, ב.
כא, לא, קטלנית שעברה ונישאת. — ח"ה, סי' מב.

ג, ד, קידוש בשטר פסול. — ח"ג, חוב' ב, הוספה „בית מדרש", סי' ק; חוב' ד, סי' י, ב. ח"ד, חוב' א, הוספה הנ"ל, סי' קלב [ועי' שם הוספה „שער שלום", טו].
ד, יט, בדין קידושין באתרוג שאינו שוה פרוטה ורק בשביל חשיבות מצותו הוא שוה יותר. — ח"ז, סי' לא, נ.
ה, א, קידש אשה מסוכנת באיסורי הנאה. — ח"ז, סי' קה.
ה, ח, קידש כממון חבירו בדבר שאין הבעלים מקפידין עליו. — ח"ב, סי' פו, ה.
ו, י, בענין מחילה בעונה (ישוב קוש' ה"משנה למלך" על דברי ר"ת דעונה מקרי דבר שבממון). — ח"ד, סי' מא.
ט, טו, אשה שאמרה נתקדשתי בפני פלוני ופלוני והעדים מכחישים או תה. — ח"ב, סי' מא, ב. ח"ח, חוב' ג, קונט' „אור פני יצחק", סי' ד (עמ' כה).
י, ב, חופה שאינה ראוי' לביאה. — ח"ד, סי' עו, ג (עמ' 151) [ועי' שם, סי' פח, יג].
טו, ב, בענין כפי' לישא אשה. — ח"ט"ו, חוב' א, סי' יא; חוב' ג, סי' ז.

גירושין

א, כה, זמן מוקדם או מאוחר בגט. — ח"ב, סי' סח, ב.
ב, כ, בדין גט מעושה (באחד שאנסוהו לדבר אחר וכדי להציל את נפשו גירש את אשתו). — ח"ח, חוב' דה, סי' ה, א.
ג, יא, בדין סימנים בגט שנאבד (ישוב קושית ה"לחם משנה"). — ח"א, סי' קכד, א.

מאכלות אסורות

ב, ג, כל היוצא מן הטמא — טמא
(בדברי ה"מגיד משנה" דזהו רק
באיסור לאו ולא באיסור עשה). —
חי"ב, חוב' ג, סי' יג. חי"ז, חוב'
היו, סי' ט.

ה, ג, באסור אבר מן החי לכן-נח. —
חי"ג, חוב' ב, "בית מדרש", סי'
פח [ועי' חי"ב, חוב' ד, סי' ז, ג].
ו, א, בדין דם חגבים ודגים טמאים
ורם שקצים. — ח"א, סי' יב, ב.
ו, א, בשיעור אכילת דם. — ח"א,
סי' יב, א; מה, ט. ח"ג, סי' מ.
ו, יב, בשר חי שחלטו בחומץ (ישוב
קושית מהר"י ו' חביב). — ח"ד,
סי' נח.

ז, ב, בענין איסור מוסיף באכילת
חלב נבלה וטריפה. — חי"ח, חוב'
דה, סי' ח, ב.

ח, יב, בשר שנמצא ביד עכו"ם. —
ח"ה, סי' כד.

ח, יב, בדין בשר שנתעלם מן העין
(במה דבזה פסק כרב נגד לוי
ובענין אי ריחא מילתא היא פסק
כלוי נגד רב). — ח"ב, סי' נח, ב.
ח, יד, גיד הנשה מותר בהנאה (ישוב
קושית המפרשים, דבפט"ו הי"ז
כתב דאין בנידין בנותן טעם,
וכפסחים כב, א מבואר דלר' שמעון
דסבירא ל' דאין בנידין בנותן
טעם, גיד הנשה אסור בהנאה). —
ח"א, סי' קכג. ח"ג, סי' יח (עמ'
48). ח"ד, סי' כז, ב [ועי' שם, סי'
נג, ג; צד, ב].

ח, מז, אין לוקין על הנאת איסור
(ישוב קו' ה"פני יהושע" וה"שער
המלך"). — ח"ב, סי' סד.

ט, ו, דם שבשלו. — ח"א, סי' כח,
ג; עג, ב [ועי' סי' כז, א]. חי"ב,
חוב' א, סי' ט, ג.

ט, ו, בדין בישראל חלב בחלב. — ח"ד,
סי' נה, ב.

ט, כג, בדין דגים שצלאן עם בשר
ודין דגים שבשלו בקערה שאכלו
בה בשר. — חי"ט, חוב' א, סי'
א; חוב' ב, סי' א.

י, יב, דין חדש בחוץ לארץ (ישוב
קושית ה"פני יהושע"). — ח"ג,
סי' צ, א.

יא, א, האוכל כל שהוא מתקרובת
עכו"ם. — ח"א, סי' ת, ב; נו, ה;
סז, ה; עז, ו.

יד, י, בדין אכילת בשר בחלב שלא
כדרך הנאה, ובדין נותן טעם לפגם
בבשר בחלב. — ח"ד, סי' יח;
כט; מה, ב; עד [ועי' סי' עא, ו].
יד, יא, איסור שבטל מאכילת אדם.
— ח"ז, סי' ז.

טו, ל, בשיעור ביטול בתרומה שנפלה
לחולין שאינו מינו. — ח"א, סי'
יב, טו. ח"ד, סי' ח, ב.

טו, ל, בדין טעימת עכו"ם באיסור
שנפל להיתר כשארין סופו להשביח.
— ח"ב, סי' לא, ב; מז, ב.

טו, לא, בדין נותן טעם לפגם. —
ח"ב, סי' פ, ב.

מז, לד, יין נסך שנפל על חיטים. —
ח"ז, סי' עב, ג.

שחיטה

א, ט, השחיטה המעולה שיחתכו
שניהן (ע"ר המקור לדברי ה"מגיד
משנה" ש"זהו יתכונן השוחט").
— ח"ב, סי' ז, ו.

א, כד, סכין שנמצאת פגומה אחר
השחיטה. — ח"ו, סי' ה, ב.

ה, ג, בדין ספק דרוסה. — ח"ה, סי'
כא, ג.

ח, כא, בדין נטילת הכבד. — חי"א,
חוב' ג, הוספת "עולת החדש",
סי' ה.

ח, כג, ניטל לחי העליון. — ח"ב, נדרים

א, כה, הרי עלי כנדרי רשעים. — ח"ה, סי' ל, א.

ג, ו, נדר שלא יאכל מצות בליל פסח (ישוב קושית ה"שער המלך"). — ח"ב, סי' עח (עמ' 280).

ו, יא, המודר הנאה מחבירו, אסור בנחלתו ומותר בשלהבת שלו. — ח"ז, סי' ל, ח (ועי' ח"ח, סי' לח, ב).

ט, כ, נדר משובתי שבת, אסור בישד ראל ובכותיים. — ח"ז, חוב' ג, סי' יב, ב.

יב, יד, בדין הפרת בעל קטן (במה שכתב הטעם משום שאין לו אי שות, ולמה לא כתב משום שאין בו דעת). — ח"ח סי' ג.

יג, כב, בדין אמירת קיים ומופר לך בבת-אחת. — ח"א, סי' עז, ז.

נזירות

ב, יג, בדין שאלה לנזיר קטן מופלא הסמוך לאיש. — ח"ו, סי' ב, א; טו, א. ח"ז, סי' לו, א. ח"ח, סי' ג.

ה, יז, בדין מוסיף טומאה על טומ' אתו. — ח"ב, סי' מב, א.

ו, ח, נדר בנזיר והוא בבית-העברות (ישוב השנת הראב"ד). — ח"ה, סי' יא, ב.

ערכין וחרמין

ו, ב, עבר והחרים כל נכסיו. — ח"ח, סי' לא (עמ' 56).

ז, לא, בדבר חלות נדר כשהקדיש דבר שלא בא לעולם. — ח"ט, סי' כו, ז.

ז, יז, המקדיש כל נכסיו ואחר כך גרש את אשתו. — ח"ז, חוב' א, סי' ד, א.

יג, י, בדין עוף טמא הרובץ על ביצי עוף טהור, או עוף טהור הרובץ על ביצי עוף טמא. — ח"ח, סי' סו, כב.

יג, יב, שחט מקצת סימנים בתוך הקן קודם שיקחנה. — ח"ח, סי' סו, כא.

יג, יג, בדין שלוח האם כשהי' מטלת או כנפים חוצצות בין כנפי' ובין הקן. — ח"ח, סי' סו, יזית.

יג, יט, באיסור נטילת אם על הבנים אפילו לטהרת מצורע. — ח"ח, סי' סו, ג.

שבועות

א, ז, בדין שבועה שלא יטעום כלום ז' ימים רצופים. — ח"ז, סי' ל, ו.

ב, ג, בדין שם או כינוי בשבועה (בשיטת הראב"ד דרס בשבועת העדות ושבועת הפקדון בענין שם להתחייב מלקות או ממונ). — ח"ד, סי' נא, ב (עמ' 102).

ה, יא, בדין שבועה שלא יאכל נבלה וטרפה. — ח"ג, סי' מג, ג.

ה, טו, בדין שבועה שלא אעיד לך עדות זו שאני יודעה. — ח"ד, חוב' ב, סי' ט.

ה, מז, בענין שבועה לקיים את המצוה או להרע לאחרים. — ח"ז, חוב' הד, סי' טו.

ו, ח, בשיעור רבים לענין שבועה. — ח"ו, קונט' ב, השמטות לס' יג, ט (עמ' 34).

ט, יד, בהא דאין מלקות בשבועת העדות. — ח"ז, סי' ל, ז. ח"ז, חוב' א, סי' ז, א.

י, א, בדבר הפטור בפסולי עדות דרבנן משבועת העדות. — ח"ט, סי' ד, ח"ב, חוב' ד, סי' ב, א.

כלאים

ט, ז, באיסור הנחנה בכלאי בהמה. —
 חי"ג, חוב' ד, סי' כא.
 ט, יא, בדין כלאים בשור פסולי
 המוקדשין. — ח"ח, סי' עו.
 י, כט, אין כבוד הבריות דוחה איסור
 לא תעשה המפורש בתורה. —
 חט"ז, חוב' ד, סי' ה, ה.

מתנות עניים

א, יד, בדין פאה בחוץ לארץ. —
 ח"ו, קונט' ב, השמטות לסי' יג, (יג)
 (עמ' 34). ח"ז, סי' פ, ח.

תרומות

א, כ, בדין תרומות ומעשרות בשות'
 פות עכו"ם. — ח"ג, סי' סד, ד.
 י, יא, בדבר הפטור מתשלומי חומש
 בנזיר ששתה יין של תרומה בשוגג.
 — ח"א, סי' קכ, ט. ח"ב, סי'
 כ, ה.
 י, כד, בדין תשלומין בתרומת הקדש
 לברק הבית שנגנבה ונאכלה, והי'
 בה כזית ואין בה שוה פרוטה. —
 ח"ז, סי' לו.
 יא, יח, הדלקת נר חנוכה בשמן
 שריפה כשאין לו שמן של חולין
 (ישוב קושית ה"משנה למלך"). —
 ח"א, סי' ב, א; סח, א. ח"ו, סי'
 יז, א [ועי' ח"ד, קונט' יב, הוספה
 "שערי אורה", סי' ת, א].
 יב, יז, בענין חילול השם בהפריש
 תרומה והניחה לחיה או לבהמה. —
 ח"ט, סי' ג, ב.

מעשר

ד, ה, בששה דברים הקובעים למעשר,
 אם זה גם במעשר ירק. — חי"א,
 חוב' דרה, סי' יד.
 ה, כב, בדברי ה"משנה למלך" דהיכא
 דשבת קובעת למעשר מותר להפריש

גם בשבת. — חי"א, חוב' ב, סי'
 ו, גיד. חי"ב, חוב' א, סי' יז, ב"ג.
 יב, יז, החשוד על הדבר נאמן להעיד
 בשל אחרים. — ח"ד, סי' כא, ב.

מעשר שני

ט, ז, בענין נמע רבעי בשנת השמיטה.
 — חי"ג, חוב' ד, הוספה "בית
 מדרש", סי' קיט.

כבודים

ט, יד, בדין מכירת מתנות כהונה. —
 ח"ב, סי' לז, א.
 יא, ז, בדין פדיון הבן בדבר שאינו
 שוה חמשה סלעים והכהן קבלו בה'
 סלעים. — ח"א, סי' סו, א.
 יב, יא, בדין פדיון פטר חמור בשוויו
 של שוה. — ח"א, סי' נה; קכ, ד;
 קט, ב; קכ, ה. ח"ב, סי' יג; נד, א.

שמיטה ויוכל

ט, ח, בדין כפירת ממון בזמן השמיר
 טה והודאה לאחר שביעית. — ח"ו,
 סי' כב, ב.

בית הבחירה

א, יז, באיסור עשויות מעלות למזבח.
 — חי"ד, חוב' א, סי' ה, ג.
 ג, יב, מקום הנחת השלחן והמנורה.
 — ח"ו, סי' עא, ב.

כלי המקדש

ח, ו, בהא דאין עושין פתילות למנורה
 מאבנטים של כהנים. — ח"ד, סי'
 צג, ג.
 ח, יא, כלאים בכנדי כהונה שלא
 בשעת עבודה. — חי"ב, חוב' ב,
 הוספה "בית מדרש", סי' כד. חי"ג,
 חוב' ג, הוספה הנ"ל, סי' קב.
 ט, כ, בענין חקיקת האותיות על הציץ.
 — ח"ג, סי' לו, ב.
 ט, ג, במה שלא עשו ציצית במעיל
 של כהן גדול שהי' נחלק לשתי

מעשה הקרבנות

ט, ט, כגדר תנופה באיל נזיר. — ח"ו,
 סי' פז, ב.
 טו, א, אין חורה בהקדש ואפילו תוך
 כדי דיבור (ישוב קושית הש"ך).
 — ח"ב, סי' צב, ב (עמ' 330).
 ח"ד, חוב' ג, הוספה, "בית מדרש",
 סי' קמט.
 יח, יז, ברין שחיטת קדשים בחוץ
 בלילה (ישוב קוש' ה, "מנחת חנוך").
 — ח"ב, סי' פד, ב.
 כ, יא, בדבר הזמן של הרמת הדשן.
 — ח"ו, סי' פז, א.

תמידין ומוספין

ג, יג מדליקין מנר לנר במנורה. —
 ח"ו, סי' כד, ה.
 ה, ז, ברין אפיית לחם הפנים (ישוב
 קושית ה, "לחם משנה" ו, "תוס' יום
 טוב"). — ח"ה, סי' יא, א.
 ה, ט, בדבר הנחת לחם הפנים. —
 ח"ו, סי' פז, ד.
 ה, טז, הניע זמן הלחם להסירו הרי
 זה כמו שהסירו. — ח"ג, חוב' ג,
 סי' ה, ה.
 ז, ה, העומר אינו בא אלא מן הארץ
 (ישוב קושית ה, "פני יהושע"). —
 ח"ו, סי' צ, א [ועי' "לחם משנה"
 שם].
 ז, ו, ברין קצירת העומר בשבת (ישוב
 קוש' הש"ך וה, "לחם משנה"). —
 ח"ו, סי' צ, ב [ועי' סי' עא, ב].
 ח, ב, שתי הלחם אינן באין אלא מן
 הארץ ומן החדש. — ח"ו, סי'
 צ, א.
 ח, ח, בדבר הלימוד מ, "לכם" ולא
 לגבוה, דאין אפיית שתי הלחם דוחה
 יום-טוב. — ח"ה, סי' כח, א.
 י, ה, בקרבן מוסף של שמיני עצרת
 (ביאור בדבריו: "וזה מוסף בפני
 עצמו"). — ח"ב, סי' ז, ב.

כנפים. — ח"מ, חוב' א, סי' ט,
 א.
 ט, ו, בענין אבני החושן היו מרובעות.
 — ח"ג, סי' סז, יא.
 ט, ז, בסדר כתיבת שמות השבטים
 על החושן. — ח"ג, סי' סז, י.
 ט, ז, בדבר כתיבת שמות האבות על
 החושן למעלה מראובן, ושכטי ייה
 למטה מכנימין. — ח"ג, סי' נג,
 ד"ה, ז.
 ט, ט, בסדר כתיבת שמות השבטים
 על האפור. — ח"ג, סי' סז, ט.
 ט, י, בדבר כתיבה על האפור שם
 יוסף — יהוסף. — ח"ג, סי' נג, ו
 (הערה ח).

י, י, במה דלא שאלו באורים ותומים
 בבית שני. — ח"ג, סי' נג, ו.
 י, יא, בדבר לבישת בגדי כהונה של
 משיח מלחמה בשאילת אורים ותור
 מים. — ח"ד, סי' פח, א.

ביאת המקדש

ג, ט, בענין מחוסר כפורים רוב. —
 ח"ב, סי' עג, ב.
 ד, יד, ברין קרבנות הבאים בטומאה.
 — ח"ב, סי' לב.
 ט, ז, הדלקת הנרות כשרה בזרים. —
 ח"ד, קונט' יב, הוספה, "שערי
 אורה", סי' ז, א. ח"ו, סי' טז.

איסורי מזבח

ד, טו, ברין שינוי באתנן. — ח"ו,
 סי' קח, יב.
 ד, טו, ברין אתנן בעופות קדשים. —
 ח"ב, חוב' ב, סי' ט, א"ב; חוב'
 ד, סי' ג, יא.
 ה, ז, ברין יאוש בעלים בקרבן הגנוב
 או הגזול (ישוב קושית ה, "כסף
 משנה"). — ח"א, סי' כח, א.
 ה, י, הכאת מנחות מן החדש קודם
 שתי הלחם. — ח"ו, סי' פז, ג.

מסולי המוקדשין

א, טו, שחטה בפנים והוציאה רגלה לחוץ. — ח"ד, סי' כד, גיד; נג, א; צד, א.
ב, יד, פסול יוצא מקודש הקדשים להיכל ומהיכל לעזרה. — ח"ב, חוב' ד, סי' ד. ח"ג, חוב' ד, סי' יט. חט"ז, חוב' ג, סי' ט. ח"ז, חוב' ה, סי' זח [נועי' ח"ב, חוב' ו, סי' ג, ב].
יא, כה, קומץ שהדביקו לדופן הכלי. — ח"א, סי' קיב, ט.
יב, ח, בדין לחם בתמורת תורת חובה ותורת נדבה. — ח"ב, חוב' ו, סי' ג, ב.

טו, ד, חטאת ששחטה לשם זבח אחר. — חט"ז, חוב' ד, סי' י. ח"ז, חוב' גיד, סי' ג, ד.
טו, יא, הפסח ששחטו במחשבת שינוי השם. — חט"ז, חוב' ג, סי' כ, גיד.

יז, ד, בענין מחשבת זמן בדבר הנעשה בפנים ובדבר הנעשה בחוץ. — חט"ז, חוב' ג, סי' כ, א.
יח, ט, בדבר הפטור ממלקות על נותר. — ח"ד, סי' צד, א.

יח, יד, באיסור אכילת קודש לטבול יום. — ח"ז, חוב' ב, סי' ד, ו.
יח, כד, בדין פיגול, נותר וטמא ושחיטת חוץ בקדשי עכו"ם. — ח"א, חוב' דה, סי' י. ח"ב, חוב' א, סי' יב. ח"ד, חוב' א, חוספה "בית מדרש", סי' קכח.
יט, ט, בדין שריפת עצמות פסח שאין בהם מוח. — ח"ב, חוב' ב, סי' ג [נועי' ח"ו, סי' מט, א].

עבודת יום הכפורים

ב, ד, באופני הפגת צינתן של המים לטבילת כהן גדול וזקן או חוליה. — ח"ו, סי' לו, ה (עמ' 78).

ה, יח, בדבר הלימוד מ"יעמד חי" דטריפה פסול בשעיר המשתלח. — ח"ד, סי' ב.
ה, כז, בענין מחשבת במכשירי קרבן. — ח"ג, סי' סא, א.

מעילה

ג, א, קדשי מזבח שמתו יצאו מיד מעילה. — ח"ה, סי' לט, ה; עח; קונט' יא, חוספה "זכרון יעקב", סי' ג, ב.
ד, ח, בדין מכירת עולתו ושלמיו (ישוב קושית ה"משנה למלך"). — ח"ח, סי' לח, א.

קרבן פסח

א, א, בענין ביקור ד' ימים בפסח דורות (ישוב קוש' ה"מנחת חנוך"). — ח"ו, סי' נה.
ו, ב, טמא מת שחל שביעי שלו להיות בארבעה עשר. — ח"א, סי' מ, ג.
ו, ו, טהרת מצורע בשבת. — ח"א, סי' סה, י.
ו, ט, טבילת מחוסר כפורים לאכילת פסח. — חט"ז, חוב' ב, סי' ב.
ז, ח, אכילת פסח לטמאים שאין הטומאה יוצאה מגופם. — ח"ה, סי' כז.
י, ב, בענין שריפת עצמות הפסח כדי שלא יבואו בהן לידי תקלה. — ח"ו, סי' מט, א [נועי' ח"ב, חוב' ב, סי' ג].

חגיגה

א, י, על דבר הלימוד מקרא דנדרים ונדבות קרבין בחולו של מועד. — ח"ב, סי' לב (עמ' 112).

בכורות

ד, טו, מכירת בהמה מבכרת לנכרי כשיצא שלישי, וחזר ויצא שלישי אחר. — ח"ו, סי' ס, ג.

ה, ג, כדון תפיסת כהן בספק בכור. —
 ח"ז, סי' טו, א.
 ו, י, בהא דשותפין פטורים ממעשר
 בהמה וחייבים בתרומה ומעשרות.
 — ח"ב, סי' לו, א.
 ו, יד, כדון מעשר בהמה (ישוב קוש'
 ה, כסף משנה" דלמה לא הביא דברי
 הגמ' דליל שמיני נכנס לדיר להתי-
 עשר). — ח"ב, סי' פד, ב.

שגגות

ב, ט, אומן שבא למול לפנות היום
 ביום השבת וכו', אם לא השלים
 אלא עד יציאת שבת חייב חטאת.
 — ח"ה, סי' מז.
 ד, א, חטאת העוף שהי' חצי קנה שלה
 פנום והוסיף בו כל שהוא בשבת
 לשם ע"ז. — ח"ב, חוב' ג, סי' יא,
 א.
 ח, ג, עד אחד אומר אכלת חלב והוא
 אומר איני יודע. — ח"ב, סי' נח,
 א (עמ' 207).
 יא, ב, בענין חטאת העוף הבאה על
 הספק. — ח"ז, חוב' ה'ו, סי' יא.
 ח"ה, חוב' דה, סי' ה, ה.

מחוסרי כפרה

א, ב, גר שמל' וטבל' ועדיין לא הביא
 קרבנו כו', אינו מחוסרי כפרה.
 — ח"ט, חוב' א, סי' ב, ג.
 א, י, היו עלי' ב' לידות ודאות והי'
 לידות ספק (ישוב השגת הראב"ד).
 — ח"ב, סי' פד, ד.
 ה, ו, הקדים מתן שמן על הבהונות
 למתן שבע (ישוב קושית ה, לחם
 משנה"). — ח"ב, סי' צט, ו.

תמורה

א, א, כדוני תמורה (ביאור בדבריו
 דתמורה הוה לאו שאין בו מעשה,
 וציבור ושותפין אף שאין עושין
 תמורה, מ"מ אחד מן השותפין

טומאת מת

א, יג, אין העכו"ם מטמא באהל. —
 ח"ז, סי' יח.
 ג, ג, כל טומאה מן המת שאין הנזיר
 מגלח עלי' אינה דין תורה. — ח"א,
 סי' מה, ז.
 ד, ו, כזית חלב שלם שהתיכו טמא. —
 ח"א, סי' מה, ח.
 ה, ב, כדון טומאת אדם באדם במחור
 כדון במת. — ח"ב, סי' כ, א.

פרה אדומה

ד, יב, הפשיטה וחתכה ואח"כ שרף
 כולה, כשרה. — ח"ב, חוב' א,
 סי' כו.

טומאת צרעת

י, ח, כדון מילה בצרעת (ישוב קושית
 ה, מנחת חנוך"). — ח"ד, סי' יא,
 א"ב.
 יא, א, בדבר שילוח הצפור דמצורע
 (עומד בעיר וזורקה חוץ לחומה).
 ח"ח, סי' סו, כו.

מטמאי משכב ומושב

ה, ד, כדון טבול יום דולדת (ישוב
 קושית ה, תוס' יום טוב"). — ח"א,
 סי' מ, ג. ח"ז, חוב' ב, סי' ד, ו.
 י, יא, כל החשוד על דבר נאמן להעיד
 בו לאחרים ולדון בו לאחרים (ישוב
 קושית ה, בית יוסף"). — ח"ב, סי'
 צט, א. ח"ג, סי' א, ח"ט.

מפתח ל"שערי תורה"

אבות הטומאה

א, יז, נבילה שנתערבה בשחוטתה. —
ח"ו, סי' י (עמ' 25); צא, ב. ח"ז,
סי' קמא (עמ' 186).

טומאת אוכלין

י, מז, משקה בית מטבחיים שבעזרה
וכו' טהורין לעולם. — ח"ג, סי' ב
(עמ' 12); לה, ה.

י, יז, בענין חיבת הקודש מכשיר
(ישוב חשגת הראב"ד). — ח"ז,
חוב' א, הוספה, "מאמר מרדכי",
סי' ג.

כלים

ג, א, קבלת טומאה במנורה של עץ
(ישוב קושית המלבי"ם על הראב"ד).
— ח"ד, קונט' יב, הוספה, "שערי
אורה", סי' ו, מ"כב.

כ, יז, חבל שקשור בחרס אפילו מאה
אמה כולה חיבור. — ח"ב, חוב'
ב, סי' ה; חוב' ה, סי' כא, א.

כג, ג, המקצע בגר או שאר דברים
לאחיהו. — ח"י, קונט' א, סי' ח.

מקואות

ז, ג, המלח מעלה את המקוה (ישוב
קושית ה"גודע ביהודה"). — ח"א,
סי' צו, ג.

ט, יח, אין מטבילין בגל כשהוא
באוויר. — ח"ז, חוב' א, סי' ג, א.
י, ו, מקוה שנמדר ונמצא חסר. —
ח"א, סי' צו.

נזקי ממון

א, ז, בדין שור הניזק ברשות המזיק
(ישוב קושית הרמ"א). — ח"א,
חוב' ב, הוספה, "עולת החדש",
סי' ה.

ג, ג, הויז דרך שינוי. — ח"א, סי'
מה, ו; עג, ה.

ג, ד, בדין תשלומין בנזקי בהמה
כשהלקיחה היתה ברשות אחת
והאכילה ברשות אחרת. — ח"ב,
סי' טו, א.

י, ז, שור טרפה או של אדם טרפה
שחרג את הנפש. — ח"א, סי' כה,
א.

גניבה

ד, י, שומר שננב מרשותו. — ח"ו,
השמטות לסי' יג, יב (עמ' 34).
ג, ו, בדין תשלומי ד' וה' ע"י הגנב
כשעשה שליח לשחוט לו ושחט
בשבת. — ח"ו, השמטות לסי' יג,
ט (עמ' 34).

גזלה ואכזרה

א, ט, באיסור דלא תחמוד ולא תתאוה.
— ח"ג, חוב' א, סי' א; שם,
הוספה, "שער אליהו". ח"ד, חוב'
א, סי' ה; שם, הוספה, "שער שלום",
ח; הוספה, "שער שלמה", יא; הוס'
פה, "שער אליהו"; חוב' ג, סי' א,
א [נועי' חט"ו, חוב' א, סי' ב, א;
חוב' ג, סי' ג; ט, ב. חט"ז, חוב'
א, סי' מז; חוב' ב, סי' ב, ג].

ג, מז, החוטף משכון מיד הלזה שלא
ברשות בית-דין. — ח"ב, סי' מט,
ז.

ו, יג, נהר המושך ומעיינות הנובעין
הרי הן של כל אדם. — ח"א, חוב'
א, סי' י, יא.

יג, א, ברבר הכרזת מציאה על אבן
גבוהה חוץ לירושלים. — ח"ז, סי'
קט, ד.

יג, ה, בדין סימנים מובהקין. — ח"א,
סי' קכד, א.

יז, יא, ה' צבי רץ כדרכו וגזלות
מפריחין, לא קנתה לו שרתו. —
ח"ב, סי' טו, ג.

חובל ומזיק

ז, ב, בדיון מנסך יין חבירו. — ח"ג, סי' יג.

רוצח ושמידת נפש

א, ט, בדיון חתיכת העיבור במעי' של מקשה לילד. — ח"ז, חוב' ב, סי' יא; חוב' ג, סי' א, ח; חוב' ד, סי' ג. ח"ט, חוב' א, סי' ז, א.

ד, ה, רוצח שהוכחשו העדים בבדיקות ולא בחקירות. — ח"ז, סי' י (עמ' 26).

יא, ד, בדבר הלימוד מקרא, השמר לך ושמור נפשך" דמצות עשה להסיר כל מכשול שיש בו סכנת נפשות. — ח"ג, סי' נא, א.

מכירה

ו, ח, בדיון מחילת חוב והממחה את חבירו אצל אחר במעמד שלשתן. — ח"ח, סי' פ.

ז, א, בדיון חזרה בקנין כשנתן מעות או ערבון ולא משך הפירות. — ח"ט, סי' מב.

ז, ד, בדיון קנין ע"י חוב שחייב לו המוכר. — ח"ג, חוב' ד, סי' יב, ב.

יא, טז, התחייבות ע"י קנין בדבר שאינו קצוב. — ח"ז, סי' מז, ד.

כג, י, בדיון זכו' וקנין בכנים כשלא שילח את האם מקודם. — ח"ח, סי' סו, יגטו.

כט, יא, בדיון קנין חצר לקמן כשדעת אחרת מסנה לו. — ח"א, סי' סד.

זכייה ומתנה

ד, ו, עכו"ם אינו זוכה לישראל הואיל ואין ראוי לשליחות לעולם (ישוב קושיט ה"לחם משנה"). — ח"ג, סי' כז, ב (עמ' 72).

שלוחין ושותפין

ד, ד, שותפין שהתנו ביניהם שיעמדו בשותפות זמן קצוב. — ח"ב, סי' כח, א; נד, ב; נט, א; עו, א; פו, ז. ח"ג, סי' נ, ב.

עבדים

א, א, בדיון מוכר את עצמו כדי אכילתו. — ח"ט, חוב' א, סי' טו, א.

ג, יא, בענין רציעת עבד עברי כשהי' לרבו שתי נשים. — ח"ד, חוב' ג, סי' ב, ד; חוב' ד, סי' א, ה.

ד, ב, אין האב רשאי למכור את בתו אלא אם כן העני ולא נשאר לו כלום. — ח"א, חוב' ב, סי' יג, ד. ח"ב, חוב' א, סי' יז, רז.

שכירות

יא, ו, שכיר ששכרו שלא בעדים. — ח"ב, סי' סג, ג.

שאלה ופקדון

ח, א, בדיון תשלומי כפל כשאמר השומר הריני משלם ואיני נשבע, ואח"כ נמצא הנגב. — ח"ג, חוב' ד, הוספה, "בית מדרש", סי' עכ.

מלוה ולוה

ג, ד, בדיון משכנו לבעל חוב שלא ברשות בית-דין. — ח"ב, סי' מט, ז. ח"ז, חוב' א, סי' ז, ג.

ה, יב, בענין שליחות עכו"ם לדבר עבירה (בדברי ה"משנה למלך" דאם יש שליחות לעכו"ם לחומרא, לא אמרינן בזה אין שליח לדבר עביר (רה). — ח"ו, סי' נד; פב, ה; קא, ד [ועי' ח"א, סי' לה].

יג, ג, מנו לאפטורי משבועה לא אמרינן. — ח"א, סי' יר, א. טז, א, בדיון שליחות למחילת חוב. — ח"ג, חוב' ד, סי' כ, ב.

מועץ ונמען

יד, ה, בענין אין שבועת היסוד ע"י
עכו"ם. — ח"ו, סי' סד, א.

נחלות

ז, ג, בדין ירושה במי שטבע במים
שאין להם סוף וכאו עדים שטבע
בפניהם ואכד זכרו. — ח"ז, סי'
קמ, נד.

סנהדרין

א, ג, בענין מינוי סנהדרי קטנה בכל
עיר ועיר. — ח"א, סי' ס, ב;
פכ, ב.
א, ח, בנחלקו הסנהדרין והוצרכו
לסמוך אחד להוסיף על מניינן. —
חי"ב, חוב' ה, סי' ה, ד.
ז, ב, בדין קבלת קרוב או פסול לדין
או לעד. — חי"ב, חוב' ה, הוספת
„בית מדרש", סי' כט.

ט, ג, אין מוסיפין על בית-דין הגדול.
ח"א, סי' ס, א.
יג, ז, מי שנגמר דינו וברח ובא לבית-
דין אחר. — ח"ט, סי' מא, א.
יט, ב, זר שאכל תרומה טמאה (ישוב
קושית ה"לחם משנה"). — ח"ד,
סי' כא, א. חי"א, חוב' א, סי' י, ד.
חי"ב, חוב' א, סי' יח.

יח, ו, בהא דהרג דוד לגר העמלקי על
פי הודעת פיו. — חי"א, חוב' א,
סי' ו, ב.

כ, ד, אסור לבית-דין לחוס על החורג
(ישוב קושית הרב"ז). — ח"ז,
סי' קמד, הדו.

עדות

ט, ד, בדבר הלימוד מ"כאשר זמם
לעשות לאחיו" דעבד פסול לעדות
(ישוב קושית ה"לחם משנה"). —
ח"ה, סי' יד.

מו, ה, הוספת קרובים עד שבעה
לעיבור השנה. — ח"ד, סי' ז (עמ'
22).

יח, א, בדין הריגת עדים זוממין (בהא
שלא הזכיר שאם לא המיתו בית-דין
לעדים זוממין עברו על הלאו דלא
תחוס). — ח"ז, סי' קמד, חי"ב.

ממרים

א, ג, דברי קבלה אין בהן מחלוקת
לעולם. — ח"י, קונט' א, סי' ט, כט.
ב, ב, וכל בית דין ובית דין של
שבעים ואחד הוא. — ח"א, סי' ס,
א; קיב, ז.
ד, א, בדיני זקן ממרא. — ח"ז, סי'
ס; קמח.
ה, ז, בדין ריפוי לאביו כשיש חשש
שיעשה לו חבורה. — ח"ז, סי' מו.

אכל

א, ו, מת ביום שלשים אין מתאכלין
עליו. — ח"ו, סי' צב.
ג, ב, בדין נגיעת כהן בבגדים שנגעו
במת. — ח"ב, סי' ב, א; כ, א
[ועי' שם, סי' לא, ח; מב, א;
מט, ו].

ט, יג, בזמן הקריעה על חכם שבא
שמועתו שמת. — ח"ו, סי' מר.
יג, י, חכם שבאח שמועתו שמת לאחר
שנים עשר חודש אין סופדין אותו.
— ח"ו, סי' מר. ח"ז, סי' כה, א.
יד, כא, בדין הנאה משער של מת. —
חי"א, חוב' א, סי' א, ב; חוב'
ב, סי' ט, ב.
יד, כא, בדין בנדר שארנ' למת. —
חי"ג, חוב' ב, סי' יג, ב.

מלכים

א, ג, אין מעמידין מלך בתחילה אלא
על פי בית דין של שבעים זקנים
ועל פי נביא. — חי"ב, חוב' ג,
סי' א.

- א, יב, אין מושחין מלך בן מלך אלא אם כן היתה שם מחלוקת או מל-חמה. — ח"ט, סי' כח [ועי' שו"ת "אכני נזר", יו"ד חלק ב, סי' שיב].
- ג, ח, בדבר המסור דאין למלך רשות להרוג אלא בסיוף בלבד. — ח"ו, סי' קח, יא.
- ו, ט, קציצת אילן מאכל שהזקין ואינו עושה אלא דבר מועט. — ח"ח, סי' נב, א.
- ז, ז, בדיני חוזרין מעורכי המלחמה (בהא דהשמיט דברי הירושלמי דהנושא אילונית אינו חוזר). — ח"א, סי' סג, ה.
- ו, יד, במצות ויד תהי' לך מחוץ למחנה. — ח"א, חוב' ב, סי' יג, א ; חוב' ג, סי' יז, ח.
- ט, י, באיסור אבר מן החי לבן-נח בכל שהוא. — ח"ב, חוב' ד, סי' ז, נ.
- ח"ב, חוב' ב, הוספה "בית מדרש", סי' פח.
- ט, יא, בדין אבר מן החי בעוף לבן-נח. — ח"ב, חוב' ו, הוספה "בית מדרש", סי' סב.
- י, ז, עכו"ם באזהרת כל יחל. — ח"ז, סי' לו, א.
- י, ח, בדין מילה לבני ישמעאל בזמן הזה. — ח"ג, חוב' ד, הוספה "בית מדרש", סי' קיו.

טור אורח חיים

ב, בדבר קשירת המנעל של שמאל תחילה. — ח"ח, סי' מא (עמ' 66).
 יא, בדין כלאים בציצית כשאינו מוצא ממינו. — ח"א, סי' כג; לח, א; נח, י; סב, ה; קיב, ו. ח"ב, סי' נו. ח"ג, סי' נח. ח"ד, סי' עז, א.
 לו, בדבר כתיבת אות יו"ד בתפלין. — ח"ח, קונט' יא, הוספה „זכרון יעקב", סי' ה, ב.
 לח, בדברי ספר „העתיים" דסומא פטור מן התפילין. — ח"ט, סי' כו, טו.
 קא, בדברי הסמ"ק דאם אינו יכול לכוון בכל י"ח ברכות, יכוון באבות ומודים. — ח"א, סי' יא, א.
 קמח, קריאת התורה ברקדוקי הטעם מים. — ח"ב, חוב' ד, סי' יח.
 קנט, בדין טבילת ידים במי גשמים זוהלין (ישוב דברי ה"בית יוסף"). — ח"ו, סי' לו, ה (עמ' 79).
 רעא, בענין תשלומין לקידוש והבדלה. ח"א, סי' א, א; נו, א; פ, ה; קכה, ב. ח"ב, סי' פח, א"ג. ח"ג, סי' א, א [ועי' ח"ה, סי' ב, ב].
 שיח, בשיעור דיר סולדת. — ח"א, סי' יא, ה; כט, ג; סז, ג; עה, א"ב.
 שלו, בדברי ה"ארחות חיים" דיתד הנעוץ באילן הוי צדי צדדים לנבי שבת. — ח"ו, סי' ער, ו.
 שצג, בדברי ה"דרישה" דלענין עירוב שאין לו עיקר מן התורה, מתירין אפילו בתרתי דסתרי בכת"אחת. — ח"ד, סי' פח, ד.
 תלד, בענין שליחות לביטול חמץ. — ח"א, סי' צה, א.
 תמו, בענין שריפת חמץ ביו"ט

(בדברי אחי בעל הטורים שמותר לשרוף חמץ שמצא בביתו ביו"ט, כדי שלא יעבור עליו במזיד, שעד עתה לא עבר אלא בשוגג). — ח"א, סי' מח (עמ' 124).
 תס, בדין לישת ואפיית מצות מצוה ע"י אינו יהודי וישראל עומד על גבו. — ח"ד, סי' מז, טריח.
 תס, בענין כוונת העומד על גבו של העושה שלא בכוונה. — ח"ב, סי' צח.
 תקפא, בהא דאין מברכים על התקיעות שתוקעין בחודש אלול. — ח"ח, סי' נה (עמ' 85, 88).
 תקפו, שופר של עכו"ם ושל עיר הנדחת (ישוב קוש' ה"בית יוסף"). — ח"א, סי' צה, ג.
 תקפט, בדין אמירת הלל ועשיית הנענועים בכוונה שלא לצאת ידי חובת נטילת אתרוג עד שישג אתרוג מהודר ויכרך עליו. — ח"ד, חוב' ב, סי' ב, א.
 תרמ, בשיטת רבינו פרץ דמצטרע פטור רק מלישון בסוכה, אבל לאכול חייב. — ח"ו, קונט' א, סי' ט, ל.
 תרעא, הנחת גר חנוכה למטה מעשרה. — ח"ה, סי' כז.
 תרעג, הדלקת גר חנוכה בשבת בפתיר לות ושמנים הפסולים לגר שבת. — ח"ו, סי' יז, ב.

טור יורה דעה

יא, בשיטת הרשב"א דבאותה שחיטה שנעשה בה מומר אין השחיטה נפסלת, ובשוחט לע"ז נפסלת נמי

קצג, בועל בעילת מצוה ופורש. —
ח"ג, סי' סד, א.

רכח, אין מתירין גדר עד שיחול
(בדברי הר"ן דאם חל הנדר מספק
יכולין להתירו, אם אמרינן דספקא
דאורייתא מן התורה לחומרא). —
ח"א, סי' צב (עמ' 267); צט, ט.
רלח, בדין שבועה שלא אוכלנה; שבו
עה שלא אוכל ככר זה. — ח"ו,
סי' נט, ג.

רסו, בדין מילת האב את בנו בשבת
כשיש אחר למוהל. — ח"ג, סי'
נח (עמ' 154).

רצב, בדין שלוח הקן כששלחה וחזרה.
— ח"ח, סי' סו, כג.

טור אבן העזר

צ, בתקנת אושא שהבעל מוציא מיד
הלקוחות. — ח"ח, סי' מג.

קכו, בדין גט מאוחר (ישוב קושית
ה"בית יוסף" על הראב"ר). —
ח"ב, סי' סח, ב.

קמג, בדין גט על מנת שתבעלי לפלוני.
— ח"ג, חוב' ג, סי' ה, ו.

קנב, הבעל שאומר גירשתי את אשתי.
— ח"א, סי' יב, ז.

קנב, שנים אומרים מת ושנים אומרים
לא מת (ב"י). — ח"א, סי' יב, ט
[ועי' ח"ב, סי' ו, א; ח"א, חוב'
ב, סי' י].

קעח, בענין עדי טומאה (בדברי בה"ג
שאינו מוציאין על ידי עדי טומאה
עד שיראה כמכחול בשפופרת). —
ח"א, סי' עא; סק, ח.

טור חושן משפט

לח, במורה שעדים העידו עליו בב"ד
פלוגי שהוא חייב. — ח"ב, סי' יא,
ב.

באותה שחיטה (ישוב דברי הב"ח).
— ח"ב, סי' יז, א.

יט, השוחט צריך שיברך. — ח"ג,
סי' נא, א.

לא, בהמה שנמצא בה מים במוח
לאחר שחיטתה וספק אם המוח
מקיף את המים. — ח"ז, סי' יט;
פד, ב. ח"ז, חוב' ב, סי' ה.

לא, בדין נקיבת קרמא עילאה או
תתאה (ישוב שיטת בה"ג). —
ח"א, סי' עד, א.

מה, בדין נימוק האם. — ח"ז, חוב'
גיד, סי' יב.

נה, בדין שמוטת הירך. — ח"ט, סי'
ו, יב.

סט, בדין שהי' במלח לאחר מליחת
הבשר. — ח"א, סי' סא, ב. ח"ב,
סי' פו, א.

טט, עכו"ם המשמש בבית ישראל
שנתן בשר לאחר מליחה בקדירה
ולא נודע אם הדיח הדחה אחרונה
(ישוב קושית ה"דרכי משה" על
ה"בית יוסף"). — ח"א, סי' כח,
ג; סא, א.

פז, בדין דם שבשל. — ח"ג, חוב'
ד, סי' יג. ח"ד, חוב' א, הוספה
"שער שלום", טז; חוב' ג, הוספה
"שער יהונתן", סי' ב [ועי' שם,
סי' א, יד; ד"ה. ועי' עוד ח"א,
סי' כז, א; כח, ג; סא, א; עג, ב].
פז, ביצים הנמצאים בעופות ואין להם
חלבון. — ח"ט, סי' ו, יד.

צא, בשר שנפל בחלב צונן ושהה יותר
מיום אחד. — ח"ה, סי' יא, ד;
כט, יא. ח"ו, סי' יא, ט; פ.

קכג, בענין תענית ה' ימים למי ששתה
יין נסך בשוגג. — ח"ג, סי' מב, ה.

קעט, בדין חובר חבר שלא יזיקוהו
נחש או עקרב שרודפין אחריו. —
ח"ג, חוב' ה, סי' ג, ג.

מפתח ל"שערי תורה"

צב, מי שחייב שבועה לחבירו והתובע אומר שהנתבע חשוד על השבועה. — ח"ב, סי' נט, ג.	קצ, הלוקח יין מחבירו ולא נתן לו כל הרמים והמוכר קא עייל ונפיק אזורי. — חי"א, חוב' א, סי' ח.
צב, המודה שהוא חשוד מקבלין ממנו שבועה. — ח"ו, סי' יח, א.	רא, בקנין סיטומתא (בדברי חב"ח „דאין המנהג אלא במטלטלין דאיכא משא ומתן טובא ואין פנאי להזמין עדים לקנות לחליפין"). — ח"ג, סי' סד, ב.
קכג, בדין ביטול שליחותו של המור- ש הראשון. — ח"ו, סי' עה.	

שלחן ערוך אורח חיים

לש"ץ. — ח"ג, סי' נה. ח"ד,
סי' ג.

נו, א, בענין הפסקה בין יהא שמי'
רבא למכרך. — ח"ג, חוב' ג,
הוספה „כית מדרש", סי' קא.

סו, א, בדיו עניית אמן באמצע הפרק
של קריאת-שמע בברכותיה, כשכבר
קראה בבוקר לפני תפלתו, וכבר
יצא בזה ידי חובת קריאת-שמע;
וכן אם מותר להפסיק לעניית אמן
בקריאת-שמע בתפילין דרבינו תם.
— ח"א, סי' ג, יב; כט, א; נו, ג;
סג, ו; קכא, ד.

סו, ג, בדיו הפסקה באמצע קריאת-
שמע לברך על שמיעת קול רעמים
(ישוב דברי ה„מגן אברהם"). —
ח"א, סי' כט, א.

סו, ד, כהן שהי' קורא ק"ש וקראוהו
לקרות בתורה. — ח"א, סי' כט, א.
פח, א, הזכרת השם ע"י אשה בימי
גדתה. — ח"ו, חוב' ב, סי' ד,
ב. ח"ז, חוב' ב, סי' טו, ה.

קט, ב, אמירת קדושה עם הש"ץ (מי
שהתחיל לומר תפלת י"ח יחד עם
הש"ץ ושכח ואמר גם ברכת אתה
קדוש קודם שהתחיל הש"ץ הקדושה,
אם יכול לומר שם קדושה עם
הש"ץ). — ח"ח, סי' פו.

קיד, ב, בענין הכרות הש"ץ להזכיר
נשם. — ח"ח, סי' י, א.

קיט, א, בדברי ה„מגן אברהם" בשם
מהרי"ל דמתפלל על חבירו שלא
בפניו צריך להזכיר שמו. — ח"ב,
חוב' א, סי' ב; חוב' ד, סי' ג, ד;
חוב' ה, סי' ד, א.

ח, א, יתעמף בציצית וכו'. — ח"ט,
סי' לה-לו.

ח, יב, בענין ברכה כשחולץ תפיליו
או פושט טליתו לכנוס לבית"כ. —
ח"ט, חוב' א, סי' יג.

י, ז, טלית שחצי' סתומה וחצי' פתוחה.
— ח"ג, חוב' א, סי' ב; חוב' ה,
סי' ו. ח"ד, חוב' א, סי' ד; שם,
הוספה „שער שלום", א.

יב, א, בדיו נפסקו שני ראשי הציצית.
— ח"ו, סי' נג.

יט, ז, ציצית הנעשין מצמר נוזל. —
ח"ג, סי' יג. ח"ד, קונט' יב, הוספה
„שערי אורה", השמטות, ס' א (עמ'
29, 31).

כא, ג, בדברי ה„מגן אברהם" בשם
האריו"ל בענין שכיבה בליילה בטלית
קטן. — ח"ז, סי' קיא, ב.

לב, ז, בענין עיבוד עורות סת"ם
שמקלפים משני הצדדים. — ח"א,
סי' סז, ד.

לב, יז, חס תוכות בשאר ספרי קודש
חוץ מספר תורה. — ח"ו, סי' פא.
לח, יב, תפילין קודמים למזוזה כשאין
ידו משנת לקנות שניהם (צ"ע הא
בפסחים קיג, ב מבואר דמי שאין לו
מזוזה בפתחו הוא מנודה לשמים,
ומנודה אסור להניח תפילין). —
ח"ב, סי' פט (עמ' 321).

מו, ב, בענין ברכה על קריאת נביאים
וכתובים. — ח"ב, סי' עה, א. ח"ג,
סי' סח, י.

נא, ז, בדבר כוונה באמירת „תהלה
לדוד". — ח"ח, סי' סח, ג.

נג, כה, בדבר ירושת חזקת אביו

רג, ד, בדין ברכה על פירות שמוציאין
אילני סרס. — חט"ז, חוב' ד, סי'
ה, ו. חי"ז, חוב' ב, סי' ג, ב.

רד, ח, אם אנסוהו לאכול או לשתות
אין צריך לברך (ישוב קושית ה"מנ)
אברהם"). — חי"ז, חוב' ב, סי' פ.
רמז, ב, בשיטת רבינו יונה דבאיסור
שנשתנה אולנין בתר השתא (ישוב
קושית ה"מנ אברהם"). — ח"ז,
סי' צו. חי"ד, חוב' ג, הוספה, "שער
יהונתן", סי' א, ה [ועיי"ש אות ט];
ב, יב [ועיי"ש סי' ד; ה].

רכו, א, ברכת אילנות על אילן של
ערלה. — ח"ג, סי' ו; לה, ב; מו,
ד [ועיי' שו"ת, "דובב מישרים" לר'
דוב בעריש וויידענפעלד, חלק שלי-
שי, ירושלים תשכ"ב, סי' ה].

רכח, א, בדבר הברכה להעבירים בים
הגדול. — ח"ג, סי' ט, ה.

רלד, א, אמירת קדיש על הלימוד
ביחידות אם נמצאים עשרה בנמר
הלימוד. — חי"ג, חוב' ה, הוספה
"שער דוד", סי' א.

רמג, א, בדיני שכירות לעכו"ם. —
ח"א, סי' קטו, ה.

רמד, א, בדין קבלנות עכו"ם במלאכת
שבת. — חי"ח, חוב' ד, קונט'
"אור פני יצחק", סי' יז [ועיי' ח"א,
סי' קטו, ה. ח"ו, סי' כג. ח"ז,
סי' קלז].

רמד, א, קבלנות עכו"ם למקח וממכר
בחוץ לתחום. — ח"ו, סי' כג.

רמה, א, אם מהני תנאי בשותפות
עם ישראל ברחיים וכדומה, שמש-
תתא עמו רק על השכר של ימות
החול ולא על מלאכת שבת ויום-
טוב. — חי"ז, חוב' ב, סי' ז;
חוב' ה, סי' א, א.

רמו, א, מכירת כלי מלאכה לעכו"ם.
— חי"ג, חוב' ד, סי' כד. חי"ד,

קכו, א, ש"ץ ששכח לומר קדושה
קודם ברכת אתה קדוש וכבר התחיל
לומר ברכת אתה חונן. — ח"ח,
סי' פו (עמ' 183).

קכו, א, על דבר המנהג שבשעה
שהציבור אומרים מודים דרבנן,
אומר הש"ץ מודים בחשאי ואין
הציבור שומעים מה שהוא אומר.
— ח"ב, סי' צ, ה.

קנא, יב, קדושת עליות בית-הכנסת
וכן הכותלים מבחוץ. — ח"ד, סי'
סה.

קסח, ב, חיבור שני חצאי לחם
לעשותו שלם לענין לחם משנה
בשבת. — ח"ח, סי' עג, ב.

קעא, א, מאכל אדם לאכילת בהמה.
— ח"י, קונט' ב, סי' ה, לו.

קפד, ד, בדין ברכת המזון מספק. —
חי"ז, חוב' ה, סי' יט [צ"ל: כ].
חי"ח, חוב' ד, סי' ה, ה.
קפז, ד, אם לא הזכיר בבונה ירושלים
מלכות בית דוד. — ח"ח, סי' פו
(עמ' 183).

קפח, ג, בדברי ה"מנ אברהם" בשם
הרקנטי שר' יצחק בן הרב ז"ל הי'
חותם בברכת המזון: ברוך ה' אלקי
דוד ובונה ירושלים. — חי"ג, חוב'
ה, סי' ה [ועיי' שרגא אברמסון,
עניינות בטפרות הגאונים, ירושלים,
תשל"ד, עמ' 150-151, 392].

קצג, א, בדבר החיוב לחזור אחר זימון.
— ח"ב, סי' צא, ג.

קצו, א, בדין ברכה על סתם יינן. —
ח"ב, סי' צא, ב.

קצו, ג, צירוף לזימון למי שאינו יכול
לאכול עם חבריו (ישוב קושית
חט"ז). — ח"ב, סי' צא, א.

קצמ, י, בדין צירוף קטן לזימון. —
ח"ח, קונט' יא, הוספה "זכרון
יעקב", סי' ה, ד.

רפו, א, אם יש להקדים ולהתפלל עם
הציבור תפלת מוסף בשבת ויו"ט
או ר"ח, כשעדיין לא התפלל תפלת
שחרית. — ח"ו, סי' ב, ב; טו, ב.
שג, יד, בענין ספק דרבנן שיוצא ממנו
אח"כ ספק דאורייתא. — ח"ב, סי'
לא, ג.

שד, א, בדין אמירה לעבד כנעני
לעשות מלאכה לצורך ישראל. —
ח"ח, חוב' איב, סי' יג, ג.

שה, כג, בדין מסירת סוס או חמור
לרועה אינו יהודי אע"פ שמשמש
בהם בשבת. — ח"ח, חוב' איב,
סי' יג, ד.

שח, ו, בעניני מוקצה. — ח"ח, סי'
יד.

שיא, ב, בדין הוצאת המת בשבת
לכרמלית. — ח"ח, סי' לו.

שיא, ח, בדין נטילה בשבת צנון
שטמן בארץ ולא השריש, וגם לא
נתכוון לזריעה. — ח"ו, חוב' הו,
סי' יג, ה.

שיד, א, אינו מתכוון ופסיק רישא
באיסור דרבנן. — ח"ח, חוב' ד'
ה, סי' ה, ב.

שטז, ח, החובל לטרפה בשבת. —
ח"א, סי' פח, ג [ועי' ח"ד, סי' י,
ב].

שיח, א, דבר שנתבשל במזיד בשבת
שנתערב בו ביום בתבשיל היתר.
— ח"ב, חוב' ו, סי' כה.

שכא, יט, בדין קולף שומים ובצללים
בשבת. — ח"ו, חוב' הו, סי'
יג, ד.

שכח, ג, עקירת שן בשבת ע"י עכו"ם.
— ח"א, סי' סח, ו.

שכח, י, בדין רפואה בשבת (רופא
שאמר שאין החולה צריך לרפואות
ורופא אחר אמר שכן צריך הוא
לרפואות, אסור הראשון לחלל שבת
כשכילו). — ח"ח, סי' סח, ה.

חוב' א, הוספה "בית מדרש", סי'
קלא.

רמו, ג, בדין שביתת בהמתו. —
ח"ח, חוב' איב, סי' יג, ד.

רנג, א, סדירה העומדת על גבי האש
ומגולה למעלה. — ח"ג, סי' לג, ה.
רסא, ב, בדברי מהרי"ל דלענין תפלה
וקבלת שבת אזלינן בכל יום אחר
שעותיו. — ח"ה, סי' ז, א.

רסג, ג, אשה יולדת בשבת הראשונה
מזליק הבעל ומברך. — ח"ו, חוב'
ב, סי' ד, ב.

רסח, ד, בדין גרם כיבוי בשבת. —
ח"ז, סי' ח; קיב, ח"ח, סי' נט, א.

רסז, ב, בענין המחויב מדרבנן להוציא
את המחויב מדאורייתא (ישוב קו'
ה"מנן אברהם"). — ח"ו, סי' ז
(עמ' 103); פא, ח"ז, סי' עח, ב.

רסז, ג, טעה בתפילת ערבית בשבת
ובמקום ופרוש וגו' התחיל ברוך
אתה ד' כבחול, איך יסיים הכרכה.
— ח"ב, חוב' ב, סי' י; חוב' ד,
סי' ג, יב; טו, ב; חוב' ה, סי' יא,
א.

רסח, ג, במה שנוהגין לומר בתפילת
ערבית בשבת וינחו בה, ובשחרית
ומוסף וינחו בו, ובמנחה —
וינחו בה. — ח"ח, חוב' איב,
סי' ט.

רעד, א, בדין לחם משנה בשבת (הי'
לו רק ככר אחד שלם אם יניהו כך
מפני שלחם שלם עדיף, או יחתכו
לשנים כדי שיהי' לו לחם משנה).
— ח"ו, חוב' א, סי' ה.

רפב, ג, בענין "וקדשתו" בכהן קטן
(ישוב דברי ה"מנן אברהם"). —
ח"א, סי' עו, א.

רפד, ג, טעה בכרכת ההפטר ש לפני
קריאתה. — ח"ח, סי' יז: קונט'
ג, הוספה "יגדיל תורה", סי' ה;
סי' מז.

תימ, א, בדבר סעודת ראש חודש
כשחל ר"ח בשבת. — ח"א, סי'
ט, ב.
תכו, ג, סידוש לבנה אחר שעבר זמנה.
— חט"ו, חוב' ב, סי' ד. חט"ו,
חוב' א, סי' א, א; כ; חוב' ב,
סי' טו.
תלא, א, בדין כל יראה בחמץ של
הפסח. — ח"ב, סי' לד, ב.
תלד, ב, בדבר אמירת "כל חמירא
דאיכא ברשותי". — ח"ד, חוב'
ב, סי' ג.
תלד, ב, ביטול חמץ ביום לאחר שריר
פתח. — ח"ד, סי' לח, ד.
תלד, ד, בדין ביטול חמץ ע"י שליח
(בדברי ה"עטרת זקנים" ראשה וראי
אינה יכולה לעשות שליח לבטל
חמצה). — ח"ב, סי' פו, יא. ח"ג,
סי' נ, ב. ח"ד, סי' לח, ב [ועי'
ח"ב, חוב' ב, סי' ז].
תמ, א, הגזול חמץ ועבר עליו הפסח.
— ח"א, סי' עד, ב.
תמ, א, בענין מכירת חמץ לנכרי ע"י
שכירת החדר בלבד. — ח"ד, סי'
כא, ח [ועי' ח"ב, סי' כח, ג; נד,
ד; עו, ג; פו, ט. ח"ג, סי' נ, ב].
תמב, א, בדין ביטול בדבר שעיקרו
נעשה ע"י תערובת איסור. — ח"ד,
סי' א; כג, א"ב.
תמג, א, בדין ספיקא בשעות דרבנן.
— ח"א, סי' עח. ח"ב, סי' כח,
ד. ח"ג, סי' ג, א.
תמו, א, שריפת חמץ בפסח (ישוב
קושיית ה"מגן אברהם"). — ח"א,
סי' מח.
תמו, א, באיסור כל יראה בתערובת
משהו חמץ. — ח"ב, סי' לא, ג
[ועי' סי' מז, ג].
תמו, א, מצות המשוחות בשומן
וננעה אחת מהן בחברתה במקום
שנתכפלה. — ח"ב, סי' מו, טו.

שכח, יד, שהימה בשבת לחולל שיש
בו סכנה. — ח"ד, חוב' א, הוספה
"שער אלימלך", ב; חוב' ג, סי'
א, ד.
שכח, יז, דחיית לא תעשה בסכנת
אבר. — ח"א, חוב' דה, סי' יח.
שכח, מח, מציצת דם בפה בשבת. —
ח"ט, חוב' א, סי' ה, ב.
שכט, ז, בדין חלול שבת בשודדים
שבאו על עסקי ממון. — ח"א, סי'
סז, א.
שלד, כו, בדין אמירת בפני עכו"ם
בשבת שכל המכבה אינו מפסיד,
וכן כל כיוצא בזה בחיזוק הבא
פתאום. — ח"ח, קונט' ג, הוספה
"יגדיל תורה", סי' ג, נ [ועי' ח"ד,
סי' ד, ה].
שמג, א, מהרה בלועה אינה מטמאה
(בדברי ה"פרי מגדים" דמדרבנן
מקבלת טומאה). — ח"ז, סי' כו, ב.
שנח, ב, בדין היקף לדירה לגבי שבת,
ובדין מחיצות לגזואי עבדין ולא
לבראי, אם אמרינן כן בכותלי
הבתים שבמבוי. — ח"ח, סי' פג.
שנח, י, בדין טלטול לגינה שבחצירו
שנזרע מיעוטו והוא פחות מסאתים.
— ח"א, סי' ס, ד (עמ' 172).
שסב, ט, פרוץ כעומד מותר בין בשתי
בין בערב. — ח"א, סי' צב, ב.
שסג, א, בדברי ה"משנה ברורה"
בענין עשיית רשות היחיד ברשות
הרבים ע"י שתי מחיצות ולחי. —
ח"ז, חוב' ה"ז, סי' יג, א.
שסג, לג, אם מותר להעמיד צורת
הפתח לארכו באמצע מבוי הרחב
כ' אמות, ולהכשיר מכאן ומכאן
ע"י לחיים. — ח"ג, חוב' ג, סי'
יא; חוב' ה, סי' ב. ח"ד, חוב'
ג, סי' ה; חוב' ד, סי' א, ז.
תימ, א, במצות סעודת ראש חודש.
— ח"א, סי' לג.

שלחן ערוך

תסז, ב, בדיון חסמים לפסח כשרבו
גשמים ולא נתבקעו. — ח"א, סי'
מא; סה, א.

תסז, ח, בדיון תערובות ברכום בפסח.
— ח"ז, סי' פב, ח.

תסז, ט, דבר שנאסר במשהו חמץ
ועבר עליו הפסח. — ח"ב, סי' לא,
ג; מז, ג.

תסז, יא, בדברי ה"מנן אברהם"
דמזמן לזמן מחזיקין איסורא. —
ח"ב, סי' צא, ג.

תסז, יב, תרנגולת שנמצא חטה בבלי
אחר המליגה (ישוב דברי ה"מנן
אברהם). — ח"ב, סי' כד, ה.

תסז, יב, תבשיל שנתבשל במים
שלקחו מדלי ואח"כ נמצא חתיכת
חמץ בהדלי. — ח"א, סי' צד, ה.

תסז, יג, בדיון שתיות מים בפסח מבור
שירד לתוכו מים מהנעלת יורה
מחומצת לפני הפסח. — ח"ג,
חוב' ד, סי' ג; חוב' ה, סי' יג.
ח"ד, חוב' א, הוספה, "שער שלום",
יא.

תסס, א, הקדיש בהמה שאינה גדי
ומלח, לפסח. — ח"ז, חוב' ה"ז,
סי' ד.

תעא, ב, בדבר אכילת חזרת ופירות
בערב פסח וביום ראשון של פסח.
— ח"ח, קונט' יא, הוספה, "זכרון
יעקב", סי' ה, ו.

תפט, א, בענין תמימות בספירת העזר
מר. — ח"ח, סי' סח, א-ב.

תצד, א, בדבר אמירת "זמן מתן
תורתנו" בחג השבועות (ישוב קו'
ה"מנן אברהם"). — ח"ז, סי' ככד.

תצד, ג, בדיון אכילת בשר אחר נבינה
רכה בלי הפסקת ברכת המזון. —
ח"ח, קונט' יא, הוספה, "זכרון
יעקב", סי' ה, א.

תקו, ג, שכח להפריש חלה בערב שבת
שחל ב"נ בניסן. — ח"א, סי' ג.

תמו, ה, כרכשות יבשות שנמלחו
במלח שלא נכדס מחמץ (הערה
בדברי הש"ע הגרש"ו מלאדי). —
ח"ז, סי' סכה, ב.

תמו, ז, בדיון אכילה בפסח דבר שאינו
חריף שנחתך בסכין של חמץ. —
ח"ז, סי' צה, ב (עמ' 177).

תנא, יז, בדיון הנעלה לדרג ששורכים
עליו חמץ כל השנה. — ח"ט, סי'
לח.

תנג, ג, חמים שצמחו ויש בחטים
הכשרים ס' כנגדם. — ח"ח, חוב'
ד, קונט' "אור פני יצחק", סי' מז.

תנג, ט, לישת מצות מקמח שנשתן בו
ביום (ישוב דברי ה"מנן אברהם").
— ח"ד, סי' פט, ה.

תנד, א, בדיון צירוף לכזית מצה,
מורסן שהפריש מן הקמח ואח"כ
חזר ועירבן לתוך הקמח. — ח"א,
חוב' ג, סי' ה.

תנה, א, לישת מצות בבלי שהי' בו
מי פירות. — ח"ז, סי' סכה, ג.

תנה, ג, לישת מצות במים הנשאבין
בליל התקופה. — ח"ז, סי' קח, ז.
ח"ז, סי' נה.

תנה, ד, בדבר המנהג לערב מים שלא
לנו עם מים שלנו. — ח"א, סי'
נו, יא.

תנו, ב, בענין כל יראה בחלת חמץ
כשכבר נאכלה העיסה. — ח"ב, סי'
י, ח"ג, סי' ה.

תנט, ב, בענין שיעור מיל. — ח"ב,
סי' כ, יג.

תנט, ו, בדיון כלים שנתבשלו בהם
מצות שהיו בבית שריקדו שם קמח
ונתמלאו המצות מאבק הקמח. —
ח"ב, סי' כה, י; מז, ח.

תסז, א, בדיון מכירה לנכרי קודם
הפסח דגן שנמכר בנהר. — ח"ד,
סי' פט, ב. ח"ה, סי' כ, ב. ח"ו,
סי' יא, ה.

מצוה. — חי"ג, חוב' ב, הוספה
 „בית מדרש", סי' צ.
 תרכ"ט, א, בנידון דברים הכשרים
 והפסולים לסיכוך. — ח"ח, סי' א.
 תרל', ב, בדיני דפנות הסוכה. —
 חי"ב, חוב' א, סי' ח.
 תרל"ח, א, איסור הנאה מסוכה. —
 חי"ט, חוב' ב, סי' יב.
 תרל"ח, א, בענין קדושת סוכה הבנוי'
 משנה לשנה (ישוב דברי ה"מגן
 אברהם"). — ח"ט, סי' ב, יטו.
 תרל"ט, ז, ישיבת סוכה בשעת ירידת
 גשמים. — חי"ט, חוב' ב, סי' יב,
 ד.
 תר"מ, ד, סוכה שאינה ראוי' לכל
 צרכיו. — חי"ג, חוב' א, סי' טז;
 חוב' ב, סי' יב.
 תרמ"ח, ג, לולבים שנחלקו התיאומות
 שלהם יותר מטפה. — ח"ז, סי' ד.
 תרמ"ו, ב, הדס שענביו מרובין מעליו
 כשר מיום ראשון ואילך (ישוב
 דברי הרמ"א). — ח"א, סי' קז, ב.
 תרמ"ט, א, באיסור ברכה על לולב
 הגזול (ישוב קושית ה"מגן אבר-
 המ"). — ח"א, סי' כח, ב.
 תרמ"ט, ה, בדין ברכה על לולב הגזול
 בשאר ימים. — ח"ו, סי' ח, א.
 תרמ"ט, ה, אם מותר ליטול לולב של
 קטן שלא מדעתו מיום שני ואילך.
 — ח"ט, חוב' ד, סי' יז, א.
 תרנ"ח, ד, בענין מתנה על מנת
 להתזיר באתרוג (ישוב קו' הגר"י
 מליסא). — ח"ט, סי' מ.
 תרנ"ח, ו, בדין ברכת קטן על אתרוג
 ביום ראשון קודם שהגדול יצא בו,
 ע"י שהגדול תופס עמו ביחד. —
 ח"ז, סי' ע (עמ' 90).
 תרע', א, בדבר מנהג הנערים העניים
 לסכב על הפתחים בחנוכה. — ח"ד,
 קונט' יב, הוספה „שערי אורה",
 סי' א, ו.

תקו, ד, בדין הפרשת חלה טמאה
 ביו"ט. — ח"ב, סי' ל"ד, ט; מז, ד.
 תקכ"ז, יב, בדין שחיטה מיום טוב
 לשבת ע"י עירוב תכשילין. —
 ח"א, סי' מז, ב; סג, ב; פג, ב.
 תקל"ט, ז, בדין הלואה בחול המועד
 על חפץ או על סחורה בתנאי שאם
 לא יפרע לו לסוף שמונה ימים שיהא
 קנוי לו. — ח"ז, סי' קמו (עמ'
 196).
 תקמו, א, בדין נשואין במועד. —
 חי"ז, חוב' ג"ד, סי' א.
 תקנ"ד, ו, תענית תשעה באב לחולה
 באזניו. — ח"ו, סי' צז, ג.
 תקפ"א, א, בענין ראשון לחשבון
 עונות. — חי"ז, חוב' ב, סי' ב,
 ה; חוב' ג"ד, סי' ג, ח.
 תקפ"א, א, בדבר המנהג לתקוע בשופר
 בחודש אלול. — ח"ח, סי' נה, ב.
 תקפ"ב, ג, טעה ולא הזכיר המלך
 הקדוש בברכת מעין שבע. —
 חי"ב, חוב' ג, סי' ז.
 תקפ"ו, ב, בדין שופר הגזול. — ח"ח,
 סי' נט, ב.
 תקפ"ח, ה, יו"ט של ראש השנה שחל
 להיות בשבת (בקושית ר"א מזרחי
 דביו"ט נמי נגזר שמא יתקן כלי
 שיר). — ח"ה, סי' ד; כט, ה"ו.
 תקפ"ט, ו, הוצאת שופר לרשות הרבים
 לצורך קטן, או לתקיעות דמוסף
 לאחר ששמע תקיעות דמיושב. —
 חי"ג, חוב' ב, סי' ח, א. חי"ד,
 חוב' ב, סי' ה, א.
 תקצ"ב, א, בדבר תקיעות בלחש. —
 ח"ד, סי' עב [ועי' שו"ת „אבני
 נזר", או"ח חלק ב, סי' תמה-
 תמן].
 תר"ז, ב, בדבר פירוט החטא בוידוי
 של יום הכפורים (ישוב קושית
 הט"ז). — ח"ז, סי' נג.
 תרכ"ו, א, ביטול איסור לכתחילה לדבר

תרצה, ד, בדיני משלוח מנות (אם שלח לחבירו את המנות קודם פורים והגיעו לידו בפורים; או אם שלח לחבירו כסף וכלים; וכן אם חבירו שלח בשבילו מנות לרעהו, אם יוצא בזה ידי חובתו). — ח"ב, סי' ע, י.

תרצה, ד, אם יוצא מצות משלוח מנות כששלח את שתי המנות בזה אחר זה, או בעיני דוקא בבית אחת. — ח"ו, סי' נב, ג; פב, ד; קא, ג. [ועי' "מקראי קודש" לר' צבי פסח פראנק, ירושלים תשל"ד, עמ' קמט]. תרצה, ד, אשה במצות משלוח מנות. — ח"ה, סי' ב, ג; כט, ד.

שלחן ערוך יורה דעה

א, א, בבדיקת השוחט אם הוא מומחה ויודע הלכות שחיטה (ישוב קושית הגר"ע איגור). — ח"ד, חוב' א, הוספה "שער שלמה", א-ג.

א, א, בשוחט שברקו ונמצא שאינו יודע הלכות שחיטה. — ח"ב, חוב' א, סי' כז.

א, א, בענין נאמנות על שחיטה. — ח"ד, סי' ס.

א, ג, בשוחט שיודעין שאינו יודע הלכות שחיטה. — ח"ד, חוב' א, הוספה "שער שלמה", ד.

א, ג, בשוחט שדרכו להתעלף ויודעים בו שאינו מוחזק. — ח"ד, חוב' א, הוספה "שער שלמה", ה.

א, ה, בדין שחיטת שוטה. — ח"ד, סי' ל.

א, ט, שחיטת סומא מלידה. — ח"ג, סי' ע.

א, יב, בענין שויא אנפשה חתיכה דאיסורא. — ח"ב, סי' מט, ד.

א, יד, בהא דעד אחר שהעיד על שוחט ששחט שלא כהוגן, והוא מכחישו, מותר העד לאכול משחיר

תרע, ב, בהא דלא קבעו את ימי חנוכה במשתה ושמחה כמו בפורים. — ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי אורה", סי' ג, ג.

תרעב, ב, בדבר החיתור להשתמש בנר חנוכה לאחר זמן המצוה. —

ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי אורה", סי' ט, א. ח"ו, סי' יז, א.

תרעג, א, שימוש בנר חנוכה תשמיש של קדושה (ישוב קושית הט"ו).

— ח"ו, סי' יז, א.

תרעג, ב, נר חנוכה שכנתה בערב שבת בעור יום קודם קבלת שבת.

— ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי

אורה", סי' ח, א.

תרעג, ב, כבה לנר חנוכה במזיד.

— ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי

אורה", סי' ב, א.

תרעה, א, נר חנוכה שהדליקה בפנים

והוציאה לחוץ. — ח"ד, קונט' יב,

הוספה "שערי אורה", סי' יב, ח.

תרעו, א, שכח לברך בתחילת הדלקה

(בדברי הגר"ע איגור דיכול לברך

אח"כ כיון דצריך שיעור להדלקתו).

— ח"ח, סי' כג [ועי' שו"ת "בכורי

שלמה" לר' שלמה אברהם רזעכטע,

חלק שני, ווארשא תרצ"א, או"ח

סי' לט].

תרפא, ב, הדלקת נר חנוכה קודם

הכדלה. — ח"א, סי' א, ז.

תרפב, א, אין מוכירין יום המאורע

של חנוכה ופורים בברכת מעין

שלוש. — ח"ב, סי' לט, ב.

תרפז, א, קריאת המגילה דלילה לגר

שנתגייר קודם הנץ החמה. — ח"ה,

סי' ב, ב.

תרפז, ב, בענין דחיית עבודה מפני

מקרא מגילה. — ח"ה, סי' ב, א.

תרצה, ג, שכח לומר על הנסים בפור

רים בברכת המזון. — ח"ג, סי'

טז, ז.

- מתו מכאן ולהבא. — ח"ו, סי' י, א, בדיון שחיטה בסכין של עכו"ם. — ח"ד, חוב' א, הוספה, "שער שלמה", י.
- י, א, בדיון שחיטת בהמה מסוכנת בסכין של משמשי עכו"ם (ישוב קושיית הגר"ע אינר). — ח"ד, חוב' א, הוספה, "שער שלמה", ט.
- יו, א, בדיון שחיטת מסוכנת מחמת חולי. — ח"ב, סי' סו, א.
- יח, מוז, ברק את הסכין לאחר שחיטה והצניעו, ואח"כ נמצא פגום. — ח"א, חוב' ג, סי' ז.
- כד, יט, שחט כמה אווזות בהכשר ואחר השחיטה מצא על שני צדי הסכין משחיטה האחרונה שתי רצור עות קטנות וקצרות מהטבעת מן הגרנרת. — ח"ז, חוב' ב, סי' יא.
- כה, א, שו"ב שאינו זוכר אם ברק הסימנים לאחר השחיטה. — ח"ב, סי' כז, א.
- ל, ב, בספק חסרון כסלע בנקיבת עצם הגולגולת של הבהמה. — ח"ב, סי' עז, ב.
- לא, א, בדיון גיטת קרום העליון לבר. — ח"ב, סי' עז, ג.
- לג, ב, בדיון גיטת הלחי העליון. — ח"ב, סי' עז, ד.
- לג, ג, בדיון גיטת מחיים בנקובת הוושט (ישוב קושיית ה"פרי מגד דים). — ח"א, סי' יב, ד.
- לג, ג, בנקובת הוושט אי תליין במשמשא ידא דמבחה. — ח"ב, חוב' ו, סי' א, א [ועי' ח"א, סי' יב, ד].
- לג, ח, בדיון בהמה שצוארה מלוכלך בדם. — ח"א, חוב' דה, סי' ג.
- לו, ד, ריאה שנשמע בה הברה כשנפח חין אותה. — ח"ב, סי' עז, ה.
- לו, ה, בדיון נקבים בריאה (בדברי הש"ך דהיבא דתולין בזאב או
- מתו מכאן ולהבא. — ח"ו, סי' יח, א.
- ב, א, שחיטת עכו"ם נבילה. — ח"ו, סי' יח, ב.
- ב, ג, בהא דמומר לתיאבון אינו נאמן בשבועה ששחט בסכין יפה. — ח"ג, חוב' ג, סי' יב, ה. ח"ד, חוב' א, הוספה, "בית מדרש", סי' קמ, ב.
- ב, ה, בשחיטת מומר לחלל שבת בפרהסיא. — ח"ד, חוב' א, הור ספה, "שער שלמה", ו.
- ב, ה, בשחיטת מומר לחלל שבת בפני אחד. — ח"ב, סי' עז, א; צד, ג.
- ב, ו, בדיון בדיקת סכין למומר לאחר משאר עבירות. — ח"ד, חוב' א, הוספה, "שער שלמה", ו.
- ב, י, בשחיטת מין לע"ז בדבר שאין עושה נבילה (ישוב דברי הט"ז). — ח"ו, סי' כז.
- ג, א, בענין כוונה בשחיטת חולין (בדברי ה"ם של שלמה" דאם כיוון בפירוש שלא לשחוט שחיטה המכר שרת אלא בתורת נחירה, אף ששחט כראוי, שחיטתו פסולה). — ח"ב, סי' צח.
- ד, ב, בדיון הנאה כששחט סתם ואחר כך חשב לזרוק דמה או להקטיר לעכו"ם. — ח"ד, חוב' א, הוספה, "שער שלמה", ח.
- ד, ד, בענין אדם אוסר דבר שאינו שלו ע"י מעשה. — ח"א, סי' ח, א.
- ד, ד, בהמת שותפות שנשחטה ע"י אחד מהם לעכו"ם. — ח"ו, חוב' א, סי' טו.
- ז, ב, בדיון שחיטה בסכין בתוך גלגל, בסביבה שניה. — ח"ו, סי' נו.
- ח, א, אם מותר לשחוט בסכין שהמשרתת של השו"ב איבדה בו עצמה לדעת. — ח"ג, סי' לו.

שלחן ערוך

העב בטחול של בהמה גדולה. —
 ח"ז, סי' צט, א.
 מד, ב, כוליא המלאה מים כמראה
 רבש (ישוב קושיה ה, חכם צבי).
 — ח"ח, סי' נב, ב.
 מו, ב, בדין חזרת הדסין שיצאו לחוץ.
 — ח"ב, סי' מו, טז.
 נב, ב, בדין חזרה למראיהן באברים
 ששלקן (ישוב דברי ה, פרי מגדים).
 — ח"ב, סי' עז, ז.
 נז, א, דריסת זאב בבהמה נסח. —
 ח"ד, סי' נח.
 נז, יג, ספק דריסה בכלוב של אווזות.
 — ח"ז, סי' קלא, איב.
 נז, כא, בדין מכירה לנכרי טריפות
 הידוע וניכר לכל. — ח"א, סי' יב,
 ג; נט, ב; פה, ז. ח"ג, סי' ח;
 לה, ד; מד, א (ועי' סי' סו, ג).
 נח, יא, בהמה שהניחה בערב על הגג
 ומצאה בלילה למטה. — ח"ב, סי'
 מג, ג. ח"ג, סי' סח, ז.
 סא, א, על דבר מצוות מתנות כהונה
 בזמן הזה. — ח"ז, חוב' א, סי'
 א; חוב' ב, סי' ו; חוב' היו, סי'
 טו, ב.
 סא, לא, בדין מכירת מתנות כהונה.
 — ח"ב, סי' לד, א.
 סט, א, הדיחו הטבח אין צריך להדיחו
 בבית. — ח"ד, קונט' יב, הוספה
 "שערי אורה", סי' א, ב (עמ' 30).
 סט, א, אכר מן החי שנתבשל (ישוב
 קושיה הנר"ש אינר). — ח"ד,
 חוב' ג, הוספה "שער יחונתן", סי'
 ב, ה.
 סט, א, בדין כשר שנשכו חתול אחר
 ההרחה. — ח"ד, סי' נח.
 סט, ד, בדין בשר שלא נמלה אלא
 מצד אחר (ביאור דברי ה, נקודות
 הכסף). — ח"א, סי' קיח [ועי'
 ח"ג, סי' כח].

בטבח כשר בלא הקפה). — ח"ב,
 חוב' א, סי' כז.
 לו, ה, ריאה שנמלה זאב או עכו"ם
 והחזירוה נקובה (ביאור דברי
 ה, לכושי שרד). — ח"ה, סי' כא,
 א.
 לו, ה, בדין נקב עגול בריאה. —
 ח"ט, סי' ו, יב.
 לו, ה, בענין מורנות (ב' ריאות שעל
 אחת מהן מצאו נקב כנקב מורנא
 ועל השני' ג' נקבי מורנא, ואח"כ
 מצאו עלי' ב' מורנות ומורנא אחת
 על שלחן-הבדיקה). — ח"ו, סי' ה,
 א. ח"ז, סי' לו, ב; קטו, א. ח"ח,
 סי' ה, ד; נז, ג.
 לו, ט, ריאה שנמצא בה מקום אטום
 (ישוב דברי ה, שמלה חדשה). —
 ח"ז, סי' קכו.
 לו, ט, בדבר בדיקת הריאה בפושרין.
 — ח"ו, סי' מב, ד.
 לז, ג, בדין בועא על אונא העליונה
 הימנית סמוך לחריץ הגררת. —
 ח"ז, סי' קלא, ד.
 לח, א, שינוי מראה בריאה. — ח"ב,
 סי' עז, ו.
 לח, ד, בדין סירכא אדומה. — ח"ו,
 סי' מב, ג.
 לט, ה, באונא הסרוכה לאונא וספק
 אם היא כנב או בחיתוך. — ח"ו,
 חוב' ב, סי' ג, ג.
 לט, יג, כדיני סרכות כעגלים רכים. —
 ח"ו, חוב' גיד, סי' יב. ח"ח,
 חוב' איב, סי' טו.
 מא, א, בדין שיוור כזית בנטילת
 הכבד. — ח"ז, סי' פא, ב.
 מא, ח, בית הכוסות שנסרך לחצר
 הכבד. — ח"א, חוב' דיה, סי' כג.
 מג, ב, בדין נקיבת הטחול. — ח"א,
 חוב' א, סי' יד.
 מג, ב, בדין נקב מפולש בדק שבראש

פז, א, הערה ב, "פרי חדש" בדיון צ"י
בבשר בחלב. — ח"ד, סי' 5.
פז, ג, בדיון בשר בחלב חיה. — ח"ד,
סי' פד, ב.
פז, ו, דם אברים שיצא ע"י מליחה
ובישול. — חי"ב, חוב' א, סי' 5.
פז, ט, בדיון חלב הנמצא בקיבה. —
ח"ד, סי' 5.
פז, י, העמדת גבינה בחלב קרושה
שנמלח בקיבתה. — ח"ד, סי' יח.
פז, י, בדבר העמדת גבינה באבק של
קיבת גבילה. — ח"ו, סי' מו; עב
(עמ' 150); ק. ח"ז, סי' ז; צו;
קמה.
צ, ג, בדיון כבוש בחלב שחוטא —
חי"ג, חוב' ג, חוספה, "בית מדרש",
סי' קג. חי"ד, חוב' ב, סי' י, ג.
צ, ג, כחל שהניחו בחלבו יום שלם
קודם צלייתו (ישוב דברי הרמ"א).
— ח"ב, סי' כז, ב. ח"ח, סי' נב,
ג.
צא, ב, שימוש דבר יבש חם בכלי
שנשתמש בו איסור צונן (ישוב קו'
הגר"ע איגר). — ח"א, סי' צד, ד.
צא, ה, בדיון ציר כשהבשר אינו נחשב
כרותח. — ח"ט, סי' כ; קונט' ה,
חוספה "שער יחזקאל", עמ' 8.
צב, א, כזית בשר שנפל לתוך יורה
של חלב רותח. — חי"ט, חוב' ב,
סי' ז.
צב, ב, חלב שנפל לתוך מרק או לתוך
חתיכות של בשר (ביאור דברי
הש"ד). — ח"ד, סי' פח, ד.
צב, ט, בדיון כלי שהסירו מעל האש
והורק מה שבתוכו. — ח"ח, סי'
סג.
צד, ז, כלי של בשר שנשפך עליו חלב
מכלי שני. — חי"ב, חוב' ו, סי'
א, ב.
צו, א, צנן שנחתך וספק אם נחתך
בסכין של איסור (ישוב דברי

סמ, ו, בשר שנמלח וספק אם שהה
במלחו שיעור הילוך מיל, ונתבשל.
— ח"ג, סי' נט, א.
סמ, ט, בשר שנמלח ונתבשל בלא
הדחה אחרונה. — ח"ח, סי' נב, ה.
סמ, י, עכו"ם מסית לפי תומו שהדיח
את הבשר קודם שנתנו בקדירה. —
חי"ב, חוב' ב, סי' ח.
סמ, יג, בשר שלא נמלח עדיין וספק
אם הוא תוך ג' ימים. — ח"א,
סי' סא, ג.
סמ, טו, הערה ב, "פרי חדש" בענין
כבוש הרי הוא כמבושל. — ח"ד,
סי' 5.
סמ, יח, אווז שנמלח והודח שהונח
על אווז שלא נמלח וכו'. — ח"א,
סי' קיא, י.
ע, ג, בשר שחוטא שמלחו עם בשר
טריפה. — חט"ז, חוב' ד, סי' ו, א.
פא, ב, בענין חוסה דמעיסרא. —
חי"ד, חוב' ב, חוספה "שער
שלמה", א; חוב' ד, סי' א, ג.
חט"ו, חוב' א, סי' ז, א.
פב, ב, בדבר אווזות שראשי חרטומן
שחורים. — חי"ב, חוב' ב, סי'
יג; חוב' ד, סי' טו, ג.
פב, ג, בדבר אווזות גדולים ומשונים
שאינן להם מסורת-היתר. — ח"ח,
סי' יג, ב; מט, ב.
פג, א, בסימני דג טמא וטהור. —
ח"ד, סי' 5.
פד, ט, בקדירה שנפל לתוכה תולעת
אחת ומצא שתיים. — חי"א, חוב'
ג, סי' ד. חי"ב, חוב' ב, סי' א;
חוב' ג, סי' ג, א.
פד, טז, בדיון כבדי בהמה דשכיח
ומצוי בהם תולעים. — ח"ב, סי'
כו.
פו, י, בדיון מכירת ביצת גבילה וטרי'
פה לעכו"ם. — ח"ד, סי' ב; עז,
ב.

שלחן ערוך

קה, ח, כוליא שנתבשל בחלבו (ביאור דברי ה"כרתי ופלתי") — ח"א, סי' 5.

קי, ט, בדין ספק גבינות עכו"ם (ישוב קושית ה"שער המלך" על ה"איסור והיתר") — ח"ב, סי' לו, ב.

קיב, א, בדין פת מומר — ח"ג, חוב' ב, הוספה "בית מדרש", סי' צד.

קטז, ה, חמירא סכנתא מאיסורא. — ח"ט, חוב' א, סי' א; חוב' ב, סי' א.

קטז, ו, באיסור דבל תשקצו (דבר מאוס שנתערב במאכל אדם ואינו יודע מזה, אם מחוייבים להפרישו מלאכלו כמו בנתערב לו דבר איסור?) — ח"ד, סי' סה; פה, א; פו, ו. ח"ה, סי' כ, ו. ח"ו, סי' יא, טו.

קיו, א, בדברי הט"ז דדבר המפורש בתורה להיתר אין כח ביד חכמים לאסור. — ח"ח, סי' נה, ד. ח"ב, חוב' ו, סי' יג, ד [ועי' ח"א, סי' קז, א; ח"ד, סי' סא].

קיח, א, בדין מקולין של נכרים. — ח"א, סי' י, ב.

קיט, יג, בענין גזירת חכמים במקום הפסד ממון (ביאור דברי הש"ך). — ח"ד, סי' פז.

קכז, א, שתיהק כהודאה דמיא (ישוב קושית הש"ך). — ח"ב, סי' נח, א.

קכז, א, עדות עכו"ם באיסורים. — ח"ג, סי' מז.

קמא, ז, בדין עשיית צורות בזמן הזה אפילו דלא פלחו להן. — ח"ו, חוב' ב, סי' ט.

קמא, ח, בענין עשיית מגורה תבנית מגורה. — ח"ב, חוב' ה, סי' יג. ח"ג, חוב' א, סי' ו. ח"ד, חוב'

ה"כרתי ופלתי"). — ח"א, סי' קט, א.

צח, א, בדין טעימת ישראל בפחות מס'. — ח"ד, סי' נח.

צח, א, באיסור שנותן טעם פגום בהיתר וסופו להשביח. — ח"א, חוב' דיה, סי' יז, א.

צח, ב, בדברי ה"פרי חדש" דגיד ובשר הוי מין במינו. — ח"ד, סי' כז, ב; נג, ג; צד, ב.

צח, ח, שומן מספק טריפה שנפל לתוך קדירה ומרגישין טעם ביותר מששים. — ח"ב, חוב' ד, סי' י.

צט, ה, בדין ביטול איסור שנפל לתוך ג"ט היתר, ע"י צירוף איסור שני שאינו שוה בטעמו של הראשון. — ח"ז, סי' קיד.

קא, ג, כבש שלם לא חשיבא ראוי להתכבד. — ח"ד, סי' נח.

קא, ה, בדין ספק חתיכה הראוי להתכבד (ישוב דברי ה"פרי מג"דים"). — ח"ד, סי' פא, א.

קב, ג, כלי בשר שנתערב בחולבת. — ח"א, סי' יב, ה.

קב, ד, בענין שאלה על שבועה (מאכל שנאסר עליו בשבועה שנתערב במאכל אחר, אי הוי דבר שיש לו מתירין). — ח"ח, סי' סז.

קב, ד, בענין דבר שיש לו מתירין בחמץ בפסח. — ח"ב, סי' לא, ב.

קד, ב, שומן שנפל לתוכו עכבר. — ח"ג, סי' לא, ב.

קה, א, באיסור דם כבוש. — ח"ג, סי' ד; יח (עמ' 47); לה, א. ח"ד, חוב' ג, הוספה "שער יהונתן", סי' א; ג; ה.

קה, א, בדין ספק כבוש בבשר בחלב. — ח"א, סי' יב, ו; פה, ח.

קה, א, בדין כבוש סעתי'לעת בכלי איסור. — ח"ד, סי' נח.

קצו, ד, בדיון טבילת אשה בשביעי
מבעור יום כשתסתיר טבילתה
מבעלה. — ח"ב, סי' נה, א.

קצו, ד, בדבר אונס צינה בטבילת
נשים (אם בעינן שהאונס יהי' לכל
הנשים שבעיר). — ח"ד, סי' לא.
קצמ, ו, לבישת לבנים בשבת ויו"ט.
— ח"ח, סי' יב, ד.

ר, א, בדיון ברכה על הטבילה בזמן
הזה. — ח"ח, סי' נה, ג.
רא, ד, בעדות עכו"ם על מקוה שנע-
שה בכשרות. — ח"ח, סי' כה.
רא, ו, באיסור טבילה בכלים. —
חי"ז, חוב' א, סי' ג, ב.

רא, ז, בדיון תלוש ולכסוף חברו לענין
מקוה (ישוב קושית ה"נודע ביהור
דה"). — ח"א, סי' פג, ג.

רא, כב, בדיון מקוה שנפסלה ע"י ג'
לוגין מים שאובין (ביאור שיטת
ה"אגודה"). — ח"י, סי' א.

רא, כה, בדיון מקוה שנתלכנו מימיו
ע"י בורית. — ח"א, סי' קיב, ח.
ח"ב, סי' כג, א; מו, א.

רא, כט, הכשרת מקוה ממים שאובין.
— ח"י, קונט' א, סי' א; קונט' ב,
סי' א.

רא, כט, בדיון מקוה חסרה שנפל
לתוכה יין ונשתנה מראי' וכו'. —
ח"ב, סי' כג, א.

רא, מד, בדבר מקוה ע"י המשכה.
— ח"ח, קונט' יא, הוספה, "זכרון
יעקב", סי' א.

רא, נ, בדיון זוחלין במקוה. — ח"ו,
סי' א; לגמ'; סז, ב; סח-ע. ח"ז,
סי' צח [ועי' שו"ת, "חבלים בנעיר
מים" לרי"ל גרובארט, חלק שלישי,
סי' נדנט].

ריז, ז, בדבר הגירסא הישנה (מוכא
בש"ך, ס"ק ט), דהנודר מן הבשר
מותר בנידון. — ח"ד, סי' כז, ב
(עמ' 60).

א, סי' ב. חט"ו, חוב' א, סי' ג;
חוב' ב, סי' ט; חוב' ג, סי' ב, ב.
קנה, ג, בדיון שתיית סתם יינם לחולה
שאינו בו סכנה. — ח"ז, סי' קכה,
ה.

קס, טז, אין שליח לדבר עבירה (אם
אמרינן כן גם היכא דהמשלח אנס
להשליח לעשות את העבירה). —
ח"ז, סי' כ.

קס, יח, בדיון אכל רבית ביתום מן
האם. — ח"א, סי' מד; סה, ג.
קסז, א, בדיני היתר עיסקא. — חי"ד,
חוב' ד, סי' ג. חט"ו, חוב' א, סי'
א, ב.

קעמ, א, בדיון שאלח במכשף במקום
סכנה. — ח"ז, סי' קכ.

קפב, ו, בענין "לא ילבש גבר" בנילוה
הזקן. — ח"א, סי' טו; סג, ד;
סח, ה; עה, ג; צח, ה [ועי' שו"ת
דברי רב משלם" לר' אברהם משלם
זלמן אשכנזי, קארעץ תקמ"ג, סי'
ו = שו"ת, "חכם צבי", תוספות
חדשים, סי' כו].

קפד, ב, הפרשת עונה סמוך לוסת
(ישוב קושית ה"נודע ביהודה").
— ח"ג, סי' טז, ח.

קפד, יא, בהא דאשה שיש לה וסת
ושהתה אחר הוסת שיעור שתספור
ותמבול, אין צריך לשואלה (ישוב
קושית ה"סדרי טהרה"). — ח"א,
סי' עג, ג.

קפז, ה, אם כאב דינו כמכה לענין
בדיקה בימי ליבון. — ח"ו, סי'
צז, ב.

קפז, י, בענין ספק דאורייתא ודרבנן
ביחד. — ח"ב, סי' צ, ג. ח"ג,
סי' כד.

קפט, ה, בקביעות וסת לדילוג של
הפלגות. — ח"ז, סי' יב; לט [ועי'
שם, סי' מט, א; פז].

שלחן ערוך

רנח, ו, בדיון שאלה על נדרי צדקה בעת צרה והמעות עדיין הוא ביד השליח. — ח"ג, סי' מג, א; מט, ב.

רנט, ב, בדבר כחם ורשותם של נשיאי קופת ר' מאיר בעל הנס בחלוקת המעות (אם מותרים לשר נות חלוקת המעות לכל מה שירצו). — ח"ח, סי' כחכט.

רסא, א, בדבר חיוב מילה על בית דין כשלא מל האב את בנו. — ח"ג, סי' א, י.

רסב, א, בדיון מילה בזמנה (אם יש להמתין לביאת אבי הבן שהי' חבוש בבית האסורים, והוא נ"כ מוהל מומחה). — ח"ג, סי' יד; טו, ד.

רסב, א, מילה בלי שמיני. — ח"א, סי' סב, ב; פ, ו; צח, ז.

רסב, א, בדיון הטפת דם ברית בשבת (ישוב דברי הש"ך). — ח"ג, סי' נח (עמ' 153) [ועי' ח"ב, סי' יא, נ].

רסג, א, בדיון מהאז ירוק למילה (בדברי הגר"י עמדין דכל מין ירוק בכלל, כזהב או ככרתי וכעין הכחול). — ח"א, סי' עב; קו, ב. ח"ב, סי' יד, ה; כח, ה.

רסג, א, מילת קטן שנולד במראה ירוק ונשתנה מראיתו ע"י פעולת המילדת. — ח"ח, סי' כנ.

רסג, ב, בדיני מתו אחיו מחמת מילה. — ח"ח, סי' מב. חט"ו, חוב' ב, סי' א. חט"ז, חוב' ב, סי' א.

רסג, ב, בדיון מילה לקטן שאח אחד נחלה אחר מילתו ולא נתרפא, והשני מת מחמת המילה, והשלישי נימול אחר ג' שנים. — ח"ו, סי' פו.

רסג, ח, בדבר מילת קטן ערל שמת

רכח, כא, בענין התרת נדר על דעת רבים. — ח"ד, סי' מ.

רכח, מה, בדיון התרה לנודר בעת צרה לישא יתומה. — ח"ט, קונט' א, הוספה "שער יצחק", סי' ב.

רכח, כ, נשבע על דעת חבירו בפני חבירו והותר הנדר בלא שאלה, אם צריך להודיעו שפטור משבועתו. — ח"ח, סי' ס.

רלב, יב, בענין אונס (בשי' "האגודה" דלא מקרי אונס אלא אם הי' אונס בכל הזמן, משא"כ בנאנס רק בסוף והי' יכול לקיים עד עתה). — ח"י, קונט' ב, סי' ה, לה.

רלד, ד, אין יכולין לעשות שליח לא להקמה ולא להפרה (ישוב קושית הגר"ע אינר). — ח"א, סי' צח, א.

רלח, יז, בענין חלות שבועה שני' המבטלת שבועה ראשונה, ונשאל על הראשונה. — ח"א, סי' מו, ב. רמה, כב, מינוי מו"צ בלי רשות הרב דמתא בשאינו משיג גבולו בשום דבר. — חט"ז, חוב' ג, סי' רזו.

רמה, כב, בדבר הוראת חכם במקום שיש רב בעיר. — ח"ב, חוב' ג, סי' כא.

רמו, א, קיום מצוות קביעת עתים לתורה בדיינים ובמלמדי תינוקות בשכר. — ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי אורה", השממות, סי' ה (עמ' 33).

רמט, א, בדיון נתינת מעשר בספים לצדקה, ועל איזו מצוה מותר להשי' תמש במעות מעשר. — ח"ד, חוב' א, סי' א.

רנ, ד, בדבר נתינת פרנסת לינה לעני שאין מכירין אותו. — ח"ב, סי' פב, ג.

רנג, ה, פרנס יתומה קטנה קרובה בביתו ותובע מה שהוציא עלי'. — ח"ט, חוב' א, סי' ג.

ואביו הוא כופר בתחיית המתים
ובעולם הבא, ולא מל בניו האחרים.
— ח"ד, סי' עה, ב.

רסד, א, בפסול עכו"ם למילה. —
ח"א, סי' כז, א. ח"ב, סי' כה, ח.
רסד, ג, בחיוב מציצה במילה כמו
חיתוך ופריעה ולא מטעם סכנה
לבר. — ח"ב, סי' יא, גיד; מא, ו.
רסה, א, בדבר המנהג ליתן יין בפי
רך הנימול כשמגיע ל"בדמיך חיי".
— ח"ב, סי' ז, ג.

רסה, ה, מילה בזמנה ומילה שלא
בזמנה איזה מהן קודמת? — ח"ח,
סי' מב [ועי' שו"ת "דבר אברהם"
לר' אברהם דובער כהנא שפירא,
חלק ראשון, סי' לג; "חידושי
(שעורי) הגר"ח סאלאוויצקי", סי'
סכת].

רסה, ט, בענין שליחות במילה
כשהאב בעצמו אינו יכול לקיים
את המצוה. — ח"א, סי' כג; לח,
א; נח, י; סב, ה; קיב, ו. ח"ב,
סי' נו. ח"ג, סי' נח. ח"ד, סי'
עז, א.

רסו, ח, בדין נולד בין השמשות שמר
לתו אינה דוחה אפילו יום-טוב שני
של גלויות. — ח"א, סי' פח, ד;
צה, ח.

רסו, יא, ספק בן שבעה ספק בן שמונה
אין מלין אותו בשבת. — ח"ב,
חוב' ג, סי' כב.

רסו, יד, בדין שני מוהלים מילה אחת
בשבת. — ח"ה, סי' טז (בסופו).
רסו, א, בדין חיוב מילה על עבר
כשלא מלהו האדון או הבית-דין.
— ח"א, סי' קח, ג [ועי' ח"ג,
סי' טז, ד].

רסו, ב, בדין דחיית שבת למילה
עבדיו שנימולים לשמונה ימים. —
ח"א, סי' נט, ה; צד, ז; צט, ה;

קח, ג [ועי' רי"פ פערלא, "ספר
המצות" לרס"ג, עשה לא, לב].

רסו, סה, בדין עבדים קטנים של גר
שמת. — ח"ג, סי' לג, ד.

רסח, א, נכרי שמל עצמו בגיותו. —
ח"ד, חוב' א, הוספה "שער שלום",
סי' יח. ח"ח, חוב' איב, סי' ז, ב.
רסח, ו, מעוברת שנתגיירה אם הולד
נחשב בישראל או דיש לו דין נר.
ח"ח, סי' פח, א.

ער, א, במצוות כתיבת ספר תורה
(אם יותר טוב לקנות ס"ת, או
להתחיל בכתיבה אפילו כשיש חשש
שמחמת חסרון ממון לא יעלה בידו
לגמור בכתיבה). — ח"ג, חוב' ה,
סי' טו. ח"ד, חוב' ב, הוספה
"שער שלום", ד.

רעו, ב, בדין כתיבה לשמה כל השמות
שאינם נמחקים וגם של נז"ב. —
ח"ו, סי' סא.

רעט, ד, במה דלא אמרינן תעשה ולא
מו העשוי כשמגרר אותיות יתר
רות אחרי תפירת ספר-תורה. —
ח"ח, סי' ב, א; טז; לו.

רפת, ב, בדבר הנחת היר על המוזה
כשיוצאים מן הבית. — ח"ו, סי'
קד, ב. ח"ז, סי' יד, ג; נא, ג;
עז, ד.

רפא, ג, בדין כתיבת סת"ם ע"י בני
י"ג שנים בלי בדיקת שערות. —
ח"א, סי' א, א; יח, א; כח, ו; ו;
נו, א; נח, א; עז, א; פ, ה; צ,
א; צב, ה; צט, ט; סכה, אב.
ח"ב, סי' כ, זח; פח, איג. ח"ג,
סי' א, א [ועי' שו"ת "תורת חסד"
לר' שניאור זלמן פראדקין מלובלין,
או"ח סי' אב, ושו"ת "בכורי של"
מה"לר' שלמה אברהם רועכטע,
חלק שני, ווארשא תרצ"א, יו"ד
סי' ל].

שלחן ערוך

ואין הולכין בממון אחר הרוב). —
 ח"ד, סי' כב. ח"ז, סי' פג, ל.
 ח"ח, סי' ה, ג. חט"ז, חוב' ד,
 סי' יז, ג.
 שה, ז, בנתינת חמשה סלעים לכהן
 אחר שלא בבת אחת. — ח"ו, סי'
 נב, ד.
 שה, י, בדבר ברכת שהחיינו בפדיון
 בנו אף דלא הוי מזמן לזמן. —
 ח"ו, סי' קח, ד.
 שה, י, בדין שליחות לפדיון הבן. —
 ח"א, סי' סו, ב; פה, ב; קג, ג.
 שה, י, בכור שאביו מת קודם שנפדה.
 — ח"ו, סי' ג.
 שז, ב, בבכור שנפל בו מום קבוע,
 אם מותר לשחטו ולמכור אותו
 לנכרי בלי בדיקת הריאה. — ח"ב,
 סי' יח.
 שט, ב, בבכור שננסמית עינו ולא ניכר
 עליו שום קלקול. — ח"ו, סי' מה;
 קא, ב. ח"ז, סי' כה, ב.
 שי, ב, בדין חזרת הממון לבעלים
 שלקחו בשר בכור שנשחט בלא
 מום, וכבר נאכל הבשר. — ח"א,
 סי' יז, א.
 שיג, ג, אם מאמינים לכהן שאריסו
 נכרי הטיל מום בבכורו, ויש אומ'
 דנא דמוכח שרמז לו להטיל בו
 מום, וברור הוא שהנכרי כיוון
 להתירו לבעליו. — ח"ו, סי' מב,
 איב.
 שיד, א, אם כהן נאמן בשבועה בבכור
 שנפל בו מום מאליו. — ח"ד, סי'
 ד, ב.
 שכא, י, בספק פטר חמור ואין לו
 שה לפדותו, אם יכול לפדותו בשווי
 ולהחזיק הממון לעצמו. — ח"א,
 סי' נה; קב, ד; קט, ב; קכ, ה.
 ח"ב, סי' יג; נד, א.
 שכד, יב, מקצת מצות שכבר הפרישו

רפו, א, בדבר הפטור של שותפות
 עכו"ם ממזוזה. — ח"י, קונט' א,
 סי' ט, כו.
 רפו, ו, בדין מזוזה לאכסדרה שמחיר
 צותי' נמוכות מעשרה טפחים. —
 ח"ה, סי' א.
 רפו, יג, בשיעור גובה הבית בפנים
 לחיוב במזוזה ובמעקה. — ח"א,
 סי' קיג.
 רפט, א, בדין כריכת המזוזה בקלף
 (ביאור דברי הגר"א). — ח"ב, סי'
 מח [ועי' שם, סי' פט. ח"ד, סי'
 לו, ג; עה, א. ועי': בצלאל לגדוי,
 "הגאון החסיד מוילנה", מהדורה
 שני', ירושלים תשכ"ח, עמ' שכח;
 ישראל דוד הלוי בארי, בענין פסול
 חציצה בין המזוזה למזוזת הבית,
 "נעם", ספר ששה עשר, ירושלים
 תשל"ג, עמ' לו-מג].
 רצא, א, כקביעת ב' מזוזות בפתח
 אחר. — ח"ד, סי' סח, ב; פה, י;
 צג, ד. ח"ה, סי' כ, ד [ועי' ח"ח,
 סי' ב].
 רצב, ה, בדין שלוח הקן כששלחה
 וחזרה (ישוב קושית הט"ז). —
 ח"ח, סי' סו, כג.
 רצג, א, עיסה שנלושה בשמרים של
 חדש. — ח"ו, סי' נט, ב; קא, ה.
 ח"ז, סי' לג.
 רצג, ב, בדין חדש בחוץ לארץ (ישוב
 דברי הגר"א). — ח"ב, סי' ז, א.
 רצה, ו, בדין כלאים בתפוחי נינה
 עם תפוחי יער. — ח"ז, סי' לב.
 רצט, א, כהא דצמר ופשתים לא בטלי
 זה בזה כמו בשר בחלב. — ח"ח,
 סי' נג.
 שה, א, בדין פדיון הבן (כהא דאב
 מחויב לפדות בנו בכורו ולא חיר
 שינן דילמא לאו בכור הוא או לאו
 אביו הוא, ודילמא טריפה הוא,

[ועי' "דברי יחזקאל" לאדמו"ר ר' יחזקאל שרגא הלברשטאם משינא-ווא, ירושלים תשט"ז, עמ' קה"ק].

שעך, ד, בדין אבילות על שומרת יבם שמתה. — ח"ב, סי' טו, יז.

שעך, ח, בדין אבילות על תינוק שנולד לסוף ט' חדשים מביאה ראשונה, ומת. — ח"ד, סי' נג, ו.

שעך, ח, באבל שבא ממקום קרוב שמונה עמיהם להשלים את השלשים יום, אם זה רק באפשר לכוא ברגליו, או אפילו על ידי עגלה או רכבת. — ח"ו, סי' קא, י. ח"ח, סי' עד, ב.

שפ, א, בדיני תפילין באבל. — ח"ט, קונט' א, הוספה, "שער יצחק", סי' ה, א.

שצ, ד, בדין תספורת לאבל בערב הרגל תוך ל' לאבילות שני' כשתכיר פתו אבילות על אביו ואמו זה אחר זה. — ח"ח, סי' נז.

שלחן ערוך אבן העזר

א, א, במצוות פרי' ורבי' — ח"ד, סי' מא.

א, א, בדין מחילה בעונה. — ח"ד, סי' מא.

א, ב, בדין מכירת ספר תורה להשיא יתומה. — ח"ד, סי' מא.

א, י, על דבר החרם דרבנו גרשום שלא לישא שתי נשים. — ח"ג, חוב' ה, סי' א [ועי' ח"ד, סי' כה; מד. ח"ד, חוב' ג, הוספה, "בית מדרש", סי' קנא].

א, י, בדיני נשתטית. — ח"א, סי' סד. ח"ג, סי' כז, א; לכ. ח"ה, חוב' ג, קונט' "אור פני יצחק", סי' איב; ה.

מהן חלות שנתערבו ברוב מצות שעדיין לא נטלו מהן חלה. — ח"ד, סי' פט, ד.

שכה, א, בדין צירוף כלי לחלה (אם בעיני דוקא הנחה בכלי או דסני באויר כלי). — ח"א, סי' קיב, ט. ח"ב, סי' ע, ה. ח"ו, סי' יא, ב.

שלא, יט, בענין הנאה של כילוי בתרומה. — ח"ד, קונט' יב, הוספה, "שערי אורה", סי' יג.

שמ, א, קריעה על מת בנסמך על שולחן. — ח"ו, סי' מד. ח"ז, סי' עט. ח"ח, סי' כה.

שמן, א, בדין הספד למת תוך שלשים לרגל באם שנת האבל יושלם תוך חודש ניסן. — ח"ט, קונט' א. הוספה, "שער יצחק", סי' ד.

שמט, א, כגד שנתן על המת ולא הזמין לכך. — ח"ג, חוב' ב, סי' יג, ג.

שמט, ב, בדין הנאה משן תותב של זהב ממת. — ח"א, חוב' א, סי' א, ב; חוב' ב, סי' ב; ט, איב; חוב' ג, סי' טו, ב; חוב' דה, סי' כ, איג. ח"ב, חוב' ד, סי' ב, ב; חוב' ו, סי' ב, ב [ועי' שו"ת "צפנת פענח" לר"י ראזין, ירושלים תשכ"ה, סי' מ].

שנו, א, הלנת מת בשביל ביאת קרובים. — ח"ב, חוב' א, סי' ה.

שסח, ב, בדבר עשיית גן על בית הקברות במקום שאין שם קברים. — ח"ז, סי' קלא, ו.

שעב, א, בענין שיהוי לכהן ערום באהל המת. — ח"ח, סי' ו, א. ח"ז, חוב' ד, סי' ה, ה. ח"ח, חוב' דה, סי' ה, ו.

שעב, א, השתמחות כהנים על קברי צדיקים. — ח"ח, סי' לר (עמ' 61)

שלחן ערוך

כח, ב, בדיון קנין במתנה על מנת להחזיר (ישוב קושית ה"אבני מלוי אים"). — ח"ב, סי' נח, ב.

לו, יב, אין האשה עושה שליח לקבל קידושין מיד שליח בעלה. — ח"ב, סי' טז, א.

לז, א, בענין קבלת קידושין ע"י אב לבתו קטנה או נערה. — ח"ב, סי' טז, א.

מב, א, בכיטול קידושין בטענת לשחוק נתכווננו, וגם בשינוי דרך הנתינה. — ח"ז, סי' ע; קלכ"ל.

מב, ב, עד אחד שהעיד על אשה שנתקדשה לפלוני בפניו, והאשה מכחשת אותו. — ח"ב, סי' מא, א.

מב, ב, בדיון קידושין בעד אחד וטוען משטה הייתי. — ח"ז, סי' קלד.

מב, ג, בדיון קידושין בשלא רצו שיהיו עדים בשעה שיקדש אותה, ועדים הכמינו וראו שקידשה כרינה. — ח"ט, חוב' א, סי' ב.

מב, ד, בענין דרישה וחקירה בעידי קידושין. — ח"ב, סי' סה, ד.

מב, ה, בפסולי עדות דאורייתא שהעידו על אשה שנתקדשה והיא מכחשת אותם. — ח"ב, סי' א, ב.

מב, ה, בדיון עדי קרובי אם בקדושי כסף. — ח"ג, סי' מג, ב.

מד, יב, בענין קידושין אחר קידושין (ישוב קושית ה"אבני מלואים" על ה"פני יהושע"). — ח"ג, סי' ט, א.

נב, ד, בתקנת ר"ת וחכמי צרפת להחזיר הנדוניא כשמתה האשה תוך שנה ראשונה לנשואי'. — ח"א, חוב' א, סי' ג, ב; חוב' ג, סי' טז, ו.

סד, א, כלל בשבעת ימי המשתה אם מותרת לשבת בחנות ולעסוק בפרס-מטיא. — ח"ב, חוב' ה, סי' ו.

ב, יא, לא ישא אדם אשה במדינה זו וילך וישא אשה במדינה אחרת. — ח"ג, חוב' ה, סי' א. ח"ד, חוב' ג, הוספה "בית מדרש", סי' קנא.

ד, יד, בחשבון יום א' דר"ח לעיבור אשה. — ח"ז, סי' עא.

ט, א, אם אחיות מחזיקות לקטלנית. — ח"ז, סי' לד.

יא, ד, בענין דרישה וחקירה בעדי זנות לאסור אשה על בעלה. — ח"ב, סי' סה, ה.

יב, י, בדיון נשואי שונג בתוך תשעים יום לגירוש. — ח"ב, חוב' ג, סי' טז, א.

יג, יא, גרושה שעברה ונשאה תוך כ"ד חודש להנקה. — ח"ח, סי' ל.

יז, ג, בדיון עבד לעדות אשה (ישוב קושית ה"חלקת מחוקק"). — ח"ב, סי' צט, א.

יז, ט, בדיון נשואי אשה כשעד אחד אומר מת בעלה ועד אחר אומר נהרג (ישוב קו' ה"חלקת מחוקק" וה"בית שמואל"). — ח"ג, סי' לג, ד.

יז, לז, עד אחד אומר מת ועד אחד אומר לא מת, והיא אומרת ברי לי שמת, ונשאת לעד שאמר מת. — ח"ב, חוב' א, סי' כד.

יז, נח, בענין הוראת בית-דין בטעות (ישוב קושית ח"ז על הרשב"א). — ח"ו, סי' צט, ב [ועי' שם, סי' סז].

כח, יב, בדיון קידושין במשכון דאחרים בזמן הזה דמקדשין תחת החופה. — ח"ו, סי' מט, ב.

כח, כ, בקנין הגוף לשעה לענין לכם (ישוב קושית ה"אבני מלואים" על הרא"ש והריטב"א). — ח"א, סי' צט, ב. ח"ד, סי' כג, ד.

מפתח ל"שערי תורה"

קל, מו, בגט שחעדים לא ידעו לחתום
שמותם בכתב אשורית והסופר
סייעם קצת בחתימתם. — ח"ב,
חוב' א, סי' כ"א; חוב' ד, סי'
ג, ז.

קלד, ח, באיש שנראו בו סימני סרים
ומסרב לגרש את אשתו, אם יש
להתירה ע"י כפיית ערכאות של
נכרים לגרשה. — ח"ג, סי' סג.
ח"ד, סי' ט; לר; נג, ד.

קלמ, מו, בדין הנבחת ידי' של אשה
בשעת קבלת גיטה. — ח"א, סי'
כז, ה.

קמא, מו, בדין גט על תנאי שהבעל
צוה לכתבו ולהתמו, וטרם שנגמר
הגט יצא לדרכו ולא הספיק ליתנו
ליר האשה, אם מותר ליתן לה את
הגט בשליחותו של הבעל. — ח"ב,
סי' יב; כב; לה; לח; מו, ה.

קמט, ז, בגט על תנאי שניכתב וניתן
להאשה אחר שנתיחד עמה ויצא
למלחמה. — ח"ב, חוב' ו, סי' ו.
ח"ד, חוב' ב, הוספה "שער
שלום", ו.

קנד, ט, בדין כפי' לגרש את אשתו
כשאינו רשאי לעמוד במקום שנשד
אה מחמת סכנת נפשות. — ח"ג,
סי' לט, ג.

קנו, ג, זרע גוסס פוטר מיבום. —
ח"ח, סי' כו, א.

קנו, ד, בדין חליצה לאלמנה שילדה
בן אחרי מיתת בעלה ושתי נשים
ועד אחד מעידים שהוכר עוברה
ששה חדשים קודם לידתה, וביום
ב' למילתו מת הילד. — ח"ב, סי'
צב, א. ח"ד, סי' ו, ג; לו, ב.

קסד, ד, נדה עולה לחליצה. — ח"א,
חוב' ד"ה, סי' יו, ב. ח"ב, חוב'
ג, סי' ה; מו, ג.

עז, ב, בדין נשואת אשה על אשתו
מורדת. — ח"ו, סי' עב; קא, ט.
ח"ח, חוב' ג, קונט' "אור פני
יצחק", סי' ג; ז.

עז, ב, בדבר החילוק בנתינת גט
למורדת בתוך י"ב חודש ולאחר
י"ב חודש. — ח"ג, סי' לט, ב.

קמו, ו, באשה שהודה שנכרי בא עלי'
ואח"כ חזרה מדבריה. — ח"ח,
חוב' ג, קונט' "אור פני יצחק",
סי' ט.

קכד, א, בדבר כתיבת גט אם אין דיו
מצוי (אם צריכים ליהדר על הסדר
השנוי בגמ'). — ח"ח, קונט' יא,
הוספה "זכרון יעקב", סי' ה, ג.

קכו, ד, בכתיבת מנין הימים ומנין
השנים בגט. — ח"ח, סי' יח, א;
נא.

קכו, יח, בגט שאחר נתינתו גודע
שחסר בו הר' של כרת משה ונכתב
"כת משה". — ח"ב, חוב' א,
סי' כט; חוב' ה, הוספה "שער
החדש", סי' ב. ח"ג, חוב' א,
סי' יח, א.

קכח, ד, אם לכתוב בגיטין "על מי
בארות" כשנתבטלו הרבה בארות
ואין משתמשים בהם. — ח"א,
חוב' ג, סי' א.

קכט, ז, בדברי ה"בית שמואל" דאין
כותבין "כהן" אצל שם המגרש רק
אצל שם אביו. — ח"ח, סי' יח,
ג; כו, ג.

קכט, מו, בגט שנכתב שמו שנפסד
בו קודם לשם שעולה בו לתורה. —
ח"ח, חוב' ג, קונט' "אור פני
יצחק", סי' יב.

קכט, מו, בגט שנכתב בו "וכל שום
וחניכה דאית ליה". — ח"ח, סי'
יח, ב.

שלחן ערוך

לא, א, שתי כיתי עדים המכחישות
זו את זו. — ח"ז, חוב' א, סי'
ט, א; חוב' ג, סי' א, ו; חוב' ד,
סי' ה, ג. ח"ז, חוב' ה, סי' יז.
לב, א, האומר לחבירו להעיד עדות
שקר. — ח"ב, חוב' ד, סי' יג.
לג, יח, בדין עדות קרובים כשקבלום
עליהם. — ח"ו, סי' עא, א.

לד, ה, בדין עד שעבר על שבועה
דלהבא. — ח"ד, חוב' א, הוספה
„בית מדרש“, סי' קמ, ב.

לד, ז, בדין פסולי עדות (שליח בית-
דין שנשלח לקנות איזה דבר בשביל
הרב ונודע אח"כ שלא נתן מחירו
כפי שקיבל מהרב, ועשה כן כמה
פעמים, אם יש לו דין גנב וגזלן
לפסולי עדות). — ח"ב, סי' לט, א.

לד, כג, בדין הכרזה בפסולי עדות
מדרבנן. — ח"ב, סי' לט, א.

לו, א, עד כשר ופסול שהעידו ביחד.
— ח"ט, חוב' א, סי' ו.

לח, א, עדים שאמרו שקר העדנו
ואח"כ הוזמו. — ח"ז, סי' ק.

לח, א, בענין לפסול עדים שלא בפני-
הם. — ח"ב, סי' מא, גיד [ועי'
ח"ה, סי' כח, ה].

לט, א, בענין שעבודא לאו דאורייתא
ואין בעל חוב גובה מן היורשין. —
ח"ח, סי' ז, ב.

מו, לו, עדים שאמרו אנוסים היינו
מחמת ממון. — ח"ו, סי' פט.

נב, א, שטר שיש בו רבית. — ח"ח,
קונט' ג, הוספה „יגדיל תורה“, סי'
ד, ג.

נו, א, בדיני שלישי (ישוב קושית
הש"ך על המהרש"א). — ח"א,
סי' יד, ד.

קסט, כה, בדין חליצת איטר. — ח"ח,
סי' מא.

קעב, יא, חרשת שנפלה ליבום ואינו
רוצה ליבמה בטענת מאוסה היא
בעיניו. — ח"ז, סי' לח.

קעז, א, בדין פיתה שוטת. — ח"ז,
חוב' גיד, סי' יא.

שלחן ערוך חושן משפט

א, ה, בענין עדי ממון בזמן הזה
(ישוב קושית „שער משפט“). —
ח"ו, סי' עא, א.

א, ה, בדין תפיסה בגזלות וחבלות
בזמן הזה (ישוב קושית ה„יהודי
הקדוש“ מפשיסחא). — ח"ט,
קונט' א, הוספה „שער יצחק“, סי'
ג, ד.

ג, ד, בדבר החרם שלא להשתמש
ברכנות ע"י מינוי מהרשות. —
ח"ג, חוב' א, סי' יט (הוספה
„כבוד של תורה“, עמ' ט).

ו, א, בדין עדות על חיוב פרוטה. —
ח"ג, סי' נט, יב. ח"ד, סי' יט,
א; לו, ב.

יח, א, חמשה שישבו בדין ואח"כ
אמר אחד איני יודע. — ח"א, סי'
ס, א.

כח, יא, בענין תשלומין בחייבי מל'-
קות שוגגין. — ח"ב, חוב' ה,
הוספה „בית מדרש“, סי' כג. ח"ג,
חוב' א, סי' יז. ח"ד, חוב' א,
הוספה „שער שלום“, ו.

כח, ב, בענין השבעת עדים כשחושש
שישבעו לשקר (אם יכול להשביעם
על דעת בי"ד?). — ח"ג, סי'
טז, יא.

כח, טו, אין מקבלין עדות שלא בפני
בעל-דין. — ח"ב, סי' מא, ביד;
מט, גיד.

פח, יב, ברין שבועת היסת בטענו
חמים והודה לו בשעורים. — ח"ג,
סי' מד, ד.

פח, ימ, בדרכי הש"ך (ס"ס לט)
בענין היו מזיקין שנים, אחד מועד
ואחד תם. — ח"ח, סי' נב, ו.

פט, ב, ברין שבועת שכיר (כשהשכיר
מודה שקיבל מקצת, אם נשבע
ונוטל השאר או לא). — ח"ב,
סי' סג, ב.

צב, ג, חשוד אממונא לא חשוד
אשבועתא. — ח"ד, חוב' א, הו'
ספה "בית מדרש", סי' קמ, ב.

צג, ג, בענין שבועת אפוטרופוס, או
שותף של אבי הורשין. — ח"א,
סי' צב, ל.

צו, ה, בענין מושבע מפי אחרים. —
ח"א, סי' יב, יד.

צז, ו, בשיעור בית לענין לא תבוא
אל ביתו לעבד עבדו וכו'. —
ח"א, סי' קיג (עמ' 344). ח"ב,
סי' ע, ו.

צז, מז, בענין חיוב השבת העבד.
— ח"א, סי' קכא, ה.

קא, א, בתופס לבעל חוב ואינו חב
לאחרים בזה, רק ע"י תפיסתו הוא
מונע ריווח מהם, אם זה גם כן
מיקרי חב לאחרים, או לא. —
ח"א, סי' פד.

קה, א, בענין זכי' מטעם שליחות
(ישוב קושית "קצות החשן"). —
ח"ד, סי' יז, ב.

קי, א, ברין שטר-חוב של יתמי מלוה
על יתמי לזה קטנים. — ח"ב, סי'
א, א [ועי' שם, סי' מג, ב].

קכג, ג, המרשה לאחר ואח"כ הרשה
לאחר ושניהם באים בהרשאתו. —
ח"ז, סי' עה.

קעה, נה, הקדש לעניים אין בו משום
דינא דבר-מצרא. — ח"ו, סי' עו.

סז, ל, על דבר הזמן של שמיטת
כספים. — ח"ג, סי' סו, א.

עא, יג, שטר שיש בו נאמנות ונמצא
המלוה כפרו. — ח"ב, סי' צט, ד.

עב, ב, בענין פרוטה דרב יוסף
בפקדון ואח"כ נעשה משכון. —
ח"ג, סי' סה.

עב, ב, ברין אונסין במשכון שלא
בשעת הלואה. — ח"ג, חוב' ב,
הוספה "בית מדרש", סי' צו.

עב, מז, ברין שבועה במלוה על טבעת
ונאכדה. — ח"א, סי' יב, י.

עה, יז, בענין שבועת היסת בטענת
ספק ואיכא רגלים לדבר. — ח"א,
סי' קה.

עה, יח, הטוען אינו יודע אם פרעתי
וגם התובע אינו טוען טענת ברי.
— ח"ג, סי' ז; לה, ג.

עז, א, שנים שלוו כאחד שלא בשטר.
— ח"א, חוב' דיה, סי' ז, ב.

עז, א, שנים שקבלו פקדון לשמור.
— ח"א, חוב' ג, סי' יג. ח"ב,
חוב' א, סי' יג.

פ, א, בענין חזרה מהודאת בעל-דין
ע"י אמתלא. — ח"ב, סי' מא, ב
(עמ' 136). ח"ח, חוב' ג, קונט'
"אור פני יצחק", סי' ד (עמ' כה).

פב, א, במורה בשטר שכתבו וטוען
אמנה הי' (ישוב קושית ה"קצות
החשן" על הש"ך). — ח"ב, סי'
יא, ב.

פב, ח, ירושין שהוציאו שטר חוב
והלוה טוען שהוא פרוע, והמלוה
הי' חשוד (ישוב קושית ה"קצות
החשן" על הש"ך). — ח"ו, סי'
יג, ה.

פז, א, ברין הילך בפקדון אף שאין
מוכן בידו. — ח"ו, סי' קיז, ה.
ח"ח, סי' נז, ד.

רמא, ב, מחילת חוב כפני ערים
פסולין. — ח"ח, סי' סו.

רמג, טו, בנתינת פדיון חמשה סלעים
לכהן קטן. — ח"ד, חוב' א, הוסד
פה "שער אלימלך", ג; חוב' ג, סי'
א, ה. חמ"ז, חוב' א, סי' יג.

רמג, יט, זיכוי שטר לשומה ע"י בן
דעת. — ח"ג, סי' כז, ב.

רנב, ב, מצוה לקיים דברי המת. —
ח"א, סי' סט, א.

רנה, ג, בענין חזרה בהקדש בתוך
כדי דיבור (ישוב קושי חש"ך על
הרמב"ם). — ח"ב, סי' צב, כ (עמ'
330).

רצב, כ, בדבר אמירת חידושי תורת
חבירו בשם עצמו ולא בשם אומרו
(צ"ע בדברי הש"ך והגר"א). —
ח"ב, סי' ז, ד.

ש, א, יהא מונח עד שיבוא אליהו. —
ח"א, חוב' ג, סי' יז, א. ח"ב,
חוב' ב, סי' יט.

שא, ו, פשע במעות פקדון שהמפ-
קיד נדרס אח"כ לעניים. — ח"ח,
סי' לח, ג.

שו, ד, שו"ב שקלסל בשחיטתו. —
ח"ח, חוב' ד"ה, סי' ג [ועי' ח"ט,
קונט' א, הוספה "שער יצחק", סי'
ה, ב].

שיב, טו, בזמן התחלת השנה בשכירת
בתים. — ח"א, סי' קיג (עמ' 344).

שיו, א, בדין כל תלין בשכר בית. —
ח"ז, סי' מח, ח.

שכא, א, בדין נכוי משכירות במכת
מדינה. — חמ"ו, חוב' ג, סי' ט, א.

שלג, ה, בדברי הש"ך דעבד עברי
נקנה בחזקה. — ח"ז, חוב' ה"ו,
סי' יט, ב.

שלט, א, בענין הלאו דלא תלין והעשה
דביומו תתן שכרו (אם מחויב להש-

קעו, טו, בשותפין שהתנו ביניהם
שיעמדו בשותפות זמן קצוב. —

ח"ב, סי' כח, א; ג, ב; נט, א;
עו, א; פו, ז. ח"ג, סי' ג, ב.

קפב, ג, בענין לתקוני שדרתיך ולא
לעוותי. — ח"ב, סי' נח, ג.

קפג, ה, שליח ששינה הוראת המשלח
ולא קנה מה שציווהו ובחזירתו
נגזל ממנו הדבר שקנה, אם חייב
באונסין. — ח"ג, סי' כט.

קפט, א, בענין קניית חצר הנפסד
להמפקיד. — ח"ב, סי' יט; כד, ג.
ח"ג, סי' יט, ג.

קצח, ח, בדין חזרה ממתנה בתוך
כדי דיבור כשכבר נתן את המתנה
ליד חבירו. — ח"ב, סי' צב, ב.

ר, א, בקנין דארבע אמות של אדם.
— חמ"ז, חוב' ב, סי' ת, א.

ר, א, בתקנת משיכה בסימטא. —
ח"א, סי' עג, ד.

ר, ב, גט שחרור שלא לשמה, ושיחרר
עבדו בשטר ע"י אחרים. — ח"ג,
סי' ט, ב; לג, ג.

ר, ב, ראובן שנתן שטר מתנה לשמעון
על ביתו ונתן את השטר לתוך ביתו,
אם אמרינן בזה חצרו ושטרו כאין
כאחד. — ח"א, סי' יב, יא.

רב, ב, בקנין אנב בהפקר. — חמ"ז,
חוב' ב, סי' ת, ב"ג. ח"ז, חוב'
ה"ו, סי' ב.

רב, ב, בדין קנין חצרו (ישוב דברי
הש"ך). — ח"א, סי' יב, יא.

רו, ג, בדין מכירת מטלטלין וגודע לו
אח"כ שאין צריך לממון, ובכיסול
מקח מחמת אומדנא. — ח"י, קונט'
ב, סי' ג.

רו, יט, בדין קנין עם שבועה לסלק
אסמכתא. — ח"ב, סי' א, א (עמ'
9).

מפתח ל"שערי תורה"

תדל דוקא שיגיע השכר לירי השכיר	שסג, א, גזל אתרונ קודם החג והחזירו
ביומו, או די אם יתנהו לשליח	לאחר החג. — ח"ז, סי' סו, ב.
ביומו, הגם שימסור את השכר ליד	שפז, ב, מכירת קדשים ע"י בעלים
השכיר למחר). — ח"ב, סי' צ, ד.	(ישוב קושית ה"קצות החשן"). —
שלט, ו, הלנת פעולת שכיר בסבלנות.	ח"א, סי' יב, יג.
— חי"ג, חוב' ה, הוספה "כבודה	תכ, ב, בדיון מלקות כחובל בעבד
של תורה", עב [ועי' חי"ד, חוב'	כנעני שלו פחות משה פרוטה. —
א, סי' ז, ג].	ח"ד, סי' יט, א.
שנט, א, באיסור גזל כל שהוא. —	תכד, א, חבלה באביו ואמו בלי
ח"א, סי' קא, א; קכד, ד; קכז, ד.	הוצאת דם (ישוב דברי הסמ"ע).
ח"ב, סי' כה, ט; פז, ה.	— ח"ז, סי' מו. ח"ח, סי' סח, ז.

ענייני שלחן ערוך

ענייני אורח חיים

- 1 נטילת ידים במים שעוברים דרך בית השימוש ברכבת. — ח"ד, סי' לו, ד [ועי' שו"ת „אמרי כהן" לר' יחיאל מיכל הכהן האללענדער, פיעטקוב תרצ"ו (דפוס-צילום, ניו יורק תשל"ג), סי' לא].
- 2 בדבר קניית בנדר שיש בו ארכע כנפות להתחייב בציצית. — ח"ב, סי' נד, ו; עו, ד.
- 3 בענין תעשה ולא מן העשוי בציצית ובמוזזה. — ח"א, סי' סז, ה.
- 4 דין תפילין למי שנחלשה יד ימינו ועושה כל מלאכתו בשמאלו. — ח"א, חוב' א, סי' ג, א; חוב' ב, סי' ט, ג.
- 5 אם צריכים לעשות הקשרים מחדש לאחר בדיקת תפילין, כדי שלא יהי' תעשה ולא מן העשוי. — ח"א, סי' כו. ח"ג, סי' סח, ג.
- 6 בדיני תפילין לאבל. — ח"ט, קונט' א, הוספה „שער יצחק", סי' ה, א.
- 7 אמירת קריאת-שמע בבוקר לפני התפלה בלא תפילין. — ח"א, סי' כט, א.
- 8 אם מותר להפסיק באמצע קריאת-שמע בסדר התפלה כשכבר קרא ק"ש בבוקר לפני התפלה בלי ברכותי'; וכן אם מותר להפסיק באמצע ק"ש בתפילין דר"ת. — ח"א, סי' ג, יב; כט, א; נו, ג; סג, ו; סכא, ד.
- 9 אם מותר להפסיק בברכת קריאת-שמע לשחוט עוף מסוכן. — ח"ד, סי' פו.
- 10 קול באשה ע"י טלפון ותקליט (גרמפון). — ח"ז, סי' עג, א; סיג, ג.
- 11 אי נכון לבעה"ב להאריך בתפלת שמונה עשרה יותר מהרב. — ח"ג, חוב' ג, סי' יב, ב. ח"ד, חוב' ב, סי' י, יא.
- 12 בדבר סידור הפרשיות בס' וזאת הברכה לשבעה קרואים. — ח"ז, סי' קט, ג. ח"ח, סי' ה, ב; ג.
- 13 בדבר מה שאומרים בהגבהת הספר-תורה: וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל וגו'. — ח"ט, חוב' ב, סי' טו, א.
- 14 הטלת מים בכלי העומד בעליית בית-המדרש וכן על כותלי בית-המדרש מבחוץ. — ח"ד, סי' סה.
- 15 בדיון הורדת קדושת מקום הארון הקודש בבית-המדרש. — ח"ד, סי' יב"ג.
- 16 אכל כדי שביעה ובירך ברכת המזון ותיכף אח"כ אכל עוד פעם כזית, אם ברכת המזון על אכילה שני' היא מדאורייתא או מדרבנן. — ח"ט, סי' כט [ועי' שו"ת „בכורי שלמה" לר' שלמה אברהם רועכטע, חלק שני, ווארשא תרצ"א, או"ח סי' ג].

מפתח ל"שערי תורה"

- 17 בדין ברכת המזון מדאורייתא כשאכל פת כביצה ובצירוף שאר מאכלים שבע שביעה גמורה. — ח"ז, חוב' ה'ו, סי' יט [צ"ל : כ], ג.
- 18 בדין ברכה על מעשה להסיר מכשול וסכנה. — ח"ג, סי' נא, א.
- 19 בדבר הכנת חמין (תה) לשבת. — ח"ד, השמטה מסי' סב (עמ' 126), ח"ב, חוב' ו, סי' א.
- 20 סומא במצוות קידוש היום בשבת. — ח"ו, סי' עט.
- 21 שמיעת קידוש והבדלה וקריאת המגילה ע"י הטלפון או תקליט (גרמפון). — ח"ז, סי' עג, ב. ח"ח, סי' לב, ב.
- 22 במה שאנו אומרים בשבת אחר תפלת מוסף, בשיר שהלויים היו אומרים בבית המקדש, מזמור שיר ליום השבת — מזמור שיר לעתיד לבוא וגו'. — ח"ז, חוב' ה'ו, סי' יג, יב [ועי' ח"ח, חוב' א"ב, סי' ט].
- 23 אם מותר לחולל בריאה שאין בו סכנה להשתמש בערסל ("האמאק") שנקשר באילנות בשבת ע"י נכרי. — ח"ו, סי' עד ; קג.
- 24 בענין חילול שבת לחולל שיש בו סכנה גם בדברים שאין במניעתן סכנה לו. — ח"ב, סי' יא, ג"ד ; מט, א.
- 25 מלאכת שבת ע"י הכנה מערב שבת (אם מותר להכין תקליט (גרמפון) בערב שבת שיינגן מאליו בשעה מסוימת בשבת, וכן שעון המעורר שידליק את החשמל בשבת). — ח"ז, סי' קמו.
- 26 בדין גרם כיבוי הנר בשבת. — ח"ז, סי' ח ; קיב. ח"ח, סי' נט, א.
- 27 בדין כיבוי החשמל וגו' בשבת ע"י עכו"ם. — ח"ז, סי' צ, ב ; קיג, ו. ח"ח, סי' נו, ב.
- 28 מלאכת שבת הנעשה ע"י עכו"ם משרת-הבית התמיד. — ח"ז, סי' צ, ג ; קיג, ו.
- 29 בניית בית הכנסת בשבת ע"י קבלן אינו יהודי. — ח"ז, סי' קלז [ועי' ח"ח, חוב' ד, קונט', "אור פני יצחק", סי' יז].
- 30 אם מהני מתנה על מנת להחזיר בנכרי לענין שביתת בהמתו. — ח"ט, חוב' א, סי' יב, א ; חוב' ב, סי' ו.
- 31 בדין סקילה במחלל את השבת (איך אפשר לחייבו : א. דילמא המחלל טריפה הוא. ב. דילמא המלאכה היא אותה שאין חייבין עלי' לאיסי בן יהודה). — ח"ד, סי' לח, ג ; פח, ג.
- 32 אם מותר להצטלם ע"י נכרי בשבת ויו"ט. — הי"ג, חוב' ה, סי' יב, א. ח"ד, חוב' ב, הוספה "שער שלום", ב [ועי' ח"ט, חוב' א, סי' ו, ג"ד].
- 33 בדין נתינת רומב צונן לתוך תנור בשבת. — ח"ג, סי' י, א"ב.
- 34 בדין שפיכת מים מבושלים לתוך יורה שעל האש בשבת. — ח"ג, סי' י, א, ג.
- 35 טבילה בשבת במקואות פושרין. — ח"ג, סי' מז, יג. ח"ז, סי' ו, א.
- 36 בדבר נתינת סכרין לתוך תה בשבת. — ח"א, חוב' ד"ה, סי' כד. ח"ב, חוב' ב, סי' ו.

ענייני שלחן ערוך

- 37 שאלה באורים ותומים בשבת. — חי"ד, חוב' ב, הוספה, "שער שלום",
ב. חט"ו, חוב' א, סי' ו, נד' [ועי' ח"ג, סי' סז, יג].
- 38 נטועה וזריעה בשבת ע"י השבעת השם. — חי"ד, חוב' ב, הוספה, "שער
שלום", ב. חט"ו, חוב' א, סי' א, א; חוב' ג, סי' ו. חי"ז, חוב' ב,
סי' א, ד. חי"ח, חוב' איב, סי' י, ג. חי"ט, חוב' א, סי' ז, ב.
- 39 באיסור הדלקת חשמל בשבת. — חי"ג, חוב' א, סי' ד. חי"ד, חוב' א,
הוספה, "שער שלמה", יב [ועי' ח"ו, סי' קיג, ו].
- 40 במכירת שמרייפים ליום שבת לבד. — ח"ז, סי' קטז, א.
- 41 בתנורי-חורף החדשים לענין שבת. — ח"ה, סי' ז, ב.
- 42 בדין כתיבת שי"ן של ד' ראשים, בשבת. — ח"ג, סי' יז.
- 43 בדין כתיבה בשבת אות אחת ממספרים הרגילים. — ח"ג, סי' יז.
- 44 כתיבת ספר תורה בשבת ע"י שם והשבעת הקולמוס. — חט"ו, חוב'
א, סי' א, א. חי"ח, חוב' איב, סי' י, ג [ועי' חי"ז, חוב' ב, סי' א, ג].
- 45 ריבוי בשיעורין במלאכת שבת. — ח"ג, סי' מו, איב. ח"ז, סי' קטז, ב.
- 46 בענין גזירה לגזירה בשבת. — ח"ז, סי' קיב.
- 47 בענין נתינת רשות אי חשוב כשליחות לענין שבת. — ח"ג, סי' י, ג.
ח"ד, סי' ד, ה; לט; פה, ה.
- 48 גר תושב במלאכת שבת. — ח"א, סי' נב, א; צו, א. ח"ב, סי' עב, ד.
- 49 בדין תנאי עם שיתוף יהודי החשוד לחלל שבת ויו"ט, שמשתתף עמו
רק לימות החול. — חי"ז, חוב' ב, סי' ז; חוב' ד, סי' א, א.
- 50 הבערה בשבת ע"י זכוכית נגד השמש. — ח"ז, סי' קיג, ו. ח"ח,
סי' נז, ב.
- 51 קנין שביתה בספינה. — ח"ו, סי' עג; קא, י. ח"ז, סי' לה; קיג, א.
ח"ח, סי' עד. חי"ב, חוב' ו, סי' ב, א. חי"ג, חוב' ד, סי' כג. חי"ד,
חוב' א, הוספה, "שער שלום", כ. חט"ו, חוב' ב, סי' ב.
- 52 בדין תחומין דו"ב מיל. — ח"ז, סי' ב.
- 53 באיסור תחומין בשבת ויוס"טוב (כדברי ה"ח, חתם סופר) דליכא כוח אלא
לאו ולא עשה). — ח"ד, קונט' יב, הוספה, "שערי אורה", השמטות,
סי' ב, ד (עמ' 31). ח"ו, סי' יא, ח.
- 54 בדין תחומין בשבת לגבי מכשירי מילה. — חי"ב, חוב' ב, סי' כא;
חוב' ד, סי' ז, ב, ד.
- 55 בדיני עירובין. — ח"ח, סי' עה; שם, קונט' יא, הוספה, "זכרון יעקב",
סי' ב, א.
- 56 עירוב בכר של גזל. — ח"א, סי' צ, כ; צב, ו (בסופו).
- 57 אם יכול לערוב בחמץ כשהל ערב פסח בשבת. — ח"א, סי' ע, ז.
- 58 בענין שיתופי מבואות ועירוב בבית הכנסת, והנחת עירוב בכמה בתי
כנסיות. — ח"ח, סי' עח.
- 59 בענין גוד אחית בעירוב. — חט"ז, חוב' ג, סי' יא"יג.

- 60 דין צורת הפתח בקנה שנרבע לכותל וגבוה למעלה מן חסרע שלשה טפחים. — ח"ב, חוב' ג, סי' יח; חוב' ה, סי' י.
- 61 פירצה יותר מעשר בדרך מסילה לרשות הרבים. — ח"ד, חוב' ד, סי' א, א.
- 62 צירוף עמודי הטלגרף לצורת הפתח. — ח"ז, סי' ו, ב. ח"א, חוב' דה, סי' א. ח"ב, חוב' א' סי' ח.
- 63 בעירוב ע"י הטלגרף בלא קנים הנבזחים י"ט מתחתיו. — ח"ג, חוב' ד, סי' ח; חוב' ה, סי' יא, ב. ח"ד, חוב' א, הוספה, "שער שלום", יד.
- 64 עירוב שנתקלקל ולא ניתן רשות מהממשלה לתקנו עד עש"ק שחל ביו"ט הראשון של שבועות, אם מותר לתקנו ע"י נכרי. — ח"ג, חוב' ה, הוספה, "שער דוד", סי' ב. ח"ד, חוב' ב, הוספה, "שער שלום", ה.
- 65 מלטול מעות לפדיון שטרי-חוב בשבת. — ח"ג, סי' י, ג [ועי' ח"ד, סי' ד, ה; לט; פה, ה].
- 66 מלטול בשבת ע"י דלתות ברשות המושל. — ח"ו, סי' עז.
- *66 מלטול חצי שיעור איסור בשבת. — ח"ב, חוב' ו, "בית מדרש", סי' נד.
- 67 בדברי "תפארת ישראל" (סדר מועד, שבילי דרסיע, אות ז): "ונמצינו עיבור חודש כבר בימי שאול המע"ה". — ח"ח, קונט' יא, הוספה, "זכרון יעקב", סי' ה, ה.
- 68 בדבר אמירת "ולכפרת פשע" בתפלת מוסף של ר"ח בשנה מעוברת. — ח"ד, סי' ז (עמ' 21).
- 69 ביאור בתפלת קידוש לבנה: שיהי' אור הלבנה כאור החמה וגו' כמו שהיתה קודם מעוטה. — ח"ט, חוב' א, סי' ז, ד.
- 70 הלכות פסח. — ח"ח, חוב' ד, קונט' "אור פני יצחק", סי' טריטו.
- 71 בענין ביטול חמץ ע"י הנגול כשהחמץ הוא ברשות הגולן (ישוב דברי ה"נודע ביהודה"). — ח"ו, סי' צה, א. ח"ז, סי' קמו.
- 72 בענין שטרי מכירת חמץ. — ח"ב, סי' כח, ג; נד, ד; עו, ג; פו, ט. ח"ג, סי' נ, ב [ועי' ח"ד, סי' כא, ח].
- 73 בענין שליחות במכירת חמץ. — ח"א, סי' נו, י. ח"ב, סי' כח, ב; נד, ג; עו, ב; פו, ח. ח"ג, סי' נ, ב.
- 74 אכילת קטניות בערב פסח. — ח"ד, סי' כח, ב.
- 75 מכירת קמח בערב שבת עד סמוך ללילה כשחל ערב פסח בשבת. — ח"ח, סי' ב, ב.
- 76 חטה שנמצאת בתוך תרנגולת בערב פסח. — ח"א, סי' מה, ב; סה, ה.
- 77 בענין ביעור חמץ. — ח"ב, חוב' ה, הוספה, "בית מדרש", סי' יזית; חוב' ו, הוספה הנ"ל, סי' סג. ח"ג, חוב' א, הוספה הנ"ל, סי' סט.
- 78 בענין הלאו דבל יראה ובל ימצא (כשלא ביער חמצו ועבר על הלאו פעם אחת אם אמרין דשוב אין עובר עליו כשאין מבערו, אף שרואהו עוד

ענייני שלחן ערוך

- כמה פעמים, רק שמוטלת עליו המצות עשה דתשבייתו, או דער שמבערו עובר בכל רגע ורגע על חלאו דבל יראה). — ח"א, סי' מה.
- 79 המסביל אחריות על חמץ שאינו שלו פחות משהו פרוטה אם עובר בכל יראה ובל ימצא. — ח"ד, סי' פט, א.
- 80 בדבר שימוש בפסח במפות הנעשות ממין גמיו. — ח"ח, סי' מו.
- 81 בדין מכירה לנכרי תערובת חמץ בפסח יבש ביבש, חוץ מדמי איסור שבו. — ח"ד, סי' צא.
- 82 בדין דגים מתובלין בפסח בתבלין שאין משתמשין בהם בפסח. — ח"ז, סי' פב.
- 83 כרכשות יבשות שנמלחו במלח שלא נבדק מחמץ. — ח"ז, סי' קכה, ב.
- 84 בדין הנאה לבעלים אחר הפסח מחמץ הנגזל מהם קודם הפסח. — ח"א, סי' כד, ה. ח"ז, סי' קו.
- 85 אם מותר לערב שעורים לתוך חטים לקמח של פסח. — ח"ב, חוב' ו, סי' ה.
- 86 חטים המשומרים לפסח המונחים בבית עכו"ם וישראל גוטל ממנו המפתח. — ח"א, סי' י, א.
- 87 בדבר לישת מצות בכלי מתכות הצבועים בחוץ וחלקים ולבנים בפנים בזכוכית, ועל המנהג שאין לשין מצות בכלי חרס. — ח"ט, סי' לח.
- 88 על דבר אפיית מצות במכונה. — ח"ו, סי' מג; נח.
- 89 מצות שנאפו ע"י אינו ברידעת שנתערבו ברוב מצות שנאפו ע"י בני דעת לשם מצות-מצוה. — ח"ד, סי' כו; מג; א; מז; נג; ב. ח"ו, סי' יא, יב. ח"ז, סי' פג [ועי' ח"ד, סי' צג, ג. ח"ז, סי' ג; מג; קמא. ח"ח, סי' ח, גד; יב, א; שם, קונט' ג, הוספה, "יגדיל תורה", סי' ו, א. ועי' עוד שו"ת "בכורי שלמה" לר' שלמה אברהם רזעכטע, חלק שני, זוארשא תרצ"א, או"ח סי' יג וסי' מט].
- 90 מצה שאינה משומרת שנתערבה במצות המשומרות. — ח"ח, סי' יב, א [ועי' ח"ד, סי' כו; מג; א; מז; נג; ב; צג, ג. ח"ו, סי' יא, יב. ח"ז, סי' פג].
- 91 נתערבו מצות שכבר הפרישו מהם חלה ברוב מצות שעדיין לא נמלו מהן חלה. — ח"ד, סי' פט, ד.
- 92 מי ששכח לברך על אכילת מצה קודם אכילתה, אם יברך באכילת אפיקומן. — ח"ב, סי' עט.
- 93 נשים במצוות סיפור יציאת מצרים בליל פסח (ישוב קושית ה"מנחת חנוך"). — ח"א, סי' לח, א; עז, יא; קג, ד. ח"ב, סי' כה, ו; עב, ג.
- 94 באיסור כתיבה בחול המועד פסח בריו שנעשה ע"י נכרי בפסח. — ח"ה, סי' ל, ב. ח"ו, סי' פב, א.
- 95 אם אלם יוצא ידי ספירת העומר בכתיבה. — ח"ב, חוב' ו, הוספה "בית מדרש", סי' ס.

מפתח ל"שערי תורה"

- 96 כהא דלא אמרינן זמן בספירת העומר. — ח"ח, סי' סח, ד.
- 97 המעביר ד' אמות ברשות הרבים ביום-טוב (בדברי ה"כרוך טעם" דליכא איסור בזה משום דבשבת הוא הלכה למשה מסיני ואין למדין מהלכה). — ח"ג, חוב' ג, סי' יב, ד.
- 98 בנידון הדלפת חשמל ביום-טוב. — ח"ז, סי' קיג, ו. ח"א, חוב' ג, סי' ב. ח"ג, חוב' א, סי' ד. ח"ד, חוב' א, הוספה "שער שלום", ג; "שער שלמה", יב. חט"ו חוב' א, סי' ז, ג; חוב' ג, סי' ב, ו.
- 99 על דבר עישון סיגרויות ביו"ט שהאותיות הנרפסות עליהן נמחקות ונשרפות ע"י כך. — ח"ו, סי' נז; עא, ה.
- 100 בדין תחומין ביום-טוב (בשיטת המאירי דאף למ"ד תחומין דאורייתא, היינו דוקא בשבת, אבל לא ביו"ט). — ח"א, סי' א, יא"ב; ד, א; פה, א.
- 101 אם מותר לשלוח גברי ביום טוב חוץ לתחום לשו"ב לשחוט לו שם עופות, או להביא לו משם בשר לצורך יום טוב. — ח"ו, סי' סב; קא, ז [ועי' ח"ז, סי' ב, בסופו].
- 102 מת הנמצא באוהל המחובר לבית הכנסת, אם מותר למלטו ביום-טוב כדי שיוכלו הכהנים לבוא לשם ולברך ברכת כהנים. — ח"א, סי' צא.
- 103 בענין תפילין בחול המועד. — ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", השמטות, סי' ב, א (עמ' 31).
- 104 הערות בסידור "דרך החיים" להגר"י מליסא (בהלכות תשעה באב, בענין אמירת עגנו ע"י הש"ץ בשחרית ואמירת קדיש שלם אחר תפלת שחרית). — ח"ח, סי' לה; פא.
- 105 בדין תענית בעת מחלה מתהלכת. — ח"ז, סי' קלא, יא.
- 106 אם ראש השנה הוא כראש חודש (טעה ולא אמר המלך הקדוש בליל ראש השנה, אם צריך לחזור ולהתפלל, או דדינו כמו שלא אמר יעלה ויבוא בליל ר"ח). — ח"א, סי' קי. ח"ב, סי' ע, ג.
- 107 בדברי התשב"ץ שאם לא ה' יוצא מצות שופר רק בתקיעה ולא בשמיעה לא ה' שייך הגזירה דשמא יעבירונו. — ח"א, סי' צה, ב.
- 108 באיסור תענית בראש השנה. — ח"א, סי' לג.
- 109 בענין צירוף אכילת ערב יום הכפורים עם אכילת יום הכפורים קודם העיכול של האכילה הראשונה. — ח"א, סי' ע, ג. ח"ב, סי' יד, א; פו, ג.
- 110 בדבר אכילת כזית פת ביום הכפורים שחל בשבת (לדעת הרשב"א דאכילת כזית פת בשבת הוא מדאורייתא, ולגבי יוהכ"פ ששיעורו בככותבת הוי חצי שיעור, ואינו אסור אלא מדרבנן לר"ל). — ח"ד, סי' נב, ג; פה, ה.
- 111 בדבר נוסח הודיו: "אבל אנחנו ואבותינו חטאנו". — ח"ג, חוב' א, סי' יא, א; חוב' ד, סי' כב, ב.
- 112 העראה ביום הכפורים. — ח"ד, סי' עו, ג (עמ' 151); פה, יג.

ענייני שלחן ערוך

- 113 קטן שהגדיל ביום הכפורים אם חייב בתוספת יוהכ"פ. — ח"א, סי' ג, יא; נח, ז; נט, א; סב, ד; ע, ג.
- 114 ישיבת סוכה בשעת ירדת נשמים ע"י סגירת הנג. — ח"א, סי' ק. ח"ב, סי' ח [ועי' שו"ת, "בכורי שלמה" לר' שלמה אברהם רועכטע, חלק שני, ווארשא תרצ"א, או"ח סי' ככ"ב].
- 115 סוכה קבועה משנה לשנה שעשאה לאוצר. — ח"ט, סי' ב [ועי' "בכורי שלמה" הנ"ל, סי' כה].
- 116 בדברים הכשרים והפסולים לסיכוך. — ח"ח, סי' א.
- 117 תיקונים להרבה מחזורים שבמוסף לחג הסוכות נדרס: "שלשה פרים", וצריך להיות: שלשה עשר פרים; וכן במקום "שני שעירים", צ"ל: ושעיר לכפר. ובמוסף ליום הכפורים ג"כ במקום "שני שעירים לכפר מלבד חטאת הכפורים", צ"ל: שעיר לכפר. — ח"ג, סי' ג, ג. ח"ח, סי' פח, ו.
- 118 אתרוג השותפין שנדול כל כך עד שיש לכל אחד בפני עצמו כשיעור אתרוג, אם כל אחד מהם יוצא ידי חובתו אף שחבירו לא נתן לו חלקו במתנה. — ח"א, סי' כד, ב.
- 119 אתרוג שקנאו בפחות משה פרוטה. — ח"ז, סי' לא. ח"ח, סי' לב, א.
- 120 בענין מה שקונים את הר' מינים קודם החג ופורעים את המעות אחר החג. — ח"א, סי' סכו, ד. ח"ד, סי' עא, ג [ועי' שו"ת, "בכורי שלמה" הנ"ל, סי' כריז].
- 121 אם יוצאים באתרוג שנמכר ע"י כפיה. — ח"ו, סי' פה. ח"ז, סי' כד, א"ב; לו, ג.
- 122 בדיון אתרוג שניטל פטמתו שנתערב באתרוגים שלא היו להם פטמאות מתחילת בריאתם, אם מהני בזה ביטול ברוב. — ח"ז, סי' ג; מג; קמא.
- 123 אתרוגו שנתערב באתרוגים של חבירו, אם יוצא ביום ראשון דבעינן לכם. — ח"ח, סי' יב, ב.
- 124 הנוול אתרוג מחבירו ואח"כ נתרצה הנגול לקבל דמיו. — ח"ו, סי' פה. ח"ז, סי' כד, א"ב; לו, ג.
- 125 אם יוצא בלולב של חבירו שמודר הנאה ממנו. — ח"א, סי' כד.
- 126 בדיון לולבים הגדלים באילנות שאין בהם תמרים. — ח"ג, חוב' ה, סי' יד. ח"ד, חוב' ה, הוספה, "שער שלום", ג.
- 127 בדבר המנהג לקרות בשמחת תורה אחר סיום התורה, בספר בראשית. — ח"ז, חוב' ניד, סי' י.
- 128 הדלקת נרדחנובה ברנל. — ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ז, ה. ח"ו, סי' יא, ז; כ (עמ' 47).
- 129 הדלקת נר חנוכה ע"י עכו"ם. — ח"ד, קונט' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ז, ד; ט, ב. ח"ה, סי' י, ב"ג. ח"ו, סי' יא, ו.
- 130 בענין מצוות לאו להנות ניתנו בנר חנוכה. — ח"א, סי' ב, א; סב, א; קכה, ג.

מפתח ל"שערי תורה"

- 131 בענין ספיקא דיומא בנר-חנוכה. — ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי אורה", סי' ז, ג; יב, ד. ח"ז, סי' כב.
- 132 אמירת ברכה אחת לנר חנוכה ושבת (לשיטת הפוסקים דסגי בברכה אחת לתפילין של יד ושל ראש). — ח"ד, קונט' יב, הוספה א "שערי אורה", סי' יב, ב. ח"ה, סי' י, א (עמ' 14); כט, ט.
- 133 נשים במצוות זכירת מעשה עמלק. — ח"ב, סי' ע, ט. ח"ג, סי' סח, ט. ח"ד, סי' י, ג [ועי' ח"ח, חוב' דה, סי' ז. ח"ט, חוב' א, סי' י].
- 134 בקושי הגהות מנהגים דמקרא מנילה ידחה את השבת מק"ו מעבודה. — ח"ה, סי' ב, א; כט, ג.
- 135 שמיעת המגילה והבדלה ע"י טלפון ותקליט. — ח"ז, סי' ענ, ב.
- 136 שיעבוד נכסים במחצית השקל. — ח"ב, חוב' ב, סי' ד, ב.

ענייני יורה דעה

- 137 השנות והערות על ספר "פרי חדש". — ח"ד, סי' 5.
- 138 עד אחד בשחיטה (ישוב קושי הראשונים דהיאך נאמן עד אחד בשחיטה הא הוי איתחזיק איסורא, דבהמה בחי' בחזקת איסור עומדת, ואין עד אחד נאמן במקום חזקה). — ח"ו, סי' ת, ד.
- 139 בשו"ב שנתקלקלה אומנתו בהעמדת הסבין ונתמנה אחר במקומו, והשו"ב הראשון נסע למקום אחר להתלמד במלאכתו, ואחר שני חדשים חזר לעירו עם תעודות על כשרון אומנתו ומבקש לחזור למשרתו הראשונה ולדחות את השני. — ח"ב, סי' כט; נט, ב.
- 140 אם נכון הוא שהשו"ב יעשה ג"כ מלאכת הניקור. — ח"ז, סי' קלא, ה, ח.
- 141 בדבר העברת שו"ב משום עבירה שלא בענין שו"ב. — ח"ו, סי' מב, ז.
- 142 בדבר עיכוב במינוי שו"ב שהוא ג"כ ש"י. — ח"ו, סי' ד; מא; פב, י.
- 143 שו"ב שמת והניח יתומים קטנים ונתמנה שו"ב אחר במקומו, וכשהגדילו תובעים היתומים חזקת אביהם, אי אמרינן כיון דאידחי — אידחי. — ח"ו, סי' סג (עמ' 127).
- 144 שו"ב שמשג גבולם של שוחטים אחרים. — ח"ח, חוב' דה, סי' א.
- 145 האם יש רשות לאנשי ישוב חדש קרוב לעיר גדולה למנות להם שו"ב מיוחד ולהשיג גבולם של השו"בים שבעיר. — ח"ו, סי' סג.
- 146 בגידון שו"ב בלי רשות הרב המרא דאתרא. — ח"ח, קונט' י (הוספה "תורת הזבח").
- 147 שחיטת חולה שיש בו סכנה (אי הוי בר זביחה או לא, כיון דמותר לו לאכול בלא שחיטה). — ח"ב, סי' ב, ג; כד, א; נז.
- 148 בדין שחיטה במרתף מפחד הרשות. — ח"ד, חוב' ג, הוספה "שער יהונתן", סי' ג.
- 149 שחיטת בהמה בהפלת הסבין ע"י השבעת השם. — ח"ח, חוב' א"ב, סי' י, ד.

ענייני שלחן ערוך

- 150 שחיטת מעוברת. — חי"א, חוב' ד-ה, סי' יא.
- 151 שו"ב ששכח אם בדק את הסימנים לאחר השחיטה. — ח"ב, סי' כז, א.
- 152 כיסה את הדם כרגלו וחזר ונתגלה, אם חייב לחזור ולכסותו בידו. — ח"ד, סוג' יב, הוספה א, "שערי אורה", סי' ז, ה. ח"ו, סי' יא, ז; כ, א (עמ' 47).
- 153 בהא דהשמיט הרשב"א הראי' מפרה אדומה דאזלינן בתר רובא (ישוב דברי ה"פרי מגדים"). — ח"א, סי' צג, ב. ח"ו, סי' כ, ו. ח"ז, סי' עו, ב. ח"ח, סי' לב, ד.
- 154 בדברי ה"פרי חדש" דזכר טריפה אינו מוליד — ח"ו, סי' צד.
- 156 בדין נגלד קרום שלישי על הריאה נגד גשבר הצלע. — ח"ז, סי' קיז, ב-ג. קרום על ריאה. — ח"ו, סי' מב, ו.
- 158 בדין עצם רך תחת קרומי הריאה. — ח"ז, סי' קלא, ג.
- 159 תשובה בדיני סירכות בריאה להאדמו"ר הרי"ם מגור. — ח"ט, סי' לז.
- 160 בדברי ה"לבושי שרד" בנסב הנמצא בכועא, ובשאר ריעותא במקום סירכא. — ח"ה, סי' כא, ב. ח"ח, סי' סב.
- 161 אם צריכים לבדוק את הריאה מסירכות אחר שנאכל הבשר כדי שיבורר אם הכלים הם כשרים. — ח"ז, סי' קיז, ד.
- 162 על דבר בדיקת הריאה בפושרין. — ח"ו, סי' מב, ד.
- 163 בדיקת ריאה ע"י קטן. — ח"ט"ז, חוב' ד, סי' יז, ז. ח"י"ז, חוב' ב, סי' ג, ו.
- 164 על דבר סירכא אדומה. — ח"ו, סי' מב, ג.
- 165 ריאה שנסרכה להטרפשא ונחתך מעצתה במקום שהיתה דבוקה ע"י הסירכא להטרפשא. — ח"ד, סי' צ.
- 166 ורדא שיוצאת מהאומא ולא ניכר בה שום שורש כדרכה להיות תמיד. — ח"י"ג, חוב' ה, סי' ט. ח"י"ד, חוב' א, סי' ז, ב; חוב' ב, הוספה "שער שלום", א.
- 167 בדין גומא קטנה על הריאה. — ח"ב, חוב' ו, סי' א, ו.
- 168 בענייני תרתי לריעותא. — ח"י"ג, חוב' ב, סי' ז.
- 169 מחט שנמצא בבהמה סמוך לטרפש ולא הי' ריעותא בעור. — ח"ח, סי' כ, ג.
- 170 בדבר בדיקת כבדי בהמה דשכח ומצוי בהם תולעים. — ח"ב, סי' כו.
- 171 בדבר השלכת הדקין בלי בדיקת כועות. — ח"י"ד, חוב' ג, הוספה "שער יהונתן", סי' ג.
- 172 בקצב שמכר בשר בלי שאלת חכם על כוליא שהי' בה ריעותא. — ח"ט"ז, חוב' א, סי' ח; חוב' ב, סי' ג; חוב' ג, סי' א, ה.
- 173 תשובה בדין דרוסה להגר"י ווידינפעלד. — ח"ו, סי' עה.
- 174 בדין נשיכת זאב בפרה. — ח"ח, סי' כ, א.

מפתח ל"שערי תורה"

- 176 בדין ספק דרוסה באווזות. — ח"ז, סי' קלא, איב.
- 176 אם צריכין לברוק כל הה"י טריפות בשחיטת מסוכנת. — ח"ב, סי' סו, א.
- 177 בהמה צולעה שנשחטה ולא בדקה לאחר השחיטה. — ח"ג, סי' מז; מח.
- 178 עוף שנמצא לאחר שחיטתו שנשבר הגף שלו. — ח"ג, סי' סו, ב.
- 179 אבר מן החי בבן ח' ודאי. — ח"ו, סי' קח.
- 180 בענין איסור מוסף באבר מן החי. — ח"ג, חוב' ב, סי' י.
- 181 אבר מן החי לכן-נח. — ח"ב, חוב' ד, סי' ז, נ [ועי' ח"ג, חוב' ב, "בית מדרש", סי' פח].
- 182 ניקור החלב של חלק אחוריים מנסות ומדקות. — ח"ז, סי' נו; קכב.
- ח"ח, קונט' ג, הוספה, "יגדיל תורה", סי' א, א.
- 183 באיסור דם בתחילת בישולו. — ח"ב, חוב' א, סי' ט, א.
- 184 בדין דם הקזה שבישולו. — ח"א, סי' יב, יב; סח, ד. ח"ב, סי' כה, ג. ח"ג, סי' יח.
- 185 עיסה שנילושה בכ' ביצים וקודם שנאפה נמצא טיפת דם בקליפת ביצה אחת ואין בעיסה ס' נגדה. — ח"ג, סי' נט, ב. ח"ד, סי' מח, ב.
- 186 עונות וחלות שסכום בביצה שנמצא דם בקליפתה. — ח"ג, סי' נט, ו.
- 187 בישולו ב' ביצים ונמצא באחת מהן טיפת דם. — ח"ג, סי' נט, ד; סט. ח"ד, סי' לו, ב; מח, ג.
- 188 דגים ממולאים בביצה ומחצה ומחמצה השני' משחו חלות, ואח"כ נמצא באחת מהקליפות של הביצים טיפת דם. — ח"ד, סי' נ; פח, ד; צד, ג; צח. ח"ו, סי' יא, ד.
- 189 מילוי של דגים שנתנו לתוכו מביצה שהי' בה טיפת דם. — ח"ג, סי' לד; נט, ג. ח"ד, סי' מח, ב; סג (עמ' 127).
- 190 בישולו הרבה ביצים ביחד ובעודם רותחים הוציאו בכף כל אחת לברכה, ואח"כ נמצא טיפת דם באחת מהן. — ח"ג, סי' נט, ה.
- 191 כלי שנתבשלו בה ביצים ונמצא דם באחת מהן. — ח"ב, סי' טז, ב; כד, ב.
- 191* בדבר ביטול ביצה שיש בה טיפת דם, ביו"ט. — ח"ד, סי' סג (עמ' 128).
- 192 בדין ביצים שיש עליהן חתיכות מגוונים שונים. — ח"ג, סי' נט, ז.
- 193 הרתת בשר קודם מליחה. — ח"ב, חוב' א, סי' ט, ב.
- 194 מליחת בשר קודם בישול. — ח"א, סי' סא, א.
- 195 בדין רגל שהורחה רק חציה ומלחה והדיחה אח"כ. — ח"ב, חוב' ו, סי' א, ג.
- 196 בשר שנכבש במים קודם מליחה וספק אם נכבש מעל"ע. — ח"ג, סי' ד; לה, א. ח"ד, חוב' ג, הוספה, "שער יהונתן", סי' א; ג; ה [ועי' ח"ג, סי' יח].
- 197 בדין בשר שנכבש בשלג מעל"ע. — ח"ג, חוב' ה, הוספה, "שער דוד", סי' ג.

ענייני שלחן ערוך

- 198 בשר שנמלח והורד כדינו ונגע לאחר מעת-לעת בבשר שבתוך שיעור מליחה (ישוב דברי ה"לבוש"). — ח"ג, סי' נט, א [ועי' ח"ד, סי' מח, א].
- 199 אשה שהיתה עוסקת בשתי חתיכות בשר למלחם, אחת שלא הוכשרה עוד מדמה ודעתה היתה למלחה בכלי מנוקב כדינו, והחתיכה השני' כבר נמלחה והוכשרה מדמה ובדעתה היתה למלחה שנית בכלי שאינו מנוקב, ומסופקת עכשיו אם עשתה כן, או בהיפך. — ח"ז, סי' קיז, א.
- 200 בשר שנמלח, וספק אם ה' מונח במלחו שיעור מל', ונתבשל. — ח"ג, סי' נט, יא.
- 201 בשר שנמלח והורד כדינו, ואח"כ נמלח עוד פעם עם בשר שלא נמלח עדיין, ואינו זוכר אם כבר עבר מעת-לעת משעת מליחה ראשונה. — ח"ג, סי' כח; נו, א; נט, א. ח"ד, סי' לז, א; מח, א [ועי' ח"ו, סי' כט, ד].
- 202 עוף שנמלח והורד, וספק אם מלחו מכפנים ומבחוץ או רק מצד אחד. — ח"ג, סי' כח; נו, א. ח"ד, סי' לז, א. ח"ו, סי' כט, ד [ועי' ח"ג, סי' נט, א. ח"ד, סי' מח, א].
- 203 בדין שומן של אווזות ששהו ג' ימים בלא מליחה והרחה. — ח"ו, סי' פח. ח"ז, סי' לו, ד.
- 204 ג' אווזות שנמלחו ביחד ונחתכו העורות לרצועות, ואח"כ נמצא מחט בקורקבן של א' מהן ואין ידוע מאיזה הוא. — ח"ו, סי' קב.
- 205 חתיכת בשר בתוך שיעור מליחה שנפלה לתוך המים שנשרה בהם הבשר. — ח"ב, חוב' ו, סי' א, ה.
- 206 בשר שנמלח וזב ממנו ציר על הקרקע או לכלי שאינו מנוקב, ואחר ששהה במלחו ח"י רגעים נפל לתוך אותו הציר. — ח"ח, חוב' איב, סי' א.
- 207 באם של עוף שנמלחה עם הביצה שהיתה בתוכה וכבר נגמרה בחלבון וחלמון וקליפתה הרכה, ואח"כ בשלו הביצה בקדירה ולא ה' ס' נגדה. — ח"ח, חוב' איב, סי' ד.
- 208 בכבר השרוי כמים מעת-לעת וצלאוהו, ואח"כ טיגנוהו בשומן והניחוהו הם אצל חתיכות מעור אווז. — ח"ד, סי' עג; פח, יב.
- 209 אי חי מפליט. — ח"ב, חוב' ה, סי' יא, ד"ו.
- 210 דגים טהורים שנמלחו בבורות או בחביות שמולחים בהם ג"כ דגים טמאים. — ח"ז, סי' קא; קיח. ח"ח, סי' ה, ה; נח, א; ע; עא; פב.
- 211 בדין אווזות גדולים ומשונים משאר אווזות המצויים. — ח"ח, סי' יג, ב; מט, ב.
- 212 ע"ד ביצים הנקרשים. — ח"ו, סי' מב, ה.
- 213 בדין מיכרת תרגולת טריפה לעכו"ם. — ח"ג, סי' ח; לה, ד; מד, א [ועי' שם, סי' סו, ג. ועי' עוד ח"א, סי' יב, ג; נט, ב; פח, ז].
- 214 בדין גבינות שמעמידין באבק עור קיבת נבילה. — ח"ו, סי' מו; עכ (עמ' 150); ק. ח"ז, סי' ז; צו; קמה.

מפתח ל"שערי תורה"

- 215 בשיעור ביטול בחלב שנשפך תחת קדירה של בשר. — חי"ב, חוב' ו, סי' א, ד.
- 216 כבר שנגע בצלייתו בנחלים מעצים שנישרו בחלב. — חי"ג, חוב' ב, סי' ד; חוב' ד, סי' ה.
- 217 היכי תמצא בבשר וחלב שנתערבו יחד דהבשר מותר בהנאה וחלב אסור בהנאה; וגם היכי תמצא בב"ח שנכבש יהא חמור מבישול. — חי"ג, חוב' א, סי' י, ב. חי"ד, חוב' א, הוספה, "שער שלום", ד. חט"ו, חוב' ג, סי' ח, א.
- 218 בדין נותן טעם לפגם בבשר בחלב. — ח"ד, סי' יח; כט; מה, ב; עד.
- 219 בדין קני' מעכו"ם דבר שנתבטל בו איסור בששים. — ח"א, סי' קיד. ח"ב, סי' ע, ז [ועי' ח"ו, סי' כה, א; צה, ב].
- 220 באיסור ביטול לכתחילה מדאורייתא יבש ביבש, וכן תרומה. — ח"ו, סי' צח, ג.
- 221 ביטול איסור לכתחילה באיסור גברא. — ח"ד, סי' סא [ועי' חי"ב, חוב' ו, "בית מדרש", סי' נד].
- 221* ביטול לכתחילה חצי שיעור איסור. — חי"ב, חוב' ו, "בית מדרש", סי' נד [ועי' ח"ד, סי' סא].
- 222 בענין ביטול ברוב (בדברי הגר"ע איגר דרוב היתר מהני רק לבטל מציאות האיסור, אבל לא שהאיסור יתחפך להיתר ממש). — ח"א, סי' מא (עמ' 110); סה, א [ועי' ח"ז, סי' ג; מג; קמא].
- 223 ביטול ברוב כשאין האיסור ידוע. — ח"ו, סי' עה.
- 224 מיעוט היתר שנתערב ברוב איסור. — ח"ד, סי' כו, טי; צג, ג [ועי' ח"ז, סי' ג; מג; קמא].
- 225 ביטול איסור לדבר מצוה. — חי"ג, חוב' ב, הוספה, "בית מדרש", סי' צ.
- 226 אם יש להתיר לערב לכתחילה "וויינשטיין" תוך "פראפארט" לצורך אכילה אפילו לבריאים. — ח"ז, סי' נ.
- 227 בשיטת "אור זרוע" דאיסורים דרבנן בטלים ברוב ואין צריך ששים. — ח"ו, סי' קיח. ח"ח, סי' נח; ע, ב; עא, ד; פב, א.
- 228 שומן מספק מריפה שנפל לתוך קדירה של היתר. — חי"ב, חוב' ד, סי' י.
- 229 אם עד אחד נאמן לומר שנפל איסור לתוך היתר, כשלא הוי בידו. — ח"א, סי' קט, א.
- 230 בדין צירוף בשר שחוטא לגביה בנתינת טעם לדבר היתר. — ח"ד, סי' ח, ב. חי"א, חוב' ד"ה, סי' ז, א.
- 232 דבר שהותר משום כבוד שבת ונשאר ממנו לאחר שבת. — ח"א, סי' ז, ב.
- 233 בדברי הראב"ד בדבר של עכו"ם לא הלכו בו חז"ל אחר נותן טעם. — ח"ו, סי' כה, א [ועי' שם, סי' צה, ב. ועי' עוד ח"א, סי' קיד. ח"ב, סי' ע, ז].

ענייני שלחן ערוך

- 234 אם אמרין „תולין“ להקל בדבר שיש לו מתירין. — חי"א, חוב' ד"ה, סי' ו.
- 235 בדין חתיכה הראוי' להתכבד. — ח"ג, סי' נט, ח.
- 236 בדין חתיכה הראוי' להתכבד כשהאיסור גורם את החשיבות. — ח"א, סי' פב, א.
- 237 נחערב „מעגלי“ טריפה עם המילוי בתוך כשרות אם הוי חתיכה הראוי' להתכבד. — ח"ג, סי' נט, ח.
- 238 לביכות ממלאות בגבינה שנפלו לתוך רוטב של בשר, אם נחשבו כחתיכה הראוי' להתכבד. — ח"א, סי' פב, א.
- 239 בדין בישולי עכו"ם בחמי טבריא. — ח"ג, סי' מב, ג.
- 240 אם מותר לאכול לחם שנאפה בציר דגים ואינו ניכר בלחם מבחוץ. — ח"ח, סי' כא.
- 241 אם יש לסמוך על רוב במקום סכנה. — ח"ג, סי' נח (עמ' 155).
- 242 בדבר הסכנה באכילת אוזו בחודש שבט (אם גם בסעודת מצוה יש למנוע מטעם זה). — ח"ו, סי' קח, ז [ועי' ח"ז, סי' נה].
- 243 בדבר המנהג שסומכין על מקולין של נכרי. — ח"א, סי' י, ב.
- 244 מסירת סוסים לעכו"ם לנזחרם. — חי"ב, חוב' ב, סי' יד; חוב' ה, סי' ב.
- 245 בענין רביעית מים לטבילת כלים. — ח"ד, סי' לג; מכ; סז; פד, א [ועי' ח"ג, סי' ב].
- 246 בדבר טבילת שיניים חדשים. — ח"ח, סי' פח, ה.
- 247 בדין טעם לפגם בכלי חרס. — ח"א, סי' ד, ג; נח, ח; סז, ב; ע, ו; עט, ג. חי"ד, חוב' א, הוספה „בית מדרש“, סי' קלד.
- 248 שו"ת בדין יין נסך. — חי"ח, חוב' א"ב, סי' ה; חוב' ד"ה, סי' ד.
- 249 מנע עכו"ם במשקה הנעשה ע"י תערובות מינים שונים וגם הועמר על שמרי יין. — חי"ח, חוב' ד, קונט' „אור פני יצחק“, סי' יד.
- 250 רמז בתורה לאיסור סתם יינן של נכרים. — ח"ג, סי' מב, ה.
- 251 יין שנגע בו מחלל שבת בפרהסיא. — חי"ח, חוב' א"ב, סי' ה; חוב' ד"ה, סי' ד.
- 252 עשיית מסגרת לתמונות בכנסיות של נכרים. — ח"ז, חוב' א, סי' יא, ב.
- 253 בדין רבית בבגד שהמשתתפים והמנהלים הם רוב יהודים, ובאיסור מלאכת שבת שם. — ח"ז, סי' צ, א; קיג, ה.
- 254 ע"ד המנהג בין הסוחרים שלוים ומלוים מעות על איזה ימים או שבוע ואינם עושים היתר-עיסקא. — חי"ד, חוב' ד, סי' ג. ח"ו, חוב' א, סי' א, ב.
- 255 אם יש חשש רבית כשהלוה לא חתם את השטר היתר העיסקא. — חי"ג, חוב' א, סי' טו. חי"ד, חוב' א, הוספה „שער שלום“, ה.

- 256 ברין הלואה ע"י היתר-עיסקא והלואה הבטיחו על ביתו בדיניהם על סכום קצוב לשנה, ואח"כ מכר את הבית לאחר ונתן לו גם את המעות שלוה ונתעכב אצלו כשנה, ועתה תובע המלוה ממנו המעות עם ריווח העיסקא משנה זו שהי' המעות אצלו. — ח"ב, סי' מג, ב; ס. ח"ה, סי' כ, א.
- 257 ברין נתינת רבית להמלוה כשהלואה לא הוציא את המעות בעיסקא רק לצרכי ביתו. — ח"ב, סי' מט, ד.
- 258 גילוח שערה אחת בגזיר (ישוב דברי ה"חכם צבי). — ח"א, סי' טו; סג, ד; עג, א; פח, י.
- 259 ברין גילוח הזקן במספרים תחילה ואח"כ בתער. — ח"א, סי' טו [ועי' שם, סי' מט; עה, ג; סכב; עכה, ו].
- 260 בדם הנזטה למראה חום (ברוין). — ח"ב, חוב' א, סי' טו. ח"ד, חוב' ב, הוספה, "שער שלמה", ו.
- 261 ברין הרגשת כאב בבדיקה בימי ליבון ונמצא ארמימות על הער. — ח"ו, סי' צו, ב.
- 262 ברין טבילה ביום השביעי לספירת נקיים כשאי-אפשר לה להמתין עד הליילה. — ח"ב, סי' נה, א.
- 263 ברין חציצה לטבילה בשימת מוך בשיניים ובאזניים. — ח"ז, סי' קלא, ט"ו.
- 264 ברין ברכה על טבילת נשים בזמן הזה. — ח"ח, סי' נה, ג (עמ' 87).
- 265 באיסור טבילה באמבטיאות במקום שאין שם מקוה. — ח"ד, סי' מג, ב; סח, א; סט; ע; עא, א; עו; עז, ג; עח.
- 266 מקוה במרחץ של עכו"ם. — ח"ה, סי' כה.
- 267 ברין מקוה ע"י המשכה. — ח"ח, קונט' יא, הוספה, "זכרון יעקב", סי' א.
- 268 ברין זוחלין במקוה. — ח"ו, סי' א; לג"מ; סז, ב; סח"ע. ח"ז, סי' צח [ועי' שו"ת "חבלים בנעמים" לר' יהודה ליב גרויבארט, חלק שלישי, סי' גרנט].
- 269 מקוה שנתלבנו המים ע"י מי-בורית או עפר לבן. — ח"א, סי' קיב, ח. ח"ב, סי' כג, א; מז, א.
- 270 כיסוי קרקע המקוה והכותלים בחרסיות. — ח"ט, חוב' ד, סי' יג. ח"ז, חוב' ב, סי' ג, ה; חוב' ה"ז, סי' יט, א.
- 271 מקוה העומד בצד נהר. — ח"ו, סי' צו, ד.
- 272 בענין כולו שאוב במקוה. — ח"ד, סי' לג; מב; סז; פד, א [ועי' ח"ג, סי' ב].
- 273 בדבר כחו של "קהל" לאסור על בני העיר דבר המותר. — ח"ו, סי' מא.
- 274 בשיעור בית לענין נדרים. — ח"א, סי' קיג.
- 275 בהא דגדר לא הוי כדבר שאין לו מתירין. — ח"ג, חוב' ג, סי' ה, ו.
- 276 אם מהני שאלה לקטן בן י"ב שנים וחודש שגדר בגזיר. — ח"ו, סי' ב, א; טו, א. ח"ז, סי' לו, א. ח"ח, סי' ג.

ענייני שלחן ערוך

- 277 ברין שאלה על גדר-צדקה לעניי ארץ-ישראל קודם שבאו המעות ליד
נבאי הכולל. — ח"ג, סי' מג; מט, ב.
- 278 בענין חזרה בנתינת ספר-תורה במתנה לבית-הכנסת. — ח"ד, סי' פב;
צו. ח"ו, סי' יא, ג; עא, ו. ח"ח, סי' עז.
- 279 הלכות שבועות. — ח"ח, חוב' ד, קונט' „אור פני יצחק", סי' יחידט.
- 280 בענין שבועה בכתב. — ח"ג, סי' יט, ה.
- 281 נשבע על דעת חבירו בפני חבירו והותר הנדר בלא שאלה, אם צריך
להודיעו שפטור משבועתו. — ח"ח, סי' ס.
- 282 בענין חלות שבועה על דבר שאינו מפורש איסורו בתורה. — ח"ו, סי'
נמ, ג.
- 283 בענין כיבוד אחי אביו ואחי אמו. — ח"ז, חוב' גדר, סי' ו, ג.
- 284 בענין נתינת מעשר כספים. — ח"ד, חוב' א, סי' א.
- 285 בשיטת הר"ח אור זרוע דמצוות מילה היא רק הכשר ותיקון הגוף שיהי'
נמול, ועיקר המצווה היא העדר הערלה כל ימיו. — ח"י, קונט' ב, סי'
ה, לו.
- 286 אם יש להמתין ולאחר מילת קטן לביאת אביו שהי' חבוש בבית האסורים,
והוא נ"כ מוחל מומחה. — ח"ג, סי' יד; מז, ד.
- 287 מילה שלא בזמנה (בדברי ה„רוקח" דשלא בזמנה הוי תשלומין דיום
השמיני). — ח"י, קונט' א, סי' ט, לר.
- 288 ברין מילה למרפה. — ח"ג, חוב' א, הוספה „בית מדרש", סי' פ.
- 289 עבר במצוות מילת בנו. — ח"א, סי' יז, ב; נט, ג; עא, ז [ועי' סי'
קח, ג].
- 290 גר חולה שיש בו סכנה למולו אם אפשר לגיירו בלא מילה. — ח"ג,
חוב' ד, סי' יד. ח"ד, חוב' א, הוספה „שער שלום", יח [ועי' ח"ח,
חוב' א-ב, סי' ז, ב].
- 291 בשיעור גדלות בעבד (אם דינו כאשה שיהא חייב במצוות בן י"ב, או
דמ"מ כיון שהוא זכר אינו חייב במצוות עד שיהא בן י"ג). — ח"ב,
סי' ב, ב; כ, ב; כז, ד; לו; סט, ד.
- 292 בענין עיבוד עורות לסתם. — ח"א, סי' סז, ד.
- 293 חרש ושוטה לכתיבת סת"ם. — ח"א, סי' א, א; יח, א; כח, ו.
- 294 דין נביאים וכתובים לענין פסול דחק תוכות וחיוב כתיבה לשמה כל
השמות שאינן נמחקין. — ח"ו, סי' סא.
- 295 אם מוטב לקנות ספר-תורה או להתחיל בכתיבה אפילו כשהושש שלא
יהא בידו לגמור הכתיבה. — ח"ג, חוב' ה, סי' טו. ח"ד, חוב' ב,
הוספה „שער שלום", ד.
- 296 הערות ב„תקון סופרים" של הסופר סת"ם מברדיטשוב. — ח"ז, סי' סג.

- 297 קביעת מזוזה ע"י עכו"ם בציווי ישראל. — ח"ג, סי' מב, א; מד, ב; מט, א; נב, ג; נז, ג [ועי' ח"ד, קונט' יב, חוספה א "שערי אורה", סי' ז, ד].
- 298 בדיני דבל תוסיף ותעשה ולא מן העשוי במזוזה. — ח"ח, סי' ב [ועי' ח"ד, סי' סח, ב; פח, י; צג, ד. ח"ה, סי' כ, ד].
- 299 בדבר בתי מזוזות החדשים. — ח"ב, סי' מח, פט. ח"ד, סי' לז, ג; עה, א.
- 300 בדין שלוח הקן בשבת. — ח"ח, סי' סו.
- 301 אם מחויב לשלוח את האם כשאינו רוצה ליקח את הבנים. — ח"ח, סי' סו.
- 302 בדין חדש ביי"ש. — ח"ו, סי' גט, ב; קא, ה [ועי' ח"ז, סי' לג].
- 303 בדין ביטול ערוגה אחת שנשרשה אחר העומר בין ערוגות שנשרשו קודם לעומר. — ח"ב, סי' ע, א. ח"ו, סי' יא, א. ח"ז, סי' עו, א; קיג, ד. ח"ח, סי' לב, ג.
- 304 בדיני ערלה. — ח"ו, סי' כב, א.
- 305 בדין ערלה בחרובין. — ח"ט"ו, חוב' ג, סי' ו, ו.
- 306 דין ערלה בפטל (מאלינעס). — ח"ט"ז, חוב' א, סי' יא. ח"י"ז, חוב' ב, סי' ב, ד.
- 307 ערלה בנמיעות ע"י השבעת שם. — ח"ט"ו, חוב' א, סי' א, א; חוב' ג, סי' ו.
- 308 בדין שמיטה בזמן הזה. — ח"ז, סי' א. ח"ה, סי' יט; מד; פה.
- 309 פירות שביעית שיצאו מארץ-ישראל לחוץ לארץ. — ח"ז, סי' א. ח"ח, סי' פה.
- 310 בענין הפקר בפירות שביעית. — ח"ב, חוב' ה, חוספה "בית מדרש", סי' כב.
- 311 בדין שמיטה כגזל שבא ע"י הלוואה. — ח"ו, סי' כב, ב.
- 312 נתינת בעל כרחו לכהן בפדיון הבן. — ח"א, סי' סו, ב.
- 313 בכור קטן שלא נפדה והגיע זמן חינוך, אם מחויב בית-דין לחנכו שיפדה את עצמו. — ח"ו, סי' נ.
- 314 בדבר קניית בהמות מישראל החשוד שאינו מוכר המבכרות לנכרי להפקיעם מקדושתם. — ח"ה, סי' כד.
- 315 בדין ספק בכור (נכרי שהי' לו שתי בהמות, מבכרת ואינה מבכרת, ומכר לישראל אחת מהנה בתנאי שאחר שתלד המבכרת אז יבחר הוא איזו משתייהן ליתן לו, וילדה המבכרת זכר, והנכרי בחר ליתן לו המבכרת עם ולדה). — ח"ה, סי' מא. ח"ו, סי' ס; קא, ו.
- 316 אם רועה עכו"ם נאמן במסירה לפי תוכו בכבוד שנפל בו מום מאליו. — ח"ד, סי' ד, ב.

ענייני שלחן ערוך

- 318 בכור שנפל בו מום קבוע, אם מותר לשוחטו ולמכרו לעכו"ם בלי בדיקת הריאה. — ח"ב, סי' יח.
- 319 בדין חלה מאיסורי הנאה. — ח"ב, סי' לז, גיה.
- 320 בדין שאלה בחלה (בדברי הרמ"ע מפאנו דבחלה לא אמרינן אמירה לגבוה כמסירה להדיוט) — ח"ט, סי' ב, ז.
- 321 הפרשת חלה ממצות. — ח"ד, סי' פט, ג. ח"ה, סי' כ, ג.
- 322 הפריש ב' תרומות זו אחר זו ונשאל על הראשונה, אם עלתה השני' במקומה? — ח"א, סי' ד, ב; מו, ב; סח, ב.
- 323 בענין יורש בחיוב תרומות ומעשרות. — ח"ב, סי' לו, א.
- 324 בענין הפרשת מעשרות במחשבה. — ח"א, סי' ד, ב; סח, יא; ע, ד. ח"ב, סי' ל, ב.
- 325 בן-גח במצוות לקט שכחה ופאה. — ח"א, חוב' ג, סי' יו, ח. ח"ב, חוב' ג, סי' ג, ב.
- 326 הלכות נדוי וחרם. — ח"ח, חוב' ד, קונט', „אור פני יצחק", סי' כ.
- 327 בדבר איסור חרם. — ח"ד, סי' כח, ו.
- 328 בדבר המנהג שאכל אינו קורע גם את הכתנת העליון. — ח"ג, סי' ל.
- 329 בדין שאלה כתשמישי מת. — ח"ג, חוב' ב, סי' יג.
- 330 בדבר קבורת נשים ב„קיטל" במקום שלא נהגו עד עכשיו כן. — ח"ו, סי' צז, א.
- 331 בענין טהרת המת. — ח"ט, סי' ז.
- 332 אם ב' קברנים רשאים להפור ב' קברים בבית אחת. — ח"ג, סי' מב, ב.
- 333 בענין חיבורין בחיבורין בטומאת מת. — ח"ב, סי' כ, א; לא, ט.
- 334 ספק טומאה דאורייתא שנתגלגל אח"כ לספק דרבנן. — ח"ד, קונט' יב, הוספה „שערי אורה", סי' יא, ד.
- 335 ספק טומאה ברשות היחיד ועד אחד אומר שלא נטמא. — ח"ב, סי' עג, ו. ח"ג, סי' סד, ז.
- 336 טומאת כהן למת בזמן הזה ביום ו' כשמת ביום ה'. — ח"ב, סי' ב, א; כ, א; לא, וי"א; מא, ה; מב, א; מט, הו.
- 337 בדין אהל לטומאת מת בפתיחת ד' טפחים בנג האהל. — ח"ב, סי' גיה.
- 338 בדין טומאת מת עכו"ם באהל המתפשטת ע"י זיוין וגנים הכולטים וגזוזטראות. — ח"א, סי' צה, א. ח"ז, סי' יח [ועי' ח"א, סי' ה. ח"ב, סי' ב, א].
- 339 עכו"ם שמת בערב פסח בבית בשכונת כהנים, אם צריכים לצאת מביתם בלילי הסדרים וב' ימי יו"ט. — ח"א, סי' ה [ועי' שם, סי' צה, א. ח"ב, סי' ב, א. ח"ז, סי' יח].
- 340 באבל מחלל שבת שנוהר בדיני אכילות וחל יום האחרון של ימי אבלתו בשבת, אם מותר לשקר ולומר לו שאין מקצת היום ככולו. — ח"ז, סי' קיט. ח"ח, סי' כו, ב.

מפתח ל"שערי תורה"

- 341 שימוש עם אשתו אכלה בטרם נודע לה מאבלותה. — ח"ח, קונט' יא, הוספה „זכרון יעקב", סי' ה, ז [ועי' ח"ו, סי' סב, עמ' 124].
- 342 בענין בכי' על מיתת בנו (בדברי הרדב"ז שמי שמת לו בן ולא הוריד עליו דמעות זו היא מדה רעה). — ח"ב, סי' פב, א.
- 343 בדין אבילות כששמע שמועה קרובה ברגל ובתוך הרגל נעשית רחוקה. — חט"ז, חוב' ג, סי' ב. חי"ז, חוב' א, סי' ה, ב.

ענייני אבן העזר

- 344 בתולת שהורדה שנאנסה ונשתדכה לכהן. — חט"ו, חוב' ב, סי' ו; חוב' ג, סי' א; י. חט"ו, חוב' א, סי' ז; חוב' ב, סי' ה; חוב' ג, סי' א, ד; חוב' ד, סי' ה, א.
- 345 בדין חזרת אנוסה שלא נשאה המאנס ונשאת לאחר, ומת או גירשה (בדברי בה"נ דאין זה בכלל לא יוכל בעלה הראשון לשוב לקחתה). — ח"א, סי' ע, ה; סב, ז.
- 346 ביטול העשה דלו תהי' לאשה באנוסה כשאסר הנאתה עליו ע"י נדר. — ח"א, סי' ו; יט, ג; נו, ד; ע, ה.
- 347 בענין עדי כיעור לאסור אשה על בעלה ולהתירו לישא אחרת עליו בלא היתר מאה רבנים. — ח"ח, סי' סט.
- 348 בדיני קינאי וסתירה. — חי"ח, חוב' ג, קונט' „אור פני יצחק", סי' יג.
- 349 רשע שאינו של חמס לעדות אשה. — ח"ב, סי' עא (עמ' 258); פא; צד, איב; צט, א; קא, א (עמ' 369); קב, ד. ח"ג, סי' א, ז, ט.
- 350 אוכל נבילות לתיאבון לעדות אשה. — ח"ב, סי' צד, א; צט, א.
- 351 בענייני היתר עגונות. — ח"ב, סי' עא; פא; פה; צנ"צד, איב; צה; צו; צט, א; ק"קב. ח"ג, סי' א, ז"ט; סח, יא"ית. ח"ד, סי' ד, ב. ח"ו, קונט' ב. סי' ד. חי"ב, חוב' ד, הוספה „שער החדש"; חוב' ה, הוספה הנ"ל, סי' ג. חי"ג, חוב' ב, סי' ג; חוב' ג, סי' איד; חוב' ה, סי' ח. חי"ז, חוב' גיד, סי' ח; חוב' ה"ז, סי' ג. חי"ח, חוב' איב, סי' ב"ג; חוב' ג, קונט' „אור פני יצחק", סי' ו; ח.
- 352 שו"ת ע"ד העגונות (קרוב לשלש מאות) בעיר טראסטיניץ (אוקריינא). — חי"ב, חוב' ג, הוספה „שער החדש"; חוב' ה, הוספה הנ"ל, סי' א; ה. חי"ג, חוב' ד, סי' יח.
- 353 שאלה בענין עדות ערכאות להתרת עגונה. — ח"ט, סי' כד.
- 354 בדין סימנים וחשש שאלה בכליו להתרת עגונה. — חי"א, חוב' ג, סי' ח; חוב' ד"ה, סי' ח.
- 355 אשה שהלך בעלה למדינת הים ובאו עדים ואמרו שמת, והתירו אותה ב"ד להינשא, ואח"כ זינתה, ולבסוף בא בעלה, אם מותרת לו. — חי"ח, חוב' ג, קונט' „אור פני יצחק", סי' יא.

ענייני שלחן ערוך

- 356 אשה שנשאת עפ"י עד אחד שבעלה נהרג במלחמה, בלי רשות ב"ד, אם יש לכופו לגרש אותה. — ח"ג, חוב' ד, סי' יז.
- 357 באשה שזינתה תחת בעלה, אם נאמן עד אחד לומר אח"כ שמת בעלה. — ח"א, חוב' ב, סי' ה, ז.
- 358 בדיון תרי ותרי בעדי זנות (ישוב דברי הרמ"א). — ח"ה, סי' כח, ה [ועי' ח"ב, סי' מא, ג].
- 359 בדיון עד אחד שהעיד על אשה אחר שנשאת, שבעלה מת מכבר קודם שנשאת. — ח"ג, סי' לג, ד.
- 360 קידש אשה בשני חפצים ואחד לא הי' ראוי לקידושין. — ח"ז, סי' קל"ט.
- 361 בדיון קידושין כבת-אחת ע"י השליח והמשלח. — ח"ז, חוב' ה"ז, סי' יד, א. ח"ח, חוב' ד"ה, סי' ה, ה.
- 362 בענין זכ"י בקידושין (קידש אשה לחבירו שלא עשאו שליח לזה ונראה שהוא זכות גמור לו). — ח"ג, סי' יא; כא [ועי' שו"ת, בכורי שלמה" לר' שלמה אברהם רזעכטע, חלק שני, ווארשא תרצ"א, אבהע"ו סי' ריח].
- 363 בדיון קבלת עדות לפסול אחד מעדי קידושין, שלא בפניו. — ח"ח, חוב' ג, סונט' „אור פני יצחק", סי' ד.
- 364 גדול עומד על גביו בקמן וחרש בקידושין וקנינים. — ח"ג, סי' כא.
- 365 בנידון קידושין של רמאים ונוכלים. — ח"ב, חוב' א, סי' ג; חוב' ד, סי' ג, ו; חוב' ה, סי' ד, ב; יח. ח"ג, חוב' א, סי' ה; חוב' ב, סי' יד. חט"ו, חוב' א, סי' ז, ב; חוב' ג, סי' ח, ב. חט"ז, חוב' ג, סי' ה, ד.
- 366 בענין קידושין על תנאי. — ח"ז, חוב' ג"ד, הוספה, „מפני תקון העולם".
- 367 בענין נשואין אורחים. — ח"ז, חוב' ג"ד, סי' ב.
- 368 שאלה במנהגי קידושין בטורקיסטאן. — ח"ה, סי' כו.
- 369 באיסור צירוף נשים למנין עשרה לברכת אירוסין. — ח"ט, חוב' ב, סי' ה, ג.
- 370 באלמן שיש לו בנים קטנים מאשתו הראשונה ורוצה לישא אחות אשתו שהיא משודכת לאחר. — ח"א, חוב' א, סי' ד"ה.
- 371 בדבר חזרה מהתחתנות אחר כתיבת ראשי-פרקים. — ח"ב, חוב' ו, סי' כג, א. ח"ג, חוב' ב, סי' ב.
- 372 במשודכת שהתחייבה לחתן בערכאות סך מסויים, ואח"כ חזרה בה ונשתדכה לאחר. — ח"י, קונט' ב, סי' ג, ב.
- 373 אשה שנתגרשה בערכאות של נכרים ונישאת לאחר, אם צריכה גט גם מהשני או רק מבעלה הראשון. — חט"ז, חוב' ד, סי' א. ח"ז, חוב' ב, סי' ג, א.
- 374 בדיון כתובה וגט של חרשת. — חט"ו, חוב' א, סי' יב.
- 375 בדברי ה"פתי תשובה" שלא לכתוב כגט שלש ועשר של ימי החודש בסוף שיטה. — ח"א, סי' צד, ו. ח"ב, סי' פח, י. ח"ה, סי' יח, ד; כו, ד.

- 376 בנתינת גט של נשתתק ע"י חרכנת הן לכתיבה. — ח"ב, סי' יב.
- 377 בענין שליח עושה שליחותו בנתינת גט לאשה. — חי"ב, חוב' ה, סי' א. חי"ג, חוב' א, סי' ז; חוב' ב, סי' טו; טז, ב.
- 378 בדין גט מרומה. — ח"י, קונט' א, סי' ז, ב.
- 379 בגט שניתן על תנאי שתשליש היא או קרובי' סכום מסוים, ואחרי קיום התנאי ונתינת הגט לידה חטפו אנשי בליעל את הכסף מיד השליש ולקחום לעצמם. — ח"ג, סי' לט, ד.
- 380 גירש אשתו מעכשיו עד שלשים יום על מנת שלא תאכל דבר איסור, ואח"כ נדרה על ככר שלא תאכלנה ושמע בעלה והפר לה, ואכלה הככר. — ח"א, סי' ט.
- 381 בדין גט בעל כרחא לאשה חולנית בסילוק כתובתה ונדוניא. — ח"ג, סי' סב.
- 382 בדין גט על תנאי כשהנתינה היתה ע"י אחר. — ח"ב, סי' יב; כב; לה; לח; מז, ה.
- 383 בענין ביטול שליח להולכה בגט כשאין לו לבעל קנין בהאשה. — ח"ג, סי' טז, ג [ועי' שם, סי' ט, ב. ח"ב, סי' נח, ב].
- 384 בגט שלא חי' מבורר בהרשאה שם המקום של השליח להולכה. — חי"א, חוב' ב, סי' א. חי"ב, חוב' א, סי' יז, א.
- 385 באיש שנראה בו סימני סרים ומסרב ליתן גט לאשתו, אם יש להחזירה ע"י כפיית הערכאות של נכרים לגרשה. — ח"ג, סי' סג. ח"ד, סי' ט; לד; נג, ד.
- 386 בגט שנכתב שם האשה בשינוי ממה שנכתב בכתובתה. — ח"ח, סי' נד; שם, קונט' יא, הוספה, "זכרון יעקב", סי' ג, ג.
- 387 אשה ששם העריסה שלה היא פראדל ונכתב בגט פרידיל. — חי"א, חוב' ב, סי' גדר.
- 388 בדבר כתיבת השם סנאה בגט. — ח"א, סי' לו, ג.
- 389 בדבר כתיבת גט לאיש הנקרא סניא, וכן עולה לתורה בשם זה, ולא גורע שמו מעריסה. — חי"ח, חוב' א"ב, סי' יא, ב.
- 390 בגט שנכתב יעקב המכונה אייזיק יעקל. — חי"ח, חוב' ג, קונט' "אור פני יצחק", סי' י.
- 391 בגט שנכתב שם המגרש ושם אביו: "שלמה בן יעקב המכונה סעם בן דו"ק". — חט"ו, חוב' ג, סי' ד, ג.
- 392 בגט שנכתב שם המגרש "דמתקרי שעיה דמתקרי סעם". — חט"ו, חוב' א, סי' ח; חוב' ג, סי' ד, ב. חט"ז, חוב' א, סי' ה, ב; חוב' ג, סי' יד, ב.
- 393 בגט שנכתב "ישראל בן זרח רוב המכונה זרח בעריל", וכן שם הנהר "נארווא" בא"ף אחר הנו"ן. — חט"ז, חוב' א, סי' ה, א; חוב' ג, סי' יד, א"ב. חי"ז, חוב' היו, סי' טו, א.

ענייני שלחן ערוך

- 394 בנט שנכתב שם המגרש יאזעף קודם לשם אהרן יוסף שעולה בו לתורה.
חי"ח, חוב' ג, קונט' „אור פני יצחק", סי' יב.
- 395 בדבר כתיבת גט לאיש הנקרא שעה ולתורה קוראים אותו ישעיהו,
וחתימתו היא ישעי' (בסו על היו"ד). — חי"ח, חוב' אב, סי' יא, א.
- 396 בדין גט שאבי המגרש יש לו שני שמות ונכתב בו רק אחד. — ח"ג,
סי' כ, א. ח"ד, סי' לב, א.
- 397 היתר מאה רבנים. — חי"א, חוב' א (בסופו); חוב' ב, סי' ט, י.
חי"ג, חוב' ב, סי' א; ה; חוב' ג, סי' י.
- 398 קבלת חתימות על היתר מאה רבנים ע"י הדואר. — ח"ד, סי' כה; מד.
- 399 נשא אשה אחרת על אשתו המורדת או נשאתית קודם שקיבל היתר
מאה רבנים. — ח"ו, סי' ג.
- 400 נשא אשה על אשתו פרוצה בלא היתר מאה רבנים. — ח"ח, סי' סט.
- 401 אם מתירין חרם דרבנו גרשם לישא אשה על אשתו שנוגדו בה מומין
שאי אפשר לו לדור עמה, ואין ביד ביתדין לכפותה לקבל גט. — ח"ג,
סי' לט, ג.
- 402 אם חליצה הוי מצוה או כנירושין. — חי"ג, חוב' ג, סי' ט, נד [נועי'
ח"ח, סי' מא].
- 403 בדין חליצת קטן ואיטר ברגל כשיש אחים גדולים ממנו שאינם רוצים
לחלוץ בלי תשלומים. — ח"ח, סי' מא.
- 404 אם איש קצר-הראי מותר להיות דיין בחליצה. — ח"ז, סי' ט.
- 405 אמר חוץ מפלוני בחליצה. — חי"ג, חוב' ג, סי' ט, אב.
- 406 בנידון חליצה ע"י שליח האשה. — חי"ג, חוב' ד, סי' טו. חי"ד,
חוב' א, סי' ג; שם, הוספה „שער שלום", יט; חוב' ג, סי' ג; חוב'
ד, סי' ד. ח"ז, חוב' ד, סי' יב. חי"ז, חוב' ב, סי' ג, ד; חוב' הו,
סי' יח [נועי' שם, חוב' נד, הוספה „מפני תקון העולם"].

ענייני חושן משפט

- 407 בדין היודע עדות לראובן נגד שמעון שבאו לפניו לדין. — חי"ב, חוב'
ה, הוספה „שער החדש", סי' ד. חי"ג, חוב' ב, סי' טו, א.
- 408 מי נקרא תובע בביטול שידוך? — ח"ב, סי' מג, א [נועי' שו"ת „דברי
חיים", חו"מ סי' כה, ושו"ת „בית דוד" לר' זאב וואלאף לייטער, ווין
תרצ"ב, חלק שני, סי' קלז ובמפתחות שם].
- 409 הגדת עדות ע"י מלפון. — ח"ז, סי' עג, ב; קג, ג.
- 410 עד אחד להוצאת אבירה מיד המוצאה. — ח"ד, סי' כב.
- 411 אם עדים המוזמין לאחר הריגת הנידון נעשו פסולי עדות. — ח"ח, סי'
ו, ד; כב, ב.
- 412 הכחשת עד אחד לשני עדים בחקירות. — ח"ו, סי' כב, ד.

מפתח ל"שערי תורה"

- 413 בדין הזמה בעד שנסתמא אחר שהעיד. — ח"ח, סי' כב, ב.
- 414 הצלת חבירו מעלילת שוא ע"י עדות שקר. — ח"מ, חוב' ב, סי' ג.
- 415 תפיסת המלוה בעצמו במקום שחב לאחרים. — ח"ט, קונט' א, הוספה "שער יצחק", סי' ג, ד.
- 416 בענין שהמוחזק יכול לומר קים לי כאותן הפוסקים שפטר מלשלם (איך הוא הדין כשאותו נתבע חייב גם לאחריו ולא מרויח כלום בטענת קים לי נגד המלוה הראשון, אם כופין אותו שיטעון קים לי כדי שיהי' לו ממה לשלם לאחרים?). — ח"ח, סי' ז, ב.
- 417 בענין רוב לחייב שבועה. — ח"ד, סי' כב.
- 418 הערות על ס' התומים בכללי מיגו. — ח"ד, סי' מט; סד; פג. ח"ה, סי' יג.
- 419 בדינא דבר-מצרא בקניית קרקע להקמת בית-המדרש. — ח"ו, סי' עו.
- 420 בדיני מכירה (באחד שמכר לחבירו יער וטוען שמכר לו רק הקרקע ולא האילנות, והקונה טוען להיפך, שלקח את האילנות ולא הקרקע של היער). — ח"מ, חוב' א, סי' ד.
- 421 בדין חזרה ממכירת חלקו לשותפו בטענת אונאה. — ח"ו, סי' קי.
- 422 מכר שטר-פים לחבירו ובעת המכירה לא ידע שמספר זה כבר זכה בפים. — ח"ו, סי' יז.
- 423 חלות קנין על פחות משה פרוטה לדבר מצוה. — ח"ו, סי' לא.
- 424 בדין משיכה בזרעים של עציץ נקוב. — ח"א, חוב' דה, סי' טו. ח"ב, חוב' ג, סי' י; חוב' ו, סי' ד.
- 425 הקונה דבר שאינו ברשות המוכר אי חוי קנין גמור, או רק להתחייב במי שפרע. — ח"א, חוב' דה, סי' ז, ג.
- 426 בדין קניית יער לעצים בלי הקרקע. — ח"ג, חוב' ד, סי' ז, א. ח"ד, חוב' א, הוספה "שער שלום", יג. ח"ו, חוב' א, סי' ו, א.
- 427 בדין קנין בכליו של מוכר ביד לוקח. — ח"א, סי' קכו, ה.
- 428 בדין קנין במעות כשנתן כולו או מקצתו. — ח"ט, סי' מב.
- 429 קנין חצר לקטן. — ח"א, סי' קד, א.
- 430 קניית בתים וקרקעות בזמה"ו. — ח"ג, חוב' ד, סי' ז, ג. ח"ד, חוב' א, הוספה "שער שלום", יג. ח"ו, חוב' א, סי' ו, ב.
- 431 בדבר קנין מקח בדברים בעלמא עפ"י דינא דמלכותא. — ח"ד, חוב' ב, סי' א.
- 432 קנין הגבהה בדבר המונח למעלה מג' טפחים. — ח"ז, סי' נט.
- 433 בדין חזרה ממקח ובדבר שכר-סדרות כשלא נתקיים המקח. — ח"ד, סי' סג, ביג (עמ' 126-127).

ענייני שלחן ערוך

- 434 בדין מקח וממכר כשהלוקח והמוכר טוענים טענת שמא. — ח"ג, סי' ז; לה, ג.
- 435 אם נשים כשרות להיות שמאים להוצאת ממון. — ח"ו, סי' עא, ג.
- 436 החוכר מקהל מכירת הבשר לג' שנים, ובתוך הזמן נשרפו הרבה מכתיו העיר ויושבי' עזבו את העיר, אם יכול לחזור ממקחו? — ח"ה, סי' מה.
- 437 בחוכר מכס בשר שנשלמה זמן חכירתו בר"ח שחל בערב שבת, והזביחה לצורך שבת היתה ביום ה'. — ח"ג, חוב' ג, סי' ה, ב. ח"ז, חוב' א, הוספה „מאמר מרדכי", ד, א.
- 438 בדין חזרה בדיובורו בשכירת דירה כשאמר לבעל־הבית שלא להשכיר דירתו לאחר, וגרם לו הפסד בזה. — ח"ג, סי' סו, דה.
- 439 מעות נדוניא שנתן אבי הכלה להחתן לסחור בהם והריווח יהי' להזוג, ואח"כ נתבטל השידוך, אם צריך להחזיר לאבי הכלה הריווח מהמעות. — ח"ב, חוב' ו, סי' כג, ב.
- 440 אם מתנה והקדש וכן חליפין הם בכלל לשון מכירה. — ח"ב, חוב' א, סי' א; חוב' ד, סי' ג, איג; חוב' ה, סי' ג.
- 441 בדין אונסין בשאילת ספרים. — ח"ב, סי' כד, ו.
- 442 אם שו"כ אומן יש לו דין שומר. — ח"ט, קונט' א, הוספה „שער יצחק", סי' ה, ב [ועי' ח"ה, חוב' דה, סי' ג].
- 443 בחקירת ה„פרי מגדים" שאם הזיק ממון חבירו ועשה ג"כ א' מהמלאכות שספק הוא אי חייב עליהן מיתה לאיסי בן יהודה, אם מועיל תפיסת הניזק. — ח"ז, סי' עו, ג.
- 444 הזיק ממון חבירו ולא הפסידו כלום ע"י זה, אם חייב לשלם לו מה שהזיקו. — ח"ט, סי' מ. ח"י, קונט' א, סי' ז, א. ח"א, חוב' דה, סי' כב. ח"ד, חוב' ב, הוספה „שער שלמה", ה. ח"ו, חוב' ב, סי' ז, ח.
- 445 בדין גרמא לנזקי חבירו ע"י הפירת יסוד לבניית ביתו. בקרקע שלו. — ח"י, קונט' ב, סי' ב.
- 446 כיסה בור של חבירו ובא אחר וגילהו, מי משניהם חייב? — ח"ה, קונט' ג, הוספה „וגדיל תורה", סי' ו.
- 447 בדין ירושת רבנות לחתנו של הרב כשבנו אינו רוצה למלא את מקומו. — ח"ט, סי' כח. ח"א, חוב' א, סי' א, א; חוב' ג, סי' טו, א. ח"ב, חוב' ב, סי' יז [ועי' שו"ת „אבני נזר", יו"ד ח"ב, סי' שיב].
- 448 בדבר חזקת רבנות לבן הרב שהי' קטן במות אביו. — ח"ב, סי' פז.
- 449 בדין קדימת משרת רבנות לבן בנו הגדול של הרב או לבנו הקטן. — ח"ד, סי' סו [ועי' ח"ט, סי' כח].
- 450 על דבר הסכום של דמי־שכנות. — ח"ה, סי' לב, ו.

מפתח ל"שערי תורה"

- 451 בדיון חזקה לחנות במקום חדש כפי מקומו בשוק הישן. — חי"ג, חוב' א, סי' ג; חוב' ב, סי' ו; חוב' ד, סי' א"ב. חי"ד, חוב' א, הוספה "שער שלום", ב, ט"ו.
- 452 אם מעקלין מעות ראובן שביד שמעון בעד תביעת ממון של לוי ממנו ונתחייב על זה שבועת היסות, ואינו רוצה לישבע. — חי"א, חוב' א, סי' ב; חוב' ג, סי' טו, ד"ה. חי"ב, חוב' ה, הוספה "שער החדש", סי' ד.
- 453 אם חייב לצאת ידי שמים אפילו בתביעת ממון שאין הולכין אחר הרוב. — חי"ז, חוב' ב, סי' ת, ב.
- 454 בנות שמכרו לאחד מאחיהם חלקם בירושה המגיעה להם בדיני נכרים. — ח"ו, סי' נט, א.
- 455 בדיני משפט והריגת בן־נח. — חי"א, חוב' א, סי' ו, א"ב; חוב' ב, סי' ט, ד; חוב' ד"ה, סי' טז, א. חי"ב, חוב' א, סי' יז, ד; חוב' ה, סי' יד. חי"ג, חוב' א, הוספה "בית מדרש", סי' עד; חוב' ב, הוספה הנ"ל, סי' פג, א. חי"ט, חוב' א, סי' ז, ג.
- 456 בעדות בן־נח לעצמו. — חי"ב, חוב' א, סי' יז, ד; חוב' ה, סי' יד.

ענייני הלכה שונים

- 1 קטן במצות עשה שהזמן גרמא ושארין הזמן גרמא. — ח"א, סי' א, א; עו, א; צ, א; קכה, א.
- 2 בענין מלקות מטעם חצי שיעור בכהן שקידש ולא בעל אשה שאסורה עליו. — ח"א, סי' טו; מט; עג, א; קכב [ועי' „חמדת ישראל" לר' מאיר דן פלאצקי, חלק ראשון, פיעטרוקוב תרפ"ז (דפוס-צילום, ניו יארק תשכ"ה), סי' מא].
- 3 בדין חצי שיעור כשאין החסרון בשיעור זה לכד, אלא שנצרך לזה שני דברים. — ח"א, סי' טו; מט; קכב (עמ' 372); קכה, ו.
- 4 חצי שיעור לר"ל בעשה שאינו זכות. — ח"א, סי' לא, א. ח"ב, סי' 5, ח. ח"ג, סי' סח, ו.
- 5 בענין שליחות לדבר עבירה (בקושית הרבי ר' העשיל ושו"ת „פני יהושע" דלמאן דאמר יש שליחות לחומרא ויש שליח לדבר עבירה באינו בר חיובא, אם כן אמאי איצטריך לאסור אמירה לנכרי בשבת משום שבות, תיפוס ליה מטעם שליחות). — ח"א, סי' לה [ועי' ח"ו, סי' נד].
- 6 בענין קרבנות נזיר. — ח"ה, סי' לו (עמ' 69, הערה).
- 7 בענין אכילת הקרבנות ע"י הכהנים (בדברי ה„חנוך" שכהן שלא אכל חלקו המגיע לו בטל עשה ונענש עוד מצד כפרת בעלים שתלוי בו). — ח"א, סי' לו, ד. ח"ב, סי' פח, ו.
- 8 בגזירת יהושע בן-נון שלא לבנות את יריחו. — ח"א, סי' מב; סה, ב; קב, א.
- 9 בענין מלקות על לאו שאפשר לעבור עליו גם בלי מעשה. — ח"א, סי' סח, ו.
- 10 בדברי הריטב"א דבהמה שנתגבלה ביום הכפורים לא חייל איסור נבילה על יוהכ"פ. — ח"א, סי' ע, ג [ועי' ח"ב, סי' פו, ג].
- 11 בדין ולפני עור בנשים ועכו"ם. — ח"א, סי' קטו, ו. ח"ב, סי' נב; ע, ח.
- 12 בענין אין איסור חל על איסור. — ח"א, סי' קיו.
- 13 בדין הגעלה אפילו בדבר שתשמישו ע"י האש אם הבליעה היתה בהיתר (אם גם בשעת מתן-תורה הי' די בהגעלה אח"כ לכלים שנשתמשו ע"י אש, משום דכליעת קודם מתן-תורה הי' בהיתר?). — ח"ב, סי' ב, ד.
- 14 קטן בדין שבע מצוות בן-נת. — ח"ב, סי' ב, ד.
- 15 בענין רובא דתליא במעשה. — ח"ב, סי' כ, יא. ח"ג, סי' יט, ב.

מפתח ל"שערי תורה"

- 16 בספק מומאה ברשות היחיד אם נאמן עד אחד לומר שלא נטמא. —
ח"ב, סי' עג, ו. ח"ג, סי' סד, ז.
- 17 בענין מצוה הבאה בעבירה. — ח"ב, סי' עח.
- 18 שחיטת פסח לקטן חולה שאין רשאי למולו (הערה במ' "דרך פקודיך").
— ח"ב, סי' פו, יב.
- 19 בענין צירוף כוונת העומד על גבו להכשיר דבר הנעשה שלא בכוונה. —
ח"ב, סי' צח.
- 20 אם בשעת החטא הי' יודע שהוא ספק איסור, אם זה נמי קרוי שונג
לענין חטאת. — ח"ג, סי' א, ה; ט, ו; יב.
- 21 בספק דרבנן שנעשה אח"כ דאורייתא. — ח"ג, סי' לא, נ.
- 22 באיסור מוסף ואח"כ נסתלק המוסף. — ח"ד, סי' ו, א.
- *22 הערות על ס' בני ציון [לר' בן ציון מיטאווסקי]. — ח"ד, סי' יד.
- 23 בענין רוב וברי באיסורא ובממונות. — ח"ד, סי' כב.
- 24 אי חיישינן לשכח תלמודו במי שעברו עליו תשע שנים מזמן קבלת
סמיכתהיכמים. — ח"ד, סי' לח, א.
- 25 תשובה מהגרא"י גליס על הערות לספרו שו"ת "יד יצחק". — ח"ד,
סי' סא.
- 26 בהא דלא ילפינן ממינוי סנהדרין דאזלינן בתר רוב ולא חיישינן שמא
ממזר הוא ופסול לדין. — ח"ד, סי' סא.
- 27 בשיעור סתם אכילה. — ח"ד, סי' סא.
- *27 בענין שונג באיסור דרבנן. — ח"ד, סי' עו, ב (עמ' 150).
- 28 בספק ממונא ובספק איסורא. — ח"ד, סי' פו.
- 29 אם מותר לחזור ולהדליק את המנורה במקדש כשכבתה בליל שבת. —
ח"ד, קונט' יב, הוספה א "שערי אורה", סי' ב, ב. ח"ה, סי' י, א"ב.
ח"ו, סי' כד, וזו [ועי' "חמדת אפרים" לר' אפרים שרגא הלוי [לוינטאל],
נויארק תשכ"א, סי' סג].
- 30 דין ספק במקום דהאיסור נכתב בתורה בפירוש והיכא דההיתר נכתב
בפירוש. — ח"ד, קונט' יב, הוספה "שערי אורה", השמטות, סי' ב, ה
(עמ' 32).
- 31 היכא דאמרינן "כל העומד" דהוה כעשוי, אי יועיל להוציא מחזקת
איסור. — ח"ה, סי' כט, ב.
- 32 בענין איגלאי מילתא למפרע וכלפי שמיא גלי'. — ח"ה, סי' מא. ח"ו,
סי' ס [ועי' שם, סי' קא, ו].
- 33 בגדר חזקה אם הוא דין או בירור. — ח"ו, סי' י.
- 34 אי אזלינן בכוננה בתר רובא. — ח"ו, סי' יב, ב.
- 35 בענין חצי שיעור באיסור גברא. — ח"ו, סי' יג, ג; קח, נ.
- 36 הערה בדברי ס' ילקוט הרועים "דעבד פטור מקרבן שבועה". — ח"ו,
סי' יג, ז.

- 37 בהא דחייב על בתו מאנוסתו ולא חיישנן דילמא לאו אבי' הוא. —
ח"ו, סי' כה, ב. ח"ז, סי' יג; נח.
- 38 באיסור ולפני עור כשמושיט לחבירו דבר המותר, רק שחבירו שונג בדבר ולפי דעתו אילו ידע הי' אסור לו. — ח"ו, סי' סב; קא, ז.
- 39 בענין הסגרה בנגעי אדם (בדברי ה"מנחת חנוך" דלא מסגירין את המצורע בחדר מיוחד, רק שיש לו דין מוסגר ולא מוחלט לחילוקי דינים שישנם ביניהם). — ח"ו, סי' סה, א. ח"ז, סי' ל, ד [ועי' "פירוש הסור הארוך" על התורה, ו"פירוש התורה" לרמב"ן, הוצ' רח"ד שעוועל, תוריע יג, ה].
- 40 בענין אונס ושונג לגבי קרבן. — ח"ו, סי' סז, א; צט. ח"ח, סי' עג, א [עי' "בית המלך" לר' יוסף ארי' ליב בוים, לובלין תרצ"ה (הפוסד צילום, ניירורק תשל"ב), עמ' 122].
- 41 בענין הלאו דלא תחוס על נפש הרוצח. — ח"ו, סי' קו. ח"ז, סי' יד, ד; קמד.
- 42 אם האיסור ולפני עור הוא דוקא במכשיל בידים, או גם כשיש בידו לסלק האיסור ולא סלקו. — ח"ז, סי' כא. ח"ח, סי' ח, א.
- 43 בדין מלקות כשנתערב זית של היתר בשני זיתים של איסור, ואכל אחד מהם, ואחר אכילתו נתברר שהיתר אכל. — ח"ז, סי' מג (עמ' 64).
- 44 ההורג את חבירו בשם המפורש. — ח"ז, סי' סד [ועי' "שיח שרפי קודש" לר' יועז קים קדיש, חלק רביעי, עמ' 117, סי' רה].
- 45 בדבר המנהג לבדוק את התפילין של מת. — ח"ז, סי' פה.
- 46 במנין מצוות דרבנן. — ח"ז, סי' פט, ד.
- 47 אי אמדינן אין מזהירין מן הדין גם היכא דכבר נזהר על זה באיסור עשה. — ח"ז, סי' צה.
- 48 בדבר אמירת השבעה שמות שאינם נמחקים בפסוקי דתמניא אפי'. — ח"ז, סי' קלא, ז.
- 49 בענין הקרבת פסח ע"י שבט לוי לבדו כשכל הציבור היו טמאים. — ח"ח, סי' ד, ב.
- 50 בדבר הרפסת דגלים לשמחת תורה עם שמות שאינם נמחקים. — ח"ח, סי' י, ג.
- 51 כהן הדיוט שלקח בתולה ואח"כ נעשה כהן גדול, אם צריך לגרש את הראשונה ולקח בתולה מחדש. — ח"ח, סי' טו; כו, ב; פד, ג.
- 52 בענין אין עונשין ומזהירין מן הדין. — ח"ח, סי' כד.
- 53 בענין לאו הניתק לעשה. — ח"ח, סי' סו.
- 54 בענין אין עשה דוחה לא תעשה באפשר לקיים שניהם. — ח"ח, סי' סו, כה.
- 55 על הד"ת בין קהלת קישינוב וראדום בדבר זכות קדימה על הרבנות של מוהרי"ל צירלסאהן. — ח"ח, קונט' ז, הוספה "משפט הבכורה"; קונט' ח, הוספה "מעשה ב"ד ומשפט אמת"; קונט' ט, הוספה "זכוי הזכאי".

- 56 בענין קדושת כהן (אם יש לו גם קדושת לוי, אלא שניתוסף עליו עוד קדושה, או כיוון שנעשה כהן נסתלקה ממנו לגמרי קדושת לוי). — ח"ט, סי' ג, ד (הערה).
- 57 בדין קליטה בערי לויים שנמכרו לישראל. — ח"ט, סי' ג, ד.
- 58 תשובות רי"ד לר' ישעי' הזקן מטראני (מתוך כת"י עם ציונים ותקונים מאת ר' צבי הירש זאוולאדאווער). — ח"ט, סי' כב.
- 59 גאון יעקב. הערות והארות על ספרי שו"ת הגאונים. — ח"ט, סי' כג; מג. ח"י, קונט' א, סי' ו.
- 60 בדין אונס הבא ע"י עצמו וברצונו. — ח"ט, סי' לה-לו.
- 61 בגדרי שיעורים. — ח"י, קונט' א, סי' ח. חי"א, חוב' א, סי' כ.
- 62 במצות השבתת שאור ואזהרת אכילת חמץ בפסח מצרים. — חי"א, חוב' ב, סי' יג, ג.
- 63 בדברי הרשב"א בהא דאין לוקין אחצי שיעור בכל איסורים. — חי"א, חוב' ג, סי' יז, ב.
- 64 במצות כהן גדול שישא בתולה (צ"ע בדברי ספר המצות להרמב"ם). — חי"ב, חוב' א, סי' מז.
- 65 אם הכהנים היו מברכים על קידוש ידיהם ורגליהם לעבודה. — חי"ב, חוב' ג, סי' ב.
- 66 בהא דהשמיט הרמב"ם דברי הספרי דכהן משביע את האשה ואינה נשבעת מאליה. — חי"ב, חוב' ג, סי' יז; חוב' ו, הוספה, "בית מדרש", סי' נט.
- 67 מליחת האברים העולים לגבוה להוציא דמם. — חי"ב, חוב' ג, סי' כג [ועי' "תורה שלמה" לרמ"מ כשר, חלק כה, עמ' שיד].
- 68 על דבר החרם למינוי רבנים ע"י הממשלה. — חי"ג, חוב' א, סי' יט (עמ' ט).
- 69 מכירת בתו קטנה ליותר משש. — חי"ג, חוב' א, הוספה, "כבודה של תורה", עמ' ח, סי' יח, א. חי"ד, חוב' א, הוספה, "שער שלום", ז; חוב' ג, סי' ב; חוב' ד, סי' א, ד.
- 70 נשים באזהרת לאו שאין בו מלקות. — חי"ג, חוב' א, הוספה, "בית מדרש", סי' עא.
- 71 אם חייב לחזור לקיים מצות עשה. — חי"ג, חוב' ב, סי' ח, ב. חי"ד, חוב' ג, סי' ה, א.
- 72 בדברי "יראים" דאין שינוי מועיל באיסורין. — חי"ג, חוב' ב, סי' יא. חי"ד, חוב' ג, הוספה, "שער יהונתן", סי' א, טי; ד; ה; חוב' ד, סי' א, טיא.
- 73 בדין שאלה בתשמישי קדושה. — חי"ג, חוב' ב, סי' יג.
- 74 מסירת שפחה כנענית לעבד עברי שהי' לו אשה שאסורה לו. — חי"ג, חוב' ב, הוספה, "בית מדרש", סי' צה.

- 75 בדיון שור הבר למזבח ובאכילת חלבו. — ח"ג, חוב' ג, סי' ה, ד.
- 76 בענין רוב וב' חזקות. — ח"ג, חוב' ג, הוספה, "בית מדרש", סי' קה.
- 77 כשהיו ב' ימים ראש חודש בזמן המקדש, אם הקריבו קרבן מוסף ביום ראשון או ביום שני של ר"ח? — ח"ד, חוב' ב, הוספה, "שער מנשה", עמ' קטז.
- *77 על דבר המנהג שאכל אומר קדיש דרבנן על למוד משניות ביחידות, רק שמשיר משנה אחת וגומרה בפני עשרה. — ח"ג, חוב' ה, הוספה, "שער דוד", סי' א.
- 78 משיחת מלכי בית דוד בשמן המשחה. — ח"ד, חוב' ב, הוספה, "שער שלמה", ז.
- *78 בדברי הרא"ה דם היוצא ע"י כבישה כיון שנתערב במים ואינו ראוי להקרבה מותר בהנאה (ישוב קושית ה"מנחת חינוך"). — ח"ד, חוב' ג, הוספה, "שער יהונתן", סי' א; חוב' ד, סי' א, ח.
- 79 בענין אדם אוסר דבר שאינו שלו ע"י מעשה (ישוב דברי ה"לבוש"). — ח"ד, חוב' ג, הוספה, "דברי ישעי'".
- 80 אכילת בהמה שנבראת ע"י ספר יצירה. — ח"ט, חוב' א, סי' א, א; חוב' ג, סי' ו, ד. ח"ז, חוב' ב, סי' א, ג.
- 81 אם מותר לעבור על לא תעשה כדי שיוכה חבירו במצוה רבה, או כדי שיוכו רבים בעשה; ואם גם באשה אמרינן שתחטא כדי לזכות אחרים. — ח"ז, חוב' ב, סי' א; חוב' גיד, סי' ה, א; חוב' היו, סי' יב.
- 82 אם מותר להרוג אדם שנברא ע"י ספר יצירה. — ח"ז, חוב' ב, סי' א, ג.
- 83 בענין הערב שמש באונן ומחוסר כפורים ובטומאה דרבנן. — ח"ז, חוב' ב, סי' ד.
- 84 בדיון שאלה בוולדות קדשים. — ח"ז, חוב' היו, סי' ה.
- 85 בדברי ה"גודע ביהודה" בדבר שהוא לאפרושי מאיסורא לא אמרינן אין אדם משים עצמו רשע. — ח"ז, חוב' היו, סי' יד, ב.
- 86 בדיון מעילה בהקדש בגרם הנאה. — ח"ח, חוב' איב, סי' ז, ה.
- 87 הטיל מום בקדשים ע"י השבעת השם. — ח"ח, חוב' איב, סי' י, ד.
- 88 בענין רוב וקרב עם חזקה. — ח"ח, חוב' איב, סי' יד.
- 89 קדושת עבר הירדן המערבי השייך לבני גד. — ח"ח, חוב' דיה, סי' ב.
- 90 נשים במלחמת עמלק. — ח"ח, חוב' דיה, סי' ז. ח"ט, חוב' א, סי' י [ועי' ח"ב, סי' ע, ט. ח"ג, סי' סח, ט. ח"ד, סי' י, ג].

עניינים שונים

- 1 הארות וציונים להשוות מאמרי חז"ל. — ח"ז, סי' סב; עכח.
- 2 בדבר מקורו של המאמר (מובא בשו"ת הרשב"א ח"א, סי' פד): אמרו ליה לרב פפא: מה שמך? אמר להו: רב פפא. אמרו ליה: והא כתיב (משלי כז, ב): יהללוך זר ולא פיד. אמר להו: אם אין זר — פיד. — ח"ב, סי' ז, ה. ח"ו, סי' צח, א. ח"ז, סי' יד, ב.
- 3 בדברי מהר"ק דרב ורבי חייא הלכה כרבי חייא, וכש"כ לגבי שמואל דהלכה כרבי חייא, שרב גדול משמואל. — ח"ב, סי' נה, ב.
- 4 בענין צוואת ר' יהודה החסיד. שכלה וחמותה וחתן וחמיו לא יהיו שמותיהם שוים. — ח"ג, סי' נט, ט. ח"ד, סי' נב, א.
- 5 אם לקרות הבן הראשון בשם אבי אביו או בשם אבי אמו של הילד. — ח"ד, סי' נב, ב. ח"ה, סי' כ, ה.
- 6 שאלות וחידות תלמודיות. — ח"ה, סי' יב; כב; לא. ח"ו, סי' יד; כא; לב; מז; סו; פניפר; צו. ח"ז, סי' טז; מב; סח.
- 7 הספדים על פטירת הגר"י פייגענבוים, מהרש"ם מברזאן והארמו"ר הגר"א מסאכטשאב. — ח"ה, סי' לבי"מ [בסי' לו גם על הרב ר' אברהם יצחק הלוי אבד"ק זאגראווא].
- 8 בענין הלולא דרבי שמעון בן יוחאי. — ח"ה, סי' לג.
- 9 בענין מפני הרעה נאסף הצדיק. — ח"ה, סי' לה (עמ' 64-65).
- 10 הערות על ספר „חדר הורתי" לר"ל הכהן פישמן. — ח"ו, סי' קח, א. ח"ז, סי' נא, ד; סא; קמט.
- 11 בדבר הזכרת ברכת זצ"ל לצדיק חי. — ח"ז, סי' מד, א.
- 12 ביאור בפיוט „יציב פתגם" (ביום ב' דשבועות): „יהונתן גבר ענותן, בכך נמתי ליה אפריון". — ח"ז, סי' קמט, ב.
- 13 ע"ד חברת מקיצי נרדמים. — ח"ז, קונט' יב (עמ' 202-204).
- 14 משנת רבי יעקב (מבוא לתוספתא). — ח"ח, סי' ט; קונט' ד (הוספה); פד, ד [ועי' קונט' יא, הוספה „זכרון יעקב", סי' ג, א].
- 15 על דבר היום שמת משה רבנו. — ח"ח, סי' יח, ד.
- 16 בדבר השמטת רבינו הקדוש בסידור המשנה, הלכות ספר תורה, תפילין ומזוזה. — ח"ח, קונט' ד, הוספה „משנת ר' יעקב", עמ' 3.
- 17 מאמר אגדה לפ' זכור. — ח"ח, קונט' ה, הוספה „זכרון אפרים".

- 18 בדבר הס', „אור הישרים" לר' מנחם מענדל וויינארט. — ח"ח, סי' נח, ב [ועי' סי' פב, ב].
- 19 בירושת נשיאות לרבי שבא מנקבות לבית דוד. — ח"ט, סי' כח (עמ' 51).
- 20 חידושי אנדה והלכה בפרשיות החודש. — ח"ט, קונט' ה, הוספה „שער יחזקאל".
- 21 אודות הספר שו"ת „בשמים ראש". — ח"י, קונט' א, סי' ה. ח"א, חוב' א, סי' כא; חוב' ב, הוספה „עולת החדש", סי' ב [ועי' שם, חוב' ב, סי' ט, ט; חוב' ד"ה, סי' טז, ד].
- 22 קורא הדורות (מאמר בקורת על דברים אחדים של ספר „דורות הראשונים"). — ח"י, קונט' א, הוספה „עולת החדש", עמ' 3-2 [ועי' ח"א, חוב' א, סי' כב, א. ועי' עוד להלן מס' 46].
- 23 בענין הזכרת שמות בני רב פפא בסיומי מסכתות הש"ס. — ח"י קונט' א, הוספה „עולת החדש", עמ' 4-3. ח"א, חוב' א, סי' כב, ב.
- 24 איזה מסכת נכתבה ראשונה? — ח"י, קונט' א, הוספה „עולת החדש", עמ' 4. ח"א, חוב' א, סי' כב, ג.
- 25 שא"ל ליודעי ספר (ע"ד כת"י פירוש על הס', „תקוני תשובה" לרמ"ע מפאנו). — ח"י, קונט' א, הוספה „עולת החדש", עמ' 6.
- 26 חז"ל ותרנום אונקלוס. — ח"א, חוב' א, סי' ו, א; חוב' ב, סי' ט, ד.
- 27 דברים אחדים. קטעים מס' תשובות למשיגים [בקורת ל„דור דור ודורשיו"]. — ח"א, חוב' ב, הוספה „עולת החדש", סי' א, א-ב [ועי' שם, חוב' ג, הוספה הנ"ל, סי' ז].
- 28 הערות לדברי שי"ר ב„תולדות ר"נ". — ח"א, חוב' ב, הוספה „עולת החדש", סי' א, נד [ועי' שם, סי' ג, ב].
- 29 הערה לס' „על נהרות בבל" בענין „רמי בר חמא שליחא דמתיבתא דכולא מסכתא". — ח"א, חוב' ב, הוספה „עולת החדש", סי' א, ה.
- 30 שגיאות להבין (הערה לדברי שי"ר במבוא לתשובות גאונים קדמונים בענין פסולי עדות). — ח"א, חוב' ב, הוספה „עולת החדש", סי' ג, א.
- 31 ע"ד ירושלמי סדר קדשים. — ח"א, חוב' ג, הוספה „עולת החדש", סי' ה.
- 32 הערות מדברי ימי ישראל (על „דור דור ודורשיו" ו„מבוא הירושלמי"). — ח"א, חוב' ג, הוספה „עולת החדש", סי' ז [ועי' שם, חוב' ב, הוספה הנ"ל, סי' א, א-ב].
- 33 לברר וללכך [על הפירוש להספרא המיוחס לר"ש משאנץ]. — ח"א, חוב' ג, הוספה „עולת החדש", סי' ט.

- 34 ביאור מדרש פליאה: בשעה שאמר יוסף: האיש אשר נמצא הנביע בידו הוא יהי' לי עבד, יצאה בת-קול: שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול. — חי"א, חוב' דה, סי' יט.
- 35 ביאור מדרש פליאה: כשהלכו ישראל בתוך הים ברכו ברכת מחי' המתים. — חי"ב, חוב' א, סי' כה; חוב' ד, סי' טו, א.
- 36 הערות על ספר "פענח רזא". — חי"ב, חוב' ג, סי' ט. חי"ג, חוב' ד, הוספה, "בית מדרש", סי' קיב.
- 37 וישב משה (הערות והשגות על ס' "קוי אור" לר' ראובן מרגליות). — חי"ב, חוב' ג, הוספה ב.
- 38 מילי דאגדתא בפיוט "אדיר הוא" בהגדה של פסח. — חי"ב, חוב' ד, סי' יד.
- 39 ביאור הפיוט "יה א-לי". — חי"ב, חוב' ה, סי' יט. חי"ד, חוב' א, הוספה "שער שלום", כא.
- 40 בדברי הרמב"ן (בהקדמתו לס' דברים) שדין יבום לא נהג במדבר קודם שנכנסו לארץ. — חי"ב, חוב' ה, הוספה "בית מדרש", סי' כו.
- 41 בדברי החיד"א ב"עין זוכר" דרב יוסף ורב ששת לא ראו מאורות מימיהם. — חי"ב, חוב' ו, סי' יג, ג.
- 42 בענין לשון נסתר ונוכח. — חי"ג, חוב' ב, סי' ט.
- 43 אם האבות שמרו את השבת. — חי"ג, חוב' ב, סי' יז.
- 44 אשה שנשאת בחיי' לכמה אנשים אצל מי תשאר לאחר התחי'? — חי"ג, חוב' ג, סי' ט, ב.
- 45 ביאור החרוז בזמר "כל מקדש" בליל שבת: משוך חסדך ליודעך, אל קנא ונוקם. — חי"ג, חוב' ד, סי' ט, ב.
- 46 הערות על הספר "דורות הראשונים". — חי"ג, חוב' ד, סי' יא [ועי' לעיל מס' 22].
- 47 דברים אחדים ע"ד מחבר התוס' חולין. — חי"ד, חוב' א, סי' ת.
- 48 הערות ופליאות בפירוש הראב"ע ז"ל על התורה. — חי"ד, חוב' ג, הוספה "מנחת חנוך".
- 49 ביאור במדרש (מובא בספרים) כבוד זו א, הה"ד כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו וגו' ונגלה כבוד ה'. — חט"ו, חוב' א, סי' י.
- 50 בדברי ספר הקבלה לראב"ד שהכותים הבריחום עזרא ונחמי' מבית ה'. — חט"ז, חוב' א, סי' יד.
- 51 ביאור המדרש פליאה: אין שלום אמר אלהי לרשעים, מכאן שהקב"ה אוהב את הרשעים. — חט"ז, חוב' א, סי' יט.

- 52 דעת תורה (ע"ד השערוריה בעיר טאמשוב מאז). — חט"ז, חוב' ד
(הוספה).
- *52 הגהות והערות על ס', „אומר השכחה" לר' ישעי' ברלין. — ח"ח, סי' סד.
- 53 ע"ד המחלוקת בראדום. — חי"ז, חוב' א.
- 54 הערות על „ספרי זוטא" עם ביאור „אמבוחא דספרי" לר' יעקב זאב
יאסקאוויטץ. — חי"ט, חוב' א, סי' יא.
- 55 הוספות, השמטות ותקונים לס', „מגני אברהם" וס', „חסד לאברהם" לר'
אברהם צבי ברודנא. — חי"ט, חוב' ב, הוספה „חסד לאברהם", סי' וז.

רשימת המשתתפים

א

אבזאגלו, ר' שלום — ח"ט, קונט' א.
הוספה "שער יצחק", סי' ב.
אביגדור, ר' יעקב אבד"ק דראהביטש — ח"ג,
חוב' ד, סי' כב, ח"ד, חוב' א, סי' ד.
ר' אביגדור יהודא ליבוש סג"ל אבד"ק קויל
— ח"ג, סי' טו, ח"ד, סי' כא, ח"ה, סי'
כב, ח"ט, קונט' א, הוספה "שער יצחק",
סי' ו.
אבעלמאן, ר' דובער ב"ר יהונתן — ח"ה,
סי' סט.
אבראמזאהן, ר' מרדכי ליב מו"צ בוורשא —
ח"ט, סי' כח.
אבראמסקי, ר' יחזקאל — ח"ו, סי' יד, כא,
סו, ח"ז, סי' טז, לו, מב, סט, קכא.
ר' אברהם אבד"ק טשעכאנאוי — ראה : לגדא,
ר' אברהם אבד"ק טשעכאנאוי.
ר' אברהם חופ"ק וואסקי — ח"ז, סי' כה.
ר' אברהם אבא הכהן אבד"ק זאגראווע —
ח"ג, חוב' ה, סי' [טז].
ר' אברהם אביש מפר"מ — ח"ג, סי' ס.
ח"ד, סי' כ, נו, עמ' 123. ח"ז, סי' ה.
ח"ט, קונט' א, הוספה "שער יצחק", סי' א.
ר' אברהם אלחנן מקאלשין — ח"א, חוב'
א, סי' ד.
ר' אברהם ב"ר צבי וואלף מאפטא — ח"א,
חוב' א, סי' ד.
ר' אברהם דוב הכהן רב בסערנאק — ח"ב,
חוב' ה, סי' טו, ח"ג, חוב' ד, סי' יח.
ר' אברהם דוד אבד"ק שדה חוש — ח"ט,
סי' לו.
ר' אברהם דוד ממיראפאלו — ח"ד, סי' ג,
צה.
ר' אברהם יהודה ליב אבד"ק באראדיאנקא —
ח"ח, סי' נו.
ר' אברהם יוסף חתן הגאבד"ק בראק — ח"ז,
סי' צט.
ר' אברהם יצחק ב"ר שלמה הלוי אבד"ק
זאגוראוי — ח"ב, סי' לד, עד.

ר' אברהם כהן מפאריס — ח"ו, סי' פו.
אברך, ר' זאב וואלף חופ"ק מאזייק — ח"ו,
סי' סא, ח"ז, סי' מה, ח"ח, סי' מב.
אורעי, ר' דוד חי מטאשקענס — ח"ז, סי'
קד.
ר' אהרן אלטר הלוי אבד"ק סקאלביערו —
ח"ה, סי' ו, ח"ז, סי' ת.
ר' אהרן ב"ר גרשון אבד"ק קויל — ח"ט,
קונט' א, הוספה "שער יצחק", סי' גיד.
ר' אהרן ב"ר אבד"ק יעגורויעוב — ח"א,
סי' מט, סג, פב, קכא.
ר' אהרן הכהן דומ"צ בראדום — ח"ז, סי' ו.
ח"א, חוב' א, סי' ו.
ר' אהרן הכהן מוילנא — ח"ב, סי' לב.
ר' אהרן נטע מבארנוב — ח"ה, חוב' א, ב,
סי' ב.
אוגאנסקי, ר' שמואל נחום — ח"ט, חוב'
א, סי' טו.
אויערבאך, ר' אליעזר מקאליש — ח"א, סי'
עג.
אויערבאך, ר' שלמה מלינטשיץ — ח"א, סי'
ע.
[אונגער], ר' מרדכי דוד [מדאמבראזא] —
ח"א, חוב' א, סי' ה.
אורנר, ר' חנוך העניך אבד"ק לאסקראו —
ח"ו, סי' כ, צ, ח"ז, סי' מ.
אורנר, ר' יעקב אבד"ק נאשעלסק — ח"א,
סי' ז, נו, קא, ח"ב, סי' יז, נד, פו, ח"ד,
סי' ו; קונט' יב, הוספה "שערי אורה", סי'
ח, ח"ז, סי' מה.
אורנר, ר' משה ב"ר יעקב — ח"ב, סי' פו.
אחד הבחורים, משיבת "כנסת ישראל" בסלא-
באדאק — ח"ו, סי' פג, פד, ח"ז, סי' טו.
אחד הרבנים — ח"ו, סי' לט, ע.
אחד הרבנים ברוסיא — ח"ג, חוב' ד, סי'
טו.
אחד השואלים — ח"ו, סי' נט.
אחד מהחותרים בבאלטא — ח"ו, סי' לב.
ח"ז, סי' סט.

אחד מהרבנים — ח"ו, סי פא. ח"ז, סי ט.
 [אטטערמאן], ר' חיים משולם קויפמאן הכהן
 אבד"ק גאסטינין ופולטוסק — ח"א, סי
 כא, נד, צה. ח"ב, סי ט, לו, נג, עח.
 ח"ד, סי ה, לו, נא, סז. ח"ה, סי
 ג, יד, מ. ח"ו, סי ו, לו, סט. ח"ז, סי צה,
 קכג. ח"ח, סי כד, עב. ח"ט סי כה, מא.
 ח"י, קונט, א סי ד. ח"יא, חוב' ג, הוספה
 "עולת החדש", סי ד; עמ' 15: חוב' דה,
 סי א. ח"יב, חוב' א, סי ח; חוב' ב, סי
 ב; חוב' ג, סי יז; חוב' ד, סי ו; חוב' ה
 סי יא. ח"יג, חוב' א, סי טז; חוב' ב, סי
 ה, יב; חוב' ד, סי כא. ח"יד, חוב' א,
 הוספה "שער חיים".
 [אטטערמאן], ר' יחיאל אלעזר הכהן — ח"ו,
 סי לו (עמ' 76).
 אטטער, ר' שלמה אשר מביאלא גדולה —
 ח"יב, חוב' ה, "בית מדרש", סי לא.
 איגר, ר' וואלף ב"ר עקיבא מפוזנ — ח"א,
 סי יג.
 איגר, ר' יוסף צדוק — ח"ט, חוב' ד, סי יא.
 איגר, ר' עקיבא מפוזנ — ח"א, סי יג. ח"ז,
 סי קל.
 איטקוס, ר' ישראל — ח"ח, סי פב.
 אייבעשיטק, ר' אלימלך — ח"ט, חוב' א,
 סי ט.
 אייבעשיטק, ר' אלעזר הלוי — ח"יד, חוב'
 ג, הוספה "שער יהונתן", סי ד.
 אייבעשיטק, ר' יהונתן הלוי מו"צ בקאלשין
 ופראגא — ח"ג, סי ד, לד. ח"ד, סי
 מח, עמ' 126; קונט' יב, הוספה "שערי
 אורה", השמטות סי א. ח"ז, סי יז.
 ח"יא, חוב' דה, סי כד. ח"יב, חוב'
 ו, סי כג, כה. ח"יג, חוב' ב, סי
 ב, יא; חוב' ד, סי יג. ח"יד, חוב' ג,
 הוספה "שער יהונתן"; חוב' ד, סי ג.
 ח"ט, חוב' א, סי יא. ח"ט, חוב' ג, סי
 ו; חוב' ד, סי יב. ח"יז, חוב' הו, סי י
 ח"ח, חוב' אב, סי א, יד.
 איידענשטיין, ר' מאיר ישראל מו"ץ בקעשנב
 — ח"ח, קונט' ה, הוספה "משפט הבכורה";
 קונט' ט, הוספה "זכוי הזכאי".
 ר' אייניק יעקב אבד"ק וויסאקי — ח"ו, סי
 עז.
 אייזענבאך, ר' שלום ליב מירושלים — ח"ה,

סי כט, לא. ח"ו, סי יג, לב, פד. ח"ח,
 סי ד. ח"יג, חוב' ה, סי יד.
 אייזענברענער, ר' אהרן מיוואנגראד-דעמבלין
 — ח"יב, חוב' ד, הוספה "שער החדש".
 אייזענברעג (עלבערג), ר' אברהם נתן —
 ח"יב, חוב' א, סי ו. ח"ט, חוב' א, סי ו.
 אילה שוילי ס"ט, ר' מיכאל ג"ח מנוח רב
 העדה דק"ק סיגונא — ח"ה, סי כו. ח"ז,
 סי נא. ח"ח, סי מו.
 איש ירושלים — ח"ו, סי סו.
 אלביק, ר' ישראל — ח"ח, חוב' ג, "אור
 פני צדיק", סי ט.
 אלבערשטיין, ר' אהרן יעקב — ח"ט, חוב'
 ב, סי יא.
 אלגאזי, ר' ארי' ליב אבד"ק יענדוריעו —
 ח"יד, חוב' ג, הוספה "דברי ישעי".
 אלגאזי, ר' ישעי' אבד"ק אשעצק — ח"יד,
 חוב' ג, הוספה "דברי ישעי".
 ר' אלטיר מוואניק — ח"ח, סי ל.
 אלטמאן, ר' יהושע — ח"יד, חוב' א, "בית
 מדרש", סי קלט; חוב' ג, הנ"ל, סי קמת.
 אלטמאן, ר' שלמה מוארשא (הרש"א) —
 ח"א, חוב' א, סי טו, הוספה "בית מדרש",
 סי סד; חוב' ב, סי ה, ט; חוב' ג, סי
 ב, ו, טו; חוב' דה, סי ב, טז, כ. ח"יב,
 חוב' א, סי יז, יט; חוב' ב, סי ג; חוב'
 ג, סי ח; חוב' ה, סי ת, "בית מדרש", סי
 מ. ח"יג, חוב' א, סי ד; חוב' ב, סי א,
 ה, "בית מדרש", סי פב; חוב' ג, "בית
 מדרש", סי קא; חוב' ד, סי יד, "בית
 מדרש", סי קי; חוב' ה, סי יב. ח"יד,
 חוב' א, הוספה "שער שלמה", "בית מדרש",
 סי קכה; חוב' ב, הוספה "שער שלמה";
 חוב' ג, "בית מדרש", סי קמא; חוב' ד,
 סי ב. ח"ט, חוב' ב, סי ז; חוב' ג, סי
 ט. ח"ט, חוב' א, סי ד; חוב' ב, סי ד;
 חוב' ג, סי ה; חוב' ד, סי ה. ח"יז, חוב'
 א, סי ד; חוב' ב, סי ב; חוב' גיד, סי ג;
 חוב' דה, סי יג. ח"ח, חוב' אב, סי ז;
 חוב' דה, סי ה. ח"ט, חוב' א, סי ז;
 חוב' ב, סי ב, ה.
 אלטער, ר' חיים אליעזר ב"ר מנחם מענדיל —
 ח"ז, סי סט.
 אלטר, ר' אברהם מרדכי מגור — ח"ו, סי
 מא. ח"ז, חוב' א.

אלטר, ר' ארי לייב מגור — ח"ג, חוב' א. סי' א.	ר' אשר זעליג אב"ד פרוסקראו — ח"ז, חוב' ה"ו, סי' יח.
[אלטר], ר' יצחק מאיר מגור — ח"ט, סי' לו.	ר' אשר זעליג ב"ר שלום מבאר — ח"ח, חוב' א"ב, סי' יא.
אליעזראו, ר' שלמה לייב אבד"ק חברון — ח"ו, סי' יד.	ר' אשר ישעי' מרופשיטץ — ראה : [רובין], ר' אשר ישעי'.
ר' אליש מיענדרויעב — ח"א, סי' קא.	מהר"א אבד"ק בורדווען — ח"ב, סי' מג.
ר' אלכסנדר יהודא אבד"ק גאמבין — ח"א, סי' קו.	
ר' אלעזר הכהן אב"ד סאכאטשוב — ראה : [לייפסקער], ר' אלעזר הכהן.	
ר' אלתר ב"ר מרדכי מאיהומן — ח"ו, סי' סו, עא. פד. ח"ז, סי' טו, מב. סט.	באמאן, רד"ש אבד"ק קרעפיץ — ח"ד, חוב' א. הוספה, "שער אפרים".
אנשער, ר' זאב וואלף — ח"ח, קונט' ח, "מעשה ב"ד ומשפט אמת".	באסקאוויץ, ר' וואלף — ח"א, סי' טו.
אסטראווסקי, ר' דוד שו"ב דמאלין — ח"ו, סי' סו. ח"ז, סי' קכו. ח"ח, סי' סב.	באראו, ר' אהרן דוב — ח"ז, סי' צג.
אסעלקא, ר' גבריאל זאב אבד"ק קרעשוב — ח"א, סי' עא.	בארדיטשעווסקי, ר' קלמן — ח"ח, סי' יג.
אסתרנאן, ר' מרדכי מזלאטשעוו — ח"ג, חוב' ב, "בית מדרש", סי' קיד.	[בארנשטיין], ר' אברהם מסאכאטשאב — ח"ג, סי' י. ח"ד, סי' עב. ח"ט, קונט' א.
אסתרין, מהר"ל אב"ד שצעדין — ח"ז, סי' מב.	בארנשטיין, אהרן הלוי — ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' יז, ל.
אפעל, ר' מאיר יחיאל אבד"ק לאפאשנא — ח"ז, סי' טו, מב. מה.	[בארנשטיין], ר' זאב נחום אבד"ק ביאלא — ח"א, סי' כז. ח"ט, סי' לט.
אפרתי, ר' אהרן יוסף — ח"ח, קונט' ח, "מעשה ב"ד ומשפט אמת".	בארנשטיין, ר' שלמה מקיעלץ — ח"א, חוב' ד"ה, סי' יא.
אפרתי, ר' יהודה מלבוב — ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' לו. ח"ג, חוב' ב, ה"ל, סי' פד.	בארענבוים, ר' יוסף הלוי אבד"ק מארקילעשט — ח"ב, חוב' ג, סי' כא.
אפשטיין, ר' ראובן — ח"ז, חוב' ב, סי' ג.	בארענשטיין, ר' ישראל הלוי אבד"ק רייזוץ — ח"א, סי' קטו.
אראנאו, ר' שניאור זלמן ב"ר שלמה — ח"ה, סי' ל. ח"ו, סי' לא. ח"ז, סי' ל.	בארשטיין, ר' יעקב — ח"ג, סי' ע.
אריק, ר' מאיר אבד"ק יאולאוויץ, בוטשאטש וטארנא — ח"ד, סי' ט. ח"ז, סי' נו.	בוימאן, ר' יעקב רב בלאס אנדזשעלעס — ח"ב, חוב' ב, סי' טז; חוב' ג, סי' טו.
ח"ב, חוב' ה, הוספה, "שער החדש", סי' ב. ח"ג, חוב' ב, סי' ב.	ח"ד, חוב' ב, סי' ה. ח"ז, חוב' ד, סי' י. ח"ט, חוב' א, סי' י; חוב' ב, סי' ב.
ארלינסקי, נפתלי הירש מלומזה — ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' יט.	בוימאן, אבא מזדונסקאוואליא — ח"ו, סי' סו.
ארגשטיין, ח"ל מראדום — ח"ז, סי' טו.	בוימגארטען, יחזקאל מבראדי — ח"ה, סי' לא.
ארצישעווסקי, ר' צאלקע — ח"ה, סי' לג.	בורגמאן, ר' ירחמיאל יצחק צבי — ח"ט, חוב' ב, סי' י. ח"ז, חוב' ב, סי' ט; חוב' ג, סי' ב. ח"ז, חוב' א, סי' ו.
אשכנזי, ר' דובעריש — ח"ט, חוב' א, סי' יב.	בורשטיין, ר' יצחק אבד"ק פיאטניצא — ח"א, סי' לו.
ר' אשר אב"ד בוואלרשטיין וקארלסרוהע — ח"ו, סי' פו.	בותרה שוילי, ר' אהרן ב"ר אליאז מסוגנא — ח"ה, סי' כו.
	ב"ח, ר' חיים יוסף אבד"ק אפטא — ח"ב, חוב' ו, סי' טז. ח"ד, חוב' א, סי' ט. ח"ט, חוב' ו, סי' טז.

בכר, ר' שמואל יחזקאל — ח"ה, סי' לג.
 בערגער, ר' יעקב שמעון מזאויערצא — ח"ז,
 סי' קל.
 בערמאן, ר' בן ציון הלוי מפלונגיאן — ח"ז,
 סי' ס, קמת ח"ה, סי' עז.
 בערקאוויץ, ר' יוסף מנחם החופ"ק פעצישיני
 — ח"ה, סי' כא, לב.
 ר' בצלאל בה"ג מוהר"ד חופ"ק לוביטש —
 ח"ב, סי' לג.
 בראב"ר, ר' נח חופ"ק בארנוב — ח"ה, סי'
 מד.
 בראהן, ר' שמואל שלמה חונה פה ליקאוה —
 ח"ב, חוב' ד, הוספה "שער החדש", עמ'
 יז. ח"ג, חוב' ג, סי' א.
 בראווע, ר' משה יצחק אבד"ק קאלוואריע —
 ח"ה, סי' פה, קד. ח"ז, סי' מב.
 בראמבערג, ר' אברהם יצחק מווארשא — ח"ז,
 סי' קמב. ח"ה, קונט' ג, "יגדיל תורה",
 סי' ג.
 בראנשטיין, ר' יעקב — ח"ד, חוב' ג, "בית
 מדרש" סי' קמז.
 ברודנא, ר' אברהם צבי הירש חופ"ק ברעזין
 — ח"ה, סי' עג. ח"ז, סי' לה, סט. ח"ה,
 סי' עד. ח"ג, חוב' ד, סי' כג. ח"ד, חוב'
 ג, סי' ד; חוב' ד, סי' ה. ח"ז, חוב' ה,
 סי' ג. ח"ט, חוב' ב, הוספה "חסר לאב"
 רהס".
 ברוינער, ר' אהרן יהושע מבענדין — ח"ה,
 סי' לו.
 ברומער, מאיר הלוי מבראדי — ח"ה, סי' לא.
 ר' ברוך מקעשנאב — ח"ז, סי' יח.
 בריזמאן, ר' אלטר יעקב מאיר אבד"ק לאטי
 — ח"ב, חוב' ה, סי' ד. ח"ג, חוב' א,
 סי' יג; חוב' ב, סי' יד; חוב' ג, סי' יב.
 ח"ד, חוב' ב, סי' י. ח"ט, חוב' א, סי' ח;
 חוב' ג, סי' ה. ח"ט, חוב' א, סי' ה; חוב'
 ד, סי' ד. ח"ז, חוב' ה, סי' טו.
 בריש, ר' אליעזר מקאליש — ח"ג, חוב' א,
 "בית מדרש", סי' עא.
 ברלין, ר' חיים — ח"א, סי' מב. ח"ה, סי'
 צח. ח"ז, סי' פא, קטז. ח"ה, סי' סח.
 ח"א, חוב' א, סי' יא.
 ברלינר, ר' יצחק נתן נטע — ח"ט, חוב' א,
 סי' יב.

חוב' א, סי' יב; חוב' ד, סי' ב. ח"ז, חוב'
 ג, סי' ה.
 ביאלער, ר' ארי' יהודה מפלונסק — ח"ז, סי'
 סז.
 ביבער, ר' מרדכי מקיזשמיטץ — ח"ד, סי' קז.
 בידערמאן, ר' אברהם מרדכי מגור — ח"ז,
 סי' סט.
 בידערמאן, ר' משה מו"צ בשילעץ — ח"ה,
 סי' ז.
 בינענפעלד, ר' יהושע דוד — ח"ג, חוב' א,
 סי' א.
 בינענפעלד, ר' צבי יהודא — ח"ט, חוב' א,
 סי' יח.
 ביעלסקי, ר' יצחק — ח"ה, קונט' ה, "מעשה
 ב"ד ומשפט אמת".
 בלאנקמאן, ר' יחיאל אברהם אבד"ק שעברשין
 — ח"א, חוב' דה, סי' י. ח"ב, חוב' א,
 סי' יב; חוב' ב, סי' ט; חוב' ג, סי' כג.
 ח"ז, חוב' א, סי' יז.
 בלאס, פנחס מורשא — ח"ב, חוב' ו,
 "בית מדרש", סי' נב; חוב' ה, הני"ל, סי'
 כח. ח"ג, חוב' ה, הני"ל, סי' קיח.
 [בלום], ר' משה חיים אבד"ק פשיטש ופא'
 דעמביץ — ח"א, סי' נח. ח"ד, סי' עז.
 בלומענפעלד, ר' אלי' מאפסא — ח"ג, חוב'
 א, "בית מדרש", סי' פא.
 בלומענפעלד, ר' מאיר מקיעלץ — ח"ב,
 חוב' ג, סי' יג; חוב' ו, "בית מדרש", סי'
 מג. ח"ג, חוב' ב, הני"ל, סי' צה.
 בלומענקראנץ, ר' ישראל מאיר מפולאו —
 ח"ד, חוב' א, "בית מדרש", סי' קכו.
 בלייווייס, ר' אברהם יצחק הלוי מו"צ בכריסק
 — ח"ט, סי' כח. ח"ב, חוב' ג, סי' ז.
 בלייווייס, ר' נחום נפתלי — ח"ב, חוב' ה,
 "בית מדרש", סי' ה; חוב' ו, הני"ל, סי' מח.
 ח"ג, חוב' ב, הני"ל, סי' פז. ח"ד, חוב'
 א, הני"ל, סי' קלג.
 [בלייווייס], ר' צבי הירש מווארשא — ח"ה,
 סי' סז. ח"ט, סי' כח.
 בלעכמאן, ר' מרדכי אבד"ק קאנסטאנצין ישן
 — ח"ז, סי' טז.
 ר' בנימין ראב"ד דק"ק הוראדנא — ח"ג,
 סי' סב.
 בעלמאן, מוהר"י הרב דק"ק ק"ב — ח"ה,
 סי' מה.

כ

חוב' ה, סי' ת. חי"ד, חוב' ב, סי' ד.
חט"ו, חוב' א, סי' ג; חוב' ב, סי' ט.
גילערינטער, ר' ראובן אבד"ק ראדאמישלא
— חי"ג, חוב' א, סי' י.
גינסבערג, ארי' מזדוסנקאואליא — ח"ו, סי'
טו. ח"ז, סי' טט.
גינצבורג, ר' שמאי מליקאו — חי"ג, חוב' ג,
"בית מדרש", סי' קד.
גלאגוי, ר' משה זעליג מליבוי — חי"א, חוב'
ד"ה, סי' טו.
גלאוואטשאוער, ר' אברהם בנימין — חט"ו,
חוב' א, סי' י.
גלאזנער, ר' משה שמואל רב דפ"ק קלויזעני
בערג — ח"ה, סי' טו.
גלאטמאן, ר' אברהם מהאמעל — ח"ו, סי' יד.
גליק, ר' אברהם יצחק אבד"ק סאלטשאווא —
ח"ד, סי' סא.
גליקשטיין, ר' יחיאל מרדכי מזארנאווי —
ח"ז, סי' טז.
געבלום, ר' יוסף אבד"ק שידלאווי — חי"ה,
חוב' ד, "אור פני יצחק", סי' יז.
געבלום, ר' שלום ארי' חופ"ק קאמיען —
חי"ב, חוב' א, סי' ל.
געלערנטער, ר' חיים אבד"ק קוטב — ח"ה,
סי' יט.
געפלהיים, ר' אברהם — חי"ח, חוב' א"ב,
סי' ב.
גערשאן, אברהם — ח"ו, סי' לב.
גראהבארט, דוד זעליג מבענדין — ח"ו, סי'
טו.
גראמפ, ר' יעקב מוולאשצאווא — חי"א, חוב'
ג, סי' טו.
גראס, ר' חיים דוב חופ"ק פעטריווא — ח"ב,
סי' עה. ח"ה, סי' לא.
גראסבערג, ר' מנשה — חי"א, חוב' א, הו'
ספה "שער מנשה"; חוב' ב, הוספה "עולת
החדש", סי' ו; חוב' ג, הוספה הנ"ל, סי'
ו. חי"ב, חוב' א, סי' ד; חוב' ב, סי' כב.
חי"ג, חוב' א, הוספה "שער מנשה"; חוב'
ב; חוב' ג; חוב' ד; חוב' ה. חי"ד, חוב'
א; חוב' ב. חט"ו, חוב' ג. חט"ז, חוב' א;
חוב' ב; חוב' ד. חי"ז, חוב' ב, הוספות
הנ"ל.
ויסמאן, ר' לוי הלוי אבד"ק מאקארוב —
ח"ו, סי' יד, לב.

ברעהיים, ר' יהושע — חי"ח, חוב' א"ב,
סי' ב.
ברעסלער, ר' יהודה פנחס מו"צ ודיין דקוטנא
— ח"א, סי' קכו. ח"ו, סי' נב.
ג
גאלאטער, ר' אלחנן צבי מבראדי — ח"ה,
סי' לא.
גאלד, ר' נתן צבי מראדאמסק — ח"ו, סי'
פב. ח"ז, סי' טז, סד.
גאלדפיין, ר' אבא דוד — חי"ז, חוב' ה'ו,
סי' יח.
גאלדשלאג, ר' אברהם — חי"ז, חוב' ב,
סי' ט.
גאלדשלאגן, ר' יעקב חיים זעליג אבד"ק לוב'
ראנץ — ח"א, סי' לה. חט"ט, סי' לו.
גאלדשמיד, ר' שמואל אבד"ק גאטאווא —
ח"ו, סי' טו. ח"ז, סי' טו, כו, מב, סט.
ח"ח, סי' פו.
גארבאנסקי, ר' יהושע מסטאניסלאוויצק —
חי"ג, סי' יז.
גארדאן, ר' אליעזר אב"ד ור"מ דק"ק סעלו
— ח"ז, סי' נב, קמג.
גארדאן, ר' יהודה ליב — חי"ד, חוב' ב,
סי' ו. חי"ט, חוב' א, סי' ג.
גארדאן, ר' יעקב — חי"ג, חוב' א, סי' יז;
חוב' ב, סי' ט; חוב' ד, סי' י. חט"ו, חוב'
ב, סי' י; חוב' ה, סי' ת. חי"ז, חוב' ה'ו,
סי' ו.
גארדאן, ר' רפאל חופ"ק ושלקאווא — ח"ב,
סי' ז, מה.
גארטלער, ר' יצחק מאיר מטאמאשוב לוב. —
חי"א, חוב' ג, סי' יז (י); חוב' ד"ה, סי'
טז (ג).
גוטמאן, ר' שלום חופ"ק יאס — ח"ב, סי' פ.
[גוטערמאן], ר' יעקב ארי' מראדומין — ח"א,
סי' כ.
גיטלער, ר' אברהם מאיר חופ"ק סאסנאווע
— ח"ד, סי' טו. ח"ז, סי' יא. ח"ח, סי'
מג. חי"ג, חוב' ג, סי' ז. חי"ד, חוב' ב,
סי' ט.
גילדע, ר' יחיאל מאיר דומ"ץ בקאלישין —
חי"ג, סי' נו. ח"ד, סי' צו. ח"ה, סי' מב.
ח"ח, סי' עו. חי"ב, חוב' ה, הוספה "שער
החדש", סי' ה. חי"ג, חוב' ה, סי' יח;

גרוניס, ר' אשר אבד"ק חילטשין — ח"א,
 סי' לט, עז, קכה. ח"ב, סי' ל, עב. ח"ג,
 סי' ז, מז. ח"ד, סי' כו. ח"ה, סי' ד.
 גרינבוים, אהרן מפשעצלאוו — ח"ב, חוב'
 ה, "בית מדרש", סי' יח.
 גרינבערג, ר' פנחס — ח"ח, קונט' ה, "מעשה
 ב"ד ומשפט אמת".
 גרינבערג, ר' צבי מוארשא — ח"ט, סי' לה.
 גרינגלאס, ר' חנוך העניך דוד אבד"ק לעני'
 ששנא — ח"ט, קונט' ה, הוספה "שער
 יחזקאל". ח"י, קונט' א, סי' י, "כבודה
 של תורה"; קונט' ב, הני"ל. ח"יא, חוב' א,
 סי' יח; חוב' ב, סי' יא; חוב' ג, סי' טז;
 חוב' ד, סי' כא. ח"יב, חוב' א, סי' ז;
 חוב' ב, סי' כג; חוב' ו, סי' יח. ח"יג, חוב'
 א, הוספה "כבודה של תורה"; חוב' ב, ג,
 ד, ה. ח"יד, חוב' א, ב, ג. ח"ט"ו, חוב' ב,
 ג. ח"ט"ז, חוב' א, ב. ח"יז, חוב' א. ח"יח,
 חוב' א"ב, ג, ד, ה, הוספות הני"ל.
 גרינהויז, ר' מענדיל מורשא — ח"יג, חוב'
 ב, "בית מדרש", סי' ק. ח"יד, חוב' א,
 הני"ל, סי' קלב.
 גרינוואלד, ר' יודיל — ח"יז, חוב' גיד, סי'
 ח.
 גרינפעלד, ר' שמעון מבאלטא — ח"ז, סי'
 קכב.
 גרינשפאן, ר' נחמן שלמה מאנטווערפן —
 ח"ז, סי' צה. ח"ז, סי' קמז. ח"יא, חוב'
 ד, ה, סי' יח.

ח

האכמאן, ר' שלום — ח"יז, חוב' ב, סי' יא.
 האכמארק, ר' אליהו ב"ר יצחק מסלוצק —
 ח"ז, סי' טו.
 האכמארק, ר' יצחק — ח"יז, חוב' א, סי' ז.
 ח"ית, חוב' א"ב, סי' יז.
 האלברשטאם, ר' יחיאל מיכל צבי בהרב
 מקרשאנוב — ח"ח, סי' מ.
 האלבערשטאם, ר' מנחם מענדיל — ח"ד,
 חוב' ג, "בית מדרש", סי' קמה.
 האלפערין, ר' אשר אנשעל — ח"ח, קונט' ה,
 "מעשה ב"ד ומשפט אמת".
 [האלשטוק], ר' יחזקאל הלוי מאסטראוועז —
 ח"ב, סי' סא. ח"ד, סי' כד. ח"ט, סי' לא.
 [האלשטוק], ר' מאיר יחיאל הלוי מאסטראוועז
 — ח"ד, סי' כד; קונט' יב, "שערי אורה",

ד

דאנזיגער, ר' מענדיל — ח"ח, קונט' ח,
 "מעשה ב"ד ומשפט אמת".
 דאנער, ר' יעקב — ח"ח, קונט' ה, "מעשה
 ב"ד ומשפט אמת".
 [דאנער], ר' נתן גסע הכהן אבד"ק קאליביעל
 — ח"א, סי' מא.
 דאנציגער, ר' גבריאל אבד"ק ראדום — ח"ז,
 סי' לח.
 [דאנציגער], ר' יחיאל ב"ר שרגא פייביל
 מאלכסנדר — ח"ד, סי' מ.
 דאנציגער, ר' ישראל — ח"ט"ז, חוב' ג,
 סי' טו. ח"יז, חוב' ב, סי' ה.
 דאנציגער, ר' מרדכי שרגא פייביל מראדום
 — ח"ז, סי' לח. ח"ח, סי' לו.

הינקין, ר' אליאז יוסף ב"ר אלעזר מסוגנא
— ח"ה, סי כו.
ר' הירצל קיינטשיקר — ראה: ראפאפארט,
ר' נפתלי הירץ הכהן.
הירשאוויק, ר' צבי זאב — ח"ב, סי קג.
ח"ג, סי כד. ח"ד, סי יח. ח"ה, סי כ.
ח"ו, סי כט. ח"ז, סי כח. גב, קמג. ח"ז,
סי לד. ח"ב, חוב' ה' סי יז. ח"ג, חוב'
א, סי ח; חוב' ב, סי ז; חוב' ד, סי ו;
חוב' ה, סי יג. ח"ד, חוב' א, סי ז; חוב'
ב, סי ז. ח"ז, חוב' א, סי טו.
ר' הירשלי ברלינר — ראה: ר' צבי הירש
אבד"ק ברלין.
הירשפרונג, ר' פנחס — ח"ז, חוב' ג, סי י.
הלוסקין, ר' מנחם מענדיל אבד"ק פאריטש —
ח"ה, סי צא.
העללער, ר' ירחמיאל — ח"ז, סי טו.
העללער, ר' ליפמאן מו"צ בגיראלט — ח"ה,
סי כד.
העלמאן, ר' שאול חופ"ק קריזשאפיל — ח"ח,
סי פב.
הענקין, ר' אלי' יוסף — ראה: הינקין, ר'
אליאז יוסף ב"ר אלעזר.
הערבסט, ר' פנחס אלי' — ח"ב, חוב' ו,
"בית מדרש", סי מו.
הערצאג, ר' יצחק אייזיק הלוי — ח"ז, חוב'
ב, "שער מנשה", עמ' רמד.
הערצבערג, ר' אברהם מאיר — ח"ב, חוב'
ה, "בית מדרש", סי יז; חוב' ו, ה"ל,
סי גח. ח"ג, חוב' א, ה"ל, סי סט.
הערשינהארן, ר' משולם זוסיא חופ"ק סטנאב
— ח"ח, סי לג; קונט' יא, "זכרון יעקב",
סי ב.
העשיל, אברהם יהושע — ח"ג, חוב' א,
"בית המדרש", סי עח; חוב' ב, ה"ל, סי
צח; חוב' ג, ה"ל, סי קח. ח"ד, חוב' ב,
סי ב.
הפלאי — ח"ב, חוב' ה, סי יא.
הרי"ד מנישועז — ראה: דודאווסקי (דו-
דבסקי), ר' יצחק יעקב.
ו
וואהלמאן, ר' מענדיל — ח"י, קונט' א, "עולת
החדש", עמ' 3.
וואלפאווסקי, ר' שמחה ר"מ בסאקלוב —
ח"ב, חוב' ה, סי ז.

סי ה. ח"ה, סי ט. ח"ו, סי ו, מא. ח"ט,
קונט' א. ח"י, קונט' א, סי ג. ח"יא, חוב'
א, סי יט; חוב' ג, "עולת החדש", סי א;
עמ' 14. ח"יז, חוב' א.
האפינבערג, ר' אברהם אבד"ק וואסקי — ח"ו,
סי פד.
הארין, ר' אברהם — ח"ד, חוב' ב, סי א.
הארכשטיין, ר' יצחק מאיר אבד"ק סלופצא —
ח"א, סי צח. ח"ב, סי קב. ח"ד, סי עו.
ח"ה, סי לו. ח"ו, סי ה. ח"ז, סי סט,
קטו.
הארענבלאט, ר' פתחי' דומ"ץ כווארשא —
ח"א, סי ג, יח. גג. ח"ב, סי ב, מב, פה.
ח"ג, סי ב. ח"ד, סי ב. מג, עח; קונט'
יב, "שערי אורה", סי יג; השמטות, סי א.
ח"ה, סי לג. ח"ו, סי מט. ח"ז, סי קיא.
ח"ט, קונט' א; הוספה "שער יצחק", סי ה.
ח"יא, חוב' אב, סי א.
[הורוויץ, ר' אברהם יעקב] — ח"ז, חוב' ה',
סי ד.
הורוויץ, ר' אלעזר משה הלוי מקראקא —
ח"ז, סי סח.
הורוויץ, ר' אפרים מרדכי אבד"ק סאכאטשין
— ח"ב, סי צו.
הורוויץ, ר' דוד שלמה רב בוואלאדארקע —
ח"ו, סי פו.
הורוויץ, ר' חיים אלעזר מקראקא — ח"ב,
חוב' ה, "בית מדרש", סי לד. ח"ג, חוב'
א, ה"ל, סי סח; חוב' ד, ה"ל, סי קטו.
הורוויץ, ר' מאטיל — ח"ז, סי מה.
הורוויץ, ר' מיכאל הלוי מקראקא — ח"ז,
סי טז.
הורוויץ, ר' משולם יששכר הלוי אבד"ק סטא-
ניסלאב — ח"ו, סי פח.
הורוויץ, ר' נפתלי בן הרב הצעיר מראזוואדוב
— ח"ז, סי כו.
היילפערין, ר' מאיר מ"מ בפעטריקובקה —
ח"ז, סי פח.
היימאן, ר' אהרן מלונדון — ח"ו, סי מו, עא.
פג, פד. ח"ז, סי טז, סט. ח"יא, חוב' א.
סי כב; חוב' ב, סי ט.
היימאן, ר' מרדכי מאלכסנדר — ח"ג, חוב'
ב, "בית מדרש", סי פט.
הילמן, ר' שמואל יצחק — ח"ד, חוב' א,
"שער מנשה", עמ' ק.

[ווינגארטען] ר' יואב יהושע אבד"ק קינצק —
 ח"א, סי טו. ח"ב, סי צג. ח"ג, סי יא,
 כא, מח. ח"ד, סי לג. מב, פז; קונט' יב,
 "שערי אורה", סי ב. ח"ו, סי א, ד, לג,
 מג, מח. סו. ח"ז, סי א, קי, קלט. ח"ח,
 סי א. ח"ט, סי כד, מ, קונט' א. ח"י,
 סי א. ח"יא, חוב' ב, סי ד. ח"יב, חוב'
 ה, "שער החדש", סי ג. ח"טו, חוב' א,
 סי יא.

ווינער, ר' פנחס אבד"ק דרושקיפאליע —
 ח"ג, סי לא. ח"ד, סי יא, סט, פח, פט;
 קונט' יב, "שערי אורה", סי יא. ח"ו, סי
 גו. ח"ז, סי לב.

וויגשטיין, ר' יצחק משה מארמיאנסק — ח"ו,
 סי קת. ח"ז, סי קכט. ח"ח, סי פא.

ווייס, ר' אהרן — ח"טו, חוב' ב, סי ז.
 ווייס, ר' צבי הירש מו"צ בווארשא — ח"ב,
 חוב' א, סי טז; חוב' ה, סי טז; חוב' ו,
 סי כב. ח"ג, חוב' ב, סי י; חוב' ג,
 סי יב.

וויסבלום, ר' אליעזר ליפא רב בגואיארק —
 ח"א, חוב' דיה, סי יט. ח"ב, חוב' א,
 סי כה. ח"ג, חוב' ב, סי יז; חוב' ג,
 סי ו; חוב' ד, סי ט; חוב' ה, סי ד.
 ח"ד, חוב' א, סי ו. ח"טו, חוב' א, סי
 י; חוב' ג, סי ד. ח"טו, חוב' א, סי יט;
 חוב' ג, סי ג.

וויסמאן, ר' מרדכי צבי הירש הלוי מראדום
 — ח"ח, קונט' ח, "מעשה ב"ד ומשפט
 אמת". ח"יא, חוב' א, סי ז; חוב' ג, סי
 ה. ח"יב, חוב' א, סי כג; חוב' ד, סי יב.
 ח"ג, חוב' ד, סי כ; חוב' ה, סי טו.
 ח"ד, חוב' א, סי יא. ח"טו, חוב' ג, סי
 ה. ח"טו, חוב' א, סי ט; חוב' ב, סי יב.
 ח"ז, חוב' א, הוספה, "מאמר מרדכי".
 ח"ט, חוב' א, סי ח; חוב' ב, סי יא.

וויסערמאהן, ר' משה רב ומו"ץ דק"ק לעי
 סינקא — ח"ז, סי עו.

וויצעל, ר' דוד אבד"ק באראנאוויטש — ח"ב,
 חוב' ג, סי א; חוב' ה, סי יד. ח"ג, חוב'
 ג, סי ח. ח"ז, חוב' גיד, סי ו. ח"ח,
 חוב' איב, סי ח.

וילאווסקי, ר' יעקב דוד — ראה: ריב"ז,
 ר' יעקב דוד.

וואלפער, ר' מאיר מווארשא — ח"ד, חוב'
 א, סי י; חוב' ג, סי ו.

וואסערפיש, ר' יעקב דוד אבד"ק שמילעוויזנא
 — ח"א, סי לא; מח; עד; קכב. ח"ב,
 סי סח. ח"ד, סי כז.

וואקס, ר' אבא אבד"ק לאבאווא — ח"א,
 חוב' דיה, סי ז.

וואקסיר, ר' ארי' יודא ליבוש הכהן חופ"ק
 דאשיב — ח"ז, סי עג, קמו.

[ווארשאוויאק], ר' מאיר הכהן אבד"ק לוטי
 מירסק — ח"א, סי לו, ג. עו. ח"ב, סי
 נו, פח. ח"ג, סי סח. ח"ד, סי גט.

[ווארשאוויאק], ר' פנחס אליהו הכהן מלוטי
 מירסק — ח"ז, סי סט.

ווארשאוסקי, אלי' צבי מקאליש — ח"ב,
 חוב' ה, "בית מדרש", סי כב.

ווידינפעלד, ר' יעקב אבד"ק הרומליב —
 ח"ו, סי עה.

ווידינפעלד, ר' נחום אבד"ק דאמבראווא —
 ח"ח, סי ה, פה.

וויינבערג, ר' משה אבד"ק וואלבראם — ח"א,
 סי מו.

וויינבערגער, ר' אפרים פישל מפשעמישלא —
 ח"ד, חוב' א, "בית מדרש", סי קמ.

ווינגאט, ר' שמואל יהודה ליב אבד"ק קוואהל
 — ח"א, חוב' ב, סי א; חוב' ג, סי ג;
 חוב' דיה, סי ד. ח"ב, חוב' א, סי ט.
 ח"ג, חוב' ד, סי יב.

ווינגאטס, ר' אפרים שרגא רב ומו"ץ בצפת
 — ח"ד, חוב' א, הוספה, "שער אפרים".

ווינגאטס, ר' יעקב מאיר ב"ר אפרים שרגא
 — ח"ג, חוב' ה, סי [טז].

ווינגארט, ר' מנחם מענדיל מו"צ בראדום —
 ח"א, סי עח, קו. ח"ב, סי כה, עו. ח"ג,
 סי י. ח"ד, סי יז, לט, צא; קונט' יב
 "שערי אורה", סי ט. ח"ו, סי מג. ח"ז,
 סי ו, יט, נו, קכב. ח"ח, סי גח, פב;
 קונט' ג, "יגדיל תורה", סי א; קונט' ח,
 "מעשה ב"ד ומשפט אמת". ח"ט, סי כד,
 כב. ח"י, סי א, ז; קונט' ב, סי ג. ח"יא,
 חוב' א, סי א; חוב' דיה, סי כ. ח"יב,
 חוב' א, סי כט; חוב' ב, סי טו; חוב' ה,
 "שער החדש", סי ב. ח"ג, חוב' א, סי יט.
 ח"ד, חוב' ב, סי ד. ח"טו, חוב' א, סי
 ד; חוב' ג, סי י.

מפתח ל"שערי תורה"

[וילבערבערג, ר' חיים יעקב נפתלי — ח"א, סי' ב, יג, צ. ח"ז, חוב' א.
וילבערבערג, ר' יצחק יוסף מוארשא — ח"ז, סי' קו. ח"ח, סי' כא.
וילבערמאן, ר' מרדכי מאיר — ח"ט, חוב' א, סי' א.
וילבערמינץ, ר' יצחק בהרב מקוזמיר — ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' כט;
חוב' ו, סי' ג. ח"ג, חוב' א, סי' סו.
וילבערמינץ, ר' ישראל הלוי אבד"ק קאזמיר — ח"ב, חוב' ו, סי' יט.
וילבערשטיין, ר' יעקב מפרגא — ח"ח, חוב' דה, סי' ג. ח"ט, חוב' א, סי' ב.
וינגער, ר' יעקב מרישא — ח"ד, חוב' ג, "בית מדרש", סי' קמט.
וינעבערג, ר' דוד מורשא — ח"ד, חוב' ג, "בית מדרש", סי' קמו.
ויסקינדער — ר' ישעי' מאנאלי — ח"ח, חוב' א"ב, סי' טו.
זלאטאנארסקי, ר' גרשון מוארשא — ח"ב, חוב' ה, סי' יט.
זלאטניק, ר' ישעי' ב"ר מאיר מגלאוואטשאח — ח"ח, סי' גב. ח"ט, סי' ו. ח"י, קונט' א, הוספה "עולת החדש". ח"א, חוב' א, סי' טז; חוב' ב, סי' יג; הוספה הג"ל, סי' א; חוב' ג, הוספה הג"ל, סי' ב. ח"ב, חוב' ב, סי' יח; הוספה "ילקוט ישעיהו". ח"א, חוב' א, הוספה הג"ל.
[זעהמאן], ר' דוד צבי אבד"ק דוקלא — ח"ד, סי' כה.
זעווין, ר' שלמה יוסף חופ"ק קאזמיראח — ח"ה, סי' יב, כב, לא, לח, מג. ח"ו, סי' י, יד, כא, לב, מז, סו, פג, צא, צו. ח"ז, סי' ג, טו, מב, מג, סח.
זעלוצער, ר' דוד מאיר צבי מזאוייערצע — ח"ח, סי' פ.
זעלוצער, ר' ישראל דומ"ץ בראדאמסק — ח"ו, סי' כח; סה, קז. ח"ז, סי' קכ. ח"ח, סי' טו.
[זעלוצער], ר' שמואל דומ"ץ בראדאמסק — ח"ו, סי' כח. ח"ז, סי' קכ.
זעליצאנאק, ר' אברהם מווייעטקא — ח"ו, סי' כא.
זעלצער, ר' מאיר — ח"ח, קונט' ה, "מעשה ב"ד ומשפט אמת".

וילדמאן, ר' יהושע אלטר אבד"ק קאנסקא
וואלי — ח"ב, סי' סג. ח"ג, סי' סס. ח"ד, סי' צב.
ווינקלער, ר' מיכאל שלום — ח"ז, סי' נ.
ח"ח, סי' כו.
ווייץ, ר' מרדכי מקאליש — ח"ב, חוב' ב, סי' ז.
ווישניץ, ר' יוסף — ח"ג, סי' כו.
וועבר, ר' שמואל אהרן מירושלים — ח"ו, סי' לב, סו.
ווענגראדער, ר' יצחק מפולטוסק — ח"ב, חוב' ו, "בית מדרש", סי' נא.
וועקסלער, ר' משה מנויארק — ח"ח, סי' נד.
וועקסלמאן, ר' חיים ישראל — ח"ב, חוב' ו, "בית מדרש", סי' סא. ח"ג, חוב' ב, הג"ל, סי' פת. ח"ד, חוב' א, הג"ל, סי' קלה.

ז

זאחלאדאזער, ר' אהרן נפתלי מו"צ בוארשא — ח"א, סי' צ. ח"ב, סי' עא, פא, צו, קא.
ח"ה, סי' כח, לט. ח"ו, סי' ב"ג, סו, כה.
ח"ז, סי' מז. ח"ח, סי' ו. פת. ח"ט, סי' א, ה. ח"א, חוב' א, סי' ג; היתר מאה רבנים, עמ' 4. ח"ב, חוב' א, סי' כ. ח"ט, חוב' ב, סי' יא.
זאחלאדאזער, ר' צבי הירש — ח"ז, סי' לא.
ח"ט, קונט' א, "שער יצחק", סי' ה; קונט' ג, סי' כב. ח"א, חוב' א, סי' ו, יא; חוב' ב, סי' יג; חוב' ג, סי' יז. ח"ב, חוב' ב, סי' יג; חוב' ג, סי' ב.
זאלער, ר' יצחק מוארשא — ח"ח, סי' יז, מז. ח"ג, חוב' ד, סי' ה.
זאמסקי, א. הכהן — ח"ז, חוב' גיד, סי' יב.
ר' זושא מקיעלץ — ח"ב, חוב' ג, סי' כ.
זיבענבערג, ר' אברהם מו"צ בוארשא — ח"א, חוב' א (בסופו).
זיוויטק, ר' משה שמעון — ח"ד, חוב' ד, סי' ה. ח"ט, חוב' ג, סי' יט.
זילבער, ר' אליעזר רב בהעריסבורג [אמעריקא] — ח"ג, חוב' א, הוספה "שער אליהו"; חוב' ד, סי' יט.
[זילבערבערג], ר' אברהם בנימין אבד"ק וויער שוב — ח"א, סי' יז.
זילבערבערג, אברהם ישכר — ח"ו, סי' סו. ח"ז, סי' טו.

טיטעלבוים, ר' שמואל מו"צ בראדום —
ח"א, חוב' ב, סי ט. ח"ב, חוב' ג,
סי ג, יח.
טכורש, ר' כתריאל פישל מסלופצי — ח"ו,
סי יד, לב.

טמשוב, ר' משה בנימין — ח"ו, סי לב.
טעמערנאהן, ר' מאיר חופ"ק סקילסק — ח"א,
סי פט, קכד. ח"ב, סי סד.
טעמקין, ר' מנחם דוד חופ"ק פיעטקוב —
ח"ג, חוב' ג, סי ג.
טעמקין, ר' מרדכי ארי' בהגב"ד פיעטקוב
— ח"ז, סי מב.
טענענבוים, ר' מלכאל צבי הלוי אבד"ק
לאמזא — ח"ד, סי סב, סג.
[טראנק], ר' יצחק יהודה בן מוהר"י מו"צ
בווארשא — ח"א, סי לב.

[טראנק], ר' יצחק יהודה אבד"ק קוטנא —
ח"ח, סי י. ח"ב, חוב' ד, סי ד. ח"ג,
חוב' ד, סי ט. ח"ד, חוב' א, סי ה.
ח"ט, חוב' ב, סי ח; חוב' ג, סי ג. ח"טז,
חוב' א, סי ב; חוב' ב, סי ב. ח"טז, חוב'
א, סי יג; חוב' ד, סי ב. ח"טט, חוב'
א, סי ה.

[טראנק], ר' ישראל יהושע אבד"ק קוטנא —
ח"ג, סי ז. ח"ד, סי מא, ס. ח"ו, סי יח,
כב, כז. ח"ז, סי ו. ח"ט, סי לה, לו.
טרויבע, ר' יצחק מאיר הכהן — ח"טז,
חוב' ג, סי כב. ח"טט, חוב' א, סי יא.

טרויבע, מרדכי דוד מקאליש — ח"ב, חוב'
ה, "בית מדרש", סי כג. ח"ג, חוב'
א, הנ"ל, סי ע; חוב' ג, הנ"ל, סי קו.

טרויבע, ר' שלמה זלמן הכהן — ח"ח, חוב'
ד, סי ז.

טרוכנאווסקיא, ר' אברהם זאב אבד"ק סלאווא-
טיטש — ח"ה, סי לא. ח"ו, סי לב, סו,
עח, פד. ח"ז, סי טו, מב, סט, עז. ח"ח,
סי מח. ח"ב, חוב' ו, סי ה.

טשערניאק, ר' יוסף בהג' ממאצוב — ח"א,
חוב' א, סי כ.

יבאלאנסקי, ר' יוסף מולאטשוב — ח"א,
חוב' ב, סי י; חוב' ג, סי י; חוב' ד, סי
יב. ח"ב, חוב' א, סי כד; חוב' ב, סי
יב; חוב' ד, הוספה, "שער יוסף"; חוב' ו,

זעמבע, ר' אברהם מווארשא — ח"ו, סי פט.
זעמבע, ר' מנחם מפראגע — ח"ו, סי פט.
ח"י, סי ת. ח"ג, חוב' ג, סי ה.
ז"ק, ר' אליהו משה בהרה"ג דקאנדאי — ח"ז,
סי טז, מב.

ח

ר' חיים יהודה הלוי אבד"ק קאזמיר — ח"ב,
חוב' ג, סי טו.

ר' חיים משולם קויפמאן הכהן — ראה:
[אסטערמאן], ר' חיים משולם קויפמאן הכהן.
ר' חיים צבי אבד"ק לענטשין — ח"ז, סי נח.
ר' חיים שמעון מחילנא — ח"ב, סי נא.
ר' חיים שמחה — ח"ב, סי מא (ב).
חיניס, ר' שלמה — ח"ח, קונט' יא, "זכרון
יעקב", סי ב.

חן, ר' מנחם מענדל חופ"ק ניעוין — ח"ח,
סי סט.

חן, ר' שמואל דוד רב בטשעליאנינסק —
ח"ח, סי סט.

חסיד, ר' יודל מסטעפעניץ — ח"ו, סי סו.
ח"ז, סי טו, סט.

חסיד, ר' נחמן ב"ר יודל חופ"ק סטעפעניץ
— ח"ב, סי פו. ח"ד, סי לה, ע, פה.
ח"ה, סי כ. ח"ו, סי פו. ח"ז, סי לה,
פו. ח"ח, סי כו. ח"ט, סי ד.

חרוף, ר' אליעזר הכהן חו"פ זכלב — ח"א,
סי עב. ח"ב, סי לח.

חרל"פ, ר' ניסן יהודא ליב ד"צ בירושלים —
ח"ג, סי סה.

חש"ק מציכנובצי, תלמיד ישיבת מאלטש —
ח"ו, סי מז.

ט

טאב, ר' אפרים בהה"צ מוואלאמין — ח"ב,
חוב' ה, "בית מדרש", סי לח.

טאקמאן, ר' יצחק מהאפנונגסטאל — ח"ז,
סי ז.

טאראגין, ר' אידיל שמעון — ח"ז, סי סו.
טווערסקי, ר' אהרן בהה"צ ר' מרדכי ישראל
ממאלין — ח"ז, סי טז, קג.

טויבע, ר' משה זאב מורשא — ח"ג, חוב'
ב, "בית מדרש", סי פו; חוב' ד, הנ"ל,
סי קיז. ח"ד, חוב' א, הנ"ל, סי קכו.

טורבאוויץ, ר' זאב אבד"ק קראו — ח"ז,
סי ל.

מפתח ל"שערי תורה"

ר' יחזקאל הלוי מאסטרואוצע — ראה: [האל-שטוק], ר' יחזקאל הלוי.
 ר' יחזקאל ממעזריטש חופ"ק ווישאגראד — ח"א, סי' צג.
 ר' יחזקאל מפיעטרקוב — ח"א, סי' עג (ד).
 ר' יחיאל ב"ר שרגא פייבל מאלכסגור — ראה: דאנציגער, ר' יחיאל ב"ר שרגא פייבל.
 ר' יחיאל ישעי' ב"ר אהרן מיענדורעוויב — ח"א, סי' סג (ו).
 ר' יחיאל מיכל אבד"ק גאוחאמינסק — ח"ה, סי' מב (92).
 ר' יחיאל מיכל אבד"ק שעפס — ח"א, סי' מה. ח"ט, סי' לו.
 ר' יחיאל מיכל ראבד"ק ליפנא — ח"ד, סי' נח.
 ר' יעקב ארי' מראדזימין — ראה: [גוטער-מאן] ר' יעקב ארי' מראדזימין.
 ר' יעקב ברמ"ד חופ"ק איזאנקוב — ח"ג, סי' כג. ח"ה, סי' מא.
 ר' יעקב מאלוסק — ח"ז, חוב' ה'ו, סי' יח.
 ר' יעקב מליסא — ראה [לורברבוים], ר' יעקב מליסא.
 ר' יעקב שמואל — ח"ד, סי' עג.
 יפה, ר' יוסף — ח"ה, חוב' ג, "אור פני יצחק", סי' י.
 יפה, ר' ישראל מבעלו — ח"ג, חוב' ה, "שער דוד", סי' א.
 ר' יצחק איטשע במוהר"א חופ"ק סטרויע-גאווא — ח"ג, סי' כה, לח.
 ר' יצחק יהודה ב"ר משה יואל אבד"ק זאר-נאווצע — ח"א, סי' י, כד, סז. ח"ד, סי' מ.
 ר' יצחק מנחם משעדליץ — ח"ה, סי' כג.
 ר' יצחק שלמה יואל בהר"ש חופ"ק ראחוא — ח"ז, סי' ב. ח"ח, סי' פג.
 ירוחם, ר' חיים יצחק אבד"ק סאמבאר ישן — ח"ד, סי' כה, מד. ח"ה, סי' כה.
 ירוחם, ר' שרגא זאב בהגאבד"ק סאמבאר ישן — ח"ז, סי' לב. ח"ז, סי' טז.
 ירושלימסקי, ר' אפרים — ח"ו, סי' סו, פה.
 ירושלימסקי, ר' ישראל יהונתן אבד"ק איהר-מען — ח"ו, סי' כא.
 ירושלימסקי, ר' משה נחום אבד"ק קיעלץ — ח"ט, קונט' א.

"בית מדרש", סי' סב. ח"ג, חוב' ד, הנ"ל, סי' קא. ח"ד, חוב' ג, הנ"ל, סי' קמב.
 יאדמאן, ר' אלעזר חיים ראבד"ק שידלאווצי — ח"ג, חוב' ה, סי' י. ח"ט, חוב' ג, סי' טז.
 יאהלין, ר' מרדכי אב"ד שדה לבן — ח"ב, סי' צא. ח"ג, סי' לו, גה. ח"ד, סי' יביג.
 יאללעש, ר' זוסמאן — ח"ה, קונט' יא, "זכרון יעקב", סי' ד.
 יאנאווסקי, ר' יעקב צבי מקיוב — ח"ה, סי' טז, גא.
 יאסקאוויץ, ר' איצלי מראדום — ח"ז, סי' ו.
 יאסקאוויץ, ר' יעקב זאב מפאביאניץ — ח"א, חוב' א, סי' ט.
 ר' יאקוב בהג' רא"ל — ח"ו, סי' פז (הערה ב).
 יאקובאוויץ, ר' שלמה ליב מלאדז — ח"ח, סי' סד.
 ר' יהושע הכהן — ח"ז, חוב' ב, סי' ז.
 ר' יואב יהושע אבד"ק קינצק — ראה: ווייג-גארטען, ר' יואב יהושע.
 יודמאן, ר' דוד בהרב משידלאווצי — ח"ג, חוב' ב, "בית מדרש", סי' צד.
 יודעלעווסקי, ר' מרדכי שלמה זלמן ממשפחת יפה מפטערקאוואק — ח"ז, סי' פט.
 יוזשוק, ר' דוב — ח"ט, חוב' ב, סי' מז.
 יונגרייז, ר' יחזקאל סג"ל בהגאבד"ק קאשו — ח"ב, חוב' ג, סי' יא.
 יונגרייז, ר' שמואל הלוי אבד"ק סעטשא — ח"ב, חוב' ג, סי' יא.
 [יוסטמאן], ר' פנחס מנחם אבד"ק פילץ — ח"ד, קונט' יב, "שערי אורה", סי' ו (י).
 ר' יוסף אבד"ק בריג — ח"ז, סי' קל.
 ר' יוסף אבד"ק פערעיאסלאוו — ח"ד, סי' יביג.
 ר' יוסף ב"ר אביגדור חופ"ק שידלאווצי — ח"א, סי' ו. ח"ב, סי' כא, סז. ח"ה, סי' יח.
 ר' יוסף ב"ר מתת' הלוי — ח"ד, חוב' ב, "שער מנשה", עמ' קטז.
 ר' יוסף חיים מ"ץ דפ"ק וולאשצאווא — ח"ז, סי' כד. ח"ח, סי' עה.
 ר' יוסף פייביש — ח"ז, חוב' ה'ו, סי' ט.
 ר' יחזקאל הכהן אבד"ק קאלשין — ח"ג, סי' גו.

יש"י איש ירושלים — ח"ו, סי' מז. ח"ז, סי' מב.

ישיב משילאחצי — ח"ז, סי' מב.

ר' ישכר אבד"ק טשענסטחוב — ח"ח, סי' כא. ח"ט, קונט' א, "שער יצחק", סי' ג.

ר' ישראל ב"ר שבתי המגיד מקאזניץ — ח"א, חוב' א, סי' ד.

ר' ישראל הלוי אבד"ק קאומיר — ח"ב, חוב' ג, סי' טז.

ר' ישראל ניסן אבד"ק ריזאן — ח"ח, חוב' ג, "אור פני יצחק", סי' ט.

ב

כהן, ר' מאיר שמחה אבד"ק דענעבורג — ח"ו, סי' לו (עמ' 72).

כהנא, ר' יוסף אלימלך אבד"ק זשאדאני — ח"ד, סי' פז. ח"ה, סי' כד.

כהנא, ר' משולם זוסיא מקאמניטץ פאדאלסק — ח"ד, סי' נו.

כהנא, ר' שרגא כהנאב"ד קשאדאני — ח"ד, סי' לה. סא, עט. ח"ו, סי' כג.

כהנא שפירא, ר' משה נתן אבד"ק קשונז — ח"א, סי' מז. סו, פג. ח"ג, סי' נד.

כץ, ר' אברהם שמואל מראדום — ח"ג, חוב' ד, "בית מדרש", סי' קכ.

כ"ץ, ר' יואל — ח"ז, חוב' ג, סי' יד.

כ"ץ, ר' יצחק מאיר מריפין — ח"א, חוב' ב, סי' יג; חוב' ג, סי' יז. ח"ב, חוב' ד, סי' ט.

ח"ג, חוב' א, "בית מדרש", סי' טה; חוב' ב, הנ"ל, סי' פג; חוב' ג, הנ"ל, סי' קג.

כ"ץ, ר' משה קאפיל חופ"ק ראמאנאוקא — ח"ח, סי' נג.

ר' כהריאל מאיר מפאביאניץ — ח"ה, סי' כא (ד). ח"ו, סי' טה (ב).

ג

לאזאנאוסקי, ר' ברוך — ח"ד, קונט' יב, "שערי אורה", השמטות סי' ג. ח"ה, סי' כא (ג"ד). ח"ו, סי' טה (ב). ח"ז, סי' מא.

ח"ג, חוב' ד, סי' ד. ח"ד, חוב' ב, סי' יא.

לאמשטיין, ר' אברהם יצחק אבד"ק פעלצא ווינא — ח"ט, סי' לב. ח"א, חוב' א, סי' יד.

לאנדא, ר' חיים דוב בהרב מאינביצא — ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' לו.

לאנדא, ר' ישראל יצחק — ח"ג, חוב' ד, "בית מדרש", סי' קכב. ח"ד, חוב' א, הנ"ל, סי' קלז; חוב' ג, הנ"ל, סי' קמג.

לאנדא, ר' ליבוש מורשה — ח"ט, חוב' א, סי' ז (ב).

לאנדא, ר' נעטיל בהרב מאינביצא — ח"ג, חוב' ד, "בית מדרש", סי' קיט. ח"ד, חוב' א, הנ"ל, סי' קלד.

לאנדאבערג, ר' אברהם יצחק מוארשא — ח"ט, סי' לג.

לאנדמאהן, ר' יהודא ליב חופ"ק בעלו — ח"ז, סי' עט.

[לוינטאל], ר' אפרים שרגא הלוי אבד"ק איניאווז — ח"א, סי' כה. ח"ג, סי' ו.

מז. ח"ה, סי' יט, כ (דח). ח"ו, סי' לג.

[לוינטאל], ר' חיים משה ליב ב"ר אפרים שרגא הלוי — ח"ג, סי' ו.

[לוינטאל], ר' חיים משה סג"ל בהרב מאינאוי — ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' לט.

[לוינטאל], ר' שלמה רפאל זאב כהנאבד"ק איניאוי — ח"ו, סי' כב.

[לורברבוים], ר' יעקב מליסא — ח"ד, סי' נח. לוריא, ר' חנוך זונדל ב"ר משה בצלאל

חופ"ק ווישנאווז — ח"ה, סי' ד. ח"ו, סי' ג. ח"ז, סי' עח.

לוריא, ר' צבי אריה ליב ב"ר משה בצלאל חופ"ק קאפציאווז — ח"א, סי' נה, פד.

קד. ח"ב, סי' יג, לו, ס. ח"ג, סי' סד. ח"ו, סי' טז. ח"א, חוב' ב, "עולת החרש",

סי' ה. ח"ב, חוב' ב, סי' ד; חוב' ה, סי' ג.

ר' ליב מאקערמאן — ח"ה, סי' כא. ר' ליבוש מדאשיב — ח"ז, סי' עה.

ר' ליבוש מפרשעדבורז — ח"ו, סי' לו. ליבשיטץ, ר' אלי חופ"ק גריצא — ח"ו, סי' לו.

ליבשיטץ, ר' אליעזר בהגאון מוהר"ה אבד"ק לובלין — ח"א, סי' סח.

ליבשיץ, ר' יחזקאל אבד"ק קאליש — ח"ח, סי' מא. ח"א, חוב' א, סי' יב; חוב' ג, סי' טו (ח).

ליטויער, חיים יעקב מלאמזא — ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' כא.

לענין, ר' יעקב יוסף שו"ב בפאריש — ח"ו,
 סי' יד, סו. ח"ז, סי' מב.
 לענין, ר' מנחם חופ"ק קלימאז — ח"ב, סי'
 כט.
 לענין, ר' ראובן חופ"ק אליטא — ח"ו,
 סי' עז, עז, קג.
 [לענין, ר' יוסף אבד"ק סערצק —
 ח"א, סי' כו. ח"ג, סי' ס. ח"ד, סי' כ,
 נו. ח"ה, סי' כו. ח"ו, סי' לה. ח"ז, סי'
 ה, פג (לה). ח"י, ח"י, ח"י, ח"י, ח"י, ח"י,
 ישע"י. ח"י, ח"י, ח"י, ח"י, ח"י, ח"י, ח"י,
 לענין, ר' יעקב אבד"ק איזאנאקאז — ח"ו,
 סי' פד. ח"ז, סי' לט, ע, ק, קלב, קלו. ח"ח,
 סי' נו. ח"י, ח"י, ח"י, ח"י, ח"י, ח"י, ח"י,
 ח"י, סי' יב.
 לענין, ר' מנחם מענדיל אב"ד פראש'
 גיץ — ח"א, סי' לד, קיז.
 לענין, ר' בן ציון מוהיעהל — ח"ז, סי'
 טו. ח"ח, סי' לא, סו.
 [לענין, ר' אליהו מויסקיט — ח"ז, סי'
 כג.
 לענין, ר' חיים מפלצק — ח"א, סי' כג,
 סב. ח"ג, סי' נה. ח"ד, סי' נב. ח"ו, סי'
 נז.
 לענין, ר' ישראל אבד"ק קאסוב — ח"ז,
 סי' מו. ח"ח, סי' ס.
 לענין, ר' שמחה בוגם מקראשניץ —
 ח"ו, סי' נו. ח"ז, סי' כג. ח"י, ח"י, ח"י,
 סי' ו. ח"י, ח"י, ח"י, ח"י, ח"י, ח"י, ח"י,
 לענין, ר' יצחק מו"צ דק' טראסניץ —
 ח"ב, ח"ב, ח"ב, ח"ב, ח"ב, ח"ב, ח"ב,
 לענין, ר' מאיר חופ"ק אלטונא — ח"ב,
 סי' ג.
 לענין, ר' נטע חופ"ק קאריטניצא — ח"ו,
 סי' מ. ח"ח, ח"ח, ח"ח, ח"ח, ח"ח, ח"ח, ח"ח,

מ

מאדאזיק, שמואל מקאליש — ח"ב, חוב'
 א, סי' יד; חוב' ה, "בית מדרש", סי' כד.
 מאדלינגער, ר' חיים דוב מלבוז — ח"ב,
 חוב' ו, "בית מדרש", סי' מד. ח"ג, חוב'
 א, הנ"ל, סי' עה. ח"ט, חוב' ב, סי' טז.
 מאדלינגער, ר' שמואל — ח"ט, חוב' ב,
 סי' טז.
 מאהילנער, ר' שאול משה מסלוצק — ח"ה,

ליינער, ר' גרשון חנוך נהה"צ מראדזין —
 ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' לד; חוב'
 ו, הנ"ל, סי' ס.
 ליינער, ר' ירוחם מלובלין — ח"ב, חוב'
 א, סי' יז (ח); חוב' ה, סי' כא. ח"ג, חוב'
 א, סי' יא.
 [ליינער, ר' אלעזר הכהן אבד"ק סאכא'
 טשוב — ח"ט, קונט' א, "שערי יצחק",
 סי' ה.
 ליכט, ר' יהודא ליבוש חופ"ק פשעווארז —
 ח"ו, סי' מא.
 ליכטענשטיין, ר' מנחם מענדיל דומ"צ יואנ'
 גראדעמבלין — ח"ב, חוב' ה, חוספה
 "שער החדש".
 ליפפא, ר' יעקב — ח"ט, חוב' ב, סי' ז.
 ליפשיץ, ר' ארי' יהודה ליב מוארשא — ח"י,
 קונט' א, "עולת החדש" (עמ' 6).
 ליפשיץ, ר' מאיר דן מלאדז — ח"ו, סי' צה,
 צה. ח"ז, סי' טו. ח"ח, ח"ח, ח"ח, ח"ח, ח"ח,
 תורה, סי' ו.
 [לנדא, ר' אברהם אבד"ק טשעכאנאזי —
 ח"א, סי' יב.
 לנדא, ר' דוד מאזיטערצא — ח"ז, סי' קל.
 לנדא, ר' צבי ארי' אברהם — ח"ח, חוב'
 א, סי' ה.
 לנדא, ר' שמואל יצחק אב"ד סאכטשוב —
 ח"א, סי' קכב. ח"ג, סי' יח, מ.
 לעדערמאן, ר' דוד משה מוארנאזי — ח"ו,
 סי' צו, קח (ה). ח"ז, סי' טז. ח"ח, סי'
 סד. ח"א, חוב' ב, סי' יג. ח"ב, חוב'
 ג, סי' ו; חוספה "וישב משה"; חוב' ו,
 "בית מדרש", סי' מה. ח"ג, חוב' ה, הנ"ל,
 סי' קיג. ח"ט, חוב' ב, סי' יג.
 לענין, ר' אליעזר ליפמאן הלוי מקאליש —
 ח"ד, סי' נח.
 לענין, ר' חיים הלוי מרינגען — ח"ז, סי' קה.
 לענין, ר' חיים מזלאטשוב — ח"ג, חוב' ב,
 "בית מדרש", סי' צז.
 לענין, ר' שלום יצחק אבד"ק מאיישאז —
 ח"ו, סי' נג. ח"ז, סי' מ (ב). ח"ח, סי'
 לה, סג. ח"ב, חוב' ה, סי' יג.
 לענין, ר' אליהו מלאיטעו — ח"ה, סי' כב,
 ל (ב). ח"ו, סי' מז.
 [לענין, ר' חנוך צבי הכהן — ח"ז, חוב' א,

מארגענשטערן, ר' יצחק אייזיק — ח"ב, חוב' ג, סי' ד.
מארגענשטערן, ר' יצחק בצלאל מוורשא — ח"ה, סי' לט. ח"ט, סי' כו. ח"י, קונס' א, סי' ט; קונס' ב, סי' ה. ח"א, חוב' א, סי' ח; חוב' ג, סי' יא. יז; חוב' ג, "עולת החדש" ח; חוב' ד, סי' טז, כג. ח"ב, חוב' א, סי' י, יז; חוב' ב, סי' כא; חוב' ג, סי' ד; חוב' ד, סי' א, ז. ח"ט, חוב' א, סי' ט; חוב' ב, סי' ט.
מארגענשטערן, ר' יצחק זעליג אבד"ק סאק לאו — ח"ב, חוב' ו, סי' ו.
מארגענשטערן, ר' משה ברוך מליקאה — ח"ב, חוב' ד, "שער החדש", עמ' יז.
מארגענשטערן, ר' אליהו — ח"ו, סי' יג (ב).
מגיד, ר' קלמן רב ומו"צ בארמיאנסק — ח"ו, סי' פב. ח"ז, סי' טז, מב, סט, קיט.
מונק, ר' יהודא ליבוש מוורשא — ח"א, סי' קיד. ח"ו, סי' נט, עא, פה. ח"ח, סי' סז.
מושעל, ר' אברהם — ח"ז, חוב' ה, סי' ט.
מיאדאסער, ר' ישראל יוסף בהגאב"ד בראק — ח"ה, סי' לא. ח"ו, סי' כא, סו. ח"ז, סי' צט.
מיאדאסער, ר' נתמן שמואל יעקב אבד"ק בראק — ח"ד, סי' עב. ח"ז, סי' צט.
מיהלשטיין, ר' משה ב"ר יעקב מאיר מטא-משוב — ח"ו, סי' קח (יג). ח"ז, סי' טז, צב.
[מייזלש], ר' דוד דוב אבד"ק לאסק — ח"א, סי' ג.
מייזלש, ר' משה אבד"ק פרעמישלא — ח"א, סי' יט. ח"ב, סי' סו. ח"ג, סי' ג.
מייזלש, ר' צא"י יעקב חופ"ק לאסק — ח"ו, סי' כג.
מייזלש, ר' יהושע מועד הרבנים בוורשא — ח"א, חוב' א, הוספה "היתר מאה רבנים".
מיכלזאהן, ר' צבי יחזקאל אבד"ק פלונסק — ח"א, סי' כז. ח"ט, קונס' א, "שער יצחק", סי' ב; קונס' ה, סי' לט. ח"ב, חוב' ד, סי' יד; חוב' ו, סי' יב. ח"ג, חוב' ב, סי' א. ח"ט, חוב' א, סי' יב. ח"ט, חוב' א, סי' יא. ח"ח, חוב' איב, סי' טז. ח"ח, חוב' ד, סי' יא. ח"ט, חוב' א, סי' יז; חוב' ב, סי' טז.

סי' יא, ל, לא. ח"ו, עמ' 34, סי' כא, לב, מז, טו, פב, פג, פד, צו. ח"ז, סי' טז, ל, מ, מב, סט, צא. ח"ח, סי' לח. ח"א, חוב' א, סי' י. ח"ד, חוב' ב, סי' ו. ח"ט, חוב' ג, סי' יב. ח"ז, חוב' א, סי' טז; חוב' ג, סי' כ; חוב' ד, סי' ו. ח"י, חוב' א, סי' ד; חוב' ג, סי' ב; חוב' ה, סי' טז. ח"ח, חוב' איב, סי' יז; חוב' ד, סי' ת. ח"ט, חוב' א, סי' טו.
מאזשאניק, ר' שמואל יעקב מהוראדנא — ח"ז, סי' ל (ה). ח"ב, חוב' א, סי' ג; חוב' ה, סי' יח.
מאזשאניק, ר' יהושע חיים אבד"ק אספער — ח"ח, סי' מא. ח"ז, חוב' ה, סי' יח.
ר' מאיר אבד"ק גלאזאטשאן — ח"א, סי' יא, עט, קטז. ח"ב, סי' סט. ח"ג, סי' כט. ח"ז, סי' פד.
מאירזאהן, ר' אהרן מורשא — ח"ג, חוב' א, "בית המדרש", סי' פ.
ר' מאיר יחיאל הלוי מאסטראוועז — ראה: האלשטוק, ר' מאיר יחיאל הלוי מאסטראוועז.
מאלין, ר' שמחה דומ"ץ בביאליסטאק — ח"ב, חוב' א, סי' טז; חוב' ו, סי' ו.
מאמלאק, ר' אברהם הלוי מקאליש — ח"ו, סי' נט. ח"ז, סי' לג. ח"ג, חוב' א, סי' ט.
מאנדיל, ר' ישעי' משולם ממאירזאטשוב — ח"ח, סי' ת.
מאנטל, ר' שלום מורשא — ח"ד, חוב' א, "בית מדרש", סי' קלא; חוב' ג, הנ"ל, סי' קן.
מאנזשימער, ר' חיים צבי הירש אבד"ק אונגוואר — ח"ח, סי' כ.
מאקאווסקי, ר' צבי — ח"ט, חוב' ה, סי' יג. ח"ז, חוב' א, סי' ג; חוב' ג, הוספה "מפני תקון העולם". ח"ח, חוב' איב, הוספה הנ"ל.
מאראקא, ר' אברהם מרדכי מזלאטשוב — ח"ב, חוב' ו, "בית מדרש", סי' נז. ח"ג, חוב' א, הנ"ל, סי' עט.
מארגאלין, ר' ישעי' יוסף מבראנוויל ניו יארק — ח"ט, חוב' א, סי' ח; חוב' ב, סי' ג; חוב' ד, סי' יד. ח"י, חוב' ג, סי' א.
ח"ח, חוב' איב, סי' ה; חוב' ד, סי' ד. ח"ט, חוב' א, סי' א; חוב' ב, סי' א.

ר' מרדכי אבד"ק אהודיטיש — ח"ז, סי' קי.
 ר' מרדכי דוד מדאמבראווא — ראה : [אונגער],
 ר' מרדכי דוד.
 ר' משה אהרן חתן הגאב"ד דבילסק — ח"ח,
 סי' מב (ד).
 ר' משה אליעזר ב"ר ירחמיאל שלמה מקאל-
 שין — ח"ו, סי' עא.
 ר' משה אפרים — ח"ג, סי' ו.
 ר' משה ברד"ב אבד"ק וואלבראם — ח"א,
 סי' נז.
 ר' משה בהגאבד"ק פאריש — ח"ה, סי' לא.
 ר' משה יואל אבד"ק טשינעווע ווארנאווי —
 ח"א, סי' י, סד. ח"ג, סי' לב. ח"ד, סי' מ.
 ר' משה נתן אבד"ק וויניצא — ח"ג, סי' נה.
 ר' משה נתן מיאנוב לוב. — ח"ג, סי' א.
 "בית מדרש", סי' עז.

2

נאראדעצקי, ר' ישראל מזריוקא — ח"ז, סי' ז.
 נידערבארג, ר' מרדכי ב"ר אהרן ישכר בער
 אב"ד אהודיטיש — ח"ד, סי' טז, נד.
 ח"ה, סי' טז. ח"ו, סי' מה, צב. ח"ז, סי'
 עז.
 נידערבארג, ר' צבי זאב בר"מ — ח"ה, סי'
 לא.
 ניי, ר' פנחס יעקב בהגאבד"ק נאחא-אלעק-
 סאנדריא — ח"ז, סי' עב. ח"ב, סי' א.
 סי' כב. ח"ג, סי' חוב' ג, סי' יב (ה).
 ניימאן, ר' חיים — ח"ח, קונט' ח, "מעשה
 ב"ד ומשפט אמת".
 ר' נתן נטע הכהן אבד"ק קאליביעל — ראה :
 [דאנער], ר' נתן נטע.

3

סאלאוויציק, ר' חיים אבד"ק בריסק — ח"ט,
 קונט' א.
 סאמונאו, ר' אפרים חופ"ק ווינדאווי — ח"ז,
 סי' פב. ח"ח, סי' יא. ח"ט, סי' חוב' ב,
 סי' ב.
 סאמונאו, ר' יעקב — ח"ח, סי' סח.
 סאפירשטיין, ר' נפתלי הכהן מפראשניץ —
 ח"ג, סי' טז.
 סאקלאוו, ר' אפרים יצחק ב"ר רפאל זאב
 מוארשא — ח"ה, סי' לא.
 [סאקלאוו], ר' רפאל זאב מוארשא — ח"ב,
 סי' פג. ח"ג, סי' יגיד, כו. ח"ד, סי' כא.

מיטערפערל, ר' אשר זעליג — ח"ז, חוב'
 ה, סי' יח.
 מיללער, ר' שמואל אהרן ר"מ בקראקא —
 ח"א, חוב' ד"ה, סי' ט. ח"ב, חוב' א,
 סי' כז.
 מילמאן, ר' שמעון שלמה — ח"ח, קונט' ח,
 הוספה "מעשה ב"ד ומשפט אמת".
 מילשטיין, משה מטאמאשוב — ח"ז, סי' טז.
 מינצבערג, ר' ירחמיאל ישעי' אבד"ק ליקאווהא
 — ח"א, סי' ד.
 מלבהר, ר' אברהם מוארשא — ח"ג, חוב'
 א, "בית מדרש", סי' טז.
 מלמד, ב"צ — ח"ז, סי' טז.
 מנבי, ר' שמעון דוב מ"מ בבאברויסק —
 ח"ה, סי' לא. ח"ו, סי' כא, לב, מז, סו,
 פבר. ח"ז, סי' טז, ל, מב, סב, סח, סט,
 קכת.
 ר' מנחם מענדל חופ"ק ראסיצא — ח"ו, סי'
 כא, מב, מז. ח"ז, סי' צז, קלא.
 ר' מנחם מענדל מרימינאב — ח"א, חוב'
 א, סי' ה.
 מעלער, ר' יצחק חופ"ק באלגראד — ח"ד,
 סי' פא. ח"ה, סי' כא, לא. ח"ו, סי' לב,
 פ. ח"ז, סי' כט, סט, פו. ח"ח, סי' סא.
 מענדעלסאהן, ר' דוב בעריש מו"צ בוארשא
 — ח"א, סי' פז.
 [מענדעלסאהן], ר' יעקב דוד ראבד"ק לובר-
 טוב — ח"ג, סי' מג.
 [מענדעלסאהן], ר' יקיר — ח"א, סי' פז.
 [מענדעלסאהן], ר' מרדכי אלי' בהרב ר' יקיר
 אבד"ק קראשניק — ח"א, סי' פז. ח"ב, סי'
 יט, לט. ח"ג, סי' יט, מג. ח"ד, סי' מה,
 עא.
 ר' מנחם מענדל מו"צ בפאביאניץ — ח"א,
 סי' עה.
 [מערינהאלץ], ר' יצחק מוארשא — ח"ב,
 סי' סב.
 מערינהאלץ, ר' מאיר שו"ב בוארשא — ח"ב,
 סי' סב.
 מערקער, ר' שלמה ב"ר מאיר יחיאל הכהן
 אב"ד דאכאטע (ווארשא) — ח"ט, סי' ג,
 כז.
 מרבינו, ר' שמואל ממיראפאליא — ח"ז, סי'
 מט.

מא, ס; קונט' יב, "שערי אורה", סי' יב.
 ח"ה, סי' כט. ח"ו, סי' יח, כז.
 סג"ל, ר' רפאל הלל — ח"ז, חוב' א, סי' א.
 סובעלמאן, ר' דוד — ח"ח, קונט' ח, "מעשה
 ב"ד ומשפט אמת".

סולמאן, רא"י אבד"ק חמעלניק — ח"י, ג,
 חוב' ב, סי' ג.

סופר, ר' אברהם שמואל בנימין אבד"ק פרעש-
 בורג — ח"א, חוב' ב, סי' ה.

סופר, ר' יעקב מאוראן — ח"ז, סי' צו.

סופר, ר' משה (חתם סופר) — ח"ז, סי'
 כב. ח"ג, חוב' ה, סי' ז.

סופר, ר' שלמה אלכסנדרי מסערעטה — ח"ז,
 סי' כב.

סטאליאר, ר' שמואל רב ומו"ץ בהינטשעטש
 — ח"ז, סי' יח.

סטאניסלאווסקא, ר' אפרים חופ"ק מיאסקיבא
 — ח"ז, סי' ג, קא. ח"ה, סי' פב.

סטרונינסקי, ר' חיים יהודה ליב מקאזמיראוו
 — ח"ה, סי' כב.

סילמאן, ר' דוד אבד"ק גאסטינין — ח"ד,
 קונט' יב, "שערי אורה", סי' ה. ח"ה,
 סי' ה. ח"ו, סי' ט.

סירקוש, ר' יואל מוארשא — ח"ב, חוב' ה,
 סי' טז; חוב' ה, סי' כא.

סירקוש, ר' מענדיל מוארשא — ח"א, חוב'
 ב, סי' יג (ד); חוב' ג, סי' יז (ז); חוב' ד, ה,
 סי' יג. ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי'
 כז; חוב' ו, ה"ל, סי' מד, מז, סג. ח"ג, חוב'
 ב, ה"ל, סי' צג; חוב' ג, ה"ל, סי'
 קה; חוב' ד, ה"ל, סי' קיב. ח"ד, חוב' א,
 ה"ל, סי' קכח.

סירקיס, י"ל מזגערעזש — ח"ז, סי' מב.
 סירקיס, ר' פנחס ב"ר שלמה מזגערעזש —
 ח"ה, סי' יא.

סלאנט, ר' שמואל אב"ד ירושלים — ח"ב,
 סי' מג (ג).

סלוצקי, ר' אפרים זלמן הלוי מו"צ בוילנא
 — ח"א, סי' קי.

סלוצקי, ר' מרדכי שמעון מאורלי — ח"ז,
 סי' טז, קת. ח"ט, סי' ח.

סמאליטיונסקי, ר' מאיר זאב מו"צ בסעמירא
 טישט — ח"א, חוב' א, סי' ב. ח"ב, חוב'
 ה, "שער החדש", סי' ד. ח"ג, חוב'
 א, סי' ז; חוב' ב, סי' טז; חוב' ג, סי' יב;

חוב' ד, סי' ז. ח"ט, חוב' א, סי' ו. ח"ז,
 חוב' ה, סי' כ. ח"ח, חוב' א, סי' יג;
 חוב' ב, סי' ג.

[ספעקטאר], ר' יצחק אלחנן חופ"ק קאוונא —
 ח"ו, סי' עז.

ע

עהרליך, ר' צבי דוד מבענין — ח"ז, סי' סט.
 עהרנשטיין, ר' חנוך הכהן רב במינכען —
 ח"ח, קונט' ה, "משנת ר' יעקב", עמ' 2.

עלבינגער, ר' יצחק מאיר מוארשא — ח"ו,
 סי' פד. ח"ז, חוב' ב, סי' ו.

עלבינגער, ר' ישראל משה מוארשא — ח"ז,
 סי' מב.

עלבערג, ר' אברהם נתן — ראה: איילענבערג,
 ר' אברהם נתן.

עלווינג, ר' יעקב נחמן אבד"ק דאלעשיטץ —
 ח"ה, סי' י. ח"ו, סי' כד, לח. ח"ז, סי'
 קב. ח"א, חוב' ג, סי' טו. ח"ב, חוב'
 ד, סי' טו. ח"ט, חוב' ג, סי' כא.

ענגיל, ר' יוסף ראבד"ק קראקא — ח"ו, סי'
 ד, לה.

ענגלארד, ר' ישעי' חופ"ק מאנדרעוו — ח"ז,
 סי' קלח.

ענגעלמאן, ר' אפרים בענדיט אבד"ק קלאדאווא
 — ח"א, סי' קו.

ענגעלמאן, ר' שלמה מקלאדאווא — ח"א, סי'
 קז. ח"ט, קונט' א, "שער יצחק", סי' ג.

ענגעלשער, ר' אברהם מורשא — ח"ב, חוב'
 ו, "בית מדרש", סי' נט. ח"ג, חוב' א,
 ה"ל, סי' עב; חוב' ג, ה"ל, סי' קז; חוב'
 ד, ה"ל, סי' קכא.

עפראן, ר' צבי הירש אלי' אבד"ק גאוואר
 וויטעפסק וניקאפאל — ח"א, סי' קט.

ח"ב, סי' כד. ח"ה, סי' לא. ח"ו, סי' ח,
 עט. ח"ז, סי' יג, טז, מב. ח"ג, חוב' א,
 סי' ג; חוב' ב, סי' ו; ח; חוב' ד, סי' איב.

ח"ט, חוב' א, סי' ג; חוב' ג, סי' יא; חוב'
 ד, סי' טז.

עפשטיין, ר' אברהם הלוי — ח"א, סי' פו,
 קיג. ח"ב, סי' טו, נו. ח"ג, סי' כב, סא.

ח"ד, סי' ז, מז, צג; קונט' יב, "שערי
 אורה", סי' י. ח"ה, סי' לו. ח"ו, סי' מד,
 פד. ח"ז, סי' י. קיד. ח"ח, סי' כה; קונט'
 ה, הוספה "זכרון אפרים"; קונט' יא, סי'

פו. חי"א, חוב' ג, סי' ז; חוב' דה, סי' ג.
חי"ב, חוב' ב, סי' י; חוב' ה, סי' ה; חוב'
ו, סי' טו. חי"ג, חוב' א, סי' יח; חוב' ב,
סי' א; יג; חוב' ג, סי' ב; חוב' ה, סי' ג.
חי"ז, חוב' ה, סי' כא. חי"ח, חוב' א-ב,
סי' ט; חוב' דה, סי' ו.

עפשטיין, ר' אליעזר יהושע הלוי חופ"ק
אפטא — חי"א, חוב' ג, סי' ט. חי"ב,
חוב' ג, סי' כ. חי"ג, חוב' ג, סי' ט.
חט"ו, חוב' א, סי' ט; חוב' ג, סי' ו.
חט"ז, חוב' ב, סי' יד.

עפשטיין, ר' אפרים מרדכי הלוי מנאוהרדאק
— חי"ב, סי' טו (ב).

עפשטיין, ר' ברוך הלוי מקלימנסוב — חי"ב,
חוב' ה, "בית מדרש", סי' יז. חי"ג, חוב'
א, הג"ל, סי' עז; חוב' ב, הג"ל, סי' צ.
חי"ד, חוב' א, הוספה "אמרי ברוך". חי"ז,
חוב' א, סי' ב; חוב' ב, סי' א. חי"ח,
חוב' א-ב, סי' י.

עפשטיין, ר' יחיאל מיכל הלוי חופ"ק נאח-
הרדאק — חי"ב, סי' ד. חי"ד, סי' לא. חי"ו,
סי' נו. חי"ז, סי' עא.

עפשטיין, ר' ראובן חופ"ק אזארוב — חי"ז,
חוב' ב, סי' ג.

ר' עקיבא גינז מא"ש — ראה: איגור, ר'
עקיבא מפונג.

פ

פאדוואה, ר' יצחק מרדכי חונה פה אפאטשנא
— חי"ב, סי' מה, פט. חי"ג, סי' כח, נט.
חי"ד, סי' לו. צ. חי"ו, סי' כט. חי"ח, סי'
נט.

פאונאנסקי, הח' שמואל אברהם — חי"ז, קונט'
יב (עמ' 204).

פאנקאוסקי, ר' חנוך העניך מאסטראוועז —
חי"ז, סי' קכו.

פאצינאוסקי, ר' יצחק — חי"ז, חוב' ה, ה'
סי' ה.

פארביארה, ר' יעקב אבד"ק זאוויחאסט —
חי"ד, סי' כח, נה.

פארבמאן, ר' אלי הכהן מראדום — חי"ב,
חוב' ה, סי' י. חי"ג, חוב' ג, סי' יא;
חוב' ה, סי' יא. חי"ד, חוב' ג, סי' ה;
חוב' ד, סי' א. חט"ו, חוב' ג, סי' יא.
חט"ז, חוב' ג, סי' יח; חוב' ד, סי' ח.

חי"ז, חוב' א, הוספה "מאמר מרדכי", א.
חי"ט, חוב' א, סי' יד; חוב' ב, סי' יג.
פארענשעווסקי, ר' שמעון מיוועפאף —
חי"ב, חוב' ה, סי' כ; חוב' ו, סי' י.
חי"ג, חוב' א, סי' טו. חט"ז, חוב' ג, סי'
יז. חי"ז, חוב' ה, סי' יב.

פארענשעווסקי, ר' יצחק מטושין — חי"ה,
סי' לא. חי"ו, סי' יג (ג), לב, סו, קח (ד).
חי"ז, סי' טז.

[פונג, ר' מאיר] ("בית מאיר") — חי"א, סי'
צא.

פויגעל, יהודה ארי' מטשענסטחאו — חי"ג,
חוב' א, "בית מדרש", סי' עז; חוב' ב,
הג"ל, סי' פה. חי"ד, חוב' ג, הג"ל, סי'
קנא.

פוסק, ר' אליהו חופ"ק אליאפאליא — חי"א,
סי' מד. חי"ב, סי' יב, לה. חי"ג, סי' יז,
לו. ג. חי"ד, סי' טו. חי"ז, סי' עא, קלה.
פוסק, ר' יואל חופ"ק טילישקאו — חי"ה,
סי' מה. חי"ח, סי' נו. חי"א, חוב' דה,
סי' ה. חי"ב, חוב' ג, סי' י; חוב' ו, סי'
ד. חי"ג, חוב' ד, סי' ג.

פיאסקאוסקי, ר' מרדכי ליב מליפנא — חי"ב,
חוב' ה, "בית מדרש", סי' לה. חי"ד, חוב'
א, הג"ל, סי' קלח.

פיארה, ר' גבריאל ב"ר ישראל יצחק מטושין
— חי"ז, סי' צה.

פייגענבוים, ר' יצחק הכהן ראב"ד בווארשא
— חי"א, סי' א, יד, כח, מ, נב, ס, סט, פ,
צב, צט, קח. חי"ב, סי' א, יא, כ, לא, מא,
מט, נח, סה, עג, פד, צב, צט. חי"ג, סי' א,
ט, טז, כ, כז, לג, לט, נב, נו, סו. חי"ד,
סי' א, כג, לב, מט, סד, פג, קונט' יב,
"שערי אורה", סי' א. חי"ה, סי' א, ה, יג,
כג. חי"ו, סי' יב. חי"ט, סי' כח, לח. חי"י,
סי' ב. חי"א, חוב' ב, סי' ה; חוב' ג, סי'
א. חי"ב, חוב' ו, סי' א. חט"ז, חוב' ד, סי'
טו. חי"ח, חוב' א, קונט' "אור פני יצחק";
חוב' ד, קונט' הג"ל.

פייגענבוים, ר' ישראל איסר הכהן — חי"י,
קונט' א, "עולת החדש", עמ' 4. חי"א,
חוב' ב, סי' ט, יג; חוב' ג, "עולת החדש",
סי' ג; עמ' 15. חט"ז, חוב' א, סי' יב;
חוב' ג, סי' ח; חוב' ד, סי' טו. חי"ז,
חוב' ה, סי' ז.

סי' כא, הוספה „עולת החדש“, סי' ב.
 חי"ד, חוב' א, הוספה „אמרי ברוך“.
 פלידערוברים, ר' יעקב דוד מזואלין — ח"ז, סי' סט.
 ר' פנחס אבד"ק דרישקאפאליע — ח"ד, סי' פח (א).
 פסקי בע"ב — ח"ו, סי' פכ"ד. ח"ז, סי' טו, מב, סח, קט.
 פעלדמאן, ר' אפרים הכהן אבד"ק טשעוויניק [טשעמעניק?] — ח"ה, סי' לא.
 פעלדמאן, ר' דוד אבד"ק לייפציג — ח"ה, סי' כה. ח"ו, סי' טו (ב).
 פעלדמאן, ר' משה הכהן — ח"ט, חוב' א, סי' ה. ח"ז, חוב' ד, סי' יט. ח"ט, חוב' א, סי' ד.
 פעצינער, ר' אברהם מזאראב — ח"ו, סי' יג. ח"ז, סי' נח.
 פערלא, ר' ירוחם פישל מזאראב — ח"א, חוב' ב, סי' ט, „עולת החדש“, סי' ג.
 חוב' ג, סי' ט, הוספה הנ"ל, סי' ה; חוב' ד, סי' טז (ב).
 פערלמוט, ר' אברהם צבי מועד הרבנים בווארשא — ח"א, חוב' א, „היתר מאה רבנים“, ח"ז, חוב' א.
 פערעוואזניק, ר' מנחם מענדיל פנחס חופ"ק ראסיצא — ח"ו, סי' כא, מב, מז, צז. ח"ז, סי' קלא.
 פראגער, ר' מאיר וינדיל מזאראב — ח"ב, חוב' ד, סי' יא.
 [פראדקין], ר' שניאור זלמן אבד"ק לובלין — ח"ג, סי' יד.
 פראהמאן, ר' ישראל מאיר דומ"צ טושין — ח"ב, חוב' ה, סי' ט.
 פראממער, אלטר נחום — ח"ו, סי' כו. ח"ז, סי' טז, סט.
 פראממער, ר' ארי' צבי ר"מ בסאכאטשוב — ח"ו, סי' צד.
 פרגימענט, ר' חיים אשר מראדום — ח"ג, חוב' ג, סי' א.
 פרס, ר' שמואל אהרן הלוי — ח"א, חוב' ג, „עולת החדש“, עמ' 15.
 פרידלאנד, ר' חנוך הענדיל חופ"ק פאריטש — ח"ה, סי' כב, לא, לב. ח"ו, סי' סו.
 פרידלאנד, ר' משה ב"ר חנוך הענדיל —

פייגענבוים, ר' שלום יוסף חופ"ק לאקאטש — ח"א, סי' סה, פה, קיב. ח"ב, סי' יד, כב, מז, ע, צד. ח"ג, סי' יב, מב, סג. ח"ד, סי' י, לו, לט, נג, סח, פח, קונט' יב, „שערי אורה“, סי' ז. ח"ה, סי' י, כ, לא, לד, מא. ח"ו, סי' יא, כ, ל, לב, לד, נה, סב, סו, פד, קא. ח"ז, סי' טו, לו, מב, סט, ע, קיג, קית, קלב. ח"ח, סי' ה, כב, הוספה „גידיל תורה“, סי' א; ל, מז, עא, פב, הוספה „זכרון יעקב“, סי' ג. ח"י, קונט' ב, סי' ב. ח"יא, חוב' א, סי' יג, קונט' „היתר מאה רבנים“, חוב' ב, סי' ב; „עולת החדש“, סי' ד; חוב' ג, סי' טו; חוב' ד, סי' כ. ח"יב, חוב' א, סי' יז, כא; חוב' ד, סי' ג; חוב' ה, סי' ב, „שער החדש“, סי' א; חוב' ה, סי' ב. ח"יג, חוב' א, סי' ה; חוב' ב, סי' א; חוב' ג, סי' ה; חוב' ד, סי' ב, יח; חוב' ה, סי' ב. ח"יד, חוב' א, סי' ב, הוספה „שער שלום“, חוב' ב, סי' ב, הוספה הנ"ל; חוב' ג, סי' א. ח"ט, חוב' א, סי' א; חוב' ב, סי' ה; חוב' ג, סי' ב. ח"טז, חוב' א, סי' א; חוב' ב, סי' א; חוב' ג, סי' א, יב"ג; חוב' ד, סי' ז. ח"יז, חוב' א, סי' ב, ה; חוב' ב, סי' א, ה; חוב' ג, סי' ז; חוב' ד, סי' ז. ח"יח, חוב' א, סי' י.
 פייטלאוויטץ, ר' אלחנן יצחק מקינצק — ח"ז, סי' צד.
 פיימער, ר' יוסף ב"ר מאיר חופ"ק סלוצק — ח"ז, סי' יד.
 פיימער, ר' ישראל שמעון מבאברויסק — ח"ז, סי' טז, מ.
 פיין, ר' יהודא ליב אב"ד סלאנימא — ח"ג, חוב' ד, סי' א. ח"ד, חוב' א, סי' ג. ח"ט, חוב' א, סי' ה.
 פיינעלואהר, ר' יעקב יצחק הלוי מבראדי — ח"ה, סי' לא. ח"ו, סי' לב.
 פיליצער, ר' שמעלקי מלאדז — ח"ד, סי' סג.
 פינקעלשטיין, ר' פינחס אבד"ק פאלעניצא — ח"ה, סי' צג.
 פישמאן, ר' יהודה ליב הכהן רב באוגעני — ח"ו, סי' קח. ח"ז, סי' סא, קמט.
 פלאטשעניק, ר' אבא — ח"ז, סי' מה (הערה).
 [פלאצקין], ר' מאיר זון רפאל אבד"ק דוואהרט — ח"י, קונט' א, סי' ה. ח"יא, חוב' א,

צוקערקארן, ר' יהושע מרדכי מפלונסק —
 ח"ח, סי' סה. ח"ט, סי' ל.
 ציקער, ר' מרדכי ב"ר שמואל חופ"ק פאריצק
 — ח"ה, סי' יב, נה, סו. ח"ז, סי' טז, כ.
 ח"ח, סי' לב.
 צירלסאהן, ר' יהודא ליב אבד"ק קעשנאב —
 ח"ו, סי' עב. ח"ז, סי' ז. ח"ח, סי' נה,
 קונט' י. הוספה "תורת הובח". ח"י"ב,
 חוב' ג. "שער החדש". ח"י"ג, חוב' ה, סי'
 יח. ח"ט"ז, חוב' ד, סי' א.
 ציטקובסקי, ר' מנחם יונתן מווארשא —
 ח"י"א, חוב' דה, סי' יז (ג).

ק

קאהן, ר' אברהם מרדכי מטשענסטחוב —
 ח"י"ג, חוב' ג, "בית מדרש", סי' קב.
 קאוואלענקא, ר' אפרים חופ"ק איזאנאקוב —
 ח"ז, סי' יב.
 קאטלער, ר' שלמה נתן אבד"ק לוקניק —
 ח"ו, סי' נג. ח"ח, סי' סג.
 [קאליש] ר' מנחם מאמשינאו — ח"ו, סי'
 מא.
 קאלמאנאוויטש, ר' אהרן ארי' ליב חופ"ק בא-
 ראשי — ח"ז, סי' טז, פה.
 קאלמוס, מ. ח. מורשא — ח"י"ב, חוב' ה,
 "בית מדרש", סי' כ.
 קאמינסקי, ר' יחיאל — ח"י"ב, חוב' א, סי'
 יז (1); חוב' ה, סי' יג; חוב' ו, סי' כא.
 קאמינסקי, ר' צבי ארי' — ח"י"ב, חוב' ד,
 סי' יג.
 קאמינער, ר' העניך הלוי מגריצא — ח"ז,
 סי' סג, סט.
 קאמינער, ר' יהודא סג"ל הלוי מפאדואמצא
 — ח"ו, סי' קח (1).
 קאמינער, ר' משה חיים מפאדואמצע — ח"ז,
 סי' סט.
 קאמינער, ר' אהרן ב"ר שמואל חופ"ק סאח-
 ראב — ח"ד, סי' צה.
 קאמינער, ר' דוד מנאראדיטש — ח"ז, סי'
 מב.
 קאנסטינאבולור, ר' קלונימוס קלמן מווארשא
 — ח"ה, סי' לב (עמ' 56).
 קאנטראוויטש, ר' זימל מטאמאשאו — ח"ד,
 סי' צב.
 קאפליחאטסקי, ר' דוד ב"ר יונה רב בבר-

ח"ה, סי' כב. ח"ו, סי' לב. ח"ז, סי' מב,
 סט.
 פרידלינג, ר' צבי הירש מזאמישטן — ח"ד,
 קונט' יב, "שערי אורה", סי' ד (עמ' 33).
 ח"ו, סי' יד, מה, סו. קח (2).
 פרידמאן, ר' אלכסנדר זושא מווארשא —
 ח"י"א, חוב' דה, סי' יז. ח"י"ג, חוב' א,
 סי' יד.
 פרידמאן, ר' בן ציון אבד"ק אושאמיר — ח"ו,
 סי' סג.
 פרידמאן, ר' שבתי — ח"י"ז, חוב' גיד, סי'
 יא.
 פרידענאוואה, ר' שמואל דומ"ץ בלאדו —
 ח"ח, סי' עה.
 פריזמאן, ר' אברהם חופ"ק זגאריצא —
 ח"ד, סי' עה. ח"ה, סי' יא (י). ח"ז, סי'
 נה. ח"ח, סי' עט.
 פרייבערג, ר' יהודה ליב אבד"ק וואנוואליץ
 — ח"י"ח, חוב' א"ב, סי' ב.
 פריידעש, ר' שלמה מוויטעפסק — ח"א, סי'
 צד, קיא. ח"ב, סי' כה, מה, עז.
 פרעגער, ר' זלמן מו"ץ בקישנאב — ח"ו, סי'
 ק. ח"ז, סי' קמה.
 פרענקיל, ר' אברהם אבא מלאדו — ח"י"ב,
 חוב' ב, סי' יא. ח"י"ג, חוב' ה, "בית מדרש",
 סי' קכד.
 פרענקיל, ר' דוד מלבוש — ח"י"ג, חוב' ה,
 סי' טז.
 פרענקיל, ר' קלמן אליעזר משעדליץ — ח"ו,
 סי' צה. ח"ז, סי' טו. ח"ח, סי' יד.
 פרעסס, ר' מרדכי יקותיאל מקורשאן — ח"י,
 קונט' א, "עולת החדש", עמ' 4.

צ

צ. א. ג. — ח"י"א, חוב' ב, סי' יג.
 ר' צבי הירש אבד"ק ברלין — ח"ד, סי' ל
 (ועי' שם ב"לוח המפתח"). ח"ט, קונט' א,
 "שערי יצחק", סי' ב.
 ר' צבי הירש אבד"ק דאברין — ח"ג, סי' ז.
 ר' צבי מנחם במהרח"ב מטאמשוב — ח"ו,
 סי' לב.
 צוקער, יהודה ארי' משעדליץ — ח"ד, חוב'
 א, "בית מדרש", סי' קלו.
 צוקערמאן, ר' ברוך מקאלאוואריא — ח"י"ב,
 חוב' א, סי' כו.

עא. חט"ו, חוב' ב, סי' ד. חט"ז, חוב' ב, סי' טו.
קנאהל, ר' משה מסטאניסלאו — חט"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' מב.
קעניגסבערג, ר' ישראל יוסף — חט"ח, קונט' ת, "מעשה ביד ומשפט אמת".
קעסטענבערג, ר' יחיאל הלוי — חט"ד, קונט' יב, "שערי אורה", עמ' 31. חט"ז, חוב' א.
קעסלער, ר' ישראל לייב — חט"ז, חוב' ב, סי' י.
קערשינבאהם, ר' חיים אשר — חט"ח, קונט' ת, "מעשה ביד ומשפט אמת".
קערשינבויים, ר' משה יהודה — חט"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' מט. חט"ג, חוב' ה, הנ"ל, סי' קכג. חט"ד, חוב' א, הנ"ל, סי' קל; חוב' ב, הנ"ל, סי' קמד.
קפלן, ר' נחום יצחק הלוי — חט"ו, סי' סו.
קרומער, ר' שלמה זלמן יהושע פאלק חופ"ק בעלינש — חט"א, סי' נט, פה, כז. חט"ב, סי' כז. חט"ג, סי' נא. חט"ה, סי' כט (ב).
קרימסקי, ר' יצחק דובער מאיהומען — חט"ו, סי' פד. חט"ז, סי' קכה. חט"ח, סי' יח. קונט' "זכרון יעקב", סי' ה.
קרימסקי, ר' יצחק זאב מאומאן — חט"ו, סי' עה.
קרינפיס, ר' יעקב — חט"ז, חוב' ה, סי' יא.
קריסטינפאלה, ר' מאיר אבד"ק בראדי — חט"ט, סי' לג.

ר

ראבין, ר' אפרים בהגאב"ד יאסלא — חט"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' כ.
ראבינאוויטץ, ר' אפרים פישל מלאדז — חט"ד, סי' כב.
ראבינאוויטץ, ר' יקותיאל נתן נטע הכהן — חט"ז, חוב' ג, סי' ס.
ראבינאוויטץ, ר' משה מוואיסלאו — חט"ד, סי' כב.
ראבינאוויטץ, ר' עמנואל גרשון הכהן אבד"ק יוואנגראדעמבלין — חט"ב, חוב' ה, ה' ספה "שער החדש".
ראבינאוויטש, ר' יהודא אבא מווארשא — חט"ה, סי' לא. חט"ו, סי' לב. חט"ז, סי' טז.
ראבינאוויטש, ר' שלמה יחזקאל בהרב מדעמב

טשאני — חט"ז, סי' מב. חט"ח, סי' ג. חט"א, חוב' ב, סי' יב. חט"ב, חוב' א, סי' ב.
חט"ג, חוב' ב, סי' יח; חוב' ג, סי' י; חוב' ה, הוספה "שער דוד", חט"ז, חוב' גיד, סי' י.
קאפליואטסקי, ר' יונה חופ"ק קאפרעשטי — חט"ו, סי' סד, סה, פד. חט"ז, סי' סט. חט"ח, סי' יב, מט, קונט' י, הוספה "תורת הזבח".
חט"ג, חוב' ה, הוספה "שער דוד".
[קאפעל], ר' גבריאל — חט"ז, סי' מה.
קאפעל, ר' מאיר יחיאל חופ"ק לאפאשנא — חט"ז, סי' טו, מב, מה.
קאפרעשטאך, ר' ישראל ניסן אבד"ק מאקאווי — חט"ט, סי' כט.
קאצינהאגע, ר' לוי מו"ץ בחאשטשיוואטי — חט"ז, סי' עה.
קארי, ר' שמואל אברהם מפאדעמביץ — חט"ז, סי' סט.
קויפמאן, ר' גרשון חנוך בהרב מיאנאו — חט"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' גו. חט"ג, חוב' א, הנ"ל, סי' עג.
קויפמאן, ר' מנחם מענדיל מזיראדאו — חט"ז, סי' סה.
קיינטשיקר, ר' הירצל — ראה: ראפאפארט, ר' נפתלי הירץ הכהן מטיסמניץ.
קלאצקין, ר' אליהו אבד"ק לובלין — חט"ג, חוב' ב, סי' ב; חוב' ג, סי' ד. חט"ו, חוב' ב, סי' א; חוב' ג, סי' א.
קלוגר, ר' אברהם בנימין במוהרש"ק מבראדי — חט"א, סי' ח.
קליין, ר' הלל הכהן — חט"ז, חוב' א, סי' יח.
קליינמאן, ר' יואל מווארשא — חט"ו, סי' יט, פז.
קלעפיש, ר' דובעריש מורשא — חט"ג, חוב' ב, "בית מדרש", סי' צא.
קלעפיש, ר' מרדכי מו"ץ בוארשא — חט"ד, סי' יד.
קלעפיש, ר' שמואל זנוויל ראב"ד בוארשא — חט"ז, סי' כג. חט"ח, חוב' ג, "אור פני יצחק", סי' ב.
קלערמאן, ר' נפתלי הערצקי — חט"ז, חוב' ב, סי' ה.
קמחי, ר' אליהו ב"ר נתן נטע — חט"ד, קונט' יב, "שערי אורה", עמ' 34. חט"ו, סי' סו,

לין — חי"ב, חוב' ד, סי' יז, "בית מדרש",
סי' כז; חוב' ה, הג"ל, סי' מא.
ראבינאוויץ, ר' זאב וואלף מברסק דליטא —
חי"א, חוב' ג, "עולת החדש" ט, חי"ב,
חוב' ב, סי' ה; חוב' ג, סי' יט; חוב' ה,
סי' ג, חי"ג, חוב' ד, סי' יא; חוב' ה, סי'
ה, חי"ד, חוב' א, סי' ח; חוב' ב, סי' ח.
[ראבינאוויץ], ר' יצחק מרדכי אב"ד פלעווא
— חי"ז, סי' קכד.
ראבינאוויץ, ר' צבי הירש אבד"ק קאוונא —
חי"ז, סי' יט.
ראבינשטיין, ר' אלימלך הכהן חופ"ק ראהוב
— חי"ז, סי' קיז, חי"ח, סי' ז, חי"א, חוב'
ג, סי' ד; חוב' ד, ה, סי' ו, חי"ב, חוב' ד,
סי' י, חי"ד, חוב' א, "שער אלימלך".
חט"ו, חוב' ב, סי' ג, חט"ז, חוב' א, סי'
יב; חוב' ד, סי' יז, חי"ז, חוב' גיד, סי' ט.
חי"ח, חוב' א"ב, סי' ו, חי"ט, חוב' א,
סי' יב.
ראבינשטיין, ר' ישראל בהר"ב מקארטשעוו
— חי"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' נג.
ראגאליק, ר' יהודא ליב אב"ד אלעקסאנדראוסק
— חי"ז, סי' מ.
ראזין, ר' יוסף אבד"ק דווינסק — חי"ז, סי'
לז (עמ' 76), מב, צה, צו, קד, חי"ז, סי' נה,
קלא, קמב, חי"ח, סי' ג, הוספה "יגדיל
תורה", סי' ג; לט, סט; קונט' י, "תורת
הזבח", חי"ט, סי' ג, ה, כו, חי"א, חוב'
ד"ה, סי' כג, חי"ב, חוב' ד, סי' א.
חי"ג, חוב' ד, סי' כא, חט"ז, חוב'
ב, סי' יד; חוב' ג, סי' ז; חוב' ד, סי' ו.
חי"ז, חוב' ה"ה, סי' ח.
ראזין, ר' פסח ב"ר אברהם יודיל משעדליץ
— חי"ה, סי' יא, חי"ז, סי' כ, פד, צו.
חי"ז, סי' טו.
ראזענבלאט, ר' חיים יעקב הכהן מקונסק —
חי"ה, סי' לא, חי"ז, סי' לב.
ראזענבערג, ר' יהודה יודל מלפנים רב בטרלא
— חי"א, סי' קיח, חי"ב, סי' מ, עט, חי"א,
חוב' ג, סי' א.
ראזענבערג, ר' יוסף יהודה ליבוש דומ"צ
בלאזו — חי"ד, סי' פ, צה, חי"ה, סי' יז.
ראזענבערג, ר' מאיר יהושע — חט"ז, חוב'
ב, סי' ח, חי"ז, חוב' ה"ה, סי' ב.

ראזענפעלד, ר' נח מזגוריטא — חי"ז, סי'
קח, חי"ז, סי' טז, סא, סט, קמט.
ראזענצווייג, ר' מנחם מענדיל מו"צ בווארשא
— חי"א, חוב' א, סי' יז.
ראזענשטראך, ר' מנחם מענדיל חופ"ק חארזיל
— חי"ב, סי' צח.
ראזענשפיר, ר' אלטער מורשא — חי"ד,
חוב' ב, "שער שלמה", ד.
ראטבלום, ר' יעקב קאפיל אבד"ק פראשקי
— חי"א, סי' ל.
ראטלעווי, ר' טובי' הכהן מו"צ בווארשא —
חי"א, סי' כ, נא, סא, קא, חי"ב, סי' ו,
מד.
ראטענבערג, ר' פנחס אלי אבד"ק פילטץ —
חי"א, סי' סד, חי"ג, סי' לב.
ראפאפארט, ר' יצחק הכהן — חי"ז, חוב'
ב, סי' ו.
ראפאפארט, ר' נפתלי הירץ הכהן מטיסמניץ
— חי"ד, סי' נט.
ראפאפארט, ר' עקיבא הכהן — חי"ט, חוב'
ב, סי' יב.
רב אחד — חי"ז, סי' נח.
[רובין], ר' אשר ישעי' מרופשיטץ — חי"א,
חוב' א, סי' ה.
רובין, ר' מאיר ר"מ בראדום — חי"ז, סי'
קח, חי"ח, סי' פד, חי"ז, קונט' ב, סי' ד.
חי"א, חוב' ב, סי' ג; חוב' ד"ה, סי' כ.
חי"ב, חוב' ד, "שער החדש"; חוב' ה, סי'
יב, "שער החדש", סי' ג, חי"ג, חוב' א,
סי' יח; חוב' ב, סי' טו; חוב' ג, סי' א"ד;
חוב' ד, סי' יז, חי"ד, חוב' ג, סי' ג, חט"ו,
חוב' ב, סי' א, ו; חוב' ג, סי' א, חט"ז,
חוב' א, סי' ז; חוב' ב, סי' ה; חוב' גיד,
סי' ח, חי"ה, חוב' ה"ה, סי' ב, חי"ח, חוב'
א"ב, סי' ב.
רובינשטיין, ר' יהושע חופ"ק באקו — חי"ז,
סי' נא, סו, חי"ז, סי' טז.
רובינשטיין, ר' ישראל בהר"ב מרחוב — חי"ג,
חוב' ב, "בית מדרש", סי' צב; חוב' ד,
הג"ל, סי' קטו.
רובינשטיין, ר' משה נתן הלוי אבד"ק וויניצא
— חי"ג, סי' לו.
רוטינבערג, ר' משה פישל — חי"ט, סי' לט
(א).

שארפהארץ, ר' ישראל דוד — ח"ב, חוב
ו, סי כד. ח"ז, חוב; ב, סי ת, יב. ח"ח,
חוב; א"ב, סי יב. ח"ט, חוב; ב, סי ת.
[שווארצאן], ר' שלום מרדכי הכהן אבד"ק
ברעזאן — ח"א, סי ה, מא צה (א). ח"ב,
סי ק. ח"ג, סי ה, לד. ח"ד, חוב; ג,
"שער יהונתן", סי ג.

שווארטץ, ר' פנחס זעליג הכהן — ח"ז, חוב;
ה"ו, סי יד.

שווערגאלד, ר' יעקב יצחק מו"ץ בווארשא —
ח"ג, חוב; ד, סי כד.

שור, ר' יעקב אבד"ק קוטב — ח"א, סי
קיד. ח"ב, סי כג, מג, נט, צה. ח"ג, סי
ה, לה, מט. ח"ד, סי ג, לה, פה, קונט; יב,
"שערי אורה", סי ז. ח"ה, סי ב, כ, לב.
ח"ו, סי ג, טו, ס, סה, פה, צט. ח"ז, סי
ד, יז, לא, סט, עב, צה, קלד, קמ. ח"ח, סי
ב, ט, הוספה "גדיל תורה", סי א; כחכט,
הוספה "משנת ר' יעקב"; סי גה, ע, עד.
ח"ט, סי א, כג, מג. ח"י, קונט; א, סי ו.
ח"יא, חוב; א, סי ו; חוב; ב, סי ז; חוב;
ג, סי יד; הוספה "עולת החדש", עמ' 14;
חוב; ד"ה, סי כב. ח"ב, חוב; א, סי א;
חוב; ב, סי א; חוב; ג, סי ט; חוב;
ד, סי ב, "שער החדש"; חוב; ה, סי א;
חוב; ו, סי כג. ח"ג, חוב; א, סי ב;
חוב; ב, סי ו; חוב; ג, סי ב; חוב; ד,
סי יז; חוב; ה, סי א. ח"ד, חוב; א,
סי א; חוב; ב, סי א; חוב; ג, הוספה
"שער יהונתן", סי ה. ח"ט, חוב; ג, סי
א. ח"ח, חוב; א"ב, סי טו.

שטיינבערג, ר' אברהם מענדיל הלוי אבד"ק
בראדי — ח"ד, סי ד, סה, פה, קונט; יב,
"שערי אורה", סי יג. ח"ה, סי ב, ח"ט,
סי ל. ח"ז, חוב; ה"ו, סי ב. ח"ח, חוב;
א"ב, סי ג.

שטיינבערג, ר' אפרים מרדכי מאסטראלענקא
— ח"ז, סי נט. ח"ח, קונט; ג, "גדיל
תורה", סי ז.

שטיינבערג, ר' שלמה הלוי במהרא"ם אבד"ק
בראדי — ח"ד, קונט; יב, "שערי אורה",
סי יג.

שטערין, ר' יוסף זכרי' חופ"ק שאוויל —
ח"א, סי יז.

רוטמאן, ר' דוד — ח"ח, קונט; ה, "מעשה
ב"ד ומשפט אמת".

רוזינפארב, ר' שמואל יוסף משידלאווצי —
ח"ו, סי טו, פה, קח. ח"ז, סי טו, מב,
גז, סט.

רוזינצווייג, ר' מנחם מענדיל מו"צ בווארשא
— ח"א, חוב; ד"ה, סי יז.

רוקח, ר' נתן — ח"ט, חוב; ב, סי יד.

רוזנטע, ר' שלמה אברהם ב"ר דניאל זאב
מאזארקאו — ח"א, סי פא, ק. ח"ב, סי
ח, גב. ח"ג, סי מא. ח"ד, סי כו, מז,
קונט; יב, "שערי אורה", סי ו. ח"ז, סי
פג, קמד. ח"ח, סי כב. ח"ט, סי ב, כט.
ריבקין, ר' אהרן שו"ב באלושטא — ח"ו,
סי קב.

הרי"ד מנישועז — ראה: דודאוסקי (דו'
דבסקי), ר' יצחק יעקב.

ריזב"ה, ר' יעקב דוד — ח"ח, סי פה.

[ריטטער], ר' דוב ארי' אבד"ק ראטרדם —
ח"ג, סי מה.

ריטשמאן, ר' אליהו מפילאדעלפיה — ח"ג,
חוב; א, הוספה "שער אליהו"; חוב; ה,
הוספה הנ"ל. ח"ד, חוב; א, הוספה הנ"ל.
ריטשמאן, מאריס — ח"ג, חוב; א, הוספה
"שער אליהו" (9).

רייז, ר' דוד חופ"ק קאלאמעא — ח"ב,
חוב; ב, סי ו.

ריינין, ר' אברהם דוב בער — ח"ט, חוב;
א, סי ג; חוב; ב, סי ד.

רייף, ר' שרגא — ח"ג, חוב; ב, "בית
מדרש", סי צט.

רינגעל, ר' יעקב מפראבוזשנא — ח"ב, חוב;
ה, "בית מדרש" סי ית. ח"ז, חוב; ה"ו,
סי ד. ח"ח, חוב; א"ב, סי ד. ח"ט, חוב;
ב, סי ו.

רינקעוויץ, ר' צבי מטארצין — ח"ו, סי לא,
צה. ח"ז, סי פא, קטו. ח"ח, סי גה. ח"ט,
סי ז. ח"ב, חוב; ו, סי כ.

רעהפיש, ר' יעקב שמחה אבד"ק קעמפנא —
ח"א, סי יב (טו). ח"ג, סי כו.

ש

שאטלאנד, ר' חיים צבי הירש מו"צ במאדין —

ח"ב, חוב; ב, סי יד; חוב; ה, סי ט.
ח"ג, חוב; ג, סי יב; חוב; ה, סי ט.

- שטערן, ר' יוסף נפתלי מסערעטה — ח"ו, ס' מז, סו.
- שטערן, ר' צבי זבולון ב"ר יצחק מגאסטענין — ח"י"ג, חוב' ג, "בית מדרש", ס' קט.
- שטערנבערג, ר' יעקב בער מקראקא — ח"ו, ס' עו.
- שטערנבערג, ר' משה מקראקא — ח"ו, ס' עו.
- שיינ, ר' שלום הכהן חופ"ק רינא — ח"ב, ס' כו, נה, פב. ח"ג, ס' ל. ח"ד, ס' כט, עו. ח"ה, ס' מד. ח"ו, קונט' ג, "גדיל תורה", ס' ה.
- שיינבלום, ר' יצחק אבד"ק ווישניץ — ח"ט, ס' לח.
- שיינבערג, ר' צבי — ח"ח, קונט' ח, "מעשה ב"ד ומשפט צדק".
- שייגרסא, ר' אהרן מועד הרבנים בווארשא — ח"י"א, חוב' א, הוספה "היתר מאה רבנים".
- שייר, ר' יהודה ארי' ליב אבד"ק דיסלדארף — ח"ח, ס' יד.
- שיף, ר' אברהם אבא ממינסק — ח"ח, קונט' יא, "זכרון יעקב", ס' ד.
- שיפער, ר' סיני רב דקארלסרוהע — ח"א, ס' כב.
- שיק, ר' דוד אבד"ק ווראנוב — ח"ו, ס' עו.
- ר' שלום בהרב רמ"ל החופ"ק סלאווקאו — ח"ב, ס' צ.
- ר' שלום ב"ר משה דוב מבאר — ח"י"ה, חוב' איב, ס' יא.
- ר' שלמה הכהן מו"ץ בוויילנא — ח"א, ס' טו, לג. ח"ב, ס' לב, נא.
- ר' שלמה וו"ה — ח"ה, ס' כט (יא).
- ר' שלמה רפאל זאב מווארשא — ח"ז, ס' קיב (ו).
- שמאלעוויטש, ר' יצחק הרב מקראמאלאו — ח"י"ב, חוב' ד, ס' ח; חוב' ה, ס' ז. ח"י"ג, חוב' א, ס' ו; חוב' ה, ס' ה. ח"ט"ו, חוב' א, ס' ב; חוב' ג, ס' ז. ח"ט"ז, חוב' ג, ס' ד.
- ר' שמואל, שו"ב בהתחנה דושאנקאיע — ח"ז, ס' קלו.
- ר' שמואל אביגדור תוספאה אבד"ק קארלין — ח"ג, ס' סב.
- ר' שמואל אהרן חופ"ק ליבאווא — ח"י"ז, חוב' ה"ז, ס' יז.
- ר' שמואל זנוויל הכהן דומ"צ במונקאטש — ח"ח, ס' נד.
- ר' שמואל יהודא ליב אבד"ק קוואהל — ח"א, ס' כד, קכ. ח"ד, ס' ח. ח"ה, ס' י. ח"ו, ס' יז. ח"ז, ס' קיב.
- ר' שמואל יעקב קאפיל הכהן אבד"ק קאלשין — ח"י"א, חוב' א, ס' ד. ח"י"ב, חוב' ג, ס' ד.
- ר' שמואל יצחק בהרב ר' חיים מענדיל מנאווא — ארחאנגילסק — ח"ב, ס' יח.
- ר' שמחה אבד"ק גאמבין — ח"ד, ס' סג. שמחהוויטק, זאב מקאנסק — ח"י"ב, חוב' ה, "בית מדרש", ס' יז.
- ר' שמעון ב"ר אברהם אבד"ק פאריצק — ח"ו, ס' יב.
- ר' שמעון שלמה מבינדער — ח"ז, ס' יח. שמעלקיס, ר' יצחק אבד"ק לבוב — ח"ב, ס' ה.
- ר' שניאור זלמן אבד"ק לובלין — ראה: פראדקין, ר' שניאור זלמן.
- שניאורסאהן, ר' שמרי' נח מבאברויסק — ח"ח, קונט' ח, "מעשה ב"ד ומשפט אמת".
- שעהנמאן, ר' חיים אליעזר מזאגראווע — ח"ו, ס' יג, קה. ח"ז, ס' טו, קז.
- שעהנפעלד, ר' יצחק אייזיק מ"ץ בבראדי — ח"י"ח, חוב' ג, "אור פני יצחק", ס' יב.
- שענקער, ר' צבי הירש מו"צ בשעברשין — ח"ו, ס' יא (ט). ח"ז, ס' ט. ח"י"א, חוב' ג, ס' ח; חוב' ד"ה, ס' ח.
- [שפיגעלגלאס], ר' נתן ב"ר דוב בער מ"מ הרב בווארשא — ח"ג, ס' ח.
- שפיוואק, ר' משה מנחם מענדיל מטשיוואווע — ח"ד, ס' לא, סב, סה. ח"ו, ס' יא, נו. ח"י"ג, חוב' ב, ס' ד; חוב' ד, ס' ה.
- שפיוואק, ר' נפתלי ב"ר אליעזר דומ"ץ דוויר שאגראד — ח"ו, ס' קה.
- שפייזמאן, ר' מרדכי הלוי — ח"ז, ס' טו.
- שפירא, ר' חיים צבי הירש ב"ר שמואל משה חופ"ק לאפיטש — ח"א, ס' קה. ח"ב, ס' י, טז.
- שפירא, יהושע מטארנא — ח"י"ב, חוב' ה, "בית מדרש", ס' לג.

- שפירא, ר' משה ב"ר יהושע אייזיק חו"פ ריגא — ח"א, סי' מג.
 שצערנינסקי, ר' יוסף גרשון מלאדז — ח"א, חוב' ב, סי' יג (יא); חוב' דיה, סי' כ (ו).
 ח"ב, חוב' א, סי' יח.
 שצערנינסקי, ר' יצחק ארי' מלאדז — ח"א, חוב' ב, סי' יג (יא); חוב' דיה, סי' כ (ו).
 ח"ב, חוב' א, סי' יח.
 שקאפ, ר' שמעון יהודה הכהן אב"ד בריינסק — ח"ז, סי' מג, קמא.
 שקאפ, ר' יצחק שמואל בהר"א מזעלוב — ח"ב, חוב' ג, סי' יד.
 שקלאדז, ר' משה דוב מזאויערצא — ח"ז, סי' טז.
 ר' שרגא פייביל בהר"ב אבד"ק ווישקאווי ונאווידוואר — ח"א, חוב' ב, סי' א; חוב' ג, סי' ג; חוב' דיה, סי' ד. ח"ב, חוב' א, סי' ט. ח"ג, חוב' ד, סי' יב.
 ת
 תאומים, ר' נפתלי הירץ אבד"ק חילקאטש — ח"א, סי' ט, כט.
 תורק, ר' יצחק יעקב אבד"ק קאחאווקא — ח"ו, סי' כא, לב, צו, קו. ח"ז, סי' נד.

רשימת המקומות

א

אדוניאל — ח"ב, חוב' ה, סי' כ.
 אהודיטט (פי וואהליון) — ח"ד, סי' טו, נד.
 ח"ה, סי' טז, ח"ו, סי' מה, צב. ח"ז, סי' עו, קי.
 אויאוד — ח"ג, חוב' ד, סי' ד. ח"ד, חוב' ב, סי' יא.
 אומאן (פי קיוב) — ח"ז, סי' קכה. ח"ח, סי' יח; קונט' יא, הוספה, סי' ה.
 אונגוואר (מדינת הגר) — ח"ה, סי' כ.
 אונגעני (פי בסרביא) — ח"ו, סי' קה. ח"ז, סי' סא, קמט.
 אוראן (צרפת) — ח"ז, סי' צו.
 אורלי (פי גראדנא) — ח"ז, סי' טו, קת. ח"ט, סי' ה.
 אושאמיר — ח"ו, סי' סג.
 אזארקוב — ח"א, סי' פא, ק. ח"ב, סי' ה, נב. ח"ג, סי' מא. ח"ד, סי' כו, מז; הוספה "שערי אורה", סי' ו. ח"ז, סי' פג, קמד. ח"ח, סי' כב. ח"ט, סי' ב, כט.
 אזרוב (אזארוב) — ח"ב, חוב' ג, סי' כ. ח"ג, חוב' ג, סי' ט. ח"ט, חוב' ג, סי' ו. ח"י, חוב' ב, סי' ג.
 אטוואצק — ח"ד, חוב' א, "בית מדרש", סי' קל, קלח.
 איהומן (פי מינסק) — ח"ו, סי' יד, כא, טו, עא, פד. ח"ז, סי' טז, מב, סט. ח"ח, סי' יח.
 אייוואנקוב (אייוואנקאו, פי קיוב) — ח"ג, סי' כג. ח"ה, סי' מא. ח"ו, סי' פד. ח"ז, סי' יב, לט, ע, ק, קלב, קלו. ח"ח, סי' נו.
 איזביצא (לוב) — ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש" סי' לו. ח"ג, חוב' ד, ביי"מ, סי' קיט. ח"ד, חוב' א, ביי"מ, סי' קלד. ח"ט, חוב' ב, סי' ו.
 איניאווז (איניאווז, איניעווז, אוניאווז) — ח"א, סי' כה. ח"ג, סי' ה, מו. ח"ה, סי' יט, כ.
 ח"ו, סי' כב. ח"ז, סי' לג. ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' לט.

אכאטע (אחאטע, ווארשא) — ח"ט, סי' ג, כו.
 אליאפאליא (אלאפאליא, פי פודולסק) — ח"א, סי' מד. ח"ב, סי' יב, לה. ח"ג, סי' יו, לו, נג, טו. ח"ד, סי' טו. ח"ז, סי' עא, קלה.
 אלוסק (רוסיא) — ח"ט, חוב' ד, סי' יב. ח"י, חוב' ב, סי' יא.
 אלטונא — ח"ב, סי' ג, ה.
 אליטא (פי טובאלק) — ח"ו, סי' עד, עז, קג.
 אלכסנדר — ח"ד, סי' מ. ח"ג, חוב' ב, "בית מדרש", סי' פט. ח"ט, חוב' ג, סי' טו. ח"י, חוב' ב, סי' ה.
 אלכסנדראווסק — ח"ו, סי' יד. ח"ז, סי' מ. ח"ח, סי' לח. ח"א, חוב' א, סי' י.
 אלשאן — ח"ג, חוב' א, סי' יג; חוב' ב, סי' ו, ח; חוב' ד, סי' איב. ח"ט, חוב' א, סי' ה.
 אמשינאו — ח"ו, סי' מא.
 אנטווערפן (אנטוורפן) — ח"ו, סי' צה. ח"ז, סי' קמז. ח"ב, חוב' ה, סי' יא.
 אסטער (פי צערניגוב) — ח"ח, סי' מא.
 אסטרא — ח"א, סי' ה.
 אסטראווא — ח"א, חוב' א, סי' כא; חוב' ב, "עולת החדש", סי' ב. ח"ד, חוב' א, הוספה "אמרי ברוך".
 אסטראווצע (אסטראווצי, אסטראווצא) — ח"ב, סי' סא. ח"ד, סי' כד; הוספה, סי' ה. ח"ה, סי' ט. ח"ו, סי' ה, מא. ח"ז, סי' קכו. ח"י, סי' ג. ח"א, חוב' א, סי' יט; חוב' ג, "עולת החדש", סי' א, רע' 14.
 אסטראחאן — ח"ח, סי' פב.
 אסטראלענקא — ח"ז, סי' נט. ח"ה, קונט' ג, "יגדיל תורה", סי' ו.
 אסטראפאלע — ח"א, סי' טו.
 אפאטשנא (פי ראדום) — ח"ב, סי' מח, פט. ח"ג, סי' נט. ח"ד, סי' לו, צ. ח"ו, סי' כט. ח"ח, סי' נט.
 אפטא — ח"א, חוב' א, סי' ד; חוב' ג, סי' ט. ח"ב, חוב' ו, סי' טז. ח"ג, חוב' א, "בית מדרש", סי' פא; חוב' ג, סי' ט.

בראק (פי לאמוא) — ח"ד, סי עב. ח"ה, סי לא. ח"ו, סי כא. סו. ח"ז, סי צט.
ברוקלין (אמעריקא) — ח"ז, חוב' גיד, סי א. ח"ח, חוב' איב, סי ה; חוב' דיה, סי ד. ח"ט, חוב' ב, סי א.

ברג — ח"ז, סי קל.

בריגל — ח"ז, חוב' ה'ו, סי ט.

ברישאני (ברישאן, בסראביא) — ח"ז, סי מב. ח"ח, סי ג. ח"ט, חוב' ה, "שער דוד", סי ב.

בריינסק — ח"ז, סי מג. קמא.

בריסק דליטא — ח"א, חוב' ג, "עולת החדש", סי ט. ח"ב, חוב' ב, סי ה; חוב' ג, סי ז. יט; חוב' ו, סי ג. ח"ג, חוב' ב, "בית מדרש", סי צט; חוב' ד, סי יא; חוב' ה, סי ה. ח"ד, חוב' א, סי ח; חוב' ב, סי ח. ח"ט, חוב' ג, סי ט.

ברעזאחא — ח"ו, סי עו.

ברעזאן (גאליציען) — ח"א, סי מא. ח"ב, סי ק. ח"ג, סי ד. לז. ח"ד, חוב' ג, "שער יהונתן", סי ג.

ברעזין (ברעזינא, פי מינסק) — ח"א, סי קו. ח"ו, סי עג. ח"ז, סי לה. סט. ח"ח, סי עד. ח"ד, חוב' ד, סי ד. ח"ט, חוב' ב, הוספה "חסד לאברהם".

ג

גאמבין — ח"א, סי קו. ח"ד, סי סג.

גאסטינין (פי ווארשא) — ח"ד, קונט' יב, "שערי אורה", סי ה. ח"ה, סי ה. ח"ו, סי ט. ח"ט, חוב' ד, "בית מדרש", סי קט.

גור — ח"ו, סי מא. ח"ז, סי סט. ח"ט, סי לג. ח"ג, חוב' א, סי א.

גיראלט — ח"ה, סי כד.

גלאוואטשאוו — ח"א, סי יא. עט. קלו. ח"ב, סי סט. ח"ג, סי כט. ח"ז, סי פד. ח"ח, סי נב. ח"ט, סי ו. ח"י, קונט' א, "עולת החדש".

גערשינאווקי — ח"ח, סי יב.

גראבוי — ח"ב, חוב' ד, "שער החדש", עמ' יז.

גראיעווא — ח"ח, סי סח.

גריצא — ח"ו, סי לה. ח"ז, סי סג. סט.

ח"ד, חוב' א, סי ט. ח"ט, חוב' ג, סי ו. ח"ט, חוב' א, סי יב; חוב' ד, סי ב. ח"ז, חוב' גיד, סי ה.

ארמיאנסק (ארמיינסק) ח"ו, סי פב. קח. ח"ז, סי טז, מב, סט, קיט, קכט. ח"ח, סי פא. אשענטשין — ח"א, סי לה. עג. קג.

אשעצק — ח"ד, חוב' ג, הוספה "דברי ישיע".

ב

באברויסק — ח"ה, סי לא. ח"ו, סי כא, לב, מז, סו, פברפד. ח"ז, סי טז, ל, מ, מב, סב, סט. קכח. ח"ח, קונט' ח, הוספה.

באחמוט (רוסיה) — ח"ז, חוב' גיד, סי יב. באלגראד (פי בסראביא) — ח"ד, סי פא. ח"ה, סי כא, לא. ח"ו, סי לב, פ. ח"ז, סי כט, סט. פו. ח"ח, סי סא.

באלושטא — ח"ו, סי קב.

באלטא — ח"ז, סי סט, קכב.

באניהאד — ח"ח, סי כ; קונט' יא, "זכרון יעקב", סי א.

באקו — ח"ו, סי נא, סו. ח"ז, סי טו.

באר (אוקראינא) — ח"ח, חוב' איב, סי יא. בארדיאנקא — ח"ח, סי נו.

באראשי (פי וואהלין) — ח"ז, סי פה.

באראנאוויטש — ח"ב, חוב' ג, סי א; חוב' ה, סי יד. ח"ג, חוב' ג, סי ח. ח"ז, חוב' גיד, סי ו. ח"ח, חוב' איב, סי ח. בורדווען — ח"ב, סי מג.

בירזאלא (רוסיה) — ח"ז, חוב' ב, סי ז. בלאזוב — ח"ז, חוב' א.

בעלז (בסראביא) — ח"ז, סי עט. ח"ג, חוב' ב, "שער דוד", סי א.

בעלינטש (פי מאהלין) — ח"א, סי נט, פח, קכו. ח"ב, סי כו. ח"ג, סי נא.

בענין — ח"ו, סי מג. סו. ח"ז, סי סט. ח"ח, סי לו. ח"ג, חוב' ב, "בית מדרש", סי פח. ח"ד, חוב' א, ב"מ, סי קלה; חוב' ג, ב"מ, סי קמח.

בענדער — ח"ח, סי סט.

בראדי — ח"א, סי ח. ח"ד, סי ד, יג, סה, פה; קונט' יב, "שערי אורה", סי יג. ח"ה, סי לא. ח"ו, סי ב, לב. ח"ט, סי ל, לג. ח"ז, חוב' ה'ו, סי ב. ח"ח, חוב' איב, סי ג; חוב' ג, "אור פני יצחק", סי יב.

ד

דאברא — חי"ב, חוב' ה, "שער החדש",
סי' ה. חי"ג, חוב' ד, סי' יח; חוב' ה, סי'
ה. חי"ד, חוב' ב, סי' ד. חט"ו, חוב' א.
סי' ג, חוב' ב, סי' ט.
דאברין — חי"ג, סי' ז. ח"ד, סי' גב.
דאלעשטיץ — ח"ה, סי' י. ח"ו, סי' כד, לה.
ח"ז, סי' קב. חי"ג, חוב' ב, סי' ד; חוב'
ד, סי' ה.

דאמבראזא — ח"ח, סי' ד, פה.
דאנציג — חי"ט, חוב' ב, סי' יב.
דארנא — חי"ג, חוב' ה, סי' א.
דאשיב (פי' קיוב) — ח"ו, סי' עג, קמו.
דוואהרט — ח"י, קונט' א, סי' ה. חי"ח,
חוב' ד, סי' ז.

דווינסק (דענאבורג) — ח"ו, סי' לו, מב, צה,
צו. קד. ח"ז, סי' נו, קלא, קמב. ח"ח, סי'
ג, קונט' ג, "יגדיל תורה", סי' ג, לט, סט;
קונט' י, הוספה "תורת הובח". ח"ט, סי'
ג, ה. חי"ב, חוב' ד, סי' כג. חי"ב,
חוב' ד, סי' א. חי"ג, חוב' ד, סי' כא.
חט"ז, חוב' ג, סי' ז. חי"ז, חוב' ה, סי'
יח.

דוקלא — ח"ד, סי' כה. חט"ז, חוב' ג, סי' י.
דושאנקאיע (דשאנקו, רוסיא) — ח"ז, סי'
קלו. חט"ז, חוב' א, סי' טו; חוב' ג, סי'
כ; חוב' ד, סי' ו. חי"ז, חוב' א, סי' ו;
חוב' ג, סי' ב; חוב' ה, סי' טו. חי"ח,
חוב' א, סי' יח. חי"ט, חוב' א, סי' טו.
דוירעוויץ — חי"ט, חוב' א, סי' ג.

דינוב — ח"א, סי' ה.
דיסלדורף — ח"ח, סי' יד.
דעמבלין — חי"ב, חוב' ד, סי' יז; הוספה
"שער החדש"; חוב' ה, "בית מדרש", סי'
כז; חוב' ו, ה"גל" סי' מא.

דענאבורג — ראה דווינסק.
דראהביטש — חי"ג, חוב' ה, סי' כב. חי"ד,
חוב' א, סי' ד. חי"ט, חוב' ב, סי' יד.
דרישקופאליע (דרושקופאליא, פי' וואהלין) —
ח"ג, סי' לא. ח"ד, סי' יא, סט, פת, פט;
קונט' יב, "שערי אורה", סי' יא. ח"ו, סי'
גד. ח"ז, סי' לב.

ה

האמעל (פי' מוהליב) — ח"ו, סי' יד.
האנשעוויטץ — ח"ח, סי' כ.

האפנונגסטאל — ח"ז, סי' ז.

האראדישץ (פי' קיוב) — ח"ח, סי' פו.
האראדינצע (פי' וואהלין) — ח"ז, סי' צג.
הוסיאטין — חי"ז, חוב' ה, סי' ד. חי"ח,
חוב' א, סי' ד. חי"ט, חוב' ב, סי' ו.
הוראדנא — ח"ג, סי' סב. ח"ז, סי' ל.
הינטשעש — ח"ז, סי' יח.
העריסבורג (האריסבורג, אמריקא) — חי"ג,
חוב' א, הוספה "שער אליהו"; חוב' ב,
סי' יט.

הרומליב (גאליציען) — ח"ו, סי' עה.

ו

וואדיסלאו — ח"ד, סי' כב.
וואלאדארקע — ח"ו, סי' פו.
וואלאמין — חי"ב, חוב' ה, "בית מדרש",
סי' לח. חט"ו, חוב' א, סי' יא. חט"ז,
חוב' ג, סי' ו; חוב' ד, סי' יב. חי"ז, חוב'
ה, סי' י. חי"ח, חוב' א, סי' א. יד.
וואלבראם — ח"א, סי' מו, נו.
וואלרשטיין — ח"ו, סי' פו.
וואנוואליץ — חי"ב, חוב' ו, סי' כד. חי"ח,
חוב' א, סי' ב.

וואסקי (פי' קאנוא) — ח"ו, סי' פד. ח"ז,
סי' כה.

ווארשא (ורשא) — ח"א, סי' א, ג, יח, יח,
כ, כח, לב, מ, נא, נב, נג, ס, סא, סט,
פ, פו, צ, צב, צט, קא, קח, קיד. ח"ב, סי'
א, ב, ה, יא, כ, לא, מא, מב, מד, מט, נח,
סב, סה, עא, עג, פא, פג, פד, פה, צב, צו,
צט, קא. ח"ג, סי' א, ב, ה, ט, יג, יד, טו,
כ, כז, כז, לג, לט, נב, נז, סו. ח"ד, סי'
א, ב, יח, כא, מא, מב, מט, סד, עח, פג,
קונט' יב, הוספה, סי' א, ג, עמ' 31. ח"ה,
סי' א, ה, יג, כג, כח, כט, לא, לג, לט.
ח"ו, סי' ב, ג, יב, טו, יח, יט, כה, כז, לב,
מט, נא, עא, פד, פה, פה, פט. ח"ז, סי' טז,
כג, לא, מב, מז, קו, קיא, קמב. ח"ח, סי'
ו, יח, כא, לט, מז, סז, פח. ח"ט, סי' א, ה,
הוספה "שער יצחק", סי' ה; קונט' ג, סי'
כב, כז, כח, לח; הוספה "יגדיל תורה", סי'
ג. ח"ט, סי' לד. ח"י, סי' ב, ט; קונט' א,
"עולת החדש", עמ' 6; קונט' ב, סי' ה.
חי"א, חוב' א, סי' ג, ח, טו, יז; חוב' ב,
סי' ח, ט, יג; חוב' ג, סי' ב, ו, יא, טו, יז,
הוספה "עולת החדש", סי' ה, ח; חוב' ד, ה,

סי' ב, יג, יד, טז, יז. ח"ב, חוב' א, סי' י, יז, כ; חוב' ב, סי' ג, כא; חוב' ג, סי' ח; חוב' ד, סי' ז, יא, טז; חוב' ה, סי' טז, יז, כא, "בית מדרש", סי' כז; חוב' ו, סי' א, יב, כב, "בית מדרש", סי' מז, נב, נח, נט, סג. ח"ג, חוב' א, סי' יד, "בית מדרש", סי' טז, סט, עב, פ; חוב' ב, סי' א, י, "בית מדרש", סי' צא, צג, ק; חוב' ג, סי' יב, "בית מדרש", סי' קה, קז; חוב' ד, סי' כד, "בית מדרש", סי' קיב, קיז, קיח, קכא. ח"ד, חוב' א, סי' י, הוספה "שער שלמה"; הוספה "בית מדרש", סי' ככה, ככו, ככת, קלאקלג; חוב' ב, סי' ב, הוספה "שער שלמה"; חוב' ג, סי' ו, "בית מדרש", סי' קמו, קן. חט"ו, חוב' א, סי' יב; חוב' ג, סי' ט, חט"ז, חוב' ב, סי' ד, יא; חוב' ג, סי' ה, ת, כב; חוב' ד, סי' ה, טו. ח"ז, חוב' ב, סי' ב, ו, ט; חוב' ה, סי' ז, יג. ח"ח, חוב' איב, סי' א; חוב' ג, "אור פני יצחק", סי' ט, ח"ט, חוב' א, סי' ו, ז, יא; חוב' ב, סי' ה, טו.

חויבאדון — ח"ז, סי' נ, ח"ח, סי' כז.
חויטעפסק (חויטעבסק) — ח"א, סי' צד, קיא.
ח"ב, סי' כה, מז, עז. ח"ג, חוב' ה, סי' א.

חויטעטקא (פ' מוהליב) — ח"ו, סי' כא.
חויטשין (פ' קאליש) — ח"א, סי' לט, עז.
קכה. ח"ב, סי' ל, עב. ח"ג, סי' ז, מז.
מח. ח"ו, סי' כז. ח"ז, סי' ד.

חויילנא — ח"א, סי' טז, לג, קי. ח"ב, סי' לב, נא.

חויילקאטש — ח"א, סי' ט, כט.
חוינדאווי — ח"ז, סי' פכ. ח"ח, סי' יא. חט"ו, חוב' ב, סי' ב.

חויניצא — ח"ג, סי' לו. ח"ז, סי' מד.
חויסקי — ח"ו, סי' עז.
חויסקיט — ח"ז, סי' כג.
חוייערשוב — ח"א, סי' יז.

חוישגראד (פ' פלאצק) — ח"א, סי' צג. ח"ו, סי' קה.

חוישנאווא (פ' חויילנא) — ח"ה, סי' ד. ח"ו, סי' ג. ח"ז, סי' עח. חט"ו, חוב' א, סי' ג; חוב' ג, סי' יא; חוב' ד, סי' טז.
חוישניץ — ח"ט, סי' לח.

חוישקאווי — ח"א, חוב' ב, סי' א; חוב' ג, סי' ג; חוב' ד, סי' ז. ח"ב, חוב' א, סי' ט. ח"ג, חוב' ד, סי' יב.
חולאדאווי — ח"ט, סי' לט. ח"ב, חוב' ו, סי' ה.

חולאשצווע (חולאשצאווא, פ' קיעלץ) — ח"ז, סי' כד. ח"ח, סי' עח. ח"ג, חוב' ג, סי' טו.

חוראנוב (אונגארן) — ח"ו, סי' עז.
חושלקאווא (פ' גראדנא) — ח"ב, סי' ז, מה.

ז

זאגוראווי (זאגראווי) — ח"ב, סי' לד, עז.
ז"ו, סי' יג, קח. ח"א, חוב' ג, סי' יב.
ז"ג, חוב' ה, סי' [טז].

זאוויחאסט (פ' ראדום) — ח"ד, סי' כה, נה.
זאוויערצא (זבירצה) — ח"ז, סי' טז, קל.
ז"ח, סי' פ, ח"ז, חוב' ה, סי' ה.
זאלודאק — ח"א, חוב' ב, "עולת החדש", סי' ה. ח"ב, חוב' ב, סי' ד; חוב' ה, סי' ג.

זאמושטש (זאמישטץ, זאמושץ, זאמושטץ) — ח"ד, קונט' יב, "שערי אורה", השמטות, סי' ב. ח"ו, סי' יד, מז, סו, קח.
זאראמב (פ' לאמזא) — ח"ו, סי' יג. ח"ז, סי' נח.

זארנאווי (זשארנאווע, זארנאוויץ, זרנביץ) — ח"א, סי' י, סד, טז. ח"ג, סי' לב.
ז"ד, סי' מ. ח"ו, סי' צו, קח. ח"ז, סי' טז. ח"ח, סי' סד. ח"א, חוב' ב, סי' יג.
ח"ב, חוב' ג, סי' ו; הוספה "וישב משה"; חוב' ו, "בית מדרש", סי' מה. ח"ג, חוב' ד, סי' קיג. חט"ו, חוב' ב, סי' יג.

זגאריצא (בסרביא) — ח"ד, סי' עה. ח"ו, סי' יא, קח. ח"ז, סי' טז, נה, סא, סט, קמט. ח"ח, סי' עט.

זגערש (זגערש) — ח"ה, סי' יא, א. ח"ז, סי' מב. ח"ב, חוב' ב, סי' ו.
זדונסקאואליא — ח"ו, סי' סו. ח"ז, סי' סט. ח"ט, קונט' א, הוספה "שער יצחק", סי' ה.

זוואלין — ח"ז, סי' סט.
זוואניץ — ח"ח, סי' ל.
זווייעל (פ' וואהלין) — ח"ז, סי' טו, טז.
ז"ח, סי' לא, סו.
זיראדאו — ח"ז, סי' סה.

טראסטיגען — ח"ב, חוב' ג, הוספה "שער החדש".
 טרלא — ח"א, סי' קיח. ח"ב, סי' מ, עט.
 ח"ז, סי' כג.
 טשיזאוע (טשיזועען) — ח"ד, סי' לא, סב.
 סה. ח"ו, סי' [יא], גו.
 טשעורניק (טשעמרגניק ? פי' לובלין) — ח"ה, סי' לא.
 טשעכאנאוי — ח"א, סי' יב.
 טשעכאנאזי (ציכנובצי) — ח"ד, קונט' יב, "שערי אורה", השמטות, סי' ה. ח"ו, סי' מז.
 טשעליאבינסק — ח"ח, סי' סט.
 טשענסטחוב (טשענסטחאח) — ח"ח, סי' כא.
 ח"ט, קונט' א, "שער יצחק", סי' ג. ח"י, ג.
 חוב' א, "בית מדרש", סי' עז; חוב' ב, ה"ל, סי' פה; חוב' ג, ה"ל, סי' קה. ח"י, ד, חוב' ג, ה"ל, סי' קנא.
 י
 יאדימאז — ח"ז, חוב' גיד, סי' ח.
 יאזלאוויץ (גאליציען) — ח"ד, סי' ט. ח"ו, סי' נו.
 יאלטא — ח"ד, סי' עג. ח"ו, סי' קב. ח"ז, סי' קל. ח"ח, סי' מה.
 יאנאז (שעלעצן) — ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' נו. ח"ג, חוב' א, ה"ל, סי' עג.
 יאנוב (לוב) — ח"ג, חוב' א, "בית מדרש", סי' עז.
 יאס (רומעניען) — ח"ב, סי' פ.
 יאסלא — ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' כ.
 יוואנגראדעמבלין — ראה : דעמבלין.
 יוזעפאף (יוזעפאח, בילג) — ח"ב, חוב' ה, סי' כ; חוב' ה, סי' י. ח"ג, חוב' א, סי' טו. ח"ט, חוב' ג, סי' יז. ח"ז, חוב' ה, סי' יב.
 יעזוף — ח"ד, סי' מ.
 יעליסאועטגראד — ח"א, סי' מב.
 יענדורעוויב (יענדורעווי) — ח"א, סי' מט, סג, פב. קכא. ח"י, ד, חוב' ג, הוספה "דברי ישעי".
 יעקאטערינאסלאו — ח"ה, סי' ל. ח"ו, סי' לא. ח"ז, סי' ל.

זלאטשוב (זלאטשעו) — ח"א, חוב' ב, סי' י; חוב' ג, סי' י; חוב' ד, סי' יב. ח"ב, חוב' א, סי' כד; חוב' ב, סי' יב; חוב' ד, הוספה "שער יוסף"; חוב' ה, "בית מדרש", סי' נז, סב. ח"ג, חוב' א, "בית מדרש", סי' עט; חוב' ב, ה"ל, סי' צז; חוב' ד, ה"ל, סי' קיא. קיד. ח"ד, חוב' ג, ה"ל, סי' קמב.
 זסלב (פי' וואהלין) — ח"א, סי' עב. ח"ב, סי' לח.
 זעלוב — ח"ב, חוב' ג, סי' יד.
 זריווקא — ח"ז, סי' ז.
 זשאדאני (קשאדאני, ארץ הגר) — ח"ד, סי' לה, סא, עט, פו. ח"ה, סי' כד. ח"ו, סי' כג.
 זשורוב — ח"ט, חוב' ב, סי' ז.
 ח
 חארזיל (פי' פלאצק) — ח"ב, סי' צח.
 חארקאוו — ח"ח, סי' סח.
 חאטשיוואטי (פי' פאדאל) — ח"ז, סי' עה.
 חברון — ח"ו, סי' יד.
 חמעלניק — ח"ג, חוב' ב, סי' ג.
 חעלמא (חעלם) — ח"א, חוב' א, סי' כ. ח"י, ג, חוב' א, סי' יא.
 ט
 טאמאשאוו (טאמשוב) — ח"ד, סי' צב. ח"ו, סי' לב, לט, סה. קח. ח"ז, סי' טז, מא.
 טאמאשוב (לוב) — ח"א, חוב' ג, סי' יז; חוב' ד, סי' טז.
 טאלטשאוו (בארץ הגר) — ח"ד, סי' סא.
 טארנא (טארנוב) — ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' לג. ח"ג, חוב' ב, סי' ב; חוב' ד, "בית מדרש", סי' קטז.
 טארצין (פי' ווארשא) — ח"ו, סי' לא, צה.
 ח"ז, סי' פא, קטז. ח"ח, סי' נה. ח"ט, סי' ז.
 טאשקענט — ח"ז, סי' קד.
 טולישקאוו (פי' קאליש) — ח"ה, סי' מה. ח"ח, סי' נז.
 טושין (פי' פיעטרכוב) — ח"ה, סי' לא.
 ח"ו, סי' יג, לב, סו, קח. ח"ז, סי' טז, צה. ח"ב, חוב' ה, סי' ט.
 טיסמיניץ — ח"ד, סי' גט.
 טעלז — ח"ז, סי' נב, קמג.

ירושלים — ח"ג, סי סה. ח"ה, סי כא. לא.
 ח"ו, סי יג, לב, סו, פה, צה. ח"ז, סי
 מב, פא. ח"ח, סי ד. ח"א, חוב' א, סי
 יא. ח"ג, חוב' ד, סי כג. ח"ד, חוב' א,
 הוספה "שער אלימלך"; חוב' ג, סי ד;
 חוב' ד, סי ד. ח"ט, חוב' ב, סי ג.
 ח"ט, חוב' ד, סי ג. יח. ח"ח, חוב' איב,
 סי ו. ח"ט, חוב' א, סי יב; חוב' ב,
 הוספה "חסד לאברהם".

ל

לאבאוא (ליבאוא) — ח"א, חוב' דה, סי
 ז. ח"ב, חוב' א, סי כז. ח"ז, חוב' ה, סי
 יז.

לאדו (לודו) — ח"ד, סי כב, סג, פ, צד.
 ח"ה, סי יח. ח"ו, סי צה, צח. ח"ז, סי
 טז. ח"ח, סי סה, עה; קונט' ג, "יגדיל
 תורה", סי ו. ח"א, חוב' ב, סי יג; חוב'
 דה, סי כ. ח"ב, חוב' א, סי יח; חוב'
 ב, סי יא; חוב' ה, "בית מדרש", סי ל;
 חוב' ו, סי ז. ח"ג, חוב' ד, "בית מדרש",
 סי קכד; חוב' ה, סי ה. ח"ט, חוב' א,
 סי ב. ח"ז, חוב' ג, סי ד.

לאייעו (פי מינסק) — ח"ה, סי כב, ל. ח"ו,
 סי לב, מז.

לאמוא (לומזה) — ח"ד, סי סב. ח"ב, חוב'
 ה, "בית מדרש", סי יט, כא.

לאנגברענטש, גודש"י (אמעריקא) — ח"ט, ז,
 חוב' ב, סי ת. ח"ז, חוב' ה, סי ב.
 לאסאנדזשעלעס (אמעריקא) — ח"ב, חוב'
 ב, סי טז; חוב' ג, סי טז. ח"ד, חוב' ב,
 סי ת. ח"ט, חוב' ד, סי י. ח"ט, חוב'
 א, סי י; חוב' ב, סי ב.

לאסק — ח"א, סי ג. ח"ה, סי כג.

לאסקראו — ח"ו, סי כ, צ. ח"ז, סי מ.

לאפאשנא — ח"ז, סי טז, מב, מה.

לאפי — ח"ב, חוב' ה, סי ד. ח"ג, חוב'
 א, סי יג; חוב' ב, סי יד; חוב' ג, סי יב.
 ח"ד, חוב' ב, סי י. ח"ט, חוב' א, סי
 ה; חוב' ג, סי יח. ח"ט, חוב' א, סי
 ה; חוב' ד, סי ד. ח"ז, חוב' ה, סי טז.
 לאפיטש — ח"א, סי קה. ח"ב, סי י, טז.

לאקאש (פי וואהלן) — ח"א, סי סה, פה,
 קיב. ח"ב, סי יד, כב, מז, ע, צד. ח"ג,

סי יב, מב, סג. ח"ד, סי י, לו, נג, סה.
 פח; הוספה סי ז. ח"ה, סי י, כ, לא, לה.
 מא. ח"ו, סי יא, כ, ל, לב, לה, נה, סב, סו,
 פה, קא. ח"ז, סי טז, לו, מב, סט, ע,
 קיג, קיח, קלג. ח"ח, סי ה, כב, ל, מז, עא,
 פב; הוספה "יגדיל תורה", סי א; הוספה
 "זכרון יעקב", סי ג. ח"ט, סי ב. ח"א,
 חוב' א, סי יג; חוב' ב, סי ב; הוספה
 "עולת החדש", סי ד; חוב' ג, סי טז;
 חוב' דה, סי כ. ח"ב, חוב' א, סי יז;
 חוב' ג, סי יב; חוב' ד, סי ג; חוב' ה,
 סי ב; הוספה "שער החדש", סי א; חוב'
 ו, סי ב. ח"ג, חוב' א, סי ה; חוב' ב,
 סי א; חוב' ג, סי ה; חוב' ד, סי ב,
 יח; חוב' ה, סי ב. ח"ד, חוב' א, סי א,
 ב; הוספה "שער שלום"; חוב' ב, סי ב;
 הוספה "שער שלום". ח"ט, חוב' א, סי
 א; חוב' ב, סי ה; חוב' ג, סי ב. ח"ט,
 חוב' א, סי א; חוב' ב, סי א; חוב' ג,
 סי א, יב, יג; חוב' ד, סי ז, טז. ח"ז,
 חוב' א, סי ב, ד; חוב' ב, סי א, ג, ח;
 חוב' גיד, סי ז; חוב' ה, סי א, [כ].
 ח"ח, חוב' איב, סי י.

לבוב — ח"ב, סי ה. ח"ב, חוב' ה, "בית
 מדרש", סי לו; חוב' ו, הנ"ל, סי מד.
 ח"ג, חוב' א, "בית מדרש", סי עה; חוב'
 ב, הנ"ל, סי פד; חוב' ד, סי טז. ח"ט,
 חוב' ב, סי טז.

לובלין — ח"א, סי סה. ח"ג, סי יח.
 ח"ב, חוב' א, סי יז; חוב' ה, סי כא.
 ח"ג, חוב' ב, סי ב; חוב' ג, סי ד.
 ח"ט, חוב' א, סי יב; חוב' ב, סי א;
 חוב' ג, סי א.

לוביטש (פי ווארשא) — ח"ב, סי לג.

לובראנץ — ח"א, סי לה. ח"ט, סי לו.

לוברטוב — ח"ג, סי מג.

לוטימירסק (ליטומירסק) — ח"א, סי לו, ג,
 עו. ח"ב, סי גו, פח. ח"ג, סי סה. ח"ד,
 סי נט. ח"ז, סי סט.

לונדון (אנגליא) — ח"ו, סי מו, עא, פג,
 פד. ח"ז, סי טז, כט. ח"א, חוב' א, סי
 כב; חוב' ב, סי ט. ח"ד, חוב' א, הוספה
 "שער מנשה". ח"ז, חוב' ה, סי ט.

ליבוי (לטביא) — ח"א, חוב' דה, סי סו.

ליידיסמיטה (אפריקא הרומית) — ח"ב, סי
קג. ח"ג, סי כד. ח"ד, סי יח. ח"ה, סי
כ.

לייפציג — ח"ה, סי כה.

לינטשיץ — ח"א, סי ע.

ליסא — ח"ד, סי נח.

ליעזו (אנגליא) — ח"א, חוב' דה, סי יח.

ליפנא — ח"ד, סי נח. ח"ב, חוב' ה, "בית
מדרש", סי לה.

ליקאווא (ליקאוו) — ח"א, סי ד. ח"א,

חוב' דה, סי י. ח"ב, חוב' א, סי יב;

חוב' ב, סי ט; חוב' ג, סי כג; חוב' ד,

"שער החדש", עמ' יז. ח"ג, חוב' ג,

"בית מדרש", סי קד.

לענטשנא — ח"ט, קונט' ה, הוספה "שער

יחזקאל". ח"י, קונט' א, סי י; קונט' ב,

"כבודה של תורה". ח"א, חוב' ב, סי

יא; חוב' ג, סי טז; חוב' דה, סי כא.

ח"ב, חוב' א, סי ז; חוב' ב, סי כג; חוב'

ה, סי יח. ח"ג, חוב' א, הוספה "כבודה

של תורה"; חוב' ב, הוספה "גל"; חוב' ג,

הוספה "גל"; חוב' ד, הוספה "גל"; חוב'

ה, הוספה "גל". ח"ד, חוב' א, הוספה

"גל"; חוב' ב, הוספה "גל"; חוב' ג, הוספה

"מנחת חנוך". ח"ט, חוב' ב, הוספה

"כבודה של תורה"; חוב' ג, הוספה "גל".

ח"ט, חוב' א; חוב' ב. ח"ז, חוב' א,

הוספה "גל". ח"ח, חוב' א, הוספה

"גל"; חוב' ג, הוספה "גל".

לעסינקא (פ' קיוב) — ח"ז, סי עד.

מ

מאדין — ח"ב, חוב' ב, סי יד; חוב' ה,

סי ט. ח"ג, חוב' ג, סי יב; חוב' ה,

סי ט.

מאזייק (פ' קאווא) — ח"ו, סי סא. ח"ז,

סי מח. ח"ח, סי מב.

מאטעלע (מוטיל) — ח"ט, חוב' א, סי א;

חוב' ב, סי יז.

מאזיזיטש (פ' וואהלין) — ח"ה, סי לא.

מאישאד (פ' קאווא) — ח"ו, סי נג. ח"ז,

סי מ. ח"ח, סי לה. סג.

מאירזיטשוב (פ' קיוב) — ח"ח, סי ח.

מאלין (פ' קיוב) — ח"ו, סי סו. ח"ז, סי

סז. קג. כז. ח"ח, סי סב. ח"ז, חוב' ב,

סי יא. ח"ח, חוב' א, סי טו.

מאנדרוועז — ח"ז, סי קלח.

מאנטיבא (אפריקא הרומית) — ח"ו, סי כט.

מאנשעסער (ענגלאנד) — ח"ח, חוב' ג,

"אור פני יצחק", סי י.

מאציוב — ח"א, חוב' א, סי כ.

מאקאווי — ח"ט, סי כט.

מאקארוב (פ' קיוב) — ח"ו, סי יד.

מארקילעשט — ח"ב, חוב' ג, סי כא.

מונקאטש — ח"ח, סי נד.

מוסקבה (מאסקווא) — ח"ד, חוב' ד, סי ד.

ח"ז, חוב' ה, סי יח. ח"ט, חוב' ב,

הוספה "חסד לאברהם".

מוראזיעווא — ראה מאזייק.

מיאסקיבא — ח"ז, סי נג. קא. ח"ח, סי

פב.

מינכען — ח"ח, קונט' ד, "משנת ר' יעקב",

עמ' 2.

מינסק — ח"ח, קונט' יא, "זכרון יעקב",

סי ד.

מיראפאלו (מיראפאליא) — ח"ד, סי נ. ח"ז,

סי מט. ח"ח, חוב' א, סי יא.

מעזבוז — ח"א, חוב' א, סי ה.

מעליטאפאל (אוקריינינה) — ח"ז, חוב' ד,

סי יג. ח"ז, חוב' א, סי ג; חוב' ג, ד,

הוספה "מפני תקון העולם". ח"ח, חוב'

א, הוספה "גל".

מעליץ (גאליציען) — ח"א, סי ה. ח"ב,

סי סא.

נ

נאוואלעקסאנדריא (גליל לובלין) — ח"ז,

סי עב.

נאווא"ארחאנגילסק (פ' חערסאהן) — ח"ב,

סי יח.

נאוואזיטעפסק — ח"א, סי קט. ח"ב, סי

כד. ח"ה, סי לא. ח"ו, סי ח. עט. ח"ז,

סי יג. טו. מב.

נאוואהרדאק — ח"ב, סי ד. ח"ד, סי לא.

ח"ו, סי נא. ח"ז, סי עא. ח"ב, חוב' ה,

סי ז.

נאוואמינסק — ח"ה, סי מב.

נאוויזוואר — ח"א, חוב' ב, סי א; חוב'

ג, סי ג; חוב' דה, סי ד. ח"ב, חוב'

א, סי ט. ח"ג, חוב' ד, סי יב.

רשימת המקומות

חט"ז, חוב' א, סי' ז. חט"ז, חוב' גיד, סי'
ז; חוב' ה, סי' ב. חט"ז, חוב' א"ב, סי' ב.
סאקלי (פי' לאמזע) — חט"א, סי' קג, חט"ב,
סי' טו, נז. חט"ג, סי' כב, סא. חט"ד, סי' ז.
מו, צג, קונט' יב, "שערי אורה", סי' י.
חט"ה, סי' לו, חט"ו, סי' מד, חט"ז, סי' י.
חט"ח, סי' כה, נג, פו, חט"א, חוב' ג, סי'
ז; חוב' ד"ה, סי' ג. חט"ב, חוב' ב, סי' י;
חוב' ה, סי' ה; חוב' ו, סי' טו, חט"ג, חוב'
א, חוספה, סי' יח; חוב' ב, סי' א, יג; חוב'
ה, סי' ג. חט"ד, חוב' ג, סי' ב. חט"ז, חוב'
ה, סי' כא, חט"ח, חוב' א"ב, סי' ט; חוב'
ד"ה, סי' ו.
סאקלוב (סאקלאו) — חט"ב, חוב' ה, סי'
ז; חוב' ו, סי' ז.
סארנאק — חט"ב, חוב' ה, סי' טו.
סוגנא (פי' קוטאני) — חט"ה, סי' כו, חט"ז, סי'
נא. חט"ח, סי' מו.
סויסלאץ — חט"ג, סי' סב.
סטאוויסק — חט"ז, חוב' גיד, סי' יא.
סטאווישין (פי' קאליש) — חט"ב, סי' סד, חט"ז,
סי' טו.
סטאניסלאב (סטאניסלאו) — חט"ו, סי' פח.
חט"ב, חוב' ו, "בית מדרש", סי' מב.
סטאניסלאוויצק — חט"ג, סי' יז.
סטנאב — חט"ח, סי' לג; קונט' יא, "זכרון
יעקב", סי' ב.
סטעפעניץ (פי' קיוב) — חט"ב, סי' פו, חט"ד,
סי' לח, ע, פח. חט"ה, סי' כ. חט"ו, סי'
סו, פו, חט"ז, סי' טו, לד, סט, פו, חט"ח,
סי' כו, חט"ט, סי' ד.
סטערדין — חט"ד, חוב' ג, "שער יהונתן",
סי' ד.
סטראנד (אפריקא הדרומית) — חט"ב, חוב'
ה, סי' יז. חט"ג, חוב' א, סי' ז; חוב' ב,
סי' ז; חוב' ד, סי' י; חוב' ה, סי' יג. חט"ד,
חוב' ב, סי' ז. חט"ז, חוב' א, סי' טו.
סטרויעגאוא (פי' פלאצק) — חט"ג, סי' כה,
לח.
סלאבאדקא (סלאבדוקא) — חט"ו, סי' פג, פד,
חט"ז, סי' טו.
סלאוואטיש (פי' שעדליץ) — חט"ה, סי' לא.
חט"ו, סי' לב, סו, עה, פו, חט"ז, סי' טו,
מב, סט, עז, חט"ח, סי' מח.
סלאוואקא (פי' קעלץ) — חט"ב, סי' צ.

גאסוואקא (פי' צריגוב) — חט"ו, סי' סו, חט"ז,
סי' טו, כו, מב, סט, חט"ח, סי' פז.
גאראדיטש — חט"ז, סי' מב.
גאשעלסק — חט"א, סי' ז, גו, קא. חט"ב, סי'
יו, גו, פו, חט"ה, סי' ו, חוספה, "שערי
אורה", סי' ת. חט"ה, סי' לה, חט"ז, סי' מה.
חט"ט, סי' לא, חט"ד, חוב' ג, "בית מדרש",
סי' קמו. חט"ז, חוב' ב, סי' ו.
גויארק (אמעריקא) — חט"א, חוב' ד"ה, יט.
חט"ב, חוב' א, סי' כה, חט"ג, חוב' ב, סי'
יז; חוב' ג, סי' ו; חוב' ד, סי' ט; חוב' ה,
סי' ד. חט"ד, חוב' א, סי' ו. חט"ז, חוב'
א, סי' י; חוב' ג, סי' ד. חט"ז, חוב' א,
סי' ת, יח, יט; חוב' ב, סי' ג; חוב' ג,
סי' ג; חוב' ד, סי' יד. חט"ח, חוב' א"ב,
סי' ה.
ניזבאדקרימבאלאווא (פי' גראדנא) — חט"ו, סי'
סו, עז, חט"ז, חוב' ב, סי' ז. חט"ז, חוב'
ב, סי' טו.
ניעזין — חט"ח, סי' סט.
ניעשויעז (נעשויעז) — חט"ז, סי' טו, כא, מב.
חט"ח, חוב' ג, "יגדיל תורה", סי' ד. חט"ב,
חוב' א, סי' ה, כח; חוב' ה, סי' ו. חט"ו,
חוב' ב, סי' י. חט"ז, חוב' ב, סי' ט. חט"ז,
חוב' א, סי' ו.
ניקאפאל — חט"ה, סי' לא, חט"ו, סי' ת, עט.
חט"ז, סי' טו, מב.

ס

סאווראב (פי' וואהלין) — חט"ד, סי' צה.
סאווראן (פי' פאדאל) — חט"ח, סי' יג.
סאכטשוב (סאכאטשאב) — חט"א, סי' קכב.
חט"ג, סי' י, יח, מ. חט"ד, סי' עב, חט"ה, סי'
צד, חט"ט, חוב' א, "שער יצחק" סי' ה.
סאכאטשין — חט"ב, סי' צו.
סאמבאר ישן — חט"ד, סי' כה, מד, חט"ה, סי'
כה, חט"ו, סי' לב, חט"ז, סי' טו.
סאמפאלנע (קאליש) — חט"א, חוב' ד"ה, סי'
ה. חט"ב, חוב' ג, סי' י; חוב' ו, סי' ד.
חט"ג, חוב' ד, סי' ג.
סאניק — חט"ט, חוב' א, סי' ו.
סאסנאוויצע (סאסנאוויצ, סאסנאוויץ) — חט"ד,
סי' טו, חט"ז, סי' יא, חט"ח, סי' מג, חט"ג,
חוב' ג, סי' ז. חט"ד, חוב' ב, סי' ט.
חט"ו, חוב' ב, סי' א, ו; חוב' ג, סי' א.

מפתח ל"שערי תורה"

פאדעמצע — ח"ו, סי קח. ח"ו, סי סט.
 פאדעמבין — ח"ד, סי עז. ח"ו, סי סט.
 פאלעניצא (פ' ווארשא) — ח"ו, סי צג.
 פאריש — ח"ה, סי כב, לא, לב. ח"ו, סי יד, סו, צא. ח"ו, סי מב, סט.
 פאריצק (פ' וואהלין) — ח"ו, סי יב, גה, סו.
 ח"ו, סי טו, כ. ח"ה, סי לב.
 פונזן — ח"א, סי יג. ח"ו, סי קל.
 פולטוסק (פאלטוסק) — ח"ד, סי ה, ל, נא, סו. ח"ה, סי ג, יד, מ. ח"ו, סי ז, לו, סט. ח"ו, סי צח, קכג. ח"ה, סי כד, עב.
 ח"ט, סי כה, מא. ח"ל, קונט' א, סי ד.
 ח"א, חוב' ג, "עולת החדש", סי ד; עמ' 15; חוב' דה, סי א. ח"ב, חוב' א, סי ח; חוב' ב, סי יב; חוב' ג, סי יז; חוב' ד, סי ו; חוב' ה, סי יא; הוספה "בית מדרש", סי נא. ח"ג, חוב' א, סי טז; חוב' ב, סי ה, יב; חוב' ד, סי כא. ח"ד, חוב' א, הוספה "שער חיים".
 פטרסבורג — ח"ג, חוב' ד, סי כא.
 פיאטניצא — ח"א, סי לו.
 פיסטבורג (אמעריקא) — ח"ד, חוב' ד, סי ה. ח"ו, חוב' ג, סי יט.
 פילאב (פילאוו, פולאוו) — ח"ו, סי טו, כג.
 ח"ב, חוב' א, סי כב. ח"ג, חוב' ג, סי יב. ח"ד, חוב' א, "בית מדרש", סי קכו. ח"ו, חוב' ד, סי סא.
 פילאדעלפיה (אמעריקא) — ח"ג, חוב' א, "שער אליהו"; חוב' ה, הנ"ל. ח"ד, חוב' א, הנ"ל.
 פילטץ (פילץ) — ח"א, סי סד. ח"ג, סי לב.
 ח"ד, סי מ; קונט' יב, "שערי אורה", סי ו (י).
 פינסק — ח"ט, חוב' א, סי א.
 פיעטרקוב — ח"א, סי עג. ח"ו, סי מב.
 ח"ב, חוב' ה, סי כ. ח"ג, חוב' ג, סי ג.
 פלאחנא — ח"ו, סי קכד.
 פלאצק — ח"א, סי כג, סב. ח"ד, סי גב.
 פלוגיאן (פ' קאונא) — ח"ו, סי ס, קמח. ח"ח, סי עז.
 פלונסק — ח"א, סי כה, צו. ח"ו, סי סו.
 ח"ח, סי סה. ח"ט, סי ל, לט; קונט' א, "שער יצחק", סי ב. ח"ב, חוב' ד, סי יד; חוב' ה, סי יב. ח"ו, חוב' א, סי

סלאנימא (סלאנימ) — ח"ג, חוב' ד, סי א.
 ח"ד, חוב' א, סי ג. ח"ו, חוב' א, סי ה.
 סלופצא (סלופצי, פ' קאליש) — ח"א, סי צח. ח"ב, סי קב. ח"ד, סי עז. ח"ה, סי לו. ח"ו, סי ה, יד. ח"ו, סי סט, קטו.
 סלוצק — ח"ה, סי יא, ל, לא. ח"ו, השמטות לסי יג; כא, לב, מז, סו, פב, פג, פד, צו. ח"ו, סי יד, טו, טז, ל, מ, מב, סט, צא.
 ח"ה, סי לת. ח"ד, חוב' ב, סי ו. ח"ט, חוב' ג, סי יב. ח"ו, חוב' א, סי טז; חוב' ג, סי כ; חוב' ד, סי ו. ח"ו, חוב' ג, סי ב; חוב' ה, סי טז. ח"ה, חוב' א, סי יז; חוב' ד, סי ה. ח"ט, חוב' א, סי טו.
 סמאלין (פ' מוהילוב) — ח"ו, סי טו, לו, מב, סט, קכא.
 סעטשא — ח"ב, חוב' ג, סי יא.
 סעמיאטש (סימיאטיש) — ח"ב, חוב' ה, "שער החדש", סי ד. ח"ג, חוב' א, סי ז; חוב' ג, סי יב; חוב' ד, סי ו. ח"ט, חוב' א, סי ו. ח"ו, חוב' א, סי טז; חוב' ה, סי [כ]. ח"ט, חוב' א, סי יג; חוב' ב, סי ג.
 סעראצק (סראצק) — ח"א, סי כו. ח"ג, סי ס. ח"ד, סי כ, גז. ח"ה, סי כו. ח"ו, סי לה. ח"ו, סי ה. ח"ד, חוב' ג, הוספה "דברי ישעיה", ח"ה, חוב' דה, סי א.
 סערעטה (בוקאווינא) — ח"ו, סי מז, סו. ח"ו, סי כב. ח"ג, חוב' ה, סי ז.
 סערגאק — ח"ג, חוב' ד, סי יח.
 סקאוין — ח"ו, חוב' ב, סי יג.
 סקאלבמירז (סקאלבמירז) — ח"ה, סי ו. ח"ו, סי ת. ח"א, חוב' ג, סי טו. ח"ב, חוב' ד, סי טו. ח"ט, חוב' ג, סי כא.
 סקירעל — ח"ו, סי סו, פד.
 סקילסק — ח"א, סי פט, קכד.
 סקיערעוויץ — ח"ו, סי ד, מא. ח"א, חוב' ג, סי יג.
 ע
 עראד (רומאניען) — ח"ט, חוב' ג, סי יד.
 פ
 פאביאניץ — ח"א, סי עה. ח"ה, סי כא.
 ח"א, חוב' א, סי ט.

רשימת המקומות

קאוונא — ח"ו, סי יט, עז.
קאזיגלוב — ח"ג, חוב' א, "בית מדרש",
סי סח.
קאזלוציא — ח"א, סי פו.
קאזמיר (קוזמיר) — ח"ב, חוב' ג, סי טז;
חוב' ה, "בית מדרש", סי כט; חוב' ו,
סי יט; "בית מדרש", סי ג. ח"ג, חוב'
א, "בית מדרש", סי סו.
קאזמיראז (קאזמיראז, סי מינסק) — ח"ה,
סי יב, כב, לא, לח, מג. ח"ו, סי י, יד,
כא, לב, מז, סו, פג, צא, צו. ח"ז, סי ג,
סז, מב, סח.
קאזניץ — ח"א, חוב' א, סי ד.
קאחאוקא (פי טבריא) — ח"ו, סי כו, לב,
צו, קו. ח"ז, סי גד.
קאלאמעא — ח"ב, חוב' ב, סי ו.
קאלוואריע (קאלוואריא) — ח"ו, סי פד, קד.
ח"ז, סי מב. ח"ב, חוב' א, סי כו.
קאליביעל — ח"א, סי מא.
קאליש — ח"ד, סי נח. ח"ו, סי נט. ח"ז,
סי לג. ח"א, חוב' א, סי יב. ח"ב, חוב'
א, סי יד; חוב' ה, סי כא. ח"ג, חוב' א,
סי טז; "בית מדרש", סי ע, עא; חוב' ג,
הנ"ל, סי ק; חוב' ה, הנ"ל, סי קיא. ח"ד,
חוב' ג, הנ"ל, סי קמב.
קאלישין (קאלישין, קאלושין) — ח"ג, סי
ה, לד, נו. ח"ד, סי יט, מח, סג, צו;
הוספה "שערי אורה", השמטות, סי א.
ח"ה, סי מב. ח"ו, סי עא. ח"ז, סי יו.
ח"ח, סי עז. ח"א, חוב' א, סי ד, י;
חוב' ג, סי יז. ח"ב, חוב' ב, סי יג;
חוב' ג, סי ב. ח"ח, חוב' א, סי א.
קאמיען (פי ראדום) — ח"ב, חוב' א, סי ל.
קאמיניץ פאדאלסק — ח"ד, סי נו.
קאנדאי — ח"ז, סי טז, מב.
קאנסק — ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש",
סי יו.
קאנסקאוואלי (קאנסקוואליא) — ח"ב, סי
סג. ח"ג, סי סט. ח"ד, סי צה.
קאסוב (פי שעדלעץ) — ח"ז, סי מז. ח"ח,
סי כ.
קאפציאוו (קאפציאוו) — ח"א, סי נה, פה,
קד. ח"ב, סי יג, לו, ס. ח"ג, סי סד. ח"ז,
סי טז.

יב. ח"ה, חוב' א, סי טז; חוב' ד,ה,
סי א.
פעטריחא (אונגארן) — ח"ב, סי עה. ח"ה,
סי לא.
פעטריקובקה (פעטריקאוקא, פי יעקאטרינא-
סלאוו) — ח"ז, סי פח, פט.
פעלצעווינא (ווארשא) — ח"ט, סי לב.
ח"א, חוב' א, סי יד.
פעזישצי (פי מינסק) — ח"ו, סי כא, לב.
פערעיסלאוו — ח"ד, סי יב, יג.
פראבוזנא (פראבוזנא) — ח"ב, חוב' ה,
"בית מדרש", סי יח. ח"ז, חוב' ה, סי
ד.
פראגא (ווארשא) — ח"ו, סי פט. ח"י, קונטי
א, סי ח. ח"א, חוב' ב, סי ו; חוב' ד,ה,
סי כד. ח"ב, חוב' ה, סי כג, כה. ח"ג,
חוב' ב, סי ב, יא; חוב' ד, סי יג. ח"ד,
חוב' ג, הוספה "שער יהונתן"; חוב' ה,
סי ג. ח"ט, חוב' א, סי י. ח"ח, חוב'
ד,ה, סי ג. ח"ט, חוב' א, סי ב.
פראנקפורט דמיין (פפד"מ) — ח"ג, סי ס.
ח"ד, סי כ, נז, סג. ח"ז, סי ה. ח"ט,
קונטי א, "שער יצחק", סי א.
פראשניץ — ח"א, סי לד, קיו. ח"ג, חוב'
ה, סי טו.
פראשקי — ח"א, סי ל.
פרוסקראוו (פראסקירוב, רוסיא) — ח"ז,
חוב' ה, סי יח. ח"ח, חוב' א, סי יא.
פרושקאוו — ח"א, סי פו.
פרעמישלא (פשעמישלא) — ח"א, סי יט.
ח"ב, סי כו. ח"ג, סי ג. ח"ד, חוב' א,
"בית מדרש", סי קמ.
פרשיסחא (פשיסחא) — ח"ב, סי מח. ח"א,
חוב' א, סי ד.
פרשעדיאוו — ח"ו, סי מא.
פשייטש — ח"א, סי נח. ח"ד, סי עז.
פשעצלאוו — ח"ב, חוב' ה, "בית מדרש",
סי יח.

צ

צפת — ח"ג, חוב' ה, סי [טז]. ח"ד,
חוב' א, הוספה "שער אפרים".

ק

קאזלא (קאזעל) — ח"ט, סי לד. ח"ב,
חוב' א, סי ג; חוב' ב, סי יח.

מפתח ל"שערי תורה"

לה, לו. חי"ב, חוב' ה, סי' ד. חי"ג, חוב' ה, סי' יט. חי"ד, חוב' א, סי' ה. חט"ו, חוב' ב, סי' ח; חוב' ג, סי' ג. חט"ז, חוב' א, סי' ב; חוב' ב, סי' ב. חי"ז, חוב' ב, סי' ד. חי"ח, חוב' א"ב, סי' יג; חוב' ד"ה, סי' ב. חי"ט, חוב' א, סי' ה.

קויל — ח"ג, סי' טו. ח"ד, סי' כא. ח"ו, סי' כב. ח"ט, קונט' א, "שער יצחק", סי' ג, ה. ו.

קינצק (קונצק) — ח"א, סי' טו. ח"ב, סי' צג. ח"ג, סי' יא, כא. מה. ח"ד, סי' לג. מב, פד; קונט' יב, "שערי אורה", סי' ב, השמטות, סי' ג. ח"ה, סי' לא. ח"ו, סי' א, ד, לג. מה. טו. ח"ז, סי' א, מא. צד, קי. קלט. ח"ח, סי' א. ח"ט, סי' כד, מ. ח"י, סי' א. חי"א, חוב' ב, סי' ד. חי"ב, חוב' ה, "שער החדש", סי' ג. חט"ו, חוב' א, סי' יא.

קופישאק — חי"ד, חוב' ה, סי' ד. חי"ט, חוב' ב, הוספה "חסד לאברהם".

קורעניץ — חי"ז, חוב' ה"ו, סי' יט. חי"ט, חוב' א, סי' ד.

קורשאן — ח"י, קונט' א, "עולת החדש", עמ' 4.

קיוב — ח"ח, סי' טו, נא.

קיושמיטץ — ח"ד, סי' פו.

קיעלץ — חי"א, חוב' ד"ה, סי' יא. חי"ב, חוב' ג, סי' יג. כ; חוב' ו, "בית מדרש", סי' מג. חי"ג, חוב' ב, הנ"ל, סי' צה. חט"ו, חוב' א, סי' ט. חי"ז, חוב' א, סי' א.

קלאדאווא — ח"א, סי' קו. ח"ט, קונט' א, "שער יצחק", סי' ג.

קלויזענבערג (ארץ הגר) — ח"ה, סי' טו.

קליינווארדען — חי"ז, חוב' ה"ו, סי' יד.

קלימאוו (פי' טשערניגוב) — ח"ב, סי' כט.

קלימינסטוב — חי"ב, חוב' ה, "בית מדרש", סי' יז. חי"ג, חוב' א, הנ"ל, סי' עד; חוב' ב, הנ"ל, סי' צ. חי"ד, חוב' א, הוספה "אמרי ברוך". חי"ז, חוב' א, סי' ב; חוב' ב, סי' א. חי"ח, חוב' א"ב, סי' י.

קלעצק — חי"ז, חוב' ב, סי' י.

קעמפנא — ח"א, סי' יב (עמ' 35). ח"ג, סי' כו.

קאפרעשט (קאפרעשט, בסרביא) — ח"ו, סי' סד, סו. פד. ח"ז, סי' סט. ח"ח, סי' יב, מט; קונט' י, הוספה "תורת הובח". חי"א, חוב' ב, סי' יב. חי"ב, חוב' א, סי' יב. חי"ג, חוב' ג, סי' י; חוב' ה, הוספה "שער דוד". חי"ז, חוב' ג"ד, סי' י.

קאצק — חי"ב, חוב' ה, "שער החדש", עמ' יז. חי"ז, חוב' ב, סי' ו.

קארזואנק — חט"ו, חוב' א, סי' ט.

קארטשעוו (קארטשוב) — חי"ב, חוב' ו, "בית מדרש", סי' נג. חי"ד, חוב' א, הנ"ל, סי' קלח.

קאריטניצא (קריטניצא, פי' וואהלין) — ח"ו, סי' מ. ח"ח, קונט' ג, "גידיל תורה", סי' ב.

קארלין — ח"ג, סי' סב.

קארלסרוהע (באדען) — ח"א, סי' כב. ח"ו, סי' פז.

קוואהל — ח"א, סי' כד, קכ. ח"ד, סי' ח. ח"ה, סי' י. ח"ו, סי' יז. ח"ז, סי' קיב. חי"א, חוב' ב, סי' א; חוב' ג, סי' ג; חוב' ד"ה, סי' ד. חי"ב, חוב' א, סי' ט; חוב' ג, סי' יא. חי"ג, חוב' ה, סי' יב.

קוטב (קוטב, גאליציען) — ח"א, סי' קיד. ח"ד, סי' כג, מג. נט, צה. ח"ג, סי' ה, לה, מט. ח"ד, סי' ג, לה, פו; קונט' יב, "שערי אורה", סי' ד. ח"ה, סי' ב, כ. לב. ח"ו, סי' ג, טו, ס, סח. פה, צט. ח"ז, סי' יז, לא, סט, עב, צו, קלד, קמ. ח"ח, סי' ב, ט, יט, כח, כט, נה, עד, קונט' ג, "גידיל תורה", סי' א; קונט' ד, הוספה "משנת ר' יעקב".

ח"ט, סי' א, כג, מג. ח"י, קונט' א, סי' ו. חי"א, חוב' א, סי' ו; חוב' ב, סי' ז; חוב' ג, סי' יד; הוספה "עולת החדש", עמ' 14; חוב' ד"ה, סי' כב. חי"ב, חוב' א, סי' א; חוב' ב, סי' א; חוב' ג, סי' ט; חוב' ד, סי' ב; הוספה "שער החדש"; חוב' ה, סי' א; חוב' ו, סי' כג. חי"ג, חוב' א, סי' ב; חוב' ב, סי' ו; חוב' ג, סי' ב; חוב' ד, סי' י; חוב' ה, סי' א. חי"ד, חוב' א, סי' א; חוב' ב, סי' א; חוב' ג, "שער יהונתן", סי' ה. חט"ו, חוב' ג, סי' יא. חי"ח, חוב' א"ב, סי' טו.

קוטנא — ח"ג, סי' ו. ח"ד, סי' מא, ס. ח"ו, סי' יח, כב, כז, נב. ח"ז, סי' ו. ח"ט, סי'

טו. יח; חוב' ג, סי' ג, יח; חוב' ד, סי'
יב, "שער החרש"; חוב' ה, סי' י, יב,
"שער החרש", סי' ב, ג. חו"ג, חוב' א,
סי' יח; חוב' ב, סי' טו; חוב' ג, סי' א, ב,
יא; חוב' ד, סי' יז, כ. "בית מדרש", סי'
קכ; חוב' ה, סי' יא, טו. חו"ד, חוב' א,
סי' יא, הוספה, "ילקוט ישעיה"; חוב' ב, סי'
ד; חוב' ג, סי' ג, ה; חוב' ד, סי' א, חט"ז,
חוב' א, סי' ד; חוב' ב, סי' י, יא, חט"ז,
חוב' א, סי' ט; חוב' ג, סי' יח; חוב' ד,
סי' ח. חו"ז, חוב' א, הוספה, "מאמר מרדכי",
חו"ט, חוב' א, סי' ח, יד; חוב' ב, סי'
י, יג.

אדזימין — ח"א, סי' כ.
אדזין — ח"ב, חוב' ו, "בית מדרש",
סי' ס.

— ח"ז, סי' ב. ח"ה, סי' פג.

דאנאמאלוב — ח"ז, סי' כז.

ראחוב (פ' לובלין) — ח"ז, סי קצו. ח"ה,
סי ז. ח"א, חוב' ג, סי ד; חוב' דיה,
סי ו. ח"ב, חוב' ה, סי י. ח"ג, חוב'
ב, "בית מדרש", סי צב; חוב' ה, הג"ל,
סי קטו. ח"ד, חוב' א, הוספה "שער אלי"
מלך. ח"ו, חוב' ב, סי ג. ח"ז, חוב'
א, סי יב. ח"ח, חוב' גיה, סי ט. ח"ת,
חוב' אב, סי ו. ח"ט, חוב' א, סי יב.

ראטרדם — ח"ג, סי' מה.

ראמאנאווקא — ח"ת, סי' נג.

ראמסגייט — ח"א, חוב' ב, "עולת החודש"
 סי' ו; חוב' ג, הנ"ל, סי' ו. ח"ב, חוב'
 א, סי' ד; חוב' ב, סי' כב. ח"ג, חוב' א
 הוספה "שער מנשה"; חוב' ביה. ח"ד
 חוב' א-ב. חט"ו, חוב' ג. חט"ז, חוב' א
 ב, ד. ח"יז, חוב' ב, הוספות הנ"ל.

ראשיצא (ראציצא, פ' וויטעבסק) — ח"ו, סי
כא, מב, מז, צו. ח"ו, סי קלא. ח"ט
חוב' א, סי' ג; חוב' ב, סי' ד.

חוב' א, סי' ג; חוב' ב, סי' ד.

ראפשיץ — חי"א, חוב' א, סי' ה.

ראקוב — ח"א, סי' צו, חט"ו, חוב' א, סי'
 ט; חוב' ג, סי' ו. חט"ז, חוב' ב, סי' יד
 ריגא — ח"א, סי' מג.

יגא — ח"א, סי' מג.

ריזאן — חי"ח, חוב' ג, "אור פני יצחק"
סי' ט.

סי' ט.

רייוויץ — ח"א, סי' קטו.

רימינאב — חי"א, חוב' א, סי' ה.

קעניגסבערג (ק"ב) — ח"ח, סי' מה.
קעשנאב (קישנאב) — ח"ו, סי' עב, ק. ח"ו.
סי' ז. ח"ח, סי' נד; קונט' ז. "משפט
הבכורה"; קונט' ט. "מכוי הוכא"; קונט' י.
"מורת הובח". ח"י"ב, חוב' ג. "שער
החדש". ח"י"ג, חוב' ד. סי' יח. חט"ו,
חוב' ד. סי' א.

קראמלאוו (קרמלוב, קרימאלוב) — חי"ב,
 חוב' ד, סי' ח; חוב' ו, סי' ז. חי"ג, חוב'
 א, סי' ו. חט"ו, חוב' א, סי' ב; חוב' ג,
 סי' ז. חט"ז, חוב' ג, סי' ד.

קראס (גאליציען) — ח"ז, סי' כז.

קראסניבראד — חי"ת, תובי ד"ה, סי' א.

קראקא — ח"ו, סי' ד', עו. ח"ו, סי' טז, סח.
 חי"א, חובי דיה, סי' ט. חי"ב, חובי ה.
 "בית מדרש", סי' לד. חי"ג, חובי א, הנ"ל,
 סי' סח.

קראשניעוויץ — ח"ג, סי' נח. ח"ד, סי' נב.
ח"ו, סי' נז. ח"ז, סי' כג. חט"ז, חוב'
א, סי' ו. ח"י"ז, חוב' גיד, סי' ד.

קראשניק (פ' לובלין) — ח"א, סי' פו. ח"ב,
סי' יט, לס. ח"ג, סי' יט, מג. ח"ד, סי'
מה, עא.

קרועפֿין — חי"ד, חוב' א, "שערי אפרים"
קריסטיאנא (נארוועגען) — חי"ב, חוב' ה
סי יג.

קרעשוב — ח"א, סי' עא.

קרשאנוב — ח"ח, סי' מ.

קשאדאני — ראה זשאדאני.

קשונז — ח"א, סי' מז, סו, פג. ח"ג, סי' נד.

9

ראבערשטאהן (אפריקא הדרומית) — ח"ז,
סי' נב, קמג. ח"ח, סי' לד.

ראדאמישלא — חי"ג, חוב' א, סי' י.

ראדאמסק (רדאמסק) — ח"ו, סי' כח, סה,
עא, פב, קז. ח"ז, סי' טז, מ, סה, קכ.
ח"ח, סי' טו. חט"ז, חוב' ג, סי' ס.

ראדום — ח"ו, סי' מג, קח. ח"ז, סי' ה, סז,
לח ח"ת, סי' לה, פד. ח"י, סי' ד. ח"יא,

חוב' א, סי' א, ז, טז; חוב' ב, סי' ג, ט, יג, „עולת החדש“, סי' א; חוב' ג, סי' ה,

„עולת החדש“, סי' ב; חוב' דיה, סי' כ.
חיי"ב, חוב' א, סי' כג, כס; חוב' ב' סי'

רינא (בסריא) — ח"ב, סי' כו, נה, פב.
 ח"ג, סי' ל. ח"ד, סי' כט, עד. ח"ה, סי'
 מה. ח"ה, קונט' ג, "גדיל תורה", סי' ה.
 רינגען — ח"ז, סי' קה.
 ריפין — ח"א, חוב' ב, סי' יג; חוב' ג,
 סי' יז. ח"ב, חוב' ד, סי' ט. ח"ג, חוב'
 א, "בית מדרש", סי' סה; חוב' ב, הנ"ל,
 סי' פג; חוב' ג, הנ"ל, סי' קב.
 רישא — ח"ד, חוב' א, "בית מדרש", סי'
 קכט; חוב' ג, הנ"ל, סי' קמט.

ש

שאוויל — ח"א, סי' יז.
 שדה חדש — ח"ט, סי' לו.
 שדה לבן (פ' קיוב) — ח"ב, סי' צא. ח"ג,
 סי' לו, נה. ח"ד, סי' יב, יג.
 שידלאוויץ (שידלאוויץ) — ח"א, סי' ו. ח"ב,
 סי' כא. סז. ח"ה, סי' יח. ח"ו, סי' סו,
 פה. קח. ח"ז, סי' טו, מב, נו, סט. ח"ג,
 חוב' ב, "בית מדרש", סי' צד; חוב' ה,

סי' י. חט"ז, חוב' ג, סי' טז. ח"ח, חוב'
 ה, "אור פני יצחק", סי' יז.
 שילעץ (ווארשא) — ח"ה, סי' ז.
 שיקאגא — ח"ד, חוב' ב, סי' ו.
 שמילעווינא (ווארשא) — ח"א, סי' לא, מח,
 עד, קכג. ח"ב, סי' סח. ח"ד, סי' כו.
 שעברשין — ח"ו, סי' יא. ח"ז, סי' ט. ח"א,
 חוב' ג, סי' ח; חוב' ד"ה, סי' ח. חט"ז,
 חוב' א, סי' יז. ח"ח, חוב' ב, סי' ח, יב.
 ח"ח, חוב' א"ב, סי' יב. ח"ט, חוב' ב,
 סי' ח.

שעולץ (שעולעץ) — ח"ה, סי' יא, כג. ח"ו,
 סי' כ, פד, צה, צו. ח"ה, סי' טו. ח"ח, סי'
 יד. ח"ד, חוב' א, "בית מדרש", סי' קלו.
 שענא (פ' ראדום) — ח"ג, סי' כח, נט.
 ח"ד, סי' לו, צ. ח"ו, סי' כט. ח"ה, סי'
 נט.

שעפס — ח"א, סי' מה. ח"ט, סי' לו.
 שצערין — ח"ז, סי' מב.